

PEDAGÓGIAI PROGRAM

PÉCSI APÁCZAI CSERE JÁNOS ÁLTALÁNOS ISKOLA, GIMNÁZIUM, KOLLÉGIUM, ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA

Érvényessége: 2013/2014 tanévtől

Hatálybalépés: 2013. szeptember 1.

Módosítva: 2018.01.31.
2020.08.31.
2021.09.30.
2022.08.31
2024.06.28.

Tartalomjegyzék

BEVEZETŐ	4
A Pedagógiai Program szerkezete	4
1. HELYZETELEMZÉS	7
1.1 Az intézmény jogi státusza.....	7
1.2 Rövid intézménytörténet	8
1.3 Adottságaink, sajátosságaink, amely a pedagógiai programunkban meghatározott céljaink elérését biztosítják	9
1.3.1 Eszközök, berendezések, terek	9
1.3.2 A személyi feltételekben rejlő adottságaink	11
2. NEVELÉSI PROGRAM	13
2.1 Az intézmény küldetésnyilatkozata.....	13
2.2 Jövőképünk.....	13
2.3 Az intézményben folyó oktató-nevelő munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.....	13
2.3.1 Alapelvek.....	13
2.3.2 Célok.....	14
2.3.3 Feladatok	15
2.3.4 A feladatok teljesítésének eszközei, eljárásai.....	16
2.4 Az intézmény nevelési / képzési szerkezete.....	20
2.5 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok.....	22
2.6 A közösségfejlesztéssel, az intézmény szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	23
2.7 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje	24
2.8 Sajátos nevelési igényű tanulókkal való foglalkozás	24
2.9 A beilleszkedési, magatartási nehézséggel összefüggő pedagógiai tevékenység ..	25
2.10 A kiemelten tehetséges gyermekekkel való foglalkozás.....	25
2.11 A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység.....	26
2.12 Az átvétel közös szabályai	26
2.13 A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok.....	27
2.13.1 1.Sz. Általános Iskola	27
2.13.2 2.Sz. Általános Iskola	31
2.13.3 Pogányi Általános Iskola.....	33
2.13.4 Gimnázium.....	35
2.14 A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnökök feladatai	41
2.14.1 1.Sz. Általános Iskola	41
2.14.2 2.Sz. Általános Iskola	44
2.14.3 Pogányi Általános Iskola.....	46
2.14.4 Gimnázium.....	48
2.15 A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje	51
2.15.1 1.Sz. Általános Iskola	51
2.15.2 2.Sz. Általános Iskola	52

2.15.3	<i>Gimnázium</i>	53
2.16	A szülő, tanuló és pedagógus és az intézmény partnerei együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei	55
2.16.1	<i>1.Sz. Általános Iskola</i>	55
2.16.2	<i>2.Sz. Általános Iskola</i>	57
2.16.3	<i>Pogányi Általános Iskola</i>	60
2.16.4	<i>Gimnázium</i>	62
2.17	A tanulmányok alatti vizsgák és az alkalmassági vizsga szabályai, a középfokú iskolában a szóbeli felvételi vizsga követelményei	65
2.17.1	<i>1.Sz. Általános Iskola</i>	65
2.17.2	<i>2.Sz. Általános Iskola</i>	72
2.17.3	<i>Pogányi Általános Iskola</i>	73
2.17.4	<i>Gimnázium</i>	78
2.18	A felvétel és átvétel helyi szabályai	80
2.18.1	<i>1.Sz. Általános Iskola</i>	80
2.18.2	<i>2.Sz. Általános Iskola</i>	81
2.18.3	<i>Pogányi Általános Iskola</i>	81
2.18.4	<i>Gimnázium</i>	83
2.19	Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	84
2.19.1	<i>1.Sz. Általános Iskola</i>	84
2.19.2	<i>2.Sz. Általános Iskola</i>	87
2.19.3	<i>Pogányi Általános Iskola</i>	89
2.19.4	<i>Gimnázium</i>	90
2.20	A Lázár Ervin Program	91
3.	AZ ISKOLÁK HELYI TANTERVEI.....	92
3.1	A Gimnázium helyi tanterve	93
3.2	Az 1. Sz. Általános Iskola helyi tanterve	120
3.3	Az 2. Sz. Általános Iskola helyi tanterve	185
3.4	A Pogányi Általános Iskola helyi tanterve.....	243
4.	Az Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja.....	299
5.	A Kollégium Pedagógiai programja	333
6.	ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK.....	406
1.	melléklet – mérési szabályzat	410

Mottó: "A gyerek nem az életnek tanul, hanem él"

(Claparade)

BEVEZETŐ

A Pécsi Apáczai Csere János Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium, Alapfokú Művészeti Iskola sajátosan szerveződött többcélú közös igazgatású intézmény.

Szakmailag önálló intézményegységei a köznevelési alapfeladatok közül ellátják az:

- általános iskolai nevelés-oktatást
- gimnáziumi nevelés-oktatást,
- kollégiumi ellátást,
- alapfokú művészetoktatást,
- nemzetiségi nevelés-oktatását (nyelvoktató nemzetiségi nevelés-oktatás (német)),
- két tanítási nyelvű nevelés-oktatást (magyar-angol)
- a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók iskolai nevelése-oktatását,

A köznevelési törvény 26. § (4.) bekezdése alapján szakmai munkáját az egységes Pedagógiai Program határozza meg.

A Pedagógiai Program hatálya kiterjed az intézmény valamennyi egységére, az intézmény minden tevékenységére.

A Pedagógiai Program szerkezete

A Köznevelési Törvény 26. § (4.) bekezdése értelmében: „A többcélú intézmény egységes, valamennyi nevelési-oktatási feladatot átfogó pedagógiai programot, ennek keretein belül az egyes feladatok ellátásához óvodai pedagógiai programot, iskolai helyi tantervet, kollégiumi pedagógiai programot használ...”

Mindezek alapján a Pedagógiai Programunk nevelési program fejezetének vannak közös elemei, amelyek minden intézményegység tevékenységére vonatkoznak, és vannak olyan elemei, amelyeket az egyes intézményegységek szakmai önállóságuk határain belül, de egymással összehangoltan külön határoznak meg.

A jogszabályokkal összhangban az intézményegységek a közösen meghatározott képzési szerkezet figyelembe vételével külön helyi tantervet használnak.

A kollégium és az alapfokú művészeti iskola pedagógiai programjai önálló fejezetet képeznek.

A Nevelési program szabályozási szintjei:

Fejezetek a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 7. § (1.) a.) alapján	Szabályozás szintje
Az iskolában folyó oktató-nevelő munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai,	Közös
A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	Közös
A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	Intézményegységi
A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	Közös
A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnökök feladatai	Intézményegységi
A kiemelt figyelmet érdemlő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek helyi rendje	Közös
A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje	Intézményegységi
A szülő, tanuló és pedagógus és az intézmény partnerei együttműködésének formái, továbbfejlesztése	Intézményegységi
A tanulmányok alatti vizsgák és az alkalmassági vizsga szabályai, a középfokú iskolában a szóbeli felvételi vizsga követelményei	Intézményegységi
A felvétel és átvétel helyi szabályai	Közös (átvétel), Intézményegységi, (felvétel)
Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	Intézményegységi

A Pedagógiai program a fentiek alapján az alábbiakat tartalmazza:

Helyzetelemzés

Nevelési program

Küldetésnyilatkozat

Jövőkép

Pedagógiai alapelvek

Értékek

Célok, feladatok, eszközök, eljárások

Nevelési- képzési szerkezet

Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

Átvétel közös szabályai

A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnökök feladatai

A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

A szülő, tanuló és pedagógus és az intézmény partnerei együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei

A tanulmányok alatti vizsgák és az alkalmassági vizsga szabályai, a középfokú iskolában a szóbeli felvételi vizsga követelményei

A felvétel és átvétel helyi szabályai

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Helyi tanterv

Az 1. Sz. Általános Iskola helyi tanterve

A 2. Sz. Általános Iskola helyi tanterve

A Pogányi Általános Iskola helyi tanterve

A Gimnázium helyi tanterve

Az Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

A Kollégium Pedagógiai programja

1. HELYZETELEMZÉS

1.1 Az intézmény jogi státusza

A Pécsi Apáczai Csere János Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium, Alapfokú Művészeti Iskola – a Pécsi Tankerületi Központ önálló jogi személyiségű szervezeti egysége – állami fenntartású, többcélú intézmény, amelynek intézményegységei szakmai önállósággal rendelkeznek.

Az intézmény hivatalos elnevezése: Pécsi Apáczai Csere János Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium, Alapfokú Művészeti Iskola

Fenntartója: Pécsi Tankerületi Központ

OM azonosító: 027399

Az intézmény földrajzi működési területe: Pécs, Pogány

Tényleges beiskolázási körzet és működési hatókörzet:

Általános iskolák: Pécs, Kertváros (a kormányhivatal által meghatározott utcajegyzék alapján), Pogány

Gimnázium: országos beiskolázású magyar-angol két tanítási nyelvű oktatás; városi, megyei beiskolázású általános oktatás

Művészeti iskola: városi beiskolázás

Kollégium: megyei, országos hatókörzet

Az intézmény székhelye: 7632 Pécs, Apáczai körtér 1/A ép.

Gimnázium feladatellátás; BF-kód: BF1601

Alapfokú Művészeti Iskola feladatellátás; BF-kód: BF1606

Az intézmény intézményegységei:

- 1. Sz. Általános Iskola 7632 Pécs, Apáczai körtér 1/C ép. BF-kód: BF1603
- 2. Sz. Általános Iskola 7632 Pécs, Apáczai körtér 1/B ép. BF-kód: BF1604
- Kollégium 7632 Pécs, Apáczai körtér 2. BF-kód: BF1605
- Pogányi Általános Iskola Pogány, Széchenyi u. 11. BF-kód: BF1602

1.2 Rövid intézménytörténet

1978-2013.

1978-ban született döntés Pécs városában egy komplex pedagógiai és művelődési szolgáltató rendszer építéséről Kertvárosban, egy vadonatúj lakótelep közepén. 1979. szeptember 1-jén nyitotta meg kapuit az 1. Sz. Általános Iskola, majd 1983-ig folyamatos belépéssel kapcsolódott hozzá a többi egység. 1986-ban indulhatott meg a tanítás a gimnáziumban és a művészeti iskolában, 1992 óta működik a Korai fejlesztő és integrációs központ, 1999-2000-ben a város további pedagógiai szakszolgálatai is nálunk kaptak elhelyezést.

Az intézmény bázisán 1980-90 között az Országos Pedagógiai Intézet (OPI) égisze alatt, a Szilágyi János által készített pedagógiai program koncepciója alapján, Dr. Mihály Ottó kutatásvezető irányításával indult meg a magyar pedagógia egyik legnagyobb ívű kísérleti programja, amelynek célja: "az 1-19 éves gyermekek, fiatalok intézményes nevelésének és a felnőttek közművelődésének új modellje a többfunkciós (komplex) intézmény keretei között. Ennek köszönhetően a Nevelési Központ nem csupán egymás mellé épített intézmények halmaza, hanem szervesen összetartozó, együttműködő, egymást kiegészítő és feltételező, működőképes egésszé vált.

A kutatás tíz éve hallatlan innovációs töltést biztosított az intézmény egészének. Mivel nem csupán a rendszer, de a program is komplex volt, ez az innovatív szellem jellemzett minden egységet a bölcsődéktől a könyvtárig. A két kutatási periódusban olyan kísérleti programok indultak be, mint pl. az óvodaiskola, két tanítási nyelvű középiskola, közművelődési műhelyrendszer, iskolai mentálhigiénés szolgálat, évfolyam-testületi rendszer, családgondozói rendszer, humán szolgáltató fakultáció, a művészeti nevelés több szintje, az önálló tanulás a Montessori-nevelés egyes elemeivel.

Ezek nagy része ma is működik, még ha természetesen átalakítva is a jelen helyzet adta lehetőségekhez.

A tartalmi munka mellett alakult ki a nagy intézmény irányítási, működési rendszere, amelynek lényege a belső tagoltság, amelyet a funkcionálisan decentralizált irányítás és a központi menedzselés összhangja biztosít.

Az intézmény 2005-ben sikeresen pályázott a Közoktatás Minőségéért Díj Partner központúsága kategóriájában.

2013. január 1-től

2013. január 1-jétől a Köznevelési Törvény rendelkezéseinek megfelelően a köznevelési feladatok nagy része az állam hatáskörébe került. Intézményünket ez úgy érintette, hogy az eddig egységes önkormányzati fenntartású intézmény két részre vált.

A Klebelsberg Intézményfenntartó Központ (KLIK) fenntartásába kerültek a közoktatást megvalósító intézményegységeink: az 1. Sz., a 2. Sz. és a Pogányi Általános Iskola, a Gimnázium, a Kollégium, és az Alapfokú Művészeti Iskola. Az ezekből álló intézmény (Pécsi Apáczai Csere János Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium, Alapfokú Művészeti Iskola) vitte tovább a korábbi OM azonosítót (027399).

Az óvodai nevelés, a bölcsődei gondozás, a közművelődési, könyvtári és sport tevékenység maradt továbbra is Pécs Megyei Jogú Város fenntartásában. E feladatokat

ellátó intézmény tovább az Apáczai Óvoda és Általános Művelődési Központ néven működött. Ez intézményünk „jogelődje”. Ez az intézmény rendelkezett azokkal a terekkel és infrastrukturális lehetőségekkel, amelyek intézményünk feladatellátása számára nélkülözhetetlenek voltak. A vele való szoros kapcsolattartás szakmai munkánk záloga volt. Ezt megkönnyítette az, hogy mindkét intézmény működtetője Pécs MJ. Város volt. 2017. január 1-től intézményünk működtetését és fenntartását is a Pécsi Tankerületi Központ látja el. Az intézmény egységes épületkomplexumának működtetése ettől az időszaktól két szervezethez tartozik Pécs MJV. és a Pécsi Tankerületi Központ által kötött megállapodás alapján.

Közvetve intézményünket is érintő további változás volt az, hogy 2017. szeptember 1-től a tereink jelentős részét biztosító Apáczai Óvoda és Általános Művelődési Központ Művelődési Háza és a Sportegysége a Pécsi Kulturális Központ, a Könyvtár pedig a Csorba Győző Városi Könyvtár része lett, így pedagógiai programunk megvalósítása szempontjából alapvető fontosságúak az ezekkel az intézményekkel kötött megállapodások.

Hagyományainkat a fent említett együttműködési megállapodásokkal továbbra is meg kívánjuk őrizni, így közösen tovább működtetjük a közoktatás-közművelődés kapcsolatrendszeréből táplálkozó művészeti kulturális programjainkat, a sportegységhez kapcsolódó kiemelkedő sporttevékenységünk.

Közös hagyományaink, az egységes, egyedülálló épületegyüttes, a munkánkat meghatározó dokumentumok, de legfőképpen a pedagógusok és nem pedagógusok által képviselt közös értékek azok, amelyek továbbra is egyben tartják ezeket a jogilag ugyan elválasztható, de a tényleges működésben egymást feltételező intézményeket.

2020. január 1-től Pécs MJV. önkormányzati határozata alapján a Pécsi Kulturális Központ Sportegységének a következő pontban felsorolt tereinek működtetését és fenntartását is a Pécsi Tankerületi Központ látja el.

1.3 Adottságaink, sajátosságaink, amely a pedagógiai programunkban meghatározott céljaink elérését biztosítják

1.3.1 Eszközök, berendezések, terek

Az ellátott nevelési-oktatási feladatok alapvető eszközrendszere a rendelkezésünkre áll. Pályázati forrásokból minden iskola IKT eszközöket használ.

Az alábbi terek és lehetőségek segítik az oktató, nevelő, gondozó munkát: (szerepelnek a Pécsi Kulturális Központ Apáczai Művelődési Ház, a Pécsi Kulturális Központ Sportegység és a Csorba Győző Könyvtár Apáczai Fiókkönyvtára terei, melyeket megállapodás alapján az oktató-nevelő munkánkhoz használunk)

2020. január elsejétől a Pécsi Tankerületi Központhoz kerültek a Pécs Megyei Jogú Város önkormányzati határozata következtében a Sportegység következő terei:

- 44 x 24 méteres sportcsarnok, három részre osztható
- 20 x 12 m-es 80%-ban tatamival borított tornaterem
- „konditerem” (heti 16 órában a PKK rendelkezik vele)
- öltözők

- tanári szoba
- adott folyosó részek

Sportegység PSN Zrt. fenntartásában (de iskolaidőben általunk használt terei):

- öt udvari pálya
- 220 m-es, 4 sávós salakos futópálya
- uszoda: 25 x 11 m feszített víztükörrel
- uszodai öltözők, folyosórészek

Könyvtár (Csorba Győző Könyvtár Apáczai Fiókkönyvtára)

- felnőtt és gyermekkönyvtári állomány
- fonotéka
- hangzó dokumentumok
- elektronikus dokumentumok
- időszaki kiadványok
- számítógépek, internet

Művelődési ház (Pécsi Kulturális Központ Apáczai Művelődési Ház)

- színház-, mozi- és konferenciaterem
- 2 balett-terem
- aula – közös használatú
- ifjúsági információs pont
- nyilvános informatikai bázis
- kiállítóterek

Épületegyüttesünkben a gyermekek és felnőttek helybeni étkezését biztosító étterem működik, amelyet jelenleg a HUNGAST működtet.

A pedagógiai szakszolgálati ellátást a Baranya Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Pécsi Tagintézménye (Pécs, Türr István u. 3) illetve a Baranya Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Pécsi Tagintézményének Apáczai Csere János körtér 1 alatti telephelye látja el.

Internetes hálózat: valamennyi egység csatlakozott a hálózathoz, saját internetes honlappal rendelkezünk – www.educentrum.hu

Akadálymentes közlekedés: valamennyi épület akadálymentesített a mozgássérültek számára.

Egészségügyi szűrés/ellátás: gyermekorvosi, gyermekfogászati rendelő a kollégium épületében, iskolai védőnői hálózat az 1. Sz. Általános Iskola és a Kollégium épületében működik.

Az ellátás (szűrések, prevenciók tevékenységek, egészségnapok szervezése, lebonyolítása) intézményegységenként az Egyeztetett Iskola-egészségügyi Munkaterv alapján történik.

1.3.2 A személyi feltételekben rejlő adottságaink

A főállású pedagógusok mellett óraadó tanárok, mentorált hallgatók vesznek részt az oktató-nevelő munkában. A nevelőtestület munkáját pedagógiai asszisztensek, gyógypedagógiai asszisztens, iskolapszichológusok, gyógypedagógusok, fejlesztő pedagógusok, rendszergazdák, gazdasági munkatársak, iskolatitkárok, udvarosok és portások segítik.

Az Esztergár Lajos Család- és Gyermejkölési Szolgálat és Központtal határozatlan időre kötött együttműködési megállapodás alapján a Központ két szociális szakembere intézményünkben szociális segítő tevékenység szolgáltatást végez.

Tartalmi adottságok

	Pedagógiai, szakmai, nevelési program bemutatása, jellemzői
Pogányi Általános Iskola	Német nyelvoktató nemzetiségi oktatás, Kukkan-Tó környezeti nevelési program, (mozgásterápia, Montessori). Alapfokú művészetoktatás biztosítása, úszás-oktatás, Örökös ÖKO iskola cím, Mentoráló intézményi cím, PTE partnerintézménye, bázisiskola, mozgásterápia, tehetséggondozás, egyéni képességek szerinti fejlesztés IKT eszközök
1. sz. Általános Iskola	Magyar-angol két tanítási nyelvű oktatás Német nyelvoktató nemzetiségi oktatás, emelt óraszámú művészetoktatás (rajz, ének-zene, tánc), emelt óraszámú digitális kultúra és angol nyelv oktatás Természetjárás IKT-val támogatott oktatás Örökös ÖKO iskola cím
2. sz. Általános Iskola	Emelt óraszámú úszás, digitális kultúra, német és angol nyelvoktatás, matematika oktatás szorobánnal, Ép értelmű mozgássérültek ellátása. IKT-val támogatott oktatás Örökös ÖKO iskola, Szorobán.
Gimnázium	Magyar-angol két tanítási nyelvű oktatás Emelt szintű angol, emelt szintű digitális kultúra oktatás Általános tantervű osztály IKT-val támogatott oktatás ÖKO iskola cím; Disputa szakkör
Kollégium	Eltérő iskolatípusba járó és érettségi utáni képzésben résztvevő tanulók koedukált nevelése Egészségnevelési program, egyénre szabott napirend Saját fejlesztésű értékelési és minősítési rendszer Szociális kompetenciák fejlesztése

	Örökös Öko-kollégium cím Fogyasztói tudatosságra nevelő iskola cím Tehetséggondozó program Életrevaló program bevezetése
Alapfokú Művészeti Iskola	Három tagozaton (zenei, tánc, és képző és iparművészet) 18 tanszakon folytatott képzés

Intézményünkben akkreditált kiváló tehetségpont működik.

2. NEVELÉSI PROGRAM

2.1 Az intézmény küldetésnyilatkozata

Közös pedagógiai felfogásunk lényege, hogy a gyereket segítsük hozzá a képességei és tehetsége kibontakoztatása legoptimálisabb formáinak, a személyiség fejlődése legadekvátabb útjainak megtalálásához; iskolai és iskolán kívül megszerzett tudásuk felépítéséhez, gazdagításához, mélyítéséhez és annak hatékony alkalmazásához. Segítsünk a „beleszületett” hátrányok leküzdésében, abban, hogy képessé váljék felnőttként önállóan megtalálni helyét a társadalomban.

Egymásra épülő és egymást kiegészítő tevékenységünkkel, a szervezeti integráció lehetőségeivel, az épületegyüttes páratlan adottságainak kihasználásával olyan nevelési rendszert valósítunk meg, amelyben az alapkészségek elsajátíttatása, a kötelező tartalmak átadása mellett fontosnak tartjuk az egyéni fejlesztést, a differenciálást, lehetőséget adunk, hogy a tanulók továbbfejlesszék tudásukat, képességeiket.

Nyitottak vagyunk új lehetőségek befogadására és alkalmazására, amelyek a gyermekeink érdekeit szolgálják.

2.2 Jövőképünk

A Pécsi Apáczai Csere János Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium, Alapfokú Művészeti Iskola továbbra is nyitott valamennyi érték iránt, humánus, többcélú intézmény.

A felmenő rendszerben kiépült létesítmény biztosítja a folyamatosságot a nevelésben és az oktatásban, a szabad művelődésben, a szabadidő eltöltésében a testi- és mentálhigiénés fejlődésben.

2.3 Az intézményben folyó oktató-nevelő munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

2.3.1 Alapelvek

- Intézményünk pedagógiai fölfogásának középpontja a gyermek. Vele és értük, a harmonikus lelki, testi és értelmi fejlődésük érdekében a pedagógusok és a szülők megosztják feladataikat, és együttműködnek azok megvalósításában.
- Képzési szerkezetünket folyamatosan közelítjük a köznevelés új elvárásaihoz.
- A tágabb nemzeti és szűkebb helyi közösség szellemi, történelmi, kulturális és természeti értékeinek megismerése, védelme munkánk alapja. A közösségért való feladatvállalás kiemelt elvünk.
- A tehetségek felismerése, azonosítása, gondozása és fejlesztése az intézmény törekvéseiből és szándékaiból adódik.
- Törekszünk az egyéni bánásmódra, a gyermekek egyéni képességeihez igazodó lehető legeredményesebb fejlesztésre.

- Az önálló ismeretszerzés igényének/képességének kialakítása, amely az egész élet folyamán a permanens önképzés alapja lesz.
- A kommunikációs kultúra, valamint az egymás iránti tolerancia képességének, a demokratikus magatartásformák alakítása, fejlesztése vezérli nevelő-oktató munkánk egészét.
- Az egészséges életmód, a testi és lelki egészséget szolgáló magatartásformák kialakítása, a fenntartható fejlődés nevelési eszközeinkkel való elősegítése valamennyi tevékenységünk alapja.
- A pedagógus szakma közszolgálat, szakmánkat nem csak tudunk, de folyamatosan fejlesztenünk is kell.

2.3.2 Célok

- Közös munkánk legáltalánosabb célja az intézmény eredményes, hatékony működtetése, amelyben mérhető módon van jelen a méltányosság.
- Eredményességnek az oktatási nevelési eredményeket, az egyéni képességekhez mérten minél nagyobb teljesítmény elérését értjük.
- Hatékonyságunk érdekében törekedni kell a intézményegységeink közötti átjárhatóság biztosítására, a minél több köznevelési lehetőség igénybevételének lehetőségére minél több gyermek számára.
- A méltányosság érdekében segítenünk kell a lemaradt, tanulásban, előmenetelben bármilyen módon akadályozott tanulóink fejlesztését, a lehető legteljesebb beilleszkedésük megteremtését.
- Célunk a gyermekek testi és lelki épségének megóvása, egy érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes intézményi légkör, támogató környezet biztosítása, amely ki tudja fejteni, hogy használóinak barátja.
- Erősíteni kívánjuk azokat a tevékenységeket, amelyek a demokrácia tanulását, megélését teszik lehetővé. Fontos ezért a megállapodásokban kialakult együttélési szabályok megtartása a jogok és kötelességek összhangjának biztosításával.
- A nemzeti hagyományaink, nemzeti sikereink bemutatásával célunk az alkotó, felelős, értékeink iránt nyitott, megtartásukért tenni akaró nemzedék formálása.
- Teret kell biztosítani a sajátos egyéni útkereséseknek, amennyiben nem sértik közös törekvéseinket, erkölcsi értékeinket.
- Módszereinkkel, többcélúságunkból következő eszközrendszerünkkel lehetővé kell tenni és segítenünk kell, hogy a kultúra, a művészet iránt fogékony, azt befogadni kész művelt polgárok formálódjanak nálunk, öntevékeny művelődési szokások kialakításával hozzájáruljunk életminőségük javulásához, életesélyeik növekedéséhez.
- Célunk, hogy alakuljon ki az egészséges életmód, a rendszeres testmozgás iránti igény, és járuljon hozzá a személyiség, az önfegyelem, a cselekvésbiztonság fejlesztéséhez is.

- Fel kell készíteni a tanulóinkat arra, hogy a jövőben dinamikusan változó élethelyzetekben fognak élni, sokféle és változó tartalmú problémahelyzetben kell helyt állniuk.
- A lehetőségeinkből és eddigi eredményeinkből következő tartalmi többletet kihasználva szakmai programokkal, pedagógiai szolgáltatásokkal, kiadványokkal járulunk hozzá a város pedagógusainak, szakembereinek a továbbképzéséhez.

Céljainkat akkor tekintjük teljesültnek, ha

- A jogszabályokban meghatározott mérési és egyéb mutatók terén megőrizzük jelenlegi eredményeinket, legalább egy területen tartós, szignifikáns javulást érünk el.
- Az intézményellenőrzés során mind intézményegységi, mind intézményi szinten elismertnek tekintik tevékenységünket.
- A nyomon követési vizsgálatok szerint tanulóink jól választottak továbbtanulási irányokat, ott helytállnak.
- Osztálylétszámaink a csökkenő gyermeklétszám ellenére sem csökkennek szignifikánsan.
- Tehetségeink számára mind intézményen belüli, mind kívüli fejlesztési lehetőséget kínálunk.
- Hátrányos helyzet kompenzálásában a lehetőségek kutatása kiemelt célunk.
- A neveltségi szintmérésen nem romlanak, hanem kis mértékben javulnak is a szocializáció eredményességének mutatói.
- Az intézményi áttanítások következtében növekszik a rendszeren belül továbbtanulók aránya.
- Meg tudjuk őrizni innovatív szemléletünket, hatékony szakmai-módszertani programokkal segítjük a város és a tankerület oktatási intézményeit.

2.3.3 Feladatok

Az intézmény vezetőinek és az intézményvezetést segítő szervezeti egységeknek feladata arról gondoskodni, hogy a megfogalmazott alapelvek szellemében – a belső munkamegosztásnak megfelelően – az egyes intézményegységek a feladatvégzés szintjén teljesítsék a felsorolt célokat.

Az intézmény egésze és valamennyi egysége rendszeresen, egymással összehangoltan tájékozódik az intézményhasználók igényeiről, ehhez igazítja programját, céljait.

Az intézményegységek folyamatosan egyeztetik tartalmi kínálatukat annak érdekében, hogy a legmegfelelőbb szakmai segítséget tudjuk nyújtani egymásnak.

Az azonos korosztállyal foglalkozó intézményegységek összehangolják szakmai fejlesztési elképzeléseiket, ennek érdekében szakmai kiscsoportos értekezleteket szerveznek.

Az intézményegységek megismerik és hasznosítják egymás kompetenciafejlesztő munkáját, kicserélik tapasztalataikat.

Az intézményegységekben kialakítják a tanulás-tanítás újszerű szervezéséhez szükséges módszertani gyakorlatot és ezek megvalósításához elengedhetetlen tárgyi feltételeket.

Az egymásra épülő oktatási egységek biztosítják az intézményen belüli átjárhatóság lehetőségét tanulóink számára.

Az intézményegységekben működő tehetségműhelyeket, valamint a térség tehetségsegítő műhelyeit Tehetségpont működtetésével segíti.

2.3.4 A feladatok teljesítésének eszközei, eljárásai

Feladatok	Eljárások	Eszközök	Érintett egységek
Helyi tantervekben megjelölt oktatási programok sajátos feladatai			
Egymásra épülő oktatási szerkezet működtetése	Egész napos rendszerű oktatás az 1-4 évfolyamokon		1. Sz. Általános Iskola, 2. Sz. Általános Iskola, Pogányi Általános Iskola
Művészeti oktatás működtetése az 1. Sz. Iskolában	Közös alapok kialakítása a pedagógiai programban, művészeti csoportok	Áttanítások, infrastrukturális lehetőségek (terek, taneszközök)	1. Sz. Általános Iskola, Művészeti Iskola
Úszó osztály működése a 2. Sz. Általános Iskolában	Emelt óraszámú program	Sportegység, a PSN ZRT Úszóklubjával való kapcsolat	2. Sz. Általános Iskola
Két tanítási nyelvű oktatások működése az 1. Sz. Általános Iskolában és a Gimnáziumban	Tartalmi módszertani együttműködés, csoportbontások rendszere, közös, illetve egymásra épülő helyi tanterv, csoportbontások rendszere, rendezvények, vetélkedők	Áttanítások, módszertani és tartalmi programok IKT eszközök az oktatás szolgálatában	1. Sz. Általános Iskola, Gimnázium
Német nyelvoktató nemzetiségi oktatás Pogányban, az 1. Sz. Általános Iskolában	Tartalmi módszertani együttműködés, közös, illetve egymásra épülő helyi tanterv, csoportbontások rendszere, rendezvények, vetélkedők	Helyi tantervben meghatározottak szerint IKT eszközök az oktatás szolgálatában	1. Sz. Általános Iskola, Pogányi Általános Iskola
Emelt óraszámú angol- és német nyelvoktatás	Emelt óraszámok biztosítása a szabad felhasználású órakeretből	Helyi tantervben meghatározottak szerint	1. Sz. és 2. Sz. Általános Iskola

Emelt szintű, angol nyelv és emelt szintű digitális kultúra oktatása	Emelt szintű képzésben rejlő óraszámok biztosítása. Emelt óraszámok biztosítása a szabad felhasználású órakeretből	Helyi tantervben meghatározottak szerint	Gimnázium
--	--	--	-----------

Feladatok	Eljárások	Eszközök	Érintett egységek
Kiemelt nevelési-oktatási területek			
Digitális kultúra oktatás minden iskolafokon, kollégiumi foglalkozásban	Emelt szintű képzés, emelt óraszámok biztosítása a szabad felhasználású órakeretből szakkörök	Termek, informatikai eszközök, belső hálózat, humán erőforrás	1. Sz., 2. Sz. Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium, Pogányi Általános Iskola,
Környezeti nevelési program működtetése	ÖKO hálózat Projektoktatás Témanapok	ÖKO hálózat lehetőségei Humán erőforrás képzettsége	1. Sz., 2. Sz. Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium, Pogányi Általános Iskola,
Egészségnevelési program működtetése	Egészségnapok, bemutatók, projektoktatás Szűrővizsgálatok, étkezés, mindennapos testnevelés	Városi kapcsolatrendszer Humán erőforrás képzettsége Mindennapos testnevelés infrastrukturális és tárgyi eszközrendszer	1. Sz., 2. Sz. Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium, Pogányi Általános Iskola,
Tehetséggondozó program működtetése	Tehetségműhelyek szervezése Versenyfelkészítés Mentorálás. Erős és gyenge oldalak fejlesztése Gazdagító és lazító programok biztosítása	Tehetségpont működtetése, hálózatos együttműködés eszközrendszere, régiós és országos kapcsolatrendszer. Képzett humán erőforrás	1. Sz., 2. Sz. Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium, Pogányi Általános Iskola, Művészeti iskola

Erkölcsei nevelés	Tanórai foglalkozások, (hit- és erkölcsoktatás) Fakultatív hitoktatás megszervezése.	A helyi tantervben leírtak alapján	1. Sz., 2. Sz. Általános Iskola, Pogányi Általános Iskola,
Közösségi munka	Közösségi szolgálat megszervezése. Közösségi rendezvények. Tanórán kívüli rendezvények. Karitatív tevékenység szervezése. Önkéntes munka lehetőségének biztosítása.	Az intézmény egész területén biztosított közösségi tevékenység lehetősége	Gimnázium, Kollégium,

Feladatok	Eljárások	Eszközök	Érintett egységek
Esélyegyenlőség, felzárkóztatás			
Beilleszkedési problémák segítése	Osztályfőnöki munka, rendszeres felmérések, vizsgálatok és ezek nyomán célirányos fejlesztések	Fejlesztő programok, humán erőforrás: fejlesztő pedagógusok, pszichológusok Szociális munkások	1. Sz., 2. Sz. Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium, Pogányi Általános Iskola,
SNI fejlesztés	Rendszeres szűrések, kiscsoportos fejlesztő tevékenység, mozgásfejlesztés	Humán erőforrás, speciális taneszközök	1. Sz., 2. Sz. Általános Iskola, Gimnázium, Pogányi Általános Iskola,
Befogadó, toleráns szemlélet kialakítása	Saját fejlesztésű osztálytámogató program Szabadidős tevékenység Szünidei programok	Szakemberek, eszközök, szociális munkások	1. Sz., 2. Sz. Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium, Pogányi Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola
Szabadidős programok, közösségfejlesztés			
Az egyéni képességek kibontakoztatásán ak, az egyéni és	Szakkörök, sportkörök Egyéb foglalkozások rendszere	Az épületegyüttes infrastrukturális lehetőségei, humán erőforrás,	1. Sz., 2. Sz. Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium,

csoportos képességfejlesztés és megvalósítása	Könyvtári foglalkozások énekkarok	kialakult bevált programleírások	Pogányi Általános Iskola, Művészeti iskola
Hagyományápolás, múlt- és jelenismeret fejlesztése	Ünnepélyek, rendezvények Iskolai projektek Hangversenyek, koncertek, vetélkedők Témanapok, téma hetek, honismereti táborok (Vagabund, Kisbakancsfűző, stb.)	Az épület együttes infrastrukturális lehetőségei, humán erőforrás, könyvtári lehetőségek, a város nyújtotta lehetőségek	1. Sz., 2. Sz. Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium, Pogányi Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola

2.4 Az intézmény nevelési / képzési szerkezete

Az intézmény egészét jelentős innovatív tevékenység jellemzi, amely a kutatás időszakára nyúlik vissza. Lényegében valamennyi, a hazai pedagógiában használt, gyakorolt alternatív pedagógiai módszer és gyakorlat elemei, nyomai megtalálhatók, vagy tisztán, de leggyakrabban adaptált formájában. Ez tükröződik a jelen program segítségével megvalósuló képzési rendszerünkben is.

Képzési szerkezetünk meghatározásában az alábbiakat tekintettük irányadónak:

- Képzési hagyományaink, amelyekhez az eszközök, erőforrások biztosítottak
- Köznevelésünk kiemelt, preferált területei, a fenntartói elvárások
- Az intézményhasználók elvárásai

Az alábbi táblázat a felmenő rendszerű, egymással kapcsolatban álló programokat szemlélteti.

Az Apáczai Csere János Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium, Alapfokú Művészeti Iskola speciális programjainak rendszere

1. Sz. Általános Iskola	2. Sz. Általános Iskola	Pogányi Általános Iskola	Gimnázium	Alapfokú Művészeti Iskola
SNI integráció	SNI integráció	SNI integráció	SNI integráció	
Tehetségnevelés	Tehetségnevelés	Tehetségnevelés	Tehetségnevelés	Tehetségnevelés
Emelt óraszámú művészet oktatás		Művészetoktatás	Vizuális kultúra Művészetek Mozgóképkultúra és médiaismeret	Három tagozat
Nemzetiségi német		Nemzetiségi német		
Két tanítási nyelvű angol			Két tanítási nyelvű angol	
Emelt óraszámú angol nyelvű oktatás	Emelt óraszámú angol és német nyelv oktatása		Emelt szintű angol nyelvű oktatás	
Emelt óraszámú digitális kultúra/robotika	Emelt óraszámú digitális kultúra		Emelt szintű digitális kultúra	
	Emelt óraszámú úszás oktatás			

2.5 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

Célok:

- A személyiségfejlesztés általános célja a minden emberben benne rejlő fejlődési lehetőségek minél teljesebb megvalósulásának, a gyermeki, tanulói személyiség teljes kibontakozásának a segítése.
- Az intézmény valamennyi egysége, a maga sajátos eszközrendszerével hozzájárul a nálunk nevelődő gyermekek személyiségének sokoldalú, harmonikus fejlesztéséhez.

Feladataink:

- A bizalom légkörének megteremtése, az intenzív személyi kapcsolatok kialakítása – figyelembe véve az adott életkori szakaszok jellegzetességeit.
- A gyermekek sokoldalú megismerése, a személyiség fejleszthető képességeinek minél előbbi felismerése.
- Sajátos, sokszínű szakmai lehetőségeinkkel a differenciált képességfejlesztés, a műveltségi hátrányok csökkenése, tehetségfejlesztés, alkotó-képesség fejlesztése
- Az értelem kiművelése, a felnőtt korosztály művelődési szokásainak alakítása a személyiségük fejlesztése érdekében.
- Az ismeretszerzési, tanulási motívumok fejlesztése,
- A helyes tanulási szokások kialakítása, a tanulás tanítása az általános iskolákban a gimnáziumban, kollégiumban
- A gyermekek, tanulók erkölcsi, érzelmi, gyakorlati képességeinek fejlesztése;
- Önismeret, önértékelés, önkontroll, önfegyelem, önszabályozás képességeinek fejlesztése;
- A gyerekek életpálya-építési és szociális és életviteli kompetenciájának fejlesztése
- Egyértelmű elvárások, követelmények megfogalmazása, rendszeres, sikeresen teljesíthető feladatok, következetes ellenőrzés, útmutató, fejlesztő értékelés;
- A tanulói teljesítmények nyomon követési rendszerének működtetése
- A tanulók aktivitására építő, az informális és non formális keretek között szerzett tudásukat a tanulás-tanítás folyamatába bekapcsoló munkavégzés
- Egészséges és kulturált életmódra nevelés
- A rendszeres testmozgás iránti igény megalapozása
- A másság elfogadtatása a gyermek és a felnőtt közösséggel egyaránt

Eljárásaink, módszereink:

- tanórai keretek a tantárgyi kerettantervekben megjelölt követelmények teljesítésével;
- osztályfőnöki órák; kollégiumi csoportfoglalkozások,
- kiscsoportos felkészítések;
- versenyfelkészítők;
- egyéni foglalkozások

Együttműködők: pedagógiai szakszolgálatok, iskolapszichológusok

2.6 A közösségfejlesztéssel, az intézmény szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

Cél:

- A kommunikációs kultúra, valamint az egymás iránti tolerancia képességének, a demokratikus magatartásformák alakítása, fejlesztése vezérli nevelő-oktató munkánk egészét.
- Erősíteni kívánjuk azokat a tevékenységeket, amelyek a demokrácia tanulását, megélését teszik lehetővé. Fontos ezért a megállapodásokban kialakult együttélési szabályok megtartása a jogok és kötelességek összhangjának biztosításával

Feladatunk:

Legalapvetőbb feladatunk ezen a téren, hogy a gyermekekben, életkori sajátosságaiknak megfelelően kialakítsuk, hogy az intézményegység közösségéhez tartozás mellett az intézmény közösségéhez is tartoznak. Mindezen túl egy település és egy nemzet közösségének is tagjai

Ennek érdekében:

- Törekednünk kell olyan közös rendezvények szervezésére, amelyek hozzájárulnak, hogy gyermekeink, tanulóink megismerjék egymást, egymás értékeit, lehetőségeit.
- Az ünnepélyek, megemlékezések, rendezvények erősítsék az összetartozás, az egymásért való felelős tevékenység fontosságát.
- Az intézmény művészeti, sport csoportjai, együtteseinek nem csupán a tehetséggondozás, de a közösségi nevelés eszközei is.
- A névadóhoz kapcsolódó hagyományok közös ápolása szintén fejlesztően hat az intézményi szintű közösséghez tartozás kialakítására.

Eljárások, módszerek:

- tanórai tevékenység az egyes tantárgyak helyi tantervei szerint;
- művészeti csoportok,
- sportkörök,
- együttesek; diákok önszerveződő közösségei;
- intézményi hagyományok, ünnepélyek, vetélkedők szervezése;
- együttműködést erősítő rendezvények szervezése;
- közösségi szolgálat a gimnáziumban
- karitatív tevékenységre lehetőséget adó külső szervezetekkel, egyházakkal való kapcsolattartás

Pályázati források segítségével:

- határon túli magyarlakta területekre szervezett osztálykirándulások
- nyári táborok

2.7 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek tanuló a Köznevelési Törvény szerint:

- Sajátos nevelési igényű tanuló
- A beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló
- Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló
- Hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló

Intézményünkben a szociális hátrányokkal, a beilleszkedési zavarokkal küzdő és a sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztését mentálhigiénés csoport (pszichológusok, szociális segítők, gyógypedagógusok, gyógytornász) is segíti.

2.8 Sajátos nevelési igényű tanulókkal való foglalkozás

Feladataink:

- A probléma időben történő észrevétele, diagnosztizálása: ebben a képzett pedagógusok, valamint a szakszolgálatok pedagógusai vesznek részt.
- Az okok feltárása: szakemberek és a szülők bevonásával.
- A szükséges intézkedések megtétele: ehhez a vonatkozó jogszabályok ismerete, és a segítő szervezetek tevékenységének ismerete szükséges.
- A felzárkóztatás megtervezése: saját lehetőségeinken kívül a szakszolgálati és gyógypedagógiai segítség megszervezése utazó szolgálat igénybe vételével.
- DIFER –mérés (ld. a függelékben található mérési szabályzatot): az általános iskolákba kerülő gyermekek fejlesztésének feltétele.

A sajátos nevelési igényű tanulók számára a jogszabályokban biztosított fejlesztések egyéni fejlesztési terv alapján, eljárások, mentesítések intézményünkben adottak valamennyi iskolafokon.

Az EFOP-3.1.6-16-2017-00002 „Gyökerek és szárnyak” elnevezésű pályázat keretein belül, az intézmény együttműködik a Pécsi Éltes EGYMI Utazó Gyógypedagógusi Hálózata Intézményegységével.

A 2020/2021-es tanévtől az intézmény az EGYMI által kidolgozott „Az integrált nevelési formák minőségi továbbfejlesztése, a társadalmi és oktatási inklúzió elősegítése, módszertani segédletek, eljárási segédanyagok készítésének keretén belül: különös tekintettel az ADHD-s tanulók ellátása módszertani segédletet” megismeri, és alkalmazza a nevelés-oktatás során.

2.9 A beilleszkedési, magatartási nehézséggel összefüggő pedagógiai tevékenység

Feladataink:

- A magatartási és beilleszkedési zavarok korrekciójának érdekében fel kell derítenünk a gyermekek fejlődését veszélyeztető okokat.
- E tevékenységterületen együttműködő partnereink: a nevelési tanácsadó, az iskolapszichológusi hálózat, a szakértői bizottságok
- Az intézményben az alábbi lehetőségeink vannak: gyógypedagógusok, fejlesztő pedagógusok, szakterületen pedagógus továbbképzésben részt vett pedagógusok, pedagógiai munkát segítő alkalmazottaink.
- Intézményünk speciális lehetősége e téren a Gyermekbázis: a két általános iskola által közösen működtetett bázis napközi a magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek számára napi fejlesztést biztosít.

Eljárásunk:

- diagnosztizálás, a tünetek megfigyelése, elemzése, fejlesztés
- az okok felderítése,
- a pedagógusok és a gyermekek közötti személyes kapcsolat erősítése,
- a pozitív tulajdonságok erősítése dicsérettel, ösztönzéssel,
- fejlesztő programok kidolgozása,
- halmozottan hátrányos helyzetűeknek járó képesség kibontakoztató és fejlesztő foglalkozások
- speciális szakember segítségének biztosítása, a meglévő szakembereink továbbképzése
- saját kidolgozású osztálysegítő program működtetése a két általános iskolában a pszichológus és a szociális segítő koordinálásával
- A tehetség, a képesség kibontakoztatását segítő tevékenység.
- Írásbeli megállapodás a tanuló, szülők és az iskola között a problémák kezelésére.

2.10 A kiemelten tehetséges gyermekekkel való foglalkozás

E területen Intézményi tehetséggondozó programmal rendelkezünk.

A program részletezi a tehetségfelfogásunkat, amely a Mönks Renzulli modell Czeizel által továbbépített változata. Rendszerezi a Gardneri tehetségterületeken a lehetőségeket, eljárásokat.

A tehetségsegítés valamennyi területét érintjük:

Tehetségazonosítás:

Pedagógiai megfigyelés, versenyek.

Tehetségfejlesztés:

Tanórán differenciálással, tanórán kívüli gazdagító programokkal (szakkörök, művészeti neveléssel, sportkörrel), tehetségműhelyek működtetésével, versenyek, bemutatók szervezésével, tehetségnapokkal.

Tehetség-tanácsadás:

Pedagógus továbbképzések, nevelési értekezletek, konferenciák, tanácskozások szervezése, jó gyakorlatok megismerése, szülők akadémiája szervezése

Lehetőségeink:

Továbbképzésen részt vett pedagógusok, Tehetségpont működtetése, Tehetségtanács, tehetséggondozó munkaközösség működtetése, könyvtár szakirodalmi bázisa, országos szakmai szervezetekkel való folyamatos kapcsolat

2.11 A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Alapelveinkből fakadóan a hátrányok enyhítése valamennyiünk közös kötelessége. Elsődleges feladat a prevenció. Ebben közreműködnek a gyermek- és ifjúságvédelemmel foglalkozó munkatársak (szociális munkások), osztályfőnökök.

Részt vállalnak a gyermekek egészséges testi-lelki fejlődését veszélyeztető körülmények kiszűrésében, megszüntetésében, ill. megelőzésében. Munkavégzésükben kapcsolatot tartanak egymással, a rendszerben működő pedagógiai szakszolgálatokkal, valamint a városrészben és a városban működő gyermekjólét intézményekkel.

A kollégiumba naponta jár az orvos. Az általános iskolák és a gimnázium orvosai meghatározott rendelési időben fogadják gyermekeinket a kollégium épületében felszerelt saját rendelőkben. Iskolavédőnői szolgálat működik intézményünkben folyamatosan.

Lehetőségeink:

Pályázatokkal, alapítványi támogatásokkal növeljük azon gyermekek táborozási, üdülési esélyeit, akik ezt anyagi helyzetük miatt nem tehetnék meg.

Szociális segítőik szervezett koordinációja.

A „Gyermekbázis” mindennapi tevékenysége e hátrányok enyhítését szolgálja.

2.12 Az átvétel közös szabályai

Az általános iskoláknak biztosítaniuk kell a Pogányi Általános Iskola minden tanulójának folyamatos továbbhaladását az ötödik évfolyamon.

Általános iskoláinkból a gimnáziumunkba jelentkező tanulónak nem kötelező ugyanolyan felvételi vizsgát tenni, mint a külső általános iskolákból jelentkezőknek. Az 1.Sz. és 2.Sz. Általános Iskolánkból jelentkező tanulók akkor nyerhetnek felvételt, ha:

- A 7. év végi és 8. félévi eredményükben magyarból és matematikából legalább a közepes a teljesítményük;
- Ugyanezen időszakokban tanulmányi átlageredményük pedig legalább **4,0**
- A fenti tanulmányi átlageredmény iránymutató.

- Ennél alacsonyabb átlaggal azok a diákok kerülhetnek be a gimnáziumba, akikről a két iskolafokozat képviselői – a gyerekek személyes boldogulásának esélyeit mérlegelve –, egyéni elbírálás alapján úgy ítélik meg, hogy a tanuló a gimnáziumot képes elvégezni.
- Azoknak a tanulóknak a tantárgyi felkészültségéről, akik speciális előismeretet feltételező irányt (magyar-angol két tanítási nyelvű) választanak, az általános iskolában dolgozó szaktanárokkal együttműködve tájékozódunk.

2.13 A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

2.13.1 1.Sz. Általános Iskola

Alapelvek

A környezeti nevelés alapelvei

- az ökológiai gondolkodás kialakítása, fejlesztése,
- a fenntartható fejlődés biztosítása;
- a kölcsönös függőség, ok-okozati összefüggések láttatása;
- a helyi globális szintek kapcsolatainak, összefüggéseinek megvilágítása;
- az alapvető emberi szükséglet tisztázása;
- az emberi jogok ismertetése;
- a demokrácia biztosítása;
- elővigyázatosság szem előtt tartása;
- a biológiai és a társadalmi sokféleség tudatosítása.

Rendszerszemléletre nevelés elve

Tegyük képessé a gyermeket arra, hogy a megszerzett ismereteiket össze tudják kapcsolni az életben tapasztalt valós dolgokkal, lássák meg a problémákat és az azok közötti összefüggéseket, keressenek választ, megoldást azokra.

Természet és társadalom harmóniájának elve

Alapozzuk meg gyermekeinkben a természet, az épített és társadalmi környezet- benne az ember-harmóniájának megőrzését szolgáló szokásrendszert (értelmileg, érzelmileg, erkölcsileg, esztétikailag) Felelős, elkötelezett, környezettudatos és kulturált magatartással működjenek közre a szülőföld, a lakóhely, az óvoda esztétikus környezetének kialakításában, megőrzésében.

Fenntarthatóság elve

Alakítsuk ki gyermekeinkben a szűkebb és tágabb környezetért felelős, aktív, együttműködésre alapozott magatartásformákat, életvitelt, a jövőre, a fenntarthatóságra irányuló személyes attitűdöket.

Testi- lelki egészség elve

Az intézmény minden dolgozója törekedjen a komplex testi- lelki- szociális értékek védelmére, az ökológiailag fenntartható, egészséges élő és élettelen környezet kialakítására. Tudatosodjon gyermekeinkben, hogy az egészség érték, tenni kell érte. Értsék meg az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságát. Alakuljon ki gyermekeinkben az egészséges életmód iránti igény.

Az iskola környezeti és egészségnevelési szemlélete

Szemléletet csak úgy lehet formálni, ha minden tantárgyban és minden iskolán kívüli programon törekszünk arra, hogy diákjaink egységes egészként lássák a természetet és benne az embert. Megtanítjuk Őket arra, hogy a természetben tapasztalt jelenségek okait keressék, kutassák a köztük lévő összefüggéseket.

Művelt, környezettudatos, egészséges, problémákra nyitott állampolgárokat nevelünk.

Diákjaink és dolgozóink figyelnek az intézmény energia- és vízfelhasználására, csökken a keletkezett hulladék mennyisége. Diákjaink kezdeményező szerepet játszanak a környezettudatos szemlélet elterjesztésében a településen. A szülők azért választják majd intézményünket, mert a diákok harmonikusabb, stressz mentesebb körülmények között tanulnak.

Célok, feladatok

A környezettudatos állampolgárrá nevelés érdekében, ki kell alakítanunk:

- a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartást és életvitelt
- a környezet értékei iránti felelős magatartást
- a természeti és épített környezet szeretetét és védelmét, a sokféleség megőrzését
- globális összefüggések megértését
- az egészséges életmód igényét

A célok eléréséhez az alábbi készségek kialakítása és fejlesztése szükséges:

- alpműveltségi készségek (értő olvasás, beszéd, figyelem)
- problémamegoldó gondolkodás
- ökológiai szemlélet
- problémaérzékenység
- kreativitás
- vitakészség
- konfliktuskezelés és megoldás
- értékelés és mérlegelés készsége

A környezeti nevelés során fontos szempont:

- a természet közelség
- az élet közelség
- a munkálkodás – alkotás – önkifejezés, mert egy élmény felér ezer képpel

Szemléletet csak úgy lehet formálni, ha minden tantárgyban és minden iskolán kívüli programon törekszünk arra, hogy diákjaink egységes egészként lássák a természetet és benne az embert. Megtanítjuk Őket arra, hogy a természetben tapasztalt jelenségek okait keressék, kutassák a köztük lévő összefüggéseket.

Konkrét célok:

Hagyományok ápolása és a szaktárgyi célok megvalósulása

Rövid távú célok	Feladatok	Sikerkritériumok
A környezeti nevelés az oktatás és nevelés valamennyi területén jelenjen meg	A helyi tantervben műveltségi területenként és a tanmenetekben is konkrétan jelöljük meg a feladatokat, és az alkalmazni kívánt módszereket	Átdolgozott tanmenetek, több környezeti nevelési tartalom a tanórákon
A pedagógusok, a felnőtt dolgozók és a szülők személyes példájukkal legyenek a környezettudatos életvitel hiteles terjesztői	Képzések, továbbképzések, szülői értekezletek tartása az adott témában	Az iskolai programok tervezésekor szempont, hogy a lehetőségekhez képest minél környezetkímélőbb legyen a program.
Az iskola tisztaságának javítása, a szemét mennyiségének csökkentése	Teremértékelő bejárások, szelektív hulladékgyűjtés, alumínium dobozok, papír gyűjtése	Javul az iskola tisztasága
Takarékoskodás a vízzel és a villannyal	Rendszeres, majd alkalmankénti ellenőrzések	Észrevehetően csökken az iskola víz- és villanyszámláján szereplő összeg
Fejlesszük a tanulók problémamegoldó gondolkodását, az önálló ismeretszerzés képességét, megalapozva ezzel az életen át tartó tanulást (life long learning)	Szakkönyvek, folyóiratok, Internet stb.	Egyre több gyerek tudja használni a szakirodalmat és az Internetet.

A tanulásszervezési és tartalmi keretek

A környezeti és egészségnevelés szinterei:

Tanórákon:

- kiemelt helyet kapnak a hétköznapi élettel kapcsolatos vonatkozások a természettudományos tantárgyak megfelelő fejezeteiben.
- osztályfőnöki órákon: DADA-program, Hős iskola program
Egészségnevelési programok, 1-8. évfolyam

Tanórán kívül:

- rendhagyó órákon (állatkert, terrárium, múzeum, hulladékkezelő stb)
- tanulmányi kirándulásokon

- tanulmányi versenyeken
  - üzemlátogatásokon (Vízmu, Biokom)
  - „akciókon”: pályázatok, kiállítások,
  - szakkörökön,
  - „jeles napokon”: iskolatakarítás, DÖK-nap, SEF nap, szelektív hulladékgyűjtés
- Amennyiben külső források lehetővé teszik:
- erdei iskolában (természetismeret és biológia tananyaghoz kapcsolódóan évf.-ként)
  - vándortáborokban, nyári táborozásokon, természetjárásokon

Módszerek

A környezeti és egészségnevelés összetettségét csak komplex módszerek segítségével lehet közvetíteni. Minden lehetőséget meg kell ragadnunk, hogy diákjainkban egységes képet alakítsunk ki az őket körülvevő világról.

Alkalmazott módszerek:

- Élményalapú, tapasztalatközpontú ismeretszerzés,
- Játékok: szituációs és drámajátékok
- modellezés (főként alsó tagozaton)
- művészi kifejezés,
- megbeszélés, vita, média használata
- kiselőadások, gyűjtő munkák,

2.13.2 2.Sz. Általános Iskola

Célunk, hogy egészségfejlesztő programunk eredményeként erősödjenek a személyiségfejlesztő hatások, csökkenjenek az ártó tényezők, az iskola bevezésekor a diákok megértsék, saját életükre alkalmazni tudják az elsajátítottakat.

Képesek legyenek figyelemmel kísérni:

- viselkedésüket, az életvezetésük helyes alakítását,
- az egészségkárosító magatartásformák elkerülését,
- a betegségeket a korai szűrésekben való részvétel révén megelőzni,
- tudjanak sajátos étrendet, rendszeres fizikai aktivitást biztosító mozgásprogramot kialakítani egészségük megőrzése érdekében,
- erősítsék a társas-kommunikációs készségeik fejlesztését és a konfliktuskezelési magatartásformák fejlesztését.

Az iskola egészségnevelési tervének megvalósításában valamennyi pedagógus részt kell, hogy vegyen, koordinálása, irányítása azonban feltételezi egy elhivatott csapat létrejöttét. Különösen, ha több tantárgyba építjük az egészségnevelési ismereteket, akkor nélkülözhetetlen az együttműködés.

Igazán hatékony munkára törekszünk, team-munkában gondolkodunk: elhivatott tanítók és tanárok, iskolaorvos, védőnő, iskolapszichológus, iskolai drogügyi koordinátor, orvostanhallgatók, kortársoktatók, iskolaőr, igazgató, diákönkormányzat-vezető tanár, osztályfőnökök (gyermekvédelmi felelős), szabadidő-szervező, szülői munkaközösség képviselője, tanuló.

Felkészítjük a gyerekeket arra, hogy későbbi életükben is legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani, konfliktusokat megoldani. Fejlesztjük a beteg, sérült és fogyatékkal élő embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartásukat. Mozgáskorlátozott diákjainkban tudatosítjuk diagnózisukból, mozgásállapotukból eredő egészség megőrző feladataikat. Tanulóink ismerjék meg a környezet - elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés, a veszélyes anyagok leggyakoribb, egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőit. Készüljenek fel a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére. Nyújtunk támogatást a gyerekeknek - különösen a serdülőknek - a káros függőségekhez vezető szokások és életmódok (pl. a dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, helytelen táplálkozás, öltözködési szokások) kialakulásának megelőzésében.

Iskolánk feladata, hogy foglalkozzon a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel, és figyelmet fordítson a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítésre. Az egészséges, harmonikus életvitelt megalapozó szokások a tanulók cselekvő, tevékeny részvételével alakíthatók ki. Fontos, hogy az iskolai környezet is biztosítsa az egészséges testi, lelki, szociális fejlődést. Ebben a pedagógusok életvitelének is jelentős példaértékű szerepe van.

Tanulóink egészségét megőrző, tudatos életvezetésüket megalapozó nevelő munkánk fontos részét képezi az adott korosztályok egészségügyi méréseinek, szűrővizsgálatainak, kötelező védőoltásainak megszervezése, lebonyolítása. Ennek pontos, részletes tervezését,

beosztását, lebonyolítását, a szülők tájékoztatását a védőnő által készített és egyeztetett iskola-egészségügyi éves munkaterv tartalmazza.

Egészségnap szervezése igen közkedvelt. Megvalósítási formájában a sokrétűségre, változatosságra, és a tanév során megvalósuló arányos elosztásra törekszünk. Helyet kaphatnak a bemutatók, előadások, filmvetítések, beszélgetések, de leginkább a kreativitásra, öntevékenységre épülő egyéb formák, a képzőművészeti pályázatok (plakát, fotó, grafika, stb.), kiselőadások, versenyek, vetélkedők, táplálékkészítések, környezetrendezés és tisztítás, stb.

Ajánlott témakörök osztályfőnökök számára egészségnevelő törekvéseik megvalósításához:

Alsó tagozat 1-4. évfolyam:

- Személyi higiénia
- Egészséges táplálkozás
- Helyes fogápolás
- Balesetveszély, balesetek
- Egészség-betegség
- Mozgás jelentősége

Felső tagozat/5-8. évfolyam/:

- Egészséges táplálkozás
- Személyi higiénia
- Aktív mozgás fontossága
- Káros szenvedélyek /csoportosításuk, hatásaik, következményeik/
- Illegális drogok
- Dohányzás vagy egészség? A cigaretta története, hatóanyagai, a szervezetre gyakorolt hatása. „Cigigép”
- Az alkohol hatása, veszélyei,
- A serdülőkorról. Fiúk- lányok nemi érése.
- A menstruáció élettana, higiénája.
- Önbecsülés, önértékelés. önkritika.
- A barátság. Hogyan szerezzünk barátokat?
- Kamaszkori szerelem
- Elsősegélynyújtás

2.13.3 Pogányi Általános Iskola

Cél: A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy iskolánkban minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

A teljes körű egészségfejlesztés feladatai:

- a tanulóink belső igényévé, természetes szokásává, a mindennapok gyakorlatává váljon az egészséges életmód az egészséges táplálkozás,
- a mindennapos testnevelés, testmozgás iránti igény kialakítása, annak gondozása,
- a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése, azok elutasítása,
- a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,
- személyi higiéné iránti igény kialakítása, annak fenntartása,
- a beteg, sérült és fogyatékkal élő embertársaik iránti elfogadó és segítőkész magatartás kialakítása,
- helyes döntések érdekében a gyermekek érett személyiséggé válásának elősegítése, társas – kommunikációs és konfliktuskezelő képességek fejlesztésével és a művészetek személyiségfejlesztő hatékonyságú alkalmazásával (ének, tánc, rajz, mesemondás, népi játékok és népi rítusjátékok stb.),
- számos egyéb téma között környezeti (veszélyes anyagok leggyakoribb testi épséget veszélyeztető tényezői), médiatudatossági, fogyasztóvédelmi, balesetvédelmi és családi életre nevelést is magában foglaló **egészségfejlesztési** tanítási tartalmak **oktatása**.

Az egészségfejlesztési ismeretek ajánlott témakörei az alsó tagozat 1.- 4. évfolyamán:

- Az egészség fogalma
- A betegség fogalma
- A jó egészségi állapot megőrzése
- Megelőzhető betegségek
- Az egyén és az őt körülvevő közösség egészsége: felelősségünk
- A környezet egészsége
- Az egészséget befolyásoló tényezők
- Személyi higiénia
- Szájhigiénia
- A táplálkozás és az egészség, betegség kapcsolata
- Az egészséges táplálkozás - helyi termelés, helyi fogyasztás összekapcsolása
- Balesetek, baleset-megelőzés
- A lelki egészség
- Önismeret, önértékelés, a másikat tiszteletben tartó kommunikáció módjai, ennek szerepe a másik önértékelésének segítésében
- A társadalom élete, a társadalmi együttélés normái, illem és etika, erkölcs
- A szenvedélybetegségek és megelőzésük (dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, játék-szenvedély, internet- és tv-függés)
- Művészeti és sporttevékenységek lelki egészséget, egészséges személyiségfejlődést és tanulási eredményességet elősegítő hatásai
- A média egészséget meghatározó szerepe
- Médiatudatosság, a médiafogyasztás egészségvédő módja
- Fogyasztóvédelem

- Az idő és az egészség, bioritmus, időbeosztás
- Tartós egészségkárosodással élő társakkal együttélés, a segítségre szorulóknak segítése
- Iskola-egészségügy igénybevétele
- A családi élet - kapcsolat a család tagjai között; közös tevékenységek
- A társas kapcsolatok. A testmozgás és az egészség, betegség kapcsolata

A megvalósítás szinterei:

1. Mindennapi testnevelés keretében, tantárgyi órakeretek adta témák során.
2. Egészségfejlesztő – szemléletformáló – iskolai programok, a tanulók egészségének védelme, valamint az egészséges életmód és a testmozgás iránti igény viselkedésbe épülése érdekében.
3. Szabadidős közösségi mozgásprogramok és kapcsolódó egészségfejlesztési alprogramok megvalósítása az iskolán kívüli szereplők bevonásával.
4. A korosztályok egészségügyi méréseinek, szűrővizsgálatainak, kötelező védőoltásainak megszervezése, lebonyolítása.

Megvalósulás formái:

- saját tapasztalatok útján történő ismeretszerzés,
- közös megbeszélések,
- kiselőadások, gyűjtő munkák,
- szituációs játékok, drámajátékok,
- képzőművészeti pályázatok,
- versenyek, vetélkedők,
- táplálékkészítés,
- környezetrendezés

A teljes körű iskolai egészségfejlesztés indikátor-tényezői:

- a tanulási eredményesség javítása
- az iskolai lemorzsolódás csökkenése
- a társadalmi befogadás és esélyegyenlőség elősegítése
- a dohányzás, az alkoholfogyasztás, a kábítószer-fogyasztás és egyéb szenvedélyek elsődleges megelőzése
- bűnmegelőzés
- a társadalmi kapcsolatok javulása a kortársakkal, szülőkkel, pedagógusokkal
- az önismeret és önbizalom javulása
- az alkalmazkodó készség, a stressz kezelés, a problémamegoldás javulása

A teljes körű egészségfejlesztés folyamat sikerkritériuma:

Az iskolai egészségfejlesztés akkor hatékony, ha teljes körű:

- mindegyik fő egészség-kockázati tényezőt befolyásolja,
- az iskola mindennapi életében folyamatosan és rendszeresen jelen van,
- az iskola minden tanulója, a teljes tantestület részt vesz benne, bevonja a szülőket és az iskola közelében működő, erre alkalmas civil szervezeteket, valamint az iskola társadalmi környezetét is.

A nevelési-oktatási intézmény által működtetett teljes körű egészségfejlesztés eredményeképpen a folyamatban részt vevők életminőségében, egészségi állapotának kedvező irányú változását idézi elő.

2.13.4 Gimnázium

Az egészségnevelésünk formái

- Az egészségnevelés programját elsősorban az *osztályfőnöki órák* keretén belül valósítjuk meg.
- Az osztályfőnököket ebben a munkában támogatja: az iskolavezetés, a mentálhigiénés képzettséggel rendelkező szakember, az osztályfőnöki munkacsoport, a védőnő, a szabadidő felelős. A munkába bevonjuk a kortárs segítőket is.
- A fizikai egészség megőrzése érdekében az iskola diákjai számára biztosítjuk a mindennapi testedzés lehetőségét heti öt testnevelés órán, melyet iskolai tömegsport lehetőségekkel egészítünk ki. Utóbbiakat részben szervezett keretek között végezzük: az osztályok, valamint önkéntesen szerveződő csoportok között a különféle sportágakban *házi bajnokságokat* írunk ki. Tanulóink közül sokan tagjai különféle sportszakosztályoknak (foci, kézi- és kosárlabda, úszás), az intézményben és azon kívül is. Ők az edzéseken rendszeresen sportolnak.
- Évente egyszer az iskola egészének, további egy-két alkalommal egy-egy évfolyamnak *meceki túrát* szervezünk.
- A PKK uszodája, konditermünk az *egyéni sportolás* lehetőségét is biztosítja. Erre a nevelők ösztönzik is a tanulókat, verbálisan, de többen jó példával, közös tevékenységgel is.
- Évente egészségnapot szervezünk

Az iskolai egészségprogram témakörei

- a./ személyi higiénia
- b./ emberi kapcsolatok (mentálhigiénia)
- c./ egészséges táplálkozás
- d./ szexuális nevelés
- e./ káros szenvedélyek
- f./ környezet és egészség
- g./ betegségmegelőzés
- h./ biztonságra nevelés
- i./ „fogyasztó” nevelés

Évfolyamonkénti témafelosztás

Fizikai egészség
Szociális egészség
Életet veszélyeztető tényezők
Szerelem, szex
Élettechnikák

9 – 10. évfolyam

Fizikai egészség

Cél: a testi és lelki egészség és a környezet harmonikus kapcsolatának kialakítása

Követelmény

- Ismerje fel, hogy az ember egészsége szoros kapcsolatban áll a környezeti hatásokkal
- Tudja mit jelent a természeti környezetünkkel való harmonikus kapcsolat kialakítása
- Az élő környezet jelentőségének felismerése
- A természetes anyagok tudatos használata
- Törekvés a szabadidő egészséges eltöltésére

Tananyag

- Az egészség filozófiája
- Természetes és mesterséges környezet
- Az ember pozitív és negatív hatása a környezetére
- Az egészség és természet – természetes anyagok
- Természetes anyagokból ételkészítés
- Helyes szabadidős szokások kialakítása

Szociális egészség

Cél: sikeres fellépés, megjelenés, az ideális emberi kapcsolatok megvalósítása, a sikeresség biztosítása: a jól működő család

Követelmény

- Ismerje meg az egészséges életmód követelményeit és azok közvetett és közvetlen hatásait egyénre, családra és társadalomra
- Törekedjen egészsége megőrzésére

Tananyag

- Az egyén, a család és a társadalom egészséges kapcsolata
- A szomatikus egészség megőrzése a saját és a társadalom által biztosított rendszerek igénybevételével
- A káros szenvedélyek és környezeti hatásuk az emberi kapcsolatok alakulásába

Szerelem, szex

Cél: az ideális szerelem ismérvei

Követelmény

- Tudjon különbséget tenni a barátság, rajongás, vágyakozás és szerelem érzésvilága között
- Tudja, hogy a szeretet, szerelem, vágyakozás nem zárja ki egymást, de külön is tud élni
- Tudja, hogy a legszebb emberi érzések felelősségvállalással értékesek

Tananyag

- A szeretet és a szerelem
- Lelki és testi vonzalom – szexuális élet
- A hűség

Életet veszélyeztető tényezők

Cél: a toleráns viselkedés kialakítása, a szabadidő helyes eltöltése, a sikeres ember viszonya az életet veszélyeztető tényezőkhöz

Követelmény

- Fogadja el, hogy az emberek különbözőek
- Ismerje saját egyéniségét, fogadja el önmagát
- Igyekezzen legyőzni negatív személyiségjegyeit
- Tudja milyen a sikeres ember viszonya az életet veszélyeztető tényezőkhöz
- Igyekezzen hasznosan, tartalmasan eltölteni szabadidejét

Tananyag

- A másság és tolerancia
- Az ember személyisége, karakterbetegségek
- A szenvedélybetegség gyógyítása
- A dohányzás és a törvények
- A drog és a törvények

Élettechnikák

Cél: reális énkép kialakítása, a kritikai érzék tudatos fejlesztése

Követelmény

- Legyen tisztában önmaga és mások megismerésének fontosságával
- Próbálja betartani a tolerancia elvét és gyakorlatát mások kritizálása és megítélése során
- Tartózkodjon az előítéletektől
- Ismerje meg és használja fel a korábbi generációk értékeit
- Legyen tudatában saját hibáinak és azok korrigálásának lehetőségével

Tananyag

- Önértékelés az általunk létrehozott környezeti hatások tükrében
- Önismeret, önkritika mások kritikájának elfogadása alapján
- Kamaszkori túlkapások felismerése és legyőzése
- Mások józan kritizálása, reális megítélése a tolerancia jegyében, empátia
- Milyennek látnak engem mások?
- Milyenek voltak az előző generációk értékei, ezekből mit vett át a jelen generáció, és ez milyen új értékeket teremtett?
- Hogyan élhetünk saját hibáinkkal?
- Az előítélet és a sztereotípiák fogalma és negatívumai

11 – 12. évfolyam

Fizikai egészség

Cél: a jó emberi kapcsolatok kialakítása, a felelősségteljes utódvállalás és szexualitás, megújuláskészség

Követelmény

- Ismerje a szexualitás biológiai alapjait
- Ismerje a szexualitás higiéniáját
- Ismerje a fogamzásgátló módszereket
- Tudja, hogyan előzhető meg a nemi úton terjedő betegségek
- Tudja mit jelent a szexualitásban a tudatos absztinencia

Tananyag

- A szexualitás higiéniája
- Az öltözködéskultúra, egyéniség, színharmonia, elegancia
- A fogamzásgátlás lehetőségei
- Nemi betegségek és megelőzésük
- Házasság, család, utódvállalás

Szociális egészség

Cél: az erkölchöz és törvényhez való viszonyulás, a másság elfogadása, ép testben ép lélek, az egészség megőrzése egyéni és társadalmi ügy, az ember, mint erkölcsi lény

Követelmény

- Ismerje meg a családon belüli emberi kapcsolatokat, konfliktusokat, megoldási lehetőségeket
- Ismerje meg az együttélés legfontosabb szabályait – tolerancia, türelem, megértés, szeretet
- Ismerje meg a házasság történetét – milyen a mai házasság és a házasság jövője

Tananyag

- A mai magyar család
- A válások okai, megelőzésük
- Generációk együttélésének előnyei, hátrányai
- Felkészülés a családi életre
- Családtervezés

Életet veszélyeztető tényezők

Cél: családtervezés, felelősségteljes szexuális élet

Követelmény

- Legyen tisztában a gyermekvállalás felelősségével
- Ismerje mit jelent a terhesség alatti drogfogyasztás
- Ismerje fel az abnormális nemi kapcsolat veszélyeit
- Kerülje a lehetőségekhez mérten a negatív tömegkommunikációs hatásokat

Tananyag

- Családtervezés
- Az utódvállalás erkölcsi és anyagi feltételei
- A nemeknek megfelelő viselkedési forma és norma

Szerelem, szex

Cél: felelős magatartás a szerelemben, társas kapcsolatokban, a családban

Követelmény

- Tudja azt, hogy a családi életet tervezni kell
- Ismerje a családtervezés, gyermekvállalás módjait
- Legyen tájékozott a fogamzásgátlás korszerű módszereiről
- Tudja, hogy milyen veszélyekkel jár a korai testi szerelem
- Éljen úgy, hogy egészséges utódjai születhessenek

Tananyag

- A szerelem története napjainkig
- Családi élet tervezése
- Fogamzásgátlás
- Egészséges életmód az egészséges utódokért
- Fertőzések, nemi betegségek – prevenció, gyógyítás módjai
- Genetikai tanácsadó

Élettechnikák

Cél: az alapvető és helyes emberismeret alapján megfelelő társas kapcsolatok kialakítása, konfliktusmegoldó technikák megismerése

Követelmény

- Ismerje fel, hogy az önismeret és az emberismeret mennyire fontos az emberi kapcsolatokban
- Kerülje a szélsőségeket a felesleges konfliktusok elkerülése érdekében
- Keresse a megfelelő megoldásokat az adódó konfliktusok kezelésére

Tananyag

- Miért fontos társas kapcsolatainkban a helyes önismeret?
- Milyen a reális önkép?

- Hogyan segít az önismeret a szélsőségek kikerülésében és a gátlások leküzdésében?
- Az önkritika és kritika általános szempontjai
- A kritika a hatás – visszahatás tükrében
- Az adódó konfliktusok vállalása, a felesleges konfliktusok kerülése, a megoldási lehetőségek keresése
- Az emberismeret fontossága az élet bármely területén
- A felelősség vállalása a döntések során
- A stressz pszichoszomatikus szerepe

2.14 A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnökök feladatai

2.14.1 1.Sz. Általános Iskola

A pedagógusok helyi feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza. A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg.

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- felvételi, osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

Az osztályfőnököt – az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével konzultálva – az igazgató bízza meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

Közvetlen nevelőmunka:

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- az aktuális események feldolgozása
- különböző értékrendek megismertetése
- a kultúrahasznalet megtanítása
- a konfliktusmegoldást kialakító pedagógiai tevékenység
- mentálhigiénés szemlélet alkalmazása a nevelőmunkában
- törődés a gyermekek aktuális problémáival
- az osztály konfliktusainak megoldása
- az osztály közösséggé formálása
- osztálya érdekeinek képviselése
- az osztályba járó gyermekek magatartásának, szorgalmának értékelési feladatait elvégzi
- felkészíti a tanulókat az iskola rendezvényeire, ünnepélyekre
- gyermekvédelmi munka az ifjúságvédelmes kollégával közösen
- hivatásánál fogva harmadik személyekkel szemben titoktartási kötelezettség a törvényekben előírtak szerint
- titoktartási kötelezettsége van a gyermekkel, a tanulóval és családjával kapcsolatos minden olyan tény, adatot, információt illetően, amelyről a gyermekkel, tanulóval, szülővel való kapcsolattartás során szerzett tudomást.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: (digitális) napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Lehetőség szerint minden tanévben órát látogat az osztályában

- havonta a diákokkal együtt értékeli a tanulmányi előmenetelt, a tanulók magatartását és szorgalmát.
- fegyelmi vétségek esetén az ügynek súlyosságának megfelelő mértékben jár el

Ügyviteli (adminisztrációs) feladatok

- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: (digitális) napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- A nevelési-oktatási intézmény a tanulóval kapcsolatos döntéseit írásban közli a tanulóval.
- a haladási napló naprakész vezetése, a haladási és anyakönyvi rész folyamatos ellenőrzése
- igazolások esetleges igazolatlan órák regisztrálása félévkor és évvégén a magatartás és szorgalomjegyek előkészítése az osztályozó értekezlet előtt
- a tanügyi dokumentumok naprakész vezetése értesítő, anyakönyv- és bizonyítvány, napló stb.
- osztályfőnöki munkaterv készítése a tanulókkal közösen
- SNI-s, BTM-es gyerekek nyomon követése, adminisztrációja, kollégák, szülők értesítése ezen gyermekek állapotáról
- ellenőrzi az érdemjegyek beírását és a szülői aláírást az ellenőrző könyvben, regisztrálja és összesíti a tanulók hiányzásait, figyelemmel kíséri az igazolásokat, a mulasztások valós okait.
- statisztikai adatokat szolgáltat
- fegyelmi vétségek esetén az ügynek súlyosságának megfelelő mértékben jár el

Szervezés, koordinációs feladatok végrehajtása

- Kapcsolattartás az osztályban tanító kollégákkal, a nevelésben-oktatásban hatékonyan résztvevőkkel
- Kapcsolattartás a szülőkkel, szülők közötti felvilágosító munka
- Kapcsolattartás az ifjúságvédelmi felelőssel és az egyéb szakhatóságokkal (családvédelem, gyámügy, szakszolgálatok)
- Szabadidős tevékenységek, programok, tanulmányi kirándulások szervezése
- Az egészségügyi vizsgálatokon való részvétel szervezése
- Az intézmény sajátos lehetőségeiből fakadóan kapcsolatot tart partnerintézményeink képviselőivel közös programok és feladatellátás, valamint egyéb együttműködések esetén az intézmények között kötött feladat-ellátási-, és együttműködési megállapodásokat, eljárásrendeket, SZMSZ-t alapul véve.

2.14.2 2.Sz. Általános Iskola

Minden pedagógus rendelkezik a munkakörének megfelelő felsőfokú végzettséggel, tehát szakos ellátottságunk teljes.

Egyre fontosabb szerepet kapnak a továbbképzések, a szakmai, pedagógiai önképzés, melyek segítségével tovább javulhat a tantestület munkájának hatékonysága.

Továbbképzési tevékenységünk elsősorban a következő területekre irányul:

- szociális hátrányok, részképesség-zavarok kezelését célzó képzések,
- új műveltségi területek tanításához szükséges képzettség megszerzése,
- korszerű pedagógiai technikák elsajátítása, pszichológiai ismeretek felfrissítése,
- konfliktus-kezelő készség fejlesztése, tanítási módszerek bővítése.

Jellegzetességek:

A nevelőtestülethez való tartozás alapvető feltételei között a következőket tartjuk a legfontosabbnak: a gyermekszeretetet; a tanulókkal és szüleikkel való jó együttműködési készséget; az alapos szakmai felkészültséget; a továbbképzési, önfejlesztési igényt; a kreativitást.

Az iskolavezetés és a nevelőtestület fontos tevékenységként kezeli a pályázatokon való részvételt.

A pedagógusokkal szemben támasztott követelmények:

- szeresse a gyerekeket, tekintse őket partnernek,
- a mindennapi kapcsolattartásban a segítőkészség, megértés, türelem, bizalom, optimizmus jellemezze,
- demokratikusan működjék együtt tanítványaival, kollégáival és a tanulók szüleivel,
- legyen nyitott a tanulói észrevételekre, ötletekre, javaslatokra, kritikákra,
- legyen rugalmas, tudjon rossz beidegződésein változtatni,
- legyen igényes, pontos és fegyelmezett, értékközvetítő munkája során törekedjen sokoldalúságra, példaadásra,
- ismeretei legyenek megbízhatóak, szakmai tudása alapos,
- tartsa és tartassa be az előírásokat, az iskolai munkarendet,
- támogassa kollégái igyekezetét, munkáját, építsen ki szoros munkakapcsolatot pedagógustársaival,
- a gyermekekkel kapcsolatos mindennapi munkája során legyen következetes, határozott, igazságos és reális,
- legyen érdeklődő, lelkes, kreatív, sugározzon derűt, optimizmust,
- kövesse figyelemmel tanítványai törekvéseit, személyiségük változását, alakítson ki jó kapcsolatot tanítványai szüleivel,
- tájékoztassa a szülőket rendszeresen írásban vagy szóban gyermekük előmeneteléről, sikereiről, kudarcairól, személyisége alakulásáról,

- munkamódszereinek megválasztásakor igyekezzék megoldást találni a tanulók egyéni problémáira is, adjon tanácsot ezek megoldására,
- éljen minél gyakrabban a megerősítés eszközeivel, a tanulói megnyilvánulásokra tudjon a helyzetnek megfelelően gyorsan és hatékonyan reagálni.
- A munkaközösségek szakmai műhelyként funkcionálnak, szakmai kérdésekben meghatározó szerepet kapnak. Tevékenységük eredményeként megvalósul az egységes követelmények és értékelés gyakorlata. Munkaközösségi szinten döntünk az értékelési rendszerről és a felmérők tartalmáról.

A munkaközösségek munkája a pedagógiai, szakmai irányítás és tevékenység minden területén kimutatható. Részt vesznek a tervezésben, javaslataik, ötleteik megjelennek a tantárgyfelosztáson, órarendben. Munkaterveik az iskola pedagógiai programjára, illetve az éves munkatervre épülnek, összeállításában teljes szakmai szabadságot élveznek. A felmérések, vizsgák (különbözeti-, javító- és osztályozó vizsgák), versenyek, pályázatok előkészítése, végrehajtása és értékelése a munkaközösségek szervezésében történik. Az ellenőrzés területén tevékenységük kiterjed a hospitálásokra, felmérésekre, a félévi és év végi szakmai értékelésre.

Az osztályfőnök:

Feladata a tanulók személyiségének alapos, sokoldalú megismerése. Önállóságuk, reális énképük és értékrendjük folyamatos fejlesztése, az egyén és közösség öntevékenységének, önkormányzatának megszervezése, kiépítése, tiszteletben tartva az egyes tanulók emberi méltóságát, igényelve a szülők és az osztályában tanító pedagógusok aktív közreműködését.

- Együttműködik az osztályban tanító szaktanárokkal, a szabadidő foglalkozásainak vezetőivel, illetve a szülőkkel.

- Megbízható információkkal kell rendelkeznie osztálya tanulói szociális helyzetéről, gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatokat lát el.

- Összehangolja a szülők és az iskola nevelőmunkáját. Megítélése alapján családlátogatást végez, a szülőkkel való előzetes megbeszélés, értesítés, a szülők hozzájárulása alapján. Az így birtokába jutott adatok, tervek tekintetében az iskola dolgozóját titoktartási kötelezettség terheli.

- Az osztályfőnök kötelessége, hogy a szülőket tájékoztassa gyermekük iskolai teljesítményéről, magaviseletéről. Ennek érdekében a Szervezeti és Működési Szabályzatban illetve Házirendben előírt időben szülői értekezletet tart, fogadóórát vezet. Szükség esetén rendkívüli szülői értekezletet tarthat.

- Segíti a szülői munkaközösség megalakulását.

- Feltérképezi, kik azok a szülők, akik segítik az iskolai nevelő-oktató munkát, szabadidős és közművelődési programokat, kapcsolatot tart velük.

- Első osztályfőnöki órán ismerteti a Házirendet, baleseti és tűzvédelmi oktatásban részesíti osztálya tanulóit.

- Közreműködik magatartásuk, szorgalmuk folyamatos értékelésében, vezeti osztálya osztályozó értekezleteit.

- Tanulmányi kirándulást szervez - tervezetét egyezteteti az iskolavezetőséggel és az osztályfőnöki munkaközösséggel.

- Figyelemmel kíséri osztálya tanulmányi munkáját, a tehetséggondozás és képességfejlesztő munkát. Szükség szerint látogathatja osztálya bármely tanítási óráját. Nyomon követi a tanulók fejlődését, tevékenységét és konfliktusait. Tapasztalatait megosztja az érintett nevelőkkel.
- Osztályfőnöki munkáját, óráit az aktuálisan adódó feladatok és a tervszerű nevelőmunka folyamatosságával köteles vezetni, tervezni, szervezni.

Feladata:

- az osztályfőnöki adminisztrációs teendők ellátása, az iskolai dokumentumok folyamatos vezetése és ellenőrzése,
  - naplók, mulasztások, anyakönyvek, bizonyítványok, záradékok, továbbtanulási, jelentkezési lapok stb., vezetése és ellenőrzése.
  - a tanulók személyi adataiban történő változások feljegyzése, statisztikai adatok szolgáltatása.
- Az osztályfőnök munkáját felkérésre osztályfőnök-helyettes segítheti - ezt kötelesek bejelenteni az iskolavezetésnek.

Az egész napos rendszerű nevelés-oktatás esetén az osztályfőnök-helyettes a megbízott osztályfőnök tanító párja. Ez esetben megosztva viselik az osztályért a felelősséget.

Az osztályfőnököket az intézményegység-vezető bízza meg - a megbízás általános szabályai szerint.

2.14.3 Pogányi Általános Iskola

Az intézményben dolgozó pedagógusok felelősséggel és önállóan, a tanulók tudásának, képességeinek és személyiségének fejlesztése érdekében végzik szakmai munkájukat a munkaköri leírásban foglaltak keretein belül az iskolai tantárgyfelosztáson meghatározott munkarend alapján.

A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg:

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres ellenőrzése, értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- a tanulmányi versenyek szervezése, lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése, lebonyolítása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- iskolai könyvtár nyilvántartásának vezetése,
- pályázatok írásában, azok megvalósításában közreműködés,
- a tanulók képességeire irányuló pedagógiai vizsgálatok, mérések,
- szülői értekezletek, fogadó órák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben, ebédeléskor, iskolai programokon,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,

- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- tantárgyfelosztás szerint a megismert kerettanterv, engedélyezett vagy saját tanmenet szerint végzi munkáját, valamint a változásokról tapasztalati tanmenetet készít,
- adatszolgáltatás statisztikák készítéséhez,
- szertár, tanári szoba, osztályterem rendben tartása és esztétikus dekorációjának gondozása,
- a település iskolával kapcsolatos rendezvényein való közreműködés,
- felkészülés az életpálya modellel kapcsolatos feladatokra.

Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai:

- Fejleszti a tanulók személyiségét, elősegíti egészséges lelki és testi fejlődésüket.
- Elősegíti a társadalmi normákhoz és az iskolai elvárásokhoz igazodó értékrend kialakítást és elfogadását.
- Tanórákon kívüli, iskolán kívüli közösségfejlesztő szabadidős programokat (pl. osztálykirándulás, túra, színház-, múzeumlátogatás) szervez és azokon részt vesz.
- Az osztályszintű és az iskolai rendezvényeken kíséri osztályát, felügyel a tanulókra.
- Megismeri a tanulók családi és szociális körülményeit.
- Rendszeres kapcsolatot tart és együttműködik a tanulók szüleivel.
- Rendszeres kapcsolatot tart együttműködik az osztályban tanító nevelőkkel.
- Tájékoztatja a tanulókat és a szülőket az őket érintő kérdésekről. Érdemi választ ad a szülők és tanulók iskolai élettel kapcsolatos kérdéseire.
- Figyelemmel kíséri a diákok tanulmányi előmenetelét, és erről rendszeresen – legalább havonta tájékoztatja a szülőket.
- A bukásra álló tanulók szüleit a félév vége és az év vége előtt legalább egy hónappal írásban értesíti.
- Ha a tanuló az év végén tanulmányi kötelezettségeinek nem tesz eleget, a szülőket tájékoztatja a tanuló továbbhaladásának feltételeiről.
- Figyelmezteti a szülőket, ha a gyermekük jogainak megóvása vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedést tart szükségesnek.
- A szülők figyelmét felhívja a szociális és egyéb juttatásokra.
- Támogatja és segíti az osztályban működő szülői szervezet munkáját.
- A szülők tájékoztatására szülői értekezleteket és fogadó órákat szervez.
- Fokozott törődéssel foglalkozik az osztályába járó kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal.
- Az osztály tanulóinál ellátja a gyermekvédelmi feladatokat, szükség esetén a gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal.
- Segíti a tanulási, beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő tanulók iskolai munkáját.
- Támogatja a tehetséges tanulók fejlődését.
- Tájékozódik a tanulók iskolán kívüli tevékenységeiről.
- A komplex egészségügyi ellátás keretében figyelemmel kíséri a tanulók egészségi állapotát, és erről szükség esetén tájékoztatja az osztályban tanító nevelőket.(pl. tartós betegségek, fogyatékoságok, gyógyszerérzékenység...).
- Minden hó végén érdemjeggyel értékeli a tanulók magatartását és szorgalmát.
- Az első félév végén és a tanév végén javaslatot tesz a nevelőtestületnek a tanulók magatartás és szorgalom osztályzatára.
- Az első félév végén és a tanév végén javaslatot tesz a nevelőtestületnek a tanulók egész tanévi munkájának dicsérettel történő elismerésére.

- A házirendet megsértő vagy feladatait elmulasztó tanulót először szóbeli figyelmeztetésben, majd írásbeli figyelmeztetésben, intőben vagy rovóban részesíti. Súlyosabb esetben javaslatot tesz a tanuló elleni fegyelmi eljárás lefolytatására.
- Figyelemmel kíséri a tanulók hiányzásait, vezeti a mulasztási naplót, a mulasztásokat az osztálynaplóban havonként összesíti. Igazolatlan mulasztás esetén a jogszabályokban előírt rendelkezések alapján jár el.
- Segíti és ösztönzi a tanulók felső tagozatos továbbtanulását, megismerteti őket a továbbtanulási lehetőségekkel.
- Elkészíti az osztályfőnöki munka éves tervezetét (osztályfőnöki munkaterv, foglalkozási terv, kirándulási terv).
- Elkészíti az osztálystatisztikákat és ezekhez kapcsolódó elemzéseket.
- Elkészíti a félévi és tanév végi értékeléseket az osztályközösség fejlődéséről.
- Betartja az alapvető erkölcsi normákat a tanulókkal, a szülőkkel és a nevelőtársakkal szemben.
- Kitölti és vezeti a tanulói törzslapokat és bizonyítványokat.
- Kitölti és vezeti az aktuális tanügyi dokumentumokat.
- Figyelemmel kíséri az osztály tantermének gondozottságát és pedagógiai szakszerűségét.

2.14.4 Gimnázium

A pedagógusok feladatainak részletes listáját munkaköri leírásuk tartalmazza.

A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg:

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése, teljesítményük nyomon követése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- érettségi, különbözeti, felvételi, osztályozó és belső vizsgák lebonyolítása,
- országos kompetenciamérés lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a külön figyelmet igénylő tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- az iskola nemzetközi kapcsolatainak ápolása, nemzetközi projekteken részvétel,

- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- osztálymegbeszéléseken, a tanulók egyéni iskolai boldogulásáról szóló egyeztetéseken való részvétel,
- megállapodások kötése a tanulókkal, ezek figyelemmel kísérése,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- pályaorientációs tevékenység
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása,
- részt vesz az esztétikus iskolai környezet kialakításában,
- részvétel az iskola öko-programjaiban,
- szakmailag együttműködik az Apáczai Csere János Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium, Alapfokú Művészeti Iskola általános iskoláinak tanáraival, szükség szerint vállalja az általános iskolákban a tanítást.
- a különböző egyetemek, de elsősorban a Pécsi Tudományegyetem gyakorlati- és mentorprogramjában vezető-, illetve szakos mentorként részt vesz a pedagógusok következő generációjának oktatásában.

Az osztályfőnököt az igazgató bízza meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét, az egyéni megállapodások megkötését koordinálja.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Ösztönzi és segíti osztálya közösségi, kulturális programjait.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: az e-napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és figyelemmel kíséri a közösségi szolgálat folyamatát
- Kapcsolatot tart osztályának kollégistái ügyében a kollégiumi nevelőkkel.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi feladatot ellátó szociális munkással.

- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkacsoport munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Alkalmanként és rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.

2.15 A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

2.15.1 1.Sz. Általános Iskola

A diákönkormányzat

A diákönkormányzat (Nkt. 48.§) az iskola diákjainak érdekvédelmi és jogérvényesítő szervezete. A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.

A diákönkormányzat saját szervezeti és működési szabályzata szerint működik. Jogait a hatályos jogszabályok, joggyakorlásának módját saját szervezeti szabályzata tartalmazza.

A működéséhez szükséges feltételeket az intézmény vezetője biztosítja a szervezet számára (Nkt. 69.§ (2) bek. h) pont)

A diákönkormányzat szervezeti és működési szabályzatát a diákönkormányzat készíti el és a nevelőtestület hagyja jóvá. Az iskolai diákönkormányzat élén, annak szervezeti és működési szabályzatában meghatározottak szerint választott diák önkormányzati vezető illetve az iskolai diákbizottság áll.

A diákönkormányzat tevékenységét a diákmozgalmat segítő tanár támogatja és fogja össze, akit ezzel a feladattal – a diákközösség javaslatára – az igazgató bíz meg határozott, legfőljebb ötéves időtartamra. A diákönkormányzat minden tanévben – az iskolai munkarendben meghatározott időben – diákközgyűlést tart, melynek összehívását a diákönkormányzat vezetője kezdeményezi. A diákközgyűlés napirendi pontjait a közgyűlés megrendezése előtt 15 nappal nyilvánosságra kell hozni. Az iskolagyűlésen a tanulók kérdéseket intézhetnek a diákönkormányzat és az iskola vezetéséhez, kérhetik gondjaik, problémáik megoldását. A diákok kérdéseire, az igazgatónak 30 napon belül választ kell adnia.

A diákönkormányzat szervezeti és működési szabályzatát az intézmény belső működésének szabályai között kell őrizni. A diákönkormányzat az iskola helyiségeit, az iskola berendezéseit – az igazgatóhelyetttessel való egyeztetés után szabadon használhatja.

A diákönkormányzat véleményét – a hatályos jogszabályok szerint – be kell szerezni

- az intézményi SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
- a házirend elfogadása előtt

A vélemények írásos vagy jegyzőkönyvi beszerzéséért az intézmény igazgatója felelős.

A jogszabály által meghatározott véleményeztetésen felül az intézmény nem határoz meg olyan ügyeket, amelyekben a döntés előtt kötelező kikérni a diákönkormányzat véleményét.

A diákönkormányzat és az intézmény közötti kapcsolattartás

A DÖK munkáját segítő nevelőt a DÖK vezetőségének javaslata alapján a nevelőtestület egyetértésével az igazgató bízta meg. Az iskolai diákönkormányzat megbízottja képviseli a

tanulók közösségét az iskolavezetőségi, a nevelőtestületi, valamint a szülői szervezeti értekezletek vonatkozó napirendi pontjainál.

A tanulók egyéni gondjaikkal, valamint kérdéseikkel közvetlenül is felkereshetik az intézmény vezetőjét. Az intézményvezető fogadóórájának időpontja tanévenként változik. Az adott tanév intézményvezetői fogadóóráját az intézmény munkaterve tartalmazza.

Az osztályközösségek

Az azonos évfolyamra járó és többségében azonos órarend szerint együtt tanuló diákok egy osztályközösséget alkotnak.

Az osztályközösség tanulólétszáma rendeletben meghatározott.

Az osztályközösség élén pedagógus vezetőként az osztályfőnök áll, akit az igazgató bíz meg.

Az iskolai közösségek legalapvetőbb szervezete, a tanítási-nevelési folyamat alapvető csoportja. Döntési jogkörébe tartoznak:

- az osztály képviselőjének megválasztása,
- küldöttek delegálása az iskolai diákönkormányzatba,
- döntés az osztály belügyeiben.

2.15.2 2.Sz. Általános Iskola

Diákönkormányzat

A 4-8. osztályok két-két képviselőjéből álló tanács gyakorolja a tanulók egészét vagy nagyobb csoportját érintő kérdések véleményezési jogát. Megtervezi, szervezi a diákság programjait. Információt közvetít a tanulóközösségek és a nevelőtestület közt. Munkáját saját munkaterv alapján szervezi, tevékenységét általuk felkért és az iskolaigazgató által megbízott pedagógus segíti.

Diákközgyűlés

Az iskola tanulóinak tájékoztató és tájékozódó fóruma a diákközgyűlés.

Évente egy alkalommal kell összehívni.

Az évi rendes diákközgyűlés összehívását a diákönkormányzat vezetője kezdeményezi, a tanév helyi rendjében meghatározott időben.

Az évi rendes diákközgyűlésen a diákönkormányzat és az iskola képviselője beszámol az előző diákközgyűlés óta eltelt időszak munkájáról.

Rendkívüli diákközgyűlés a diákönkormányzat vezetője vagy az iskola igazgatója kezdeményezheti.

Döntési jogok

Diákönkormányzat a nevelőtestület véleményének kikérésével dönt:

a) saját működéséről,

- b) a diákönkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról,
- c) hatáskörei gyakorlásáról,
- d) egy tanítás nélküli munkanap programjáról,
- e) az iskolai diákönkormányzat tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működtetéséről, valamint

Véleményezési jogok

Bizonyos kérdésekben a diákönkormányzatnak joga van kialakítani, és nyilvánosságra hozni a saját véleményét. Ezt azonban a döntéshozó nem köteles figyelembe venni.

A diákönkormányzatnak véleményét ki kell kérni

- a) az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt
- b) a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt
- c) az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor
- d) a házirend elfogadása előtt
- e) az adatkezelési szabályzat elkészítésénél, módosításánál
- f) a fegyelmi eljárás során
- g) a tanulók közösségét érintő kérdések meghozatalánál,
- h) a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához,
- i) a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez,
- j) az egyéb foglalkozás formáinak meghatározásához,
- k) a könyvtár, a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához,
- l) az intézményi SZMSZ-ben meghatározott ügyekben

A diákönkormányzat feladatainak ellátásához térítésmentesen használhatja az iskola helyiségeit, berendezéseit, ha ezzel nem akadályozza az iskola, működését.

2.15.3 Gimnázium

- Iskolánkban diákönkormányzat működik: a DÖK.
- A DÖK a tanulók önirányító, önszervező közössége, melynek keretében a tanulók, az általuk megválasztott patronáló tanár segítségével, saját fejlettségüknek megfelelő szinten, önállóan intézik ügyeiket.
- A diákönkormányzat képviseleti szervként a jogszabályok szerinti véleményezési és döntési jogkörrel rendelkezik. Ezt a jogkörét a Nkt. 48.§ és a 20/2012.évi EMMI rendelet 120.§ szerinti szabályozásnak megfelelően látja el.
- A DÖK demokratikus úton választja meg képviselőit – osztályonként legalább két főt – ők alkotják az iskolai szintű önkormányzatot. A DÖK szervezete a közösség megbízásából működik, a diákok nevében és részére végez szervezőmunkát, képviseli érdekeiket.
- Az iskola tantestületét alkotó tanárok értéknek tekintik a DÖK működését, azt a rendelkezésükre álló eszközökkel segítik.
- A tantestület és a DÖK közötti közvetítő szerepet a patronáló tanár tölti be, akit a diákönkormányzat javaslatára az intézményvezető bíz meg.

- A DÖK feladatai a következők:
  - az egyéni érdekeket nem sértő, közös érdekeken alapuló konkrét célok megfogalmazása,
  - a meglévő, hagyományokon alapuló közösségi munkálatok, közösségépítő tevékenységek fejlesztése,
  - új hagyományok teremtése,
  - olyan tevékenységek szervezése, amelyek értékes esztétikai élményeket keltenek a közösség tagjaiban, és ezzel erősödik, fejlődik maga a közösség,
  - a közösség iránti felelősségérzet kialakítása, fejlesztése
  - a közösség érdekeit szolgáló, cselekvésre készítő tevékenységek szervezése, fejlesztése
  - olyan közösség kialakítása és fejlesztése, amely büszke saját közösségének sikereire, értékeli más közösségektől megkülönböztető tulajdonságait.

- Évente egy alkalommal diákközgyűlést tartunk a diákönkormányzat képviselőinek vezetésével.

2.16 A szülő, tanuló és pedagógus és az intézmény partnerei együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei

2.16.1 1.Sz. Általános Iskola

Belső partnereink

Gimnázium

Az 1. Sz. Általános Iskola tanulói szívesen választják a Gimnáziumot a továbbtanulás során. A komparatív előnyök (a szorosabb együttműködés lehetőségei) adottak.

Fejlesztési irányok

- Az átmenet megkönnyítése a két intézménytípus között
- A kimenet-bemenet tagozatonkénti összehangolása
- A gimnázium megismertetése a leendő tanulókkal (Közös programok)
- Bemutató órák rendszeresen
- Nagyobb propaganda a felvételi előkészítőknél
- Áttanítás oda-vissza
- Az iskolai átmenet lehetőségeinek erősítése
- Információcsere gyakoriságának növelése oda-vissza
- közösségi szolgálat
- A szakmai munkaközösségek együttműködésének megvalósítása konkrét programokkal
- Több jó képességű diákot a gimnáziumba irányítani
- A másik nagyon fontos és szükséges kapcsolódási pont a két intézményegység között az angol két tanítási nyelvű képzés felmenő rendszerben történő oktatása. Különleges értéként működik az intézményben, piacképességét, szakmai színvonalát meg kell őrizni.

2.Sz. Általános Iskola

A közös szakmai pedagógiai munka jelöli ki a fejlődés jövőbeni területeit. Jó gyakorlatok közé tartoznak az iskolák között:

- A közös beiskolázási szülői értekezletek az óvodákban
- Közös létszámgazdálkodás a beiskolázásnál
- Az iskolai életrend közös felületei gördülékenyen zajlanak (ebédeltetés)
- Közös pedagógiai felfogás érvényesítése problémás ügyek esetén (diák fegyelmi ügyek)
- Közös focicsapat indítása a bajnokságban

Pogányi Általános Iskola

- Továbbtanulás biztosítása az 5. évfolyamon
- Az iskolai átmenet lehetőségeinek erősítése
- Információcsere gyakoriságának növelése oda-vissza
- Közös szakmai programok
- Tantárgyi versenyek, közös programok, esetmegbeszélések

Lehetőségek a szakmai együttműködés terén:

- Közös szakmai továbbképzések, tanfolyamok
- Közös szakmai műhelyek – munkaközösségek
- Közös nevelési értekezletek
- Közös szakmai programok szervezése és lebonyolítása (pl. túra)

Alapfokú Művészeti Iskola

- Az osztályfőnökök és az áttanító tanárok közötti párbeszéd folyamatos
- A korábbiakhoz hasonló színvonalas megjelenés az intézmény rendezvényein és a város kulturális életében
- A helyben történő ellátás lehetőségeinek megismertetése a szülőkkel, a tanulók tudatos irányítása a Alapfokú Művészeti Iskola képzési lehetőségeinek irányába
- A tanulók nyomon követése és a tehetségek menedzselése folyamatos (Művészeti Iskola- Tehetségpont)

Külső partnereink:

1. A Pécsi Kulturális Központ

A Sportegység - Petrov Anatolij Uszoda

Intézményünk korábbi Sportegységét 2020-ban részben visszavettük a PKK-tól, kivéve az uszodát és az ezt kiszolgáló helyiségeket. Az, hogy az elmúlt nyolc évben csak használói voltunk a Sportegységnek, most viszont részben az üzemeltetés is a feladataink közé tartozik, mégpedig a PKK-val közösen, újszerű feladatokat ró mindkét intézményre. Közös célunk az, hogy szoros együttműködéssel, egymást kölcsönösen segítve a szolgáltatások színvonalát megőrizzük.

A Művelődési Ház

A művelődési ház sok tekintetben az iskola meghosszabbítása, hiszen közösségi tereinek használatával működik csak iskolai életünk, szakmai feladataink megvalósítása, hagyományos rendezvényeink lebonyolítása itt zajlik. (táncórák, ünnepélyek, bemutatók stb.)

A kiszolgáló tevékenység mellett szakmai folyamatos az együttműködés kiépítése az iskolával, a közös programok szervezése is. Túra, honismereti programok, kiállítások, bemutatók stb.

2. A Csorba Győző Könyvtár Apáczai Fiókkönyvtára

A könyvtárral a szakmai együttműködés hagyományosan jó

A könyvtári órák hagyományait, a „Bölcs Bagoly” olvasói klub sikereit a továbbiakban fel kívánjuk használni az oktató-nevelő munka során

Fontos, hogy a hagyományos könyvtári szolgáltatások mellett, tanulóink megismerhessék az egyéb információhordozókkal történő ismeretszerzés módszertanát is. (IKT, INTERNET, hangtár, videó tár stb.)

3. A Pécsi Tankerületi Központ

2.16.2 2.Sz. Általános Iskola

A szülők nagymértékben segíthetik az iskolában folyó nevelőmunkát, s az iskola segítséget nyújt a szülőknek gyermekük nevelésében Szülő, tanuló, pedagógus együttműködése érdekében meghatározzuk közös pedagógiai feladatainkat.

A pedagógusok új típusú együttműködését alakítjuk ki intézményi szinten, megismerjük és megvitatjuk egymás jó kompetenciafejlesztő gyakorlatát, szakmai tapasztalatainkat folyamatosan megosztjuk egymással.

Bemutató foglalkozásokon és iskolai előadásokon tájékoztatást nyújtunk a szülők számára a kompetenciák eredményesebb fejlesztését célzó módszerekről, munkaformákról, ezek értelméről, jelentőségéről, várható eredményéről. Betekintést kapnak a TÁMOP 3.1.4.-ben folyó munkáról is.

Törekszünk arra, hogy a szülőkkel együttműködve valósítsuk meg nevelési és oktatási céljainkat az alábbi területeken:

- Egészséges életmód helyes napirend kialakítása (tanulás, pihenés, mozgás, szabadidő helyes arányának kialakítása);
- a környezet tisztaságának igénye;
- higiénés szokások kialakítása, betartása, rendszeres testápolás;
- egészséges étkezési szokások kialakítása, betartása;
- a káros szenvedélyek megelőzése;
- szabadidő helyes eltöltése;
- a szexualitás és következményeivel kapcsolatos tudnivalók megismertetése;

Társas-közösségi kapcsolatok:

- másság elfogadása, empátia, tolerancia;
- munkamegosztás kialakítása;
- énkép fejlesztése: önbizalom, magabiztosság, önállóság, önkritika;
- kulturált beszéd fejlesztése;
- vitakészség fejlesztése: érvek, ellenérvek, önálló állásfoglalás;

Tanítás-tanulás:

- kötelességtudat kialakítása;

- helyes tanulási szokások kialakítása, az ismeretszerzés új formáinak alkalmazása /pl. interaktív tábla, internet/
- önállóság, önellenőrzés, képességek megszerzése;
- természet- és környezetvédelem tudatos vállalása;
- az érdeklődésnek megfelelő tanulmányi irányultság segítése (pályaválasztás).

A tanulók és a pedagógusok együttműködésének formái:

- DÖK: véleményezés, megvitatás, társaik tájékoztatása
- Iskolagyűlés: az igazgató tájékoztatja a tanulókat az adott tanév eredményeiről.
- Osztályfőnök: megbeszéli a diákokkal, az iskolai élettel kapcsolatos aktuális feladatokat, és megvitatja az osztály közösségét érintő problémákat.

Konkrét együttműködési formák a szülők részéről:

- részvétel szabadidős tevékenységekben (sportverseny, farsang, kirándulás, stb),
- iskolai szülői munkaközösség: iskola közösségét érintő feladatainak megvitatása, véleményezése.
- programszervezés: kirándulás, természetjárás, tanulmányi versenyek, szemlék, környezettudatos nevelés (hulladékgyűjtés)
- hagyományos rendezvények látogatása (farsang, karácsony, kulturális bemutató),
- folyamatos tájékozódás a gyermek előmeneteléről: tájékoztató, üzenőfüzet, fogadóórák, szülői értekezletek,
- érdeklődés, részvétel a „nyílt napokon”,
- kapcsolattartás osztályfőnökkel telefonon, személyes beszélgetés által,
- részvétel speciális tanácsadáson (pályaválasztás, nevelési tanácsadás, drogmegelőzés, stb.),
- lehetőségekhez mérten segítségadás (szponzorálás, az SZJA 1%-ának alapítványunk számára történő felajánlása).

A pedagógusok részéről:

- szülők tájékoztatása szülői értekezleten,
- fogadóórákon személyes beszélgetés,
- folyamatos tájékoztatás a tanulók előmeneteléről üzenőfüzeten, e-ellenőrzőn keresztül,
- kiscsoportos beszélgetések biztosítása,
- tanácsadás speciális helyzetekben (nevelési kérdések, drogmegelőzés, pályaválasztás, stb.)
- családlátogatás szükség esetén
- hirdetések közzététele, iskola kapuján, iskola weblapján)
- „nyílt napok” biztosítása
- a szociálisan rászorulóknak a lehetőségekhez mérten.

A szociális étkezési kedvezmények igénybevételéről, valamint a tanulók által választható tantárgyak és tanórán kívüli szolgáltatásokról (tanulószoza, szakkörök, stb.) a tavaszi időszakban a szülők írásos értesítést is kapnak az érvényben lévő rendeletnek megfelelően.

Kapcsolat a belső partnerekkel:

Az intézményegységek sajátos, belső-együttműködő kapcsolatrendszerben állnak egymással.

1.Sz. Általános Iskola: PP alapján áttanítás, közös ügyeleti rendszer, térhasználat, tantárgyi versenyek, sportnap, közös sportcsapatok, Apáczai Vetélkedő, esetmegbeszélések.

Gyermekbázis: a két általános iskola közösen, speciális napközis csoportban végzi a hátrányos helyzetű tanulók gondozását.

Alapfokú Művészeti Iskola: tanítványok beiskolázásának segítése, műsorok megtekintése

Gimnázium: továbbtanulás, áttanítás, térhasználat, előkészítő, nyomon követés, közös projektek, drogrevenziós program, közös tanulmányi versenyek, továbbképzések.

Kollégium: áttanítások, pályázatok, versenyek, verseny felkészítés.

Pogányi Általános Iskola: német versmondó verseny

Kapcsolat a külső partnerekkel:

Volt óvodánk, városi óvodák: suliváró, nyílt napok, Őszváró, Luca-nap, ovis úszás

- Sportegység: úszás- testnevelés órák, szakkörök, tanulói, felnőtt úszás, versenyek, edzések, Bozsik Program, Rátgéber Akadémia, beiskolázást segítő rendezvények
- Művelődési Ház: projektek, ünnepélyek, farsangok, Suli-buli, szakkörök helye, technikusok segítsége, internethasználat, büfé.
- Könyvtár: alsós, felsős órák igény szerint, Bölcs Bagoly játék, internethasználat, programok lebonyolításának segítése.
- Étterem: étkezés, dolgozói étkezés, egyéb szolgáltatások.
- BÍOKOM: előadások, látogatások, programszervezés
- Pécsi Jótékony Nőegylet: hátrányos helyzetű tanulók támogatása, szereplések
- E-on: előadások, foglalkozások tartása szemléltetéssel
- Rendőrség: megelőzési programok, folyamatos kapcsolattartás, sulizsaru program
- Zsolnay Negyed: kiállítások, Bóbita Bábszínház előadásai-közös projektek
- Kodály Központ: hangversenyek
- Tudásközpont: kutató munka, kölcsönzés, zenehallgatás
- Pedagógiai Szakszolgálat: foglalkozások, programok, tanácsadás, vizsgálatok, mérések, értékelések, vélemények, megbeszélések
- Oxford University Press: tankönyvek, továbbképzések, előadások
- Challenge Utazási Iroda: diákok angliai utaztatása
- Pesti Szorobán Társaság: bemutató foglalkozások, versenyek, vizsgák, konferenciák.
- FISZ Egyesület: fenntarthatóság, környezettudatos nevelés

- Pécs-Baranya-Megyei Diabétesz Szövetség: egészségnap, cukorbetegség megelőzése, kezelése
- Mozgáskorlátozottak Baranya Megyei Egyesülete: tájékoztatók, versenyek, szülői értekezletek, kiscsoportos megbeszélések
- Mozgásvizsgáló Országos Módszertani Központ: versenyek, továbbképzések, érzékenyítő tréning, szakirodalom, eszközkölcsonzés
- ÖKOVÁROS-ÖKOREGIÓ: Örökös ÖKO iskola cím

2.16.3 Pogányi Általános Iskola

A szülőkkel kialakított együttműködés formái:

Iskolánkban a nevelő-oktató munka a szülőkkel folytatott folyamatos együttműködéssel történik, amelynek során a partnerek kölcsönösen megismerhetik egymás törekvéseit, igényeit, szándékait és véleményét, és segítik egymást a közös cél, a gyerekek boldogulásának biztosításában.

- Kapcsolattartó formák: egyéni személyes megbeszélés, fogadóóra, szülői értekezlet, családlátogatás, szülői munkaközösség.

Szülői munkaközösség feladata a véleményező, javaslattevő funkció (Nkt.73.§, 20/2012. évi EMMI rend.119.§) ellátásán kívül az aktív közreműködés az iskolai élet feltételeinek javításában, a tartalmi munkában.

- A szülői munkaközösség a szülői értekezletek és a fogadóórák előtt ülésezik. Információcsere és egyeztetés a feladata, illetve a szülőtársak tájékoztatása, mozgósítása, igényeik képviselete és közvetítése.

- Különbféle fórumokon, bemutató foglalkozásokon tájékoztatjuk a szülőket az új módszerekről, eljárásokról, a kompetenciafejlesztésről, programokról, az iskola, a gyerekek életét érintő kérdésekről, feladatokról, határidőkről, szociális és egyéb kedvezmények lehetőségeiről.

- Tanévkezdéskor egész évre szóló tájékoztatót készítünk a tanév legfontosabb feladatairól.

- A tanulási nehézséggel küzdő tanulók szüleivel folyamatosan személyesen konzultálunk.

Együttműködés a tanulókkal:

- Iskolánkban alapelvünkkel összhangban az oktatási-nevelési folyamatot a tanulókkal szoros együttműködésben végezzük.

- A gyerekeket az iskolai étellel kapcsolatos aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a tanítók, az osztályfőnökök tájékoztatják, tanórákon, reggeli beszélgető körön, megbeszéléseken.

- A tanévnyitón az igazgató ismerteti az év legfontosabb céljait, főbb feladatait.

- Jellemző, hogy a tanítók egyénileg is konzultálnak a diákokkal, tanulmányi helyzetükről, nevelési kérdésekről, tanítványaik felmerülő problémáiról.

- Az osztályfőnök az osztály együttműködésére, a közösen kialakított szabályok betartására írásbeli megállapodásokat köt a tanulókkal.

Belső partnerek:

Az intézmény egységei sajátos, belső-együttműködő kapcsolatrendszerben állnak egymással

- Intézményvezetés: statisztika, dologi kiadások, beiskolázás, továbbtanulás, visszajelzések, tájékoztatók, igazgatói megbeszélések, egyéb kapcsolattartás
- 1.Sz. Ált.Isk. : tantárgyi versenyek, közös programok, esetmegbeszélések
- 2.Sz. Ált. Isk.: tantárgyi versenyek, közös programok, esetmegbeszélések
- Sportegység: úszás órák, felnőtt úszás, versenyek, edzések, Bozsik Program, Rátgéber Akadémia, Czigler kosáriskola, beiskolázást segítő rendezvények
- Művészeti Iskola: tanítványok beiskolázásának segítése, műsorok megtekintése
- EPSZ: logopédia, SNI tanulók, szűrések, fejlesztések, bemutató foglalkozások, részvétel konferenciákon
- „Dallam” Zeneiskola: zeneoktatás
- Pogányi Óvoda: sulis váró, nyílt napok, közös rendezvények
- Pogány település Önkormányzata: az iskola erkölcsi és anyagi támogatása, rendezvényeken való részvétel

Külső partnerek:

- A Klebelsberg Intézményfenntartó Központ: fenntartó, működtető
- Pogányért Alapítvány: anyagi támogatás, programokon, rendezvényeken való részvétel
- Családi napközi: programokon, rendezvényeken való részvétel
- Pogányi Német Nemzetiségi Önkormányzat: programokon, rendezvényeken való részvétel
- Pogányi Német Nemzetiségi Egyesület: programokon, rendezvényeken való részvétel
- Horvát nemzetiségi Önkormányzat: programokon, rendezvényeken való részvétel
- Pogányi Picinkék Alapítvány: az iskolában folyó pedagógiai tevékenység támogatása
- Jövő-szövő Egyesület: programokon, rendezvényeken való részvétel
- Szociális Otthon: programokon, rendezvényeken való részvétel
- Faluház: programokon, rendezvényeken való részvétel
- Pogányi Lovarda: programokon, rendezvényeken való részvétel
- Horgászegyesület: programokon, rendezvényeken való részvétel
- Sportegyesület: úszás oktatáson, programokon, rendezvényeken való részvétel
- Művelődési Ház: projektek, ünnepélyek, rendezvényeken való részvétel, szakkörök helye, technikusok segítsége, internethasználat,
- Csorba Győző Könyvtár Apáczai Fiókkönyvtára: alsós órák igény szerint, Bölcs Bagoly játék, internethasználat, programok lebonyolításának segítése
- Étterem: étkezés, pedagógus nap, egyéb szolgáltatások
- Nemzeti Színház: előadásokon, rendezvényeken való részvétel
- Zsolnay Negyed: kiállítások, Bóbita Bábszínház előadásai
- Kodály Központ: hangversenyek
- Tudásközpont: kutató munka, kölcsönzés, zenehallgatás
- Korai fejlesztő: foglalkozások, programok, tanácsadás
- Szakértői Bizottság: vizsgálatok, mérések, értékelések, vélemények, megbeszélések

- BMPSZ Pécsi Járási Tagintézmény: vizsgálatok, mérések, értékelések, vélemények, megbeszélések
- Gyermekjóléti Szolgálat: megbeszélések
- Tankönyvkiadók: tankönyvek, interaktív tananyagok, továbbképzések, tanfolyamok
- PTE: partnerintézményi együttműködés
- Neuro-Logo-Ped Kft: bázisiskolai tevékenység mozgásterápia szakterület
- Magyarországi Montessori Egyesület: szakmai programok, rendezvények, továbbképzések

2.16.4 Gimnázium

A nevelési-oktatási folyamatban közvetlenül érintett, jelzett partneri csoportok tagjai egyenrangú személyek, kapcsolatuk csupán egyetlen területen, a pedagógiai kompetencia területén aszimmetrikus. Itt – szaktudása alapján – a nevelő vezető szerepe érvényesül. Az iskolában folyó munka a jelzett csoportok együttműködésének eredménye.

Együttműködés az Apáczai Csere János Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium, Alapfokú Művészeti Iskola intézményegységeivel

Az együttműködés formái, területei:

- áttanítások
- közös pályázatok
- közös kulturális rendezvények és szakmai programok,
- rendezvények kölcsönös látogatása
- közösségi szolgálat
- kortárs segítők
- pedagógiai dokumentumok közös kidolgozása, összehangolása
- rendszeres információcsere
- személyes konzultációk tanulókról.

Együttműködés a Pécsi Kulturális Központ Apáczai Művelődés Házával, Anatolij Petrov Uszodával, valamint a Csorba Győző Könyvtár Apáczai Fiókkönyvtárával és az Apáczai Óvodával

- Az intézmények közötti megállapodásoknak megfelelő módon az intézmények tanóráinkhoz, közösségi rendezvényeinkhez biztosítják a teret, eszközöket, személyzetet.
- Közreműködnek szabadidős programjaink megvalósításában.

A szülőkkal kialakított együttműködés formái

Iskolánkban a nevelő-oktató munka a szülőkkal folytatott folyamatos kooperációval történik, amelynek során a partnerek kölcsönösen megismerhetik egymás törekvéseit, igényeit, szándékait és véleményét, és segítik egymást a közös cél, a gyerekek boldogulásának biztosításában.

- A szokásos kapcsolattartó formákon – személyes megbeszélés, fogadóóra, szülői értekezlet- túl gimnáziumunkban osztályonként általában 2-2 fő képviselével működik a **szülői munkaközösség**. Ennek feladata a formális véleményező, javaslattevő funkció (Nkt.73.§, 20/2012. évi EMMI rend.119.§) ellátásán kívül az aktív közreműködés az iskolai élet feltételeinek javításában, a tartalmi munkában.
- A szülői munkaközösség évente minimum két alkalommal, a szülői értekezletek előtt ülésezik. Információcsere és egyeztetés a feladata, illetve a szülőtársak tájékoztatása, mozgósítása, igényeik képviselete és közvetítése.
- Különbféle fórumokon, bemutató foglalkozásokon tájékoztatjuk a szülőket az új módszerekről, eljárásokról, a kompetenciafejlesztésről.
- Tanévkezdéskor egész évre szóló tájékoztatót készítünk a tanév legfontosabb feladatairól.
- A szokásos tájékoztató formákon túl önkéntes alapon kapcsolatot tartunk a szülőkkal elektromos médiumon keresztül is.
- A pedagógusok előre egyeztetett időpontban egyénileg is konzultálnak a szülőkkal.
- A végzős évfolyamokon külön pályaválasztási szülőértekezletet hívunk össze.
- A tanulási nehézséggel küzdő tanulók szüleivel folyamatosan személyesen konzultálunk.

Együttműködés a tanulókkal

- Iskolánkban alapelvünkkel összhangban az oktatási-nevelési folyamatot a tanulókkal szoros együttműködésben végezzük.
- A gyerekeket az iskolai élettel kapcsolatos aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a szaktanárok, az osztályfőnökök, a DÖK vezetői tájékoztatják, iskolagyűléseken, tanórákon, osztályfőnöki órákon, DÖK-megbeszéléseken.
- A tanévnyitón az igazgató ismerteti az év legfontosabb céljait, főbb feladatait.
- Évente 2 alkalommal iskolagyűlésen tájékoztatjuk a diákokat az elért eredményekről, a tanulmányi és nevelési célok megvalósításának aktuális állapotáról.
- Jellemző, hogy a tanárok egyénileg is konzultálnak a diákokkal, tanulmányi helyzetükről, nevelési kérdésekről, tanítványaik felmerülő problémáiról.
- A problémákkal diákjaink felkereshetik az ifjúságvédelmi feladatot ellátó szociális munkást, az iskolapszichológust is.
- Az igazgató irányításával, az osztályfőnök bevonásával egyéni írásbeli megállapodásokat kötünk a tanulókkal eredményességük fokozása érdekében.
- A gimnázium honlapot működtet, melyen törvényi kötelezettségének is eleget tesz, valamint lehetőséget biztosít a tanulóknak minden olyan információhoz hozzájutni, amely az iskolai életéről szól.

- Iskolai facebook oldalt működtetünk.
- A szaktanárok és az osztályfőnökök az elektromos médiumot is felhasználják a tanulók egyéni fejlesztéséhez, a velük való kommunikációhoz.
- A gyermekek kérdéseikkel, javaslataikkal személyesen vagy képviseleti úton fordulhatnak valamennyi szaktanárhoz, az igazgatóhoz, a Pécsi Apáczai Csere János Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium, Alapfokú Művészeti Iskola vezetőjéhez.

Együttműködés az „öregdiákokkal”

Működik az iskolában az egykori diákokból alakult pártoló kör, többféle céllal. Egyrészt, hogy információink legyenek a volt tanítványok pályájának alakulásáról, melyeket felhasználhatunk a gimnáziumban folyó munka fejlesztéséhez. Másrészt konkrét segítséget is jelent ez a kör, közvetlenül is bekapcsolódnak a jelenlegi diákok pályaeorientációjába, előadásokkal, tájékoztatókkal, munkahelyi látogatások szervezésével.

Külső szakmai együttműködések

- A PTE több tanszékével a továbbtanulás, életpálya-építés témában: Közgazdasági Kar, Pszichológiai Intézet, Szociális munkás és Szocpol. Tanszék, PTE MIK
- PTE BTK, TTK, PTE Tanárképző Központ: a tanárképzés területén
- Szakmai szervezetekkel oktatási-nevelési lehetőségek bővítése témában: Testnevelő-tanárok Pécsi Egyesülete, American Corner, Francia Intézet.
- Testvériskolai együttműködések Lycée Zola Aix en Provence
- Anyanyelvapolók Szövetsége

Hálózati együttműködés

- A különböző oktatási létesítmények közös pályázati tevékenysége eredményeként létrejött intézményi hálózatban a pedagógusok új típusú együttműködését alakítjuk ki: megismerjük és megvitatjuk egymás jó kompetenciafejlesztő gyakorlatát, szakmai tapasztalatainkat folyamatosan megosztjuk egymással.
- Iskolánk országos hálózat tagja: ökoiskolai. A hálózat munkaterve alapján alakítottunk ki együttműködést.

2.17 A tanulmányok alatti vizsgák és az alkalmassági vizsga szabályai, a középfokú iskolában a szóbeli felvételi vizsga követelményei

2.17.1 1.Sz. Általános Iskola

A tanulmányok alatti vizsgákkal kapcsolatos intézményi eljárásrend

- A vizsgát a tanév helyi rendjében meghatározott időszakban (vizsgaidőszak) lehet tenni, azzal, hogy az igazgató ettől eltérő időpontot is kijelölhet.
- A vizsga időpontjait az igazgató jelöli ki, melyet a helyben szokásos módon valamint az intézmény honlapján közzétesz.
- A vizsga időpontjáról (év, hónap, nap, óra, perc) és helyszínéről (cím, épület, terem száma) a vizsgázó, illetőleg a kiskorú tanuló esetén a szülő (gondviselő) hivatalos értesítést kap
- Egy vizsgaidőszakban legfeljebb két évfolyam tananyagából tehető vizsga.
- Az osztályozó vizsga kérelemre történő letételét az igazgató engedélyezi. Az osztályozó vizsgára való jelentkezés az iskola titkárságán elérhető formanyomtatványon történik, az igazgató által meghatározottak és kihirdetettek szerint. A jelentkezési lapot a tanuló, valamint kiskorú tanuló esetében a gondviselő is aláírja). Az osztályozó vizsga napján a tanuló mentesül a tanórák látogatásának kötelezettsége alól.
- A vizsga követelményeit az iskola helyi tantárgyi tantervében foglaltak határozzák meg. A vizsga részletes követelményeiről a tanuló a vizsga előtt legalább 6 héttel írásbeli tájékoztatást kap. A tantervi követelmények az iskola honlapján folyamatosan megtekinthetők
- A vizsgakötelezettség a tanulónak az évfolyam követelményeiben megállapított valamennyi tantárgyra vonatkozhat. Ez alól felmentést csak a szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak alapján, az igazgató adhat engedélyt.

Tanulmányok alatti vizsgák szabályzata

I. A vizsgaszabályzat célja. Általános szabályok

A vizsgaszabályzat célja a tanulók tanulmányok alatt tett vizsgái lebonyolítási rendjének szabályozása a 20/2012 (VIII. 31.) EMMI rendelet ide vonatkozó paragrafusainak (64-72. §) figyelembevételével.

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- osztályozóvizsgákra
- különbözeti vizsgákra
- javítóvizsgákra
- és pótló vizsgákra vonatkozik

- A vizsga a vizsgázó számára díjtalan.
- Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:
- aki osztályozóvizsgára jelentkezik
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozóvizsgára utasít
- aki különbözeti vizsgára jelentkezik
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

II. Osztályozóvizsga

- A felsőbb évfolyamba lépéshez szükséges osztályzatai megállapításához, vagy egy adott tantárgyból félévi vagy év végi osztályzat megszerzéséhez a tanulónak osztályozóvizsgát kell tennie, ha
- a jogszabályban megengedett időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozóvizsgát tehet; (összesen 250 órát meghaladó hiányzás; az adott tantárgyból, a hiányzás meghaladja az éves óraszám 30%-át)
- külföldi tartózkodás, egyéni tanrend illetve egyéb ok miatt az igazgató engedélyezte számára az osztályozóvizsga letételét;
- felmentették a kötelező foglalkozásokon való részvétel alól, de osztályozóvizsga letételére kötelezték (pl. sportolók esetében testnevelés)
- tanulmányi idejének megrövidítését engedélyezték (egy vagy több tantárgyból, illetve valamennyi tantárgyból az előírtnál rövidebb idő alatt tehet) más iskolából lépett át, és az előzőekben nem tanult tantárgyakból (pl. idegen nyelv) vizsga letételére kötelezték
- a tanórákon nem tanult tantárgyból, de az iskola helyi tantervében szereplő tantárgyból osztályozóvizsga letételére jelentkezett.

Az osztályozóvizsgával kapcsolatban a következők szerint kell eljárni:

Osztályozóvizsga évente 2 vizsgaidőszakban tehető: az aktuális tanév munkatervében megjelölt időpontban. Az igazgató ettől eltérő időpontot is kijelölhet.

- Egy vizsgaidőszakban általában legfeljebb 2 évfolyam tananyagából tehető osztályozóvizsga.
- Az igazgató, a vizsgázó külön kérelmére engedélyezheti, hogy a vizsgázó az előre meghatározott időponttól eltérő időben tegyen vizsgát.
- Abból a tantárgyból, mely az iskola pedagógiai programjában nem szerepel, igazgatói engedéllyel más iskolában, vendégtanulói jogviszonyban lehet osztályozóvizsgát tenni. (A vendégtanulói jogviszonyt a fogadó intézmény igazgatója létesíti a tanulóval.) Ez esetben az osztályozóvizsgákra a fogadó intézmény vizsgaszabályzatának rendelkezései vonatkoznak.

- Vendégtanulói jogviszonyban iskolánkban vizsgázó tanuló vizsgáira e vizsgaszabályzat vonatkozik.
- Indokolt esetben a tanuló más iskolában is jelentkezhet a vizsga letételére. Erre az engedélyt az igazgató adja.
- Az osztályozóvizsga napján a tanuló mentesül a tanórák látogatásának kötelezettsége alól.

III. Különbözeti vizsga

- Csoportváltoztatás, osztályváltás, iskolaváltoztatás, külföldi tanulmányok magyarországi folytatása feltételeként előírhatja az intézmény a különbözeti vizsga letételét. Abból a tantárgyból vagy tantárgyrészből kell különbözeti vizsgát tennie a tanulónak, amelyet iskolánkban a megkezdeni tervezett évfolyamtól alacsonyabb évfolyamon tanítunk, s amely tantárgy, tananyag ismerete feltétele a sikeres továbbhaladásnak, a magasabb évfolyamra lépésnek.
- A különbözeti vizsgák időpontját az igazgató határozza meg. Alapesetben az osztályozóvizsgák számára kijelölt időpont.
- A különbözeti vizsga tantárgyainak, tartalmának meghatározása során mindig egyedileg kell az igazgatónak határozatot hoznia a jelentkező tanuló ügyében. A vizsga letétele feltétele lehet az adott évfolyamon, adott csoportban/osztályban a következő évfolyamba lépésnek.

IV. Javítóvizsga

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

- a tanév végén - legfeljebb három tantárgyból - elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozóvizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.
- Javítóvizsga augusztus 15. és augusztus 31. között szervezhető. A vizsganapokat az aktuális tanév munkaterve határozza meg. Különleges esetben, ettől eltérő időpontot az igazgató, a tanuló kérésére kijelölhet.
- A tanulót a vizsga eredményéről tájékoztatni kell legkésőbb az adott vizsgaidőszak utolsó szóbeli vizsgáját követő napon.

A javítóvizsgával kapcsolatosan az alábbiak szerint kell eljárni:

- A javítóvizsgára utasított tanuló az igazgató által megállapított napon javítóvizsgát tehet.
- A javítóvizsga követelményeiről, témaköreiről a tanuló a vizsgára utalást követő két héten belül, de legkésőbb július 5-ig írásbeli tájékoztatást kap. A tájékoztatás formája lehet honlap és/vagy e-napló és/vagy papír alapú.
- A vizsga pontos időpontjáról a vizsgázó, illetőleg a szülő minimum a vizsga előtt két héttel értesítést kap (e-napló vagy/és honlap vagy/és faliújság).
- A javítóvizsga indokolatlan elmulasztása osztályismétlést jelent.

- A tanuló – előzetes jelentkezés nélkül – bizonyítványával jelenik meg a vizsgabizottság előtt a vizsga előtt legalább 15 perccel.
- A rendkívüli okból, igazgatói engedéllyel elhalasztott javítóvizsgára készülő tanulónak részt kell vennie a következő felsőbb osztály tanulmányi munkájában, mulasztásait szabályosan igazolnia kell, munkáját a többi tanulóhoz hasonlóan kell elbírálni. A javítóvizsga sikeres letétele után a tanuló az osztálynak végleges tagja lesz, sikertelen vizsga esetén az előző osztályt kell megismételnie.
- Ha a vizsgáról neki felróható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedély nélkül eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné vizsgája eredménytelen, így az osztályismétlést von maga után.

V. Pótló vizsga

- Pótló vizsgát tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad,
- vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására.
- Az igazgató hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban a vizsgázó pótló vizsgát tegyen, ha ennek feltételei megteremthetők.
- A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell. A pótló vizsgára jelentkezéskor a tanuló írásban nyilatkozik arról, hogy az eddig teljesített vizsgarész beszámítását kéri-e.
- A pótló vizsga időpontját egyéni elbírálás alapján az igazgató jelöli ki.

VI. Független vizsgabizottság előtt zajló vizsga

- A köznevelésről szóló törvény 46.§ (6) bekezdés 'm' pontja a tanuló alapvető jogaként mondja ki, hogy tanulmányai során tehet az intézménytől, annak pedagógusaitól független tanulmányok alatti vizsgát, amely osztályozóvizsga és javítóvizsga lehet. A vizsgára való jelentkezés szabályait a 20/2012. EMMI rendelet 73. §-a szabályozza.
- A független vizsgabizottság előtt letehető tanulmányok alatti vizsgát a **kormányhivatal szervezi.**
- A tanuló - kiskorú tanuló esetén a szülője - **a félév vagy a tanítási év utolsó napját megelőző harmincadik napig**, a rendelet 51. § (7) bekezdésében meghatározott esetben **az engedély megadását követő öt napon belül jelentheti be**, ha osztályzatának megállapítása céljából független vizsgabizottság előtt kíván számot adni tudásáról. A bejelentésben meg kell jelölni, hogy milyen tantárgyból kíván vizsgát tenni. **Az iskola igazgatója a bejelentést nyolc napon belül továbbítja a kormányhivatalnak**, amelyik az első félév, valamint a tanítási év utolsó
- hetében szervezi meg a vizsgát. A tanuló - kiskorú tanuló esetén a szülője - **a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy amennyiben bármely tantárgyból javítóvizsgára utasították, akkor azt független**

vizsgabizottság előtt tehesse le. Az iskola a kérelmet nyolc napon belül továbbítja a kormányhivatalnak.

- A kormányhivatal által szervezett független vizsgabizottságnak nem lehet tagja az a pedagógus, akinek a vizsgázó hozzátartozója, továbbá aki abban az iskolában tanít, amellyel a vizsgázó tanulói jogviszonyban áll.
- Akkor is, ha a tanuló független vizsgabizottság előtt ad számot tudásáról, magasabb évfolyamra jutásáról – a vizsgabizottság által adott osztályzat figyelembevételével – az intézmény dönt.

VII. Az egyes vizsgatárgyak részei, követelményei és értékelési rendje

Az egyes tantárgyak vizsgarészeit a következő táblázat tartalmazza.

Tantárgy	Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati
Magyar nyelv és irodalom	x	x	
Idegen nyelv	x	x	
Matematika	x		
Etika	x	x	
Történelem	x	x	
Környezetismeret-Természettudomány	x	x	
Fizika	x	x	
Kémia	x	x	
Biológia	x	x	
Földrajz	x	x	
Ének-zene	x		x
Hon- és népismeret	x	x	
Vizuális kultúra	x		x
Digitális kultúra	x		x
Technika és tervezés	x		x
Testnevelés			x

VIII. Az írásbeli vizsgák általános szabályai

- Egy vizsganapon három írásbeli vizsga tehető le, de közöttük 15 perc pihenőidőt kell biztosítani.
- A lebonyolítás szabályai a következők:
- Az írásbeli vizsga időtartama tantárgyanként és évfolyamonként max. 60 perc. (Általában 45 perc, de legfeljebb 60 perc áll a tanuló rendelkezésére.)
- Ha a vizsgáztató pedagógus az írásbeli vizsgán szabálytalanságot észlel, elveszi a vizsgázó feladatlapját, ráírja, hogy milyen szabálytalanságot észlelt, továbbá az elvétel pontos idejét, aláírja és visszaadja a vizsgázónak, aki folytathatja az írásbeli vizsgát. A vizsgáztató pedagógus a szabálytalanság tényét és a megtett intézkedést írásban jelenti az iskola igazgatójának, aki az írásbeli vizsga befejezését követően haladéktalanul kivizsgálja a szabálytalanság elkövetésével kapcsolatos bejelentést.

Az írásbeli vizsga javítása

- Az igazgató által megbízott javítótanár az írásbeli dolgozatot piros tollal kijavítja, a tanuló hibáit jelöli.
- Ha a szaktanár arra a feltételezésre jut, hogy a vizsgázó meg nem engedett segédeszközöket használt, - rávezeti a feladatlapra és értesíti az igazgatót.
- Az írásbeli jellegű gyakorlati vizsgán (pl. digitális kultúra) az írásbeli szabályai szerint kell eljárni.

IX. A szóbeli vizsgák általános szabályai

- A szóbeli vizsgát az iskola tanáraiból alakított vizsgabizottság előtt kell megtartani. A vizsgabizottság legalább három tagú, s amennyiben lehetőség van, a vizsgabizottságba legalább két olyan pedagógust kell jelölni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására.
- A vizsgabizottság kérdező tanára lehetőleg az a tanár legyen, aki a tanulót előzőleg tanította.
- Az elnöki teendőket az igazgató vagy megbízottja látja el.

A legfontosabb szabályok a következők:

- Egy napon legfeljebb három szóbeli vizsga tehető le.
- A vizsgázónak a vizsga előtt minimum 15 perccel kötelező megjelennie
- Az egyes tantárgyak szóbeli vizsgáihoz szükséges segédeszközökről a kérdező tanár gondoskodik (kivétel számológép, azt a vizsgázónak kell hoznia).
- A feleletek alatt legalább három vizsgabizottsági tagnak jelen kell lennie.
- A szóbeli jellegű gyakorlati vizsgán (pl. testnevelés) a szóbeli szabályai szerint kell eljárni.

X. A vizsga értékelése

- A vizsgán nyújtott tanulói teljesítmény értékelése az adott tantárgy munkaközösség által elfogadott értékelési rendszere szerint történik.
- A vizsga nem ismételhető meg.
- A vizsgáról jegyzőkönyvet kell vezetni.
- A vizsga eredményét a törzslapba és a bizonyítványba a megfelelő záradékkal be kell vezetni.

Az eredményhirdetés

- javítóvizsga esetén a bizonyítvány kiosztásával történik, legkésőbb az adott vizsgaidőszak utolsó szóbeli vizsgáját követő napon,
- egyéb vizsga esetén legkésőbb az utolsó vizsgát követő napon az igazgató vagy megbízottja hirdeti ki az eredményt

XI. Záró rendelkezések

- A tanulmányok alatti vizsgán sajátos nevelési igényű tanulónál a vizsga során lehetővé kell tenni mindazon mentességek, kedvezmények érvényesítését, amelyet a tanuló megfelelő vizsgálat, szakértői vélemény alapján kapott.
- A tanulmányok alatti vizsgán elért eredmény csak akkor támadható meg, ha az Intézmény nem a Pedagógiai Programban meghatározott követelményeket kéri számon, vagy a vizsgáztatás során olyan eljárási hiba történt, amely vélhetőleg a tanuló teljesítményét hátrányosan befolyásolta. A jogorvoslatra a 20/2012. EMMI rendelet rendelkezésének megfelelően van lehetőség.
- A vizsgaszabályzat hatálybalépése az elfogadását követő vizsgáktól érvényes, és határozatlan időre szól.

2.17.2 2.Sz. Általános Iskola

A magasabb évfolyamba lépés feltétele, hogy a tanuló valamennyi tantárgyból teljesítse a tantárgyi minimumkövetelményeket.

A vizsgákat a 20/2012 évi EMMI rendelet szabályai szerint szervezzük meg.

A követelményeket az iskola szaktárgyi helyi tantervei tartalmazzák.

Ezen túl az alábbi szabályok szerint járunk el

Vizsgaidőszakok

- A javító- és osztályozó vizsgák a tanév rendje szerint augusztus 21 – 31. közötti időszakban kerülnek lebonyolításra.
- Osztályozó vizsga szervezhető minden tanév május 31-ig az ideiglenesen külföldön tartózkodó egyéni tanrend szerint tanuló diáknak.
- Igazgatói engedéllyel, külön egyeztetés alapján ezektől eltérő időpontokban is.

Jelentkezés

- A vizsgákra a javítóvizsga kivételével az érintett osztályfőnökkel és szaktanárral történő egyeztetés után az igazgatónál kell jelentkezni.
- Egyéni tanrendben tanulók esetén az írásban beadott kérvényre hozott határozat rendelkezik az osztályozó vizsga kötelezettségéről, körülményeiről.

A vizsgák előkészítése

- A vizsgaszervezést az igazgatóhelyettes végzi az iskolatitkár bevonásával. Az igazgatóhelyettes kijelöli az időpontokat, a vizsgabizottságokat, az iskolatitkár a helyszíneket.
- Ezekről értesíti a tanulókat, az információkat a tanáriban is közzéteszi.
- A szaktanárok informálják a tanulókat a munkaközösség által a helyi tantervben is rögzített követelményekről, a különböző vizsgatípusokra felkészüléshez szükséges idő figyelembevételével.
- A vizsgák anyaga a helyi tantervben a tanévre kijelölt anyag.

A vizsgák lebonyolítása

- A dokumentumokat az iskolatitkár átadja az érintett szaktanároknak.
- A vizsgabizottság elnöke felelős a jegyzőkönyvek szabályos vezetéséért, a vizsga szabályszerű lebonyolításáért.
- A vizsgák eredményét a megfelelő záradék alkalmazásával az osztályfőnök írja be a „törzslap”-ba, bizonyítványba, szükség esetén a naplóba, közvetlenül a vizsgák letétele után.

Értékelés

- Az érintett munkaközösségekben kialakított minősítések szerint.

Vizsgatípusok:

Javítóvizsga: Tanév végén elégtelen tantárgyi minősítés esetén a tanuló javítóvizsgát tehet. A tanuló 3 tagú bizottság előtt szóban és írásban vizsgát tesz a minimum követelmények alapján. Javítóvizsga legfeljebb három tantárgyból tehető.

Osztályozó vizsga: a tanuló 3 tagú bizottság előtt szóban és írásban vizsgát tesz a követelmények alapján:

- ha a tanuló hiányzása meghaladta a törvényben előírt 250 tanórát, ill. adott tantárgyból, az évi óraszám 30%-át, és a nevelőtestület nem utalja évismétlésre
- ha a tanuló a szülő kérésére - a törvényben előírt feltételeknek megfelelően - tanév közben felmentést kapott az osztályozás alól.

Különbözeti vizsga: amennyiben a tanuló más idegen nyelvet tanult, mint amelyet iskolánkban oktattunk, ill. emelt óraszámú programmal működő tanulócsoporthoz történő belépéskor.

2.17.3 Pogányi Általános Iskola

A magasabb évfolyamba lépés feltétele, hogy a tanuló valamennyi tantárgyból teljesítse a tantárgyi minimumkövetelményeket.

A vizsgákat a 20/2012 évi EMMI rendelet (64-72. §) szabályai szerint szervezzük meg.

A követelményeket az iskola helyi tanterve tartalmazza.

Általános szabályok:

- A vizsga a vizsgázó számára díjtalan.
- Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:
  - aki osztályozóvizsgára jelentkezik
  - akit a nevelőtestület határozata osztályozóvizsgára utasít
  - aki különbözeti vizsgára jelentkezik
  - akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít
  - aki pótvizsgára jelentkezik

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

Vizsgatípusok: - Javítóvizsga

- Osztályozó vizsga
- Pótló vizsga
- Különbözeti vizsga
- Független vizsgabizottság előtt zajló vizsga

Javítóvizsga:

- Tanév végén elégtelen tantárgyi minősítés esetén a tanuló javítóvizsgát tehet.
- A vizsga a minimum követelmények alapján 3 tagú bizottság előtt szóban és írásban történik.
- Javítóvizsga legfeljebb három tantárgyból tehető.
- Javítóvizsga augusztus 15. és augusztus 31. között szervezhető. A vizsga pontos időpontjáról a vizsgázó, illetőleg a szülő minimum a vizsga előtt két héttel értesítést kap. A vizsganapokat az aktuális tanév munkaterve határozza meg. Különleges esetben, ettől eltérő időpontot az igazgató, a tanuló kérésére kijelölhet.
- A javítóvizsga követelményeiről, témaköreiről a tanuló a vizsgára utalást követő két héten belül, de legkésőbb július 5-ig írásbeli tájékoztatást kap.
- A javítóvizsga indokolatlan elmulasztása osztályismétlést jelent.
- A rendkívüli okból, igazgatói engedéllyel elhalasztott javítóvizsgára készülő tanulónak részt kell vennie a következő felsőbb osztály tanulmányi munkájában, mulasztásait szabályosan igazolnia kell, munkáját a többi tanulóhoz hasonlóan kell elbírálni. A javítóvizsga sikeres letétele után a tanuló az osztálynak végleges tagja lesz, sikertelen vizsga esetén az előző osztályt kell megismételnie.
- Ha a tanuló a vizsgáról neki felróható okból elkészik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedély nélkül eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné vizsgája eredménytelen, így az osztályismétlést von maga után. Szabálytalanság esetén az érettségi vizsgaszabályzatban foglaltakhoz hasonlóan kell eljárni.
- A tanulót a vizsga eredményéről tájékoztatni kell legkésőbb az adott vizsgaidőszak utolsó szóbeli vizsgáját követő napon.

Osztályozó vizsga:

- A felsőbb évfolyamba lépéshez szükséges osztályzatai megállapításához, vagy egy adott tantárgyból félévi vagy év végi osztályzat megszerzéséhez a tanulónak osztályozóvizsgát kell tennie, ha
- a jogszabályban megengedett időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozóvizsgát tehet; (összesen 250 órát meghaladó hiányzás; az adott tantárgyból, a hiányzás meghaladja az éves óraszám 30%-át)
- külföldi tartózkodás, magántanulói státusz illetve egyéb ok miatt az igazgató engedélyezte számára az osztályozóvizsga letételét;

- felmentették a kötelező foglalkozásokon való részvétel alól, de osztályozóvizsga letételére kötelezték (pl. sportolók esetében testnevelés)
- tanulmányi idejének megrövidítését engedélyezték (egy vagy több tantárgyból, illetve valamennyi tantárgyból az előírtnál rövidebb idő alatt tehet) más iskolából lépett át, és az előzőekben nem tanult tantárgyakból (pl. idegen nyelv) vizsga letételére kötelezték
- a tanórákon nem tanult tantárgyból, de az iskola helyi tantervében szereplő tantárgyból osztályozóvizsga letételére jelentkezett.

Az osztályozóvizsgával kapcsolatban a következők szerint kell eljárni:

- Osztályozóvizsga évente 2 vizsgaidőszakban tehető: áprilisban és októberben az aktuális tanév munkatervében megjelölt időpontban. Az igazgató ettől eltérő időpontot is kijelölhet. A vizsga pontos időpontjáról a vizsgázó, illetőleg a szülő minimum a vizsga előtt két héttel értesítést kap.
- Az osztályozóvizsga letételét az igazgató engedélyezi. Az osztályozóvizsgára való jelentkezés kérelmét az áprilisi vizsgaidőszakra március 31-ig; az októberi időszakra pedig szeptember 30-ig kell beadni az iskola által készített formanyomtatványon.
- Az igazgató, a vizsgázó külön kérelmére engedélyezheti, hogy a vizsgázó az előre meghatározott időponttól eltérő időben tegyen vizsgát.
- Abból a tantárgyból, mely az iskola pedagógiai programjában nem szerepel, igazgatói engedéllyel más iskolában, vendégtanulói jogviszonyban lehet osztályozóvizsgát tenni. (A vendégtanulói jogviszonyt a fogadó intézmény igazgatója létesíti a tanulóval.) Ez esetben az osztályozóvizsgákra a fogadó intézmény vizsgaszabályzatának rendelkezései vonatkoznak.
- Vendégtanulói jogviszonyban iskolánkban vizsgázó tanuló vizsgáira e vizsgaszabályzat vonatkozik.
- Indokolt esetben a tanuló más iskolában is jelentkezhet a vizsga letételére. Erre az engedélyt az igazgató adja.
- Az osztályozóvizsga napján a tanuló mentesül a tanórák látogatásának kötelezettsége alól.
- Egy vizsgaidőszakban általában legfeljebb 2 évfolyam tananyagából tehető osztályozóvizsga.
- Három évfolyam anyagából csak rendkívül indokolt esetben; igazgatói engedéllyel lehet vizsgázni.

Pótló vizsga:

- Pótló vizsgát tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad,
- vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására.
- Az igazgató hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban a vizsgázó pótló vizsgát tegyen, ha ennek feltételei megteremthetők.
- A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell. A pótló vizsgára jelentkezéskor a tanuló írásban nyilatkozik arról, hogy az eddig teljesített vizsgarész beszámítását kéri-e.

- A pótló vizsga időpontját egyéni elbírálás alapján az igazgató jelöli ki.

Különbözeti vizsga:

- Csoportváltatás, osztályváltás, iskolaváltatás, külföldi tanulmányok magyarországi folytatása feltételeként (pl. amennyiben a tanuló más idegen nyelvet tanult, mint amelyet iskolánkban oktatunk, ill. emelt óraszámú programmal működő tanulócsoporthoz történő belépéskor) előírhatja az intézmény a különbözeti vizsga letételét. Abból a tantárgyból vagy tantárgyrészből kell különbözeti vizsgát tennie a tanulónak, amelyet iskolánkban a megkezdési tervezett évfolyamtól alacsonyabb évfolyamon tanítunk, s amely tantárgy, tananyag ismerete feltétele a sikeres továbbhaladásnak, a magasabb évfolyamra lépésnek.

- A különbözeti vizsgák időpontját az igazgató határozza meg. Alapesetben az osztályozóvizsgák számára kijelölt időpont.

- A különbözeti vizsga tantárgyainak, tartalmának meghatározása során mindig egyedileg kell az igazgatónak határozatot hoznia a jelentkező tanuló ügyében. A vizsga letétele feltétele lehet az adott évfolyamon, adott csoportban/osztályban a következő évfolyamba lépésnek.

Független vizsgabizottság előtt zajló vizsga:

- A köznevelésről szóló törvény 46.§ (6) bekezdés 'm' pontja a tanuló alapvető jogaként mondja ki, hogy tanulmányai során tehet az intézménytől, annak pedagógusaitól független tanulmányok alatti vizsgát, amely osztályozóvizsga és javítóvizsga lehet. A vizsgára való jelentkezés szabályait a 20/2012. EMMŐ rendelet 73. §-a szabályozza.

-A független vizsgabizottság előtt letehető tanulmányok alatti vizsgát a kormányhivatal szervezi.

- A tanuló - kiskorú tanuló esetén a szülője - a félév vagy a tanítási év utolsó napját megelőző harmincadik napig, a rendelet 51. § (7) bekezdésében meghatározott esetben az engedély megadását követő öt napon belül jelentheti be, ha osztályzatának megállapítása céljából független vizsgabizottság előtt kíván számot adni tudásáról. A bejelentésben meg kell jelölni, hogy milyen tantárgyból kíván vizsgát tenni. Az iskola igazgatója a bejelentést nyolc napon belül továbbítja a kormányhivatalnak, amelyik az első félév, valamint a tanítási év utolsó

- hetében szervezi meg a vizsgát. A tanuló - kiskorú tanuló esetén a szülője - a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy amennyiben bármely tantárgyból javítóvizsgára utasították, akkor azt független vizsgabizottság előtt tehesse le. Az iskola a kérelmet nyolc napon belül továbbítja a kormányhivatalnak.

- A kormányhivatal által szervezett független vizsgabizottságnak nem lehet tagja az a pedagógus, akinek a vizsgázó hozzátartozója, továbbá aki abban az iskolában tanít, amellyel a vizsgázó tanulói jogviszonyban áll.

- Akkor is, ha a tanuló független vizsgabizottság előtt ad számot tudásáról, magasabb évfolyamra jutásáról – a vizsgabizottság által adott osztályzat figyelembevételével – az intézmény dönt.

A vizsgák előkészítése

- A vizsgaszervezést az igazgató végzi az iskolatitkár bevonásával. Az igazgató kijelöli az időpontokat, a vizsgabizottságokat, az iskolatitkár a helyszínt.
- Ezekről értesíti a tanulókat.
- A vizsgák anyaga a helyi tantervben a tanévre kijelölt tananyag.
- A vizsgák követelményeit a helyi tanterv adott tantárgy követelményei tartalmazzák.

A vizsgák lebonyolítása

- A dokumentumokat az iskolatitkár átadja az érintett tanítónak.
- A vizsgabizottság elnöke felelős a jegyzőkönyvek szabályos vezetéséért, a vizsga szabályszerű lebonyolításáért.
- A vizsgák eredményét a megfelelő záradék alkalmazásával az osztályfőnök írja be a „törzslap”-ba, bizonyítványba, szükség esetén a naplóba, közvetlenül a vizsgák letétele után.

A vizsga értékelése

- A vizsgán nyújtott tanulói teljesítmény értékelése az adott tantárgyat értékelési rendszere szerint történik.
- A vizsga nem ismételtető meg.
- A vizsgáról jegyzőkönyvet kell vezetni.
- A vizsga eredményét a törzslapba és a bizonyítványba a megfelelő záradékkal be kell vezetni.

Az eredményhirdetés

- A javítóvizsga esetén a bizonyítvány kiosztásával történik, legkésőbb az adott vizsgaidőszak utolsó szóbeli vizsgáját követő napon,
- egyéb vizsga esetén legkésőbb az utolsó vizsgát követő napon az igazgató vagy meg-bízottja hirdeti ki az eredményt.

Záró rendelkezések

- A tanulmányok alatti vizsgán sajátos nevelési igényű tanulónál a vizsga során lehetővé kell tenni mindazon mentességek, kedvezmények érvényesítését, amelyet a tanuló megfelelő vizsgálat, szakértői vélemény alapján kapott.
- A tanulmányok alatti vizsgán elért eredmény csak akkor támadható meg, ha az Intézmény nem a Pedagógiai Programban meghatározott követelményeket kéri számon, vagy a vizsgáztatás során olyan eljárási hiba történt, amely vélhetőleg a tanuló teljesítményét hátrányosan befolyásolta. A jogorvoslatra a 20/2012. EMMI rendelet rendelkezésének megfelelően van lehetőség.
- A vizsgaszabályzat hatálybalépése az elfogadását követő vizsgáktól érvényes, és határozatlan időre szól.

2.17.4 Gimnázium

Az osztályozó, különbözeti, javító- és pótlóvizsga szabályai

A vizsgákat az alábbi rendeletek szerint szervezzük meg:

- 20/2012 évi EMMI rendelet
- 44/2023 (X.19.) BM rendelet

A követelményeket a gimnázium szaktárgyi helyi tantervei tartalmazzák.

Ezen túl az alábbi szabályok szerint járunk el:

Vizsgaidőszakok

- A javítóvizsgák a tanév rendje szerint augusztus második felében kerülnek lebonyolításra.
- Egyéni tanrenddel rendelkező tanulók esetében – Oktatási Hivatal engedélye alapján - az osztályozó vizsga január közepéig, valamint június második hetében, de a tanévzárás előtt legalább egy héttel, illetve augusztus utolsó két hetében szervezhető meg.
- Osztályozó vizsga szervezhető minden tanév április 30-ig, a májusi-júniusi előrehozott érettségi vizsgára jelentkező tanulók esetén.
- Igazgatói engedéllyel, külön egyeztetés alapján ezektől eltérő időpontokban is szervezhető vizsga.

Jelentkezés

- A vizsgákra a javítóvizsga kivételével az érintett tanárral szóban egyeztetve az igazgatónál kell jelentkezni.
- Egyéni munkarendben tanuló diákok esetén az írásban beadott kérvényre hozott határozat rendelkezik az osztályozó vizsga kötelezettségéről, körülményeiről. Eszerint kell rá jelentkezni.

A vizsgák előkészítése

- A vizsgaszervezést az igazgatóhelyettes végzi az iskolatitkár bevonásával. Az igazgatóhelyettes kijelöli az időpontokat, a vizsgabizottságokat, az iskolatitkár a helyszíneket.
- Ezekről értesíti a tanulókat, az információkat a tanárban is közzéteszi.
- A szaktanárok informálják a tanulókat a munkaközösség által a helyi tantervben is rögzített követelményekről, a különböző vizsgatípusokra felkészüléshez szükséges idő bekalkulásával.
- A vizsgák anyaga a helyi tantervben a tanévre kijelölt tananyag.

A vizsgák lebonyolítása

- A dokumentumokat az iskolatitkár átadja az érintett szaktanároknak.
- A vizsgabizottság elnöke felelős a jegyzőkönyvek szabályos vezetéséért, a vizsga szabályszerű lebonyolításáért.
- A vizsgák eredményét a megfelelő záradék alkalmazásával az osztályfőnök írja be a „törzslap”-ba, bizonyítványba, az e-naplóba, közvetlenül a vizsgák letétele után.

Értékelés

- Az érintett munkaközösségekben kialakított minősítések szerint.
- Az előre hozott érettségi okán tett osztályozó vizsga után az általános szabály, hogy a tanulóknak be kell járniuk a tanórára.

- Ez alól az igazgató egyéni kérésre mentességet adhat, kivéve a két tanítási nyelvű képzésre járókat. Nekik továbbra is kötelező a tanórákra járás.

Helyi vizsgáink

Kisérettségi:

- a vizsga célja az érettségi vizsgaszituációjára és a kompetenciamérésre felkészülés,
- Ennek tantárgyaitól, formájától, időpontjától, előkészítéséről, értékeléséről, a javítási lehetőségről külön megállapodásban rendelkezünk, amely honlapunkon elérhető.

Próbaérettségi:

- célja: felkészülés az érettségire, a hiányok diagnosztizálása
- tantárgyak: magyar, történelem, idegen nyelv, matematika, digitális kultúra
- formája: írásbeli, szóbeli, gyakorlati
- időpont: az éves feladatterv tartalmazza
- tartalma: a vizsgarészeket modellálja, a konkrét feladatokat az érintett munkaközösségek aktuálisan jelölik ki.

Szóbeli felvételi:

- a speciális nyelvi osztályokba szervezünk ilyen: magyar-angol két tanítási nyelvű angol nyelv, emelt szintű angol nyelv
- anyaguk: az általános iskolai végzősök kerettantervének témakörei,
- feladatok: kötetlen beszélgetés, valamint önálló képbemutató.

2.18 A felvétel és átvétel helyi szabályai

2.18.1 1.Sz. Általános Iskola

A felvétel szabályai

- A tanulói jogviszony felvétel vagy átvétel útján keletkezik
- Az első évfolyamra történő felvétel és beíratás, illetve a tanulói jogviszony megszüntetése a jogszabályban foglaltaknak megfelelően történik.
- A felvétel és az átvétel jelentkezés alapján történik (kiskorú tanuló esetén a szülő írásos kérelmére)
- A felvételtől vagy átvételtől az iskolaigazgatója dönt
- Az emelt óraszámú csoportba csak úgy kerülhet a beíratkozó új tanuló, ha van hely, és ha a munkaközösség-vezető és a csoportot tanító szaktanár – a tanuló meghallgatása után - tudása alapján javasolja.

A felvétel szempontjainak sorrendje

1. Ha a tanuló az iskola felvételi körzetéből jelentkezik
2. Ha a tanuló emelt óraszámú képzéseinkre jelentkezik és (gondviselője) vállalja a képzés többletterhelését.
3. Ha az általános iskola a felvételi kötelezettsége teljesítése után további felvételi, átvételi kérelmeket is teljesíteni tud, a további felvételi kérelmek teljesítésénél előnyben kell részesíteni a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket, tanulókat.
4. Ha a jelentkező teljesíti az adott évfolyamba lépéshez szükséges pótló-, vagy osztályozó vizsgát. (Szabad helyek esetén)

Egyéb törvényi kötelezettségek

Az iskolaváltás szabályai

- Ha az iskola az osztályozással kapcsolatban nem alkalmazza meghatározottakat, de arra iskolaváltás vagy továbbtanulás miatt szükség van, vagy a szülő vagy a tanuló kérésére köteles a félévi és az év végi minősítést osztályzattal is elvégezni. Az iskola által alkalmazott jelölés, értékelés érdemjegyre, osztályzatra való átváltásának szabályait a helyi tantervben kell meghatározni.
- A tanuló törvényben meghatározott adatai továbbíthatóak iskolaváltás esetén az új iskolának, a szakmai ellenőrzés végzőjének

A felvétel, átvétel szabályai

- A kormányhivatal meghatározza és közzéteszi az iskolák felvételi körzetét, továbbá – a köznevelés-fejlesztési tervvel összhangban – a pedagógiai szakszolgálatot ellátó intézmény működési körzetét.
- A felvételi körzetek megállapításához a kormányhivatalnak be kell szereznie az érdekelt települési önkormányzatok véleményét.

- Megszűnik a tanulói jogviszony, ha a tanulót másik iskola átvette, az átvétel napján,
- Ha a kormányhivatal a hatósági ellenőrzés során feltárja, hogy a nevelési-oktatási intézmény a felvételi, átvételi kérelem elbírálása során megsértette az egyenlő bánásmód követelményét, az érintett szülő kérelmére megállapítja az óvodai felvétel, a tanulói jogviszony, a kollégiumi tagsági viszony létrejöttét.
- Az óvodai csoportra, iskolai osztályra megállapított minimális és maximális létszámtól akkor lehet eltérni, ha nevelési, tanítási év során gyermek átvétele, felvétele miatt indokolt.
- A külföldön megkezdett és befejezetlen tanulmányok a magyar köznevelés iskolarendszerében folytathatók.
- A tanulmányok beszámításáról, továbbá a tanuló felvételéről az iskola igazgatója dönt. Ha a beszámítás kérdésében az iskola igazgatója nem tud dönteni, beszerzi az oktatásért felelős miniszter, szakképzés esetén a szakképesítésért felelős miniszter véleményét.
- Az oktatási ügyekért felelős miniszter felhatalmazást kap arra, hogy a felvételi eljárás szabályait rendeletben határozza meg.

2.18.2 2.Sz. Általános Iskola

Az első évfolyamra történő felvétel és beíratás, illetve a tanulói jogviszony megszüntetése a jogszabályban foglaltaknak megfelelően történik.

A más iskolából érkező gyermek felvételéről az igazgató dönt.

Az emelt óraszámú csoportba csak úgy kerülhet a beiratkozó új tanuló, ha van hely, és ha a munkaközösség-vezető és a csoportot tanító szaktanár – a tanuló meghallgatása után - tudása alapján javasolja.

2.18.3 Pogányi Általános Iskola

A felvétel, átvétel szabályai

- A kormányhivatal meghatározza és közzéteszi az iskolák felvételi körzetét, továbbá – a köznevelés-fejlesztési tervvel összhangban – a pedagógiai szakszolgálatot ellátó intézmény működési körzetét.
- A felvételi körzetek megállapításához a kormányhivatalnak be kell szereznie az érdekelt települési önkormányzatok véleményét.
- A tanuló joga, hogy kérje az átvételét másik nevelési-oktatási intézménybe.
- A tanulói jogviszony felvétel vagy átvétel útján keletkezik. A felvétel és az átvétel jelentkezés alapján történik. A felvételtől vagy átvételtől az iskolaigazgatója dönt.
- Általános iskolában nem szervezhető felvételi vizsga.

- Ha az általános iskola a felvételi kötelezettsége teljesítése után további felvételi, átvételi kérelmeket is teljesíteni tud, a további felvételi kérelmek teljesítésénél előnyben kell részesíteni a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket, tanulókat. A további felvételi kérelmekről az intézmény pedagógiai programjában foglaltak szerint kell dönteni.
- A további felvételi lehetőségről szóló tájékoztatót a helyben szokásos módon – legalább tizenöt nappal a felvételi, átvételi kérelmek benyújtására rendelkezésre álló idő-szak első napja előtt – nyilvánosságra kell hozni.
- Megszűnik a tanulói jogviszony, ha a tanulót másik iskola átvette, az átvétel napján.
- Ha a kormányhivatal a hatósági ellenőrzés során feltárja, hogy a nevelési-oktatási intézmény a felvételi, átvételi kérelem elbírálása során megsértette az egyenlő bánásmód követelményét, az érintett szülő kérelmére megállapítja az óvodai felvétel, a tanulói jogviszony, a kollégiumi tagsági viszony létrejöttét.
- Ha a tanuló átvétellel iskolát vált, adatait – beleértve a mérési azonosítót is – a másik iskolának továbbítani kell. Az iskola értesíti a hivatalt arról, hogy a mérési azonosítót melyik iskolának küldte tovább.
- Az óvodai csoportra, iskolai osztályra megállapított minimális és maximális létszámtól akkor lehet eltérni, ha nevelési, tanítási év során gyermek átvétele, felvétele miatt indokolt.
- A külföldön megkezdett és befejezetlen tanulmányok a magyar köznevelés iskolarendszerében folytathatók.
- A tanulmányok beszámításáról, továbbá a tanuló felvételéről az iskola igazgatója dönt. Ha a beszámítás kérdésében az iskola igazgatója nem tud dönteni, beszerzi az oktatásért felelős miniszter, szakképzés esetén a szakképesítésért felelős miniszter véleményét.
- Az oktatási ügyekért felelős miniszter felhatalmazást kap arra, hogy a felvételi eljárás szabályait rendeletben határozza meg.

A felvétel szempontjainak sorrendje

1. Ha a tanuló az iskola felvételi körzetéből jelentkezik.
2. Ha a tanuló emelt óraszámú képzéseinkre jelentkezik és (gondviselője) vállalja a képzés többletterhelését.
3. Ha az általános iskola a felvételi kötelezettsége teljesítése után további felvételi, átvételi kérelmeket is teljesíteni tud, a további felvételi kérelmek teljesítésénél előnyben kell részesíteni a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket, tanulókat.
4. Ha a jelentkező teljesíti az adott évfolyamba lépéshez szükséges pótló-, vagy osztályozó vizsgát.

2.18.4 Gimnázium

A gimnáziumba felvétel szabályai

- A gimnázium mindegyik osztályába felvétellel lehet bekerülni.
- A felvételhez az általános iskolai tanulmányi, a központilag szervezett írásbeli vizsgák és a gimnáziumunkban lebonyolított szóbeli meghallgatás eredményeit vesszük figyelembe.
- Az emelt szintű digitális kultúra és általános tantervű osztályba kerüléshez az alábbi arányban:
  - írásbeli vizsga az összpontszám 50 %-a
  - az általános iskolai tanulmányi eredmény az összpontszám 50 %-a.
- A magyar-angol két tanítási nyelvű osztályba, emelt szintű angol osztályba kerüléshez pedig a következő arányban:
  - írásbeli vizsga az összpontszám 50 %-a
  - az általános iskolai tanulmányi eredmény az összpontszám 25 %-a.
  - a szóbeli meghallgatás eredménye az összpontszám 25 %-a.
- (Az intézmény 1. Sz. és 2.Sz. általános iskolájából a felvétel szabályai a Pedagógiai program 2.12. pontjában található).
- A tanulók rangsorolása pontazonosság esetén:
  - Előnyben részesülnek a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók,
  - pécsi lakhelyű, illetve tartózkodású tanulók
  - különleges helyzetű tanulók (az iskola pedagógiai programja alapján),
  - azok a tanulók, akiknek testvére, felmenői jártak az intézménybe.

A gimnáziumba átvétel szabályai

- A megüresedett, be nem töltött férőhelyeinkre fogadunk tanulókat más iskolákból.
- Átvételre a tanév során bármikor van lehetőség.
- Az átvételt az iskola igazgatója engedélyezheti.
- Döntéséhez figyelembe veszi a jelentkező előző iskolájában elért tanulmányi eredményeit, ott tanúsított magatartását, a tantestület felkért tagjainak (elsősorban a leendő osztályfőnököknek) véleményét, egyéb pedagógiai indokokat.
- A magyar-angol két tanítási nyelvű osztályba átvételhez a tanulónak szóbeli meghallgatáson kell részt vennie, amelynek során a szaktanárok meggyőződnek a képzésbe csatlakozáshoz szükséges nyelvi felkészültségéről.
- Az átvétel feltétele a különbözeti vizsga, amennyiben ezt a helyi tantervben meghatározott tantárgyi követelmények szükségessé teszik.

2.19 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

2.19.1 1.Sz. Általános Iskola

Az elsősegély azonnali segítségnyújtás vagy beavatkozás, amelyet a sérült kap valamely sérülésére vagy hirtelen egészségkárosodása miatt, a mentők, orvos vagy más személy megérkezése előtt.

Az elsősegélynyújtás képessége tudáson, begyakorláson és tapasztalaton alapul.

Egy elsősegély tanfolyam nagyban növeli az önbizalmat és cselekvőképességet. Az ott kapott alapos felkészítés segít uralkodni az érzelmek, és sok nehéz helyzetben átsegít. Az iskolai balesetek számának utóbbi időben való növekedése, valamint a szakszerű ellátása a sérülteknek, megkívánja, hogy az iskolai oktatásban nagyobb hangsúlyt kapjon az elsősegélynyújtás. Lehetőség van osztályfőnöki-, biológia-, órákon, szakkörökön az ismeretek elsajátítására.

Jó alkalmat teremtenek az iskolai egészségnapok nagyszámú tanulócsoport előtti szemléltető elsősegélynyújtó ismeretanyag bemutatására.

Minden osztály számára fontos, hogy az iskola megfelelő számú elsősegélynyújtó ládával rendelkezzen, melyet nemcsak a mindennapok, de a kirándulások, és egyéb rendezvények (pl. hulladékgyűjtés során) alkalmával is tudnak használni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat;
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegélynyújtás alapismereteit;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten - tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében:

- az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálattal, Magyar Ifjúsági Vöröskereszttel és az Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesületével;
- tanulóink bekapcsolódnak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;
- támogatjuk a pedagógusok elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésekre való jelentkezését.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- a helyi tantervben szereplő tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó alábbi ismeretek:

Az elsősegély-nyújtási ismeretek elsajátításának szinterei

1. A NAT tantárgyi rendszerébe épülve keresztntantervi koncepcióban valósul meg
2. Egyéb iskolai foglalkozások keretében
3. Egyéb iskolán kívüli rendezvényeken

1. A NAT tantárgyi rendszerében jelenik meg az alábbi tantárgyak témaköreiben:

Környezetismeret és természettudomány

- A tűzveszélyes anyagokkal való bánásmód és a tűz esetén szükséges teendők elsajátítása, gyakorlása
- Veszélyes időjárási helyzetekben való helyes viselkedés szabályainak összegyűjtése

Biológia

- A balesetmentes kísérletezés szabályainak betartása
- Elsősegélynyújtás bőrsérülések esetén
- Elsősegélynyújtás mozgássérülések esetén
- Vénás és artériás vérzés felismerése
- Fedő- és nyomókötés készítése
- Az alkohol és drogok használatának veszélyei

Fizika

- Az elektromos áram élettani hatásának elemzése
- A feszültség nagysága és veszélyessége közötti kapcsolat
- Az elektromos készülékek használata során fellépő kockázatok és veszélyek elemzése

Kémia

- Balesetvédelmi szabályok betartása kísérletezés közben
- Néhány fémion mérgező szerepének felismerése
- A metanol, mint oldószer és veszélyei, hasonlósága az etanollal
- Az alkoholfogyasztás hatásai és veszélyei
- A műtrágya túladagolás veszélyei, a nitrátos víz veszélyessége
- A napsugárzás elleni védelem fontossága
- Felelősségteljes vegyszerhasználat
- Veszélyjelek, piktogramok értelmezése
- Kísérletek elemzése alapján egyes anyagok egészségkárosító hatásának értelmezése

Technika és tervezés

- Balesetek megelőzése. Mechanikus jellegű baleseti veszélyek
- Kéziszerszámok, eszközök biztonságos használata
- Veszélyes anyagok a háztartásban
- Közlekedésbiztonsági ismeretek
- Tennivalók közlekedési baleset esetén. Segélyhívás

Osztályfőnöki

- Baleset esetén kitől kérhet segítséget?
- Hol van az iskolában mentőláda? Mi van a mentőlárában? Alapvető eszközök és használatuk
- Mi a teendő? Néhány konkrét eset elemzése
- Mentőhívás gyakorlata
- Veszélyhelyzetek, kockázatok azonosítása különböző szituációkban
- A viselkedés és a balesetek közötti oksági összefüggések vizsgálata

(az ötödik – nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott elsősegélynyújtási ismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás balesetknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja; valamint az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele az ötödik – nyolcadik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában az elsősegélynyújtási alapismeretekkel kapcsolatosan.)

2. egyéb iskolai foglalkozások keretében

Szakkörök – védőnő segítségével, igény és lehetőség szerint.

- Elsősegélynyújtás szakkör
- Csecsemőgondozás szakkör

Védőnői órák (a védőnői ajánlat alapján előre egyeztetve és tervezve)

- Alsó tagozaton – környezet és osztályfőnöki órákon
- Felső tagozaton – természetismeret, biológia és osztályfőnöki órákon

Egészségnevelési és sportnap évente

- Előadók, bemutatók
- Oktatófilmek
- Vetélkedők, totók
- Üzemlátogatás (Vízmu, Biokom, Hőerőmu stb.) Védőnők, orvostanhallgatók, szakemberek segítségével
- Egyéb alkalmi – a feladathoz kapcsolódó – lehetőségek (előadások, rendhagyó órák)

Egyéb, iskolán kívüli programok

Versenyeken való részvétel

- Elsősegélynyújtás (városi, megyei, Apáczai Csere János Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium, Alapfokú Művészeti Iskola szintű)
- Csecsemőgondozás (városi, megyei szintű)

2.19.2 2.Sz. Általános Iskola

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának célja:

Már a gyermekkorban a vészhelyzetbe került emberek megsegítését és a számukra nyújtott elsősegélyt magától értetődővé tenni.

Megtanítani az elsősegély-nyújtás legfontosabb szabályait és technikáit.

Az iskolai oktatásban nagyobb hangsúlyt kapjon az elsősegélynyújtás.

Minden osztály számára fontos, hogy az iskola megfelelő számú elsősegélynyújtó ládával rendelkezzen, melyet nemcsak a mindennapok, de a kirándulások, és egyéb rendezvények (pl. hulladékgyűjtés során) alkalmával is tudnak használni.

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának szinterei:

A NAT tantárgyi rendszerébe épülve keresztтанtervi koncepcióban valósul meg

Egyéb iskolai foglalkozások keretében

Egyéb iskolán kívüli rendezvényeken

A NAT tantárgyi rendszerében jelenik meg az alábbi tantárgyak témaköreiben:

Természetismeret

- A tűzveszélyes anyagokkal való bánásmód és a tűz esetén szükséges teendők elsajátítása, gyakorlása
- Veszélyes időjárási helyzetekben való helyes viselkedés szabályainak összegyűjtése

Egészségtan

- Veszélyhelyzetek, kockázatok azonosítása különböző szituációkban
- A viselkedés és a balesetek közötti oksági összefüggések vizsgálata

Biológia

- A balesetmentes kísérletezés szabályainak betartása
- Elsősegélynyújtás bőrsérülések esetén
- Elsősegélynyújtás mozgássérülések esetén
- Vénás és artériás vérzés felismerése
- Fedő- és nyomókötés készítése
- Az alkohol és drogok használatának veszélyei

Fizika

- Az elektromos áram élettani hatásának elemzése
- A feszültség nagysága és veszélyessége közötti kapcsolat
- Az elektromos készülékek használata során fellépő kockázatok és veszélyek elemzése

Kémia

- Balesetvédelmi szabályok betartása kísérletezés közben
- Néhány fémion mérgező szerepének felismerése
- A metanol, mint oldószer és veszélyei, hasonlósága az etanollal
- Az alkoholfogyasztás hatásai és veszélyei
- A műtrágya túladagolás veszélyei, a nitrátos víz veszélyessége
- A napsugárzás elleni védelem fontossága
- Felelősségteljes vegyszerhasználat
- Veszélyjelek, piktogramok értelmezése
- Kísérletek elemzése alapján egyes anyagok egészségkárosító hatásának értelmezése

Technika

- Balesetek megelőzése. Mechanikus jellegű baleseti veszélyek
- Kéziszerszámok, eszközök biztonságos használata
- Veszélyes anyagok a háztartásban
- Közlekedésbiztonsági ismeretek
- Tennivalók közlekedési baleset esetén. Segélyhívás

Osztályfőnöki

- Baleset esetén kitől kérhet segítséget?
- Hol van az iskolában mentőláda? Mi van a mentőlárában? Alapvető eszközök és használatuk
- Mi a teendő? Néhány konkrét eset elemzése
- Mentőhívás gyakorlata

Az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában az elsősegély-nyújtási alapismeretekkel kapcsolatosan.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái:

- a) pedagógus, védőnő által tartott tematikus foglalkozás
- b) filmek
- c) interaktív anyagok
- d) balesetek, sérülések, rosszullet helyzeteinek szimulálása
- e) iskolai egészségnapok nagyszámú tanulócsoporthoz előtti szemléltető elsősegélynyújtó ismeretanyag bemutatására.

2.19.3 Pogányi Általános Iskola

Cél: Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát,
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat,
- ismerjék fel a vészhelyzeteket,
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit,
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat,
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével,
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén,
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegély-nyújtás alapismereteit,
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében

- az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálattal, a Pogányi Reptérrel (mentőhelikopter)
- támogatjuk a pedagógusok részvételét 30 órás, elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésen.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformákra terjed ki:

- rovarcsípések kezelése,
- légúti akadály kezelése,
- apróbb horzsolások ellátása,
- ismeretek, teendők közlekedési baleset esetén,
- segítségnyújtás baleseteknél,
- a mentőszolgálat felépítése és működése, a mentők hívásának helyes módja.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek színtere:

- A NAT tantárgyi rendszerbe épülve keresttantervi koncepcióban valósul meg
- Egyéb iskolai foglalkozások keretében
- Egyéb iskolán kívüli rendezvényeken

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek a NAT tantárgyi rendszerének következő tantárgyak témaköreiben jelenik meg:

Természetismeret

- A tűzveszélyes anyagokkal való bánásmód és a tűz esetén szükséges teendők elsajátítása, gyakorlása
- Veszélyes időjárási helyzetekben való helyes viselkedés szabályainak összegyűjtése
- Veszélyhelyzetek, kockázatok azonosítása különböző szituációkban
- A viselkedés és a balesetek közötti oksági összefüggések vizsgálata
- Veszélyjelek, piktogramok értelmezése
- Kísérletek elemzése alapján egyes anyagok egészségkárosító hatásának értelmezése

Technika

- Balesetek megelőzése. Mechanikus jellegű baleseti veszélyek
- Kéziszerszámok, eszközök biztonságos használata
- Veszélyes anyagok a háztartásban
- Közlekedésbiztonsági ismeretek
- Tennivalók közlekedési baleset esetén. Segélyhívás

Osztályfőnöki

- Baleset esetén kitől kérhet segítséget?
- Hol van az iskolában mentőláda? Mi van a mentőlárában? Alapvető eszközök és használatuk
- Mi a teendő? Néhány konkrét esetek elemzése
- Mentőhívás gyakorlata

Egyéb iskolai foglalkozások:

- Előadók, bemutatók
- Oktatófilmek
- Vetélkedők, totók
- Egyéb alkalmi – a feladathoz kapcsolódó – lehetőségek (előadások, rendhagyó órák)
- Egészségnevelési és sportnap évente

2.19.4 Gimnázium

1. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók:
  - ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
  - ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat;
  - ismerjék fel a vészhelyzeteket;
  - tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
  - sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
  - ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
  - sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.
2. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:
  - a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
  - a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegélynyújtás alapismereteit;
  - a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten - tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.
3. Az ismeretszerzés formái, tevékenységek
  - a biológiatanítás keretében a 11. évfolyamon (a helyi tantervben rögzített tartalommal),
  - intézményünk életmentő pont, ehhez kapcsolódóan a defibrillátor használatának megtanítása minden osztályban a biológiaóra keretében.
  - külső előadó az egészségnevelési napon, minden évfolyam számára.

2.20 A Lázár Ervin Program

Kormány 1042/2019. (II. 18.) Korm. határozata a nemzeti identitás erősítését célzó programokról:

A Kormány egyetért azzal, hogy az ezeréves magyar kultúra a jelen állampolgárainak és a jövő nemzedékeinek művelődése, önkifejezése és nemzeti identitása, valamint Magyarország kulturális fennmaradása szempontjából fundamentális jelentőségű érték, ennél fogva kiteljesítése az állam kiemelt felelőssége. E kultúrstratégiai célhoz kapcsolódóan létrehozta a Lázár Ervin Programot (LEP), amely szociális helyzettől és lakóhelytől függetlenül minden, az 1–8. évfolyamon tanuló általános iskolai diák részére tanévenként egyszeri alkalommal ingyenesen biztosítja a színházi, tánc- és cirkuszi előadások, komolyzenei hangversenyek, illetve az őshonos állatok bemutatóhelyei látogatásának élményét.

A kiíró EMMI Kultúráért Felelős Államtitkársága meghatározta az egyes évfolyamok esetében a lehetséges programelemek körét:

1. évfolyam: Bábelőadás bemutatása oktatási intézményekben
2. évfolyam: Előadó-művészeti produkció bemutatása oktatási intézményekben
3. évfolyam: Színházi előadás bemutatása saját játszóhelyén (a Pécsi Tankerületi Központ esetében a Pécsi Nemzeti Színházban)
4. évfolyam: Komolyzenei vagy népzenei koncert bemutatása oktatási intézményekben vagy koncerttermekben
5. évfolyam: Színházi előadás bemutatása saját játszóhelyén (a Pécsi Tankerületi Központ esetében a Pécsi Nemzeti Színházban)
6. évfolyam: Cirkuszművészeti előadás bemutatása saját játszóhelyén (minden esetben a Fővárosi Nagycirkuszban)
7. évfolyam: Előadó-művészeti produkció bemutatása oktatási intézményekben
8. évfolyam: Színházi előadás bemutatása Budapesten

3. AZ ISKOLÁK HELYI TANTERVEI

Az iskolák helyi tantervének szerves részei az egyes tantárgyak helyi tantervei. Ezeket a terjedelmi szempontok miatt külön mellékletek tartalmazzák az egyes intézményegységeknél.

3.1 A Gimnázium helyi tanterve

A 2020/2021-es tanévben felmenő rendszerben életbe lépő NAT 2020 és az erre épülő kerettanterv alapján a gimnázium módosította korábbi helyi tantervét. A nevelés-oktatás minden évfolyamon az új, 2020-as NAT alapján történik.

A két tanítási nyelvű iskolai oktatás (angol célnyelv) a gimnázium minden évfolyamán egy osztályban folyik.

Alkalmazzuk a két tanítási nyelvű oktatás sajátos oktatásszervezési szabályait (4/2013. (I.11.) EMMI rendelet a két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelvének kiadásáról).

A célnyelv mellett évfolyamonként a következő tantárgyakat tanítjuk angolul:

9. évfolyam: matematika, történelem, földrajz, célnyelvi civilizáció.

10. évfolyam: matematika, történelem, földrajz, biológia, célnyelvi civilizáció

11. évfolyam: matematika, történelem, biológia, célnyelvi civilizáció

12. évfolyam: matematika, történelem, biológia, célnyelvi civilizáció

Felmenő rendszerben, 9. évfolyamtól indítva bevezetésre kerülne a fizika tantárgy tanítása angol nyelven.

A két tanítási nyelvű oktatásban a gimnázium, 9 – 12 évfolyam kerettantervén kívül az alábbi kerettanterveket alkalmazzuk:

- Kerettanterv a két tanítási nyelvű középiskolai célnyelvi oktatáshoz (3. sz. melléklet a 4/2013. (I.11.) EMMI rendelethez)
- Kerettanterv a két tanítási nyelvű középiskolai célnyelvi civilizáció tantárgy oktatásához (4. sz. melléklet a 4/2013. (I.11.) EMMI rendelethez)

NAT 2020 szerinti nevelés-oktatás

A NAT 2020 bevezetésével a „Humán szolgáltatás, társadalmi, állampolgári és gazdasági ismeretek” tagozatunk megszűnt. Helyette általános tantervű osztályt indítottunk. Emelt óraszámú angol nyelv, és emelt óraszámú informatika tagozatunkat emelt szintű tagozatokká alakítottuk át.

A választott kerettanterv megnevezése

Általános tantervű képzésben:

Kerettanterv a gimnáziumok 9 – 12. évfolyamára

Magyar-angol két tanítási nyelvű tagozat

„Irányelv és kerettantervek a két tanítási nyelvű iskolai oktatáshoz”

A választott kerettanterv tantárgyait, kötelező alap, kötött célú és szabadon tervezhető óraszámait az alábbi táblázat tartalmazza:

Magyar-angol két tanítási nyelvű angol tagozat

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	3+1	4	4+1	4+1
Angol célnyelv	6	5	6	6
I. idegen nyelv (angol célnyelv)	4	2+1	4+1+1	4+1+1
Tagozatsáv (angol célnyelv)	2	2		
II. Idegen nyelv	3	3	3	3
Célnyelvi civilizáció			<u>2</u>	<u>2</u>
Matematika	3	3	3+1	3+1
Történelem és állampolgári ismeretek				
	2+1	2+1	3	4
Történelem	2+1	2+1	3	3
Állampolgári ismeretek				1
Fizika	2	3		
Kémia	1	2		
Biológia	2	3		
Földrajz	2	1		
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Művészetek és mozgókép*			1	1
Digitális kultúra	2	1	2	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Természettudományos fakultáció, vagy természettudomány			2	
Tetszőleges fakultáció			2	5
Összesen:	36	36	36	36
Kötött célú órakeret (a kötelező alapóraszám része):			4	4
Kötelező alapóraszám:	32	32	30	29
Kéttannyelvű többlet óraszám:	2	2	2	2
Szabadon tervezhető órakeret:	2	2	4	5
Rendelkezésre álló órakeret:	36	36	36	36

Emelt szintű angol nyelv képzés

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	3+1	4	4+1	4+1
Emelt angol nyelv	5	6	6	7
I. idegen nyelv (angol)	3	3+1	4+2	4+2+1
Tagozatsáv (angol)	2	2	-	-
II. Idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	3	3	3+1	3+1
Történelem és állampolgári ismeretek	3	3	3	4
Történelem	2+1	2+1	3	3
Állampolgári ismeretek				1
Fizika	2	3		
Kémia	1	2		
Biológia	3	2		
Földrajz	2	1		
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Művészetek és mozgókép			1	1
Digitális kultúra	2	1	2	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Természettudományos fakultáció, vagy természettudomány			2	
Tetszőleges fakultáció			2	4
Összesen:	36	36	34	34

Kötött célú órakeret (a kötelező alapóraszám része):			4	4
Kötelező alapóraszám:	32	32	30	29
Emelt szintű képzés többlete:	2	2	-	-
Szabadon tervezhető órakeret:	2	2	4	5
Rendelkezésre álló órakeret:	36	36	34	34

Emelt szintű digitális kultúra képzés

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	3+1	4	4+1	4+1
I. idegen nyelv	3	3	4+1+1	4+1+1
II. Idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	3	3	3+1	3+1
Történelem és állampolgári ismeretek	3	3	3	4
Történelem	2+1	2+1	3	3
Állampolgári ismeretek				1
Fizika	2	3		
Kémia	1	2		
Biológia	3	2		
Földrajz	2	1		
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Művészetek és mozgókép			1	1
Emelt szintű digitális kultúra	4	4	4	3
Digitális kultúra	2	1+1	2	
Tagozatsáv (digitális kultúra)	2	2	2	
Digitális kultúra fakultáció emelt szintű érettségire készülők számára				2+1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Természettudományos fakultáció, vagy természettudomány			2	
Tetszőleges fakultáció			2	2
Összesen:	36	36	36	34

Kötött célú órakeret (a kötelező alapóraszám része):			4	4
Kötelező alapóraszám	32	32	30	29
Emelt szintű képzés többlete:	2	2	2	-
Szabadon tervezhető órakeret:	2	2	4	5
Rendelkezésre álló órakeret:	36	36	34	34

Általános gimnáziumi képzés

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	3+1	4	4+1	4+1
I. idegen nyelv	3	3	4+1+1	4+2
II. Idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	3	3	3+1	3+1
Történelem és állampolgári ismeretek	3	3	3	4
Történelem	2+1	2+1	3	3
Állampolgári ismeretek				1
Fizika	2	3		
Kémia	1	2		
Biológia	3	2		
Földrajz	2	1		
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Művészetek			1	1
Digitális kultúra	2	1	2	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Természettudományos fakultáció, vagy természettudomány			2	
Tetszőleges fakultáció			2	5
Összesen:	34	33	34	34
Kötött célú órakeret (a kötelező alapóraszám része):			4	4
Kötelező alapóraszám:	32	32	30	29
Szabadon tervezhető órakeret:	2	2	4	5
Rendelkezésre álló órakeret:	34	34	34	34

A Helyi tanterv külön egységében található a gimnáziumban tanított tantárgyak NAT szerinti helyi tantervei.

- A tantárgyak megnevezése, nyilatkozat arról, hogy a kerettantervek közül melyik *változatot* alkalmazzuk.
- A tantárgyi óraszámok
- Tantárgyanként nyilatkozat a rendelkezésre álló időkeret *10%-ának felhasználásáról*
- A tantárgyi kerettantervekben két évre megadott *tananyag évekre bontása*, az éves óraszámok meghatározása
- Az emelt óraszámú tantárgyaknak a kerettantervben meghatározottakon felüli része, az évenként megtanítandó és elsajátítandó tananyag
- Tantárgyanként a magasabb évfolyamra lépés feltételei
- Az intézmény által szervezett *tanulmányok alatti vizsgák* (osztályozó vizsga, különbözeti vizsga, javítóvizsga) *részei és követelményei*
- Az egyes érettségi vizsgatárgyakból a középszintű érettségi vizsga témakörei
- A 11-12. évfolyamon az *emelt szintű érettségire felkészítő +2 órás* programok fejlesztési feladatai és követelményei (a NAT és az Érettségiről szóló 40/2002. (V.24) OM rendelet alapján)

A tantárgyi kerettantervekben *az egyes elemek között jelölt választási lehetőséget* az iskola a szaktanár kompetenciájába sorolta.

Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

Az általunk használt tankönyveknek, tanulmányi segédleteknek és taneszközöknek korszerűnek, szakmailag megbízhatónak, jónak, lehetőség szerint esztétikusnak kell lenniük. Segítségükkel tudni kell teljesíteni a kerettantervek és az iskola helyi tantervi követelményeit. Nem okozhatnak indokolatlanul nagy anyagi terhet a szülőknek és a tanulóknak. A tankönyvek kiválasztása a szaktárgyi munkaközösség joga. A választás a megadott tankönyvlistáról történik.

A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

Iskolánkban felsőfokú továbbtanulásra, érettségire, élethosszig tartó tanulásra, szakmatanulásra készítjük fel diákjainkat.

Feladataink:

- tudatos és szervezett pályairányítás
- kapcsolatkeresés és –tartás a város felsőfokú intézményeivel
- a hatékony tanítás és tanulás szervezeti kereteinek és módszereinek a kialakítása
- az önismeret képességének a fejlesztése
- változatos és gazdag programkínálat biztosítása
- a speciális képzési programok folyamatos korszerűsítése.

Magas szintű idegennyelv-oktatásra törekszünk.

Célunk, hogy a magyar – angol két tanítási nyelvű osztályokban megfeleljünk a jogszabályokban megfogalmazott követelményeknek.

Feladataink:

- a tanulóink nyelvvizsgaesélyeinek a folyamatos feltérképezése és rögzítése
- a diákok ambicionálása a nyelvtanulásra, az emelt szintű érettségire
- csoportbontás és differenciálás
- az eszközök, feltételek fejlesztése pályázatok útján is
- cserekapcsolatok működtetése
- rendezvények, tanulmányutak szervezése a civilizációs ismertek bővítésére

Az iskola oktatási-nevelési tevékenységben megőrizzük a *kompetenciafejlesztés irányába* tett fejlesztéseinket

Feladataink:

- A kompetenciafejlesztő eljárások, módszerek terjesztése a tantestületben, ezek tudatosítása.
- A kompetenciafejlesztés tárgyi feltételeinek kialakítása. Alkalmassá teszünk egy tantermet (vagy tantermeket) arra, hogy abban újszerűen szervezhessük a tanulás-tanítás folyamatát. A helyiséget (vagy helyiségeket) felszereljük a korszerű IKT-eszközökkel.
- Tanulásmódszertani felkészítés. Segítjük a diákokat a hatékony módszerek és technikák elsajátításában.
- A tanulók szövegértési képességének fejlesztése mindenfajta tanórán és minden évfolyamon.
- Korrepetálás a rászorulóknak a felzárkóztatáshoz.

Arra törekszünk, hogy tanulóink kellő *önismerettel rendelkezzenek*, tudják megfogalmazni céljaikat, képesek legyenek önálló döntésekre.

Feladataink:

- önismereti foglalkozások szervezése
- e téma kiemelt szerepeltetése az osztályfőnöki munkában
- a célokra irányuló „szerződés-kötések” szorgalmazása
- az önértékelés gyakoroltatása
- döntéshelyzetek teremtése, a döntések elemzése
- az életpálya-építési kompetenciák fejlesztése tanórákon.

Az iskolát a demokratikus együttélés színterévé kell tennünk.

Ebben vannak hagyományaink, amelyeket folytatnunk és fejleszteniünk kell.

Arra kell törekednünk, hogy türelem és tolerancia jellemezze közösségeinket. Fontos feladatnak tekintjük a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozását, a

cselekvő állampolgári magatartásformák megismertetését és gyakoroltatását, amelyre a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemző.

A kulturált viselkedés értéként, követendő mintaként szerepeljen tanítványaink értékrendjében, s ez tükröződjék magatartásukban.

Ennek a törekvésnek tükröződnie kell együttélésünk stílusán: ez azt jelenti, hogy gyerekeink között ne legyen jellemző sem a szóbeli, sem a tettleges agresszív megnyilvánulás, a hátrányos megkülönböztetés semmilyen formája.

Feladataink:

- a demokratikus működés normáinak a kialakítása, megerősítése
- ennek megfelelő szervezeti kultúra kiépítése
- diákközelet, diákönkormányzat működtetése
- problémamegoldó technikák gyakoroltatása
- különböző iskolai kapcsolataink fenti szellemű működtetése (tanórákon, szünetekben, rendezvényeken, értekezleteken stb.)
- az előforduló agresszív megnyilvánulások kezelése
- tájékozódás a gyerekközösségek életéről
- kooperatív és konfliktuskezelő technikák megismertetése
- vendégelődök meghívása
- filmvetítések
- disputa program
- közösségi szolgálat

Arra törekszünk, hogy tanulóink megismerjék nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait.

Feladataink:

- Jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, pedagógusok stb. munkásságának tanulmányozása (tanóra, projekt, iskolai verseny)
- Iskolai ünnepélyek szervezése, lebonyolítása
- Vendégelődök hívása
- Részvétel a Határtalanul programban
- Minden tanév június 4-én megrendezésre kerül a "Határtalanul!" című témanap, a nemzeti összetartozás napja alkalmából.
- Pályázatírás
- Testvériskolai kapcsolat működtetése
- Tehetségek felismerése és támogatása

Célunk a harmonikus, *egészséges életvitel* igényének és képességének a fejlesztése, elfogadó, szeretetteljes iskolai légkör kialakítása.

Feladataink:

- tárgyi feltételrendszer biztosítása
- a prevenciót szolgáló tájékoztatás (külső szakemberek: lelkisegélyszolgálat szakemberei, védőnő, orvos bevonásával) az egészséges életmód összetevőiről
- felvilágosító munka a veszélyeztető tényezőkről (külső szakemberek: védőnő, orvos bevonásával), a káros szenvedélyek következményeiről

- kirándulások, túrák szervezése.

Célunk a természettisztelő magatartás, a környezettudatos életvitel igényének, a művészet és a személyes esztétikum iránti fogékonyságnak a fejlesztése.

El kell érniük, hogy a tanulóink gyakori és szándékos rongálások nélkül használják az iskolát, ne legyen jellemző sem a külső, sem a belső környezetük szennyezése.

Osztálytermeink, az iskola épülete ízlésesen dekorált legyen. A tanulók külseje személyes szabadságuk és a közösségeik normáinak összhangját tükrözze. Tanítványaink nagy része rendszeresen látogassa a művészeti rendezvényeket.

Feladatok: esztétikus és higiénikus iskolai környezet kialakítása

- ennek gondozásában a tanulók tevékenykedtetése
- kulturális és természetjáró programok kínálata
- a környezeti értékeket óvó szemlélet képviselése
- felvilágosító munka az osztályfőnöki órák keretében
- művészeti csoportok szervezése
- az ökoiskola kritériumrendszerének folyamatos teljesítése
- szelektív hulladékgyűjtés
- a témához kötődő világnapi programok szervezése.

Fontosnak tartjuk, hogy tanulóink hasznosítható *gazdasági-pénzügyi ismeretekkel* rendelkezzenek.

- osztályfőnöki órák keretében pénzügyintézetekben látogatás
- együttműködés pénzügyintézetekkel (látogatás, előadás)
- pénzügyintézetben dolgozó szülők meghívása osztályfőnöki, életvitel és gyakorlat órákra

Iskolánk fontosnak tartja a családi közösségek megbecsülését, a családi életre való felkészítést.

Feladatok:

- osztályfőnöki órák keretében előkészítés a helyes családi életre
- tanári példamutatás
- védőnők közreműködésével foglalkozás a szexuális kultúra kérdéseivel
- ismeretek közvetítése a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről

Feladatunk, hogy gimnáziumunkban a médiatudatosságra nevelés minden tantárgy keretén belül megjelenjen. Filmklubot működtetünk, ahova általános iskolás tanulókat is meghívunk.

Pedagógiai eszközök, eljárások

Eljárásaink között kiemelten fontosnak tartjuk a *személyes részvételt* a közösség tevékenységében, a *személyes példamutatást*, ennek modellközvetítő szerepe miatt. Gyerekeink egy részének szociokulturális háttere különösen indokoltá teszi ezt az eszközt.

Hasonló motivációk vezetnek bennünket abban, hogy olyan rendezvényeket szervezzünk, melyeken *modellértékű személyekkel* ismerkedhetnek a növendékeink. Vagy a kultúrtörténet közvetítését annak tudatában és felelősségével végezzük, hogy a kiemelkedő személyek mintául szolgálhatnak.

Fontosnak tartjuk a *kortársi minták kiemelését*, az értékek ilyen módon történő megerősítését, ügyelve arra, hogy az eljárás a szándékaink szerinti eredményt hozza.

Tisztában vagyunk azzal, hogy hatékonyan a *feladat, a tevékenység nevel*. Ezért tartjuk szükségesnek a minél gyakoribb közös tevékenységeket, amelyekben a *kortársi interakciók*, gyakorolhatók, alakíthatók. Ebben az életkorban a kortárs csoportok erőteljes hatása miatt fontos, hogy a valahova tartozás szükségletét a gyerekek konstruktív tevékenységlehetőségekben teljesítsék.

Elismerjük, hogy a korosztályban a meggyőződés-formálás legfőbb eszköze a *vita*, ennek szellemében végezzük nevelő munkánkat.

Törekszünk arra, hogy a tanulókat egyéni különbségeikhez alkalmazkodva, személyre szabottan fejlesszük.

Tanév elején ismertetjük diákjainknak a tantárgyi követelményeket.

A tanórákon is építünk a tanulók aktivitására; közös munkánkba igyekszünk bekapcsolni a gyerekek informálisan és nonformális keretek között szerzett tudását.

Figyelünk arra, hogy a tanórákon életszerű feladatokat adjunk a tanulóknak, a tanultakat lehetőség szerint kössük a tapasztalataikhoz

A tanórákba beépítjük az alábbi kompetenciafejlesztő módszereket és tanulásszervezési eljárásokat:

- kooperatív tanulás,
- egyéni és páros munka,
- prezentáció,
- tanórai differenciálás heterogén csoportokban,
- projektmunkák heterogén csoportokban,
- portfóliók készítése,
- dramatikus módszerek és technikák alkalmazása,
- önellenőrzés, mások ellenőrzése,
- ötletroham,
- vita, disputa

Az IKT-eszközöket mindenféle tantárgy oktatásában felhasználjuk, a következő tevékenységekhez:

- házi feladatok készíttetése számítógéppel,
- tanulók információgyűjtése,
- tanári prezentációk projektorral,
- tanulói prezentációk projektorral stb.

Mindennapos testnevelés

Arra törekedünk, hogy a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében szervezzük meg.

A 2024. évi XXV. törvény tartalmazza azokat a módosításokat, amelyek a mindennapos testnevelés alóli felmentés lehetőségeit érinti.

A törvényi változás szerint kizárólag a versenyengedéllyel rendelkező tanulók kaphatnak felmentést heti két óra alól, ha az edzés igazolása mellett az érintett *testnevelésórát* közismereti tanóra nem előzi meg vagy nem követi, azaz ha a *testnevelési* óra a nulladik, az első, az utolsó vagy utolsó kettő tanítási órára esik.

Az órarend készítésénél arra törekszünk, hogy a hét során legyen első és utolsó óra is a testnevelés.

A választható tantárgyak, foglalkozások és ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

Az iskolai óratervek kötelező és nem kötelező (választható) tanórai foglalkozásokat határoznak meg.

Iskolánk helyi tanterve úgy lett kialakítva, hogy a helyi tantervben meghatározott tananyag elsajátítása, a követelmények teljesítése csak a választható tanítási órákon való részvétellel biztosítható. Az iskolába történő beiratkozás a szabadon választott tanítási órákon való részvétel vállalását is jelenti:

- két tanítási nyelvű képzés
- emelt szintű digitális kultúra
- emelt szintű angol nyelv

A 11. évfolyamtól kezdve a tanulók emelt szintű érettségire felkészítőre (heti 2 órás) jelentkezhetnek a kötelező érettségi tantárgyakból, ezen kívül biológiából, fizikából, testnevelésből és informatikából.

Az iskola minden év március 15-ig közzéteszi a tájékoztatót azokról az érettségi vizsgákra felkészítő (vagy más) tárgyakról, amelyekből a tanuló választhat. A tájékoztató tartalmazza a foglalkozást tartó pedagógus nevét is. A jelentkezés írásban történik, az iskola által szerkesztett nyomtatványon, minden év május 20-áig. A kiskorú tanuló esetében a nyilatkozatot a szülő is aláírja. A jelentkezés módosítására augusztus 25-éig kérelmet lehet írásban beadni.

A jelentkezett tanulók kötelesek az adott tanév végéig a foglalkozásokon részt venni. A távolmaradást igazolni kell, és ugyanolyan jogkövetkezményt von maga után, mint a kötelező tanórai foglalkozásról történő távolmaradás.

Azon választható érettségi vizsgatárgyak megnevezése, amelyekből a középiskola tanulóinak közép- vagy emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítését az iskola kötelezően vállalja, továbbá annak meghatározása, hogy a tanulók milyen helyi tantervi követelmények teljesítése mellett melyik választható érettségi vizsgatárgyból tehetnek érettségi vizsgát

Kötelezően vállaljuk a közép- vagy emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítést a következő tantárgyakból:

<i>Kötelező vagy választható (K vagy V)</i>	<i>Tantárgy neve</i>	<i>Közép - szintű érettségire felkészítés</i>	<i>Helyi tantervi követelmények teljesítése</i>	<i>Emelt szintű érettségire felkészítés</i>	<i>Helyi tantervi követelmények teljesítése</i>
K	Magyar nyelv és irodalom	IGEN	helyi tanterv - 4 év követelmények teljesítése	IGEN	helyi tanterv - 4 év köv. +2 óra emelt felkészítés (11.12. évf.)
K	Matematika	IGEN	helyi tanterv - 4 év	IGEN	helyi tanterv - 4 év +2 óra emelt felkészítés (11.12. évf.)
K	Történelem	IGEN	helyi tanterv - 4 év	IGEN	helyi tanterv - 4 év +2 óra emelt felkészítés (11.12. évf.)
K (kéttanny.)	Angol célnyelv	IGEN	helyi tanterv - 4 év	IGEN	helyi tanterv - 4 év
K V	Élő idegen nyelv (angol, német, francia)	IGEN	helyi tanterv - 4 év	IGEN	helyi tanterv - 4 év +2 óra emelt felkészítés (11.12. évf.)
V	Testnevelés	IGEN	helyi tanterv - 4 év	IGEN	helyi tanterv - 4 év +2 óra emelt felkészítés (11.12.évf.)

V	Biológia	IGEN	helyi tanterv - 3 év	IGEN	helyi tanterv - 3 év +2 óra emelt felkészítés (11.12.évf.)
V	Fizika	IGEN	helyi tanterv - 3 év	IGEN	helyi tanterv - 3 év +2 óra emelt felkészítés (11.12. évf.)
V	Digitális kultúra (alapóraszám)	IGEN	helyi tanterv - +2 óra középszintű érettségire felkészítés (11.12. évf.)	NEM	
V	Digitális kultúra (emelt óraszám)	IGEN	helyi tanterv - köv. teljesítése	IGEN	helyi tanterv - köv. teljesítése (11.12. évf.)
V	Állampolgári ismeretek (alapóraszám)	IGEN	helyi tanterv - +2 óra középszintű érettségire felkészítés (12. évf.)	NEM	
V	Földrajz	IGEN	helyi tanterv - köv. teljesítése	NEM	
V	Kémia	IGEN	helyi tanterv - köv. teljesítése	NEM	
V	Rajz és vizuális kultúra	IGEN	helyi tanterv köv. teljesítése	NEM	
V	Mozgóképkultúra és médiaismeret	IGEN	helyi tanterv 12. évf. 2 óra +2 óra fakultáció középszintű érettségire felkészítés	NEM	

Az iskola magasabb évfolyamára lépés, a továbbhaladás feltételei

Az iskolán belüli továbbhaladás feltétele az előző osztály tantárgyi követelményeinek legalább elégséges minősítéssel való teljesítése valamint az iskolán belüli együttélés normáinak való megfelelés.

A javítóvizsga lehetőségének biztosítása és a hiányzások miatti osztályozó vizsgák biztosítása a jogszabályban foglaltaknak megfelelően történik.

Az iskolán kívüli pályakövetés

Az iskolánkba bekerült tanulók eredményéről, a 9. évfolyamon nyújtott teljesítményükről a következő tanév októberében értesítjük a küldő intézményeket.

Az iskola eredményességének legfőbb mutatójaként kezeljük a tőlünk kikerülő tanulók pályájának sikerességét. Ezért nyomon követjük diákjaink boldogulását. Ennek elemei:

A 12. évfolyamosok továbbtanulásáról az osztályfőnökök a következő tanév szeptemberében elkészítik az összesítést.

A továbbtanulásról szóló országos adattárakból szintén összeszedjük az információkat.

Ezeket az érettségi értékeléséről szóló értekezleten elemezzük.

A volt diákjainkból alakított pártoló körtől a számukra és segítségükkel szervezett programjainkon szintén informálódunk az iskolánkban összeszedett tudás használhatóságáról.

Interjúkat készítünk egykori diákjainkkal.

Az Apáczai-díjasok pályájának alakulását írásos formában is rögzítjük az erről készített emlékkönyvben.

A Pécsi Tudományegyetemmel létesített szakmai kapcsolatot is felhasználjuk az egykori növendékeink boldogulásának nyomon követéséhez.

A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái

1.A tanuló tanulmányi munkájának értékelése:

Az iskola a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését.

Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli megnyilvánulásai, írásbeli munkája és egyéb feladataik (tárgyi, mozgásos teljesítmény) alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez, emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanuló képességei eredményei hogyan változtak-fejlődtek-e vagy hanyatlottak-az előző értékelés óta.

Alkalmazunk helyzetfeltáró-diagnosztikus, formáló-fejlesztő és mérő, összegző- szummatív értékeléseket egyaránt, amelyek a személyiségfejlesztő hatásokat is erősítik.

A pedagógiai folyamatok közben hangsúlyt fektetünk a tanulói önértékeléseket segítő lehetőségekre is.

Az egyes közoktatási szakaszok váltásakor diagnosztizáló mérést végzünk szövegértésből, a fejlesztés megalapozásához.

Oktató-nevelő munkánk során folyamatosan alkalmazzuk a fejlesztő értékelés módszereit.

A hagyományos tantárgyak szummatív értékelésekor kompetenciamérő feladatokat is adunk.

A formatív és szummatív értékeléseket a viszonyítási alapjuk szerint normaorientált és kritériumorientált formában egyaránt alkalmazzuk.

Évente értékeljük az országos mérés egyéni és iskolai szintű eredményeit, meghatározzuk a fejlesztés lehetőségeit, módszereit.

2. Az értékelés alapját jelentő információszerzés (ellenőrzés) a tanulási-tanítási egységek sajátos céljainak és tartalmi sajátosságainak megfelelően különböző formákban történhet.

A tantárgyakban elért teljesítmény, tudás értékelése- elsősorban érdemjegyekkel és osztályzatokkal- hagyományos módon történik, lehetőség van a szöveges és százalékos értékelésre is.

Jeles (5)

Jó (4)

Közepes (3)

Elégséges (2)

Elégtelen (1)

Érdemjegyeket év közben, osztályzatokat félévkor, év végén alkalmazunk.

Az értékelés technikai alapját a pontozás jelentheti.

Ahhoz, hogy a tanuló lezárható legyen, félévente 1 órás tantárgynál min. 2, a többi tantárgynál minimum 3 osztályzatának kell lennie

Feladatunk: annak megállapítása, hogy a tanulók a tanulmányi kötelezettségeiknek eleget tettek-e, és ha igen, milyen szinten tettek eleget.

3. A minősítés eszközei: szóbeli teljesítmény és írásbeli munka ellenőrzése és értékelése.

A szóbeli ellenőrzés és értékelés lehetőségei:

Szóbeli feleltetés

Belső vizsga a 10. és 11. évfolyamon (kisérettségi)

Kiselőadás, prezentáció

Az írásbeli ellenőrzés és értékelés lehetőségei:

Évenkénti tantárgyi „nagydolgozatok”

Röpdolgozatok

Házi dolgozatok, esszék

Témazáró dolgozatok

projektfeladatok

portfólió

kisérettségi

Sajátos értékelést jelent a mozgásos feladatokban nyújtott teljesítmények értékelése a testnevelés vagy tánctanulás terén.

A feladatok során készülhetnek tárgyak, önálló alkotások (művészeti nevelés), amelyek minősítése a feladathoz kidolgozott szempontok, útmutatók alapján történhet.

Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya

Az írásbeli munkák típusainak megfelelő ellenőrzési és értékelési formák ütemezése:

Röpdolgozatok – indokoltság szerint

Írásbeli felelet - indokoltság szerint

Házi dolgozatok, esszék – indokoltság szerint

Projektfeladatok- a projekt zárásakor

Témazáró dolgozatok – értelemszerűen a témák végén

Kisérettségi – a belső vizsga szabályzatában rögzítetteknek megfelelően számítjuk be az év végi osztályzatba.

Próbaérettségi

Írásbeli érettségi vizsga – a hatályos jogi szabályozás szerint

Javító-, pótló-, osztályozó vizsgák- a hatályos jogi szabályozás szerint

A röpdolgozatok és az írásbeli feleletek eredményét egy érdemjegyként kezeljük.

Az évenkénti tantárgyi nagydolgozatokat, a házi dolgozatokat és a témazáró dolgozatokat – munkaközösségi megállapodás alapján- nagyobb súllyal is figyelembe vehetik a szaktanárok, amennyiben erről tanév elején a tanulókat tájékoztatták.

A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a munkaközösségi munkatervben kell rögzíteni.

A tanulók eredményes felkészülése érdekében egy tanítási napon belül egy – egy osztállyal legfeljebb kettő témazáró, illetve félévi vagy év végi felmérő dolgozatot lehet íratni.

A témazáró dolgozatok időpontját egy héttel a dolgozat írása előtt be kell jelenteni a tanulóknak.

Ezeknek az időpontoknak a közzététele, megismerése szükséges az adott osztályban, csoportban tanító pedagógusok számára is.

A tanév zárásáig témazáró dolgozatok és a nagydolgozatok megőrzéséről, a szülő számára a betekintés lehetőségének biztosításáról a tanár gondoskodik.

A röpdolgozatokat és az írásbeli feleleteket a tanár végleg kiadhatja a tanulók számára.

A kísérettségi pontos rendjét külön dokumentumban rögzíti a tantestület.

A vizsgán nyújtott tanulói teljesítmények értékelése egy megállapodás eredményeként kialakult rendszer szerint történik

A szülők tájékoztatása érdekében, az értékelések során megállapított minősítéseket az e-naplóba folyamatosan be kell jegyezni.

Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai:

Iskolánkban a házi feladatok meghatározásával kapcsolatosan az alábbi szabályok érvényesülnek:

- A házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (képesség- és képességfejlesztés), a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása és a tananyag órai feldolgozásához kapcsolódó előkészítő munka.
- A tanulók - az érettségire készülő tizenkettedik évfolyamon tanulók kivételével – a tanítási szünetek idejére – a szokásos (egyik órától a másikra esedékes) feladatokon túl – nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot.

A házi feladatokon kívül- otthon- végzett szorgalmi feladatokat, előzetesen megállapított szempontok alapján szükséges értékelni.

Az SNI tanulók teljesítmény-visszajelzései során szükséges a speciális szükséglet figyelembevétele, a szociális, kommunikációs hátrány kompenzálása megszüntetése.

A tanulási nehézségek, részképesség zavarok (SNI, BTM) esetén, a tanulók méltányos értékeléséhez használható lehetőségek

A tanulási folyamat során fontos

- a tanulók környezetének, képességeinek, lehetőségeinek minél teljesebb körű megismerése,
- a tanulók általános és speciális képességeinek, az észlelési, gondolkodási, tevékenységi kompetenciáinak elemzése,
- az egyéni lehetőségeik feltárása,
- a tanulók személyiségjegyeinek figyelembevétele,
- erősségeik, pozitívumaik feltárása, a kompenzálási lehetőségeik elemzése.

A feltárt, megismert tényezők alapján egyéni fejlesztési terv összeállítása szükséges.

A minősítéshez a fejlődést kifejező, százalékos teljesítmény alapján történjen az osztályzat megállapítása.

A minősítő értékelés mellett az egyéni fejlődést figyelembe vevő szöveges értékelésre is kerüljön sor.

A teljesítmény-visszajelzés során fontos

- a követelményállítást: a konkrét, világos tanulási célok felállításának segítése, a tanulói szükségletek meghatározásának támogatása,
- tanulási terv készítése, a tanulási stratégiák megalkotása, hatékony tanulási technikák alkalmazásának segítése,
- konstruktív, dicséretet is jelentő megfogalmazások alkalmazása,
- a szorgalom és képességek együttes figyelembevételével a teljesítmény pozitív megerősítése,
- motiváció felerősítése, az érdeklődés fenntartása,

- változatos tevékenység kínálat biztosítása: egyéni feladatokkal, csoport, páros, osztálytermi kooperatív módszerekkel,
- tanulást segítő játékok lehetőségének biztosítása,
- a pozitív gondolkodás erősítésével az iskolai kudarcok csökkentése,
- az egyéni perspektíva felvázolása, orientálása,
- a tanuló önbizalmának, önértékelésének, önszabályozásának megerősítése
- a nevelési konszenzus megteremtése.

A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Iskolánkban csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelveket, a matematikát, az informatikát. Célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és tanulók tudásának megalapozására.

Ezen kívül a magyar-angol két tanítási nyelvű osztályban csoportbontásban tanítjuk az angol nyelven tanított tantárgyakat (földrajz, biológia, történelem).

A választható egyéb foglalkozások (emelt, illetve középszintű érettségire felkészítő +2 órás foglalkozás, szakkör, korrepetálás, fejlesztő foglalkozás stb.) választását a tanulók és a szülők aláírásukkal megerősítik és tudomásul veszik, hogy az értékelés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne.

A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek

Iskolánkban a korábbi évek gyakorlatának megfelelően a tanulók fizikai állapotát évente a NETFIT rendszer felhasználásával mérjük.

Az általános fizikai teherbíró képesség mérése során feltérképezhetők az egyes képességek területén mutatkozó hiányosságok. E hiányosságok feltárása a tanulók életmódjának ismerete kiindulási alapul szolgál mind az egyéni, mind a közösségi fejlesztő, felzárkóztató programok elkészítéséhez, lehetőséget biztosítva az egészségileg hátrányos helyzet megszüntetésére, az általános fizikai teherbíró képesség fokozatos fejlesztésére, a szükséges szint elérésére és megtartására.

Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei

Az iskola egészségnevelési elvei

Legfőbb elvünk a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődésének szolgálata

- Ismereteket adunk a betegségek, balesetek, sérülések elkerülésére, az egészség megőrzésére.
- Segítjük azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek tanulóink egészségi állapotát javítják.

- Az egészséges életmódra neveléssel nemcsak a betegségek megelőzésének módjára tanítunk, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értéként való tiszteletére is nevelünk.
- Törekvünk, hogy tanulóink felnőtt életükben képesek legyenek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani.
- Fejlesztjük a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást.
- Megismertetjük a környezet leggyakoribb, egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőit és ezek elkerülésének módjait.
- Támogatást nyújtunk a gyermekeknek a káros függőségekhez vezető szokások (pl. dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, rossz táplálkozás) kialakulásának megelőzésében.
- Segítjük a krízishelyzetbe jutottakat.
- Foglalkozunk a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel.
- Figyelmet fordítunk a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítésre.
- Arra törekszünk, hogy az iskolai környezet, mint élettér is biztosítsa az egészséges testi, lelki, szociális fejlődést. Ebben a pedagógusok életvitelének is jelentős szerepe van.

Az iskola környezeti nevelési elvei

A környezeti nevelésünk legfőbb elve tanulóink környezettudatos magatartása, életvitelének kialakulásának elősegítése.

- A tanulók váljanak érzékennyé környezetük állapota iránt.
- A környezeti nevelés során a tanulók ismerjék meg azokat a jelenlegi folyamatokat, amelyek következményeként bolygónkon környezeti válságjelenségek mutatkoznak.
- Konkrét hazai példákon ismerjék fel a tanulók a társadalmi-gazdasági modernizáció pozitív és negatív környezeti következményeit.
- A tanulók kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába.
- Szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.
- Arra törekszünk, hogy tanulóink képesek legyenek a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességeik felismerésére és jogaik gyakorlására.

A tanulók magatartásának, szorgalmának és jutalmazásának elvei

A magatartás, szorgalom minősítésének elvei:

A magatartással hangsúlyozzuk a következő alapelveket, amelyeket az osztályozó konferencia mérlegel a magatartás és a szorgalom értékelésekor és a jegyek kialakításakor:

- A közösséghez való aktív és pozitív viszonyulást épp úgy elvárjuk, mint az egyéniség pozitív megnyilvánulásait; értékelésünk során ezek együttes mérlegelését végezzük:
- A tanulói teljesítmény és az eredmény egyaránt fontos, de értékelésünk nem mondhat ellent az eredményességnek a szorgalom értékelésében;
- A közös normák okán - és mert a félévi és a tanév végi fokozatok kialakítása, ha nem is azonos, de közel áll szándékában az osztályozáshoz - indokolt a tanulók magatartásának és szorgalmának összehasonlító mérlegelése is.
- A magatartási és szorgalmi kudarckokat, az elvárható teljesítmény (az együttélésben való önmegvalósításhoz és az eredményes munkavégzéshez szükséges teljesítmény) hiányait figyelembe vesszük; ilyenek: igazolatlan hiányzások, fegyelmezetlenségek, tanulmányi munkában tanúsított hiányos szorgalom stb.

A magatartás és a szorgalom értékelése az osztályfőnökök és az egyes tanulókat tanító tanárok közös feladata, amelyet az osztályfőnökök fognak össze.

A tanuló magatartásáról, ill. szorgalmáról indokoltá vált szülői értesítéseket az osztályfőnök beírja az ellenőrzőbe.

A magatartás félévenként és évenként történő értékelésekor figyelembe vesszük az eltelt időszak egészének magatartási és szorgalmi megnyilvánulásait, és mindezek mérlegelésével alakítjuk ki a döntésünket.

A magatartás- és szorgalomminősítések (osztályzatok) konkrét tartalmi háttérét az osztályfőnöki munkaközösség határozza meg, a tantestület fogadja el, az iskolavezetés pedig közzé teszi.

A magatartás és a szorgalom félévi és tanév végi értékelése osztályozó konferencián történik. Az értékelésben a tanulót tanító tanárok vesznek részt.

A minősítéseket numerikusan is kifejezzük, ez kerül a naplóba, értesítőbe, bizonyítványba.

A tanuló munkájának, viselkedésének elismerése írásos és szóbeli dicsérettel is történhet.

Az együttélés szabályait megsértőkkel szemben szankciókat alkalmazunk. A szankcionálás fokozatai párhuzamosak az elismerés fokozataival.

A dicséreték és büntetések fokozatainak tartalmát az osztályfőnöki munkaközösség fogalmazza meg, a tantestület és a diákönkormányzat hagyja jóvá. (melléklet)

A magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Példás:

- Az a tanuló, aki a közösség alakítását, fejlődését munkájával, jó kezdeményezéseivel, példás viselkedésével elősegíti, társait ösztönzi;
- Az iskolai feladatokból önként részt vállal, azokat teljesíti;
- A házirendet betartja, s ezzel társainak jó példát mutat;
- A felnőttekkel, társaival szemben udvarias, segítőkész, tisztelettudó, megértő, együttműködő és jóindulatú;
- Fegyelmező intézkedés nem volt vele szemben;
- Munkavégzése megbízható, pontos, lelkiismeretes;
- Megnyilvánulásaiban őszinte.

Jó:

- Az a tanuló, akinek neveltségi szintjében, emberi kapcsolataiban apróbb hiányosságok tapasztalhatók, de törekszik a kijavításukra;
- Részt vesz a közösségi életben, a rábízott feladatokat elvégzi;
- A házirendet betartja;

- Fegyelmezési problémák ritkán fordulnak elő, ezek kismértékűek;
- Fegyelmi fokozata: legfeljebb szóbeli osztályfőnöki figyelmeztetés.

Változó:

- Az a tanuló, aki a közösségi munkában csak vonakodva vesz részt, az osztályközösség alakítására nincs befolyása;
- Viselkedésével szemben kifogás merül fel;
- Többször vét a házirend és a közösségi magatartás szabályai ellen;
- Társaival szemben időnként durva, goromba, nem segítőkész;
- Önértékelése irreális, felelősségérzete, rendszeretete ingadozó;
- Legsúlyosabb fegyelmező intézkedés vele szemben: igazgatói figyelmeztetés.

Rossz:

- Az a tanuló, aki fegyelmezetlen magatartásával a közösség fejlődését hátráltatja, rossz példát mutat társainak, hibáit nem látja be, szándékosan árt a közösségnek;
- A nevelési ráhatásokat tudatosan elutasítja;
- A felnőttekkel szemben gyakran nevetlenül viselkedik, tiszteletlen, társaival durván beszél, verekedik;
- Igazgatói intésben, vagy fegyelmi büntetésben részesült az adott időszakban.

A szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

A magatartás és a szorgalom félévi és tanév végi értékelése osztályozó konferencián történik

A minősítéseket numerikusan is kifejezzük, ez kerül a naplóba, értesítőbe, bizonyítványba.

A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél a **példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2)** érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.

A tanulók szorgalmának értékelésénél és minősítésénél a **példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2)**, érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.

Példás:

- Annak a tanulónak a szorgalma, aki a tanulmányi munkában kitartó, a tőle telhető legjobb eredményre törekszik;
- Munkája pontos, megbízható, precíz, törekszik a hibátlan munkavégzésre;
- Többletfeladatokat vállal, feladatait maximális önállósággal és megbízhatóan végzi el;
- Kötelességtudata magas fokú, munkatempója állandó, lankadatlan, mindig készül, figyel, érdeklődő;
- Érdeklődése sokirányú, egyes tantárgyakban a tananyagon felül is produkál, ismeretanyaga a tananyagon kívülre is kiterjed, az iskolát tantárgyi versenyeken eredményesen képviseli.

Jó:

- Annak a tanulónak szorgalma, aki a házi feladatot elvégzi, az órákra képességeihez mértén lelkiismeretesen készül, az órán dolgozik, de többre nem törekszik;
- Ösztönző hatásokra rendszeresen dolgozik, és ellenőrzi munkáját, önmagát;
- Általában felkészül, órai aktivitása, a munkához való viszonya a tőle elvárható szintű;
- Érdeklődése megmarad az iskola tananyag keretein belül.

Változó:

- Annak a tanulónak a szorgalma, akinek munkája ingadozó, hanyag és jó munkák váltogatják egymást;
- Önállótlan, csak utasításra kezd munkához, nem ellenőrzi önmagát;
- Munkája változékony, gyakran dolgozik képességszintje alatt;
- Szétszórtság jellemzi, ritkán figyel valamire.

Hanyag:

- A tanuló szorgalma, ha fegyelmezetlenül dolgozik, megbízhatatlan, a munkáját nem végzi el;
- Képességeihez, a körülményeihez képest csak vonakodva és keveset tesz tanulmányi előrehaladása érdekében, munkavégzése megbízhatatlan, pontatlan;
- Gyakran mulasztja el kötelességeit, munkafegyelme rossz;
- Érdektelenség, teljes közömbösség jellemzi;
- Ha a tanulónak félévkor vagy tanév végén legalább két tantárgyból elégtelen osztályzata van.

A jutalmazás, fegyelmezés iskolai elvei

A jutalmazás és fegyelmezés elvei és fokozatai:

Azt a tanulót, aki példamutató magatartást tanúsít, kiemelkedő, illetve képességeihez mérten folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el, vagy kiemelkedő közösségi munkát végez osztálya, az iskola érdekében, illetve kimagasló eredményt ér el iskolai, iskolán kívüli tanulmányi, kulturális, sport, szakmai versenyeken, vetélkedőkön, az iskola jutalomban részesítheti.

Az együttélés szabályait megsértőkkel szemben szankciókat alkalmazunk. A szankcionálás fokozatai párhuzamosak az elismerés fokozataival.

A dicséretnek és büntetések fokozatainak tartalmát az osztályfőnöki munkaközösség fogalmazza meg, a tantestület és a diákönkormányzat hagyja jóvá.

A tanuló munkájának, viselkedésének elismerése írásos és szóbeli dicsérettel is történhet. A tanulói közösségek vagy az egyes tanulók magatartásában, szorgalmában, tanulmányi és egyéb irányú munkájában elért jó eredmények jutalmazása fontos pedagógiai eszköz.

a) Szaktanári dicséret

- kiemelkedő szaktárgyi munkáért
- példamutató szakköri tevékenységért
- kiemelkedő diákköri munkáért

b) Osztályfőnöki dicséret

- osztályszintű megmozdulás szervezéséért
- kiemelkedő iskolai szintű szereplésért
- háziversenyen való jó szereplésért
- gyenge tanuló folyamatos segítségéért

c) Igazgatói dicséret

- több osztályfőnöki dicséret után második fokozatként
- megyei tanulmányi versenyeken, pályázatokon való jó szereplésért
- az iskola hírnevét öregbítő kulturális, sport és egyéb teljesítményekért.

d) Írásbeli szaktanári vagy általános tanulmányi dicséret

- félévenként az osztályozóértekezlet alapján

e) Tantestületi dicséret

- országos tanulmányi vagy sportversenyeken kiemelkedően sikeres szereplésért
- az iskolai közösség érdekében végzett igen jelentős tevékenységért

f) Apáczai-díj

- az alapszabályban megfogalmazottak szerint 4 éves munka alapján

A fenti fokozatok alapján oklevél és könyvjutalom adható.

Fegyelmező intézkedések:

Ha a tanuló a kötelességeit vétkeesen és súlyosan megszegi, fegyelmi eljárás alapján, indokolt esetben írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesíthető.

a) Az a tanuló, aki tanulói jogviszonnyal kapcsolatos kötelességeit szándékosan vagy gondatlanul megszegi, fegyelmező intézkedésben vagy fegyelmi büntetésben részesíthető.

b) A fegyelmező intézkedés és a fegyelmi büntetés, nevelési eszköz, alkalmazásakor figyelembe kell venni a tanuló életkori sajátosságait és a terhére rótt kötelességszegés súlyát.

c) A fegyelmező intézkedés és a fegyelmi büntetés nem lehet megtorló vagy megalázó; testi fenyegetést alkalmazni tilos.

d) A fegyelmi szabályzat kiterjed az iskolába beírt minden tanulóra az érettségi vizsga eredményének kihirdetéséig, kivéve, ha közben a tanuló tanulmányait megszakította, kizárták, vagy törölték a tanuló sorából.

A tanulóval szemben az alábbi fegyelmező intézkedések hozhatók:

1. A szaktanár körébe tartozók:

szaktanári figyelmeztetés, intés

2. Az osztályfőnök hatáskörébe tartozók:

- szóbeli vagy írásbeli figyelmeztetés
- írásbeli intés
- megbízatás visszavonása

3. igazgatói hatáskörbe tartozók:

- szóbeli vagy írásbeli figyelmeztetés
- írásbeli intés

A tanuló órai fegyelmeztetlenségéért igazolatlan óra nem adható.

Az igazgató hatáskörébe tartozó fegyelmi büntetések:

- megrovás
- szigorú megrovás

A nevelőtestület hatáskörébe tartozó fegyelmi büntetések:

- az iskola látogatásának felfüggesztése azzal, hogy a tanuló osztályozó vizsga letételével folytathatja tanulmányait
- áthelyezés másik azonos típusú iskolába
- eltiltás a tanév folytatásától azzal, hogy tanulmányait csak az osztály megismétlésével folytathatja. (tankötelesekre nem alkalmazható)

A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

- Törekvésünk, hogy munkánkat továbbra is *iskolapszichológus* segítse. Konkrét segítséget nyújtson továbbra is az osztályfőnököknek, és a gyerekek továbbra is rendszeresen fordulhassanak hozzá problémáikkal.
- Kapcsolatot építettünk a PTE pszichológia tanszékével, segítik az iskolapszichológus és az osztályfőnökök munkáját tanácsokkal, illetve foglalkozások megtartásával.
- Kapcsolatot tartunk a Nevelési Tanácsadóval, ahová a rászoruló gyermekeket küldjük. Az érintett tanulók iskolai előmenetelét a szakértői véleményben előírt kedvezmények biztosításával is segítjük.
- Iskolánk továbbra is fogadja a szakértői véleménnyel rendelkező *mozgáskorlátozott* diákokat.
- A tárgyi feltételek adottak, a személyi feltételeket gyógytornász, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógiai és pedagógiai asszisztens.
- *Tanulásmódszertant* építettünk be az osztályfőnöki, illetve 2013-tól a magyar nyelv és irodalom órák keretébe.
- A felzárkóztatáshoz kiscsoportban korrepetálásokat, egyéni fejlesztő foglalkozásokat szervezünk.
- Szakköröket szervezünk.
- *Pályaorientációs tevékenységet* folytatunk a gimnáziumban:
  - Kapcsolat a Pécsi Iparkamara szakembereivel, meghívott szakemberek előadásai (pl. munkaerő-piaci ismeretek)
  - Meghívott szakemberekkel önismereti tréningek
  - Együttműködést alakítottunk ki A PTE több karával (KTK, BTK, PMMIK, Pszichológiai Intézet)
  - Ingyenes szolgáltatások megismerése (egyéni tanácsadás, távtanácsadás)
  - Osztályfőnöki órák keretében önismereti, pályaorientációs foglalkozások
  - Tanórák keretében szakmák bemutatása
  - Lehetőség az Országos Tehetséggondozó Középiskolás Programba való bekapcsolódásra
  - Tájékoztatók a felsőoktatási intézményekről
  - Üzemlátogatások
  - Már munkaerő-piaci tapasztalattal rendelkező volt tanítványok bemutatkozása
  - Hetente egyéni, vagy csoportos pályaorientációs beszélgetés lehetősége
  - Diákjaink boldogulását követjük az érettségi után is.

3.2 Az 1. Sz. Általános Iskola helyi tanterve

BEVEZETÉS

Kompetencia fejlesztés

- Az életpálya-építést és a szociális kompetencia fejlesztését egyrészt osztályfőnöki óra keretében végezzük, másrészt a hagyományos tantárgyak oktatásába, valamint a tanórán kívüli foglalkozásokba is beépítjük.
- Az alábbi életpálya-építő kompetenciákat fejlesztjük elsősorban: önismeret, önbemutató, tanulásmódszertan.
- A szociális és életviteli kompetenciák közül az alábbiak szerepelnek programunkban: környezettudatos magatartás, kritikai gondolkodás, aktív felelősségtudat, szociális érzékenység, problémamegoldó képesség.
- Együttműködés (kooperativitás), empátia, tudatosság a kapcsolatokban, barátság, családi szerepek.
- Önállóság, önbizalom, belső harmóniára való képesség, kreativitás, nyitottság, rugalmasság, mások elfogadása.

A tanórákba beépítjük az alábbi kompetenciafejlesztő módszereket és tanulásszervezési eljárásokat:

- individuális tanulás
- kooperatív tanulás
- egyéni és páros munka
- prezentáció
- tanórai differenciálás heterogén csoportokban
- projektmunkák heterogén csoportokban
- portfóliók készítése
- dramatikus módszerek és technikák alkalmazása
- önellenőrzés, mások ellenőrzése
- ötletroham
- vita
- IKT eszközök alkalmazása

Kerettanterv

3.2.1 Alapfokú nevelés-oktatás szakasza, alsó tagozat, 1–4. évfolyam

Célok, feladatok

Az alapfokú nevelés-oktatás első szakasza, az alsó tagozat az iskolába lépő kisgyermekben óvja és továbbfejleszti a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot. Átvezeti a gyermeket az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskolai tanulás tevékenységeibe. Fogékonnyá teszi saját környezete, a természet, a társas kapcsolatok, majd a tágabb társadalom értékei iránt. Az iskola teret ad a gyermek játék és mozgás iránti vágyának, segíti természetes fejlődését, érését. A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában – élményszerű tanulással, problémahelyzetekből kiinduló izgalmas tevékenységekkel, kreativitást ösztönző feladatokkal – fejleszti az alapvető képességeket és alapkészségeket, közvetíti az elemi ismereteket, szokásokat alakít ki.

Ez az iskolaszakasz a kíváncsiságtól és érdeklődéstől motivált, szabályozott és kötetlen tevékenységek célszerűen kialakított rendszerében fejleszti a kisgyermekben a felelősségtudatot, a kitartást, az önállóságot, megalapozza a reális önértékelést. Mintákat és gyakorlóterepet ad, magatartási normákat, szabályokat közvetít a társas közösségekben való részvétel és együttműködés tanulásához, a problémamegoldáshoz, konfliktuskezeléshez. Megerősíti a humánus magatartásformákat, szokásokat, és a gyermek jellemét formálva elősegíti a személyiség érését. Támogatja az egyéni képességek kibontakozását, segíti a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatát. Törődik azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, amelyek a gyermek szociális-kulturális környezetéből vagy a szokásostól eltérő ütemű éréséből, fejlesztési szükségleteiből fakadhatnak.

A fejlesztést a tanító az egyéni sajátosságokra épülő differenciált tanulásszervezéssel és bánásmóddal szolgálja. Az alapvető képességek, készségek, kompetenciák fejlesztésében a tanulói tevékenységekre épít. Az ehhez felhasznált tananyagtartalmak megtervezésekor, valamint a feldolgozás tempójának meghatározásakor, a pedagógiai módszerek és eszközök kiválasztásakor a tanulócsoporthoz, illetve az egyes tanulók fejlődési jellemzőit és fejlesztési szükségleteit tekinti irányadónak.

3.2.1.1 Fejlesztési területek – nevelési célok

Az erkölcsi nevelés

A tanuló erkölcsi gondolkodása legalább konvencionális szintre kerül, vagyis a hozzá közelálló elvárásainak megfelelően él, képes alkalmazni az emberi kapcsolatok elfogadott formáit. Tudja, hogy a gyerek, testvér, barát stb. szerep betöltője hogyan viselkedjen, de adott esetben képes a szabályok újraértelmezésére.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanuló ismeri lakóhelye és környékének népi hagyományait és életkorának megfelelő szinten az ország és a magyarság szimbólumait. Ismeri a nagy ünnepkörök egy-egy hagyományát és az éves ünnepkör legfontosabb állomásait: ezeket évszakok szerint is képes elhelyezni, valamint ismer ezekhez kapcsolódó alkotásokat (népdalokat, mondákat, meséket, műalkotásokat). Ismeri

nemzeti ünnepeinket, ezek időpontját, részt vesz érzelmi azonosulását segítő tevékenységekben (népi hagyományok felelevenítése, eljátszása, ünnepi díszítések készítése).

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A tanuló el tudja magát helyezni adott közösségben, felismeri a valódi és lehetséges szerepeit egy adott kapcsolati hálózatban. Képes a kooperációra, megérti a szabályok fontosságát. Képes egyszerű közösségi szabályok követésére, bekapcsolódik közös tevékenységekbe és követi a közösségi hagyományokat.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A tanuló képes az együttműködésre, az empátiára, átérzi és gyakorolja a segítségnyújtást. A közös tevékenységek révén ismeretet szerez saját képességeiről és lehetőségeiről. Azonosítja a saját és mások alapvető érzelmeit, illetve kifejezi a problémáit. Életkorának megfelelő szinten ismeri a kapcsolatteremtés, kapcsolatépítés kultúráját, rendelkezik az életkorának megfelelő kooperatív készséggel. Ismeri a különböző megbízatások betöltésével együtt járó felelősséget és a feladatok megosztásának fontosságát.

A családi életre nevelés

A tanuló megismeri és elsajátítja az alapvető együttélési, együttműködési normákat a családban, az iskolában, a társadalmi életben. Ismeri és betartja az illemszabályokat. Megismerkedik a családi ünnepekkel és az ezekhez kötődő szokásokkal. Megtanulja a családi szerepekhez (anya, apa, gyermek) kapcsolódó feladatokat, és törekszik rá, hogy saját feladatait napi rendszerességgel elvégezze.

A testi és lelki egészségre nevelés

A tanuló képes önállóan, az évszaknak és az időjárásnak megfelelően ruhát választani és felöltözni. Tudja, hogy a rendszeres tisztálkodás, a táplálkozás és a megfelelő folyadékbevitel egyaránt fontos az egészség védelmében. A rendszeres mozgás, a természet szeretete igényként épül be személyiségébe, figyel testtartására. Képes kifejezni a betegség és az egészség mint állapot közötti különbséget. Képes egyes betegségtünetek (láz, fejfájás) megnevezésére. Tudja, hogy a védőoltások is fontos eszközei az egészség megőrzésének. Képes kifejezni, leírni egyes feszültséget, stresszt okozó helyzeteket. Megtapasztal relaxációs technikákat, képes légzőgyakorlatok és egyszerű tornagyakorlatok (például reggeli torna) önálló elvégzésére. A tanulóban kialakul az igény a harmonikus, barátságos, otthonos környezet iránt. Kipróbálja a testmozgás, a manuális és művészeti, alkotó tevékenység több formáját, és képes megfogalmazni ezzel kapcsolatos élményeit, tapasztalatait.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A tanuló ismeri és betartja a kapcsolatteremtés elfogadott formáit. Képes az adott helyzeteknek megfelelő magatartási formákat alkalmazni a társas élet különféle színterein. Ismeri a közösségi élet sajátosságaiból fakadó korlátokat, és ennek tudatában alakítja tevékenységét. Tisztában van azzal, hogy a vállalt feladatok felelősséggel járnak. Tapasztalatot szerez arról, hogy nemcsak kötelező feladatai vannak, hanem szabad választása alapján is segíthet környezetében (iskola, otthon).

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A tanuló érzékenyé válik környezete állapota iránt. Képes a környezet sajátosságainak megismerésére, észreveszi a környezetben lejátszódó kedvező és kedvezőtlen folyamatokat, tudja elemi szinten értékelni e változásokat. Képes saját mikrokörnyezetében olyan változásokat javasolni, amelyek annak minőségét javítják. Értéknek tekinti a természeti és az ember alkotta környezet esztétikumát, harmonikus működését. Késztetés alakul ki benne környezete értékeinek megőrzésére.

Pályaorientáció

A tanuló megismeri azokat a szakmákat, amelyek mindennapi életvitelének zökkenőmentességét vagy megfelelő minőségét biztosítják. Felismeri a különböző foglalkozások együttműködésének fontosságát. Képes megfogalmazni adott szakma tevékenységét, és képes csoportosítani a foglalkozásokat különböző szempontrendszer szerint.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A tanuló ismeri az általa mindennap fogyasztott alapvető élelmiszerek árát. A matematikai műveletekről, illetve a mértékegységekről szóló ismereteit alkalmazni tudja pénzre vonatkoztatva is. Képes mindennapi fogyasztási cikkeket önállóan vásárolni, tud vigyázni a pénzére. Beépül az energiatakarékosság cselekvéseibe és gondolkodásába. Vannak ismeretei arról, hogy hazánkban és a világ más részén hozzá képest milyen életszínvonalon élnek gyerekek.

Médiatudatosságra nevelés

A tanuló tisztában van a korhatárt jelző szimbólumok jelentésével. Képes különbséget tenni a televízióban történetek és a valóság között. Ismeri a médiumokat és azok szerepét az ő szabadidejében, valamint hasznosíthatóságukat a tanulásban.

A tanulás tanítása

A tanuló tapasztalatot szerez arról, hogy lehet játszva tanulni. Napi rutinjába beépül a tanulásból adódó otthoni feladatok elvégzése, egyre inkább saját időbeosztása szerint készül az órákra. Vannak élményei arról, hogy az iskolai oktatáson kívül a tanulásnak és az önművelésnek egyéb lehetőségei is léteznek.

3.2.1.2 Kulcskompetenciák, kompetenciafejlesztés

Az új kompetenciák, 2020	A korábbi kompetenciák, 2012
A tanulás kompetenciái	A hatékony önálló tanulás kompetenciája
Kommunikációs kompetenciák: anyanyelvi és idegen nyelvi	Anyanyelvi kommunikáció Idegen nyelvi kommunikáció
Digitális kompetenciák	Digitális kompetenciák
Matematikai gondolkodási kompetencia	Matematikai kompetenciák
Személyes és társas kapcsolati komp.	Szociális és állampolgári kompetenciák
Kreativitás, önkifejezés, kult. tudatosság	Esztétikai, művészeti tudatosság komp.
Munkavállalói, vállalkozói kompetencia	Kezdeményezőképeség és vállalkozói k.
	Természettudományos és technikai komp.

A tanulás kompetenciái

A tanuló a korosztályának megfelelő szinten képes önállóan írni, olvasni, számolni. A tanulás iránti attitűdje pozitív. Egyre gyakorlottabb figyelve összpontosításában. Tanári segítséggel képes saját tanulását megszervezni, segítséggel képes csoportmunkában aktívan részt venni, a sok pozitív visszajelzés hatására ezt egyre magabiztosabban teszi. Segítséggel felismeri szükségleteit, gyakorlatot szerez teljesítményének és képességeinek reális értékelésében. Képes kisebb segítséggel vagy anélkül házi feladatai elvégzésére.

Kommunikációs kompetenciák: anyanyelvi és idegen nyelvi

Anyanyelvi kommunikáció

A tanuló törekszik a mások számára érthető és kifejező beszédre. Figyelemmel tud követni szóbeli történetmondást, magyarázatot. Fel tudja idézni, el tudja mondani mindennapi élményeit, olvasmányainak tartalmát. Részt vesz a beszélgetésben és vitában, meg tud fogalmazni saját véleményét. Egyéni sajátosságainak megfelelően képes szövegek értő olvasására, illetve fokozatosan kialakul a kézírása. Megismeri és alkalmazza az anyaggyűjtés és elrendezés szabályainak alapjait. Ismer és alkalmaz néhány alapvető helyesírási szabályt. Képes a korosztályának szóló irodalmi és ismeretterjesztő művek megértésére és értelmezésére.

Idegen nyelvi kommunikáció

A tanulóban felébred a nyelvek és a nyelvtanulás iránti érdeklődés. Felfedezi, hogy más országokban más szokások vannak, más nyelvet beszélnek az emberek, ez a felfedezés nyitottabbá teszi más kultúrák befogadására. Egyszerű idegen nyelvi szóbeli kommunikációval próbálkozik. Idegen nyelvi tevékenységei a korosztályának megfelelő dalokhoz, versekhez, mondókákhoz és jelenetekhez kötődnek.

Digitális kompetenciák

Kialakul és fejlődik a tanulóban az IKT-eszközök használata iránti érdeklődés. Képesé válik az IKT-eszközök irányított használatára (pl. képek, információk keresése, rövid szöveg létrehozása, továbbítása).

Matematikai gondolkodási kompetencia

A tanuló képes érzékelni a tárgyak egymáshoz viszonyított helyzetét, méretét, képes a térben és a síkban tájékozódni. Gyakorlati tapasztalatait felhasználva felfedezi a mennyiségek közötti kapcsolatokat, képes ezen tapasztalatok megfogalmazására. El tud végezni egyszerű méréseket, az eredményeket a tanult mértékegységekkel le tudja írni. Képes a megtanult matematikai algoritmusok felidézésére és használatára gyakorlati tevékenységek során. Tud fejben számolni 100-as számkörben. El tudja dönteni egyszerű állítások igazságértékét, felismer egyszerű logikai kapcsolatokat.

Személyes és társas kapcsolati komp

Kialakul a tanulóban a társakkal történő közös feladatmegoldás képessége, tud irányítással együttműködni velük. Nyitott társai megismerésére, igyekszik megérteni őket. Elfogadja a közösségben való normaalapú viselkedés szabályait. Megjelenik az egyre táguló környezet megismerése iránti igénye, amely hozzájárul a szülőföldhöz, a hazához való kötődés kialakulásához.

Kreativitás, önkifejezés, kult. tudatosság

A tanulónak fejlődik az emocionális érzékenysége. Képes versek, mesék befogadását, elmondását segítő, a ritmusérzéklet és a mozgáskultúrát fejlesztő játékokra és gyakorlatokra, ritmusos és énekes rögtönzésekre, szerepjátékokra. Tanári segítséggel képes csoportos improvizációval kapcsolatos élmények szóbeli megfogalmazására, történetek, versek, átélt, elképzelt vagy hallott események zenei, vizuális vagy dramatikus megjelenítésére.

Munkavállalói, vállalkozói kompetencia

A tanuló motivált a kitűzött célok elérésében, vállalja az ezeket elősegítő feladatokat (pl. háziállatok, növények ápolása). Felismeri és megérti, hogy a feladatok megoldásához többféle út is vezethet, egyszerű élethelyzetekben képes ezeket segítséggel megtervezni. Megérti, hogy felelős a vállalt feladatok teljesítéséért, belátja mulasztásai közvetlen következményeit, képes előre látni cselekedetei egyes kockázatait.

Természettudományos és technikai kompetencia (integráltan jelenik meg több műveltségterületben)

Kialakul a tanuló érdeklődése a szűkebb környezet jelenségeinek, folyamatainak megismerése iránt. Képesé válik a természeti világ alapvető jelenségeinek felismerésére, egyszerű törvényszerűségek meglátására. Képes arra, hogy egyszerű megfigyeléseket, kísérleteket végezzen el pontos utasítások alapján. Tud egyszerű technikai eszközöket megfelelő módon használni. Konkrét példákban felismeri az emberi tevékenység környezetre gyakorolt hatását, a káros következményeket. Felismeri a közvetlen környezet védelmének fontosságát, és törekszik a helyes magatartásminták követésére.

3.2.1.3 Egységesség és differenciálás

A nevelési-oktatási folyamat egyszerre egységes és differenciált: megvalósítja az egyéni sajátosságokra tekintettel levő differenciálást és az egyéni sajátosságok ismeretében az egységes oktatást.

Az egyéni különbségek figyelembevételének fontos területe a tehetséggondozás, amelynek feladata, hogy felismerje a kiemelkedő teljesítményre képes tanulókat, segítse őket, hogy képességeiknek megfelelő szintű eredményeket érjenek el és alkotó egyénekké váljanak. A tanuló csak akkor képes erre, ha lehetőséget és bátorítást kap. A megfelelő oktatási módszerek, munka- és tanulásszervezési formák serkenthetik az egyéni különbségek kibontakozását. Az egyéni fejlesztési programok, a differenciálás különböző lehetőségei során a pedagógusok megfelelő feladatokkal fejlesztik a tehetséges tanulókat, figyelik fejlődésüket, és az adott szakasznak megfelelő kihívások elé állítják őket.

A differenciált – egyéni és csoportos – eljárások biztosítják az egyes területeken alulteljesítő tanulók felzárkóztatását, a lemaradás egyéni okainak felderítésén alapuló csökkentését, megszüntetését.

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált – oktatásuk. Esetükben a tartalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok összhangja ugyanolyan fontos, mint más gyermekeknél. Iskolai nevelés-oktatásuknak alapvető célja a felnőtt élet sikerességét megalapozó kulcskompetenciák fejlesztése, az egész életen át tartó tanulásra való felkészítés.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelés-oktatása során a NAT-ban meghatározott és a kerettantervben részletezett kiemelt fejlesztési feladatok megvalósítása javarészt lehetséges, de mindenkor figyelembe kell venni az Irányelv fogyatékosági kategóriákra vonatkozó ajánlásait. Ezért a fejlesztés a számukra megfelelő tartalmak közvetítése során valósul meg és segíti a minél teljesebb önállóság elérését. A fejlesztési követelmények igazodnak a fejlődés egyéni üteméhez. A tartalmak kijelölésekor lehetőség van egyes területek módosítására, elhagyására vagy egyszerűsítésére, illetve új területek bevonására.

A sajátos nevelési igényű tanulók együttnevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő pedagógus megközelítése az elfogadás, tolerancia, empátia, és az együttneveléshez szükséges kompetenciák megléte. A pedagógus a differenciálás során figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait. Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít. A differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz; egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres. Együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba. A sajátos nevelési igényű tanulók számára szükséges többlétszolgáltatásokhoz tartozik a speciális tankönyvekhez és tanulási segédletekhez, továbbá a speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő eszközökhöz való hozzáférés.

A fentiekre vonatkozó konkrét javaslatokat minden fogyatékosági területre vonatkozóan A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve [2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 21. § (11) bekezdés] tartalmazza. Az Irányelv egyaránt vonatkozik a sajátos nevelési igényű tanulóknak a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt (integráltan) és a tőlük elkülönítetten (gyógypedagógiai intézményekben) történő nevelésére, oktatására.

3.2.2 Alapfokú nevelés-oktatás szakasza, felső tagozat, 5–8. évfolyam

Célok, feladatok

Az alapfokú nevelés-oktatás felső tagozatos szakasza szervesen folytatja az alsó tagozatos szakasz nevelő-oktató munkáját. Ez a szakasz a készségek és képességek fejlesztésével olyan pedagógiai munkát igényel, amelyben a tanulók tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlődése, fejlesztése áll a középpontban, figyelembe véve, hogy az oktatás és nevelés színtere nemcsak az iskola, hanem a tanulók életének és tevékenységének számos más színtere, fóruma is. Az 5–6. évfolyamon – az 1–4. évfolyamhoz hasonlóan – továbbra is az alapkészségek fejlesztése kap fő hangsúlyt. Igazodva a gyermeki gondolkodás fejlődéséhez, az életkori sajátosságokhoz figyelembe veszi, hogy a 10–12 éves tanulók gondolkodása erősen kötődik az érzékelés útján szerzett tapasztalatokhoz. Az 5–6. évfolyamokon ezért az integratív-képi gondolkodásra alapozó fejlesztés folyik, a 7–8. évfolyamon, a serdülőkor kezdetétől viszont hangsúlyossá válik az elvont fogalmi és elemző gondolkodás fejlesztése.

Az általános iskola az 1–4. évfolyamokhoz hasonlóan az 5–8. évfolyamokon is együtt neveli a különböző érdeklődésű, eltérő értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, képességű, motivációjú, szocializáltságú, kultúrájú tanulókat. Érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően felkészíti őket a középfokú nevelés-oktatás szakaszában történő továbbtanulásra, illetve az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszára, összességében ezzel is támogatva a társadalomba való beilleszkedést.

Nevelési-oktatási tevékenységével az iskola fejleszti a nevelési célok elérését támogató érzelmi, szociális és kognitív képességeket. Kiemelt figyelmet fordít az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatására, a tanuláshoz, a feladatokban való részvételhez szükséges kompetenciaterületek és koncentrációs képességek, akarat tulajdonságok fejlesztésére. Feladatának tekinti az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztését, a tanulók tanulási és társas motivációinak, önbizalmának növelését. Mindehhez előnyben részesíti az életszerű, valóságos problémák és feladathelyzetek teremtését az önkifejezéshez, az ismeretszerzéshez, a kísérletezéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz.

3.2.2.1 Fejlesztési területek – nevelési célok

Az erkölcsi nevelés

A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítse fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira. Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megértésére, megvitatására. Hangsúlyt kell helyezni a közelmúlt viharos történelmi eseményeinek etikai alapú megítélésére, a XX. századi totális diktatúrák lélektelen, emberellenes voltának sokoldalú bemutatására, különös tekintettel a társadalomtudományi és művészeti tantárgyak oktatása terén. Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a köteleltségtudat, a munka megbecsülése, a

mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás. A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelemtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig – hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát, ugyanakkor legyenek képesek azon alkotók helyes etikai alapú megítélésére is, akik elfogadhatatlan politikai és morális szerepvállalásuk révén – akár passzívan, akár tevőleges cselekvések során – az embertelen eszmék és gyakorlat szolgálatába álltak, idegen elnyomó hatalmak érdekeit szolgálták ki. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról. A nemzeti öntudat egészséges voltától idegen mindenféle nacionalizmus – így a nemzetiségek, a vallási-nyelvi etnikumok történelem- és jelenformáló szerepének és államalkotó létük elismerésének az iskolai nevelés-oktatás egészében evidenciának kell lennie.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. A felelős, hazájáért cselekedni akaró és tudó állampolgárrá nevelésnek szerves része a demokratikus jogállam és a nemzeti függetlenség (szuverenitás) ellen fellépő törekvések felismerése, és annak megértése, hogy a diktatúrák elleni küzdelem minden korban elsődleges állampolgári kötelezettség, hiszen a jogtiprásból sohasem születhet jog. Ennek alapján kell a XX. századi totális diktatúrák jellemzőit is feldolgozni, feltárva e rendszerek emberiség ellen elkövetett soha el nem évülő bűntetteit is. Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképeség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások. Az iskola minden évfolyamán fontos feladat – az életkori sajátosságok és egyéb specifikációk mentén – Magyarország Alaptörvényének, különösen a Nemzeti Hitvallásban és az Alapvetésben foglaltak megismertetése.

Önismeret és a társas kapcsolati kultúra fejlesztése

A tanuló megfelelő szókincssel rendelkezik érzelmi árnyalatok kifejezésére, képes dicsérni, és egyre több tulajdonságot meg tud nevezni. Megismeri az önmegfigyelés jelentőségét, vagyis cselekedetei, reakciói, viselkedése alapján véleményt tud mondani önmagáról, ismeri a stressz és stresszkezelés lényegét. Képes különbséget tenni a valódi és virtuális társas kapcsolatok természete között, be tud kapcsolódni különböző kisközösségekbe. Kialakul benne a személyiségének megfelelő humánus magatartás az önkritika és a környezeti visszajelzések egységében, képes elemezni, feltárni a jóra ösztönző, illetve a destruktív csoportok eltérő jellemzőit. Több szempontból is rálát egy vitás helyzetre, konfliktusra, képes vitatkozni. Felismeri társadalmi szerepeit (férfi-nő, gyerek-szülő, diák-tanár). Képes felismerni bizonyos előítéletes magatartásformákat és a sztereotípiák megnyilvánulásait.

A családi életre nevelés

A tanuló képes felismerni és megfogalmazni családban betöltött szerepeket, feladatokat, megtalálja és elvégzi a rá háruló feladatokat. Tisztában van a nemi szerepek biológiai funkcióival, társadalmi hagyományaival. Felismeri a családi élet és a párkapcsolatok során előforduló súlyos problémahelyzeteket, és ezek megoldásához megfelelő segítséget tud kérni. A szakasz végére a tanuló értéknek tekinti a gondosan kiválasztott, mély társas kapcsolatot. Tisztában van azzal, hogy a szexualitás a párkapcsolatok fontos eleme, és érti az ezzel kapcsolatos felelősséget is. Tud a pozitív és negatív családtervezés különböző lehetőségeiről, ismeri a művi terhességmegszakítás lelki és fizikai veszélyeit. A tanuló alkalmazás szinten ismeri a csecsemőgondozás néhány alapvető lépését.

A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. Láttatni kell a diákokkal, hogy a fizikai erőnlét, a fittség – a test egészsége és jóléte – elválaszthatatlan a lelki egyensúlytól, a lélek egészségétől. A rendszeres testnevelés és sporttevékenység révén könnyebb elviselni a stresszt, a fizikai, lelki és szellemi terheléseket. A testi és a lelki egészség harmonikusan együttható fejlesztése és megőrzése a tanulók élethosszig tartó, egészségtudatos, fizikailag aktív életvezetésre történő szocializálásának célját szolgálja, melyhez szorosan kapcsolódik a tehetséggondozás és a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztés is. Az egészségfejlesztés és -megőrzés ösztönző erővel kell, hogy bírjon az egészségközpontú tevékenységrendszerek tudatos kialakítására és fenntartására. A tanulókat ösztönözni kell arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz- és feszültségoldás különféle ismereteinek elsajátítására, módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Feladat, hogy a családdal együttműködve felkészítsük a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiéniában, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. Motiválni és segíteni kell a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében. Nélkülözhetetlen szerepet tölt be a mozgástanulás a tanulók saját testképének megismerésében és a testtudat kialakításában. Mindennek sikere nagyban függ a komplex intézményi mozgásprogram elméleti és gyakorlati minőségétől.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A tanulóban fokozatosan tudatosul, hogy társaival kölcsönösen egymásra vannak utalva. Bizonyos helyzetekben kérésre képes felelősséget vállalni másokért (társaiért, a környezetében élő rászorultakért), és vállalásaiért helyt is áll. Felismeri, hogy a beteg, sérült, fogyatékkal élő embereken egyes helyzetekben ő is képes segíteni. Az iskola lehetőséget biztosít arra, hogy a tanuló tapasztalatot szerezzen a fogyatékkal élőkkel való együttélésekről, amelynek során felismeri a segítő tevékenység fontosságát és szükségességét alkalmanként és a mindennapokban is.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. A természettudományi oktatás és nevelés terén a tanulók empirikus tapasztalataira épülő és életkori sajátosságaikhoz, igényeikhez adekvát módon kapcsolódó ismeretátadás a természettudományos és műszaki életpályákra való szocializáció sikerességének záloga. Stratégiai cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Olyan magatartás határozza meg a tanulók viszonyát az ember életterületét szolgáló környezethez, annak fenntartható megóvásához és fejlesztéséhez, melynek tudásbázisa nem kizárólagosan a rendszerszerűség, az alapelvek és kulcsfogalmak merev struktúrájára épül, hanem elsősorban a különféle összefüggésekre alapozott és begyakorolt természettudományos és műszaki műveltség mindennapi életben és a munka világában való hatékony alkalmazhatóságához. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába. A természettudományos oktatás-nevelés, a műszaki életpályára való szocializáció és a környezeti nevelés terén a jelenben folyó kutatások folyamatai alapvető jellegű ismeretének és a nem hagyományos oktatásszervezési módszerek terrénumának egyre nagyobb szerepet kell biztosítani.

Pályaorientáció

A tanuló képes megfogalmazni, hogy mi érdekli őt leginkább, és felismeri, hogy érdeklődési körét, motivációját, saját adottságait mely szakmákban tudná hasznosítani. Megfelelő ismeretekkel rendelkezik a továbbtanulással, a választható iskolákkal, életutakkal kapcsolatban. Ismeri az élethosszig tartó tanulás fogalmát. Tud célokat kitűzni és jövőképet felállítani. Van önkritikája, képes különbséget tenni a társas befolyásolás és saját elképzelése között. Érti a tanulás és a karriercél elérésének összefüggéseit.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát.

Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásra utaltságát. Ennek érdekében a köznevelési intézmény biztosítja a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását. A fenntarthatóság gazdasági-üzleti világban értelmezhető vonatkozásai olyan fejlődési folyamatot feltételeznek, mely az önfenntartó mechanizmusok, a megújuló erőforrások révén nem csak a természettudományi műveltségterülethez, hanem a testi-lelki egészség céljaihoz is kapcsolódnak az iskolai nevelés-oktatás területén.

Médiatudatosságra nevelés

A tanuló hatékonyan tud keresni a világhálón, kulcsszavak segítségével, majd képessé válik elektronikus gyűjtőmunkát végezni. Tisztában van a videojátékok használatának helyes mértékével. Egyre inkább tisztában van a közösségi oldalak, valamint a médiatartalmak megosztásának esetleges veszélyeivel. A közösségi oldalakon megjelenő verbális agresszió elhárítására megfelelő kommunikációs stratégiával rendelkezik. Odafigyel arra, hogy magánszférájába ne engedjen be nem kívánatos médiatartalmakat. Kialakulóban van kritikai érzéke a médiatartalmak hitelességét illetően.

A tanulás tanítása

A tanuló megismer olyan alapvető, tanulást segítő technikákat, amelyek segítségével hatékonyabbá teszi az önálló felkészülését, pl. a tanuláshoz szükséges külső (rend, fény, csend) és belső (munkakedv, jutalom, kíváncsiság, elérendő cél) feltételeket. Tud a tanult témák kapcsán tájékozódni a könyvtárban (a gyermekirodalomban, egyszerűbb kézikönyvekben) és a világhálón. Ismer tudásmegosztó és tudásépítő platformokat. Képes gondolatait, megállapításait kifejezni, nyelvileg szabatosan indokolni. A tanuló megismeri saját tanulási stílusát, ezzel hatékonyabb információfeldolgozásra képes, tudatában van, mely területeket kell fejlesztenie. Elegendő önismerettel, önértékeléssel, önbizalommal rendelkezik ahhoz, hogy megfelelő teljesítményt nyújtson, de tisztában van vele, hogy ehhez megfelelő fizikai állapotban kell lennie. Ismer olyan módszereket, amelyekkel ezt megteremtheti.

3.2.2.2 Kulcskompetenciák, kompetenciafejlesztés

Az új kompetenciák, 2020	A korábbi kompetenciák, 2012
A tanulás kompetenciái	A hatékony önálló tanulás kompetenciája
Kommunikációs kompetenciák: anyanyelvi és idegen nyelvi	Anyanyelvi kommunikáció Idegen nyelvi kommunikáció
Digitális kompetenciák	Digitális kompetenciák
Matematikai gondolkodási kompetencia	Matematikai kompetenciák
Személyes és társas kapcsolati komp.	Szociális és állampolgári kompetenciák
Kreativitás, önkifejezés, kult. tudatosság	Esztétikai, művészeti tudatosság komp.
Munkavállalói, vállalkozói kompetencia	Kezdeményezőképeség és vállalkozói k.
	Természettudományos és technikai komp.

A tanulás kompetenciái

A tanuló rendelkezik a hatékony tanuláshoz szükséges alapvető készségekkel, azaz tud írni, olvasni, számolni, továbbá nem idegenek számára az IKT-eszközök. A tanuló képes kitartóan tanulni, a figyelmét összpontosítani, törekszik arra, hogy saját tanulását megszervezze. Képes a figyelem és a motiváció folyamatos fenntartására, elég magabiztos az önálló tanuláshoz. A tanulás iránti attitűdje pozitív. A tanuló egyre tudatosabban kezeli a saját tanulási stratégiáit, egyre gyakorlottabb abban, hogy felismerje készségeinek erős és gyenge pontjait, és hogy saját munkáját tárgyilagosan értékelje. Képes arra, hogy szükség esetén tanácsot, információt, támogatást kérjen.

Kommunikációs kompetenciák: anyanyelvi és idegen nyelvi

Anyanyelvi kommunikáció

A tanuló képes érzéseinek, gondolatainak, véleményének kifejezésére, adott szempont szerint újrafogalmazására, mások véleményének tömör reprodukálására. Képes ismert tartalmú szövegeket biztonságosan elolvasni, értelmező hangos olvasással. Képes hallott és olvasott szöveg lényegének felidézésére, megértésére, értelmezésére. Önállóan olvas nyomtatott és elektronikus formájú irodalmi, ismeretterjesztő, publicisztikai szövegeket. Képes a szövegelemzés alapvető eljárásainak önálló alkalmazására, különböző műfajú és rendeltetésű szóbeli és írásbeli szövegek szerkezetének, jelentés rétegeinek feltárására, értelmezésére és értékelésére. Korosztályának megfelelő módon részt vesz az infokommunikációs társadalom műfajainak megfelelő információszerzésben és információátadásban. Törekszik az olvasható és pontosan értelmezhető írásbeli kommunikációra. Elsajátítja a jegyzetelés alapjait. Képes rövidebb szövegek alkotására különböző szövegtípusokban és műfajokban. Képes rövidebb szövegek összegyűjtésére, rendezésére. Gyakorlott a helyesírási kézikönyvek használatában, törekszik a normakövető helyesírásra. Képes művek önálló befogadására és ennek szöveges interpretálására. Képes egyes nem verbális természetű információk adekvát verbális leírására.

Idegen nyelvi kommunikáció

A tanuló felfedezi, megérti és alkalmazza a nyelvet vezérlő különböző szintű szabályokat, ami tudatosabbá és gyorsabbá teszi a nyelvtanulást. A beszédkészség és a hallott szöveg értése mellett törekszik a célnyelvi olvasásra és írásra is. Felfedezi a nyelvtanulás és a célnyelvi kultúra fontosságát. Próbálkozik önálló nyelvtanulási stratégiák alkalmazásával, és elindul a tudatos nyelvtanulás és az önálló nyelvhasználat útján. Megérti és használja a gyakoribb mindennapi kifejezéseket és a nagyon alapvető fordulatokat, amelyek célja a mindennapi szükségletek konkrét kielégítése. Képes egyszerű interakcióra, ha a másik személy lassan, világosan beszél és segítőkész.

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül - oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek -, az egyén szükségleteinek megfelelően.

Az egyén nyelvtudásának szintje változhat a négy dimenzió (hallott szöveg értése, beszédkészség, olvasott szöveg értése és íráskészség), az egyes nyelvek és az egyén társadalmi-kulturális háttere, környezete és igényei/érdeklődése szerint.

A Közös Európai Nyelvi Referenciakeret (KER) szerinti A2 szintű nyelvtudás elsajátítása a 8. évfolyam végén az első idegen nyelv terén olyan elvárásként jelenik meg, melyre az idegen nyelv belépésének első évfolyamától kezdve tudatosan és szisztematikusan kondicionálni kell a tanulókat.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- megfelelő szókincs
- funkcionális nyelvtan
- nyelvi stílusok ismerete
- szóbeli interakciók főbb típusainak ismerete
- az idegen nyelv nyelvtani szerkezetének és rendszerének ismerete
- kulturális sokszínűség megismerése, ismerete, etnikai másság elfogadása

Digitális kompetenciák

A tanuló mind motiváltabbá válik az IKT-eszközök használata iránt. Képes alapvető számítógépes alkalmazásokat (szövegszerkesztés, adatkezelés) felhasználni a tanórai és a tanórán kívüli tanulási tevékenységek során, illetve a hétköznapi életben. Egyre nagyobb biztonsággal és mind önállóbban képes felhasználni a számítógép és az internet által biztosított információkat, akár megadott szempontok szerinti gyűjtőmunkában is. A megszerzett információkból irányítással, majd egyre önállóbban képes összeállítani prezentációkat, beszámolókat. Ismeri az elektronikus kommunikáció (e-mail, közösségi portálok) nyújtotta lehetőségeket és használja is ezeket. Felismeri az elektronikus kommunikációban rejlő veszélyeket és törekszik ezek elkerülésére. Látja a valós és a virtuális kapcsolatok közötti különbségeket, kellő óvatossággal kezeli a világhálóról származó tartalmakat és maga is felelősséggel viszonyul a világháló használóihoz.

Matematikai gondolkodási kompetencia

A tanuló képes matematikai problémák megoldása során és mindennapi helyzetekben egyszerű modellek alkotására, illetve használatára. A tanuló felismer egyszerű ok-okozati összefüggéseket, logikai kapcsolatokat, és törekszik ezek pontos megfogalmazására. Gyakorlott a mindennapi életben is használt mennyiségek becslésében, a mennyiségek összehasonlításában. A tanuló képes következtetésre épülő problémamegoldás során egyszerű algoritmusok kialakítására, követésére. A tanuló képessé válik konkrét tapasztalatok alapján az általánosításra, matematikai problémák megvitatása esetén is érvek, cáfolatok megfogalmazására, egyes állításainak bizonyítására.

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. E kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést alkalmazására.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- megfelelő segédeszközök használata
- az igazság tisztelete
- a dolgok logikus okának (kauzalitás) és érvényességének megkeresése
- mindennapokban használható tudás
- problémamegoldó készség
- lényeglátás
- kíváncsiság
- egyénileg, társsal és csoportban való munkálkodás
- kreativitásanalízis - szintézis
- matematikai fogalmak ismerete
- alapvető törvényszerűségek nyomon követése: az egyes elméleti modellek igazolása a mindennapi életből merített empirikus tapasztalatok útján
- összefüggések felismerése
- tudjon érvelni, követni és értékelni tudja az érvelése folyamatát
- meg tudja megindokolni matematikai úton az eredményeket
- bizonyítások megértése
- matematikai eszköztudás szerepe a természettudományi és műszaki életpályára való szocializálás terén
- matematikai kommunikációs készség

Személyes és társas kapcsolati kompetenciák

Kialakul a tanulóban a társakkal történő közös feladatmegoldás képessége, tud irányítással együttműködni velük. Nyitott társai megismerésére, igyekszik megérteni őket. Elfogadja a közösségben való normaalapú viselkedés szabályait. Megjelenik az egyre táguló környezet megismerése iránti igénye, amely hozzájárul a szülőföldhöz, a hazához való kötődés kialakulásához.

Kreativitás, önkifejezés, kult. tudatosság

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését, mely minden műveltségterületen jelentkezik.

Olyan képességek tartoznak ide, mint művészi önkifejezés, műalkotások és előadások elemzése, saját nézőpont összevetése mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása.

A művészi-alkotói szabadság korlátjaként jelenik meg mások jogai, a nemzet és az emberiség elleni, azzal megalkuvó vagy tevőlegesen közösséget vállaló magatartás elítélése és etikai alapú megítélése, különösképpen a XX. századi totális diktatúrákkal kapcsolatban.

A magyar nyelv és irodalom műveltségterületen különösen az irodalom, a dráma, a bábjáték, a művészetek műveltségterületen a zene, a vizuális művészetek, a tárgyak, épületek, terek kultúrája, a modern művészeti kifejezőeszközök, a fotó s a mozgóképek fontosságának elismerése.

Munkavállalói, vállalkozói kompetencia

Ismert élethelyzetekben a tanuló képes mérlegelni, döntéseket hozni és felmérni döntései következményeit. Képes a korának megfelelő élethelyzetekben felismerni a számára kedvező lehetőségeket és élni azokkal. Terveket készít céljai megvalósításához, és – esetenként segítséggel - meg tudja ítélni ezek realitását. Csoportos feladathelyzetekben részt tud venni a végrehajtás megszervezésében, a feladatok megosztásában. Céljai elérésében motivált és kitartó.

Természettudományos és technikai kompetencia

A természettudományos kompetencia készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket tegyünk a természetben, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ közt lezajló kölcsönhatásban lejátszódó folyamatokkal kapcsolatban magyarázatokat adjunk, előrejelzéseket tegyünk, s irányítsuk cselekvéseinket. Ennek a tudásnak az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében való alkalmazását nevezzük műszaki kompetenciának.

E kompetencia magában foglalja az emberi tevékenység okozta változások megértését és az ezzel kapcsolatos, a fenntartható fejlődés formálásáért viselt egyéni és közösségi felelősséget.

A természettudományos nevelés és oktatás terén a témaanyagok gyakorlatközpontú, a tanulók életkori sajátosságaihoz adekvát módon illeszkedő megközelítése hozzájárul a motiváció hatásosabb felkeltéséhez, valamint a természettudományi és műszaki életpályára történő szocializációhoz.

Mind a tehetséggondozás, mind a felzárkóztatás és a fejlesztés terepében kiemelt fontosságú a komplex eszközök használata, a módszertan és az oktatásszervezési formák változatossága, így a természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben történő fejlesztése.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- összefüggések felismerése és kifejezése
- lényeglátás
- fogalomalkotás
- esztétikai érzék
- kreativitás
- rendszerszemléletű gondolkodás az alkalmazhatóság praktikumának vonatkozásában
- logikai képességek
- rajzoló készség
- tervezés és kivitelezés
- kíváncsiság
- környezettudatosság
- környezet- és természetvédelem
- egészséges életvitel
- nemzeti tudat megalapozása

- európai azonosságtudat
- egyetemes kultúra
- az egyén legyen képes mozgósítani természettudományos és műszaki műveltségét, a munkájában és a hétköznapi életben felmerülő problémák megoldása során
- bepillantás a jelen főbb kutatási tevékenységeibe
- gyakorlatias módon tudja a tudását felhasználni új technológiák, berendezések megismerésében és működtetésében, a tudományos eredmények alkalmazása során, problémamegoldásaiban, egyéni és közösségi célok elérésében
- legyen kritikus az egyoldalúan tudomány- és technikaellenes megnyilvánulásokkal szemben

További releváns kompetenciaterületek

A fent felsorolt kulcskompetenciákon felül a következő **nevelési területek fejlesztése** áll pedagógiai munkánk középpontjában:

1. Egészséges életmódra nevelés, testi, lelki egészség, mely a tanórai és az egyéb foglalkozások során az egészségnevelési és környezeti nevelési programmal (benne a komplex intézményi mozgásprogrammal) koherensen jelenik meg a gyakorlatban a fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetésre, a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztésre és a tehetséggondozásra épül, továbbá szervesen magába foglalja az egészségmegőrzést is
2. Környezettudatos magatartásra nevelés, mely a fenntarthatóság szempontjaira koncentrálna
3. Társ kapcsolatokkal kapcsolatos ismeretek elsajátíttatása
4. Tanulási irányítás – önálló tanulásra való nevelés
5. Szabadidő szervezése a környezeti nevelés követelmények figyelembe vételével
6. Aktív állampolgárságra nevelés (konfliktuskezelés, együttműködés képessége), melynek szerves része az egészséges nemzeti öntudatra szocializálás
7. Értékorientációk, beállítódások kialakítása (felelősség, autonóm cselekvés, megbízhatóság, tolerancia, társadalmilag elfogadott viselkedésformák) elsősorban az etikai alapú megközelítésmód paradigmája
8. Nemzeti összetartozás ápolására irányuló hazafias elköteleződésre nevelés, mely nem irányulhat még látens módon sem a szegregáció, a kirekesztés, a nemzetiségek és más nyelvi-vallási etnikumok (pl. zsidóság) diszkriminációjára.

Szociális és állampolgári kompetencia

A személyes, értékorientációs, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani.

Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- egészséges életvitel
- mentális egészség
- magatartási szabályok alkalmazása
- kommunikációs képesség
- empátia
- problémamegoldó képesség
- európai tudat
- a nemzeti öntudat helyes értelmezése, mely a más népekkel, elsősorban a vallási-nyelvi etnikumokkal, nemzetiségekkel is toleráns és tárgyilagos megítélésen alapuló magatartást magába foglalja
- stressz és frusztráció kezelése
- változások iránti fogékonyság
- együttműködés
- magabiztosság
- érdeklődés
- személyes előítéletek leküzdése
- az egyén cselekvési lehetőségei a diktatúra, az elnyomás kényszerpályáján: az etikailag vállalhatatlan, megalkuvó magatartás soha el nem évülő bűn nemzetünk és emberségünk ellen
- kompromisszumra való törekvés

3.2.2.3 Egységesség és differenciálás

A nevelési-oktatási folyamat egyszerre egységes és differenciált: megvalósítja az egyéni sajátosságokra tekintettel levő differenciálást és az egyéni sajátosságok ismeretében az egységes oktatást.

Az egyéni különbségek figyelembevételének fontos területe a tehetséggondozás, amelynek feladata, hogy felismerje a kiemelkedő teljesítményre képes tanulókat, segítse őket, hogy képességeiknek megfelelő szintű eredményeket érjenek el és alkotó egyénekké váljanak. A tanuló csak akkor képes erre, ha lehetőséget és bátorítást kap. A megfelelő oktatási módszerek, munka- és tanulásszervezési formák serkenthetik az egyéni különbségek kibontakozását. Az egyéni fejlesztési programok, a differenciálás különböző lehetőségei során a pedagógusok megfelelő feladatokkal fejlesztik a tehetséges tanulókat, figyelik fejlődésüket, és az adott szakasznak megfelelő kihívások elé állítják őket.

A differenciált – egyéni és csoportos – eljárások biztosítják az egyes területeken alulteljesítő tanulók felzárkóztatását, a lemaradás egyéni okainak felderítésén alapuló csökkentését, megszüntetését.

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált – oktatásuk. Esetükben a tartalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok összhangja ugyanolyan fontos, mint más gyermekeknél. Iskolai nevelés-oktatásuknak alapvető célja a felnőtt élet sikerességét megalapozó kulcskompetenciák fejlesztése, az egész életen át tartó tanulásra való felkészítés.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelés-oktatása során a NAT-ban meghatározott és a kerettantervben részletezett kiemelt fejlesztési feladatok megvalósítása javarészt lehetséges, de

mindenkor figyelembe kell venni az Irányelv fogyatékosági kategóriákra vonatkozó ajánlásait. Ezért a fejlesztés a számukra megfelelő tartalmak közvetítése során valósul meg és segíti a minél teljesebb önállóság elérését. A fejlesztési követelmények igazodnak a fejlődés egyéni üteméhez. A tartalmak kijelölésekor lehetőség van egyes területek módosítására, elhagyására vagy egyszerűsítésére, illetve új területek bevonására.

A sajátos nevelési igényű tanulók együttnevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő pedagógus megközelítése az elfogadás, tolerancia, empátia, és az együttneveléshez szükséges kompetenciák megléte. A pedagógus a differenciálás során figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait. Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít. A differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz; egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres. Együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba. A sajátos nevelési igényű tanulók számára szükséges többlétszolgáltatásokhoz tartozik a speciális tankönyvekhez és tanulási segédletekhez, továbbá a speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő eszközökhöz való hozzáférés.

A fentiekre vonatkozó konkrét javaslatokat minden fogyatékosági területre vonatkozóan A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve [2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 21. § (11) bekezdés] tartalmazza. Az Irányelv egyaránt vonatkozik a sajátos nevelési igényű tanulóknak a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt (integráltan) és a tőlük elkülönítetten (gyógypedagógiai intézményekben) történő nevelésére, oktatására.

3.2.3 A TANTERVEK BELÉPÉSE

A 2020-21-es tanévtől felmenő rendszerben 1. és 5. évfolyamokon lépett be az új (NAT 2020) tantervi szabályozás.

NAT 2012: 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról

NAT 2020: A Kormány 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról

	ALSÓ TAGOZAT				FELSŐ TAGOZAT			
	ÉVFOLYAM							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
2020-2021.	NAT 2020	NAT 2012	NAT 2012	NAT 2012	NAT 2020	NAT 2012	NAT 2012	NAT 2012
2021-2022.	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2012	NAT 2012	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2012	NAT 2012
2022-2023.	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2012	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2012
2023-2024.	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020

NAT 2020

3.2.3.1 KERETTANTERVI ÓRASZÁMOK NAT 2020

Az 1-8. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai, NAT2020																
Az egyes évfolyamoknál a bal oldali óraszám a Nat kötelező óraszámát tartalmazza, a jobb oldali rovatba pedig a szabadon tervezhető órákat lehet bejegyezni.																
Heti óraszám/évfolyam	1.		2.		3.		4.		5.		6.		7.		8.	
Magyar nyelv és irodalom	7		7		5		5	1	4		4		3		3	
Matematika	4		4		4		4		4		4		3	1	3	
Történelem									2		2		2		2	
Állampolgári ismeretek															1	
Hon- és népismeret													1			
Etika/hit és erkölcstan	1		1		1		1		1		1		1		1	
Környezetismeret					1		1									
Természettudomány									2		2		0		0	
Kémia												2		1		
Fizika												1		2		
Biológia												2		1		
Földrajz												1		2		
Első élő idegen nyelv							2		3		3		3		3	
Ének-zene	2		2		2		2		2		1		1		1	
Vizuális kultúra	2		2		2		1		1		1		1		1	
Dráma és színház															1	
Technika és tervezés	1		1		1		1		1		1		1			
Digitális kultúra					1		1		1		1		1		1	
Testnevelés	5		5		5		5		5		5		5		5	
Osztályfőnöki									1		1		1		1	
Összes tervezett óraszám	2	0	2	0	2	0	2	3	2	0	2	1	2	8	2	8
Összesített óraszám	22		22		22		24		27		27		29		29	
Maximális órakeret	24		24		24		25		28		28		30		30	

3.2.3.2 ISKOLÁNK TANTERVI KATALÓGUSA

A tanterv címe	Forrása
Német nemzetiségi tanterv 1-8. évfolyamokra	Kerettanterv és irányelvek alapján
Angol két tanítási nyelvű, célnyelv 1-8.	Kerettanterv és irányelvek alapján
Angol KT rajz 1-4. évfolyamra	Kerettanterv és irányelvek alapján
Angol KT Technika1-4. , életvitel és gyakorlat	Kerettanterv alapján
Angol KT Technika1-4. , életvitel és gyakorlat	Kerettanterv alapján
Angol idegen nyelv 1-8.évfolyamokra	Kerettanterv alapján
Angol KT környezetismeret 3-4	Kerettanterv alapján
Angol KT természetismeret 5-6	Kerettanterv alapján
Angol KT földrajz 7-8	Kerettanterv alapján
Történelem (KT) 5-8.évfolyamra	Kerettanterv alapján
Hon- és népismeret 5. évfolyamra	Kerettanterv alapján
Testnevelés 1-4. évfolyam	Kerettanterv alapján
Mindennapos testnevelés 1-4. évfolyam	Kerettanterv alapján
Környezetismeret 1-4.évfolyam	Kerettanterv alapján
Magyar nyelv és irodalom 1-4. évfolyam	Kerettanterv alapján
Magyar nyelv és irodalom 5-8.évfolyam	Kerettanterv alapján
Matematika 1-4.évfolyam	Kerettanterv alapján
Matematika 5-8. évfolyam	Kerettanterv alapján
Ének 1-4. évfolyam	Kerettanterv alapján
Ének 5-8. évfolyam	Kerettanterv alapján
Technika 1-4. évfolyam	Kerettanterv alapján
Technika 5-8. évfolyam	Kerettanterv alapján
Természettudomány 5–6. évfolyam	Kerettanterv alapján
Földrajz 7-8. évfolyam	Kerettanterv alapján
Egészségtan 6. 8. évfolyam	Kerettanterv alapján
Biológia 7. 8. évfolyam	Kerettanterv alapján
Fizika 7-8. évfolyam	Kerettanterv alapján
Kémia 7-8. évfolyam	Kerettanterv alapján
Digitális kultúra 5-8. évfolyam	Kerettanterv alapján
Vizuális kultúra 1-8. évfolyam	Kerettanterv alapján
Tánc és mozgás 1-4, 5-8	Kerettanterv alapján
Etika 1-4, 5-8. évfolyam	Kerettanterv alapján
Osztályfőnöki tanterv 5-8. évfolyam	Saját
Állampolgári ismeretek 8.	Kerettanterv alapján
Dráma és színház 6. évfolyam	Kerettanterv alapján

3.2.3.3 ÓRATERVI HÁLÓK NAT 2020

MAGYAR-ANGOL KÉT TANÍTÁSI NYELVŰ TAGOZAT

Az 1-8. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai, NAT2020																		
Az egyes évfolyamoknál a bal oldali óraszám a Nat kötelező óraszámát tartalmazza, a jobb oldali rovatba pedig a szabadon tervezhető órákat lehet bejegyezni.																		
Heti óraszám/évfolyam	1.		2.		3.		4.		5.		6.		7.		8.			
Magyar nyelv és irodalom	7		7		5		5	1	4		4		3		3			
Matematika	4		4		4		4		4		4		3	1	3			
Történelem KT/M									1		1		1		1			
Történelem KT									1		1		1		1			
Állampolgári ismeretek													1					
Hon- és népismeret													1					
Etika/hit és erkölcsan	1		1		1		1		1		1		1		1			
Környezetismeret KT					1		1											
Természettudomány KT									2		2		0		0			
Kémia													2		1			
Fizika													1		2			
Biológia													2		1			
Földrajz KT													1		2			
Angol nyelv KT	4		4		4		5		5		5		5		5			
Civilizáció KT									1		1		1		1			
Ének-zene	1		1		2		2		2		1		1		1			
Ének-zene KT	1		1															
Vizuális kultúra	1		1		1				1		1		1		1			
Vizuális kultúra KT	1		1		1		1											
Dráma és színház																	1	
Technika és tervezés													1		1			
Technika és tervezés KT	1		1		1		1											
Digitális kultúra					1		1		1		1		1		1			
Testnevelés	5		5		5		5		5		5		5		5			
Osztályfőnöki													1		1		1	
Összes tervezett óraszám	2	0	2	0	2	0	2	1	2	1	2	2	3	0	3	2		
Összesített óraszám	26		26		26		27		30		30		32		32			

NÉMET NEMZETISÉGI NYELVOKTATÓ PROGRAM

Az 1-8. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai, NAT2020																
Az egyes évfolyamoknál a bal oldali óraszám a Nat kötelező óraszámát tartalmazza, a jobb oldali rovatba pedig a szabadon tervezhető órákat lehet bejegyezni.																
Heti óraszám/évfolyam	1.		2.		3.		4.		5.		6.		7.		8.	
Magyar nyelv és irodalom	7		7		5		5	1	4		4		3		3	
Matematika	4		4		4		4		4		4		3	1	3	
Történelem									2		2		2		2	
Állampolgári ismeretek													1			
Hon- és népismeret													1			
Etika/hit és erkölcstan	1		1		1		1		1		1		1		1	
Környezetismeret					1		1									
Természettudomány									2		2		0		0	
Kémia													2		1	
Fizika													1		2	
Biológia													2		1	
Földrajz													1		2	
Nemzetiségi német nyelv	5		5		5		5		5		5		5		5	
Nemzetiségi német nép és honismeret	1		1		1		1		1		1		1		1	
Ének-zene	1		1		1		2		2		1		1		1	
Vizuális kultúra	2		2		2		1		1		1		1		1	
Dráma és színház																1
Technika és tervezés	1		1		1		1		1		1		1			
Digitális kultúra					1		1		1		1		1		1	
Testnevelés	5		5		5		5		5		5		5		5	
Osztályfőnöki									1		1		1		1	
Összes tervezett óraszám	2	0	2	0	2	0	2	1	3	0	2	0	3	1	3	1
Összesített óraszám	27		27		27		28		30		30		32		32	

EMELT ÓRASZÁMÚ ANGOL NYELV

Az 1-8. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai, NAT2020																
Az egyes évfolyamoknál a bal oldali óraszám a Nat kötelező óraszámát tartalmazza, a jobb oldali rovatba pedig a szabadon tervezhető órákat lehet bejegyezni.																
Heti óraszám/évfolyam	1.		2.		3.		4.		5.		6.		7.		8.	
Magyar nyelv és irodalom	7		7		5		5	1	4		4		3		3	
Matematika	4		4		4		4		4		4		3	1	3	
Történelem									2		2		2		2	
Állampolgári ismeretek													1			
Hon- és népismeret													1			
Etika/hit és erkölestan	1		1		1		1		1		1		1		1	
Környezetismeret					1		1									
Természettudomány									2		2		0		0	
Kémia													2		1	
Fizika													1		2	
Biológia													2		1	
Földrajz													1		2	
Első élő idegen nyelv		2		2		2	2	1	3	1	3	1	3	1	3	1
Ének-zene	2		2		2		2		2		1		1		1	
Vizuális kultúra	2		2		2		1		1		1		1		1	
Dráma és színház																1
Technika és tervezés	1		1		1		1		1		1		1			
Digitális kultúra					1		1		1		1		1		1	
Testnevelés	5		5		5		5		5		5		5		5	
Osztályfőnöki									1		1		1		1	
Összes tervezett óraszám	2	2	2	2	2	2	2	3	2	7	2	6	2	8	2	8
Összesített óraszám	24		24		24		25		28		28		30		30	

ROBOTIKA / EMELT ÓRASZÁMÚ DIGITÁLIS KULTÚRA

Az 1-8. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai, NAT2020																
Az egyes évfolyamoknál a bal oldali óraszám a Nat kötelező óraszámát tartalmazza, a jobb oldali rovatba pedig a szabadon tervezhető órákat lehet bejegyezni.																
Heti óraszám/évfolyam	1.		2.		3.		4.		5.		6.		7.		8.	
Magyar nyelv és irodalom	7		7		5		5	1	4		4		3		3	
Matematika	4		4		4		4		4		4		3	1	3	
Történelem									2		2		2		2	
Állampolgári ismeretek												1				
Hon- és népismeret													1			
Etika/hit és erkölestan	1		1		1		1		1		1		1		1	
Környezetismeret					1		1									
Természettudomány									2		2		0		0	
Kémia												2		1		
Fizika												1		2		
Biológia												2		1		
Földrajz												1		2		
Első élő idegen nyelv		2		2		2	2	1	3	1	3	1	3	1	3	1
Ének-zene	2		2		2		2		2		1		1		1	
Vizuális kultúra	2		2		2		1		1		1		1		1	
Dráma és színház															1	
Technika és tervezés	1		1		1		1		1		1		1			
Digitális kultúra					1		1		1		1		1		1	
Testnevelés	5		5		5		5		5		5		5		5	
Osztályfőnöki									1		1		1		1	
Összes tervezett óraszám	2		2		2		2		2		2		2		2	
	2	2	2	2	2	2	3	2	7	1	6	2	8	2	8	2
Összesített óraszám	24		24		24		25		28		28		30		30	
robotika*		2		2		1		1		1		1		1		1
Robomatek*		1		1												

* A képzés a robotikás csoportnak szakköri órában valósul meg.

EMELT ÓRASZÁMÚ VIZUÁLIS KÉPZÉS

Az 1-8. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai, NAT2020																
Az egyes évfolyamoknál a bal oldali óraszám a Nat kötelező óraszámát tartalmazza, a jobb oldali rovatba pedig a szabadon tervezhető órákat lehet bejegyezni.																
Heti óraszám/évfolyam	1.		2.		3.		4.		5.		6.		7.		8.	
Magyar nyelv és irodalom	7		7		5		5	1	4		4		3		3	
Matematika	4		4		4		4		4		4		3	1	3	
Történelem									2		2		2		2	
Állampolgári ismeretek												1				
Hon- és népismeret													1			
Etika/hit és erkölestan	1		1		1		1		1		1		1		1	
Környezetismeret					1		1									
Természettudomány									2		2		0		0	
Kémia												2		1		
Fizika												1		2		
Biológia												2		1		
Földrajz												1		2		
Első élő idegen nyelv		1		1		1	2		3		3		3		3	
Ének-zene	2		2		2		2		2		1		1		1	
Vizuális kultúra	2	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Dráma és színház																1
Technika és tervezés	1		1		1		1		1		1		1			
Digitális kultúra					1		1		1		1		1		1	
Testnevelés	5		5		5		5		5		5		5		5	
Osztályfőnöki									1		1		1		1	
Összes tervezett óraszám	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Összesített óraszám	24	24	24	24	25	25	28	28	28	28	30	30	30	30	30	30

EMELT ÓRASZÁMÚ TÁNC- ÉS MOZGÁS

Az 1-8. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai, NAT2020																
Az egyes évfolyamoknál a bal oldali óraszám a Nat kötelező óraszámát tartalmazza, a jobb oldali rovatba pedig a szabadon tervezhető órákat lehet bejegyezni.																
Heti óraszám/évfolyam	1.		2.		3.		4.		5.		6.		7.		8.	
Magyar nyelv és irodalom	7		7		5		5	1	4		4		3		3	
Matematika	4		4		4		4		4		4		3	1	3	
Történelem									2		2		2		2	
Állampolgári ismeretek												1				
Hon- és népismeret													1			
Etika/hit és erkölcstan	1		1		1		1		1		1		1		1	
Környezetismeret					1		1									
Természettudomány									2		2		0		0	
Kémia												1		2		
Fizika												1		2		
Biológia												2		1		
Földrajz												2		1		
Első élő idegen nyelv		1		1		1	2		3		3		3		3	
Ének-zene	2		2		2		2		2		1		1		1	
Vizuális kultúra	2		2		2		1		1		1		1		1	
Dráma és színház															1	
Technika és tervezés	1		1		1		1		1		1		1			
Digitális kultúra					1		1		1		1		1		1	
Testnevelés	3		3		3		3		3		3		3		3	
Testnevelés - Tánc és mozgás	2		2		2		2		2		2		2		2	
Tánc és mozgás		1		1		1		1		1		1		1		1
Osztályfőnöki									1		1		1		1	
Összes tervezett óraszám	2		2		2		2		2		2		2		2	
	2	2	2	2	2	2	3	2	7	1	6	2	8	2	8	2
Összesített óraszám	24		24		24		25		28		28		30		30	

3.2.4 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

- Tantervi céljainknak legjobban megfelel
- Kooperatív tanulást segítő
- Tartós
- A tankönyv tartalma: tartalmazza a tantervben előírt ismeretanyagot;
- Elégítse ki a didaktikai követelményeket;
- alkalmazkodik a korosztály intellektuális fejlettségi szintjéhez.
- A tankönyv szolgálja eredményesen az adott osztálytípus, tagozat sajátos céljait.
- A pedagógusok továbbképzésében játszott szerepükből következően: legyen lehetőségünk arra, hogy bemutathassuk a figyelemre méltó pedagógiai irányzatokat, módszereket.
- A tankönyv (és egyéb segédlet) ára ne legyen magas.
- Megfeleljen a hatályos törvényi szabályozásnak

Fő szempont- a taneszközök alkalmasak legyenek kompetencia fejlesztésre.

Ennek érdekében:

1. A tanításhoz szükséges taneszközöket a helyi tantervekben, tantárgyi programokban tüntettük fel.
2. A 11/1994. MKM rendelet 7.sz. melléklete szerinti eszközjegyzék a helyi tantervben lebontva, minden egyes tantárgynál szerepel.
3. Irányadó, a kötelező eszközjegyzékről szóló OM rendelet alapján készült.
4. A kompetencia alapú programcsomagok tanulóeszközei, tanári útmutatói rendelkezésre állnak.
5. A kompetencia alapú programcsomagok digitális formában állnak rendelkezésünkre.
6. Használatuk a pedagógusok számára alternatív lehetőség, mely segíti a kompetencia alapú oktatást. A programcsomag egyes elemei tartós tankönyvként kölcsönözhetőek a könyvtárból.

IKT eszközök:

- interaktív táblák
- digitális feladatbank, e-tananyagok
- CD-ROM-ok, DVD-k a TÁMOP 3.1.4 pályázat jóvoltából a megvalósító tagintézmények számára rendelkezésre állnak.

3.2.5 A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

A nevelési célok a következőképpen érvényesülnek a tartalmi szabályozás különböző szintjein, és valósulnak meg a köznevelés folyamatában:

1. Beépülnek az egyes műveltségi területek, illetve tantárgyak fejlesztési követelményeibe, tartalmaiba;
2. A tantárgyak részterületeivé válhatnak, vagy önálló tantárgyként jelenhetnek meg az iskola helyi tanterve szerint;
3. Témákat, fejlesztési helyzeteket körvonalaznak a nem tanórai keretek között folyó, egyéb iskolai foglalkozások, programok számára.
4. Az iskolai nevelés-oktatás egységes pedagógiai folyamat, amelyben a Nat műveltségi területenként határozza meg az iskolai nevelés-oktatás pedagógiai tartalmát.
5. A fejlesztési feladatok és közműveltségi tartalmak az egyes nevelési-oktatási szakaszokhoz kapcsolódnak.

3.2.5.1 Azok a specialitások, tevékenységek, amelyek a tanterv megvalósításához kapcsolódnak!

Ember és társadalom

Történelem, Hon-és Népismeret

A tanterv megvalósításához kapcsolódó tevékenységek:

- Honismereti vetélkedő minden tanév őszén felső tagozatos diákoknak
- Honismereti buszos kirándulás a Hon-és Népismeret tantárgy tartalmaihoz kapcsolódóan
- Látogatás a lakóhelyen, vagy környékén található múzeumba, kiállítóhelyre, nemzeti emlékhelyekre, határon túli magyarok lakta területekre
- Részvétel a HATÁRTALANUL programban
- Projekt délután a történelem tantárgy tartalmaihoz kapcsolódva (több alkalommal)
- A tantárgyakhoz kapcsolódó versenyeken való részvétel, és a hozzá kapcsolódó városnéző séta
- Tehetséggondozó versenyeken, pályázatokon való részvétel
- Honismereti táborozások az iskolai szünetekben

Német népismeret

A tanterv megvalósításához kapcsolódó helyi tevékenységek:

- Alsó tagozatban kirándulás Baranya sváb falvaiba (Feked, Mecseknádasd, Óbánya, Geresdlak, Liptód stb)
- Felső tagozatban kétnapos kirándulás a szálláslehetőséggel rendelkező baranyai falvakba.
- 3. osztálytól kezdve szervezünk szépkiejtési versenyt, magyarországi írók, költők műveinek felhasználásával.
- Minden évben tavasszal kerül sor a Megyei Német Népdaléneklési Verseny megszervezésére
- Saját nemzetiségi mini múzeumot rendeztünk, tartunk fenn.

Német nemzetiségi nyelv és irodalom (nyelvoktató forma)

A tanterv megvalósításához kapcsolódó helyi tevékenységek:

- Felsős tanulóink német kulturális vetélkedőn vehetnek részt
- Hetedik évfolyam végén szóbeli szintfelmérő vizsgát tartunk mindenki számára
- 6. évfolyam végén az Origo Junior Nyelvvizsga, 8. év végén a DSD1 nyelvvizsga letételét biztosítjuk
- Tanulóinkkal rendszeresen részt veszünk különböző versenyeken: Grimm meseverseny, Német nyelvű vers-és prózamondó verseny, Neue Zeitung versenyek, pályázatok

Ének-Zene felső tagozat:

- Kórus
- Csengettyű együttes
- Énekel az iskola
- Zenei műveltségi vetélkedő
- Őszi Kórustábor
- Nyári kórustábor
- Hangversenylátogatás

Alsó tagozaton tantárgyanként:

Magyar nyelv és irodalom:

- Színházlátogatás
- A tantárgyhoz kapcsolódó versenyeken való részvétel
- Könyvtári foglalkozások
- Író - olvasó találkozók
- Olvasás születésnapja 1. osztályban

Matematika:

- Tehetséggondozó mateki szakkör
- A tantárgyhoz kapcsolódó versenyeken való részvétel

Környezetismeret:

- Őszi, és tavaszi tanulmányi kirándulások
- Adott témához kapcsolódó tanulmányi séták
- ÖKO iskolai tartalmak

Ének - zene:

- Kiskórus
- Hangverseny látogatás
- Fonotéka foglalkozások
- Énekel az iskola rendezvény

Vizuális kultúra:

- Rajz pályázatokon való részvétel
- Rajzkiállítás

Testnevelés:

- Tánc és mozgás

Az egész alsó tagozatra vonatkozóan:

- Témahetek
- Pályaorientációs nap
- Föld Napja
- Iskolanyitogató
- Sportnap
- Egészségnap
- Költészet Napja

A magyar-angol két tanítási nyelvű program

Nagy érdeklődésnek örvend iskolánkban a 2002 óta folyó két tanítási nyelvű oktatás. A program az 1. évfolyamon kezdődik és a 8. osztály végéig tart. Az alsó tagozaton a napi nyelvi órák mellett az ének, technika és rajz, illetve természetismeret tantárgyakat, a felső tagozaton a természetismeret, történelem és civilizáció tantárgyakat tanulják a gyerekek angol nyelven. Ez heti 8-10 órát jelent. Tanulóink a tantárgyi tartalom idegen nyelven való elsajátítása és a magas szintű készségfejlesztés eredményeként valódi nyelvhasználóvá válnak, s bár nem követelmény, a 8. év végéig kb. 40%-uk C típusú középfokú nyelvvizsgát tesz. Munkánkat eredményesebbé teszi, hogy a 7-8. évfolyamon a képzésbe az anyanyelvi lektor is bekapcsolódik.

Az egyéni képességek mind teljesebb kibontakoztatása érdekében a tanítás csoportbontásban történik. Az országos célnyelvi mérések (6. és 8. évfolyam) eredményei 87 és 92 % között mozognak. A 8. évfolyam végén diákjainknak lehetőségük van, mintegy automatikusan, folytatni tanulmányaikat intézményünk két tanítási nyelvű gimnáziumi osztályában.

A beiratkozáskor nincs szintfelmérés, a csoportban maradás egységes feltételeinek való megfelelést először a 3. évfolyam elején, majd a 4. évfolyam végén vizsgáljuk.

Tanulóinknak a kezdetektől lehetőségük van játékos foglalkozásokon, bemutatókon, vers-és prózamondó versenyeken, részt venni. Szép eredményeket érnek el tanulóink a városi és országosan szervezett vers- és prózamondó versenyeken, a civilizációs versenyeken, a városi Sebők-versenyen és a Spelling Bee versenyeken.

Hagyományaink:

Halloween Party a 4. évfolyam tanulóinak

Carol Singing (Hagyományos karácsonyi dalok éneklése) 8. évfolyam tanulóinak

Thanksgiving (Az American Corner részvételével és pulykalakomával)

Pancake Day (Húshagyó kedd, palacsinta nap) az 5. évfolyam tanulóinak

Szt. Patrik Napja 6. évfolyam tanulóinak

Country line dance (rövid tánc) 7. évfolyam tanulóinak

Shoebox dig (Ásatás a történelem órán)

Greek Vase Painting (görög vázafestés történetmeséléssel)

Alsós osztályokban Anyák napi v. év végi bemutatók

Angol színház (évi egy bemutató)

Karácsonyi koncert

London (önköltségés út évente, 6. évfolyamtól felfelé)

Házi nyelvi vizsga (téma, szituáció, képleírás, hallás utáni szövegértés) a 7. évfolyamon.

1. Megjelenésük az egyes műveltségi területek, illetve tantárgyak fejlesztési

követelményeiben, tartalmaiban;

Alsó tagozat

	erkölcsi nevelés	hazafias nevelés (nemzeti öntudat)	állampolgárságra, demokráci-ára nevelés	önismeret és a tár-sas kultú-ra	családi életre nevelés	testi és lelki egészség	felelős-ségvállalás másokért, önkéntes-ség	fenntart-hatóság, környezet-tudatosság	pályaori-entáció	gazdasági és pénzügyi nevelés	médiatu-datosság	a tanulás tanítása
Magyar nyelv és irodalom	X	X		X	X						X	X
Idegen nyelv	X			X	X							X
Matematika	X			X					X	X		X
Természettudomány		X	X		X	X		X	X			X
Ének-zene	X	X		X								
Rajz és vizuális kultúra		X						X			X	
Technika és tervezés				X	X		X	X		X		
Testnevelés és sport	X			X		X	X					

Felső tagozat

	Erkölcsei nevelés	Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	Állampolgárságra és demokráciára nevelés	Önismeret társaskultúra	Családi életre nevelés	Testi és lelki egészségre nevelés	Felelősség vállalás másokért, Önkéntesség	Környezet Tudatosság, Fenntarthatóság	Pályaorientáció	Gazdaság pénzügyi nevelés	Média tudatos ság	Tanulási tanulás a	Önismeret és társaskultúra fejlesztése
Magyar	X	X	X	X									
Történelem	X	X	X	X				X		X			
Idegen nyelv			X	X					X	X	X	X	
Matematika				X					X	X			
Digitális kultúra				X					X				
Természet-tudomány				X				X					
Fizika				X				X	X				
Biológia				X	X	X		X	X				
Kémia				X				X	X				
Földrajz				X				X	X	X			
Ének-zene				X									
Vizuális kultúra		X		X									
Technika és tervezés				X	X	X	X	X	X	X			
Testnevelés	X			X		X		X					
Dráma				X									
Hon és népismeret	X	X		X									
Etika	X	X		X	X	X	X				X		X
Osztályfőnöki				X	X		X			X			X
DÖK				X			X	X		X	X		
Tehetség- gondozás				X								X	
Iskolai rendezvények		X	X	X		X							

2. Témákat, fejlesztési helyzeteket körvonalaznak a nem tanórai keretek között folyó, egyéb iskolai foglalkozások, programok számára.

FEJLESZTÉSI TERÜLET	A MEGVALÓSÍTÁS SZÍNTEREI
erkölcsi nevelés	A pedagógiai munka minden területén, rendőrségi tájékoztatók, konfliktuskezelő tréningek, dráma előadások Tehetséggondozó történelmi táborainkban egy-egy, az ókorból választott bibliai-, történelmi személyiség korát dolgozzuk fel. (Salamon, Eszter, József...Dávid király...)
nemzeti öntudat, hazafias nevelés	iskolai ünnepélyek, megemlékezések
állampolgárságra, demokráciára nevelés	Diákönkormányzat, évfolyamgyűlés, iskolagyűlés, egyéb tanulói fórumok
az önismereti és társas kultúra fejlesztése	napközis foglalkozások, osztályprogramok, tanulmányi kirándulások, az iskola képviselő tanulóversenyeken, művészeti bemutatókon.
a családi életre nevelés	Rendhagyó védőnői órák
a testi és lelki egészségre nevelés	Diák sportköri foglalkozások, évközi túrák, iskolai egészségnap, túratáborok
felelősségvállalás másokért, önkéntesség	Iskolai rendezvények, Farsang, Suli-buli, tanuló párok, lecke-felelős, testvérosztályi kapcsolat,
fenntarthatóság, környezettudatosság	Iskolai hulladékgyűjtés, szelektív hulladékok gyűjtése, italos karton akció
pályaorientáció	Szakkörök, korrepetálás, tanulószoba, napközi
gazdasági és pénzügyi nevelés	Osztálypénz gyűjtése szülői felügyelettel
médiatudatosságra nevelés	Osztályprogram: filmklub,
a tanulás tanítása	tanulószoba, korrepetálás, fejlesztő foglalkozások

3.2.5.2 Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.
- Az óvodaiskolai közös normák alapján az osztályközösség közös szabályrendszerének, tanulási szokásainak kialakítása
- Az alapvető képességek, készségek közös szintre hozása, az alapozó ismeretek megszerzése

- A tanulási nehézségek szűrése, esetleges ellátása, az érintett tanulók ellátó rendszerbe segítése
- Az iskolai fegyelem és figyelem, kötelességérzet kialakítása, a közös szabályrendszer napi gondozása
- Tanulási módszerek kialakítása
- fokozatosan átvezetjük a gyermeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével; a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával
- A környezet, a körülöttünk lévő világ egyes jelenségeinek empirikus tapasztalatok útján való értékelése.
- A környezeti nevelés terén törekedni kell a tanórán kívüli környezetben történő megvalósítás bővítésére, a lehetőségek maximális kihasználására (napközis időkeret, iskolán kívüli programok, erdei iskola, tanulmányi kirándulások, pályázati programok stb.).
- A tanulókat fizikailag aktív, egészségtudatos életmódra, az egészségmegőrzés érdekeit szem előtt tartó életvezetésre szocializáljuk a foglalkozások során.
- Stressz- és feszültségoldás háttérismereteinek és technikáinak elsajátíttatása a mindennapokban.

3.2.5.3 A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok.

Fokozatosan előtérbe kerül a Nat elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamat.

E célokat mélyítjük el:

- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával
- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével; a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával
- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával
- Felkészítjük tanulóinkat a későbbi külső mérésekre (megoldási stratégiák, stressz-kezelés stb)
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása
- A stressz- és feszültségoldás különféle lehetőségeinek kimerítése a mindennapi nevelési és más közösségi szituációkban komoly eszköz a problémakezelés és a konfliktuskezelés terén éppúgy, mint az interperszonális kapcsolatokban

- A motoros fejlesztés eszközei a differenciálás és a motiváció fontos eszközei valamennyi képesség- és készségfejlesztési területen mind a tanórai, mind az egyéb foglalkozások során.
- Alapvető fontosságú a környezeti nevelés tanórán kívüli megvalósítása, a tanulókat fizikailag aktív, egészségtudatos életmódra, az egészségmegőrzés érdekeit szem előtt tartó életvezetésre való szocializálása, mely minden foglalkozásban helyet kap. Kulcsfontosságú a stressz- és feszültségoldás háttérismereteinek és technikáinak elsajátíttatása a mindennapokban

3.2.5.4 Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

Fontos feladataink:

- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása
- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;
- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével; a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával;
- az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni;
- az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani
- Az esélyegyenlőtlenség, a szegregáció elleni küzdelem, a megkülönböztetés hátrányainak bemutatása és az ellenük való küzdelem az iskolában társadalmi fontosságú. Ennek etikai alapú megközelítése valamennyi tanórai és – a nevelési célzatú foglalkozások között kitüntetett helyen szereplő osztályfőnöki órák mellett – a tanórán kívüli foglalkozásban is elengedhetetlen. A nemzetiségek, a nyelvi-vallási etnikumok iránti megértő, befogadó attitűd, a kultúrtörténeti relevanciájuk, államalkotó jelentőségük bemutatása egyaránt lényeges az ismeretközlésben és a nevelés-oktatás egészén keresztül.
- az egészséges életvitel kialakításához biológia-egészségtan tantárgy gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni, mely az egészségmegőrzésnek, a fizikailag aktív és egészségtudatos életvezetésre készítésnek a komplex intézményi mozgásprogrammal,

valamint az egészségnevelési programmal való összhangját képes megjeleníteni a lelki egészség fejlesztésével egyetemben (pl. stressz- és feszültségoldó programok);

- az egészséges nemzeti öntudat fogalmi elemeinek megismertetésével a közösségfejlesztés céljait is szolgáljuk, de kellő hangsúllyal mutatunk rá a tolerancia fontosságára, a velünk élő nemzetiségek, vallási-nyelvi etnikumok nemzet- és államalkotó szerepére, melynek különös jelentősége van történelem, magyar irodalom, erkölcsstan tantárgy terén;

3.2.5.5 A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaorientációra. Az iskola hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaorientációra.

- az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával;
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat
- az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban
- A XX. századi totális diktatúrák jellemzőinek feldolgozása, az általuk elkövetett bűntettek tárgyilagos megismertetése a tanulók életkori sajátosságaiból fakadóan különös jelentőségű az alapvető emberi jogi (alkotmányjogi) ismeretek közvetítésével együtt. Ennek keretén belül az Alaptörvény Nemzeti hitvallás és Alapvetés részegységeinek ismertetésével igyekszünk a tanulókat érthető és általuk is értelmezhető ismeretanyaghoz juttatni, mely a felelős, nemzetéért megalkuvás nélkül tenni akaró és tudó, pozitív demokráciaképpel rendelkező állampolgárrá nevelés kulcsfontosságú területe.
- A természettudományi tantárgyak oktatása terén – az adott kompetenciaterület sajátosságaihoz igazodóan – a következők jelentik a prioritást:
  1. természettudományos és műszaki életpályára való szocializáció;
  2. a jelen érdekesítő kutatási kérdései, az abba való bepillantás engedése a tanulók számára;
  3. természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben történő komplex fejlesztése.

3.2.6 Mindennapos testnevelés

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg a következő módon.

- Tanulóink számára a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében szervezzük meg.
- Lehetőség szerint a testnevelés órákat egyenletesen elosztva, az egyenletes tanulói terhelés szempontjait figyelembe véve szervezzük meg.

3.2.7 A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

- A tanuló joga, hogy válasszon a pedagógiai program keretei között a választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá pedagógusok közül az alábbi feltételek megléte esetén:

A választható tantárgyak esetén:

- Ha a tanulót – kérelmére – felvették a szabadon választott tanítási órára, a tanítási év végéig, vagy, ha a tanítási év vége előtt befejeződik, az utolsó tanítási óra befejezéséig köteles azon részt venni. (tanulót, kiskorú szülőjét írásban tájékoztatni kell)
- A szabadon választott tanórai foglalkozást az értékelés és a minősítés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mint a kötelező tanítási órát. (A tanulónak, kiskorú esetén szülőnek – írásban nyilatkoznia kell arról, hogy a szabadon választott tanítási órákra történő jelentkezés jogkövetkezményeit tudomásul vette.)
- Ha az iskola helyi tantervében meghatározott tananyag elsajátítása, a követelmények teljesítése csak a szabadon választott tanítási órákon való részvétellel teljesíthető, az iskolába történő beiratkozás – a (4) bekezdésben meghatározott kivétellel – a szabadon választott tanítási órákon való részvétel vállalását is jelenti.
- A tanulónak, vagy kiskorú tanuló esetén a szülőnek írásban kell bejelentenie, ha a tanuló a következő tanítási évben már nem kíván részt venni a szabadon választott tanítási órán, továbbá ha jelentkezni kíván a szabadon választott tanítási órára.
- Az iskolának május 20-áig fel kell mérnie, hogy a tanuló
- milyen szabadon választott tanítási órán, továbbá
- melyik egyház által szervezett hit- és erkölcsstan órán, vagy – az állami

3.2.8 A pedagógusválasztás szabályai

- A tanuló az alábbi feltételek teljesülése esetén választhat pedagógust:
- Ha a választott pedagógus tanulócsoportjában a tanulói létszám nem lépi túl a megengedett mértéket
- A tanuló távozásával a korábbi tanulócsoport létszámcsökkenése nem vezet annak megszűnéséhez
- Ha a tanuló felkészültsége eléri, vagy meghaladja az általa választott pedagógus tanulócsoportját
- Ha a régi tanulócsoportjának elhagyására nyomós szakmai-pedagógiai indoka van
- Ha a csoportváltás nem okoz olyan zavart az iskolai oktatásszervezésben, amely egyéb iskolai érdeket sért

3.2.8.1 Projektoktatás

A nevelőtestület és az intézményvezető döntése alapján a pedagógiai program tartalmazza az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszereket, beleértve a projektoktatást is. A projektoktatás során a témaegységek feldolgozása, a feladat megoldása a tanulók érdeklődésére, a tanulók és a pedagógusok közös tevékenységére, együttműködésére épül a probléma megoldása és az összefüggések feltárása útján. A TÁMOP 3.1.4. fenntarthatósági éveiben, minden tanévben iskolai projektet valósítunk meg. A projektet az iskolai munkatervben tervezzük.

3.2.9 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Helyzetelemzés

A sajátos nevelési igényű, hátrányos helyzetű, roma gyermekek szegregációjára nincs jel a csoportok, osztályok adatai alapján. Az intézmény szociális háttérvizsgálatai szerint a szülők többsége alap- illetve középfokú végzettséggel rendelkezik. Az alapvető adatokból kitűnik, **hogy az iskola nem folytat szegregált oktatás-szervezési gyakorlatot. Mindezek alapján kijelenthető, hogy az intézményben kiegyenlített a sajátos nevelési igényű, hátrányos helyzetű, cigány gyermekek aránya a különböző évfolyamok egyes tanulócsoportjaiban, osztályaiban.**

A szakos ellátottság megfelelő.

Az oktatás infrastrukturális feltételei megfelelőek, az intézményen belül kiegyenlítetten biztosítottak az oktatás feltételei. A feltételrendszer bővítése során megoldandó oktatási eszközök bővítése, beszerzése folyamatosan történik egyrészt az iskola gazdálkodási tervének megfelelően, másrészt a pályázaton nyert eszközök beszerzési üteme szerint. Az iskolában elkülönítettünk több fejlesztő helyiséget, ezért elmondható, hogy az intézmény személyi és tárgyi feltételei adottak a fejlesztő tevékenységhez.

A program célja

Az Iskola Esélyegyenlőségi programjának alapvető célja, hogy biztosítsa az intézményen belül a szegregációmentességet és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését. Ezen belül alapvető, hogy biztosítsa, a szolgáltatásaihoz való egyenlő hozzáférést, de helyezzen hangsúlyt az esélyteremtésre, a hátrányos helyzetű gyerekek hátrányainak kompenzálására, a tehetségek felkutatására és gondozására.

Mindezek biztosítása érdekében **kiemelt figyelmet kell fordítani** – (a beiratkozásnál; felvételinél; az oktató-nevelő munka során; a gyerekek egyéni fejlesztésében; az értékelés gyakorlatában; a tanulói előmenetelben; a fegyelmezés; büntetés gyakorlatában; a tananyag kiválasztásában, alkalmazásában és fejlesztésében; a továbbtanulásban; pályaaorientációban; a humán erőforrás-fejlesztésben; pedagógusok szakmai továbbképzésében; valamint a partnerség-építésben és kapcsolattartásban (a szülőkkel, segítőkkel, a szakmai és társadalmi környezettel) - az egyenlő esélyek megteremtésének gyakorlatban történő megvalósítására.

Kötelezettségek és felelősség

Az intézményegység vezetője felelős azért, hogy az intézmény minden dolgozója, tanulója, a szülők és a társadalmi partnerek számára elérhető legyen a közoktatási, intézményi esélyegyenlőségi program, ismerjék és kövessék a benne foglaltakat. Az ő felelőssége annak biztosítása is, hogy az intézmény dolgozói minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a program végrehajtásához. Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg kell tennie a szükséges lépéseket. Éppen ezért az elfogadott programot az intézményben jól látható helyen függesszék ki, a tanévnyitó értekezleten annak tartalmát ismertessék.

Az esélyegyenlőségi felelős a közoktatási intézményi esélyegyenlőségi programmegvalósításának koordinálásáért, a program végrehajtásának nyomon követéséért, és az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálásáért felel.

A tantestület minden tagja felelős azért, hogy tisztában legyen az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokkal, biztosítsa a diszkriminációmentes oktatást, nevelést a befogadó és toleráns légkört, és megragadjon minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteit bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyen. A tantestület minden tagjának felelőssége továbbá, hogy ismerje a programban foglaltakat és közreműködjön annak megvalósításában; illetve **az esélyegyenlőség sérülése esetén jelezze azt felettesének**, illetve az illetékes munkatársának.

Minden, a tagintézménnyel szerződéses viszonyban álló, szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy ismerje az iskolai esélyegyenlőségi programot és magára nézve is kötelezőként kövesse azt.

Akcióterv

Azonnali beavatkozást igénylő folyamatok:

- Minden olyan helyzet és eljárás, ami a hatályos törvényeknek nem megfelelő. Ilyen eljárásokat, folyamatokat az intézményben nem tapasztaltunk.
- Minden, az adatok vizsgálatát követően beazonosított szegregált nevelési és oktatásszervezői gyakorlat, mivel az alapvetően sérti az esélyegyenlőség elvét és korlátozza a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók, cigány tanulók oktatási sikerességét.
(Ilyen eljárásokat, folyamatokat iskolánkban nem tapasztaltunk.)
- Ha igazolódik, hogy az intézményegység nyújtotta bármely oktatási szolgáltatáshoz (pl. emelt szintű oktatás, tanórán kívüli foglalkozások, egyéb programok), vagy az intézményben biztosított oktatási feltételekhez (pl. szaktanterem, informatikai eszközök, tanítást, vagy egyéni tanulást segítő egyéb eszközök, hiányos szakos ellátottság esetén szaktanár által tartott tanórák) nem biztosított egyenlő hozzáférés a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók valamint a cigány tanulók részére. (Ilyen eljárásokat, folyamatokat iskolánkban nem tapasztaltunk.)
- Ha az intézményegységben a sajátos nevelési igényű (SNI) és a pszichés fejlődési zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott (pl. dyslexia, dysgraphia, dyscalculia, mutizmus, kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar) tanulók

együttes aránya jelentősen meghaladja az országos átlagot (vagyis több 7%-nál). főállású gyógypedagógushoz, pszichológushoz irányítjuk.

Helyzetelemzés	Cél	Intézkedés	Felelős	Határidő	Indikátor rövidtávon	Indikátor középtávon	Indikátor hosszútávon
SNI tanulók, HH; HHH; (cigány) tanulók felmérése.	Pontos képet kapjon az iskola minden pedagógusa ezen tanulók számáról.	Szakértői vélemények áttekintése, családlátogatások. Új vizsgálatok kérése.	Igazgató, osztályfőnökök családgo ndo-zó	Folyamat os.	Felzárkó ztató programo k eredmény ességének vizsgálata .	Adott tanév sikeres befejezése .	Nyomon követés.
Gondot kell fordítani arra, hogy a korábbi jelentősebb számba vegyenek részt a hatékony együttneveléssel foglalkozó pedagógus továbbképzésen nevelőink.	Több olyan pedagógusra van szükség az intézményben, aki a hatékony együttnevelés pedagógiai kultúrájával, magas fokon rendelkezik.	Folyamatosan biztosítani kell az intézményben dolgozó pedagógusok továbbképzését az érintett tárgykörben.	Az intézmény vezetője	Folyamat osan	A nevelőtestületből legalább 2 pedagógus végezzen el pedagógus továbbképzést a hatékony együttnevelés tárgykörben.	A nevelőtestületből legalább 4 pedagógus végezzen el pedagógus továbbképzést a hatékony együttnevelés tárgykörben.	A nevelőtestületből legalább 6 pedagógus végezzen el pedagógus továbbképzést a hatékony együttnevelés tárgykörben.
Ebben a tanévben is felmérjük a HH; HHH; SNI-s tanulók szabadidős elfoglaltságát, és ajánljuk	A szabadidős lehetőség széles palettájából válasszanak a HH; HHH; SNI-s gyermekeink az	Folyamatosan nyomon kell követni a HH; HHH; SNI-s tanulók választott szabadidős tevékenys	Osztályfőnökök	Folyamat osan	A HH; HHH; SNI-s tanulók szabadidős elfoglaltsága bővül ebben a tanévben.	A HH; HHH; SNI-s tanulók szabadidős elfoglaltságot választanak, nyomonkövetésük	A HH; HHH; SNI-s tanulók szabadidős elfoglaltságot választanak, nyomonkövetésük

az intézményünkben kínálkozó lehetőségeket	osztályfőnökök támogatásával	égének gyakorlását, ha nincs ilyen választásra kell bízattatni					
Fejlesztő foglalkozásra szoruló tanulók ellátása.	Tanulástan akadályozó-tak eredményes fejlesztése.	Organikus, pszichés és egyéb részképesség-feltárása, fejlesztés.	Szaktanár, munkaközösség vezetői fejlesztő pedagógusok.	folyamatos.	Felzárkóztató-támogató programok kidolgozása.	Diagnosztikus mérések eredményeinek vizsgálata.	Kompetencia mérési eredményei.
Továbbra is működtetésre javasoljuk az osztálysegítőprogramot a védőnő, családgon-dozó, bázis részvételével	Osztály(ok) közösségépítő; önismereti foglalkozásokon vesznek részt.	Szülők, tanulók tájékoztatása, változatos tevékenységek biztosítása.	osztályfőnök(ök) védőnő, családgon-dozó bázis	folyamatos	Az osztálytámogató program legalább egy osztályban működik.	Az osztálytámogató program legalább két osztályban működik.	Az osztálytámogató program legalább három osztályban működik.
Iskolai jó légkör fenntartása, javítása.	A gyerekek továbbra is jól érezzék magukat az iskolában, a szülők elégedettek legyenek.	Szülők, tanulók széles körű tájékoztatása, változatos programok biztosítása.	Tantestület. MIBI csoportok	2 évente irányított önértékelés.	Irányított önértékelési eredményeinek vizsgálata.	Éves munkatervben a tanulói, szülői igények figyelembevétele.	Nyomon követés, fejlesztés.

Megvalósítás

Az 1. Sz. Általános Iskola biztosítja közoktatási esélyegyenlőségi programjában a rá vonatkozó intézkedések megvalósítását.

Az 1. Sz. Általános Iskola figyelemmel kíséri a hátrányos helyzetű tanulók helyzetét, kapcsolatot tart, együttműködik a szociális és gyermekjóléti ellátások tekintetében illetékességgel és hatáskörrel bíró intézményekkel, szervezetekkel, részt vesz a gyermekvédelmi jelzőrendszer működtetésében a családgondozó segítségével.

Az 1. Sz. Általános Iskola felméri a HH; HHH, SNI-s gyermekek szabadidős elfoglaltságát, majd az osztályfőnökök segítségével nyomon követi az ezeken való részvételüket.

Az 1. Sz. Általános Iskola vezetőjén keresztül, az érzékelt problémák alapján javaslatokat, ajánlásokat tesz, az intézményi döntéshozók illetve a fenntartó részére a hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének javítása céljából.

Az 1. Sz. Általános Iskola belső esélyegyenlőségi monitoring rendszert és szülői/gondviselői panasztételi mechanizmust működtet az intézményen belül. A belső monitoring rendszerben rögzíti a hátrányos helyzetű tanulók helyzetét érintő legfőbb változásokat, kiemelten vizsgálja jelen program végrehajtását, illetve a megvalósított intézményi programok hatását, eredményeit a hátrányos helyzetű tanulók vonatkozásában.

Az iskola lehetőséget biztosít a szülők, illetve a gondviselők részére az esetleges iskolai esélyegyenlőség megsértésével kapcsolatos panasztételre. minden szülői, gondviselői panaszt kivizsgál, a panaszt és a vizsgálat eredményét írásban rögzíti. A panasztételi eljárás lefolytatásáért és az eljárás eredményéből következő döntések végrehajtásáért az intézmény vezetője felel. A panasztételi eljárás eredményével szemben a panasztevő ellenvéleményt fogalmazhat meg, melyet rögzíteni és a döntéshez csatolni kell. A panasztételi eljárás eredményétől függetlenül a szülő/gondviselő hatósági (Egyenlő bánásmód hatósága) eljárást kezdeményezhet, amelyhez az intézmény a panasztételi eljárás dokumentációját biztosítja.

Az 1. Sz. Általános Iskola befogadó légkört biztosít a tanulók és dolgozók számára, éves munkahelyi esélyegyenlőségi tervet fogad el, amelyet rendszeresen vizsgál.

Az 1. Sz. Általános Iskola biztosítja és évente megvizsgálja, hogy minden, a működésére, pedagógiai munkájára vonatkozó iránymutatásba, stratégiai dokumentumba (kiemelten a pedagógiai programba és az intézményi minőségirányítási programba) beépüljenek és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó kötelezettségek és célkitűzések. A stratégiai dokumentumok vizsgálatánál az intézmény az Országos Oktatási Integrációs Hálózat által kidolgozott, Útmutató a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrált nevelésének kialakításához, anyagot használja fel.

Értékeli és beépíti jelen program ellenőrzése, éves monitoringja során szerzett információkat, tapasztalatokat stratégiai programjaiba és a következő oktatási időszak vonatkozásában elfogadásra kerülő közoktatási intézményi esélyegyenlőségi programjába.

Az 1. Sz. Általános Iskola biztosítja a pedagógusok felkészítését, felkészültségük értékelését és folyamatos továbbképzésüket különös tekintettel a hatékony együttnevelés, a szociális és családi problémák azonosítása, valamint a közoktatási esélyegyenlőség területére.

Monitoring

Az 1. Sz. Általános Iskola folyamatosan belső monitoring rendszerben rögzíti a hátrányos helyzetű tanulók helyzetét érintő legfőbb változásokat, melynek keretében kiemelten vizsgálja jelen program végrehajtását, illetve a megvalósított intézményi programok hatását, eredményeit a hátrányos helyzetű tanulók vonatkozásában, valamint dokumentálja jelen programmal kapcsolatos javaslatokat, melyek a tanulók, a tanulók képviselői, valamint a fenntartó és a társintézmények részéről kerülnek előterjesztésre.

Az 1. Sz. Általános Iskola - az intézmény vezetése felé- biztosítja a program megvalósításával kapcsolatos éves esélyegyenlőségi monitoringhoz kapcsolódó adat-és információszolgáltatást, illetve a soron kívül igényelt információkat.

Jelen programot érintő éves felülvizsgálati monitoring fő tartalmi elemei:

- A halmozottan hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű tanulók intézményi oktatási esélyegyenlőségi helyzetének feltérképezése.
- Az iskolát, a hátrányos helyzetű tanulókat érintő programok és tevékenységek, valamint az őket érintő főbb változások bemutatása.
- Beszámoló a jelen program keretében elfogadott akcióterv végrehajtásáról, az akciótervben meghatározott feladatok elvégzéséről.

- Tájékoztatás a tárgyévben beadott, iskolai esélyegyenlőség megsértésével kapcsolatos szülői/gondviselői panaszokról, a panasztételi eljárások eredményeiről.
- A következő időszakra vonatkozó program alapelveinek és cselekvési irányainak meghatározása.

Konzultáció és visszacsatolás

Iskolánk Esélyegyenlőségi Terve az ANK KEIT-je, valamint a MJ Város Közoktatási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzése és Intézkedési Terve alapján és az intézményi felmérések alapulvételével készült.

A konzultáció és a véleményformálás lehetősége a terv elkészítése során végig biztosított volt (személyes véleményformálás, írott formában, e-mailben történt levélváltás). Az esélyegyenlőségi felelős kereste fel az illetékeseket adatgyűjtés céljából, ahol a felmerült problémákat, észrevételeket összegyűjtötte majd az akciótervet elkészítette.

A végrehajtás menetében összegyűjtjük és lehetőség szerint figyelembe vesszük minden érintett fél (tanulók, dolgozók, szülők, egyéb partnerek) írásban megfogalmazott észrevételeit; kiegészítéseit, javaslatait.

Az iskola Esélyegyenlőségi tervét az intézményegység minden év novemberéig felülvizsgálja, aktualizálja.

Szankcionálás

Amennyiben a vállalt célokat nem sikerül teljesíteni az akciótervben meghatározottak szerint, abban az esetben felülvizsgálni és módosítani kell az Esélyegyenlőségi tervet az ANK vezetésével egyeztetve.

Amennyiben az intézmény vezetője, illetőleg a megvalósításban részt vevő személyek az intézkedési terv rendelkezéseit nem tartják be, a helyi szabályozók alapján történik a szankciók alkalmazása.

Az esélyegyenlőségi tervet a szülőkkel - szülői értekezleten - ismertetni kell.

3.2.10 Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

I. A TANULMÁNYI MUNKA ELLENŐRZÉSE

I.1.1.Az ellenőrzés célja: Következétesen tájékozódni arról, hogy pedagógiai céljaink elérésének folyamatában hol tartunk és milyen ütemben haladunk.

I.1.2.Az ellenőrzés feladata: Lényeges, megbízható és érvényes információk gyűjtése és elemzése, mert csak a tények pontos ismerete teszi lehetővé a fejlesztést, az egyénben rejlő lehetőségek minél teljesebb kibontakozásának segítését.

I. 1. 3.Az ellenőrzés követelményei:A továbbhaladáshoz szükséges követelményeket a tanulókkal ismertetjük és a szülők részére hozzáférhetővé tesszük. A továbbhaladás feltételeit a helyi tantárgyi tantervek tartalmazzák, melyek a könyvtárban megtekinthetők a nyitva tartás ideje alatt. Ezek teljesítése az elégséges szint.

Hogy az ennél jobb jegyért mit kell teljesíteni, azt a szaktanár, illetve a tanító a tananyag feldolgozása során beszéli meg a tanulókkal, valamint fogadóórákon a szülőkkel.

I. 1. 4. Az ellenőrzés formái, szerepük az értékelésben, gyakorisága

Formatív értékelés szóban és írásban is, szummatív csak írásban történik.

Havonta legalább egy jegye minden tanulónak, minden tantárgyból kell, hogy legyen.

A beszámoltatás módja	A beszámoltatás formája	Szerepe az értékelésben	Gyakorisága, korlátai
SZÓBAN	Szóbeli felelet egy óra anyagából Beszélgetés Kiselőadás	A kommunikáció fejlesztése	A tantárgyak heti óraszámától függően
ÍRÁSBAN	Írásbeli felelet	A rendszeres tanulás számonkérése	Rendszeresen, a szóbeli felelettel arányosan
	Dolgozat: teszt feladatlap	Összefüggések felismerése, rendszerezési és alkalmazási képességének értékelése	A tantárgyak heti óraszámától függően legalább 2-3 hetente ill. havonta
	Témazáró dolgozat	Érdemjegyei döntenek (kétes esetben) a félévi és évi végi osztályzatok elbírálásánál.	A tanmenetben tervezett időpontokban, osztályonként naponta legfeljebb 2 tantárgyból
	Diagnosztikus mérések a program szerint	A pedagógiai munka hatékonyságának vizsgálata	Év elején, félévkor, év végén, ill. egy-egy témakör tanulásának megkezdése előtt
GYAKORLATI	Munkadarab Gyűjtőmunka Sportteljesítmény Bemutatott produkció	Mozgás, ügyesség, pontosság, gyakorlati manuális képességek fejlődése, alkotó,	Havonként legalább egy értékelés

	Projekt eredmény	problémamegoldó képesség, algoritmizáló képesség, folyamatszabályozási képessége, éneklési kultúra, esztétikai és ízlésfejlődés	
--	------------------	--	--

Fajtái:

- röpdolgozat adott résztémakörben 2-8. évfolyam
- beadandó írásbeli munka 4-8. évfolyam
- tanév eleji felmérés 1-8. évfolyam
- tanév végi felmérés 1-8. évfolyam
- diagnosztikus- tanév, vagy a témakör elején jegyet nem adunk rá
- formatív írásbeli felelet, pár kérdés ill. kék színnel beírva
- szummatív témazáró dolgozat egy-egy tematikus egység zárásakor piros színnel írjuk be a jegyet.

Az ún. piros jegy súlya a kékhez képest kétszeres, tehát súlyozott átlagot számolunk az osztályzat meghatározásakor.

Korlátok:

A témazáró dolgozatok írásának időpontját legalább egy héttel előbb közöljük.

Az azonos osztályban tanítók egyeztetik, hogy ugyanarra a napra két témazáró dolgozat ne kerüljön.

<i>Az írásbeli beszámolta-tások a következő tantárgyakban jelenhetnek meg: Írásbeli felelet</i>	Témazáró dolgozat	Röpdolgozat	Házi-dolgozat	Olvasó-napló	Tanév eleji felmérés	Tanév végi felmérés
Alsó tagozat						
Magyar nyelv és irodalom	x	x	x	x	x	x
Matematika	x	x			x	x
Környezet-ismeret	x	x	x		x	x
Idegen nyelv	x	x	x		X	x
Technika	munkad.					
Ének	kottázás					
Rajz	munkad.					

Felső tagozat						
Magyar nyelv és irodalom	x	x	x	x	x	X
Történelem	x	x	X		X	X
Matematika	x	x			X	X
Idegen nyelv	x	X	x		X	X
Természetismeret	x	x	x		x	X
Biológia	X	x	x			X
Fizika	x	x				X
Kémia	x	x	x			X
Földrajz	x	x				X
Technika	munkad.					
Ének-zene	kottázás					
Rajz	munkad.					
Digitális kultúra	x					

Az írásbeli munkákat:

- értékelni kell
- érdemjegye késsel kerül a naplóba, egyenértékű a feleletjeggyel

Röpdolgozat

- feldolgozott tananyagból, előkészítés után történhet (résztémakör ell. szolgálja)
- minimum egy tanórának kell rendelkezésre állnia
- előzetes bejelentés nem szükséges, de ösztönző lehet
- mindig közösen elemezni és értékelni, valamint javítani kell
- érdemjegye késsel kerül a naplóba
- időpontjait a tanmenetekben nem kell rögzíteni
- megőrzendő

Házi dolgozatok

- megírása feldolgozott tananyagból, előkészítés után történhet
- minimum 3 napot kell a megírásához biztosítani

Tanév eleji és tanév végi felmérések

- megfelelő előkészítés után íratható csak meg
- időpontját előre be kell jelenteni
- történhet központilag kiadott feladatlapokon vagy helyi készítésű feladatlapon
- mindig közösen elemezni és értékelni, valamint javítani kell
- érdemjegye pirossal kerül a naplóba
- időpontjait a tanmenetekben rögzíteni kell
- megőrzendő

Diagnosztizáló tanév eleji felmérések

- tájékozódó jellegűek
- időpontját előre be kell jelenteni
- időpontját a tanmenetben rögzíteni kell
- nem osztályozandó

3.2.11 A TANULMÁNYI MUNKA ÉRTÉKELÉSE

A különböző tantárgyakhoz kapcsolódó értékelési rendszerek elérhetőek az alábbi linken:

ÉRTÉKELÉSI RENDSZEREK

3.2.11.1 Az értékelés alapelvei, módjai, formái

1. A számonkérés módját, idejét és formáját a szaktanár minden esetben a számonkérés előtt, időben közli a tanulókkal.
2. Ha a számonkérés a tanulók számára új módon, formában történik, előtte hasonló gyakorló feladatot kapnak.
3. A szakvélemények - az adott tanulóra vonatkozó javaslatait- a szaktanár figyelembe veszi, és a különös bánásmódot érvényesíti az oktatás és a számonkérés során (Pl. szóbeliség-írásbeliség, százalékos kedvezmény, súlyozott, differenciált feladatok, a számonkérés egyéb módjai stb.)
4. Az írásbeli munkákat pontozással, százalékokra történő átszámítással a megadott érdemjegyre váltási táblázat segítségével szükségese a tanulók számára egyértelművé tenni.
5. Minden számonkérés értékelése jeggyel történik. (kivéve 1. évfolyamon és második évfolyam első félévében)
6. Súlyozott értékelést lehetőleg nem használunk. Ha a súlyozott értékelést szakmailag indokoltnak találjuk, a súlyozás okáról, annak alkalmazásának módjáról, mértékéről, idejéről és a súlyozott jegy javításának lehetőségéről a számonkérés előtt, időben értesítjük az érintetteket.
7. A súlyozott jegy javítási lehetőségének arányban kell lennie a súlyozás mértékével.
8. A jeggyel történő értékelés során előzetesen tájékoztatjuk a tanulókat és a szülőket az esetleges súlyozás mértékéről.
9. A számonkéréssel egy időben tájékoztatjuk a tanulókat az esetleges javítás módjáról, formájáról, tartalmáról, mértékéről a szaktanár által nyújtott segítségadási módokról, mint: gyakorló feladatsor; korrepetáló- felzárkóztató egyéni foglalkozás a tanórák után, tanulószobai foglalkozásra rendelés (feladattal történő ellátás!)...
10. A javítás nem ronthat a tanuló osztályzatán!
11. A szorgalmi feladatok pozitív értékelést kapnak
12. A témazáró értékelést összefoglaló-gyakorló, rendszerező tanóra előzi meg
13. Két órás tantárgy esetén az adott havi minimum alkalommal szerzett 1 jegy képezi az osztályozás alapját. Eltérti csak indokolt esetben (Betegség, tartós távollét, stb.) lehet
- 14. A méltányos értékelést csak érvényes javallat esetén alkalmazzuk. Javaslattal nem rendelkező tanulók esetén, indokolt esetben, a szaktanár gondos szakmai mérlegelése után alkalmazhatja a méltányos értékelést, vagy az azt közelítő százalékokat!**

A félévi, év végi érdemjegyek átlaga által számított egységes osztályozás a tantestület megállapodása alapján

A táblázatban szereplő átlagok esetén, vagy afelett megszerzett osztályzat:

NORMÁL	"= v.FELETT"	OSZTÁLYZAT	"= v. FELETT"	MÉLTÁNYOS
33%		1		29%
34%	1,7	2	1,5	30%
52%	2,6	3	2,5	50%
72%	3,6	4	3,5	70%
90,0%	4,5	5	4,5	90%

II.1.Az értékelés célja: segíteni a tanulót és a pedagógust a folyamatos fejlődésben, megtalálni a leghatékonyabb pedagógiai eljárásokat a személyiségfejlesztéshez, és az egyénhez mért optimális teljesítmények eléréséhez.

II.2.Az értékelés feladata:

- a jó megerősítése,
- a hiányosságok feltárása és megszüntetése,
- motiválás a képességhez mért legnagyobb teljesítményre,
- a fejlesztés irányainak kijelölése,
- a tanulásra való ösztönzés legkedvezőbb módszereinek keresése és alkalmazása,
- az önismeret, önértékelés fejlesztése.

A tanulói teljesítmények értékelésénél figyelembe vesszük a tanulók meglévő képességeinek, előzetes tudását. Kiemelkedő szempontként kezeljük a tanuló önmagához viszonyított fejlődésének kimutatását.

Az ellenőrzés, értékelés a gyermek egész személyiségére irányul:

- a magatartására,
- a munkához, tanuláshoz való viszonyára (szorgalmára),
- a teljesítményére, képességei függvényében.

II.3.A szöveges értékelés funkciói

Diagnosztikus, prognosztikai, korrekciós funkció, amely fontos információkat ad a pedagógusnak a helyzetfelméréshez, a csoport és az egyén tanulási folyamatának tervezéséhez.

Formatív, fejlesztő, szabályozó funkció, amely a tanulás folyamatához, annak korrekciójához ad segítséget pedagógusnak, szülőnek, diáknak.

Szummatív funkció, megerősítés, visszacsatolás, szelekció, amely egy-egy tanítási-tanulási periódus végén regisztrálja az eredményeket, a pedagógusnak, szülőnek, tanulónak ad információkat.

A szöveges értékelésben mindhárom funkciót alkalmazzuk.

II.3.1.A szöveges értékelés alapelvei

A szöveges értékelés elvi kiindulópontjai a következők:

- az értékelés a gyerekért, s elsősorban a gyereknek szóljon
- alakítsa a helyes önértékelést, segítse a reális önismeretet
- nyitott legyen, amely nem ítéletet alkot, hanem tükröt tart
- a gyerek lehessen aktív részese a saját fejlődésének
- a szülő és a pedagógus közösen gondolkodjon a gyermek fejlődéséről.

Alapvető elv a gyermek érdeklődésének, adottságainak, tulajdonságainak, életkori sajátosságainak, saját fejlődési ütemének, otthoni körülményeinek, pillanatnyi állapotának stb. figyelembe vétele.

A hangsúly a fejlődés, tanulás folyamatjellegének elfogadása. A gyermek önmagához képest mért fejlődése áll a középpontban. Természetesen a követelményekhez viszonyított előmenetel is értékelésre kerül. Az értékelés pillanatnyi állapotot rögzít, (s ez még a minősítéskor is igaz), nyitottságot mutat a gyermek problémái iránt, és a fejlődés lehetőségei iránti bizalmat fejezi ki.

A személyre szabott differenciált értékelés azért is ösztönző hatású, mert a tanuló megtapasztalhatja a tanítónak az ő személyére irányuló figyelmét, pozitív, biztató hozzáállását. A szöveges értékelés a gyermek sokféle tevékenységére, megnyilvánulására reagál, felszínre hoz olyan értékeket is, amelyek nem kifejezetten a tanulási teljesítményt érintik, de nagyon fontosak a teljes személyiségfejlődés szempontjából. Ezzel a közösség értékrendje is szilárdabbá válik, valamint könnyebben illeszkednek társaik közé a rosszabb tanulmányi eredményű gyerekek is, hiszen elismertté válnak más típusú pozitív értékeik, tulajdonságaik, teljesítményeik is.

II. 3.2..A szöveges értékelés követelményei:

- minősítés - központúság helyett fejlesztőközpontúság jellemezze
- figyelembe veszi az életkori sajátosságokat
- összhangban van a NAT, a pedagógiai program, a helyi tantervi rendszer és a kimunkált értékelési koncepció között
- rendszeres és folyamatos az értékelés
- személyre szóló és ösztönző jellegű
- a tanítási-tanulási folyamat állandó kísérője, megerősítő, korrigáló, fejlesztő szerepet tölt be
- konkrét egyénre szabott javaslatokkal jelöli meg a továbblépés útját és módját, nyelvi megformáltságában közérthető mind a tanuló, mind a szülő számára.

II.3.3.A szöveges értékelés formai követelményei

1. Az első évfolyamon – félévkor és év végén, továbbá a második évfolyamon félévkor – szöveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített, illetve felzárkóztatásra szorul. A minősítésnek a tanuló teljesítményére, szorgalmára, magatartására vonatkozó megállapításokat kell tartalmaznia.

2. A bizonyítványok “Záradék” rovatába kell bejegyezni a tanuló továbbhaladását segítő nevelőtestületi döntéseket, szülői kéréseket, és a tankötelezettség teljesítésével kapcsolatos egyéb megjegyzéseket.

Az első évfolyamokon a tanuló szöveges minősítése az oktatási miniszter által engedélyezett bizonyítvány pótlapon (pótlapokon) történik. A kitöltött pótlap a bizonyítvány része. A pótlapot a bizonyítvány borítólapjának tárolójában kell elhelyezni. A pótlap kiállítását a kiállító köteles a bizonyítvány pótlap-jegyzékében (a megadott rovatok kitöltésével) igazolni.

II. 3.4. Az értékelés időpontjai és módjai célcsoport	időszak	tartalom	formája	résztevők
1.évf.+ 2.évf. félév	fél évi, év végi értékelés	tantárgyak, magatartás, szorgalom	szöveges	tanító
2.évf. végétől	félévi, és év végi értékelés	tantárgyak	5 fokú skálán	tanító, szaktanár
2-8. évfolyamokon	Félévkor és év végén	magatartás és szorgalom	4 fokú skálán	tanító. oszt.fő
HHH és SNI tanulók	Félévkor és év végén	Kompetencia alapú	Írásbeli szöveges	pedagógus, szülő, gyiv. f.

II.4.Az írásbeli munka értékelése

A tanuló füzetei és egyéb tanulmányokhoz kapcsolódó írásos munkái legyenek

- könnyen olvashatók
- tiszták, tetszetősök
- jó elhelyezésűek
- feleljenek meg a tantárgyi elvárásoknak

Az írásbeli munkát a tantárgyak jegyeibe beépítve értékeljük.

II.5. Az értékelés dokumentumai Évfolyam	Félévkor	Tanév végén
1-3. osztályban	Tájékoztató füzet Napló	Napló Bizonyítvány Törzslap
4-8. osztályban	Ellenőrző Napló	Napló Bizonyítvány Törzslap

Osztályzatot első ízben a második évfolyam végén kapnak a tanulók, 5 jeles-4 jó- 3 közepes-2 elégséges- 1 elégtelen elnevezéssel. Ezt megelőzően szóveges értékelések kerülnek a félévi és az év végi bizonyítványba (hogyan a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített, illetve felzárkóztatásra szorul). Emellett tantárgyi dicséretet adhatunk, szóvegesen. Legalább 5 tantárgyi dicséret esetén a testület dönthet „nevelőtestületi dicséret” odaítéléséről is. Az osztályfőnöknek lehetősége van egyéb, részletesebb értékeléssel kiegészíteni az értékelést.

A szóveges értékelés a továbblépéshez szükséges információkat tartalmazza.

Feladata: a gyermekben olyan folyamatot elindítani, mely tanulási motivációját fokozza. Így csökkenthető a teljesítmény-szorongás és a konkurenciaharc, jobb lesz a pedagógus- gyerek-szülő viszony.

A tanulók által szerzett érdemjegyet a naplóba be kell jegyezni, s az ellenőrzőn keresztül a szülőt tájékoztatni kell. A két dokumentum pontosságát az osztályfőnök *alkalmanként* ellenőrzi, s a szükséges pótlásokat megteszi.

Az értékelés alapja a helyi tanterv követelményrendszere.

A tanulók teljesítményének egységes értékelése érdekében a feladatlapok, tesztek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyre történő átváltása a következőképpen történik:

Alsó tagozat

Érdemjegy	Szóveges értékelés
Elégtelen (1)	Felzárkóztatásra szorul
Elégséges (2)	
Közepes (3)	Megfelelően teljesített
Jó (4)	Jól teljesített
Jeles (5)	Kiválóan teljesített

A gyermek, tanulmányi munkájának minősítése első és második évfolyamon félévkor tantárgyanként, a fejlesztési feladatok alapján összeállított értékelő lapokon, a teljesítményre leginkább jellemző szó aláhúzásával és, vagy a tanuló teljesítményére leginkább jellemző mondatokkal történik.

• **Kiválóan teljesített:** ha a tanuló a helyi tanterv fejlesztési feltételeit megbízhatóan alkalmazni képes.

• **Jól teljesített:** ha a tanuló a helyi tanterv fejlesztési feltételeit kevés hibával sajátította el, kisebb bizonytalanságokkal tudja alkalmazni tudását.

- **Megfelelően teljesített:** ha a tanuló a helyi tanterv fejlesztési feltételeit pontatlanul, esetenként felszínesen és több hibával teljesíti, csak nevelői segítséggel tudja alkalmazni tudását.
- **Felzárkózásra szorul:** ha a tanuló a helyi tanterv fejlesztési feltételeit, minimálisan is alig teljesíti, kizárólag nevelői segítséggel vagy azzal sem képes önálló feladatvégzésre, ha nem éri el a tantervi követelményeket egyes területeke

Felső tagozat

Az iskola által alkalmazott szöveges értékelésről a második **évfolyam** második félévében térünk át a hagyományos érdemjeggyel való értékelésre. A második évfolyam végén és a további évfolyamokon már osztályzatokkal minősítjük a tanuló teljesítményét.

A tanulók félév végi és tanév végi osztályzatai a következők:

- A minősítő osztályzat **jeles (5)** akkor, ha a tanuló a tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz, ismeri, érti, tudja a tananyagot, mindezt alkalmazni is képes A tanév közben kapott érdemjegyeinek átlaga is ezt tükrözi.
- A minősítés **kitűnő (5)** akkor, ha a tanuló a tantervi követelményeken felül teljesít, ismeretei, tudása meghaladják azt, tanulmányi versenyeken egyéb megmérettetésekben bizonyította tudását, tanév közben jellemzően csak ötös érdemjegyekkel rendelkezik (nem kizáró ok ha nem kizárólag ötösökkel rendelkezik)
- **Jó (4)** a minősítés akkor, ha a tantervi követelményeket megbízhatóan, csak kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget, a tanév közbeni teljesítményére kapott osztályzatok átlaga is ezt tükrözi.
- **Közepes (3)** az a tanuló, aki a tantervi követelményeknek pontatlanul, hibákkal tesz eleget, ismeretei hiányosak, önálló munkára, csak nevelői segítséggel képes.
- **Elégséges (2)** ha a tanuló a tantervi követelményeknek súlyos hiányosságokkal tesz eleget, de a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártasságokkal rendelkezik, nem dolgozik önállóan.
- **Elégtelen (1)** ha a tantervi követelményeknek a nevelő segítségével sem tud eleget tenni, a minimumot nem tudja teljesíteni.

II.6. Korszerű tanulásszervezés során történő értékelések:

Projekt, témahét alkalmával a tanulók szóbeli értékelése folyamatosan, produktumok értékelése a folyamat végén szövegesen történik.

A tanulók önértékelése, egymás értékelése is szövegesen történik.

A felső tagozaton megvalósuló témahetek és projektek produktumait szóban értékeljük.

Modulok értékelése:

A kompetencia fejlesztés keretében moduláris oktatást végzünk.

A modulok értékelése tantárgyi jegyekbe ágyazva vagy szövegesen történik.

II.7. Az értékelések adminisztrációja

Az osztályzatok osztálykönyvi bejegyzéseinek módozatai:

piros színnel:

- felmérők,
- témazáró dolgozat,
- tanterv által előírt iskolai feladatlapok,

-kék színnel:

- szóbeli feleletek
- házi dolgozatok
- röpdolgozatok

-zöld színnel:

- különféle gyűjtemények, gyűjtőmunkák
- szorgalmi feladatok

A felelés témáját az ellenőrző könyvben az osztályzat előtt jelölni kell.

Figyelembe kell venni a tanuló adott tárgyban mutatott többletmunkáját.

Helytelen viselkedése, kötelességteljesítésének elmulasztása miatt szaktárgyi elégtelen osztályzat nem adható illetve a jegybe nem beszámítható.

Feladatlap, ellenőrző témazáró csak abban az esetben osztályozható és vehető figyelembe, amennyiben azt értékelve a gyermekek visszakapják, kijavítják elvégezve a megfelelő korrekciókat.

A központilag kiadott feladatlapokat a gyermek nem tarthatja magánál.

A különféle feladatlapokat, felméréseket, amelyeket leosztályoztunk, év végéig meg kell őrizni. Az iskolai dolgozatok, témazáró feladatlapok, stb.(1 évig megőrizendő) érdemjegyét a szaktanár az osztálykönyvbe való bejegyzéssel egyidejűleg ellenőrző könyvbe írassa be (kelet, téma) és írja alá.

A házi feladatokat iránymutatóan minden esetben javítani kell.

Fontos, hogy a tanuló tudja, értse, milyen teljesítményt, milyen irányú fejlődést várunk el tőle. Értékeljük a sikeres és sikertelen munkáját egyaránt.

A helyesírási hibákat mindenkinek kötelessége kijavítani, de a szaktárgyi jegybe nem lehet beszámítani.

Írásbeli feladatok értékelése

Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása

Az otthoni írásbeli házi feladat kiadásának korlátai

- A tanulókat (versenyre készülők, a tantárgy iránt aktívan érdeklődők) egyéni választásuk, kérésük alapján szorgalmi feladattal segíthetjük, számukra szorgalmi feladatot javasolhatunk.
- Az otthoni tanulási idő (írásbeli és szóbeli feladatok elvégzésének együttes ideje) maximum 20-30 percet vehet igénybe egy tantárgyból.
- A napi felkészülés otthoni (napközis, tanulószoba) ideje nem lehet több 1-1,5 óránál.

3.2.12 A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Iskolánkban az osztályok heti időkeretének mértékéig, a tanulói óraterhelés figyelembe vételével lehetőleg csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelvet, az informatikát, technikát. Célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a készségek fejlesztésére és tanulók tudásának megalapozására.

A választható tantárgyak esetében diákjainknak lehetőséget adunk, hogy megjelöljék, melyik pedagógusnál szeretnék tanulmányaikat folytatni. Amennyiben a tantárgyfelosztás és egyéb tanulásszervezési feltételek ezt lehetővé teszik, biztosítjuk a többség által megjelölt pedagógust a kurzus vezetésére.

A választásukat a tanulók és a szülők aláírásukkal megerősítik és tudomásul veszik, hogy az értékelés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne.

3.2.13 A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek

A tanulók fizikai állapotának edzettségének mérése 1.-4. évfolyam

Az állapotfelmérés ütemezése, eljárásrendje:

A méréseket a testnevelést tanító pedagógus végzi szeptember és október hónapban. A tanulóknak meg kell előzetesen tanítani a gyakorlatokat, utána érdemes csak mérni. Főleg az első osztályokban tanító kollégáknak nagy kihívás ez. A feladatoknál a számolásoknál gyakran kéri a kollégák, esetenként a szülők segítségét. Az egész napos oktatási rendszerű osztályokban a szabad foglalkozásokon is végezhetőek ezek a tevékenységek.

A tanulók az elvégzett gyakorlatokra pontszámokat kapnak: külön a lányok és külön a fiúk. Ezek pontszámok összeadódnak és egy hét kategóriás minősítés valamelyikébe beletartoznak.

Ezek:

1. 0 - 20 pont – igen gyenge
2. 21 - 40 pont – gyenge
3. 41 – 60 pont – elfogadható
4. 61 – 80 pont – közepes
5. 81 – 100 pont – jó
6. 101 – 120 pont – kiváló
7. 121 – 140 pont – extra

A tanulókkal május hónapban is elvégezzük ugyan ezeket a méréseket. A gyerekek önmagukhoz mérten is sokat fognak fejlődni, így a mérésnek van célja. A szülő is láthatja saját gyermeke pozitív javulását ezen a téren.

Próbák az általános testi erő, erő-állóképesség méréséhez

- Helyből távolugrás (cm)

- Hason fekvésből törzsemelés folyamatosan (db)
- Hanyattfekvésből felülés folyamatosan (db)
- Fekvőtámaszban karhajlítás folyamatosan (db)
- Cooper-teszt futás (m) 12 percig

Minden testnevelést tanító kolléga szeptemberben a tanmenettel együtt egy dossziében kézhez kapja a gyakorlatokat, helyes és részletes leírását, időtartamát.

Az iskola egészségfejlesztési programja keretében és a prevenciót is figyelembe véve, ezek a tevékenységek nem károsítják a tanulók testi és lelki fejlődését. Sőt elősegíti azt.

Az iskolánk kerettanterv alapján készült helyi tantervében 10 órát javasol a mérések végrehajtásához. A kollégák véleménye megoszlik a témával kapcsolatosan. Összegyűjtöttem tapasztalataikat, javaslataikat, véleményüket. Begyűjtöttem osztályonként, évfolyamonként a tanulók minősítését szám szerint.

A tanulói állapotfelmérés ütemezése, eljárásrendje, mérési módszerei 5-8 osztály

A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

Az egészségszint objektív mércéje diákjaink aktuális fizikai teljesítőképességének rendszeres vizsgálata, a változások, fejlődés figyelemmel kísérése. Ez az adott pedagógustól körültekintő, alapos munkát, szakértelmet igényel. Hiszen a nem kellő odafigyelés az adatokat torzíthatja, megghiúsíthatja tanulónk összehasonlíthatóságát kortársaival, illetve korábbi eredményével.

Iskolánkban a korábbi évek gyakorlatának megfelelően a tanulók fizikai állapotát évente két alkalommal, ősszel és tavasszal mérjük. évente egy alkalommal, tavasszal mérjük.

Az általános fizikai teherbíró képesség mérése során feltérképezhetők az egyes képességek területén mutatkozó hiányosságok. E hiányosságok feltárása a tanulók életmódjának ismerete kiindulási alapul szolgál mind az egyéni, mind a közösségi fejlesztő, felzárkóztató programok elkészítéséhez, lehetőséget biztosítva az egészségileg hátrányos helyzet megszüntetésére, az általános fizikai teherbíró képesség fokozatos fejlesztésére, a szükséges szint elérésére és megtartására.

Intézményünkben a Dr. Mérey Ildikó által kidolgozott "Hungarofit" módszerrel mérjük a tanulók kondicionális képességeit, fizikai állapotát. E tesztrendszer a terhelhetőséggel, egészséggel összefüggő fittség, műszerek nélküli objektív mérésére szolgál.

A mérési módszerrel az egészség szempontjából leglényegesebb kondicionális képességeket mérjük:

- az aerob kapacitást, amely a szív-keringési rendszer állóképességének legjobb mérőszáma, illetve
- azon izomcsoportok erejét, erő-állóképességét, amelyeket a mindennapi tevékenységünk során a leggyakrabban használunk, és amelyek gyengesége például a tartási rendellenességek leggyakoribb okozói.

Az előzőekben jelzett képességeket a következő motorikus próbákkal mérjük:

a.) Az aerob kapacitást (állóképességet) 12 perces futással (Cooper-teszttel), ami bizonyos egészségügyi, testi problémák esetében úszással is teljesíthető,

b.) Az egyes főbb izomcsoportok erejét, erő-állóképességét:

- az alsó végtag dinamikus erejét helyből távolugrással,

- a vállövi és karizmok erő-állóképességének szintjét fekvőtámaszban, karhajlítás és nyújtással,
- a hátizmok erő-állóképességét hason fekvésből törzsemelés és leengedéssel,
- a hasizmok erő-állóképességének mérését hanyattfekvésből felülés és visszaereszkedéssel végezzük.

A motorikus próbák végrehajtásának részletes leírását és a mért adatok értékelési útmutatóját az Oktatási Minisztérium 2000-ben kiadott "Útmutató a tanulók fizikai állapotának méréséhez, minősítéséhez" című kiadvány tartalmazza.

Ütemezése: április 01 – május 15-ig.

Eljárásrendje:

A mérést az osztályban testnevelést tanító pedagógus végzi és adminisztrálja: az értékelési útmutató alapján a felmért eredményhez a pontokat tanulónként hozzárendeli, összesíti és szövegesen értékeli az iskolában egységes úrlapon:

S. sz.	Név	12 perc futás		Helyből távol		Mellső fekvő-támasz		Felülés		Törzsemelés		Össz pont	Értékelés
		m	pont	m	pont	db	pont	db	pont	db	pont		
1.													
2.													

- az évfolyam szöveges értékelését összesíti az évfolyamonként megbízott testnevelő tanár, vagy alsó és felsős tantárgyfelelős
- a kapott eredmények alapján a testnevelő tanár meghatározza a fejlesztendő területeket, ami a következő évi tanmenetben jelenik meg;
- osztályonként és nemenként a szöveges értékelést összesíti, nemenként átlagot számol;

A testnevelő tanár az iskolában egységes úrlapon a tanulóknak egyénekenként odaadja a felmérés eredményét:

Fizikai állapotmérés	12 perc futás m	Helyből távol m	Mellső fekvő-támasz db	Felülés db	Törzsemelés db	Összes pont	Értékelés
Eredmény							
Pont							
Fiúk osztályátlaga							

Értékelés: extra: 121-140 kiváló: 101-120 jó: 81-100 közepes: 61-80 elfogadható: 41-60 gyenge: 21-40 igen gyenge: 0-20

Fizikai állapotmérés	12 perc futás m	Helyből távol m	Mellső fekvő-támasz db	Felülés db	Törzsemelés db	Összes pont	Értékelés
Eredmény							
Pont							
Lányok osztályátlaga							

Étékelés: extra: 121-140 kiváló: 101-120 jó: 81-100 közepes: 61-80 elfogadható: 41-60 gyenge: 21-40 igen gyenge: 0-20

- a felmérés tájékoztató jelleggel bír;
- osztályonként próbánként és nemenként a legjobb eredménnyel rendelkező tanulókat értékeljük jeles osztályzattal;

A felmérés előtt érdemes a testnevelőknek és tanítóknak egyeztetni a pontos végrehajtásról, hogy egységesen legyenek a tanulók felmérve, mert az eltérő végrehajtás eltérő minőséget eredményez és kedvezően, vagy kedvezőtlenül kihathat a mennyiségre.

A motorikus próbák végrehajtásának részletes leírását és a mért adatok értékelési útmutatóját az Oktatási Minisztérium 2000-ben kiadott "Útmutató a tanulók fizikai állapotának méréséhez, minősítéséhez " című kiadvány tartalmazza

3.2.14 Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei

Rendszerszemléletre nevelés elve

Tegyük képessé a gyermeket arra, hogy a megszerzett ismereteiket össze tudják kapcsolni az életben tapasztalt valós dolgokkal, lássák meg a problémákat és az azok közötti összefüggéseket, keressenek választ, megoldást azokra.

Természet és társadalom harmóniájának elve

Alapozzuk meg gyermekeinkben a természet, az épített és társadalmi környezet- benne az ember-harmóniájának megőrzését szolgáló szokásrendszert (értelmileg, érzelmileg, erkölcsileg, esztétikailag) Felelős, elkötelezett, környezettudatos és kulturált magatartással működjenek közre a szülőföld, a lakóhely, az óvoda esztétikus környezetének kialakításában, megőrzésében.

Fenntarthatóság elve

Alakítsuk ki gyermekeinkben a szűkebb és tágabb környezetért felelős, aktív, együttműködésre alapozott magatartásformákat, életvitelt, a jövőre, a fenntarthatóságra irányuló személyes attitűdöket.

Testi- lelki egészség elve

Az intézmény minden dolgozója törekedjen a komplex testi- lelki- szociális értékek védelmére, az ökológiailag fenntartható, egészséges élő és élettelen környezet kialakítására. Tudatosodjon gyermekeinkben, hogy az egészség érték, tenni kell érte. Értsék meg az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságát. Alakuljon ki gyermekeinkben az egészséges életmód iránti igény.

Az iskola környezeti és egészségnevelési szemlélete

Szemléletet csak úgy lehet formálni, ha minden tantárgyban és minden iskolán kívüli programon törekszünk arra, hogy diákjaink egységes egészként lássák a természetet és benne az embert. Megtanítjuk Őket arra, hogy a természetben tapasztalt jelenségek okait keressék, kutassák a közöttük lévő összefüggéseket.

Konkrét célok:

Hagyományok ápolása és a szaktárgyi célok megvalósulása

Rövid távú célok	Feladatok	Sikerkritériumok
A környezeti nevelés az oktatás és nevelés valamennyi területén jelenjen meg	A helyi tantervben műveltségi területenként és a tanmenetekben is konkrétan jelöljük meg a feladatokat, és az alkalmazni kívánt módszereket	Átdolgozott tanmenetek, több környezeti nevelési tartalom a tanórákon
A pedagógusok, a felnőtt dolgozók és a szülők személyes példájukkal legyenek a környezettudatos életvitel hiteles terjesztői	Képzések, továbbképzések, szülői értekezletek tartása az adott témában	Az iskolai programok tervezésekor szempont, hogy a lehetőségekhez képest minél környezetkímélőbb legyen a program.
Az iskola tisztaságának javítása, a szemét mennyiségének csökkentése	Teremértékelő bejárások, szelektív hulladékgyűjtés, alumínium dobozok, papír gyűjtése	Javul az iskola tisztasága
Takarékoskodás a vízzel és a villannyal	Rendszeres, majd alkalmankénti ellenőrzések	Észrevehetően csökken az iskola víz- és villanyszámláján szereplő összeg
Fejlesszük a tanulók problémamegoldó gondolkodását, az önálló ismeretszerzés képességét, megalapozva ezzel az életen át tartó tanulást (life long learning)	Szakkönyvek, folyóiratok, Internet stb.	Egyre több gyerek tudja használni a szakirodalmat és az Internetet.

A környezeti nevelés alapelvei

- az ökológiai gondolkodás kialakítása, fejlesztése,
- a fenntartható fejlődés biztosítása;
- a kölcsönös függőség, ok-okozati összefüggések láttatása;
- a helyi globális szintek kapcsolatainak, összefüggéseinek megvilágítása;
- az alapvető emberi szükséglet tisztázása;
- az emberi jogok ismertetése;
- a demokrácia biztosítása;
- elővigyázatosság szem előtt tartása;
- a biológiai és a társadalmi sokféleség tudatosítása.

3.2.15 A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei

Formai követelmények:

Cél: a folyamatos tájékozódás és tájékoztatás, hogy a személyiségfejlődés folyamatában hol tart a tanuló, a gyermek segítése a fejlődésben.

A tanuló magatartásának és szorgalmának értékelését és minősítését az osztályfőnök, az osztályban tanító pedagógusok véleményének kikérésével végzi.

Módja: Az értékelés minimum havonta egyszer, valamint félévkor és év végén írásban történik.

A magatartás és a szorgalom osztályzatai a következők:

A tanuló magatartásánál:

Példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2)

A tanuló szorgalmánál:

Példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2)

2.1.1 A magatartás értékelésének elvei

- A magatartás értékelése nem szűkíthető a viselkedés megítélésére. A magatartás értékelése erkölcsi-esztétikai szempontból történő vélemény-alkotás, ezért rendkívül szubjektív. Éppen ezért nagyon fontos a személyiség-fejlesztéssel kapcsolatos állásfoglalásunk szem előtt tartása. Az értékelésnek **mindenkor** ki kell terjednie a cselekvés feltárható motívumaira is. Így lehet tárgyilagos az értékelésünk. A magatartási tendenciák megismerése rendkívül fontos, nem teveszthető össze a szituatív cselekvésekkel.
- A magatartás esztétikai megítélése is része a magatartás értékelésének. Éppen ezért fontos a személyiség-fejlesztéssel kapcsolatos állásfoglalásunk "esztétikai nevelés" része is. Különösen kényes az ízlésre vonatkozó megítélésünk. Gyakran vezethet zsákutcába a fel nem ismert határ. A beállítódások alakításának irányát kell segíteni, s tudomásul venni az ízlés személyes voltát a gyermek esetében is.
- Fenti elveink tárgyiasulását segíti a gyermekekkel közösen kialakított norma és értékrend megszületése, folyamatos gondozása.

A tanuló magatartása

- **példás**, ha a közösségben végzett munkájával, jó kezdeményezéseivel, iskolai és iskolán kívüli kifogástalan viselkedésével, a rend megtartásával kitűnik, és társainak példát mutat;

- **jó**, ha a közösségi munkában becsülettel részt vesz, és iskolai és iskolán kívüli viselkedése általában kifogástalan, a legfontosabb iskolai rendszabályokat következetesen megtartja;
- **változó**, ha a közösségi munkában csak kevéssé vesz részt, viselkedésével szemben kifogás merül fel, rendszeretete ingadozó, de ugyanakkor igyekezet is tapasztalható nála a hibák kijavítására;
- **rossz**, ha munkájával és fegyelmezetlenségeivel a közösség fejlődését hátráltatja, társainak általában rossz példát mutat.

2.14.2 A szorgalomjegyek megállapításának elvei

- A tartós igyekezetként definiált szorgalom életkoronként más-más, ami a "tartósságot" illeti. Ami közös minden életkorban: a motiváció, a környezet értékrendje. Éppen ezért a szorgalom értékelésekor ezek együttes elemzése szükséges.

A gyermekek iskolai munkáján belül a pedagógiai beavatkozáshoz:

- Feladattudat
- Együttműködési képességük szintje.
- Közösségi tevékenység.
- A követelményeknek, megállapodásoknak való megfelelés
- Az egyes gyermek tanulási útjának nyomon követése.

A gyermekek iskolai munkájának értékelése a helyi tantervek, tanmenetek, éves munkaterv alapján történik minden évben.

A tanuló szorgalma:

- **példás**, ha kötelességteljesítése kifogástalan, a tanítási órákra való felkészülésében és otthoni (napközis, tanulószobai) munkájában képességeihez és körülményeihez mérten állhatatos törekvést, odaadást tanúsít;
- **jó**, ha az iskolai és otthoni (napközi, tanulószoba) munkáját teljesíti, vállalt kötelezettségeit elvégzi;
- **változó**, ha iskolai és otthoni (napközi, tanulószoba) munkájában csak időnként tanúsít törekvést, kötelességét csak ismételt figyelmeztetés után teljesíti;
- **hanyag**, ha képességeihez és körülményeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében, kötelességét gyakran elmulasztja, munkájában megbízhatatlan.

2.14.3 A jutalmazás, fegyelmezés iskolai elvei

A tanulók példamutató magatartásukért, szorgalmukért, a tanulmányi, a sport, a művészeti vagy egyéb területen elért kiemelkedő teljesítményükért dicséretben, jutalomban, illetve kitüntetésben részesíthetők.

I. 1.A dicséret elvei, formái, alkalmai

I.1.1. A szorgalmi időszak folyamán adható dicséret

a) osztályfőnöki dicséret:

Az osztályközösségért végzett példamutató tevékenységért, az iskolai rendezvényeken, vetélkedőkön való sikeres részvételért, esetleg ezek megrendezésében, lebonyolításában vállalt nélkülözhetetlen közreműködésért adható.

Formája: ellenőrző könyvbe való bejegyzés;

b) szaktanári dicséret:

A szakirányú városi vetélkedőkön, pályázatokon való sikeres részvételért, illetve a megyei szintű versenyeken való dicséretes szereplésért adható.

Formája: ellenőrző könyvbe való bejegyzés;

c) igazgatói dicséret:

Iskolánk hírnevét jelentősen növelő tanulmányi, sport vagy művészeti tevékenységért, eredményért (pl. megyei 1-3. vagy országos helyezését) és minden iskolánkért végzett, a diákság egésze elé példaként állítható tevékenységért adható.

Formája: ellenőrző könyvbe való bejegyzés.

I.1.2. A félévi, illetve az év végi osztályozó értekezlet alkalmával adható dicséret

a) tantárgyi dicséret:

Kiemelkedő szaktárgyi teljesítményéért adható a szaktanár döntése alapján.

Formája: félévkor az ellenőrző könyvbe és a naplóba, év végén a bizonyítványba, a naplóba és a törzslapba történő bejegyzés;

b) általános dicséret:

A mindegyik tantárgyból jeles, legalább jó magatartású, példás szorgalmú tanulónak adható a nevelőtestület döntése alapján. (Az általános dicséret nem zárja ki a tantárgyi dicséretet.)

Formája: félévkor az ellenőrző könyvbe, év végén a bizonyítványba és a törzslapba.

A fegyelmezés iskolai elvei

A tanulók fegyelmezése

A fegyelmezéssel kapcsolatban a hatályban lévő jogszabályok vonatkozó rendelkezései az irányadók.

Fegyelmi eljárást csak az iskola igazgatója, az osztályfőnök, illetve a Diákönkormányzat kezdeményezhet

A fegyelmezés elvei:

A fegyelmezés nevelési eszköz, amely a vétség helytelen voltának felismerésére készíti, és újabb vétségtől visszatartja a tanulót, esetleg tanulócsoportot

Büntetéskor figyelembe kell venni a kötelezettség megszegésének, a szabályok megsértésének mértékét, a cselekménynek a tanuló szűkebb és tágabb környezetére gyakorolt hatását a büntetés nem lehet megalázó és megtorló jellegű
a testi fenyegetés alkalmazása tilos.

A fegyelmezési intézkedések (a fokozatosság elvét is figyelembe véve) az alábbiak lehetnek:

- a) megrovás;
- b) szigorú megrovás;
- c) meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése, illetőleg megvonása;
- d) áthelyezés másik osztályba, tanulócsoportba vagy iskolába;
- e) eltiltás az adott iskolában a tanév folytatásától;
- f) kizárás az iskolából.

A fegyelmi eljárás lebonyolítása a hatályos jogszabályok alapján történik.

3.3 Az 2. Sz. Általános Iskola helyi tanterve

1. A választott kerettantervek megnevezése:

A helyi tanterv alapdokumentumai:

- Nemzeti Alaptanterv 2020
- Kerettantervek

Iskolánk helyi tanterve a 2020-as NAT-hoz illeszkedő kerettantervek alapján készült, azoknak a helyi igényekhez és lehetőségekhez igazított adaptációjaként. A Nemzeti Alaptanterv tantárgyai, területei a kerettantervi tantárgyi szerkezetben jelennek meg a tantervekben. A szabadon tervezhető időkeretből magasabb óraszámot biztosítunk az idegen nyelv tanításához.

A kerettanterv által előírt tartalmak a tantárgy számára **rendelkezésre álló időkeret 80 %-át fedi le**. A 20 %-ra nem írunk elő további tananyagot, hanem az egyes tematikai egységek között osztjuk el a rendelkezésre álló időkeretet gyakorlásra, elmélyítésre, az alkalmazható tudás megszerzésére vagy a képességek fejlesztése céljából.

Az 1-8. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai, 2020												
„a” osztály – digi-úszás												
Az egyes évfolyamoknál a bal oldali óraszám a NAT kötelező óraszámát tartalmazza, a jobb oldali rovatba pedig a szabadon tervezhető órák kerültek.												
Heti óraszám/évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.				
Magyar nyelv és irodalom	7	7	5	1	5	1	4	4	3	3		
Matematika	4	4	4	4	4	4	4	3	3			
Történelem						2	2	2	2			
Állampolgári ismeretek											1	
Hon- és népismeret						1						
Etika/hit és erkölcsan	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Környezetismeret			1	1								
Természettudomány						2	2	0	0			
Kémia								1	2			
Fizika								2	1			
Biológia								2	1			
Földrajz								1	2			
Első élő idegen nyelv		1+1+1		2	1	3	3	1	3	2	3	2
Ének-zene	2	2	2	2		2	1	1	1			
Vizuális kultúra	2	2	2	1		1	1	1	1			
Dráma és színház								1				
Technika és tervezés	1	1	1	1		1	1	1				
Digitális kultúra		1+1	1	1		1	1	1	1		1	
Testnevelés		5	5	5		5	5	5	5		5	

Osztályfőnöki					1		1		1		1	
Hittan egyházi intézményben												
Kötelező alapszám	22	22	22	23	27	26	28	28				
Szabadon tervezhető óra	2	2	2	2	1	2	2	2				
Összes tervezett óraszám	22	22	22	23	27	26	28	28				
Maximális órakeret	24	24	24	25	28	28	30	30				

Az 1-4. évfolyamon az Élő idegen nyelv tantárgy +1 tanulást segítő foglalkozást (TSF) kap.
 Az 1-4. évfolyamon az úszást választók esetében testnevelés tantárgy 5 órájából 2 órát úszásra fordítunk +2 tanulást segítő foglalkozást (TSF) kapnak, a digitális kultúrát választók esetében testnevelés tantárgy 5 órájából 2 órát úszásra fordítunk és az egy digitális kultúra óra mellé még egy digitális kultúra TSF órát kapnak.
 A felső tagozaton 3 vagy 5 órában tanulják az idegennyelvet tanulóink. A 3 órában tanuló gyermekek párhuzamosan az 5 órában tanulókkal magyar és matematika tantárgyból fejleszhető-
 tehetséggondozó órákat kapnak.

Az 1-8. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai, 2020													
„a” osztály – digitális kultúra													
Az egyes évfolyamoknál a bal oldali óraszám a NAT kötelező óraszámát tartalmazza, a jobb oldali rovatba pedig a szabadon tervezhető órák kerültek.													
Heti óraszám/évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.					
Magyar nyelv és irodalom	7	7	5	5	4	4	3	3					
Matematika	4	4	4	4	4	4	3	3					
Történelem					2	2	2	2					
Állampolgári ismeretek								1					
Hon- és népismeret					1								
Etika/hit és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1					
Környezetismeret			1	1									
Természettudomány					2	2	0	0					
Kémia							1	2					
Fizika							2	1					
Biológia							2	1					
Földrajz							1	2					
Első élő idegen nyelv	1+1+1			2	3	3	3	2	3	2			
Ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1					
Vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1					
Dráma és színház							1						
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1						
Digitális kultúra	1+1		1	1	1	1	1	1					
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5					
Osztályfőnöki					1	1	1	1					
Hittan egyházi intézményben													

Kötelező alapóraszám	22	22	22	23	27	26	28	28
Szabadon tervezhető óra	2	2	2	2	1	2	2	2
Összes tervezett óraszám	22	22	22	23	27	26	28	28
Maximális órakeret	24	24	24	25	28	28	30	30

Az 1-4. évfolyamon az Élő idegen nyelv tantárgy +1 tanulást segítő foglalkozást (TSF) kap. A felső tagozaton 3 vagy 5 órában tanulják az idegennyelvet tanulóink. A 3 órában tanuló gyermekek párhuzamosan az 5 órában tanulókkal magyar és matematika tantárgyból fejlesztő-tehetség gondozó órákat kapnak.

Az 1-8. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai, 2020									
„b” osztály - úszás									
Az egyes évfolyamoknál a bal oldali óraszám a NAT kötelező óraszámát tartalmazza, a jobb oldali rovatba pedig a szabadon tervezhető órák kerülnek.									
Heti óraszám/évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	
Magyar nyelv és irodalom	7	7	5	5	4	4	3	3	
Matematika	4	4	4	4	4	4	3	3	
Történelem					2	2	2	2	
Állampolgári ismeretek								1	
Hon- és népismeret					1				
Etika/hit és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1	
Környezetismeret			1	1					
Természettudomány					2	2	0	0	
Kémia							1	2	
Fizika							2	1	
Biológia							2	1	
Földrajz							1	2	
Első élő idegen nyelv	1	1	1	2	3	3	3	3	
Ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1	
Vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1	
Dráma és színház							1		
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1		
Digitális kultúra			1	1	1	1	1	1	
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5	
Osztályfőnöki					1	1	1	1	
Hittan egyházi intézményben									
Kötelező alapóraszám	22	22	22	23	27	26	28	28	
Szabadon tervezhető óra	2	2	2	2	1	2	2	2	
Összes tervezett óraszám	22	22	22	23	27	26	28	28	
Maximális órakeret	24	24	24	25	28	28	30	30	

Az 1-4. évfolyamon az Élő idegen nyelv tantárgy +1 tanulást segítő foglalkozást (TSF) kap.

Az 1-4. évfolyamon a Testnevelés tantárgy 5 órájából 2 órát úszásra fordítunk +1 tanulást segítő foglalkozást (TSF) kap. A felső tagozaton 3 vagy 5 órában tanulják az idegennyelvet tanulóink. A 3 órában tanuló gyermekek párhuzamosan az 5 órában tanulókkal magyar és matematika tantárgyból fejlesztő-tehetséggondozó órákat kapnak.

2. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

Az iskola csak olyan tankönyveket használ, amelyeket hivatalosan tankönyvvé nyilvánítottak, illetve amelyek szerepelnek a tankönyvjegyzékben, és igazodnak a tantárgyi tantervekhez.

Az egyes tantárgyak tanítása során a pedagógus tankönyveket, munkafüzeteket és különféle tanítást segítő (pl.: atlasz, szótár, feladatlap, lexikon, szöveggyűjtemény, feladatgyűjtemény, digitális tananyag, stb.) tanulmányi segédleteket alkalmazhat. A tankönyvek, segédletek kiválasztásakor szem előtt kell tartani az egy diákra előírt normatívát.

Törekedni kell arra, hogy egyes tanulást segítő szemléltető anyagok (pl.: szótárak, atlaszok) legalább egy osztályra való mennyiségben az iskolai könyvtár rendelkezésére álljanak. Az alkalmazandó tankönyveket és taneszközöket a munkaközösségeken belül a pedagógusok határozzák meg a fentiek figyelembevételével.

Tartalmi szempontok:

- A tankönyv témafeldolgozása, feladatrendszere igazodjon a Helyi tanterv tartalmához, célkitűzéseire.
- Vegye figyelembe az adott korosztály értelmi fejlődésének, megismerő tevékenységének életkori sajátosságait.
- A tankönyv nyelvezete, szerkezete legyen követhető, áttekinthető, érthető.
- Adataiban legyen pontos, következtetéseiben logikus.
- Törekedjen a tömörségre, tartalmilag legyen igényes.
- Stílusa legyen magyaros, érthető, pontos fogalmazású.
- Ne csak ismereteket közvetítsen, hanem fejlessze a képességeket és készségeket is, neveljen gondolkodásra.
- Legyen sokoldalúan használható: az átlagos képességű tanuló sikeresen használhassa, de a kiváló képességűt is inspirálja újabb feladatok megoldására.
- Lehetőleg önállóan, kevés tanári segítséggel is használható legyen.
- Segítse elő a külső- és belső vizsgákra való felkészülést.
- Gondolkodtató feladatokat tartalmazzon.

Formai szempontok

- A tankönyv lehetőleg minél kisebb méretű legyen, lapminősége alkalmas legyen írásra, olvasásra.

- A betűforma, méret és távolság illetve az egy oldalra kerülő szöveg – vagy feladatmennyiség feleljen meg a tanulók észlelési képességeinek.
- Legyen esztétikus, ízléses, megfelelően illusztrált, tartós és könnyen kezelhető.
- A taneszközök jól áttekinthetőek, figyelemfelkeltőek, tisztántarthatóak és esztétikusak.
- A tankönyv rendelés menetét a 4/2017. (IV. 10.) EMMI rendelet a tankönyvvé, pedagóguskézikönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről szóló 17/2014. (III. 12.) EMMI rendelet módosítása határozza meg. A házirend mellékletét képező Tankönyvellátási rend részletezi.

Iskolánk fontos vállalása az idegen nyelv oktatása, melynek biztosításáért az elektronikus ismeretforrások folyamatos fejlesztése igen fontos feladat.

A szükséges szemléltető eszközök, egyéb munkaeszközök biztosítása érdekében az iskola különböző pályázatokon is igyekszik anyagi pénzforrásokhoz jutni.

3.1. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

A fejlesztési területek – nevelési célok a teljes iskolai nevelési-oktatási folyamat közös értékeit jelenítik meg, így áthatják e pedagógiai folyamatok egészét. E területek – összhangban a kulcskompetenciákban megjelenő ismeretekkel, képességekkel, attitűdökkel – egyesítik a hagyományos értékeket és a XXI. század elején megjelent új társadalmi igényeket.

A nevelési célok a következőképpen érvényesülnek a tartalmi szabályozás különböző szintjein és valósulnak meg a köznevelés folyamatában:

- beépülnek az egyes műveltségi területek, illetve tantárgyak fejlesztési követelményeibe, tartalmaiba;
- tantárgyak részterületeivé válhatnak, vagy önálló tantárgyként jelenhetnek meg az iskola helyi tanterve szerint;
- tematizálják az alsó tagozaton a tanítói munkát, felsőbb évfolyamokon pedig elsősorban az osztályfőnöki órák témaköreit;
- témákat, fejlesztési helyzeteket körvonalaznak a nem tanórai keretekben folyó egyéb iskolai foglalkozások, programok számára.

Az erkölcsi nevelés

Az erkölcsi nevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatának elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, társadalmi beilleszkedésük elősegítése. Hangsúlyt kell helyezni a közelmúlt viharos történelmi eseményeinek etikai alapú megítélésére, a XX. századi totális diktatúrák lélektelen, emberellenes voltának sokoldalú bemutatására, különös tekintettel a társadalomtudományi és művészeti tantárgyak oktatása terén.

Az erkölcsi nevelés területén iskolánkban törekszünk arra, hogy legyen életszerű: készítse fel a tanulókat az életben elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni az életvezetési

problémákban, ezért osztályfőnöki és erkölcsstan órákon alkalmazzuk a csoportmunka módszereit, és csoportfejlesztő tematikus játékos foglalkozásokat tartunk.

Ezekon az órákon gondot fordítunk a tanulók életében nélkülözhetetlen készségek megalapozására és fejlesztésére, mint a tisztelet, segítőkészség, az együttérzés, a mértéktartás és a kötelességtudat.

A munka világába való beilleszkedésük elősegítése érdekében megtanítjuk őket az önfegyelemre, a képzelőerejük használatára. Fontosnak tartjuk, és ezért minden tanórán fejlesztjük az intellektuális képességeiket. Helyzetünkből adódóan a beleérző, – és együttérző képesség fejlődik azzal, hogy az értelmileg ép, de mozgássérült tanulóinkat közösségeinkben együtt neveljük.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A társadalomtudományi és művészeti, valamint osztályfőnöki és etika órákon törekszünk arra, hogy tanulóink ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Legyenek képesek azon alkotók helyes etikai alapú megítélésére is, akik elfogadhatatlan politikai és morális szerepvállalásuk révén – akár passzívan, akár tevőleges cselekvések során – az embertelen eszmék és gyakorlat szolgálatába álltak, idegen elnyomó hatalmak érdekeit szolgálták ki.

Ezért benevezünk a városismereti és történelmi versenyekre, a helyi iskolák által szervezett Apáczai vetélkedőre, és iskolánk 7. évfolyamosai lehetőséghez mértén pályáznak a Határtalanul programra. Tanulmányozzuk a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Helyi szinten nemzeti ünnepeinkre műsorokkal készülünk. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért a tanulók, magyarságtudatukat megőrizve, ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Arra törekszünk, hogy tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról. A nemzeti öntudat egészséges voltától idegen mindenféle nacionalizmus – így a nemzetiségek, a vallási-nyelvi etnikumok történelem- és jelenformáló szerepének és államalkotó létük elismerésének az iskolai nevelés-oktatás egészében evidenciának kell lennie.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A felelős, hazájáért cselekedni akaró és tudó állampolgárrá nevelésnek szerves része a demokratikus jogállam és a nemzeti függetlenség (szuverenitás) ellen fellépő törekvések felismerése, és annak megértése, hogy a diktatúrák elleni küzdelem minden korban elsődleges állampolgári kötelezettség, hiszen a jogtiprásból sohasem születhet jog. Ennek alapján kell a XX. századi totális diktatúrák jellemzőit is feldolgozni, feltárva e rendszerek emberiség ellen elkövetett soha el nem évülő bűntetteit is.

Ahhoz, hogy valaki felelős állampolgárrá váljon, a hétköznapokban ennek megfelelően éljen, ismerje jogait és kötelességeit, külön ismeretekkel, készségekkel kell rendelkeznie. Ezeket a készségeket és ismereteket már, gyermekkorban el kell sajátítaniuk a diákoknak, meg kell ismerkedniük a demokratikus berendezkedés sajátosságaival, a választási rendszer jellemzőivel, azzal, hogy hogyan válhatnak felelős állampolgárrá. Ez a viselkedési forma éppen úgy kialakítható, fejleszthető, mint bármely más kompetencia. A XXI. század iskolájának

legfőbb feladata pedig nem más, mint az alapkészségek, kompetenciák fejlesztése, felkészítve ezzel a tanulókat az egész életen át tartó tanulásra. A demokratikus és felelős állampolgárság tanulható, tanítható és fejleszthető, éppen ezért megkerülhetetlen, hogy jelentős szerepe legyen a mai, az új kihívásokkal szembesülő oktatási elképzelések formálásában.

A demokráciára nevelést igyekeztünk úgy felépíteni és feldolgozni, hogy ez által számos készséget és képességet fejlesszünk (szövegértés és szövegalkotás, kommunikációs készség, problémamegoldó képesség, lényegkiemelés, adatkeresés, szabálykövetés).

Céljaink:

A tanulók értsék a demokratikus és felelős állampolgárság mibenlétét, megismerjék a demokratikus berendezkedés alapelvét, különbséget tudjanak tenni demokrácia és diktatúra között, megismerjék és megértsék közösségük működésének mechanizmusait, ennek megfelelően viselkedjenek, rendelkezzenek állampolgári ismeretekkel, készségekkel és attitűdökkel, ismerjék meg jogait, ismerjék meg állampolgári kötelezettségeiket, ismerjék meg a magyar parlamenti és önkormányzati választási rendszer működését.

E célokat valósítjuk meg osztályfőnöki, etika, történelem, magyar órákon, és a diákönkormányzat munkájában. Az iskola minden évfolyamán fontos feladat – az életkori sajátosságok és egyéb specifikációk mentén – Magyarország Alaptörvényének, különösen a Nemzeti Hitvallásban és az Alapvetésben foglaltak megismertetése.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A tematikus csoportfoglalkozások során olyan tevékenységeket szervezünk, amelyek által a tanulók ismeretei bővülnek, képességeik gyarapodnak, attitűdjeik pozitív irányba formálódnak. Az önismeretre, a közösségi kapcsolatok kialakítására, a szociális képességek fejlesztésére, az egyénileg hatékony tanulási módszerek elsajátítására, az egészséges életvitel kialakítására, a tágabb természeti, társadalmi környezetért érzett felelősségre nevelnek. Olyan kompetenciákat is fejlesztünk, melyek révén a tanulóknak kialakul az alkalmazkodóképesség, a tolerancia, a konfliktuskezelő képesség.

A tanulóknak a pszichés történéseket tudatosítjuk, elősegítjük önmaguk mélyebb megismerésével az alkalmazkodást, beilleszkedést, saját helyük felismerését szűkebb és tágabb környezetükbe. Emellett felkészítjük az önbizalom, az önértékelés megalapozására.

A megvalósítás szinterei:

- Csoportfoglalkozás
- Szociális kompetenciafejlesztő foglalkozás
- Tanulói projekt
- Témahét
- Kirándulások
- Diákönkormányzat
- Szakkörök.

A családi életre nevelés

A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését a köznevelés területére. A családi életre való felkészítés segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, valamint a családi életükben felmerülő konfliktusok kezelésében. Az iskolának foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is.

Felkészítjük a gyerekeket a tudatos párválasztásra, a felelős házasesetre, a család életének és tevékenységének szervezésére, a családon belüli mindennapi teendők ellátására, a családi életben szükségessé váló korrekciók végrehajtására és konfliktuskezelésre, ill. megelőzésre, valamint a gyermekneveléssel kapcsolatos teendők elvégzésére. Ennek a sokrétű nevelési feladatnak az ellátását több tantárgy és tantárgyakon kívüli foglalkozás is szolgálja. Bekapcsolásra kerül ebbe a folyamatba az osztályfőnöki órán kívül a biológia, a magyar irodalom és az etika. A családi életre nevelés megvalósítása részben a felsorolt teendőkkel kapcsolatos ismeretek közvetítését jelenti. Természetesen kívánatos mindkét nem számára a fontosabb családhoz kötődő feladatok begyakoroltatása is, ezért e terület feladat megvalósításában részt vállal a technika tantárgy is. E terület feladatainak megvalósításában hatékony segítséget nyújt iskolánk védőnője, rendőre, ifjúságvédelmi felelőse, szociális segítője.

A testi és lelki egészségre nevelés

Láttatni kell a diákokkal, hogy a fizikai erőnlét, a fittség – a test egészsége és jóléte – elválaszthatatlan a lelki egyensúlytól, a lélek egészségétől. A rendszeres testnevelés és sporttevékenység révén könnyebb elviselni a stresszt, a fizikai, lelki és szellemi terheléseket. A testi és a lelki egészség harmonikusan együttható fejlesztése és megőrzése a tanulók élethosszig tartó, egészségtudatos, fizikailag aktív életvezetésre történő szocializálásának célját szolgálja, melyhez szorosan kapcsolódik a tehetséggondozás és a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztés is. Az egészségfejlesztés és –megőrzés ösztönző erővel kell, hogy bírjon az egészségközpontú tevékenységrendszerek tudatos kialakítására és fenntartására.

Felkészítjük a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz kezelés módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megővésére, gondozására, társas viselkedésük szabályozására, a társas konfliktusok kezelésére. Az iskola feladata az is, hogy a családdal együttműködve felkészítse a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiéniában, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében.

Helyi megvalósulásának módjai: mindennapos testnevelés, úszóosztály, sportkörök, félévente legalább egy egészségnevelési nap szervezése egészséges táplálkozással is összefüggően (TÁMOP 3.1.4.), egészségnevelési projektek, erdei iskola, etológia szakkör – természetjárás, a szociális munkás által szervezett osztálysegítő programok.

A védőnő és az orvos bevonásával elsősegélynyújtási és baleset-megelőzési ismeretek oktatása elsősorban osztályfőnöki és biológia órák keretében. Nélkülözhetetlen szerepet tölt be a mozgástanulás a tanulók saját testképének megismerésében és a testtudat kialakításában.

Mindennek sikere nagyban függ a komplex intézményi mozgásprogram elméleti és gyakorlati minőségétől.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

Arra törekszünk, hogy a nevelés folyamatában alakítsuk ki a gyermekeinkben a beteg, sérült, fogyatékkal élő emberek iránti együtt érző és segítő magatartást. Saját élményű tanuláson keresztül fejlesszük ki a szociális érzékenységet és számos olyan képességet (együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létehez.

Helyi megvalósítás lehetőségei: diákönkormányzati munka, osztályfőnöki munka, szakkörök, versenyek.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A természettudományi oktatás és nevelés terén a tanulók empirikus tapasztalataira épülő és életkori sajátosságaikhoz, igényeikhez adekvát módon kapcsolódó ismeretátadás a természettudományos és műszaki életpályákra való szocializáció sikerességének záloga.

Megtanítjuk gyerekeinket arra, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. A nevelés célja, hogy a természet szeretetén és a környezet ismeretén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Felkészítjük őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekszünk arra, hogy a tanulók ismerjék meg azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük természeti és társadalmi értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába. Helyi megvalósulás lehetőségei: tanórán kívüli tevékenység keretein belül: ökoiskola, ökotábor, erdei iskola, tangazdaságok, állatmenhelyek meglátogatása, tanulmányi kirándulások.

Pályaorientáció

Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek révén a tanulók kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, és képessé válnak hivatásuk megtalálására, foglalkozásuk és pályájuk kiválasztására és a hozzájuk vezető erőfeszítések megtételére. (Pályaorientációs tanítás nélküli munkanap – részletesen az éves munkatervben)

Ehhez fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

A felső tagozaton folyamatosan készítjük fel tanulóinkat a helyes pályaorientációra az osztályfőnöki órák keretein belül. A 7-8. évfolyamon üzemlátogatásokat szervezünk, szakmásmertetőket tartunk, a 8. évfolyamon szülői értekezlet keretében a középfokú intézmények pedagógusai ismertetőt tartanak iskolájukról, pályaválasztási kiállításon ismerkednek meg gyermekeink a különböző szakmákkal. A középfokú intézményekben nyílt tanítási napokon vehetnek részt.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók felismerjék saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világában és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan a rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrataltságát. A fenntarthatóság gazdasági-üzleti világban értelmezhető vonatkozásai olyan fejlődési folyamatot feltételeznek, mely az önfenntartó mechanizmusok, a megújuló erőforrások révén nem csak a természettudományi műveltségterülethez, hanem a testi-lelki egészség céljaihoz is kapcsolódnak az iskolai nevelés-oktatás területén.

Helyi megvalósulásának módjai: benevezünk a témahétre, különböző pénzügyi vetélkedőkbe, foglalkozunk a családi költségvetéssel osztályfőnöki és technika órákon.

Médiatudatosságra nevelés

Az értelmező, kritikai kialakítása révén felkészítjük tanulóinkat a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékeltű megszervezésére, tudatos alakítására. A médiatudatosságra nevelés során a tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusával, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

Helyi megvalósulásának módjai: a könyvtár –és fonotéka használata, az internet lehetőségeinek felhasználása tanórákon.

A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban. Meg kell tanítania, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere, hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások. Az előzetes ismeretek és tapasztalatok, hogyan mozgósíthatók, melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; a tanulók csoportban miként működhetnek együtt. Hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint a szövegek, meghatározások, képletek stb. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése. Egy életen át tartó tanulás fontosságának tudatosítása osztályfőnöki órák keretében és szakórákon.

A helyi tantervek, tantárgyi programok céljait az alábbi pedagógiai feladatok megvalósításával kívánjuk elérni.

- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;
- bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulászervezési módokat.

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.

Tanulási módszerek kialakítása, iskolai fegyelem és figyelem, kötelességérzet kialakulása.

- A pedagógus-gyerek kötődés kialakítása, az együttműködés gyakorlása
- Az iskolai szokásrendszer megismerése, megfigyelése
- A szokások próbálgatása, gyakorlása
- A közösség, a környezet iránti figyelem felkeltése
- A munkamegosztás kialakítása a közösségen belül tevékenységközpontú ismeretszerzésben
- Az énkép fejlesztése: önbizalom, magabiztosság, önállóság
- Az olvasási-, írás-, számolási készség alapozása
- A beszédképesség fejlesztése
- Az idegennyelv tanulási lehetőségének biztosítása
- A tanulás iránti természetes érdeklődés megtartása, növelése
- A taneszközök használata segítségével, irányítással
- a helyes tanulási szokások kialakítása, gyakorlása
- A kötelességtudattal való ismerkedés
- Az élővilág felfedezése, szeretete, gondozása
- A mindennapi testedzés igényének kialakítása, lehetőségének biztosítása.
- A környezet, a körülöttünk lévő világ egyes jelenségeinek empirikus tapasztalatok útján való értékelése.
- A környezeti nevelés terén törekedni kell a tanórán kívüli környezetben történő megvalósítás bővítésére, a lehetőségek maximális kihasználására (napközis időkeret, iskolán kívüli programok, erdei iskola, tanulmányi kirándulások, pályázati programok stb.).
- A tanulókat fizikailag aktív, egészségtudatos életmódra, az egészségmegőrzés érdekeit szem előtt tartó életvezetésre szocializáljuk a foglalkozások során.

- Stressz- és feszültségoldás háttérismereteinek és technikáinak elsajátítása a mindennapokban.

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a NAT elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamat.

- Az énkép, önbizalom, bátorság, hely a közösségben
- Motiváció, tanulásszervezés, teljesítmények növekedése
- A felelősségérzet, kötelességtudat fejlesztése
- Az önellenőrzés rendszeres gyakorlása
- Egyszerű következtetések megfogalmazása
- Részleges önállóság a munkavégzésben,
- Az olvasási, írás, számolási készség javítása, fejlesztése
- A szóbeli és írásbeli kifejezőképesség fejlesztése, fogalmazás
- A tanulási módszerek megismerése, gyakorlása (vázlatkészítés)
- A könyvtárhasználat iránti érdeklődés felkeltése,
- A szűkebb környezet élővilágának alaposabb megismerése, gondozása
- A digitális kultúra, a számítástechnikai érdeklődés felkeltése.
- A stressz- és feszültségoldás különféle lehetőségeinek kimerítése a mindennapi nevelési- és más közösségi szituációkban komoly eszköz a problémakezelés és a konfliktuskezelés terén éppúgy, mint az interperszonális kapcsolatokban.
- A motoros fejlesztés eszközei a differenciálás és a motiváció fontos eszközei valamennyi képesség- és készségfejlesztési területen mind a tanórai, mind az egyéb foglalkozások során.
- Alapvető fontosságú a környezeti nevelés tanórán kívüli megvalósítása, a tanulókat fizikailag aktív, egészségtudatos életmódra, az egészségmegőrzés érdekeit szem előtt tartó életvezetésre való szocializálása, mely minden foglalkozásban helyet kap. Kulcsfontosságú a stressz- és feszültségoldás háttérismereteinek és technikáinak elsajátítása a mindennapokban.

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

- A kulcskompetenciák megalapozása, együttműködési készség fejlődése, a tanulói tudás megalapozása

- Az énkép kikristályosodási folyamatának kezdetei: önállóság, szolidaritás, tolerancia, az értékekhez való igazodás
- A közösséggel való együttműködés
- Az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani
- Az ok-okozati összefüggések meglátása, megfogalmazása, lényegkiemelés
- A vitakészség kialakítása, érvek, ellenérvek felsorakoztatása
- Az önálló kutatómunka, könyvtárhasználat bevezetése
- A hatékony tanulási módszerek kiválasztása
- Az érdeklődésnek megfelelő tanulmányi irányultság megválasztása
- Az összefüggő, logikusan felépített feleletre való előkészítés.
- Az esélyegyenlőtlenség, a szegregáció elleni küzdelem, a megkülönböztetés hátrányainak bemutatása és az ellenük való küzdelem az iskolában társadalmi fontosságú. Ennek etikai alapú megközelítése valamennyi tanórai és – a nevelési célzatú foglalkozások között kitüntetett helyen szereplő osztályfőnöki órák mellett – a tanórán kívüli foglalkozásban is elengedhetetlen. A nemzetiségek, a nyelvi-vallási etnikumok iránti megértő, befogadó attitűd, a kultúrtörténeti relevanciájuk, államalkotó jelentőségük bemutatása egyaránt lényeges az ismeretközlésben és a nevelés-oktatás egészén keresztül.
- Az ismeretek, alapfogalmak és a rendszerközpontú szemlélet mellett kell megfelelő teret engedni az ezeket nélkülözni nem képes kompetencialapú fejlesztésnek.
- Az egészséges életvitel kialakításához biológia tantárgy gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni, mely az egészségmegőrzésnek, a fizikailag aktív és egészségtudatos életvezetésre készítésnek a komplex intézményi mozgásprogrammal, valamint az egészségnevelési programmal való összhangját képes megjeleníteni a lelki egészség fejlesztésével egyetemben (pl. stressz- és feszültségoldó programok). Az egészséges nemzeti öntudat fogalmi elemeinek megismertetésével a közösségfejlesztés céljait is szolgáljuk, de kellő hangsúllyal mutatunk rá a tolerancia fontosságára, a velünk élő nemzetiségek, vallási-nyelvi etnikumok nemzet- és államalkotó szerepére, melynek különös jelentősége van történelem, magyar irodalom, etika tantárgy terén.

A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaeorientációra.

- Bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.
- Az egyéniség tudatos vállalása, a kialakult személyiségjegyek korrekciója
- Az egyéni és közösségi felelősség átérzése

- A közösséggel való együttműködés
- A lényegkiemelés gyakorlása, vázlatírás, jegyzetelés
- Az önállóság
- Az értékteremtésben való tudatos részvétel
- A munka tisztelete, megbecsülése, megbízható elvégzése
- A vitakészség fejlesztése, érvek felsorakoztatása, önálló állásfoglalás
- A pályaválasztás, a továbbtanulás tudatos előkészítése,
- Az egyéni kutatómunka és beszámolás

3.2. Egész napos iskola

Az egész napos nevelést az iskolánkban alsó tagozaton valósítjuk meg. Az iskoláknak fontos feladata lett, hogy valamilyen módon próbálják vonzó-, az életkori sajátosságokhoz illeszkedő módon segíteni a diákokat abban, hogy szabadidejükben sportoljanak, pihenjenek, játsszanak, és sokféle, az iskolai tananyagot kiegészítő ismeretet szerezzenek. Ezért egyre nagyobb szerepet kell vállalnunk a tanulók oktatása, nevelése mellett a fennmaradó, azaz a *szabadnak* tekinthető idő eltöltésének megszervezésében is.

Az egész napos nevelési formában a tanulók életkori sajátosságait, fáradságát is figyelembe véve, a nap egészére (8.00 – 16.00) elosztva váltják egymást a tanítási órák, a tanulási képességekhez igazított tanórákra való felkészülés, a regenerálódást szolgáló szabadidős programok. Ezen kívül közösségteremtő erejével kiegészíti a család szocializációs szerepét. Ezekben az osztályainkban napi 8 órát (9 tanórát, tanulást segítő foglalkozást) töltenek el a tanulók, ezért fontos, hogy a gyermek életében rendszer legyen, hiszen egy rendszeresen ismétlődő folyamathoz könnyebben tud alkalmazkodni. Ez a napirend-órarend természetesen nem jelent rideg szabályokat, ez egy rugalmasan kezelhető keret, mely a gyermek fizikai pszichés terhelhetőségétől függően lazítható. A tanítási órák 45 percesek. Az önálló tanulás részben délelőtt, részben délután történik. Az eltérő tanulási tempó miatt ebben az esetben a differenciált feladat adásával lehet a szinkront megteremteni. A délelőtti és a délutáni időszakban is rendszeresen van szabadidő, amely a kikapcsolódást, a monotoníából való kizökentést teszi lehetővé. A tevékenységek megszervezésénél a gyermekek szükségleteire és a már kialakult helyi szokásainkra alapozunk. Ezért olyan foglalkozásokat tartunk, amelyek a gyermekek szükségleteit kielégíti. (Pl.: mozgásigény, játékoság, egyéni érdeklődés.) Ugyanis az örömmel végzett tevékenységek élményszerűvé válnak és fokozatosan újabb szükségleteket hoznak létre. Így a nevelés folyamán egyre értékesebb motivációs bázis alakul ki. Kívánatos, hogy a tevékenységek a napi megterhelés mellett pihentetőek és változatosak legyenek, ugyanakkor sokféle képességet fejlesszenek. Az önálló tanulásra nevelés érdekében olyan programokat is tervezünk, amelyek kapcsolódnak az iskolai tananyaghoz, további önművelődésre buzdítanak. A szabadidő eltöltésének lehetőségei: levegőn való mozgás, játék, kreatív manuális foglalkozás, kulturális foglalkozás, séta, kirándulás. Az étkezésnél a kulturált étkezési szabályok, szokások, illetudó kommunikáció kialakítása a feladat.

Az egész napos rendszerű osztályokban két tanító dolgozik a gyerekekkel, megosztva egymás között a tantárgyakat. Ez a forma nagymértékben megkönnyíti mind a gyerek, mind a szülő mindennapjait, egyenletesebb terhelést biztosítva így elkerülhető a fárasztó otthoni tanulás. A gyermek az iskolában – szakember segítségével – tanulja meg a helyes tanulás fortélyait és így kudarcmentesen gyorsabban jut el a hatékony, önálló tanulás szintjére.

Az egész napos rendszerű nevelés-oktatás napirendje öt szakaszra bontható:

A hagyományos értelemben vett kötelező **tanóra**, amelynek időtartama a gyerekek életkorának, napszaknak, évszaknak stb. figyelembevételével az osztálytanító belátása alapján rugalmasan kezelendő, a terhelést hosszabb-rövidebb regenerációs szünetekkel, mozgással, szabad levegőn tartózkodással megszakítva.

Az **önálló tanulás** illeszkedik a tanórához. Feladata: a tanári magyarázattal, közös tevékenységgel elsajátított tudásanyag egyéni gyakorlása, rögzítése, elmélyítése. Ezen önálló feladatmegoldást az a tanító felügyeli, segíti (differenciáltan és szükség szerint), aki az adott tanórán a közös feldolgozást irányította. Mindez jóval hatékonyabbá teheti a tanulást, közvetlen visszajelzést nyújt a pedagógusnak is saját munkájáról.

Az **irányított szabadidős**, illetve választható foglalkozások, során valósíthatók meg azok a tevékenységek, amire a szülők, gyerekek köréből nagyobb mértékű igény jelentkezik. Ebben a keretben szervezhetőek a speciális osztályprogramok a testkultúra vagy a művészetek terén, illetve alsóbb évfolyamainkon az idegen nyelvvél való játékos formájú foglalkozás is.

A **kötetlen szabadidő** eltöltésében alapelvünk, hogy lehetőleg az időjárástól függetlenül minden diákunk töltsön naponta több rövid szünetet és egy hosszabb időszakot a szabad levegőn, kötetlen játékkal, mozgással. Fő tevékenység a játék, ami jó megfigyelési lehetőséget nyújt pedagógusainknak tanítványaik cselekedeteiről, öntevékenységéről, magatartásáról. Kiváló színteret kínál a gyerekekkel való kötetlen beszélgetésre, személyes gondjaikkal való törődésre.

Az **étkezési, tisztálkodási időszak** szerves része az iskola nevelési színtereinek. A kulturált étkezési és higiénés szokások kialakítását fontos feladatunknak tartjuk. Az étkezések időpontjának beosztása segít a felesleges sorbanállás minimálissá redukálásában.

3.3. Mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

Az iskolai egészségnevelési program része a törvényi előírásnak megfelelően a mindennapi testmozgás megvalósítása.

Alsó tagozaton 1-4.osztályban a mindennapos testmozgás a következő módon valósul meg:

- Az „a” jelzésű (digitális kultúra) osztályokban a „szárazföldi” testnevelés órák, a heti egy úszás óra, (4+1) a hét minden napjára történő elosztásával.
- A „b” jelű osztályokban (úszás profil) a „szárazföldi” testnevelés órák és az úszás órák a hét minden napjára történő elosztásával.

Az úszó profilú osztályokban 3 „szárazföldi” testnevelés óra és 2 óra úszás, a hét minden napjára történő elosztásával.

Uszoda használata:

A megvalósítás feltételezi a Pécsi Kulturális Központ által működtetett uszoda kívánt mértékű használatát. E nélkül a program nem teljesíthető.

4. A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

Az iskolában a helyi tanterv alapján szervezzük a tanulókat, az egyes évfolyamok, ezen belül az egyes osztályok, valamint az osztályokon belüli csoportok tanítási óráit. A tanítási órák megszervezhetőek különböző évfolyamok, különböző osztályok tanulóiból álló csoportok részére is.

Helyi tantervünk meghatározza, hogy melyek azok a kötelező tanítási órák, amelyeken egy adott osztály valamennyi tanulója köteles részt venni.

Ha a tanulót – kérelmére – felvették a szakköri, szabadon választott tanítási órára, a tanítási év végéig köteles azon részt venni. Erről a tényről – a szabadon választott tanítási órára történő jelentkezés előtt – a tanulót és a szülőjét írásban tájékoztatni kell.

A szakköri, szabadon választott tanórai foglalkozást, a mulasztás tekintetében úgy tekintjük, mint a kötelező tanítási órát. A tanulónak – kiskorú tanuló esetén a szülőnek – írásban nyilatkoznia kell arról, hogy a szabadon választott szakköri órákra történő jelentkezés jogkövetkezményeit tudomásul vette.

Az iskolánk minden év május 20-áig felméri, hogy a tanuló

a) milyen szabadon választott szakköri órán, továbbá

b) melyik egyház által szervezett hit- és erkölcsstan órán, vagy – az állami általános iskolában – kötelező erkölcsstan órán kíván-e részt venni.

5. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban történő értékelése, szöveges értékelés, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei

A tanulók értékelésének szabályai a 4. évfolyam végéig:

A tanulók az első évfolyamon - írásbeli és szóbeli - szöveges értékelést kapnak félévkor és a tanév végén. Második osztály év végétől negyedik osztály tanév végéig osztályzattal értékeljük a tanulókat.

A szöveges értékelésről:

Valamennyi tantárgyra kiterjed, tükrözi a gyermek személyiségjegyeinek alakulását, fejlődését. Szövegét a tanítók, tanárok egyénileg fogalmazzák meg. A munkaközösség a formai egységesítésről dönt.

A szöveges értékelés fokozatai: kiválóan teljesített, jól teljesített, megfelelően teljesített, felzárkóztatásra szorul.

A szöveges értékelés formája: tanév közben az e-ellenőrzőbe jegyzett értékelő lap, tanév végén a hivatalos dokumentumokhoz mellékelte értékelő lap.

A tanulók napi teljesítményének értékelése: a pedagógus módszertani szabadsága jegyében egyéb értékelő szimbólumok is alkalmazhatók. A napi teljesítmény minősítésére használt szimbólumok meghatározott váltószám alapján érdemjeggyé válhatnak.

Követelményeink a tanulók érdekeit szolgálják, igazodnak az életkorhoz, megfelelnek a társadalom elvárásainak, humánusak, elérhetőek. A gyerekeket az elvárások teljesítésére neveljük. A tanulói teljesítés sikeréhez a tantestületnek és minden egyes pedagógusnak egyénisége, tudása legjavát kell adnia. A gyerekek iskolai munkájának optimális alakulásához igényeljük a szülők állandó támogatását is. Követelményeink követik intézményünk célrendszerét.

Szakértői vélemény alapján osztályozás, illetve minősítés alóli felmentést kapott tanulóink előmenetelét félévente szóveges értékelésben ismertetjük a szülőkkel.

Mozgáskorlátozott tanulóink számára a testnevelés tantárgy elnevezése mozgásnevelés, értékelése minden évfolyamon szóveges értékelés.

A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzési rendszere, módszerei, az értékelés alapelvei:

Iskolánkban az ellenőrzés és értékelés egységes, következetes, rendszeres és nyilvános. Fontos, hogy az értékelés, a tanulók minősítése egységes rendszert képezzen, és azonos alapelvekre épüljön. Ennek alapján az adott munkaközösségek megállapíthatják az egyes tantárgyakra, évfolyamokra érvényes értékelési formákat, szempontokat, és a teljesítmény mérésekor alkalmazott százalékhatárokat.

Általános alapelvek:

Törekszünk arra, hogy mind a követelmények, mind a tanulók értékelése azonos szempontok és mérce alapján történjék.

Az osztályzat kialakítása a tanuló teljesítményén alapuljon, de vegye figyelembe a gyermek önmagához viszonyított fejlődését is.

A követelmények és az értékelés elvei az intézményen belül tantárgyanként azonosak legyenek. A felmérők feladatait úgy állítjuk össze, hogy azok tegyék lehetővé a továbbhaladáshoz szükséges ismeretanyag ellenőrzését, valamint a reprodukív feladatokon túl produktív feladatokat is tartalmazzanak, különböző nehézségi fokban. Tehát ne csupán minimumfelmérést végezzünk.

A munkaközösség által egységes módon történik a témazárók értékelése. A százalékos ponthatárokat a felsőbb évfolyamokon az ötfokozatú érdemjegyskálának megfelelően állítjuk össze.

A tantárgyi érdemjegy, illetőleg az osztályzat megállapítása a tanuló teljesítményének, szorgalmának értékelésekor, minősítésekor nem lehet a fegyelmezés eszköze.

Tanulóink számára valamennyi területen biztosítjuk a javítás lehetőségét. Figyelembe vesszük, hogy ugyanannak a tananyagának a megértéséhez, elsajátításához, megőrizhető, használható tudássá válásához gyermekenként más-más időtartam szükséges. E türelem és tolerancia azonban ne vezessen a rendszertelen, kampányszerű tanuláshoz.

Az ellenőrzés célja:

- tájékozódás és tájékoztatás a tanulók tanulmányi előmeneteléről, személyiségük, képességeik és készségeik fejlődéséről,
- útmutatások, ajánlások közvetítése a tanuló és a szülői ház felé,
- a szükséges és kívánatos korrekciók végrehajtása a tanulók és pedagógusok tevékenységét illetően,
- a pedagógiai munka eredményességének, hatékonyságának követése.

A magatartás és szorgalom értékelése szintén folyamatosan történik, minden hónapban, az osztályban tanító pedagógusok véleményét kikérve az osztályfőnök jogosult erre. Ezen jegyek alapján dönt a félévi és év végi magatartás és szorgalom osztályzatról. Félévkor és év végén, nevelőtestületi értekezleten a törvény adta lehetőséggel élhet a nevelőtestület, a tanulók osztályzatairól kérdést tehet fel a szaktanárnak, ill. az osztályfőnöknek, és jogával élve esetlegesen azt a tanuló javára módosíthatja is. Az év közben az oktatás folyamatában adott érdemjegyekről rendszeresen tájékoztatjuk a szülőket.

Az ellenőrzés, értékelés területei és formái

Iskolán belül:

- a tanítási órán történő ellenőrzés, értékelés
  - nagyobb tanulási ciklusok, témakörök lezárását követő ellenőrzés, értékelés (félévi, tanév végi, illetve témazáró értékelések)
- rövidebb tanulási ciklusokat lezáró értékelés
- DIFER, hosszabb fejlődési ciklust értékelő mérés
- az iskola kimeneti pontjaira történő felkészítéshez kapcsolódó értékelés
- vizsga (javító-, osztályozó, különbözeti vizsga)
- az iskola nevelési tevékenységével összefüggő értékelés.

IKT-val támogatott mérés-értékelési tevékenységek**Lehetőségek:**

- számítógép segítségével kitöltött tesztek, más, értékelésre alkalmas feladatok megoldása (önértékelési, központi kiértékelési lehetőséggel)
- bemeneti (a tanóra elején) mérés (pl. annak megállapítására, hogy a tanulók felkészültsége megfelelő szintű-e az új tartalom befogadására, elsajátítására)
- fejlesztő célú mérés, értékelés (a tanóra során ellenőrző feladatok megoldása a továbbhaladás, illetve a megértés, elsajátítás szintjének ellenőrzésére)
- összegző, szummatív értékelési eljárások alkalmazása a tanulók teljesítményének, tudásszintjének mérésére
- számítógéphez kapcsolható audio-vizuális és/vagy multimédia eszközök (projektor, hangosítás, DVD, kamera, digitális fényképezőgép, stb.) igénybevétele a tanórán a mérési-értékelési folyamatban
- tanulói laptop, aktív tábla, szavazógépek alkalmazása.

- csoportos feladatmegoldás esetén egyéni teljesítmény értékelését lehetővé tevő eszközök, eljárások alkalmazása (szoftverek, hálózati megoldások, stb.)
- mérési, értékelési eljárásban internet, elektronikus kommunikáció igénybevétele (SDT, internetes feladatbankok, házi dolgozat, projektfeladat megoldása, távoli elérés, stb.)

Az IKT-val támogatott mérési, értékelési módszerek alkalmazása a tanár és tanuló számára azonnali, egyénre szabott visszajelzést tesz lehetővé, támogatja a tanulók egyéni tanulási stratégiáinak kialakítását, illetve elősegíti a tanulók aktivitásának optimális kibontakozását, a digitális kultúra elterjedését.

Külső értékelések, mérések:

- részvétel a kötelező vagy felkérésen alapuló országos és helyi méréseken, értékeléseken,
- az iskola vagy más, a törvényben meghatározott személy, hatóság, illetve intézmény felkérésére történő, külső szakértő által végzett értékelés,

Az értékelés közzlése:

Írásbeli értékelésnél a rendszeresített nyomtatványokat használjuk. A tanuló év közbeni teljesítményéről írásban tájékoztatjuk a szülőket. Félévkor az e-naplóból kinyomtatott eredményekről értesítjük a szülőket a tanuló előmeneteléről.

Tanév végén az általános iskolai bizonyítványban tájékoztatjuk a szülőket gyermekük magatartás, szorgalom és egyes tantárgyakból elért eredményeiről. A bizonyítványokat az adott év iskolai anyakönyvei (törzslap) alapján állítjuk ki.

A neveltség mérése:

A mérés során a helyi pedagógiai programban megfogalmazott értékekhez viszonyítunk. A neveltség mérést többféle módszerrel végezzük, pl.: kérdőív, személyiségteszt, szociometria. A tanulói neveltséget a tevékenység közbeni megfigyeléssel, beszélgetéssel, szituációteremtéssel is nyomon követjük. A méréseket és azok eredményeit a szülők számára hozzáférhetővé tesszük.

A tanítási órán történő ellenőrzés, értékelés:

Az ellenőrzés, értékelés folyamatos, írásban és szóban történik. Az 2-8. évfolyamon a tanulók érdemjegyet kapnak, ám esetenként ezeken az évfolyamokon is élünk a szöveges értékelés lehetőségével.

Az ellenőrzés, értékelés kiterjed az ismeretek elsajátításán túl a képességek és készségek fejlődésére és fejlettségére is.

A tanulónak az értékelést, érdemjegyet tudomására kell hozni, szüleivel írásban is közölni kell. A tanulónak az értékelést követően kijavított írásbeli munkáját betekintésre kézhez kell kapnia. A témazárók dokumentumok, melyeket a tanév során meg kell őrizni. E dolgozatok, valamint az év végi felmérők a tanulók minősítésébe kétszeres súllyal veendő figyelembe. Mind a tanulónak, mind a tanuló szüleinek lehetőséget kell adni arra, hogy a kijavított témazáró dolgozatba betekinthessenek.

A tanulók értékelése idegen nyelvből:

Az első-harmadik évfolyamon idegen nyelv tantárgyból elért teljesítmény miatt a tanuló nem utasítható évfolyamisméltásra, javítóvizsgára. Ezen túlmenően az értékelésnél az adott évfolyamra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

Rövidebb tanulási ciklusokat, témaköröket lezáró ellenőrzések, értékelések:

Az ellenőrzés és értékelés igazodik a tanulócsoporthoz haladásához, ennek megfelelően ezekre, az adott évfolyamon belül, eltérő időpontokban kerül (het) sor.

Az ellenőrzés, valamint az értékelés szóban és írásban egyaránt történhet.

A tantárgyak érdemjegyeinek megállapítása:

A tantárgyak érdemjegyeit a következő szempontok szerint állapítjuk meg

	5	4	3	2	1
ismerete	biztos	nem teljes körűen biztos	felszínes, hiányos	nagyon hiányos	alapvetően hiányos
a szakkifejezéseket	tudja, mindig helyesen használja	tudja	hiányosan tudja	jelentős hiányokkal tudja	nem tudja
a tanult eljárásokat	kiválóan alkalmazza	jól alkalmazza	hibákkal alkalmazza	sok hibával alkalmazza	nem alkalmazza
írásbeli, szóbeli beszámoló során	önálló	kisebbségi segítségre szorul	csak részben önálló	segítséggel sem önálló	segítséggel sem képes
az összefüggéseket	meglátja, felfedezi	érti	részben érti	ritkán érti	nem érti
a tanultak rendszerbe illesztését	önállóan végzi	kevés segítséggel végzi	sok segítséggel végzi	csak segítséggel tudja elvégezni	segítséggel sem tudja elvégezni
szóbeli felelete közben tanári kíséretet	nem igényel	1-2 -szer igényel	többször igényel	folyamatosan igényel	segítséggel sem képes felelni

A **magatartás és szorgalom értékelése** a következő szempontok és a tanulói vélemények összegezése alapján történik. A magatartás és szorgalom értékelésére a hagyományos ötfokozatú értékelést használjuk:

Magatartás	Szorgalom
(5) példás	(5) példás
(4) jó	(4) jó
(3) változó	(3) változó
(2) rossz	(2) hanyag

	példás	jó	változó	rossz
A tanuló fegyelmezettsége	igen jó	megfelelő	változó	nem jó
A tanuló viselkedése, hangneme	kiegyensúlyozott, kifogástalan	kis kívánnivalót hagy maga után	udvariatlan, nyegle	goromba, durva
A házirendet	kifogástalanul betartja,	betartja	részben tartja be	sokat vét ellene
Társai között	gondos, segítőkész	segítőkész, megértő	ellentmondásos viselkedésű	ártó, szembenálló
Hatása a közösségre	pozitív	általában jó	gyakran árt	negatív
A közösségi munkában	élen jár	aktívan vesz részt	közömbös	akadályozó

A **szorgalom minősítése** az alábbiak szerint történik

	példás	jó	változó	hanyag
Tanulmányi munkájában a tanuló	igényes	figyelmes	figyelmetlen	hanyag
Munkavégzése	pontos, rendszeres, megbízható, kitartó	általában rendszeres, megbízható	rendszeretlen pontatlan	megbízhatatlan

Feladatok megoldásakor	mindent elvégez	ösztönzésre dolgozik	kényszerrel dolgozik	feladatait nem végzi el
Többször feladatot	gyakran vállal	keveset vállal	ritkán vállal	nem vállal
Önállósága megbízhatósága	igen jó	jó	változó	önállótlan, megbízhatatlan
A tanórán kívüli információkat	rendszeresen felkutatja, felhasználja	többszörre felkutatja, felhasználja	ritkán	egyáltalán nem

A magasabb évfolyamba lépés feltétele

A tanuló az első évfolyamon csak akkor utasítható évfolyamisméltésre, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztások miatt nem tudta teljesíteni. Az évfolyamisméltésről való döntés az első évfolyamtól kezdve a pedagógus illetve a nevelőtestület kizárólagos szakmai döntése, melyhez a továbbiakban nem szükséges a szülő beleegyező nyilatkozata.

Szülői kérésre az 1. évfolyamon biztosítjuk a gyermek számára az évfolyamisméltés lehetőségét. Az első évfolyam ismétlése esetén a tanuló iskolalátogatási bizonyítványt kap.

A magasabb évfolyamba lépés feltétele, hogy a tanuló valamennyi tantárgyból teljesítse a tantárgyi minimumkövetelményeket, azaz egy tantárgyból se legyen elégtelen tanév végi minősítése. Tanév végén elégtelen tantárgyi minősítés esetén a tanuló javítóvizsgát tehet, legfeljebb három tantárgyból.

6. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Iskolánkban csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelvet, a digitális kultúrát és a technikát. Célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és tanulók tudásának megalapozására.

A kompetenciamérésben résztvevő tárgyak esetében, kiemelten matematikából, magyar nyelv és irodalom tantárgyakból az 5-8. évfolyamon teljesítménydifferenciált csoportbontás történik. Ez lehetőséget ad tanulóink felzárkóztatására, a tananyag egyéni tempóban történő elsajátítására. A továbbtanulási irányok különbözőségének csak így felelhetünk meg.

Az egyéb foglalkozások szervezési elvei – napközi, tanulószoba, szakkörök...- az SZMSZ-ben található.

A nyelvi csoportbontás szabályai:

A 4. évfolyamon felmérjük a szülők körében a felső tagozattól induló, heti öt órás nyelvtanulásra való igényt. Tájékoztatjuk őket arról, hogy a negyedik évfolyamon történő csoportbontás arra irányul, hogy az egyik csoport ötödiktől már heti öt órában tanulja az idegen nyelvet, míg a másik csoport heti három órában.

Az 1. évfolyam lezárása után a szülőnek lehetősége van, hogy kérje gyermeke angolból német nyelvre, ill. fordítva történő átíratását.

A 2-4. évfolyamon a szülő indoklással ellátott írásos kezdeményezésére az idegen nyelvet tanítók és az iskolavezetés közösen dönt a nyelvváltásról. Konszenzus hiányában az iskolavezetés dönt. A döntés mérlegelésekor különösen figyelembe veendő szempontok:

- o a szülők külföldi munkavállalása miatt külföldön fognak élni (szülői igény),
- o csoportlétszámok kiegyenlítése (a tanítás hatékonyságának érdekében).

Felső tagozat:

Felső tagozaton csak nagyon indokolt esetben történhet nyelvváltás. Amennyiben a szülő a kezdeményező fél, és a munkaközösség, valamint az iskolavezetés úgy dönt, hogy a nyelvváltáshoz hozzájárul, abban az esetben a választott nyelvet tanuló csoporthoz történő felzárkóztatásról a szülő köteles gondoskodni. Ha a nyelvváltást az iskola kezdeményezi, és ahhoz a szülő hozzájárul, az iskola gondoskodik a tanuló felzárkóztatásáról.

Az 5. évfolyam végén lehetőség van a 3 ill. 5 órában nyelvet tanuló csoportok közötti váltásra egy adott nyelven belül. Ezt követően kizárólag szakmai döntést (munkaközösség döntése) követően kerülhet sor csoportváltásra.

7. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

Az egészségszint objektív mércéje diákjaink aktuális fizikai teljesítőképességének rendszeres vizsgálata, a változások, a fejlődés figyelemmel kísérése. Ez az adott pedagógustól körütekintő, alapos munkát, szakértelmet igényel. Hiszen a nem kellő odafigyelés az adatokat torzíthatja, megghiúsíthatja tanulónk összehasonlíthatóságát kortársaival, illetve korábbi eredményével.

Iskolánkban a tanulók fizikai állapotát évente egy alkalommal mérjük.

Az általános fizikai teherbíró képesség mérése során feltérképezhetők az egyes képességek területén mutatkozó hiányosságok. E hiányosságok feltárása a tanulók életmódjának ismerete kiindulási alapul szolgál mind az egyéni, mind a közösségi fejlesztő, felzárkóztató programok elkészítéséhez, lehetőséget biztosítva az egészségileg hátrányos helyzet megszüntetésére, az általános fizikai teherbíró képesség fokozatos fejlesztésére, a szükséges szint elérésére és megtartására.

Intézményünkben a "Netfit" módszerrel mérjük a tanulók kondicionális képességeit, fizikai állapotát. A mérési módszerrel az egészség szempontjából leglényegesebb kondicionális képességeket mérjük:

- az aerob kapacitást, amely a szív-keringési rendszer állóképességének legjobb mérőszáma, illetve
- azon izomcsoportok erejét, erő-állóképességét, amelyeket a mindennapi tevékenységünk során a leggyakrabban használunk, és amelyek gyengesége például a tartási rendellenességek leggyakoribb okozói.

Az előzőekben jelzett képességeket a következő motorikus próbákkal mérjük:

a.) Az aerobic kapacitást (az állóképességet) 12 perces futással (Cooper-teszttel), ami bizonyos egészségügyi, testi problémák esetében úszással is teljesíthető,

b.) Az egyes főbb izomcsoportok erejét, erő-állóképességét:

- az alsó végtag dinamikus erejét helyből távolugrással,
- a vállövi és karizmok erő-állóképességének szintjét fekvőtámaszban, karhajlítás és nyújtással,
- a hátizmok erő-állóképességét hason fekvésből törzsemelés és leengedéssel,
- a hasizmok erő-állóképességének mérését hanyattfekvésből, felülés és visszaereszkedéssel végezzük.

8. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

8.1. Az egészség értelmezése

Az egészségnevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulóink egészségfejlesztési attitűdjének, magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy képesek legyen arra, hogy folyamatosan nyomon kövessék egészségi állapotukat, érzékeljék a belső és külső környezeti tényezők megváltozásából fakadó, az egészségi állapotot érintő hatásokat és ez által képessé váljanak egészségük megőrzésére, illetve a veszélyeztető hatások csökkentésére.

A teljes fizikai, szellemi és szociális jólét állapotának elérése érdekében az egyénnek vagy csoportnak képesnek kell lennie arra, hogy meg tudja fogalmazni, és meg tudja valósítani

vágyait, hogy megtalálja a megfogalmazódott szükségleteihez vezető, egészségét védő, és a környezet védelmére is figyelő optimális megoldásokat, környezetét megváltoztassa, vagy alkalmazkodjék ahhoz. Az egészséget tehát alapvetően, mint a mindennapi élet erőforrását, nem pedig, mint életcélt kell értelmezni. Az egészség pozitív fogalom, amely a társadalmi és egyéni erőforrásokat, valamint a testi képességeket hangsúlyozza. Sajátos terület az iskolánkban tanuló mozgáskorlátozott diákok egészségnevelése. A fentiekén kívül egyéni állapotuktól függően speciális teendők is vannak.

Ebből adódóan iskolánkra nagy feladat és felelősség hárul a felnövekvő nemzedékek egészséges életmódra nevelésében. Minden tevékenységünkkel szolgálnunk kell a tanulóink egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. Iskolánk személyi és tárgyi környezetével, a helyi adottságokhoz, programokhoz, lehetőségekhez igazodva segítjük azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyerekek egészségi állapotát javítják.

Az egészséges életmódra nevelés nem csak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értéként való tiszteletére is nevel.

Iskolánk helyi tanterveit, munkaközösségi terveit, az éves eseménynaptárunkat (versenyek, vetélkedők, játékok, pályázatok, kiállítások, stb.), nyári és erdei iskolai táborainkat (amennyiben külső erőforrás biztosított), tanulmányi kirándulásainkat az egészséges személyiség fejlesztésének prioritását szem előtt tartva tervezzük és valósítjuk meg.

A tanulók ismerjék meg az egészségvédelem kiemelt kérdéseit

- az életkorral járó biológiai-pszichohigiénés tennivalókat;
- az egészséges életvitelhez szükséges képességek fejlesztésének módjait;
- a rendszeres fizikai aktivitás egészségmegőrzésben játszott szerepét;
- az egészségtudatos léthez tartozó egyénileg kialakított mozgásprogram, a fittség megőrzése szempontjából való fontosságát;
- az egészségre káros szokások biológiai – élettani – pszichés összetevőit (alkoholfogyasztás, dohányzás, inaktív életmód, helytelen táplálkozás, drogfogyasztás);
- a stressz- és feszültségoldó gyakorlatok szerepét a testi-lelki kiegyensúlyozottság elérésében;
- a társas kapcsolatok egészségi-etikai kérdéseit.

Az egészséges életvitel kialakítása során alkalmazott módszerek:

- serdülőkori önismereti csoport-foglalkozások, kortárssegítők bevonása,
- problémamegoldó gyakorlatok, értékeléssel, szituációs játékok,
- részvétel a helyi egészségvédelmi programokon,
- sport, kirándulás, egészségnap rendszeres szervezése,
- érveléstechnikai gyakorlatok (hatékony kommunikáció elsajátítása),
- környezetvédelmi tevékenységek az egészséges élettér érdekében,
- a szabadidő hasznos, értelmes eltöltésére irányuló programok szervezése,
- rendszeres sport és természetjáró tevékenység,
- az egészséges életmódra nevelés tantárgyakban történő megjelenítése,
- mozgáskorlátozott tanulóink számára igyekszünk biztosítani az örömteli változatos mozgásformákat.

Az egészségnevelés helyi és jövőre irányuló elkötelezettsége miatt egészségnevelési programunknak folyamatosan reagálnia kell a világban, és a szűkebb környezetbe bekövetkező változásokra. Ezért az egészségnevelési programot kellően rugalmasan kell megalkotni, és biztosítani kell a folyamatos felülvizsgálat, megújítás lehetőségét. Mozgáskorlátozott diákjaink sajátos egészségnevelési feladatainak megvalósulását a konduktor (szomatopedagógus) irányítja, melyek konkrétan a tanuló egyéni fejlesztési tervében jelenik meg.

Fokozott figyelmet kell fordítanunk városunkban, Baranya megyében kínálkozó sport, turisztikai, egészségnevelési rendezvényeken, versenyeken, vetélkedőkön, pályázatokon való részvételre, az ezekre történő felkészülésre, felkészítésre. Meg kell minden alkalmat ragadnunk arra (pl. hazai és nemzetközi pályázatokkal), hogy bővüljön az egészséges életvitel propagandájának tere, szervezeti keretei és anyagi lehetőségei.

Intézményünk jó színvonalú tárgyi feltételeinek, tanulóink összetételének és fizikai állapotának figyelembe vételével mindenképpen indokolt a törvényi kötelezettség maradéktalan, kellő hatékonyságú megvalósítása. Ennek eredményes megvalósítása érdekében a Pécsi Kulturális Központ Uszodája és Művelődési Háza e célra alkalmas tereit is ki kell használnunk.

Minden tanév kezdetén a védőnő segítségével összegyűjtésre kerülnek a könnyített, illetve gyógytestnevelésben, valamint mozgásos fejlesztésben részesülő tanulók, majd egyeztetve kialakításra kerül csoportbeosztásuk, fejlesztési lehetőségeik.

Továbbra is fontos feladatunk, hogy az alsós tanévek során minden tanítványunk tegyen szert megfelelő vízbiztonságot jelentő úszástudásra.

Ugyancsak elengedhetetlen kötelezettségünk a gyerekek számára a megfelelő higiénias feltételek biztosítása iskolai szinten, továbbá ennek érdekében a pozitív szokásrend gyakoroltatása, megszilárdítása az osztályközösségek szintjén. Tanulóink érdekében figyelünk az ülésrend kialakítására, illetve a tanév folyamán annak változtatására. A diákok egyenletes terhelése, a változatosság figyelembe vételével készítjük el a lehetőségekhez igazodva az órarendeket. A regenerálódás, jobb teljesítmény érdekében szorgalmazzuk jó idő esetén a szünetek szabad levegőn való eltöltését, megfelelő időt biztosítunk a tízórai, az ebéd és az uzsonna elfogyasztására.

Az egészségnevelés fő színterei:

Iskolai tanórák során:

- szaktárgyi órák témafeldolgozása
- más tantárgyak csatlakozási lehetőségei
- osztályfőnöki óra keretén belül.

Iskolai tanórán kívüli tevékenységek során:

- délutáni szabadidős foglalkozások/sportprogramok, témával kapcsolatos filmvetítések, bemutatók vetélkedők, versenyek, egyéb játékos programok, csoportfoglalkozások, meghívott előadók, kortárssegítők bevonása
- szakköri, sportköri foglalkozások (foci, kosárlabda, dzsúdó, asztalitenisz, mazsorett, szertorna, ANK Úszóklub)
- napköziben
- egészségnap, sportnap – egészség projekt - szervezése, lebonyolítása

Iskola keretein kívül:

- az Apáczai Csere János Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium, Alapfokú Művészeti Iskola iskoláival közös rendezvények szervezése, lebonyolítása
- az Apáczai Csere János Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium, Alapfokú Művészeti Iskola által kínált rendezvényeken való részvétel

Külső források esetén:

- erdei iskolák, kirándulások, túrák
- nyári táborok
- pályázati lehetőségek.

Intézményen kívüli lehetőségek:

- városi rendezvényeken való részvétel
- kapcsolódás más szervezetek, intézmények programjaihoz.

Osztályfőnöki óra keretén belül:

Az iskola helyi tantervébe – az osztályfőnöki nevelő és oktató munkához kapcsolódva – be kell építeni az egészséges életre nevelést, illetve egészségvédelmet szolgáló tananyagot, melynek időkerete az 5–8. évfolyamon nem lehet kevesebb tanévenként 10 tanórai foglalkozásnál. Természetesen nekünk gondolni kell az alsósokra is, ahol tantárgyi és szabadidős keretben ennél sokkal bővebb órakeret is rendelkezésünkre állhat. . .

Az egészségnevelés várható eredményei

1. A család szerepének megértése
2. A helyes viselkedés szabályainak elsajátítása, a felnőttek és a társak tisztelete.
3. A jó és a rossz tulajdonságok felismerése, önismeret és az önuralom kialakítása
4. A közösségben az „én-szerep” felismerése, a tolerancia, empátia és pozitív gondolkodás kialakítása.
5. A jó emberi és baráti kapcsolatok kialakítására és a problémák konfliktusmentes megoldására való, igény megteremtése
6. Az egészségmegőrzés alapvető feltételeinek ismerete a helyes napirend kialakítása
7. Az egészséges táplálkozás aktuális elveinek ismerete.
8. A biztonságos közlekedés és elsősegélynyújtás alapelveinek elsajátítása.
9. A káros szenvedélyek negatív hatásainak felismerése.
10. A testi higiénia iránti igény kialakítása.
11. A rendszeres testmozgásra való igény kialakítása.
12. Az egészséges életkörülményekre való igény: tudni azt, mit tehet az ember szűkebb és tágabb környezetéért.
13. A környezet egészségre káros hatásainak ismerete.
14. Az egészségért és az egészséges környezetért folyó törekvésekben (egészség- és környezetvédelem) való aktív részvétel igényének kialakítása.
15. Az egészségtudatos, fizikailag aktív – egészségmegőrzésre épülő – motoros tevékenységekben rejlő személyiség- és közösségfejlesztésben rejlő lehetőségeket kiaknázó életvezetés igényének kialakulása és megvalósítása.
16. A stressz- és feszültségoldás elméleti ismerete és gyakorlati megvalósítása.

Komplex intézményi mozgásprogram

1. Az egészséges életmód-tréningek épüljenek be a kötelező iskolai programokba (sport- és egészségnap, részvétel a különféle helyi szervezésű fittségi és más sportprogramokon).
2. A mozgásos tevékenységek a tantárgyi jellegnek és az életkori sajátosságoknak megfelelően épüljenek be az óratervi órákba.
3. Az egész napos iskolai (szabadidős), napközis és tanulószobai foglalkozásokon a foglalkozási programban (tervben) foglaltak szerint, míg a különféle szabadidős tevékenységekben azok időkeretének minimum 40 %-a erejéig a testmozgás különféle formái domináljanak a tematikai-tárgyi jelleghez igazodóan.
4. Az egyéb foglalkozásokon – a tantárgyfelosztás keretei között – nagyobb időkeretben és változatosabb programok keretében képviseltessék magukat a sportfoglalkozások (tömegsport, sportszakkör, stb.).
5. Az éves munkatervben a szorgalmi időszak minden hónapjához – az évszak sajátosságainak megfelelően (pl. tél – korcsolyázás) – legyen egy-egy kiemelt mozgásos tevékenység rendelve, mely az iskolai szabadidős és napközis időkeretben szervezett tevékenységek kiemelt iránya legyen.
6. A tanulmányi kirándulások és az erdei iskolai programok egyik központi eleme legyen a mozgás és az egészségtudatos életmódra nevelés.
7. A felső tagozat osztályfőnöki foglalkozásain tematikus program kerüljön kidolgozásra a testmozgás propagálására, amely életvezetési tanácsokat is foglaljon magába.
8. A tanulók fizikai állapotának méréséből fakadó tapasztalatok értékelése alapján a szabadidős és sporttevékenységek terén a mozgásprogramok tartalmára készüljön minden tanévben javaslat.

8.2. A környezeti nevelés célja

A környezeti nevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését.

A helyi környezeti nevelési program elkészítése kiváló alkalom az iskolának arra, hogy újragondolja, rendszerbe foglalja környezeti nevelési tevékenységét. Ugyanakkor figyelembe

kell vennünk, hogy környezeti nevelés helyi és jövőre irányuló elkötelezettsége miatt a környezeti nevelési programnak folyamatosan reagálnia kell a világban és a szűkebb környezetben bekövetkező változásokra. Ezért a környezeti nevelési programot kellő rugalmassággal kell megalkotni, és biztosítani kell a folyamatos felülvizsgálat, megújítás lehetőségét.

Iskolánk arculatának fontos eleme a települések lakói felé való nyitottság, törekvés arra, hogy a lakosság egy szélesebb rétege számára szabadidős és kulturális tevékenységek színtere lehessen.

Célunk az Alaptörvény környezet védelméről szóló cikkeinek értelmezése.

„Lépj! Légy Pécs Jövője!”

Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata 2012. februárjában fogadta el az **ÖKOVÁROS-ÖKORÉGIÓ PROGRAMOT**, Pécs város közép – és hosszú távú fenntarthatósági irányelveit, melynek célja az ökológiai, társadalmi, és gazdasági szempontokból egyaránt fenntartható, „élhető város” kialakítása. Ezen irányelvek alapján készült el 2013-ban az új Fenntartható Városfejlesztési Konceptió, amely a város fejlesztésének alapja.

Jelen koncepció célja, hogy a „Lépj!” szemléletformálási program beépülve az oktatási rendszerbe segítse a város diákjait és családait, hogy a jövőben – változtatni akaró és a változtatásra képes cselekvő polgárokként - városunk fenntarthatóvá tételének elérésében vállaljanak aktív szerepet, valamint saját életükben is alkalmazni tudják ezeket az ismereteket. A fenntartható életmód kialakítása nem egy-egy területen kíván szemléletmód váltást, hanem egy több egymással összefüggő elemből álló rendszer, ezért a program egy tanév egészére terjed ki. A fenntartható életmódot életünk valamennyi területén alkalmazni kell, ráadásul az egyes elemek egymásra is hatnak.

A tudatos vásárlás például nagyban segíti a helyi gazdaság fejlesztését, akárcsak a helyi megújuló energiaforrások feltárása. Összefüggések találhatók bőséggel a vízgazdálkodás, a hulladékgazdálkodás és az energia ellátás között is. A helyi közösségi közlekedés és az egyéni közlekedés a fenntartható várostervezés része, akárcsak a már előbb említett elemek. S végül a természet és az ember szimbiózisban léte elemi feltétele a társadalmi és gazdasági fenntarthatóságnak. A témakörök igazodnak részben a világnapokhoz, részben a helyi életviteli aktualitásokhoz.

Témakörök szerinti tematikus hónapok

Szeptember	–	Közlekedés, levegőtisztaság és zajvédelem
Október	–	Zöldfelület-gazdálkodás, Élet Fája Program
November	–	Energiagazdálkodás
December	–	Tudatos vásárlás, Helyi gazdaság
Január	–	Fenntartható várostervezés
Február	–	Hulladékgazdálkodás
Március	–	Vízgazdálkodás
Április	–	Globális problémák
Május	–	Természet és Ember, Biodiverzitás

A környezeti nevelés színterei az iskolában:

- Az összes tantárgy tanórai foglalkozásai,
- A nem hagyományos tanórai foglalkozások (pl. erdei iskola, témanapok, projekt-tanítás és más komplex, tantárgyközi foglalkozások),
- Tanórán kívüli foglalkozások (pl. szakkörök, külső forrás esetén tábor, rendezvények, versenyek),
- Hazai és nemzetközi együttműködések (más iskolákkal, állami és civil szervezetekkel, cégekkel),
- Az iskola környezettudatos működése és az ezzel kapcsolatos foglalkozások.

A környezeti nevelés tartalmi elemei, célkitűzéseink:

A környezeti nevelés során a tanulóink ismerjék meg azokat a jelenlegi folyamatokat, amelyek következményeként bolygónkon környezeti válságjelenségek mutatkoznak. Konkrét hazai példákon ismerjék fel a társadalmi-gazdasági modernizáció pozitív és negatív környezeti következményeit.

Diákjaink kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába. Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére való törekvés váljék meghatározóvá. Szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén. Mindezen tartalmaknak meg kell jelenniük iskolánk pedagógiai munkában.

Céljainkat részekre bontva az alábbiakban fogalmazhatjuk meg:

- Természetismereti, természetvédelmi, környezetvédelmi problémákkal kapcsolatos ismeretek átadása,
- Globális környezeti problémákkal kapcsolatos érzékenység kialakítása,
- A helyi környezeti, természeti problémákkal kapcsolatos érzékenység kialakítása, ezek felismeréséhez szükséges kompetenciák kialakítása, fejlesztése,
- A természet szeretetére, óvására, környezetünk tisztaságának megőrzésére nevelés,
- A globális és a helyi környezeti problémákkal kapcsolatos aktivitásra, tevőleges magatartásra nevelés,
- A mindennapi életben való környezettudatos gondolkodásra és magatartásra nevelés,
- A fenntartható fejlődéshez szükséges kompetenciák kialakítása, fejlesztése.

A környezeti nevelés céljaként megfogalmazott fenntartható fejlődés, környezettudatos magatartás előmozdításához elengedhetetlen, hogy az általános iskola befejezésekor a diákok megértsék, saját életükre alkalmazzák az alábbi fogalmakat:

- Fenntartható fejlődés: A jelenlegi generációk szükségleteinek kielégítése olyan módon, amely nem veszélyezteti a jövő nemzedékek szükségleteinek kielégítését
- A növekedés korlátai: A Föld, és a földi erőforrások végeességéből adódó korlátok, melyek lehetetlenné teszik az emberiség lélekszámának, és anyagi javainak folyamatos gyarapodását.
- Alapvető emberi szükségletek: Minden ember és társadalom igénye és joga a túléléshez szükséges energiához és anyagokhoz való igazságos és egyenlő hozzáférésre, és a Föld lehetőségeihez mért kielégítő életminőség megvalósítására.
- Az elővigyázatosság elve: A megfontolt, a nem kívánt következményekre is figyelemmel lévő, az ökológiai folyamatokba a lehető legkevésbé beavatkozó döntéshozatal szükségessége olyan esetekben, amikor nem ismerünk minden körülményt, és/vagy amikor az adott kérdésre vonatkozó tudományos álláspont megosztott.
- Kölcsönös függőség: A minden elem és életforma (beleértve az embereket is) között fennálló kölcsönös és egyenrangú függőségi kapcsolatok a természeti rendszerekben.

A tevékenységekhez közvetlenül kapcsolható részcélok:

- Saját környezetünkkel kapcsolatos aktivitásra, tevőleges magatartásra nevelés - Hulladékkezelési program, Tisztasági verseny.

- Válogatott hulladékkezelésre szoktatás - Szelektív hulladékgyűjtés, papírgyűjtés, elemgyűjtés. A hulladékfeldolgozás és hasznosítás tanulmányozása a Biokom telephelyén.
- Részvétel rendkívüli tanórákon, környezetvédelmi szervezetek programjain.
- Versenyek, vetélkedők, kiállítások programja.
- A kerékpáros közlekedés gyakorlatának, kultúrájának népszerűsítése - Kerékpáros közlekedést népszerűsítő program
- Városunk helytörténeti, építészeti értékeinek megismertetése - Helytörténeti program, Világörökségi program.
- Népi hagyományaink, népszokásaink megismertetése - Hagyományörző program
- A természet szeretetére nevelés, a gyerekek természettel való közvetlen élményekhez juttatása - Természetbarát szakkör, túraszakkör, külső forrás esetén természetvédelmi tábor,
- A gyerekek lakóhelyük közelében található természeti értékek megismertetése - Tanösvény program
- A természetes anyagok és hagyományos kézműves technikák megismertetése, gyakoroltatása - Kis kézműves foglalkozások.
- Megismerkedés az alternatív, környezetbarát energiahordozókkal - Energiaprogram. Előadások, tanórák, diákköri foglalkozások.

Módszertani elemek

A fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata feltételezi az egész életen át tartó tanulást, amelynek segítségével olyan tájékozott és tevékeny állampolgárok nevelődnek, akik kreatív, problémamegoldó gondolkodásmóddal rendelkeznek, eligazodnak a természet és a környezet, a társadalom, a jog és a gazdaság terén, és felelős elkötelezettséget vállalnak egyéni vagy közös tetteikben.

Mindez úgy valósítható meg, ha a tanulók érzékennyé válnak környezetük állapota iránt, és így képesek lesznek a környezet sajátosságainak, minőségi változásainak megismerésére és elemi szintű értékelésére, a környezet természeti és ember alkotta értékeinek felismerésére és megőrzésére, a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességeik vállalására és jogaik gyakorlására. A környezet ismeretén és a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő

magatartás egyéni és közösségi szinten egyaránt a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelv.

A környezeti nevelés módszereiben tehát egyaránt jelen kell lennie a környezet állapotáról, a társadalom és a környezet viszonyáról szóló információgyűjtésnek, információ-feldolgozásnak, a feldolgozott információk alapján történő döntéshozatalnak, a döntés alapján eltervezett egyéni és közösségi cselekvések végrehajtási módszereinek. A környezeti nevelés eredményességéhez az szükséges, hogy ezeket a módszereket a diákok minél többször, valós globális és helyi problémákkal, értékekkel kapcsolatban maguk alkalmazzák.

Ajánlott módszerek a környezeti nevelés számára:

- Természettudományos megfigyelések.
- Interjúk, felmérések készítése az emberek és a környezet viszonyáról.
- Helyi, országos és globális döntéshozatali rendszerek tanulmányozása.
- „Öröm- és bánattérkép” készítés, részvétel a Tájékozódás akcióiban,
- Új ismerethez kapcsolódó kérdések megfogalmazása csoportosan.
- Adatgyűjtés, feldolgozás információörögzítés együttműködéssel.
- Esszé kidolgozása csoportosan (ötletgyűjtő, kidolgozó, véleményező feladatok munkamegosztással).
- Problémamegoldó gyakorlat ötletrohammal, értékeléssel.
- Fogalmak, jelenségek, összefüggések, törvényszerűségek kollektív definiálása, pontosítása, tisztázása, érveléstechnikai gyakorlatok,
  - Írásbeli értekezések, vitairatok, készítése, vélemények, beadványok, javaslatok megfogalmazása és értelmezése csoportos munkában.
  - Viták, szituációs játékok, vetélkedőkön, pályázatokon való részvétel, illetve ezek szervezése,
  - Természetvédelmi tevékenységek (örjáratok, madárvédelem, faültetés, papírgyűjtés, kertgondozás)
  - Részvétel a helyi környezetvédelmi tevékenységben (helyi környezetvédelmi program megismerése, véleményezése, a megvalósítás segítése),
  - A „jeles napokhoz” kapcsolódó megemlékezések, rendezvények, akciók szervezése, illetve ezekbe történő bekapcsolódás.
  - Képzőművészeti, irodalmi rendezvények, kiállítások a természetvédelem, környezetismeret témaköréből,
  - Környezetünk megismerését célzó túrák, kirándulások szervezése iskolai illetve kisközösségi szinten.

9. Az esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések

Iskolánk diákjainak eltérő személyes és szociális körülményeik vannak. Befogadó iskolaként alapelvünk a nyitottság és a tolerancia, egymás és a másság elfogadása. Fontosnak tartjuk, hogy kiemelten segítsük azokat a tanulókat, akiknek valamilyen tanulási nehézségük, akadályozottságuk, mozgás-, illetve érzékszervi fogyatékoságuk van, vagy hátrányos helyzetű családból érkeznek.

Mindezek biztosítása érdekében kiemelt figyelmet fordítunk a beiratkozáskor, az nevelő-oktató munka során, a gyermekek egyéni fejlesztésére, a tananyag kiválasztására, az értékelés gyakorlatára, a tanulói előmenetel figyelemmel kísérésére, a pályaorientációra, továbbtanulásra, a pedagógusok továbbképzésére, a kapcsolattartásra a szülőkkel, segítőkkel, a szakmai és társadalmi környezettel.

Célunk, hogy ezek a gyerekek beilleszkedjenek, önmagukhoz képest fejlődjenek, és a többi tanulóval együtt haladjanak, hogy fejlesztésük segítse a minél teljesebb önállóság elérését és a társadalomba való mind teljesebb beilleszkedést.

Törekszünk arra, hogy az iskolai környezetet tanulóbarát módon alakítsuk ki. A tantermeket a diákok sajátosságainak megfelelően rendezzük be (mobil bútorzat, különböző térszervezési formák), hogy az leginkább szolgálja a hátrányok enyhítését. A termek, folyosók díszítéséhez tanulóink munkáit használjuk, mely a gyerekek önértékelését, önbecsülését növeli. Ennek a munkának az alapja a pedagógusok közötti, valamint az iskola és a család közötti szoros együttműködés.

Sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók fejlesztőprogramja

Intézményünkben az SNI, BTM tanulók (mozgáskorlátozott, érzékszervi, beszéd fogyatékos, vagy pszichés fejlődési zavarral – tanulási, figyelem, magatartásszabályozási zavarral küzdő) integrált osztályban tanulnak, egyéni fejlesztési programmal. Az integráció-együttnevelés során a hangsúly az együttes tevékenykedésen, a közös játékon, a közös tanuláson és a kölcsönös kommunikáción van.

Célunk az inkluzív iskola, mely minden gyermek felé befogadó, és ennek a szemléletnek a következménye az együttnevelés.

Minden tanév elején a szakértői bizottság szakvéleményének elemzése és a tanuló megfigyelése alapján történik a rehabilitációs foglalkozások megszervezése. Ez mindig teammunkában történik (gyógy pedagógus, a többségi intézmény pedagógusai, pszichológus.) Az integrált

nevelés csak a különböző szakemberek tervezett és tudatos együttműködése keretében lehet eredményes.

Az egyéni fejlesztési tervek kidolgozása az iskola alkalmazásában álló gyógypedagógus(ok) feladata: rehabilitációs, rehabilitációs foglalkozásokat tart, folyamatosan figyelemmel kíséri a tanulók fejlődését, és szükség szerint módosítja a fejlesztési tervet, illetve programot.

Az elért eredmények, esetlegesen felmerülő problémák megbeszélése a szülő bevonásával történik. A terápiás foglalkozások számát általában a szakértői vélemény írja elő.

A fejlesztő órák megtartásához megfelelően berendezett szoba, fejlesztő és terápiás eszközök, játékok, számítógép, internet kapcsolattal, számítógépes programok, szakkönyvek, folyóiratok állnak rendelkezésre.

A foglalkozások évfolyamonként szerveződnek. A csoportlétszámok az öt főt nem haladhatják meg. Egyéni fejlesztés esetében 1-3 fő a megengedett. A csoportkialakításban a fő szempont a problémakör, a tanulók neme, életkora, szociális háttere.

A rehabilitációs, rehabilitációs órákon a képességfejlesztésre helyezzük a hangsúlyt, amely mindig az adott ismeretekkel történik. Ez nem az osztályfoknak megfelelő tananyagot jelenti, hanem az eddigi ismeretek bővítését. Nagy hangsúlyt fektetünk az órai megsegítésre, mely a tanulók nagyobb mérvű előrelépését eredményezi.

Azon tanulók esetében, ahol szakvélemény nem áll rendelkezésre, de probléma merül fel, az osztályfőnök, ill. szaktanár jelzése alapján, a gyógypedagógus kolléga előzetes vizsgálatot végez, és a megfelelő szervhez irányítja a gyermeket.

Az SNI tanulók sikeres integrációjához elengedhetetlen az nevelés-oktatás minden területét átfogó differenciálás, amely megjelenik:

- a segítségadás módjában, idejében, az alkalmazott módszerekben, közvetítési módban,
- a tananyag tartalmában,
- óraszervezésben,
- a tanítási-tanulási ütemben,
- célokban,
- a számonkérés, értékelés módjában, típusában.

A frontális tanítási forma mellett csoport-, pár- vagy egyéni munkamódszert alkalmazunk. **Differenciált tanulásszervezéssel** biztosítható a legjobban az egyéni fejlesztés. Ehhez elengedhetetlen, hogy a gyermekek megtanulják azokat a technikákat, amelyek az egyéni, a páros és a csoportos kooperatív (együttműködő) feladatvégzéshez szükségesek.

Az érintett tanulók iskolai előmenetelét, a minimum követelmények elvárása mellett, a szakértői véleményben előírt kedvezmények biztosításával is segítjük:

- hosszabb felkészülési idő,
- segédeszköz használat,
- értékelés alóli felmentés lehetősége,
- a gyermek számára előnyös számonkérési forma preferálása,
- minőségi és mennyiségi differenciálás,
- méltányos elbírálás.

A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarok enyhítését segítő tevékenységi formák:

- Fontos szerepet szánunk a megelőzésnek, melynek alapja a megfelelő iskolai légkör (szeretetteljes, vidám, elfogadó). Törekedni kell a nyugodt, kiegyensúlyozott, határozott, következetes, kiszámítható nevelői magatartásra.
- Pozitív tulajdonságok, képességek felkutatása, továbbfejlesztése, ezek elismerése. A biztatás legyen viselkedésünk alapelve.
- Közös, kedvelt tevékenységek szervezése. Az öröm, a játék fontosságának kiemelése. Tanórán kívüli foglalkozások: sportverseny, diáknap, jeles nap.
- A tanulók sikerélményhez juttatása.
- A problémákkal való bánás megtanulása.
- A bukás miatt többször közösséget váltó, iskolai kötődéssel nem rendelkező gyerekekre külön odafigyelés, egyéni bánásmód, egyéni fejlesztés, fejlesztési terv alapján, differenciálás alkalmazása, a gyermekvédelmi felelős, szociális segítő beléptetésével.
- Meg kell tanítanunk a gyerekeket arra, hogy célirányosan tervezzenek, szervezzenek, szabályokat alkossanak, elfogadjanak és betartsanak. Az önérvényesítés lényegének megtanítása, hogy saját szükségleteinket és vágyainkat ki tudjuk elégíteni anélkül, hogy ezzel másoknak ártanánk.

Mozgáskorlátozott tanulóink oktatása-nevelése

Mozgáskorlátozott az a tanuló, akinek a mozgása veleszületett vagy szerzett károsodás és/vagy funkciózavar miatt jelentősen és maradandóan akadályozott, melynek következtében megváltozik a mozgásos tapasztalatszerzés és a szocializáció.

Iskolánk kiemelkedően jó **tárgyi és személyi feltételekkel** fogadja a szakértői véleménnyel rendelkező mozgáskorlátozott diákokat. Minden terünk teljesen **akadálymentes**: lift, lépcsőjárók, akadálymentes mosdók, speciális bútorok, stb. segítik a rászorulókat.

A mozgáskorlátozott tanuló sajátos nevelési igényeit a károsodás keletkezésének ideje, annak formája és elhelyezkedése, akadályozottságának mértéke egyedileg határozzák meg. Iskolai életüket képzett **konduktor (szomatopedagógus)** koordinálja, aki segíti a diagnózis értelmezését, a sérülésből adódó egyéni igényeknek megfelelő környezet kialakítását, figyelemmel kíséri és segíti a tanulók tanulmányi előmenetelét, együttműködik a többségi pedagógusokkal, terápiás fejlesztő tevékenységet végez a gyermekkel való közvetlen foglalkozásokon, bármely területen tehetségesnek mutatkozó diákokat támogatja tehetségük kibontakoztatásában. Munkáját gyógypedagógiai asszisztens segíti, aki részt vesz a mozgássérült gyermekek egészségügyi teendőinek ellátásában, tanórai feladatainak elvégzésében, tanórán kívüli tevékenységeiben.

Személyi és tárgyi feltételeinket, a pedagógiai eljárásainkat a diákok *egyéni fejlődési sajátosságaihoz igazítjuk*. A tanulók sérülésspecifikus ellátása *team munkában* valósul meg (pedagógus, gyógypedagógus, szülő, szakorvos).

Az érintett pedagógusok és a konduktor (szomatopedagógus) szükség szerint, de legalább tanév elején, majd negyedévente megbeszélik a fejlesztés, fejlődés helyzetét, tapasztalatokat, eredményeket.

Az iskolai fejlesztés teljes időtartama alatt kiemelt feladatunk a **mozgásnevelés**, mint komplex rehabilitációs hatásrendszer, amely ötvözi a sérült tartási és mozgási funkciók helyreállítását célzó, a gyógyító és a motoros képességek fejlesztését szolgáló pedagógiai eljárásokat.

Színterei:

- mozgásnevelés óra,
- úszás, víz alatti mozgásnevelés,
- sportjáték foglalkozás,
- tanórák,
- egyéni fejlesztés,
- tanórán kívüli foglalkozások: szakkörök, klubok, kirándulások, versenyek

(tanulmányi, sport, művészeti), iskolai kulturális rendezvények.

A gyermek egyéni állapotától függ, hogy milyen típusú órán valósul meg mozgásfejlesztése: egyéni, kiscsoportos órán, vagy a testnevelés/úszás órán két tanáros, differenciált munkaszervezéssel, illetve a gyógypedagógus kontrolljával, irányításával a testnevelés órán.

Speciális módszerek, terápiák és technikák alkalmazásával segítjük a mozgásbiztonságot, a mozgásreflexek célszerűségét és gyorsaságát, az író, rajzoló és eszközhasználó mozgást, a szűkebb és tágabb környezetbe történő beilleszkedéshez szükséges alapok megteremtését.

Reális önértékelés kialakításával, tehetséggondozással a **továbbtanulásra** készítjük fel tanulóinkat. Megismertetjük őket a mozgáskorlátozottságukból eredő *egészségi teendőikkel és az egészségügyi ellátás lehetőségeivel, a sajátos helyzetükből adódó jogaikkal.* Arra törekszünk, hogy alakuljon ki bennük *az önrendelkező* életforma képessége, amely elősegíti jövőbeli felnőtt életüket, társadalmi beilleszkedésüket.

A mozgáskorlátozott diákok rehabilitációja, a rehabilitációja az Országos Mozgásvizsgáló Szakértői Bizottság szakvéleményét szem előtt tartva tanévenként megfogalmazott, félévente felülvizsgált **egyéni fejlesztési terv** alapján történik.

- Optimális fejlődésük érdekében egyénileg határozzuk meg a speciális elvárásokat és tennivalókat (módszerek, eszközök, segédeszközök, segédletek, differenciálás, az értékelés, minősítés a követelmény egyénre szabott formái stb.).

- A pedagógiai feladatok meghatározásakor szem előtt tartjuk, hogy a mozgáskorlátozott tanulók többsége meg tud felelni a NAT-ban, illetve a kerettantervekben megfogalmazott elvárásoknak, de szükség esetén adaptált tartalmakkal egészítjük ki a tanmenetet.

- A NAT-ban megfogalmazott *nevelési célok* közül kiemelt jelentőségű és egyéni tartalommal érvényesülő területek:

- az önismeret és a társas kultúra fejlesztése,
- a családi életre nevelés,
- médiatudatosságra nevelés,
- a tanulás tanulása,
- testi és lelki egészségre nevelés,
- felelősségvállalás másokért, önkéntesség,
- pályaorientáció,
- gazdasági és pénzügyi nevelés.

Az érintett tanulóink **kompetenciafejlesztésében** is megjelennek sajátos elemek. A gyors, cselekvőképes alkalmazkodás, illetve az élethosszig tartó tanulásra való felkészülés érdekében nagyobb hangsúlyt fektetünk a *digitális kompetencia, az idegen nyelvi kommunikáció, a hatékony önálló tanulás, a kezdeményezőképes és vállalkozói kompetencia fejlesztésére.*

Szociális helyzetéből adódóan hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, és veszélyeztetett tanulók

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek intézményünk gyermek és ifjúságvédelmi programjába illeszkednek.

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a) a szülő önkéntes nyilatkozata alapján megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- b) a szülő alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei,

Halmozottan hátrányos helyzetű

- a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében az a) -c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll.

Ezen túl kiemelt figyelemmel kísérjük a **veszélyeztetett** diákokat, ahol a családi életkörülmények, a szülő – gyermek kapcsolat ezt indokoltá teszik.

A feladatok sokrétűsége és speciális volta miatt alsó és felső tagozatban is minden pedagógus gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatokat lát el, munkáját *iskolapszichológus* támogatja.

- Számos **tanórán kívüli programot** kínálunk tanulóinknak. A szakkörök pozitív irányban befolyásolják a gyerekek érdeklődését, fejlesztik a kreativitást, közösségi élmény révén a mentális egészséget. Lehetőséget nyújtanak azoknak a gyerekeknek is, ahol a család nem tudja biztosítani. Szakköreink ingyenesek, minden diák az érdeklődésének megfelelően választhat, melyikhez kíván csatlakozni, vagy akár több műhely munkájában is részt vehet. Ezek a foglalkozások a sporthoz (foci, kosárlabda ping-pong stb.), a művészetekhez (rajz, furulya, énekkar, stb.), tudományokhoz (etológia) kapcsolódhatnak. De tantestületünk nyitott arra, hogy a kínálatot a gyermekek igényeinek megfelelően alakítsa ki, ezért vezettük be az Integrációs Pedagógiai Rendszert.

Általános célul tűztük ki, hogy nyitott kirekesztéstől mentes intézményként működjünk.

Minden gyermek képességének maximális kibontakoztatását a személyiség-központú oktatás, nevelés által, az IPR alkalmazásával érjük el, melyet az esélyegyenlőség megteremtése érdekében az integrációt segítő innovatív módszerek fejlesztésével alkalmazunk.

A pedagógiai eszköztár bővítésével segítjük elő a hátrányos helyzetű, a továbbtanulási arány emelkedésével a képzettségi szint javítását, munkaerőpiacon való érvényesülését, ezáltal a munkanélküliség csökkentését.

A társadalmi – kulturális különbözőség iránti érzékenység fejlesztésére törekszünk, célunk a másság elfogadása szűkebb és tágabb társadalmi környezetben.

A tanulókra vonatkozóan:

- A hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének biztosítása
- Hátránykompenzálás, kompetenciafejlesztés
- A tanuláshoz való viszony áthangolása
- A tanulói aktivitás növelése a tanítási órákon
- A tudás és kultúra megőrzése
- Hatékony tanulási módszerek, szokások elsajátíttatása
- A tanuláshoz szükséges alapkészségek (koncentráció, figyelem, emlékezet) fejlesztése
- Továbbtanuláshoz szükséges információk átadása és kulcskompetenciák fejlesztése
- Személyiségfejlesztés
- Szabadidő hasznos eltöltése

A pedagógusokra vonatkozóan:

- Szemléletváltás: számítani a tanítási órákról a közömbösséget, unalmat
- Integráció elfogadása
- Képzések: módszertani eszköztár bővítése
- Partnerközpontú nevelés: pedagógus – tanuló
  - pedagógus – szülő
  - pedagógus – pedagógus
  - pedagógus – külső partnerek

Konkrét céljaink és feladataink:

A tanulókra vonatkozóan

- Tanulói képességek mérése, a mérés alapján a hiányosságok egyéni terápiája. A terápia tanórán belüli és tanórán kívüli alkalmazása - *egyéni fejlesztési tervek elkészítése, tanórai differenciálás.*
- Az egyéni képességek fejlesztése, a részképesség hiányának szempontjából, ezek módszeres kezelése /mérések, egyéni terápia – a *részképesség zavarral rendelkező gyerekek egyéni fejlesztése.*
- A tanulást-tanítást segítő kompetencia programok, programelemek továbbfejlesztése.
- Tanulóink számára folytatódnak a fejlesztő foglalkozások, annak érdekében, hogy egyrészt fejlesszük tanulóink kulcskompetenciáit (szövegértés, matematikai eszköztudás) másrészt, hogy javuljon intézményegységünk eredménye a digitális kompetenciamérés során.
- Sikeres továbbtanulás elérése a továbbtanulásra felkészítő foglalkozások segítségével.
- Az óvoda-iskola átmenet továbbfejlesztése.
- Minél több hátrányos helyzetű tanuló részvétele a tanórán kívüli programokon.
- Minél több diák aktív részvétele projektnapokon: Sportnap, kézművesnap, Farsang előkészítése, anyák napi készülődés, karácsonyi-, mikulás műsorok, zenei műsorok, erdei iskola, nemzeti ünnepi műsorok.

A pedagógusokra vonatkozóan:

Befogadó pedagógiai környezet kialakítása, a hatékony együttnevelés elterjesztése, melynek keretei között a különböző társadalmi háttérű tanulók iskolai előmenetele színvonalromlás nélkül biztosítható.

Ennek elemei:

- az IPR hatékony alkalmazása;

- intézményfejlesztés, szervezetfejlesztés, intézményi projektszervezet;
- továbbképzések által, az integrált nevelést támogató, pedagógiai módszertani eszköztár bővítése és az elsajátítottak adaptációja, pedagógiai programba illesztése (Kooperatív tanulás-, tanítás technikája, kompetencia alapú oktatás)
- intézményen belüli és intézmények közötti szakmai tapasztalatsere megvalósítása, (bemutató órák tartása - hospitálások, hospitációs tréningek és intézményi-, intézményközi találkozók szervezése);
- a programot támogató, pozitív hozzáállású társadalmi környezet megteremtése együttműködéssel, a helyi civil szervezetek bevonásával, hogy elkötelezetté váljanak a hátrányos helyzetű tanulók integrációjában;
- tanulóbarát, az integrációs nevelést elősegítő iskolai környezet megteremtése (kooperatív tanulásra alkalmas tantermi bútorzatok cseréje, fejlesztő eszközök beszerzése);
- szakirodalom beszerzés;
- iskolai honlap fejlesztése az információ áramlás elősegítése céljából;
- részvétel továbbképzéseken, szakmai napokon,
- intézményi önértékelés elkészítése.
- Folyamatosan figyelemmel kísérjük a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók számának alakulását a gyermekvédelmi dokumentációk révén.
- A gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaként szorosan együttműködünk a gyermekjóléti szolgálattal a gyermek veszélyeztetettségnek megelőzése érdekében. A veszélyeztetettség olyan állapot, amely a tanuló testi értelmi, érzelmi erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza pl. elhanyagolás, bántalmazás, gyermek személyiségnek problémás fejlődése. Ha az iskolában meglévő eszközökkel veszélyeztető helyzetet megszüntetni nem lehet az iskola igazgatója a gyermekvédelmi felelőssel/szociális segítővel együttműködve jelzést küld a gyermekjóléti szolgálatnak, és együttműködünk a problémamegoldás érdekében.
- Együttműködünk továbbá a következő intézményekkel:
  - Pedagógiai Szakszolgálat (Nevelési Tanácsadó, szakértői bizottság);
  - Gyermek- és Ifjúságpszichiátriai Intézet
  - Esztergár Családsegítő;
  - Gyámhivatal;
  - Nemzeti Népegészségügyi Központ;

- Drogközpont;
- Rendőrség

Az IPR alkalmazásának munkaterve

Program- elemek	Nálunk van	További fejlesztést igénylő IPR elem	
1. Kompetencia-fejlesztő programok és programelemek			
1.1 Önálló tanulást segítő fejlesztés.			Feladat
1.1.1. A tanulási és magatartási zavarok kialakulását megelőző programok	Osztálykirándulások, alapfokú művészeti iskola, képzőművészeti-, zenei, tánc tagozatokkal, iskolai sportkör,	Tanári műhely- munka: belső továbbképzés	Az ismeretek beépítése és alkalmazása a mindennapi munkánkban
1.1.2 Az önálló tanulási képességet kialakító programok.	Egyéni fejlesztés, tehetséggondozó szakkörök.	Tanulási technikák, módszerek tanítása a tanítási órák folyamán.	A tanulási technikák módszerek elsajátításának folytatása - Szövegértés, - Lényeg kiemelés, - Feladatértelmezés, - Összefüggések keresése - Fogalomalkotás - Egyéni és kiscsoportos tanulás - Beszédfejlesztés
1.1.3. A tanulók önálló, kreatív tevékenységére épülő foglalkozások	Zeneiskola, hagyományőrzés, néptánc, kézművesnap, zenei hangversenyek		
1.2. Eszközjellegű kompetenciák fejlesztése			Feladat

1.2.1 Tantárgyi kéességfej- lesztő programok.	Felzárkóztatás, korrepetálás 1-8. évf. Óvoda-iskola átmenetet segítő tantárgyi felzárkóztatás 1. osztály Középiskolai felvételire felkészítés.	.		A programban résztevő gyermekek felmenő rendszerben történő továbbfejlesztése, valamint az új gyermekek bevonása a programba Digitális fejlesztés
1.2.2. Kommuniká- ciós kéességeket fejlesztő programok	Logopédia foglalkozások Ünnepi és nemzetiségi műsorok.			A kommunikáció, mint alapképesség fejlesztése. Az internet, a számítógép, a digitális kultúra beépítése a tanítás- tanulás folyamatába. Kiállítás a tanulók által készített munkákból.
1.2.3. Komplex művészeti programok	Zeneiskola, énekkar, néptánc, zenei hangversenyek.			Minél több tanuló vegyen részt a rendezvényeken.
1.3. Szociális kompetenciák fejlesztése				Feladat:
1.3.1. Közösség- fejlesztő, közösségépítő programok	Sport-foglalkozások (foci, szivacskezilabda, kosárlabda edzések) Osztályszintű programok: osztályterem díszítés. Iskolai, ünnepi programok: színházlátogatás, tanulmányi kirándulás, túrák, télapóvadás, karácsonyi ünnep, farsang, gyereknap, papír- és ronggyűjtés, kézművesnap		Családi programok: iskolások – szülők és pedagógusok közös tevékenykedése: közös takarítási, környezetszépítési akció lebonyolítása.	Programok továbbvitelére A szülők részvételének növelése az iskolai programokon.
1.3.2. Mentálhigiéné- programok	A védőnő bevonásával egészségmegőrző programok szervezése tanulóknak, egészségnap, sportrendezvények, fogászati ellenőrzés, gyógytestnevelés, eü. állapotfelmérés			Az iskola tisztaságának növelése.

1.3.3. Előítételek kezelését szolgáló programok	„Bemutatkozik a 2-es iskola” rendezvény, nemzetiségi rendezvények, néptánc	Szakmai könyv és médiatár bővítése	A szakmai anyag további bővítése, az ismeretek alkalmazása
2. Az integrációt segítő tanórán kívüli programok, szabadidős tevékenységek			Feladat:
2.1 Szakkörök	Kézműves, rajz, aerobik, meseolvasó stb.		
2.2. Művészeti körök	Zeneiskola, néptánc		
3. Az integrációt elősegítő módszertani elemek			Feladat
3.1. Egyéni haladási ütemet segítő differenciált tanulásszerve- zés	Tantárgyi differenciálás	Nevelési értekezlet témája	.
3.2. Kooperatív tanulásszerve- zés	Tantárgyi megjelenítés	Tanári műhelymunkában a kooperatív módszerek feldolgozása. Házi bemutató foglalkozások, kooperatív technikák alkalmazására	A módszer további beépítése az oktatásszervezésbe
3.3. Projektmód- szer	Farsang előkészítése, anyák napj készülődés, karácsonyi, télapó műsorok, zenei műsorok, egészségnap, kézművesnap		A projekt szemlélet, erősítése-mélyítése
3.4. Drámapeda- gógia		.	
4. Műhelymunka – a tanári együttműködés formái			Feladat
4.1. Értékelő esetmegbe- szélések	Nevelőtestületi értekezletek, munkaközösségi megbeszélések, osztályozó értekezlet	.	
4.2. Probléma- megoldó fórumok	Eseti megbeszélések a Gyermekjóléti Szolgálattal, védőnővel, szülőkkel		A problémákra közös megoldáskeresés.
4.3. Hospitálásra épülő együtt- működés	Óvónők és tanítónők kölcsonös hospitálása az óvodában és az iskolában		

5. A kompetencia alapú értékelési rendszer eszközei			Feladat:
5.1 A szöveges értékelés – árnyalt értékelés	Szöveges értékelés 1-4. évfolyamon. Egyéni fejlődési napló.	A tanulók önmagukhoz mért fejlődésének a figyelembe vétele az értékelés során.	A HH tanulók három havonta esedékes értékelésének árnyaltabbá tétele.
5.2. Egyéni fejlődési terv	Egyéni értékelő lap.	Fejlesztési tervek készítése	A fejlesztések folytatása Felmérés – egyéni terápia – ütemterv
6. Multikulturális tartalmak			Feladat:
6.1. Multikulturális tartalmak megjelenítése a különböző tantárgyakban	Nemzetiségi hagyományápolás		
6.2. Multikulturális tartalmak projektben feldolgozva	Nemzetiségi műsorokra való felkészülés		
7. A továbbhaladás feltételeinek biztosítása			Feladat:
7.1. Pályaorientáció	Szakmákat bemutató anyagok vetítése, pályaválasztási tanácsadás, középiskolák felkeresése nyílt napok alkalmával	Középiskolákkal való együttműködés.	A program folytatása.
7.2. Továbbtanulásra felkészítő program	A továbbtanulást, a középfokú intézményben való bennmaradást elősegítő középiskolai előkészítő foglalkozások (8. évf.) Tantárgyi képességek fejlesztése.		

10. A tanulók jutalmazásával, fegyelmezésével összefüggő elvek

Azt a tanulót, aki tanulmányi munkáját kiemelkedően végzi, aki kitartó szorgalmat, vagy példamutató közösségi magatartást tanúsít, aki hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez, az iskola dicséretben részesíti, illetve jutalmazza. Az iskola ezen túlmenően jutalmazza azt a tanulót, aki eredményes kulturális tevékenységet folytat, kimagasló

sportteljesítményt ér el, a közösségi életben tartósan jó szervező és irányító tevékenységet végez.

A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, a példamutatóan egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni. A tanulót vagy tanulói közösséget a nevelőtestület Apáczai-díjra terjesztheti fel.

A jutalmazás formái

Az iskolában elismerésként a következő írásos dicséretetek adhatók:

- szaktanári, tanulószoba-vezetői
- osztályfőnöki
- igazgatói
- nevelőtestületi.

Az egész évben kiemelkedő munkát végzett tanulók tantárgyi, szorgalmi és magatartási dicséretét a bizonyítványba kell bevezetni. Ezek a tanulók a tanév végén jutalmazhatók. A jutalmak odaítéléséről - a pedagógusok és az osztályközösség javaslatának meghallgatása után - az osztályfőnök dönt. Az a tanuló, akinek intézményi szinten is kiemelkedő a teljesítménye tanulmányi, kulturális, sport, közösségi munka terén, elismerését a tanévzáró ünnepélyen, az iskola közössége előtt veszi át.

Csoportos jutalmazási forma lehet a jutalomkirándulás, kulturális hozzájárulás (színház vagy kiállítás látogatásához). Odaítéléséről az iskolavezetőség dönt. A jutalmazások az intézmény faliújságján is kihirdetésre kerülnek. Tanulóink versenyeken mutatott teljesítményükért az alábbi elismerésben részesülnek:

- Versenyeken való eredményes szereplésért - szaktanári dicséret,
- Városi, területi versenyeken elért 1-5. helyezéért - osztályfőnöki dicséret,
- Megyei versenyeken elért 1-10. helyezéért - igazgatói dicséret,
- Országos versenyeken elért 1-10. helyezéért - nevelőtestületi dicséret,

Iskolán belüli és kívüli szereplésekért, ill. az iskola hírnevét népszerűsítő egyéb rendezvényeken való részvétel esetén - osztályfőnöki dicséret.

Az iskolai fegyelmező intézkedések formái: szaktanári, ügyeletes tanári, osztályfőnöki, igazgatói figyelmeztetés. 5 db szaktanári, ill. ügyeletes tanári figyelmeztetés után újabb, azonos súlyú kötelezettségzegés esetén osztályfőnöki figyelmeztetés jár.

4 db osztályfőnöki figyelmeztetés utáni, azonos súlyú kötelezettségszegés esetén igazgatói figyelmeztetés jár. További kötelezettségszegés esetén igazgatói intő jár, amelyet újabb kötelezettségszegés miatt igazgatói megrovás követ. Súlyos kötelezettségszegés esetén fegyelmi eljárást kell indítani.

Szaktanári figyelmeztetés:

- felszerelések, tájékoztató füzet hiányáért az osztálynaplóba tett kétszeri bejegyzés után
- a tanítási óra megzavarásáért,
- a nem megfelelő magatartásért (tiszteletlen viselkedés, személyhez fűződő jogok megsértése)
- a házirend megsértéséért.

Ügyeletes tanári figyelmeztetés:

- tanítás előtt valamint az óráközi szünetekben történt fegyelmezetlenség miatt.

Osztályfőnöki figyelmeztetés:

- súlyosabb magatartási vétségek miatt (tiszteletlen viselkedés, személyhez fűződő jogok megsértése)
- a kötelesség rendszeres elmulasztása miatt,
- a házirend sorozatos megsértéséért.

Igazgatói figyelmeztetés:

rendszeres kötelezettségszegés miatt (lásd fentebb)

Azonnali igazgatói figyelmeztetés jár súlyos kötelezettségszegésért, például:

- lopásért,
- verekedésért,
- szándékos károkozásért,
- közfeladatot ellátó személy, iskolában dolgozó közalkalmazott személyhez fűződő jogának súlyos megsértéséért.

A fegyelmi intézkedéseket az e-naplóba kell beírni.

11. Sajátos pedagógiai módszerek, különösen a projektoktatás

Napjaink pedagógiai gondolkodásában az összes ismert tanulásszervezési eljárás alkalmazható. Minden esetben azt kell meggondolni, hogy melyik módszer a legcélravezetőbb. A módszerek

megválasztásakor az iskola tanítói, tanárai - a pedagógiai programban meghatározott kereteken belül - önállóságot élveznek.

Pedagógiai módszerek

Az iskolarendszer is átalakulóban van, kevésbé lehet a hagyományos szerepekkel, elavult tanulászervezési módokkal, a diákokat megfelelően felkészíteni a sikeres felnőtt évekre. Ezen elgondolás alapján alkalmazzuk:

- a projektmódszert,
- differenciált pedagógiai módszereket,
- fejlesztőprogramot a sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók speciális fejlesztéséhez,
- tehetséggondozó programunkat.

E módszerek alkalmazása során a tanulászervezési eljárások változatos formáival élünk:

- kooperatív technikák
- egyéni és páros munka
- prezentáció készítése, tanár és diák által
- tanórai differenciálás heterogén csoportokban
- projektmunkák heterogén csoportokban

- portfóliók készítése
- dramatikus módszerek és technikák alkalmazása
- önellenőrzés, mások ellenőrzése
- ötletroham.

Iskolánk a **kompetencia alapú oktatás implementációja** érdekében folytatja azt a tartalmi, módszertani, szervezeti innovációt, amelyet tanulóink eredményesebb felkészítése, a hatékonyabb képesség és készségfejlesztés, a megőrizhető és továbbépíthető tudás elsajátítása érdekében elkezdett a 2009/2010-es tanévben. Kiemelt figyelmet szentelünk az egyéni sikeresség, a későbbi munkaerő piaci megfelelés szempontjából kulcsfontosságú kompetenciák tanulóink életkorának megfelelő fejlesztésére.

A támogató modern pedagógiai módszertan alkalmazása érdekében tanulóink, tanulócsoporthaink tevékenységét úgy szervezzük, hogy évente legalább négy évfolyam osztályai megvalósítsanak egy projektet. Olyan átfogó, sokoldalú megközelítést és feldolgozást biztosító kérdéskör, probléma, feladat felvetésére célszerű törekedni, amelyek gyermekeink legszélesebb körét érinthetik. Így az egészségnevelés, a környezettudatos gondolkodás és cselekvés, a lakóhelyismeret, avagy az adott tanév aktuális eseményéhez, személyiségéhez

kapcsolódó téma választása ajánlott. A tevékenység során kiemelt figyelmet fordítunk az együttműködés erősítésére, az aktivitás és motiváció fenntartására, differenciált, az egyes tanulók képességeit optimális mértékben fejlesztő feladatadásra

Évente legalább egy témahetet ugyancsak legalább az évfolyamok felénél meg kell valósítani.

A hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű tanulók esélyegyenlőségének javítására, a szegregációmentes, az optimális együttnevelési környezet kialakítására és fenntartására az iskola a következő években is kiemelt figyelmet fordít, a pedagógiai program korábbi fejezeteiben rögzítettek alapján, a változatos és differenciált tanulás-szervezési módszerek, az egyéni differenciált fejlesztés és értékelés figyelembe vételével.

A tantermeinket korszerű IKT-eszközökkel szereltük fel, és ezeket a lehető legtöbb tantárgy oktatásában felhasználjuk. Valamennyi érintett tanulócsoport esetén a tanév munkáját úgy szervezzük meg, hogy a kulcskompetenciák fejlesztésében kiemelt, az innováció megvalósításában érintett tantárgyak foglalkozásainak legalább 25%-a információs, kommunikációs eszközzel támogatott tanóráként valósuljon meg.

Projekt módszer

A projekt módszernek fontos tulajdonsága, hogy komplex, vagyis az adott témát sok oldalról kell körüljárni, ugyanis így alakulnak ki a tudáselemek között a sokrétű kapcsolatok. A projekt munka számos hagyományos tanítási eljárásnál sokkal, nagyobb gyakorisággal képes biztosítani az élményt. A projekt módszer alkalmazásának, illetve elterjesztésének fő motívuma az, hogy a különböző kompetenciák, személyiségvonások széles körét képes fejleszteni:

- Szaktárgyi ismeretek bővülése, minőségi tudás létrejöttének elősegítése.
- Szocializáció, másokkal való együttműködés, konfliktuskezelés megtanulása.
- Divergens gondolkodásmód fejlődése.
- Tervezési eljárások jobb megismerése, munkaszervezés, időbeosztás.
- Esztétikai érzék fejlődése a különböző produktumok előállításakor.
- Lámpaláz leküzdéséhez segítenek hozzá a kisebb, majd esetleg nagyobb csoportok előtt való szereplések a projekt eredményeinek a bemutatása során.
- A világ komplex voltának tudatosulása.
- Felelősségvállalás saját maga és társai iránt.
- Nyitottság a világ dolgai iránt.

- Ismeretforrások megkeresése, a kapott információk kezelése adott szempont szerint.
- Előzetes tudás elemeinek felszínre hozása, mozgósítása.
- Tanulási technikák fejlődése, élethosszig tartó tanulás elősegítése.
- Az ismeretek különböző helyzetekben való használata, a transzfer segítése, és annak tudatosítása, hogy sok tudáselemünk nemcsak abban a helyzetben lehet hasznos, amilyenben megtanultuk. Alkalmazható tudás létrejöttének elősegítése.
- Problémaérzékenység, a problémamegoldással kapcsolatos tudásrendszer fejlődése.
- Kreativitás fejlődése.
- Kommunikációs kompetencia fejlődése.
- Vitakultúra elsajátítása, mások véleményének meghallgatása, tiszteletben tartása.
- Saját maga szerepének, lehetőségeinek és határainak felismerése, tudatosítása, reális énkép kialakítása.

Differenciált pedagógiai módszerek

Differenciálni különbözőképpen lehet:

- Érdeklődés szerinti (tartalmi) differenciálás. Az érdeklődés szerinti differenciálás megvalósulhat:
- A differenciálás nemcsak a tanulás tartalmára, hanem módszereire és eszközeire is vonatkozhat.
- Szükséges a követelmények differenciálása.

Ez az új szemlélet azoknak a gyermekeknek is lehetőséget nyújt, akik nem sérülésük, fogyatékosságuk okán sajátos nevelési igényűek, hanem társadalmi illetve szociális helyzetüknél, hátrányuknál fogva igénylik a speciális segítséget. Intézményünk célja, hogy a sajátos nevelési igényűek is:

- az oktatásban egyenlő eséllyel vehessenek részt,
- a képességeihez és fejlődési üteméhez szabott nevelésben részesüljenek,
- és olyan tudás birtokába kerüljenek, amellyel az életben boldogulni tudnak és sikeresek lesznek.

Pedagógiai programunkon belül hangsúlyos szerepet kap a sajátos nevelési igényű gyermekek tanítását-tanulását segítő tananyagok, programok, módszerek és eszközök alkalmazása, használata. A fejlesztések középpontjában az együttnevelés áll. Iskolánk tanulói között jelen vannak sajátos nevelési igényű diákok. A számukra biztosított, programokat gyógypedagógus, logopédus kollégáink, tervezik, szervezik, vezetik.

Tehetséggondozás

A tehetségek felismerését, tehetségük minél jobb kibontakoztatását segítik:

- párhuzamos osztályokból szerveződő nívócsoportok
- 45 percnél hosszabb- rövidebb óraszervezés
- iskolán kívüli tanítási alkalmak
- tantárgyak informatikai eszközökre támaszkodó oktatási formája
- írásbeli, szóbeli számonkérés egyedi sajátosságoknak megfelelően történő megválasztása
- csoportmunka
- kooperatív technikák

Sikeresen alkalmazhatók a differenciált tanulásszervezésnek az alábbi formái:

- individuális tanulás
- kooperatív tanulás

Tárgyi feltételek:

Iskolai könyvtár, digitális tananyaggyűjtemény, számítógép, mint fejlesztőeszköz, videó, zenei anyagok, variálható tanterem berendezés a csoportfoglalkozásokhoz, megfelelő tankönyvek és szakmai könyvek (egyszerű alapfeladatokkal, többszintű nehézségi fokkal, szorgalmi és választható feladatokkal), versenyek, vetélkedők, pályázatok.

Pedagógusaink fontos feladata, hogy megtalálják tanítványaik tehetséges területeit, aktív munkájukkal, iránymutatásukkal és tanácsaikkal vegyenek részt ezek fejlesztésében.

Szakkörök: A szakköröket a tantárgyakkal illetve a műveltségi területekkel párhuzamosan működtetjük az igények és a lehetőségek arányában. Szakköri kínálatunk a gyerekek érdeklődési köréhez igazodik.

E tevékenységforma ad lehetőséget az ismeretek bővítésére, elmélyítésére, gyűjtő- és kutatómunka, önálló alkotások, pályázatok készítésére, kiállítások megszervezésére.

Iskolánk szakköri kínálatát éves munkatervünkben rögzítjük. E dokumentumban megfogalmazottak, a tanulói igények valamint a rendelkezésünkre álló személyi és anyagi feltételek alapján hirdetjük meg szakköreinket. A mindenkori kínálatban tantárgyi, művészeti, sport, technikai, környezetismereti és komplex szakkörök egyaránt szerepelhetnek.

12. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Az egész napos oktatási rendszerben a tanulók az iskolában önálló tanulás keretében készítik el írásbeli házi feladataikat a délután 16 óráig terjedő tanulási időben. Szóbeli feladataikat tanítói irányítással, vagy tanulópárok kialakításával valósítják meg. Betegség, hiányzás, lemaradás esetén a szülővel egyeztetve otthon is pótolják a hiányosságokat. Gyűjtőmunkát, szorgalmi és szóbeli feladatokat (pl. memoriterek, kiegészítő olvasmányok stb.) a hétvégére (alkalmanként, hét közben) is kaphatnak a tanulók.

Az otthoni írásbeli házi feladat kiadásának korlátai

- A tanulókat (versenyre készülők, a tantárgy iránt aktívan érdeklődők) egyéni választásuk, kérésük alapján szorgalmi feladattal segíthetjük, számukra szorgalmi feladatot javasolhatunk.
- Az otthoni tanulási idő (írásbeli és szóbeli feladatok elvégzésének együttes ideje) maximum 20-30 percet vehet igénybe egy tantárgyból.
- A napi felkészülés otthoni (napközis, tanulószoba) ideje nem lehet több 1- 1,5 óránál.

A hétvégén a tanulásra, felkészülésre fordítandó idő lehetőleg a családok szombat-vasárnapi együttes programját ne veszélyeztesse!

13. A tanítási órán és a tanítási órák keretében meg nem valósítható osztály- vagy csoportfoglalkozás, a tanulmányi kirándulás, környezeti nevelési program, a kulturális, sportrendezvények

Versenyek, vetélkedők, pályázatok:

A képességek kibontakoztatásának igen fontos színterét kínálják az iskolai és iskolán kívüli versenyek, vetélkedők, pályázatok. Minden szakmai közösség feladata ilyen típusú erőpróbák hirdetése, illetve propagálása.

Szakkörök:

A szakkör tanulói érdeklődés alapján kialakított, egy-egy tantárgy ismeretanyagát mélyebben kutató, pedagógus illetve más szakember irányításával működő gyermekcsoport. A szakköröket a tantárgyakkal illetve a műveltségi területekkel párhuzamosan működtetjük az igények és a lehetőségek arányában, lehetőleg minél nagyobb számban. Szakköri kínálatunk a gyerekek érdeklődési köréhez igazodik. Az érdeklődés széleskörű, az általunk nyújtott választék ennek igyekszik megfelelni.

A helyi környezeti nevelési program színterei:

Az iskolai oktató-nevelő munka nem szorítkozik a tantárgyak óráira, de a feladatok zömét mégiscsak e keretek között valósítjuk meg. Tanórákon történik azon ismeretek megalapozása, szemlélet formálása, amely során lehetőség van a helyes értékrend, természethez fűződő viszony kialakítására. Ez minden szaktanár feladata, a megvalósítást viszont nagymértékben befolyásolja, hogy milyen tantárgyról is van szó. Több tantárgy oktatását többé-kevésbé a környezeti nevelési komponensek eddig is tartalmazták, de ezek tervszerű alkalmazása, összehangolása gondos tervezést igényel.

A tantárgyi kertek közt zajló tevékenységek értelemszerűen minden tanuló számára kötelezőek és ingyenesek.

Osztálykirándulások

A környezeti nevelés egyik hatékony módszere a tantárgyi időben szervezett terepi program, az osztálykirándulás szervezése, a helyi tanterv megvalósulását szolgálja. A valóságos környezet megismerésére, értékeinek befogadására, a problémák értelmezésére támaszkodik. A kirándulásokon az érzéki-megismerő tanulás, a cselekvő- felfedező magatartás kell, hogy domináljon. Ösztönzi a kollektív és egyéni érdeklődés kialakulását. A szabad idő megszervezése, az önkiszolgálás, a tanulási helyzeteken kívüli csoportos tevékenységek és együttesen megélt élmények képezik fontos előnyeit. Jelentős személyiség és közösségfejlesztő hatású. A kirándulások időpontját munkatervünkben előre meghatározzuk. Megszervezéséért az osztályfőnök felelős. A kirándulás költségeit (útiköltség, étkezés, belépők) a tanulók fedezik, melyet az osztályfőnök a szülőkkel előzetesen megbeszél.

Az iskolai környezet kialakításában és az iskola működtetésében rejlő környezeti nevelési lehetőségek

Iskolánk külső, belső megjelenésének tükröznie kell azt a szemléletet, hogy mindenki fontosnak tartja a környezet állapotának milyenségét, az egészséges, esztétikus környezet biztosítását a hatékony munkavégzéshez. Nem sokat ér a szavakban átadott tudás, ha az iskola egész működése, a dolgozóinak személyes példája ellentmond annak. Ehhez mindenkinek - pedagógusoknak, technikai munkatársaknak egyaránt - tevékenyen hozzá kell járulnia a saját munkaterületén, tevékenysége során.

Az iskola belső környezete

Az iskolai környezet természet közelivé formálásához az osztályteremben szobanövények gondozásával járulhatunk hozzá. Az élőlények természetes közegükben való megfigyelése hasznos tapasztalatokat nyújthat, igényességre nevel, hozzászoktatja a gyerekeket a növényekkel való gondoskodáshoz, s egyúttal a közvetlen környezetet is emberibbé teszi. Általánossá kell, hogy váljon iskolánkban a környezetbarát termékek használata a papírhasználattól az írószereken át a takarításig, tanórákon és az irodákban egyaránt.

A tantermek dekorálásához lehetőség szerint természetes alapanyagokat használjunk: színes karton, fa, textil, parafa. Kerüljük az egészségkárosító anyagokat tartalmazó termékeket (oldószeres ragasztó, alkoholos filc.). Műanyagokat csak indokolt esetben alkalmazzunk. A dekoráció legyen tartós, máskor is felhasználható.

Nyitott, a nagyközönség számára is látogatható környezetvédelmi és természeti értékeket bemutató kiállításokat rendezhetünk bemutató programunk keretei közt.

Hulladékgyűjtés: évente négy alkalommal papírgyűjtést szervezünk. Ennek nem csupán gazdasági, de ökológiai hasznosságát is tudatosítjuk tanulóinkban. Törekszünk arra, hogy a szelektív hulladékgyűjtés iskolai szinten is megvalósuljon.

Társadalmi kapcsolatok

Iskolánk a környezeti nevelési céljait külső és belső társadalmi kapcsolatainak aktív bevonásával valósítja meg. Ezeknek a kapcsolatoknak a szélesítése, fejlesztése folyamatos feladatunk.

Az iskola legfontosabb célcsoportjai a környezeti nevelés terén a tanulók, a családok, a szülők. Az iskolai környezeti nevelés fogékonyabbá teszi a tanulókat, a szülőket a helyes környezet- és természetvédő magatartás iránt.

Az iskola törekszik a szülők környezeti akciókba való bevonására. Szoros együttműködés alakult ki a szülőkkel a tantermek rendszeres felújításában, hasznos-anyag gyűjtés terén és több szabadidős programunk kapcsán.

Hasznos, ha a szülőket rendszeresen tájékoztatjuk a környezeti nevelői munkánkról, valamint az ezzel kapcsolatos feladataikról.

Fontos a városi önkormányzattal való együttműködésünk fejlesztése. Együttműködésre van lehetőség a település szintű környezetvédelmi problémákra való figyelemfelhívás és problémakezelés kapcsán. A helyi civil szervezetekkel és a város vezetésével való kapcsolatok épülése szempontjából fontos a helyi eseményeken való minél sokrétűbb részvétel. Más iskolákkal való kapcsolatunk egyes tevékenységekhez kapcsolódnak, de a tapasztalatok cseréjére sokkal nagyobb figyelmet kell fordítanunk a jövőben.

3.4 A Pogányi Általános Iskola helyi tanterve

1. AZ EGYES ÉVFOLYAMOKON TANÍTOTT TANTÁRGYAK, KÖTELEZŐ ÉS VÁLASZTHATÓ TANÓRAI FOGLALKOZÁSOK ÓRASZÁMAI

Az iskola képzési jellemzői:

- 1.- 4. évfolyamos általános iskola
- nemzetiségi német nyelvoktató program szerint tanuló osztály
- általános tantervű osztály (német, mint élő idegen nyelv)

Kerettantervek: NAT 2020 felmenő rendszerben (2020.09.01-től)

A választott kerettanterv megnevezése:

Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyamára
Kerettanterv a német (nyelvoktató) nemzetiségi nevelés – oktatáshoz
Kerettanterv német, mint idegen nyelv oktatáshoz

NAT 2020: 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról

- Az intézmények számára a helyi tantervük készítéséhez a NAT 2020 Alapóraszámok tanulási területenként kétéves bontásban (II.2.1.1. táblázat) és A tanulók heti kötelező alapóraszámja és maximális óraszámja évfolyamonként (II.2.1.2. táblázat) az irányadó

[-A nemzetiség óvodai nevelésének és a nemzetiség iskolai nevelés-oktatásának irányelve](#)

2. A PEDAGÓGIAI ALAPELVEK, CÉLOK, FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SZABÁLYAI

2.1. ALAPELVEK

Az aktív tanulás a tanulónak a tanulási tevékenységekben történő részvételét hangsúlyozza. A tanulási tevékenység legfőbb célja olyan tanulói kompetenciák fejlesztése, amelyek lehetővé teszik az ismereteknek különböző helyzetekben történő kreatív alkalmazását. A tevékenységekre épülő tanulásszervezési formák segítik a tanulót a tanulási eredmények által kijelölt ismeretek megszerzésében, és ezen keresztül a kompetenciák fejlesztésében. Lehetőség szerint ki kell használni a tanulás társas természetéből adódó előnyöket, a differenciált egyéni munka adta lehetőségeket. Segíteni kell a párban vagy csoportban végzett felfedező tevékeny és jól szervezett, együttműködésen alapuló tanulást. A tanulási eredmények elérését segítik elő

az olyan differenciáló módszerek, mint a minden szempontból akadálymentes és minden tanuló számára egyformán hozzáférhető tanulási környezet biztosítása, a tanulói különbségekhez illeszkedő, differenciált célkijelölés, a többszintű tervezés és tananyag- alkalmazás, a fejlesztő, tanulást támogató értékelés. A differenciált tanulásszervezés jellegzetességeit képviselik az olyan eljárások, mint az egyéni rétegmunka vagy az adaptált szövegváltozatok felhasználása, melyek kiterjeszthetik és elmélyíthetik a tankönyvek tartalmát.

A pedagógus a probléma-megoldási és a jelenségértelmezési folyamatot – a tanuló szükségleteinek megfelelően – közvetett, illetve közvetlen eszközökkel segíti. A pedagógus az aktív tanulói tevékenységek megvalósítása során lehetővé teszi iskolán kívüli szakemberek bevonását, valamint a külső helyszínek nyújtotta pedagógiai lehetőségek felhasználását (könyvtár, múzeum, színház, koncert). A pedagógus együttműködik más tantárgyakat tanító pedagógusokkal azért, hogy a tanulóknak lehetőségük legyen a tanórákon vagy a témahetek, tematikus hetek, projektnapok, témákhoz szervezett események, tanulmányi kirándulások, iskolai táborok alkalmával a tantárgyak szervezett, összefüggő, illetve kapcsolódó tartalmainak integrálására.

A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében a tananyag feldolgozásánál a pedagógusnak figyelembe kell vennie a tantárgyi tartalmaknak a tanulói sajátosságokhoz való illesztését. A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében ez az adaptálás lehetővé teszi az egyéni haladási ütem biztosítását, valamint a differenciált (optimális esetben személyre szabott) nevelés, oktatás során az egyéni módszerek alkalmazását. Az aktív tanulás segítése a tanuló tehetségének, különleges nevelési-oktatási szükségleteinek vagy fogyatékoságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező szakember támogatásával történik.

Az eredményes tanulás segítésének elvei

Tanulási környezet

A tanulás közvetlen helyszíneként használt helyiségeket (kiemelten osztálytermeket) lehetőség szerint úgy kell biztosítani, hogy a különböző tanulásszervezési eljárások alkalmazásához a berendezések rugalmasan és gyorsan átalakíthatók legyenek, illeszkedjenek az osztályba járó tanulók korosztályi és egyéni szükségleteihez, valamint nyugodt, biztonságos és támogató tanulási környezetet teremtsenek valamennyi tanuló számára. Lehetőség szerint biztosítani kell, hogy a tanulók a foglalkozásokon IKT és digitális eszközöket (számítógép, más iskolai vagy saját eszköz), internetkapcsolatot és prezentációs eszközöket vehessenek igénybe, valamint hozzáférhetővé váljanak a hagyományos iskolai és az elektronikus könyvtárak egyaránt. A

tanulók, a pedagógusok, a szülők és a pedagógiai munkát támogató minden szereplő kapcsolata – a közös célt szem előtt tartva – a kölcsönös tiszteleten és nyílt párbeszédre alapul.

A tanulók értékelését egyéni fejlődésük és sikeres tanulási teljesítményük érdekében az igazságosság, az esélyteremtés és a méltányosság alapelveit szem előtt tartva, emberi méltóságuk tiszteletben tartásával, az értékelés személyes jellegének figyelembevételével szükséges megvalósítani.

A tanulók tanulási tevékenységekben való aktív részvétele kulcsfontosságú, ezért ennek előmozdítása érdekében a pedagógusoknak mindvégig a tevékenységközpontú tanulásszervezési formákat kívánatos előnyben részesíteniük. A tanulás társas természetéből adódó előnyök, a differenciált egyéni munka adta lehetőségek kihasználása, valamint a párban vagy csoportban végzett kutatásalapú, felfedező, tevékeny és jól szervezett, együttműködő tanulás támogatása szintén hozzájárul a korszerű tanulási környezet megteremtéséhez.

Fontos, hogy a tanulóval szemben támasztott elvárások egyértelműek legyenek, az azokhoz igazodó mérési stratégiákkal együtt, és már a tanulási folyamat elején ismertté váljanak. Az iskolai légkör bizalmi jellege elsődleges feltétele annak, hogy a tanulási problémákra és a személyes nehézségekre időben fény derüljön. Ennek a bizalomnak a megteremtése és fenntartása minden intézményvezető és pedagógus állandófelelőssége.

Az aktív tanulási alapelvek szerint szerveződő, több tantárgy, tanulási terület ismereteinek integrálását igénylő témákat, jelenségeket feldolgozó tanórák, foglalkozások, témanapok, témahetek, tematikus hetek és projektek alkalmazása segíti a tanulót a jelenségek megértésében, a problémák komplex módon történő vizsgálatában.

Egyénre szabott tanulási lehetőségek

Az iskola a tanulók tanulmányi előmenetelét a képességeiknek megfelelő, egyénre szabott tanulási lehetőségek biztosításával tudja a leghatékonyabban támogatni.

Fontos alapelv, hogy a tanulók közti különbözőségeket az iskola a különféle környezeti feltételek és az egyénenként eltérő idegrendszeri érés, valamint az egyéni képességek kölcsönhatása eredményének tekintse. E szemlélet gyakorlatban történő alkalmazásához olyan fejlesztési célokat kell kijelölni, amelyek nemcsak a tanulótól várnak illeszkedést a tanulási környezethez, hanem a tanulási környezettől is alkalmazkodást igényelnek a tanuló egyedi jellemzőihez. Ennek értelmében a képességtartományok mindkét határán – tehetség és fejlődési késés, fejlődési zavar, esetleg ezek együttes megléte – kihívást jelentő feladatok megtervezése kívánatos. Különösen fontos, hogy az iskola biztosítsa a tanulás egyéni lehetőségeit és a személyre szabott nevelés-oktatás során megszereshető tanulási tapasztalatokat, enyhítse a hátrányok hatásait, optimális esetben képes legyen kiküszöbölni azokat. Ezek közül kiemelten

fontos a családi és településszerkezeti hátrányokból eredő, az eltérő kulturális és nyelvi elsajátítási lehetőségekhez köthető, valamint a különleges bánásmódot igénylő tanulókhöz illeszkedő fejlesztő tevékenység.

Minden gyermek, tanuló fejlődésében lényeges szerepet játszik a pedagógus fejlesztő tevékenysége. Különösen igaz ez a kiemelkedően kreatív, egy vagy több területen tehetséges, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igényű (SNI), valamint a szakmai besorolásukat tekintve heterogén, az ok-okozati összefüggéseket tekintve fel nem tárt, ám tanulási-tanítási szempontból kihívást jelentő, beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel (BTMN) küzdő tanulók fejlesztésének területén. Ennek a feladatnak az ellátásában felértékelődik a segítő szakterületek (iskolapszichológia, gyógypedagógia, fejlesztő pedagógia) szerepe, valamint a különböző tantárgyakat tanító pedagógusok tudásmegosztásra épülő, egymást segítő szakmai tevékenysége.

A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében a közös felelősségvállalásnak lényeges szerepe van a nevelés sikerességében. Ez nem csak az együttnevelést megvalósító iskolában tanító pedagógus kizárólagos felelőssége. A pedagógus a tanulást-tanítást speciális szakmai kompetenciák alapján segíteni tudó különböző szakemberekkel együtt (például gyógypedagógus, gyógytestnevelő, iskolapszichológus, szociális munkás, fejlesztő pedagógus, tehetséggondozó pedagógus, gyermekvédelmi jelzőrendszer szakembere) kialakított foglalkozások keretében, valamint a szülők és a tanuló folyamatos bevonásával, a pedagógiai tevékenység részeként elismert konzultációs tevékenységet folytatva végzi pedagógiai munkáját.

Előremutató folyamatként értékelhető a team tanításnak olyan alkalmazása, amely a több tantárgy ismereteit integráló témákat feldolgozó foglalkozásokat közös tanítás keretében valósítja meg, az együttnevelést megvalósító iskolában pedig a tanulót tanító pedagógus és a gyógypedagógus közösen tervezett tanulási-tanítási programjára, a közös tanításra, valamint az e tevékenységet követő közös értékelésre épül.

A differenciálás speciális megvalósulása lehet az együttnevelés során a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése. A hátránykompenzáció biztosítása érdekében (SNI, BTMN, HH, HHH) a tanuló szükségleteihez, képességeihez, készségeihez illeszkedő módszertani eljárások (eszközök, módszerek, terápiák, a tanulást-tanítást segítő speciális eszközök, a gyógypedagógus módszertani iránymutatásainak beépítése, egyéni fejlesztési terv készítése és rendszeres ellenőrzése) alkalmazása szükséges a különböző pedagógiai színtereken. A tanulói szükségletek ismeretében az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények, a pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó

intézmények, valamint az utazó gyógypedagógiai hálózatok működtetésére kijelölt intézmények és más szakemberek szolgáltatásainak igénybevételével egészítendő ki a tanulók és pedagógusok szakmai támogatása. Ez elősegíti az integrációt, illetve ennek magasabb szintjét, az inklúziót is annak érdekében, hogy a NAT-ban foglalt nevelési-oktatási alapelvek és célok minden tanuló esetében megvalósulhassanak. A tehetséges tanulók tekintetében ezek a szempontok kiemelten fontosak lehetnek, mivel az ő esetükben a tanulási fókusz és az érdeklődést jellemzően a megfelelően motiváló feladatokkal lehet fenntartani. A tehetséggondozást valamennyi nevelési-oktatási szakaszban, minden neveléssel, oktatással foglalkozó intézménynek alkalmaznia kell, és a pedagógiai programjába szükséges beillesztenie.

A különleges bánásmódot igénylő tanulók integrációja és hatékony együttnevelése olyan pedagógusokat kíván, akik rendelkeznek az ehhez szükséges szemléletmóddal és kompetenciákkal.

A technológiai fejlődés nyújtotta lehetőségek alkalmazása sokféle módszertani lehetőséget biztosítva segíti a tanulás-tanítás folyamatát. A XXI. századi tanulási környezet nélkülözhetetlen elemét képezi az iskolai tanulóhoz kapcsolódó digitális technológiával támogatott oktatási módszerek sokfélesége, ezért különösen fontos, hogy a pedagógusok ismerjék és alkalmazzák azokat. Olyan tanulási folyamatra adnak lehetőséget, amely nemcsak a pedagógus-diák együttműködést, hanem ennek következtében a hagyományos tanulási folyamatot is jelentősen megváltoztathatja, ennek következtében új típusú szerepben jelenik meg a folyamatban mind a tanuló, mind pedig a pedagógus. Ennek gyakorlati leképezése azonban csak úgy valósulhat meg hatékonyan, ha ennek az intézmények pedagógiai gyakorlatában és szemléletmódjában is elfogadott, elismert helye és szerepe lesz.

Képesség-kibontakoztatás támogatása

A tanulói teljesítmény értékelésének egyik célja, hogy segítse a tanuló és a szülő objektív tájékoztatását, továbbá hozzájáruljon ahhoz, hogy a pedagógus folyamatosan meggyőződjön a tanulási folyamat hatékonyságáról, lehetőséget biztosítson a pedagógiai munka nyomon követésére, és az újratervezésére, a célok újra definiálására és továbbiak meghatározására, amennyiben ezt a tanulók fejlődése megkívánja. A tanulást és annak eredményességét befolyásoló pedagógiai tevékenység során végzett értékelésnek adatokra és tényekre kell támaszkodnia. Az erre alapozott értékelés segíti a tanulót további tanulási módszereinek, technikáinak meghatározásában.

Az értékelési folyamatokat megalapozó tervező munka figyelembe veszi a tanuló előzetes tudását, aktuális fejlettségi szintjét, egyéni fejlődési lehetőségeit, életkori sajátosságait, az értékelés személyiségfejlődésére gyakorolt hatását és a pedagógiai célokat. Ennek érdekében a kiinduló állapot értékelése (diagnosztikus mérés) egy tanítási óra, tanulási egység, téma vagy program megkezdése előtt végzett adatgyűjtés. A diagnosztikus értékelés kiterjedhet a tanulók meglévő tartalmi tudására, aktuális készség- és képességfejlődési szintjére, hozzáállására, viszonyulására. Az értékelés során figyelembe kell venni a tanuló életkori sajátosságait és a tanulás korábbi és aktuális környezeti tényezőiről rendelkezésre álló információkat, továbbá a pedagógiai célokat. Az eredmények visszajelzésével a pedagógus útmutatást tud adni a tanulónak a tanulást várhatóan leghatékonyabban segítő tanulási módokról.

A tanulás folyamatában több alkalommal, tájékozódó jelleggel végzett információgyűjtés, a fejlesztő, tanulást segítő értékelés és ennek visszajelzése akkor éri el a kívánt hatást, ha az a tanuló számára az értékelést követően rövid időn belül megismerhető. A tanulási folyamat rendszeres értékelése és visszajelzése teszi lehetővé a tanuló fejlődésének folyamatos nyomon követését.

Mindkét értékelési típus (a kiinduló állapot értékelése és a fejlesztő, segítő támogató értékelés) önfejlesztésre és kitartásra ösztönzi a tanulót fejlődésének, valamint tudásának gyakori, interaktív módon történő visszajelzésével. Célja a tanuló erősségeinek és hiányosságainak felmérése, valamint az éppen kihívást jelentő célok meghatározása, és ezzel a nevelési-oktatási gyakorlatnak a célok eléréséhez történő igazítása. Az összegző értékelés célja annak megállapítása, hogy a tanulók tudásának, ezen belül a stabil ismeretek kialakításának és a készségek elsajátításának szintje milyen mértékben felel meg a célként kitűzött tanulási eredményeknek. Az összegző értékelés minősítő jellegű, de lehet részletes szöveges értékelés is, amely rendelkezik a fejlesztő, tanulástámogató értékelés jellemzőivel. Az első évfolyam végén a tanuló összegző értékelése szöveges formában történik.

Az első nevelési-oktatási szakasz fő feladatainak megvalósítását leghatékonyabban a fejlesztő, tanulást támogató értékelés szolgálja, összekapcsolva a diagnosztikus mérésekkel, amelyek segítik a tanulók hatékony fejlesztését, az aktuális pedagógiai tevékenység meghatározását, szükség esetén felülvizsgálatát. Az iskolakezdést követő első félévet minden szempontból bevezető, fejlesztő szakasznak szükséges tekinteni, ezért a pedagógus ebben az időszakban a szöveges formában megfogalmazott fejlesztő, tanulást segítő értékeléseket elsősorban szakmailag megalapozott megfigyeléseire építheti. A szöveges értékelés lehetőséget biztosít arra, hogy a tanuló és a szülő részére a tantárgyi előrehaladásról és a kompetenciák fejlődéséről a pedagógus a tapasztalatain és a követő méréseken alapuló, részletes tájékoztatást nyújtson.

Természettudományos nevelés

A természettudományos gondolkodás megalapozása az alapfokú képzés első szakaszában a magyar nyelv és irodalom tanulási területének tudásbővítést és olvasás fejlődést segítő olvasmányai (1–2. évfolyam) ágyazva kezdődik, és a Természettudomány és földrajz tanulási terület környezetismeret (3–4. évfolyam) tantárgyainak keretében folytatódik.

KULCSKOMPETENCIÁK NAT 2020

A NAT az Európai Unió által ajánlott kulcskompetenciákból kiindulva, arra építve, de a hazai sajátosságokat figyelembe véve az alábbiak szerint határozza meg a tanulási területeken átívelő általános kompetenciákat, továbbá azokat, amelyek jellemzői, hogy egyetlen tanulási területhez sem köthetők kizárólagosan, hanem változó mértékben és összetételben épülnek a megszerzett tudásra, fejlődnek a tanulási-tanítási folyamatban.

1. A tanulás kompetenciái
2. A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
3. A digitális kompetenciák
4. A matematikai, gondolkodási kompetenciák
5. A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
6. A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
7. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák”

Műveltségterületek NAT 2020	Tantárgy NAT 2020
Magyar nyelv és irodalom	Magyar nyelv és irodalom
Matematika	Matematika
Természet tudomány és földrajz	Környezetismeret
Etika/hit-és erkölcsstan	Etika/hit-és erkölcsstan
Művészetek	Ének-zene
	Vizuális kultúra
Technológia	Technika és tervezés
	Digitális kultúra
Testnevelés és egészségfejlesztés	Testnevelés és sport

2.2. CÉLOK

A fejlesztési területek nevelési célok áthatják a pedagógiai folyamat egészét, s így közös értékeket jelenítenek meg. A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban egyaránt jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakoroltatás, cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatásának is.

E területek - összhangban a kulcskompetenciák alapját adó képességekkel, készségekkel, az oktatás és nevelés során megszerzett ismeretekkel, és a tudásszerzést segítő attitűdökkel - egyesítik a hagyományos értékeket és a napjainkban megjelent új társadalmi igényeket.

A nevelési célok a következőképpen érvényesülnek a tartalmi szabályozás különböző szintjein, és valósulnak meg a köznevelés folyamatában:

- beépülnek az egyes műveltségi területek, illetve tantárgyak fejlesztési követelményeibe, tartalmaiba,
- tantárgyak részterületeivé válnak, vagy önálló tantárgyként jelenhetnek meg az iskola helyi tanterve szerint,
- tagolják az alsó tagozaton a tanítói munkát,
- témákat, fejlesztési helyzeteket körvonalaznak a nem tanórai keretekben folyó egyéb iskolai foglalkozások, programok számára.

A nevelési célok intézményi szintű tudatos követése, valamint a hozzájuk rendelt feladatok végrehajtása és végrehajtatása a pedagógiai munka meghatározó fokmérője, a pedagógiai-szakmai ellenőrzés egyik fontos kritériuma.

Az erkölcsi nevelés

Az erkölcsi nevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatának elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, társadalmi beilleszkedésük elősegítése.

Ezért iskolánkban törekszünk arra, hogy felkészítsük a tanulókat az életben elkerülhetetlen értékkonfliktusokra. Ennek érdekében a tanórákon a csoportmunka, a differenciálás, az egyéni képességfejlesztés módszereit alkalmazzuk.

Ezeken az órákon gondot fordítunk a tanulók életében nélkülözhetetlen készségek, mint a tisztelet, segítőkészség, az együttérzés, a mértéktartás és a kötelességtudat megalapozására és fejlesztésére.

A későbbi beilleszkedésük elősegítése érdekében megtanítjuk őket az önfegyelemre, a képzelőerejük használatára. Fontosnak tartjuk, és ezért minden tanórán fejlesztjük az intellektuális képességeiket is.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A művészeti, erkölcsstan, magyar nyelv és irodalom, környezetismeret, matematika órákon törekszünk arra, hogy tanulóink ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, a településen élő nemzetiségek hagyományait. Ennek érdekében részt veszünk a falu hagyományörző programjain, rendezvényein. Saját műsorainkkal hozzájárulunk azok színvonalának emeléséhez. Iskolai programokra meghívjuk egy- egy terület „beavatott ismerőjét”. Tanulmányozzuk a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Helyi szinten nemzeti ünnepeinkre műsorokkal készülünk, megtartjuk a Nemzeti Összetartozás napját. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért a tanulók, magyarságtudatukat megőrizve, ezért törekszünk arra, hogy tanulóink ismerjék meg annak történelmét, sokszínű kultúráját.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. Ahhoz, hogy valaki felelős állampolgárrá váljon, a hétköznapi életben ennek megfelelően éljen, ismerje jogait és kötelességeit, külön ismeretekkel, készségekkel kell rendelkeznie. Ezeket a készségeket és ismereteket már, gyermekkorban el kell sajátítaniuk a diákoknak, meg kell ismerkedniük a demokratikus berendezkedés sajátosságaival, a választási rendszer jellemzőivel, azzal, hogy hogyan válhatnak felelős állampolgárrá. Ez a viselkedési forma éppen úgy kialakítható, fejleszthető, mint bármely más kompetencia. A XXI. század iskolájának legfőbb feladata pedig nem más, mint az alapkészségek, kompetenciák fejlesztése, felkészítve ezzel a tanulókat az egész életen át tartó tanulásra.

A demokráciára nevelést igyekeztünk úgy felépíteni és feldolgozni, hogy ez által számos készséget és képességet fejlesszünk (szövegértés és szövegalkotás, kommunikációs készség, problémamegoldó képesség, lényegkiemelés, adatkeresés, szabálykövetés).

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Iskolánkban a csoportfoglalkozások során olyan tevékenységeket szervezünk, amelyek által a tanulók ismeretei bővülnek, képességeik gyarapodnak, attitűdjeik pozitív irányba formálódnak. Az önismeretre, a közösségi kapcsolatok kialakítására, a szociális

képességek fejlesztésére, az egyénileg hatékony tanulási módszerek elsajátítására, az egészséges életvitel kialakítására, a tágabb természeti, társadalmi környezetért érzett felelősségre nevelnek. Olyan kompetenciákat is fejlesztünk, melyek révén a tanulóknál kialakul az alkalmazkodóképesség, a tolerancia, a konfliktuskezelő képesség. Ennek eredményeként a tanórai és tanórán kívüli foglalkozások során tanulóink odafigyelő érzékenységgel reagálnak társaik eredményeire, szomorúságaira. Konfliktusaikat, nézeteltéréseiket a megtanult konfliktuskezelő technikákkal oldjuk meg. Sokszor és sokat játszunk nézeteltéréseik feloldására szolgáló játékokat. Ezek közül a szerepjátékokat kedvelik a legjobban. Itt kifejthetik álláspontjukat, érvelhetnek ellene és mellette. Nem kell egyetérteniük mindenkivel, de alapszabály, hogy a megegyezésre törekedni kell. Szorongásmentesen kérnek tanácsokat egymástól és ezt a helyzetet a tanácsot adó is élvezi.

A tanulóknál a pszichés történéseket tudatosítjuk, elősegítjük önmaguk mélyebb megismerésével az alkalmazkodást, beilleszkedést, saját helyük felismerését szűkebb és tágabb környezetükbe. Emellett felkészítjük az önbizalom, az önértékelés megalapozására.

A megvalósítás színterei: csoportfoglalkozás szociális kompetenciafejlesztő foglalkozás, tanulói projekt, témahét, kirándulások.

A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését a köznevelés területére. A köznevelési intézményeknek ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése.

Felkészítjük a gyerekeket a család életének és tevékenységének szervezésére, a családon belüli mindennapi teendők ellátására, a családi életben szükségessé váló korrekciók végrehajtására és

konfliktuskezelésre, a megelőzésre. Ennek a sokrétű nevelési feladatnak az ellátását több tantárgy (környezetismeret a magyar irodalom és az erkölcsstan) ismeretanyaga és tantárgyakon kívüli foglalkozás is szolgálja.

A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. Ennek érdekében felkészítjük a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz kezelés módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, gondozására, társas viselkedésük szabályozására, a társas konfliktusok kezelésére. Az iskola feladata az is, hogy a családdal együttműködve felkészítse a tanulókat az önállóságra, a betegségmegelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiénében, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében.

Helyi megvalósulásának módjai: mindennapos testnevelés, sportvetélkedők, egészséges táplálkozással is összefüggő egészségnevelési projektek, mozgásfejlesztő foglalkozások, természetjárás, túra, kirándulás. Továbbá elsősegély nyújtási és baleset-megelőzési ismeretek oktatása.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

Arra törekszünk a nevelés folyamatában alakítsuk ki a gyermekeinkben a beteg, sérült, fogyatékkal élő emberek iránti együtt érző és segítő magatartást. Saját élményű tanuláson keresztül fejlesszük ki a szociális érzékenységet és számos olyan képességet (együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári léthez.

Helyi megvalósítás lehetőségei: osztályfőnöki munka, kapcsolat a helyi szociális otthonnal, óvodával, családi napközivel, a településen élőkkel, az idősekkel.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. Cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára.

Felkészítjük őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekszünk arra, hogy a tanulók ismerjék meg azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá

kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük természeti és társadalmi értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába. Helyi megvalósulás

lehetőségei: tanórán kívüli tevékenység keretein belül: öko-iskola cím megszerzése, madárbarát iskola, tangazdaságok, állatmenhelyek meglátogatása, tanulmányi kirándulások.

Pályaorientáció

Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek révén a tanulók kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, és képessé válnak hivatásuk megtalálására, foglalkozásuk és pályájuk kiválasztására és a hozzájuk vezető erőfeszítések megtételére. Ehhez fejleszteni kell bennük a segítségnyújtással, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók felismerjék saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világában és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan a rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrautaltságát.

Helyi megvalósulásának módja foglalkozunk a zsebpénz kérdésével, annak felhasználásának célszerű lehetőségeivel, a családi költségvetéssel.

Médiatudatosságra nevelés

Az értelmező, kritikai kialakítása révén felkészítjük tanulóinkat a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékkelvű megszervezésére, tudatos alakítására. A médiatudatosságra nevelés során a tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusával, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a

bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban. Meg kell tanítania, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek;

miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

2.3. FELADATOK:

1-2. évfolyam

- az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése
- tanulási módszerek kialakítása, iskolai fegyelem és figyelem, kötelességérzet kialakulása, kialakítása
- a pedagógus-gyerek kötődés kialakítása, az együttműködés gyakorlása - az iskolai szokásrendszer megismerése, megfigyelése - az énkép fejlesztése: önbizalom, magabiztosság, önállóság kialakítása, fejlesztése
- az olvasási, írás, számolási készség alapozása
- a beszédkészség fejlesztése
- német nemzetiségi nyelvoktató program tanulási lehetőségének biztosítása
- a tanulás iránti természetes érdeklődés megtartása, növelése
- a taneszközök használata segítségével, irányítással
- a helyes tanulási szokások kialakítása, gyakorlása
- tanulás, az elsajátítás élményének és örömeinek megismertetése
- a kötelességtudattal való ismerkedés
- az élővilág felfedezése, szeretete, gondozása
- tanulók ösztönzése saját környezetük megismerésére és megértésére
- a munkamegosztás kialakítása a közösségen belül tevékenységközpontú ismeretszerzésben

- kisgyermekes természetes érdeklődésének és nyitottságának megőrzése, orientálása és továbbfejlesztése
- személyes képességekbe vetett hit és önbizalom megteremtése
- kisgyermekes fokozott játék- és mozgásigényének kielégítése
- mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztése
- társakkal végzett közös tevékenységek élményének és örömeinek megerősítése
- társas kapcsolatok kialakításához és gazdagításához szükséges beállítódások és képességek kialakítása és gyakoroltatása
- egészséges élet értékének felismertetése és tudatosítása a tanulóknál
- a mindennapi testedzés igényének kialakítása, lehetőségének biztosítása
- tanuláshoz, a közös játékokban és feladatokban való részvételhez szükséges koncentrációs képességek
- egyszerű minták és sokoldalú lehetőségek adása az önkifejezéshez, az ismeretszerzéshez, a kísérletezéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz

3.-4. évfolyam

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítményelvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül: a Nat elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamat

- az énkép, önbizalom, bátorság, hely a közösségben
- motiváció, tanulásszervezés, teljesítmények növekedése
- a felelősségérzet, kötelességtudat fejlesztése
- az önellenőrzés rendszeres gyakorlása
- egyszerű következtetések megfogalmazása
- részleges önállóság a munkavégzésben,
- az olvasási, írás, számolási készség javítása, fejlesztése
- a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség fejlesztése, fogalmazás
- a tanulási módszerek megismerése, gyakorlása (vázlatkészítés)
- a könyvtárhasználat iránti érdeklődés felkeltése
- a szűkebb környezet élővilágának alaposabb megismerése, gondozása
- mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztése
- mozgás, a rendszeres testedzés, a sportjátékok iránti kedv felkeltése és megerősítése
- társas kapcsolatok kialakításához és gazdagításához szükséges beállítódások és képességek gyakoroltatása
- megismerés, a megértés, a tanulás iránti érdeklődés és nyitottság megőrzése és továbbfejlesztése
- tanulók érdeklődésének felkeltése tágabb környezetük megismerése és megértése iránt

-

- önálló tanuláshoz szükséges motívumok kialakítása és megerősítése
- szóbeli és az írásbeli nyelvhasználathoz szükséges alapkészségek fejlesztése, gyakoroltatása
- lényegkiemelő és a szabálykövető képességek kialakítása és folyamatos fejlesztése
- mindennapi életvitellel összefüggő gyakorlatias ismeretek nyújtása
- elemi ismeretek közvetítése a természetről, a társadalomról, a művészetekről, az emberiség és a haza
- történelméről
- az egészséges életmód mindennapi feltételeinek és összetevőinek megismertetése
- tanuláshoz, a közös játékokban és feladatokban való részvételhez szükséges koncentrációs képességek és akarati tulajdonságok fejlesztése
- egyszerűminták és sokoldalú lehetőségek adása az önkifejezéshez, az ismeretszerzéshez, a kísérletezéshez, a feladat és problémamegoldáshoz

Pedagógiai feladatok megvalósulása a nem tanórai keretek között folyó, egyéb iskolai foglalkozáson

FEJLESZTÉSI TERÜLET	A MEGVALÓSULÁS SZÍNTEREI
erkölcsi nevelés	pedagógiai munka minden területén, konfliktuskezelő, szituációs játékok,
nemzeti öntudat, hazafias nevelés	iskolai ünnepélyek, megemlékezések, falunap
állampolgárságra demokráciára nevelés	iskolagyűlés, egyéb tanulói fórumok
az önismereti és társas kultúra fejlesztése	osztályprogramok, tanulmányi kirándulások, az iskola képvisellete tanulmányi versenyeken, művészeti bemutatókon
a családi életre nevelés	osztályprogramok, rendezvények, falunap
a testi és lelki egészségre nevelés	túrák, kirándulások, tanulást segítő foglalkozások
felelősségvállalás másokért, önkéntesség	iskolai rendezvények, farsang, hetesi, felelősi teendők ellátása
fenntarthatóság, környezettudatosság	szelektív hulladékgyűjtése,
pályaorientáció	korrepetálás, tehetségek gondozása
gazdasági és pénzügyi nevelés	osztálypénz gyűjtése szülői felügyelettel, zsebpénz kezelése
médiatudatosságra nevelés	osztályprogram: színház és hangversenylátogatás,
a tanulás tanítása	tanórák, korrepetálás, fejlesztő foglalkozások,

3. ÓRATERVEK

A választott kerettanterv tantárgyait, kötelező minimális óraszámait az alábbi táblázatok tartalmazzák

NAT 2020: Heti óraterv német nemzetiségi (nyelvoktató program) 1. - 4. évfolyam számára

	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	7
Német nyelv és irodalom	5	5	5	5
Matematika	4	4	4	4
Környezetismeret	-	-	1	1
Német népismeret	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Etika/hit-és erkölcsstan	1	1	1	1
Digitális kultúra	-	-	1	1
Heti kötelező és szabadon választott órák összesen	27 óra	27 óra	27 óra	28 óra
Szabadon tervezhető órakeret	3 + 2	3 + 2	3 + 2	3 + 2
Tanulók terhelésének felső határa	27 óra	27 óra	27 óra	28 óra

NAT 2020: Heti óraterv általános tantervű (élő idegen nyelv német) 1. - 4. évfolyam számára

	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	7	7	5+1	5+2
Élő idegen nyelv (német)	-	-	1	2
Matematika	4	4	4	4
Környezetismeret	-	-	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Ének-zene	2	2	2	2

Testnevelés és sport	5	5	5	5
Etika/hit-és erkölcsstan	1	1	1	1
Digitális kultúra	-	-	1	1
Heti kötelező és szabadon választott órák összesen	22	22	24	25
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2
Tanulók terhelésének felső határa	24	24	24	25

4.TANKÖNYVEK, TANULÁSI SEGÉDLETEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK

ELVEI

Tankönyvek kiválasztásának elvei:

Az egyes évfolyamokon a tantárgyakhoz szükséges tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök kiválasztása a tanítók javaslata alapján, a helyi tanterv követelményeire igazodva, figyelembe véve a tartalmi egymásra épülést történik.

A kiválasztott tankönyveknek és taneszközöknek összhangban kell lenni a NAT-ban, valamint a helyi tantervben megfogalmazott minimumkövetelmények eléréséhez szükséges tartalmakkal, az iskola céljaival és feladataival.

Tartós tankönyv alatt elsősorban az olvasókönyv jellegű tankönyvet, atlaszokat, albumokat értjük, amelyekben a tanórai foglalkozások során nem kerülnek írásos jelölések. A munkafüzeteket, munkatankönyveket nem tekintjük tartós tankönyvnek, vagyis ezeket mindig újonnan vásárolják meg tanulóink.

A szükséges taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév májusában, szülői értekezleteken) legkésőbb augusztus első hetéig tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.

Felmenő rendszerben minden tanuló ingyenes tankönyvekhez és munkafüzetekhez jut.

Az iskola arra törekszik, hogy egyre több nyomtatott taneszközt szerezzen be az iskolai könyvtár számára. Ezeket a taneszközöket igény esetén a tanulók ingyenesen használhatják.

Az ingyenes tankönyvellátás biztosításának lehetőségei:

- az iskolától történő tartós tankönyv és más tankönyv kölcsönzésével
- használt tankönyvek biztosításával
- illetve a két lehetőség együttes alkalmazásával.

A tankönyvek, tanulási segédletek, taneszközök kiválasztásának szempontjai:

A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének.

- Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak.
- A taneszközök használatában az állandóságra törekszünk, új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be.

Továbbá:

- szerkezete legyen világos, egyszerű,
- motiváljon, keltse fel a gyermek érdeklődését,
- szövege az életkornak megfelelő megfogalmazású legyen,
- ábrái, betűméretei, szerkesztése segítse az önálló ismeretszerzést,
- ösztönözzön ismétlésre, rendszerezésre,
- adjon lehetőséget a differenciált képességfejlesztésre,
- adjon mintát az önálló feladatmegoldásokra, segítsék az otthoni, önálló tanulást, gyakorlást,
- jelrendszere lehetőleg legyen azonos valamennyi évfolyamon,
- borítója érdeklődést keltő, színes és tartós legyen,
- kapcsolódjék más műveltségterületekhez is,
- tankönyvekhez kapcsolódjon interaktív tananyag,
- lehetőleg környezetbarát anyagból készüljön.

A pedagógus – a minőség, típus és ár megjelölése nélkül – olyan ruházati vagy más felszerelés beszerzését kérheti a tanulótól, amely nélkülözhetetlen az általa tanított tananyag elsajátításához, és amelyet a tanórai foglalkozásokon egyidejűleg minden tanulónak rendszeresen alkalmazni kell. Az e körbe nem tartozó felszerelések biztosítása az iskola feladata.

Tanév közben a meglévő tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök, ruházati és más felszerelések beszerzésére vonatkozó döntés nem változtatható meg, ha abból a szülőre fizetési kötelezettség hárul.

Egyes tantárgyakhoz egyéb eszközök is szükségesek: testnevelés: ruházat, rajz: színes ceruzák, festékek, zsírkréta, kartonlapok, rajzlapok, origami lapok, gyurma, filctollak, ecsetek és tálak, vízfesték, tempera, festék, olló, ragasztó; technika: olló, ragasztó; matematika: korongok, pálcikák, számlapok, számegyenes, egyenes és háromszög vonalzó, körző. Ezek beszerzése a szülő kötelessége.

IKT eszközök:

- interaktív táblák
- digitális feladatbank

A 11/1994. MKM rendelet 7.sz. melléklete szerinti eszközjegyzék a helyi tantervben lebontva, minden egyes tantárgynál szerepel.

Irányadó, a kötelező eszközjegyzékről szóló OM rendelet.

5. MINDENNAPOS TESTNEVELÉS, TESTMOZGÁS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK MÓDJA

Az iskolai egészségnevelési program része a törvényi előírásnak megfelelően a mindennapi testmozgás megvalósítása.

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját felmenő rendszerben a köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint az alsó tagozat következő módon szervezzük meg: 1 óra úszás, 4 óra testnevelés.

A hét minden napjára történő elosztással mozgásos népi gyermekjátékok, német néptánc, jóga, foci, labdajátékok is támogatják a mindennapos testnevelés törvényi előírásait.

6.A VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK, FOGLALKOZÁSOK ÉS A PEDAGÓGUSVÁLASZTÁS SZABÁLYAI

A tanuló joga, hogy válasszon a pedagógiai program keretei között a választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá pedagógusok közül az alábbi feltételek megléte esetén:

Választható tantárgyak esetén:

Ha a tanulót – kérelmére – felvették a szabadon választott tanítási órára, a tanítási év végéig, vagy, ha a tanítási év vége előtt befejeződik, az utolsó tanítási óra befejezéséig köteles azon részt venni.

A szabadon választott tanórai foglalkozást az értékelés és a minősítés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mint a kötelező tanítási órát. (A tanulónak, kiskorú esetén szülőnek – írásban nyilatkoznia kell arról, hogy a szabadon választott tanítási órákra történő jelentkezés jogkövetkezményeit tudomásul vette.)

Ha az iskola helyi tantervében meghatározott tananyag elsajátítása, a követelmények teljesítése csak a szabadon választott tanítási órákon való részvétellel teljesíthető, az iskolába történő beiratkozás a szabadon választott tanítási órákon való részvétel vállalását is jelenti.

A tanulónak, vagy kiskorú tanuló esetén a szülőnek írásban kell bejelentenie, ha a tanuló a következő tanítási évben már nem kíván részt venni a szabadon választott tanítási órán, továbbá ha jelentkezni kíván a szabadon választott tanítási órára.

A pedagógusválasztás szabályai:

Iskolánkban a neveléssel, oktatással összefüggő feladatokat tantárgycsoportban látják el a tanítók. Összehangolt, egymásra odafigyelő, egymást támogató, minden tanuló problémáját egyedileg kezelő mivoltuk ad biztonságot a gyerekek számára hétköznapi életben.

7.CSOPORTBONTÁSOK ÉS EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSÉNEK ELVEI

Iskolánkban évfolyamonként egy osztály működik.

A csoportbontási lehetőségeket az adott tanév tantárgyfelosztása tartalmazza.

A tehetséggondozás, fejlesztő foglalkozások csoportbontásban történnek. A csoportba sorolás kiválasztásának elvei a tanulók tanulmányi eredménye, teljesítménye alapján a tanítók javaslatára történik. Az iskolának május 20-áig fel kell mérnie, hogy a tanuló milyen szabadon választott tanítási órán, továbbá melyik egyház által szervezett hit- és erkölcsstan órán, vagy az államilag szervezett etika kíván részt venni.

8.EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEK

Az iskola jövőképe: Szeretnénk, ha iskolánk olyan intézménnyé válna, ahol a szülők és a gyerekek által közösen kialakított térben, esztétikus körülmények között zajlik az iskolai élet. Diákjaink és dolgozóink figyelnek az intézményenergia és vízfelhasználására, csökken a keletkezett hulladék mennyisége, melynek java részét szelektíven gyűjtjük. Tanítványaink aktív kezdeményező szerepet játszanak az iskolában kialakult környezettudatos szemlélet elterjesztésében a településen. A szülők azért válasszák intézményünket, mert a diákok harmonikus, stressz mentesebb körülmények között tanulhatnak.

Tanulóink megismerik és rendszeresen gyakorolják az egészségmegőrzés és a testi képességek fejlesztésének alapvető gyakorlatait, feismerik azok hatásait testi, lelki fejlődésükre. Fontosnak tartják, hogy fejlődjenek testi képességeik, állóképességük, erejük, gyorsaságuk, mozgásműveltségük. Szabadidejükben, külső kényszer nélkül is rendszeresen mozognak, sportolnak, egyre többen bekapcsolódnak egyesületi, szakosztályi tevékenységbe, a versenyszerű sportolásba. Megismerik a rendszeres testedzés, az egészség és a teljesítőképesség összefüggéseit, alapvető törvényszerűségeit.

Alapelvek:

- az ökológiai gondolkodás kialakítása, fejlesztése,
- rendszerszemléletre nevelés,
- fenntarthatóságra nevelés,
- érzelmi és értelmi környezeti nevelés,
- tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés,
- tolerancia és segítő életmód,
- a környezettudatos magatartás és életvitel segítése,
- az állampolgári – és egyéb közösségi – felelősség felébresztése,
- az egészség és a környezet összefüggései,
- testi- lelki egészség,
- helyzetfelismerés, ok – okozati összefüggések,
- problémamegoldó gondolkodás, döntésképeség,
- globális összefüggések megértése.

Rövid távú célok	Feladatok	Sikerkritériumok
A környezeti nevelés az oktatás és nevelés valamennyi területén jelenjen meg	A helyi tantervben műveltségi területenként és a tanmenetekben is konkrétan jelöljük meg a feladatokat és az alkalmazni kívánt módszereket	- Átdolgozott tanmenetek. - Több környezeti nevelési tartalom a tanórákon.
Erősítsük a tantárgyközi kapcsolatokat, annak érdekében, hogy a tanulók egyben lássák az egy témához tartozó ismereteket.	- Projektek kidolgozása	- Széttagolt ismeretek rendszerszemlélettel összekapcsolódnak. - A tanulók egyre nagyobb jártasságot szereznek a projektek készítésében.
A pedagógusok, a felnőtt dolgozók és a szülők személyes példájukkal legyenek a környezettudatos életvitel hiteles terjesztői.	- képzések, szülői értekezletek, közös programok az adott témában.	- Mintaértékű környezettudatos szemlélet, magatartás

Az iskola tisztaságának javítása, a szemét mennyiségének csökkentése	<ul style="list-style-type: none"> - tisztasági őrjárat szervezése - szelektív hulladékgyűjtés - helyes vásárlói szokások kialakítása 	<ul style="list-style-type: none"> - Javul az iskola tisztasága. A tanulók és az iskola dolgozói szelektíven kezelik a hulladékot. - Csökken az elszállított szemét mennyisége. Kevesebb a csomagolási hulladék a szemetekben.
Takarékoskodás a vízzel és a villannyal	<ul style="list-style-type: none"> - rendszeres, majd alkalmankénti ellenőrzések - mérések, számítások, következtetések és ezek közlése 	<ul style="list-style-type: none"> - Nem lesznek nyitva felejtett vagy csöpögő csapok, égve felejtett villanyok. - Észrevehetően csökken az iskola víz- és villanyszámláján szereplő összeg.
A tanulók ismerjék meg szűkebb környezetüket, lássák az értékeket, problémákat, ápolják a hagyományokat!	<ul style="list-style-type: none"> - természetben, környezetben végzett szemlélődés, vizsgálódás, - kutatómunka - kiállítások, vetélkedők, előadások szervezése a „Jeles napokra” 	<ul style="list-style-type: none"> - Sikeres szereplés a település hagyományőrző rendezvényein.
Fejlesszük a tanulók problémamegoldó gondolkodásmódját, az önálló ismeretszerzés képességét megalapozva az élethosszig tartó tanulást!	<ul style="list-style-type: none"> - szakkönyvek, folyóiratok, videó-anyag és CD-k beszerzése 	<ul style="list-style-type: none"> - Egyre több gyerek kér külön feladatot, tart kiselőadást, beszámolót. - Sikeres szereplés különböző versenyeken.

A környezet- és egészségvédelem jeles napjairól a tanórákon, illetve külön programokat szervezve emlékezünk meg és tudatosítjuk azok jelentőségét Öko-iskolai munkatervünk alapján. Továbbá a nap jellegének megfelelő vetélkedőt, projektmunkát vagy kirándulást szervezünk. Pl.:

Március 22. a Víz világnapja

Április 22. a Föld napja

Május 10. Madarak és fák napja

Szeptember 22. Autómentes nap

Szeptember 29. Európai Diáksport nap

Október 4. Állatok

világnapja

9. A GYEREKEK A TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

Iskolánk tanulói eltérő személyes és szociális körülményekkel rendelkeznek. Alapelvünk a nyitottság és a tolerancia, egymás és a másság elfogadása. Fontosnak tartjuk, hogy kiemelten segítsük azokat a tanulókat, akiknek valamilyen tanulási nehézségük, vagy hátrányos helyzetű családból érkeznek. Mindezek biztosítása érdekében kiemelt figyelmet fordítunk a beiratkozáskor, az oktató-nevelő munka során, a gyermekek egyéni fejlesztésére, a tananyag kiválasztására, az értékelés gyakorlatára, a tanulói előmenetel figyelemmel kísérésére, a pedagógusok továbbképzésére, a kapcsolattartásra a szülőkkel, segítőkkel, a szakmai és társadalmi környezettel. Célunk, hogy ezek a gyerekek beilleszkedjenek, önmagukhoz képest fejlődjenek, és a többi tanulóval együtt haladjanak, hogy fejlesztésük segítse a minél teljesebb önállóság elérését és a társadalomba való mind teljesebb beilleszkedést. Törekszünk arra, hogy olyan iskolai környezetet alakítsuk ki, mely a különböző képességű tanulók iskolai fejlesztését maximálisan támogatja. A tantermet a gyerekek sajátosságainak megfelelően rendezzük be, hogy az leginkább szolgálja a ²⁶⁵hátrányok enyhítését. A termék, az előtér díszítéséhez tanulóink munkáit használjuk, mely a gyerekek önértékelését, önbecsülését növeli. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések alapja a pedagógusok, valamint az iskola és a család közötti szoros együttműködés.

Az esélyegyenlőséget biztosító intézkedések területei:

- a szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység
- a beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység
- a tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő tevékenység
- a tehetség, képesség kibontakoztatását támogató tevékenységek
- a gyermek-és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG

ALAPELV	CÉL	FELADAT/PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG	ELJÁRÁSOK
A szociális problémák felismerésére törekvés	Veszélyeztető körülmények megelőzése és feltárása	Családok megismerése	Családlátogatás Konzultáció a szülővel
	Szociális hátrányok enyhítése	<ul style="list-style-type: none"> - tartósan beteg gyermek felmérése - 3 vagy több gyerekes családok felmérése - SNI tanulók felmérése - rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény felmérése - HH, HHH és veszélyeztetettség felmérése - tartós nevelésbe vétel felmérése - kedvezmény a művészeti képzésbe történő bekapcsolódáshoz 	<ul style="list-style-type: none"> - étkezési díjak támogatása - tankönyvtámogatás - kirándulási költségek támogatása - taneszközök beszerzése azok költségeiben támogatás - egyéb juttatás (pl. ruházat, taneszközök)
	Tanuló anyagi veszélyeztetettségének csökkentése	- személyes törődés	<ul style="list-style-type: none"> - kedvezmények, ingyenes ellátások köréről történő döntés kezdeményezése az osztályfőnökök és az igazgató által - gyermekvédelmi támogatás kezdeményezése - Gyermekjóléti Szolgálat - pályázatok figyelése

A BEILLESZKEDÉSI, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGEKKEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG

ALAPELV	CÉL	FELADAT/PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG	ELJÁRÁSOK	ESZKÖZÖK
A beilleszkedési és magatartási nehézségekkel küzdő gyerekek is találják meg helyüket a közösségben. kölcsönös bizalom kialakítása	A beilleszkedési és magatartási nehézségekkel küzdő tanulók segítése, a viselkedésük okainak feltárása, azok kezelése személyre szabott feladatokkal	<ul style="list-style-type: none"> - szociometriai felmérés alapján a tanulók kiszűrése - peremhelyzetük okainak feltárása - Beilleszkedés segítése: - pozitív tulajdonságai alapján feladatok adása - „tekintélyes” tanulók bevonása a folyamatba - képességeik fejlesztése tanórán kívüli feladatokkal - kirekesztett tanuló jó javaslatainak elfogadása - szociális izoláció feloldása- szociális készségek fejlesztése - alulszocializáltság korrigálása - részképesség zavarok csökkentése 	<ul style="list-style-type: none"> - Mozgásállapot vizsgálat - GMP-teszt - Sindelar vizsgálóeljárás - diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia vizsgálatok pedagógiai része - az alapozó időszak elnyújtása - fejlesztő értékelés bevezetése - tapasztalatszerzés lehetőségeinek kitágítása - IKT eszközhasználat - differenciált tanulásszervezés - kooperatív technikák alkalmazása - projekt-módszer elterjesztése - tevékenységközpontú pedagógiák - individuális tanulás előtérbe helyezése - Montessori pedagógia elemei - módszertani segítségnyújtás - vázlatkészítés technikája 	<ul style="list-style-type: none"> - egyéni fejlesztési terv - hatékony tanuló- megismerés alkalmazása - tanulási segédletek - Montessori eszközök - hosszabb felkészülési idő - segédeszköz használat - értékelés alóli felmentés lehetősége - a gyermek számára előnyös számonkérési forma preferálása - minőségi és mennyiségi differenciálás - méltányos elbírálás - egyéni tempó figyelembe vétele

		<ul style="list-style-type: none"> - következetes, egységes pedagógusi munka - egyéni képességeknek megfelelő munkáltatás - tanulók sikerélményhez juttatása - problémamegoldó technikák 		<ul style="list-style-type: none"> - szóbeli feleltetés előnyben részesítése - minimumkövetelmények számonkérése - lényegkiemelés - egyéni magyarázat
<p>Szociális izoláció feloldása, szociális készségek fejlesztése</p> <p>Alulszocializáltság korrigálása</p>	<p>Szociális kapcsolatok kiterjesztése a gyerekközösségben.</p> <p>Integrációt segítő program(SNI)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - a tanulási és magatartási zavarok kialakulását megelőző tevékenységek - az önálló tanulási képességet kialakító tevékenységek - tanulási motivációt erősítő és fenntartó tevékenységek - mentálhigiénés tev. - előítéletek kezelése 	<ul style="list-style-type: none"> - egyéni haladási ütemet segítő differenciált tanulásszervezés - kooperatív tanulásszervezés - projekt módszer - Montessori pedagógia elemei az önálló tanórákon 	<ul style="list-style-type: none"> - egyéni fejlesztési terv - tanulási segédletek - Montessori eszközök
<p>Kreatív, de harmonikus munkafeltételek; alkotó pedagógiai klíma kialakítása</p>	<p>Olyan iskolai légkör megteremtése, amelyben hatékonyan, fegyelmezetten, kiegyensúlyozottan tanulhatnak tanulóink</p>	<ul style="list-style-type: none"> - az iskolai rend, fegyelem jelentőségének megértetése - olyan házirend készítése amelyet a tanulók többsége elfogad és a szülők egyetértésével találkozik - az osztály megállapodásai 	<ul style="list-style-type: none"> - differenciált tanulásszervezés - kooperatív technikák alkalmazása - projekt-módszer elterjesztése - tevékenységközpontú pedagógiák - individuális tanulás előtérbe helyezése - Montessori pedagógia elemei 	

		<ul style="list-style-type: none"> - vállalások ellenőrzése, - önellenőrzés - értékelés - következetes, egységes pedagógusi munka - egyéni képességeknek megfelelő munkáltatás - tanulók sikerélményhez juttatása - problémamegoldó technikák 		
	Kulturált együttélés	<ul style="list-style-type: none"> - önnevelés - az udvariasság megtanítása - koncentrációs képességek fejlesztése - önuralom fokozása - túl sok mozgás visszafogása - szabályok betartatása - kihívó ellenkezés megszüntetése 	<ul style="list-style-type: none"> - szerepjátékok (iskolai és iskolán kívüli helyszíneken jó és rossz példák) - konfliktuskezelő játékok - mintaadás (felnöttek) 	

A TANULÁSI KUDARCNAK KITETT TANULÓK FELZÁRKÓZTATÁSÁT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG

ALAPELV	CÉL	FELADAT/PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG	ELJÁRÁSOK	ESZKÖZÖK
Tanulási kudarc megelőzése	Korai felismerés	- BMPSZ megkeresése - Szakértői Bizottság döntése	Diagnózis alapján történő fejlesztés	Egyéni fejlesztési terv
Tanulási képességek fejlesztése	- kompetencia hiányok feltárása után egyéni fejlesztés	- vizuális és akusztikus figyelem fejlesztése - vizuális és akusztikus emlékezet fejlesztése - vizuális és akusztikus szerialitás fejlesztése - téri-, síkbeli, idő tájékozódás fejlesztése - esztétikai igényesség alakítása - nyughatatlanság, agresszivitás elkerülése - szorongó, visszahúzódó gyerekek aktivitásának fejlesztése - önértékelés, önbizalomerősítése - verbális képességek fejlesztése - nonverbális képességek fejl. - mozgásfejlesztés	- Mozgásállapot vizsgálat - Difer vizsgálat - GMP-teszt - Sindelar vizsgálóeljárás - diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia vizsgálatok pedagógiai része - egyéni fejlesztés - differenciált órászervezés - kooperatív technikák - kompetencia alapú oktatás - sport, játék, -konkrét feladatadás a közösségben - könyvtári tevékenység - élő előadás	- nyugodt, kiegyensúlyozott, határozott, következetes, kiszámítható nevelői magatartás - tanórán kívüli foglalkozások: pl. sportverseny - az öröm, a játék fontosságának kiemelése - drámapedagógia elemei - rajz szakkör - önálló kiselőadások - e-tananyagok használata - lexikon-szótár használata - internet-használat kutatómunkához

		<ul style="list-style-type: none"> - finommozgások fejlesztése - logikai készség - pozitív tulajdonságok, képességek felkutatása, továbbfejlesztése, ezek elismerése - egyéni képességeknek megfelelő munkáltatás - tanulók sikerélményhez juttatása - problémákkal való bánás megtanulása - gyermekvédelmi feladatok 		<ul style="list-style-type: none"> - differenciált tanulásszervezés - kooperatív technikák alkalmazása - projekt-módszer elterjesztése - tevékenységközpontú pedagógiák - individuális tanulás előtérbe helyezése - Montessori eszközök - feladatlapok - képességfejlesztő játékok
	<ul style="list-style-type: none"> - önálló tanulási képességek elsajátíttatása 	<ul style="list-style-type: none"> - szokásrend kialakítása - tanulás tanítása - tanulási technikák megismertetése - speciális kompetenciák fejlesztése - differenciált óravezetés - differenciált feladatok adása 	<ul style="list-style-type: none"> - tanulásmódszertan alkalmazása - sport, játék, projektek 	<ul style="list-style-type: none"> - bábozás, - társasjátékok, - e-tananyagok használata - tudástérképek - tudáskártyák - Montessori eszközök - hosszabb felkészülési idő - segédeszköz használat - értékelés alóli felmentés lehetősége

				<ul style="list-style-type: none"> - a gyermek számára előnyös számonkérési forma preferálása - minőségi és mennyiségi differenciálás - méltányos elbírálás
--	--	--	--	--

A TEHETSÉG, KÉPESSÉG KIBOBTAKOZTATÁSÁT TÁMOGATÓ TEVÉKENYSÉGEK

ALAPELVEK	CÉLOK	FELADAT/TEVÉKENYSÉG	ELJÁRÁSOK, MÓDSZER	ESZKÖZÖK
A képességeknek megfelelő nevelés, oktatás biztosítása	Tehetségek felismerése	- háziversenyek: mesemondó, prózamondó, versmondó	- megfigyelés - portfóliók folyamatos bővítése - tehetségazonosítás	- versenyfeladatok - tanulási segédletek - tehetségkörök
Alkotó pedagógiai klímamegteremtése	Tehetségek fejlesztése iskolán belül	- egyes tantárgy(ak) ból évfolyamlépés - iskolán belüli művészeti iskolai fejlesztés	- a tehetségek felismerését szolgáló tudatos szituációk tervezése, használata - egyéni fejlesztés - differenciált tanórávezetés	- matematikai, anyanyelvi tehetséggondozó technikák, játékok, feladatlapok - képzőművészet
Partneri kapcsolatok erősítése	Tehetségek fejlesztése iskolán kívül, további tehetségpontokkal együttműködés	- közös fejlesztés egyes területeken más iskolákkal kapcsolatok különböző szakmai szervezetekkel, -a tehetséges tanulók irányítása az ANK szakköreibe	Együttműködési megállapodások: -Dallam Zeneiskola, - ANK Művészeti Iskola - Pogány Önkormányzat, - Pogányi Picikék Alapítvány, - Faluház	-Dallam Zeneiskola: ének, zene - Művészeti Iskola: ének, zene, néptánc; - részvétel a falu rendezvényein,

			- Szociális Otthon - Óvoda - Német Nemzetiségi Önkormányzat	
A fejlesztés eredményeinek elismerése	A fejlesztés hatékonyságának értékelése	versenyeredmények összegzése, értékelése	Összehasonlító elemzés/trendvizsgálat. Jutalmazás (kirándulás, díjak)	-a felhasznált összegek és a megtérülés aránya

A GYERMEK-ÉS IFJÚSÁGVÁDELEMMEL KAPCSOLATOS FELADATOK

ALAPELV	CÉL	FELADAT/PED. TEV.	ELJÁRÁSOK	ESZKÖZÖK
Prevenció	A gyermekek életkörülményeiben tapasztalható veszélyeket fel kell tárni	- előidéző okok feltárása (szorongás, dühkitörés..) - kapcsolatfelvétel: - iskolapszichológus - BMPSZ- szel	A segítségre szoruló családok összehangolt támogatása: konzultációs lehetőségek: - isk. pszichológussal - szülővel - osztályfőnökkel - Nevelési Tanácsadóval	- személyes beszélgetés - konfliktuskezelő beszélgetés - szükség esetén segítünk a másik intézménnyel való

		<ul style="list-style-type: none"> - Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottsággal - Gyermekjóléti Szolgálat - Gyermek- és Ifjúságpszichiátriai Intézettel - Bírósággal - Rendőrséggel 	<ul style="list-style-type: none"> - Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottsággal - Gyermekjóléti Szolgálat - Gyermek- és Ifjúságpszichiátriai Intézettel - Bírósággal - Rendőrséggel 	<p>kapcsolatfelvételben és az igénylőlapok kitöltésében</p> <ul style="list-style-type: none"> - adományok elfogadása
Problémák mérséklése	Szociális hátrányok enyhítése	<ul style="list-style-type: none"> - HH és HHH-s tanulók nyilvántartása - tájékoztatása szociális támogatások és szolgáltatások köréről hol, milyen feltételek mellett vehet igénybe pl. rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, adósságkezelés) 	<ul style="list-style-type: none"> - esetmegbeszélés - problémamegoldó fórumok - segítségre szoruló családok összehangolt támogatása: konzultációs lehetőségek: <ul style="list-style-type: none"> - szülővel, - osztályfőnökkel - Nevelési Tanácsadóval - Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottsággal - Gyermekjóléti Szolgálat - Gyermek- és Ifjúságpszichiátriai Intézettel - Bírósággal - Rendőrséggel 	<ul style="list-style-type: none"> - egyéni fejlesztési terv - szociális juttatás igénylése (étkezés, tankönyv) - szükséges esetén segítünk a másik intézménnyel való kapcsolat felvételben és az igénylőlapok kitöltésében - ingyenes táborozási lehetőségek, - kirándulás, versenyek nevezési díj támogatása - adományok elfogadása tanácsadás szülőknek a tananyag elsajátításával, tanulásmódszertannal - kapcsolatban

Egységes szemlélet a nevelőtestületben	Gyermek és ifjúságvédelmi feladatok ellátása, hátrányos és veszélyeztetett helyzet kezelése	Minőségi kör szervezése, működtetése	- esetmegbeszélés - problémamegoldó fórumok	- negyedéves értékelés
Tehetségek felismerése	Hátrányos helyzetű gyerekek iskolai sikerekhez juttatása	Az érintett gyerekek adottságainak, képességeinek, felmérése, célirányos fejlesztése	- egyéni fejlesztés	- egyéni fejlesztési terv/napló
Egyéni és társas viselkedési kultúrák	Veszélyeztetett helyzetben élő gyerekek személyiségének harmonikus fejlesztése	Életvezetési modellek bemutatásával a társadalmi beilleszkedésének segítése	- közösségi rendezvényeken való részvétel	- egyéni támogatás Javaslat: Gyermekjóléti szolgált csoportterápiás foglalkozására
Felismerés	Rászoruló gyerekek szociális támogatása	A gyermekvédelmi támogatás felhasználásáról szóló rendelet felülbírálása, szükség esetén a kifizetés módjának	előterjesztés	
Diagnózison alapuló egyéni segítség	Alacsony szociokulturális háttérű gyerekek felzárkóztatása, képességeinek fejlesztése	Az egyes területek feltérképezése	- esetmegbeszélés	- segédeszköz használat - értékelés alóli felmentés lehetősége - a gyermek számára előnyös számonkérési forma preferálása - minőségi és mennyiségi differenciálás méltányos elbírálás

3.4.1.1 A TANULÓK JUTALMAZÁSÁVAL ÖSSZEFÜGGŐ A TANULÓ MAGATARTÁSÁNAK, SZORGALMÁNAK ÉRTÉKELÉSÉHEZ, MINŐSÍTÉSÉHEZ KAPCSOLÓDÓ ELVEK

Az iskolai elszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményeit és formáit a tanév elején a szülőkkel szülői értekezleten a tanév során fogadó órákon, egyéni megbeszélések során, a tanulókkal az első tanórákon ismertetjük.

Az ismeretek számonkérésének formái:

Az iskola a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését.

Alsó tagozaton a számonkérés formái igazodnak az életkori sajátosságokhoz.

Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

A következő elméleti jellegű tantárgyak: magyar nyelv és irodalom, német nemzetiségi nyelv, matematika, környezetismeret ellenőrzésénél:

- a nevelők a tanulók munkáját egy-egy témakörön belül szóban és írásban is ellenőrizhetik;
- az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagát és fő követelményeit átfogó témazáró dolgozatot írnak.

A tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztése érdekében a nevelők többször ellenőrzik a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában.

Az ének-zene, a vizuális kultúra, a technika és tervezés tantárgyból valamilyen gyakorlati tevékenységgel összekapcsolva, a testnevelés követelményeinek elsajátítását csak gyakorlati tevékenység révén ellenőrizzük.

A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez; emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanulói teljesítmény hogyan változott – fejlődött-e vagy hanyatlott – az előző értékeléshez képest. Nagy hangsúlyt fektetünk az állandó dicsőre, pozitív visszajelzésekre, a tanuló önbizalmának erősítésére, ösztönzésre. A tanulók szóban és írásban is felelnek. Törekszünk arra, hogy havonta legalább egyszer tájékoztassuk a szülőket gyermekük fejlődéséről.

Értékelhető tevékenységek:

- szóbeli felelet

- írásbeli munkák (feladatlap, dolgozat, témazáró, füzetvezetés)
- órai munka
- gyűjtő munka

A tantárgyi értékelés formái:

A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a következők szerint történik:

- Az első-második évfolyamon félévkor és 1. osztály év végén, minden tantárgy esetében csak szöveges értékelést alkalmazunk.
- A szöveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:
  - **Kiválóan teljesített**
  - **Jól teljesített**
  - **Megfelelően teljesített**
  - **Felzárkóztatásra szorul**

A szöveges értékelés az egyes tantárgyakhoz készült értékelő lapok/mondatbank segítségével történik.

2. osztály év végétől a tanulók teljesítményét, előmenetelét osztályzattal minősítjük. Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők:

Jeles értékelést kap a tanuló, ha elérte az optimális szintet, a tantervi követelményeket 91-100%-ban teljesíti.

Jó értékelést kap, ha a tantervi követelményeket 80-90%-ban teljesíti.

Közepes értékelést kap, ha a tantervi követelményeket 65-79%-ban teljesíti.

Elégséges értékelést kap, ha a tantervi minimum követelményeket 50-64%-ban teljesíti, vagyis a kezdő szintet érte el. Tájékoztatjuk a szülőt, hogy a lemaradások milyen jellegűek és a fejlesztéshez milyen segítséget nyújt az iskola a tanulónak.

Elégtelen, ha teljesítménye 50% alatti.

A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tantárgyból havonta legalább egy érdemjegyet kell adni.

A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt az adott tantárgyat tanító nevelő értesíti az elektronikus naplón/ellenőrzőn, tájékoztatón keresztül. Az elektronikus naplón/ellenőrző, illetve tájékoztató bejegyzéseit az osztályfőnök havonta ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt érdemjegyek beírását a tantárgyat tanító pedagógussal pótoltatja.

A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végzik el a szaktárgyat tanító nevelők.

Teljesítmény Érdemjegy	
0-49 %:	elégtelen (1)
50-64 %:	elégséges (2)
65-79 %:	közepes (3)
80-90 %:	jó (4)
91-100 %:	jeles (5)

A megadott százaléktól csak a tanulók javára lehet eltérni a feladatok nehézségi fokának és a tanulók képességeinek figyelembevételével.

A szöveges értékelés módja és formái:

Szóbeli: a tanuló magatartásáról, szorgalmáról, tanulmányi teljesítményéről tanítási órákon és más iskolai foglalkozásokon naponta és aktuálisan. megfogalmazódhat a tanító részéről, a tanulótársak részéről és önértékelés formájában,

Írásbeli: a tanulói produktumokra írt rövid lényegre utaló észrevételek megfogalmazásával vagy az 5 fokú számskálával, rendszeresen,

- témazáró felmérések megoldásának értékelése %-os teljesítménysávok megadásával vagy ezek minősítő jelzésével,
- a tanulási folyamatban szükség szerint aktuális észrevételek bejegyzése a tanuló fejlődésével, előmenetelével kapcsolatban félévenként
- félévkor és tanév végén részletes szöveges értékelés a tanuló magatartásáról, szorgalmáról és a tanulási eredményeiről (1.évfolyamon félévkor és év végén, 2.évfolyamon félévkor, 3. és 4. évfolyamon a magatartás, szorgalom értékelési skálát alkalmazva)

Az értékelési formák bármelyikének alkalmazása közben teremtsünk olyan légkört, hogy a tanuló a teljesítményének legjavát adhassa. Az ellenőrzés, értékelés nem lehet a fegyelmezés eszköze.

Szóbeli értékelést gyakran alkalmazunk, feleletek, csoportmunkák, projektmunka és az óra menete közben folyamatosan.

Szóbeli értékeléseinkkel hatást gyakorolhatunk a tanulási folyamatra és a tanuló erkölcsi magatartására, visszajelzéseinkkel helyes irányba befolyásolhatjuk a tanuló feladatmegoldásának műveletvégzésének menetét és más módszerekre, eljárásokra, jelenségekre hívhatjuk fel a tanuló figyelmét.

Értékelésünk alapja:

- Diagnosztikus-helyzetmegállapítás, (év eleji felmérés)
- Formatív –folyamatos,
- Lezáró–minősítő (év végi felmérés) A folyamatos értékelés funkciói:

- Visszajelzés a diáknak a zökkenőmentes továbbhaladás érdekében,
- Jelzés a szülőknek a diák adott tantárgybeli előmeneteléről. A folyamatos értékelés fajtái:
  - Órai értékelés (szóban az órai munka, aktivitás visszajelzésére),
  - Szóbeli felelet értékelése,
  - Gyakorlati, illetve manuális tevékenység értékelése osztályzattal és szóban (kézségtárgyak teljesítmény értékelésére),
  - Írásos értékelés (írásbeli munka minősítésére –osztályzat + hozzáfűzött megjegyzések, tanácsok),
  - Szülőknek elektronikus ellenőrző útján küldött jelzés a feltűnően gyenge, vagy –esetleg –a kiemelkedően jó teljesítményért.

Félévi és tanév végi értékelés:

A félévi és tanév végi bizonyítványban rögzített értékelés funkciói:

Félévkor visszajelzése annak, hogy a tanuló hol tart a tantárgy ismeretanyagának, az abban való jártasságnak az elsajátításában. A félévi osztályzatnak kell kifejeznie azt, hogy a tanulói munka, aktivitás tendenciája megfelel-e, a képességei szerinti legmagasabb szintű tudás megszerzéséhez vezet-e, visszajelzést kell adnia arról, hogy megtalálta-e a tanuló a tantárgy eredményes elsajátításához szükséges tanulási módszereket.

Év végén az osztályzatban kifejezett értékelés azt mutatja meg, hogy a tanuló milyen szinten sajátította el a tantárgy adott tanévre előírt követelményeit.

A félévi és év végi értékelés összhangban kell, hogy legyen az évközi értékelések során adott szóbeli, írásbeli és jegyekben kifejezett visszajelzésekkel.

Az év végi osztályzat az oktatási törvényben foglaltaknak megfelelően születhet osztályozó vizsga eredményeként is. Ekkor az értékelés az adott tanév tantárgyi követelményeinek elsajátítási szintjét jelzi. A tanév végi értékelés során a legtöbb óraszámot tartalmazó tantárgyakból (magyar nyelv és irodalom, német nemzetiségi nyelv, matematika) a kiválóan teljesített, jeles (5) értékelést és dicséretet kapott tanulók kimagasló tanulmányi munkájukért dicséretben és oklevél/könyvjutalomban részesülhetnek.

Tantárgyi osztályzatok:

JELES (5) ha a tanuló a tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz. Ismeri, érti és tudja a tananyagot, ismereteit alkalmazni is képes. Pontosan, szabatosan fogalmaz. A szabályokat saját szavaival is vissza tudja adni, érti és alkalmazni tudja azokat. A tananyagot szabadon, önállóan elő tudja adni. Ismereteit önállóan is képes gyarapítani.

JÓ (4) ha a tanuló a tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget. Csak apró bizonytalanságai vannak, kisebb hibákat vét előadásában, a definíciókat tudja, ha nem is képes saját szavaival megfogalmazni.

KÖZEPES (3) a tanuló a tantervi követelményeknek pontatlanul, néhány hibával tesz eleget. Nevelői segítségre többször rászorul. Ismeretei felszínesek. Kevésbé tud önállóan dolgozni, a tananyagot önállóan előadni. Segítséggel képes megoldani szóbeli feladatát, de kifejezésmódja egyszerű, fogalmazása hanyag.

ELÉGSEGES (2) ha a tanuló a tantervi követelményeknek súlyos hiányosságokkal tesz csak eleget, de a tovább haladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártassággal rendelkezik, azaz a helyi tantervben meghatározott minden egyes minimális követelmény esetében az annak teljesítését mérő feladatot legalább 80 %-ban helyesen oldja meg. Egyszavas válaszokat ad. Fogalmakat inkább ismer, mint ért, az összefüggéseket legfeljebb részlegesen látja át. Nem képes önálló feladatvégzésre.

ELÉGTELEN (1) ha a tanuló a tantervi követelményeknek nevelői útbaigazítással sem tud eleget tenni. A minimumkövetelményeknek sem tesz eleget, tovább haladása nem biztosított.

Az osztályzatok bejegyzésének módjai:

Az E-naplóban a program által felkínált jelöléseket alkalmazzuk.

Az osztályzatok számát úgy kell meghatározni, hogy az tükrözze a tanulók valós tudását az adott tantárgyakkal kapcsolatban. Minden hónapban legalább egy érdemjegynek, szöveges értékelésnek kell szerepelnie az elektronikus naplóban. Magasabb óraszámú tanított tantárgyak esetén törekedünk a változatos számonkérésre.

Az érdemjegyeket az elektronikus naplóba kizárólag a tanító vagy a szaktanár írhatja be.

A felelés témáját röviden az érdemjegy előtt beírjuk. Az iskolában írt dolgozatokat, feladatlapokat, témazárókat, felmérőket a szülők megtekinthetik az iskolában. A felmérők, témazárók a tanulókkal utólag pótlandók. A felmérők javítására lehetőséget kell biztosítani. A felmérőket a tanítók, szaktanárok 1 évig megőrzik.

A tantárgyi értékelésnél a tanulók írásbeli munkáit, füzetvezetését nevelők beszámíthatják. A tanulók tanórai magatartása a szaktárgyi érdemjegybe nem számítható bele. A témazárók,

felmérők az értékelésben súlyozottan szerepelnek. A szaktanárok, tanítók a helyesírási hibákat a tanulók minden dolgozatában kijavítják. Az év végi osztályzatról az osztálytanítók, szaktanárok döntenek, döntésüket az osztályozó értekezleten ismertetik a nevelőtestülettel.

Ha az év végi osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, az adott tárgyat tanító köteles azt indokolni. A nevelőtestület az érdemjegyet a tanuló javára módosíthatja. Ha a tanuló a hiányzása miatt érdemjegyet nem kapott az adott hónapban, a következő hónapban minimum két érdemjegy megszerzését kell számára biztosítani.

A tantárgyi értékelésnél fő szempontként tekintjük, hogy a tanuló mennyit fejlődött vagy hanyatlott a legutóbbi és a jelenlegi értékelés között.

A magatartás értékelése:

Az értékelés rendje:

A tanuló magatartásának és szorgalmának értékelését és minősítését az osztályfőnök végzi az osztályban tanító tanítók véleményének kikérésével.

Az értékelést és a minősítést az osztályfőnök és a nevelőtestület a pedagógiai szempontok körültekintő mérlegelésével végzi, amelynek legfőbb szempontja, hogy mi szolgálja leginkább a nevelőmunka eredményességét, a tanuló fejlődését és motivációjának erősítését, de figyelembe vesszük a tanuló, illetve az osztály egyéni sajátosságait is.

Iskolánkban a magatartás és a szorgalom értékelése és minősítése egymástól függetlenül, külön szempontok alapján történik. A magatartás érdemjegy a tanuló iskolai és az iskolán kívüli szervezett programokon tanúsított fegyelmeztségét, viselkedését, társaihoz, nevelőihez való viszonyulását, kommunikációját, saját maga és mások iránt érzett felelősségét, a közösségi életben való részvételét, aktivitását értékeli az életkorhoz mérten. Figyelembe vesszük, hogy a tanuló a házirendet betartja-e.

A magatartás értékelésének szempontjai:

- a tanuló iskolai viselkedése, a viselkedési normák és az együttélés szabályainak betartása
- tanáraihoz, az iskola dolgozóihoz, társaihoz való kapcsolatában, kommunikációjának módja
- az osztályközösség kialakításában, összetartásában, értékrendjének formálásában betöltött szerepe
- a házirend rendelkezéseinek betartása
- tanórai fegyelme
- a hetesi feladatok elvégzése
- az önként vállalt feladatok teljesítése

A tanuló magatartása:

Példás, ha:

- iskolai viselkedése minden szempontból példamutató
- a házirend rendelkezéseit maradéktalanul betartja
- tanórai fegyelme kifogástalan
- az osztályközösségben pozitív, építő szerepet tölt be, szívesen tevékenykedik
- a hetesi és az ügyeletesi feladatokat becsületesen végzi
- segítőkész

Jó, ha:

- részt vesz a közösségi életben, a rábízott feladatokat elvégzi, iskolai és iskolán kívüli viselkedése ellen általában nincs kifogás
- a házirend rendelkezései és a viselkedési normák ellen szándékosan nem vét
- az iskola házirendjét, az iskolai együttélés szabályait betartja
- nevelőivel, társaival szemben tisztelettudó, udvarias
- fegyelmezett, segítőkész, általában megbízható, pontos

Változó, ha:

- a házirend rendelkezéseit nem szegte meg súlyosan, de magaviselete sokszor kifogásolható, többször zavarja az órai munkát
- tanáraihoz, társaihoz való viszonyulásával, kommunikációjának módjával időnként vét az alapvető viselkedési normák ellen, megnyilvánulásai néha negatívak
- a közösségi munkában való részvétele hullámzó, aktivitása pillanatnyi kedélyállapotától függ
- osztályfőnöki intője van

Rossz, ha:

- igazgatói vagy tantestület előtti intést kapott a házirend súlyos megszegése miatt
- nem tesz eleget a házirend szabályinak
- fegyelmezetlen magatartásával a közösségnek rossz példát mutat
- a közösségi élet nem érdekli, annak munkáját hátráltatja
- iskolájára bármilyen módon szégyent hoz
- az iskolából engedély nélkül távozik
- többször kapott szaktanári figyelmeztetést

- a naplóban és az ellenőrzőben több tanári bejegyzés bizonyítja, hogy viselkedésével komoly gondok vannak, az órai munkát rendszeresen zavarja

- társaihoz való viszonya, kommunikációjának módja az együttélés elemi szabályait is sokszor sérti, megnyilvánulásai az osztályközösséget negatív irányban befolyásolja.

A szorgalom értékelése:

A szorgalom érdemjegy a tanuló tanulmányi munkáját, ebben tanúsított hozzáállását, munkavégzésének aktivitását, önállóságát, igényességét értékeli. A szorgalom értékelése nem függ össze a tanuló tanulmányi teljesítményével, mert figyelembe vesszük a gyermek képességeit és azt minősítjük, hogy lehetőségeiből mennyit valósít meg. A szorgalom érdemjegyet havonta az osztályfőnök és az osztályban tanítók állapítják meg.

A szorgalom értékelésének szempontjai:

- a tanuló teljesítménye, tanulmányi eredményei a képességeihez mérten
- a jobb eredményért tett erőfeszítései
- a tanuláshoz való viszonya, motivációja
- az órai munkában való részvétele, aktivitása
- házi feladatok, felszerelés, füzetvezetés
- a kötelező tananyagon felüli, külön feladatok vállalása
- a tanulmányi versenyeken való részvétele, teljesítménye.

A tanuló szorgalma

Példás, ha:

- teljesítménye, tanulmányi eredményei kiemelkedően jók
- tanulmányi eredményei ugyan nem kiemelkedően jók, de példamutatóan sok erőfeszítést tesz azért, hogy a tőle telhető legjobb eredményt érje el
- az órai munkában és a külön feladatok vállalásában nagy aktivitást mutat
- törekszik az egyre önállóbb munkavégzésre, kialakul benne az önellenőrzés igénye
- házi feladatait rendszeresen és gondosan készíti el
- képességeihez, előző eredményeihez viszonyítva fejlődést mutat
- felszerelése általában hiánytalan, az előírásoknak megfelelő
- tanári ösztönzésre (de a nélkül is) képes önművelésre, a tanultak kiegészítésére
- munkafegyelmével, rendszeretével, kötelességtudatával példaként állítható a közösség elé
- az órákra rendszeresen készül

Jó, ha:

- teljesítménye, eredményei egyenletesen, megbízhatóan jó színvonalúak
- az órákon becsületesen dolgozik, a házi feladatokat elkészíti
- erőfeszítései ellenére sem sikerült minden tantárgyból jó eredményt elérnie, de egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt
- képességeihez mértén megfelelően tanul, de többre nem törekszik
- többletfeladatot önként nem vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti
- taneszközei tiszták, rendezettek
- érdeklődése megmarad az iskolai tananyag keretein belül

Változó, ha:

- teljesítménye nem egyenletes színvonalú, eredményei lényegesen alatta maradnak képességeinek
- nem kellően motivált, a tanulmányaihoz való viszonya és a tanórai munkája hullámzó
- a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti
- felszerelése, házi feladata gyakran hiányos
- önállótlan, csak utasításra kezd a munkához, nem ellenőrzi magát
- szétszórtság jellemzi, ritkán figyel valamire
- iskolai érdeklődése szűk körű

Hanyag, ha:

- képességeihez mértén keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében
- erőfeszítéseket sem tesz, hogy teljesítse a minimális követelményeket
- nincs elégtelen osztályzata, de több tantárgyból csak az elégséges szintet érte el, pedig képességei alapján többre lenne képes
- teljesen motiválatlan, az órai munkában nem vesz részt, felszerelése gyakran hiányos, házi feladatot rendszeresen nem készíti el.
- teljesítménye, eredményei képességeihez mértén is gyengék, egy vagy több tárgyból elégtelen az osztályzata
- feladatait többnyire nem végzi el, tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen
- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek
- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül
- félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen

Azt a tanulót, aki példamutató magatartást tanúsít vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el, vagy az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez, vagy bár-mely módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez az iskola jutalomban részesítheti.

A magasabb évfolyamba lépés feltételei:

A tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha a helyi tantervben meghatározott minimum tanulmányi követelményeket az adott évfolyamon a tanév végére minden tantárgyból teljesítette.

A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, érdemjegyei, osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, javítóvizsgán nyújtott teljesítménye alapján bírálják el. A második-negyedik évfolyamon minden tantárgyból legalább az „elégéses” év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a tovább haladáshoz.

Ha a tanuló, tanév végén 1-2 tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, javítóvizsgát tehet.

Ha a tanuló a, tanév végén 3 vagy annál több tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott az évfolyamot meg kell ismételnie.

A magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie ha:

- az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse.
- egy adott tantárgyból a tanítási órákról a törvényi előírásnál többet mulasztott, ezáltal teljesítménye értékelhetetlenné vált
- egyéni tanrendű tanuló volt.

Az otthoni feladatok meghatározásának elvei

Az írásbeli házi feladatok elkészítése a tanulást segítő foglalkozásokon történik. Ezek csak tanórán megtanított anyagból adhatók, gyakorlás céljából, ill. következő óra előkészítéséhez. Minden alkalommal ellenőrizni kell a feladatok megoldását. Otthonra csak szorgalmi, gyakorló vagy választható feladatokat adunk alternatív jelleggel. Hétvégére gyakorló feladatokat ajánlunk, egyéni igények alapján. A hangos olvasás gyakorlása minden nap ajánlott. Szorgalmi feladat bármilyen tantárgyból adható. Hosszabb könyv nélkül megtanulandó verset, memoritert nem adunk fel egyik napról a másikra.

3.4.1.2 A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK ÉRTÉKELÉSE

Az 1993. évi közoktatási törvény 121.§ 29. pontja az alábbiak szerint határozza meg a sajátos nevelési igényű tanulót: ” sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a gyermek, tanuló, aki a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján

a) testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, a megismerő funkciók vagy a viselkedés

fejlődésének organikus okra visszavezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd,

b) a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető vagy vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd;”

A megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének tartós és súlyos rendellenességével küzdő tanulóknál gyakran jelentkező tünetcsoportok: részképesség zavar (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia), kevert specifikumú fejlődési zavar, tanulási zavar, iskolai képességek kevert zavar, kóros figyelemzavar, hiperaktivitás

Iskolánk a sajátos nevelési igényű gyermekek közül az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók fejlesztését vállalja fel (hiperaktív, mutista, kóros figyelemzavar, diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia). A részképesség zavarok körébe az iskolai teljesítményeknek, olvasás, írás, számolás elsajátításának és képességének zavarait, valamint az általuk kiváltott magatartási, vagy tanulási zavarok komplex tünet együttesét sorolják. Jellemzője, hogy a részképességben az intelligencia szintjének ellentmondó súlyos teljesítménybeli elmaradás mutatkozik. Ide tartoznak azok a tanulók is, akik súlyos figyelemzavaruk, vagy fejletlen önirányítás, gyenge önértékelési képességük miatt a tanulási szituációba beilleszkedni nem tudnak, állandó személyes megerősítésre szorulnak. A részképesség zavarok tüneteit mutató tanulók általános jellemzője a számukra nehéz iskolai feladatok iránti feltűnő közömbösség, érdektelenség, amely a nehézségek következtében fokozatosan elmélyül, és a tanulással (a kieső részképességgel) kapcsolatos tevékenységek (olvasás, írás, számolás) elutasításában fejeződik ki. A tanuló önmaga is kompenzálni kezdi a sikertelenséget: jó esetben más, a számára könnyebb tantárgyi tevékenységgel, kedvezőtlen esetben extrém magatartással, beilleszkedési zavarral. A tanulási zavar másodlagosan okozhat magatartási zavart, illetve magatartási probléma eredményezhet tanulási zavart – a tünetek tehát egymásba átmehetnek, illetve halmozódhatnak.

Az idegrendszer csökkent terhelhetőségének, érési meglassúbbodásának tudhatók be a tanulási, magatartási zavar tüneteit mutató tanulónál az alábbiak is: – általában érzékenyebb a meteorológiai változásokra, – fáradékonyabb az átlagnál, nehezen tűri a zajokat, nehezen viseli el a várakozási feszültséget, – gyakrabban van szüksége pihenésre, szünetre, egyedüllétre, – fokozottabban igényli az életét, tevékenységét meghatározó állandó kereteket, az érthető és követhető szabályokat, – nyugtalanság, túlmozgások jellemzik.

A hiperaktivitás, figyelemzavar jellemzője, hogy a tanuló sokkal több cselekvéses tanulási helyzetet igényel, rövidebb ideig tud a feladathelyzetben megmaradni.

A sajátos nevelési igényű gyermek különleges gondozásra jogosult attól kezdődően, hogy igényjogosultságát a Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság megállapította.

3.4.1.2.1 Sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztésének alapelvei, célok, feladatok

A pedagógia programunkban meghatározott általános célok, alapelveken, feladatokon belül az SNI tanulóknál kiemelten érvényesítjük a következőket:

3.4.1.2.2 Alapelvek:

- egyéni bánásmód elve
- pozitív megkülönböztetés elve
- terápiás szemlélet érvényesülése
- differenciálás elve (számonkérés, beszámoltatás, értékelés-minősítés)
- empátia, tolerancia elve
- korrektív, kompenzáló szemlélet
- a szakértői véleményben megfogalmazottak maradéktalan érvényesítésének elve

3.4.1.2.3 Célok:

3.4.1.2.4 A gyermekek személyiségfejlődésének elérése olyan módon, hogy minél boldogabb, egészségesebb és erkölcsösebb emberekké válhassanak

- Pozitív énkép kialakítása
- A tanulói képességeket meghatározó pszichikus funkciók célzott fejlesztése.
- A részképesség-zavarok csökkentése
- Korrekció, kompenzáció
- A gyerekek ismereteinek bővítése, iskolai előmenetelük biztosítása
- Hátránycsökkentés, esélyegyenlőség biztosítása

3.4.1.2.5 Feladatok:

- Részképesség-zavarok felismerése, kiszűrése, megfelelő szakszolgálati intézménybe való irányítása a korai diagnosztizálás miatt
- Komplex, egyénre szabott fejlesztő program (egyéni fejlesztési terv) készítése
- Pozitív diszkrimináció biztosítása
- Követelményrendszerben, tartalomban való eltérés lehetőségének biztosítása
- Kompenzáló technikák kialakítása
- Segédeszközök alkalmazása
- Differenciált, rugalmas tanulásszervezés
- Sajátos értékelési alapelvek, módszerek és eljárások alkalmazása, szemléletformálás, egységes beállítódás

3.4.1.2.6 A fejlesztés területei:

Mozgásfejlesztés:

- Nagymozgások koordinációja és az egyensúlyérzék korrekciója
- Finommozgások fejlesztése

- a.) Beszédmotorika fejlesztése
- b.) Az írásmozgás hibáinak korrigálása

3.4.1.2.7 Testséma fejlesztés téri-és időbeli tájékozódás

- A testséma pontos megismerése, laterális kialakítása, megerősítése
- A síkbeli tájékozódás kialakítása

3.4.1.2.8 Percepció fejlesztés

Ép, illetve korrigált érzékszervek funkcióinak felhasználásával az érzékelési apparátus erősítése.

- a.) Vizuális észlelés
- b.) Auditív észlelés
- c.) Kinesztétikus észlelés

3.4.1.2.9 Emlékezet

- a.) vizuális téren: tárgyakkal, képekkel, betűkkel vagy számokkal, szavakkal, szöveggel, mozgással;
- b.) auditív téren: hang, szó, gondolati egység visszaadása azonnal, illetve hosszabb idő múlva;

Beszédképesség

A fejlesztés kiemelt feladatai:

Diszlexia, diszgráfia esetén:

- pontos diagnózis és fejlesztési szempontok, módszerek igénylése, vizsgálatok elvégzése
- látás, hallás, mozgás koordinált működtetése
- az olvasás, írás tanítása hangoztató-elemző vagy diszlexia prevenció módszerrel (Meixner módszer, fonomimikai jelek)
- az olvasás, írás készség folyamatos gondozása, fejlesztése
- az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel
- az értékelés, minősítés legyen méltányos
- segítő környezet folyamatosan álljon a tanuló rendelkezésére

3.4.1.2.10 Diszkalkulia esetén:

- téri relációk biztonsága
- a relációk nyelvi megalapozása, matematika nyelv tudatosítása
- szerialitás erősítése

- számfogalmak kialakítása és bővítése
- az érzékelés-észlelés, figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése
- segítő kompenzáló eszközök használatának

3.4.1.2.11 A részképesség zavar és/vagy fogyatékoságok együttes halmozott tüneteit mutató tanulók esetén:

A percepció minden részterületét fejleszteni kell: a vizuális, az akusztikus, a taktilis és mozgásos észlelés folyamatait, a motoros képességeket, a beszéd és nyelvi készségeket.

3.4.1.2.12 Célok, feladatok megvalósulásának szinterei:

A különleges gondozás megvalósulásának szinterei:

- tanítási óra
- fejlesztő foglalkozás (egyéni fejlesztés fejlesztőpedagógus vagy gyógypedagógus által)
- egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció és rehabilitáció

3.4.1.2.13 Különleges gondozás időkerete:

- kötelező tanítási óra időkerete
  - A fejlesztőfoglalkozás időkerete a Kt.52.§ (7) és (11) bekezdés c) pont terhére, a kötelező óra 15% a, egyénenként 2 vagy 3 óra, szakvélemény szerint. A csoport szervezés elvei, létszámok
- A csoportszervezés során figyelembe vesszük a fejlesztési célokat, fejlesztendő területeket, terápiás módszereket, a tanulók életkorát. Egy csoportban maximum 3 tanuló lehet.

3.4.1.2.14 Szakember szükséglet

A szakértői javaslatban meghatározottak szerint a helyi lehetőségek figyelembe vételével a tanulási nehézségekkel küzdő diákjaink sikerebb iskolai haladása érdekében iskolánk szakképzett fejlesztőpedagógust, gyógypedagógust alkalmaz. A szakértői szakvéleménye eredménye alapján fejlesztési tervet készít egyénre szabottan, konkrét programmal egy-egy időszakra vonatkozóan. A fejlesztési program tartalmazza a célokat, az alkalmazott eljárásokat, módszereket, SNI típusát, tüneteit, fejlesztési területeket és a tanulók életkorát. A program alkalmazása során hatásvizsgálatokat készít. A tanulók haladását, fejlődését egyéni fejlesztőlapon dokumentálja. Törekszik arra, hogy a kollégákkal való együttműködés kapcsán preventív tevékenységet is végezzen, illetve a pedagógusokkal is megismertessen minél több hatékony preventív eljárást.

3.4.1.2.15 Értékelés, magasabb évfolyamba lépés

Az értékelés alapelvei:

- értékelés mindenkor fejlesztő hatású, folyamatos és ösztönző legyen
- pozitív énkép erősítése

- korrekciós, kompenzáló funkciók dominanciája
- pozitív megkülönböztetés
- vegye figyelembe a tanuló képességeit, a teljesítményben bekövetkező fejlődési tendenciát,
- önmagához mért fejlődést mutassa

Alkalmazzuk az írásbeli és szóbeli formákat, egyéni és csoportos értékeléseket, de mindenkor a személyiség tiszteletben tartásával, segítő, megerősítő, javító, fejlesztő szándékkal, amelyek lehetnek: diagnosztikus, formatív, lezáró minősítő.

3.4.1.2.16 Az értékelés formái:

Szimbólumok: (1. évfolyamon végig ,2 .évfolyamon az első félévben) piros csillag, piros pont, matrica egy-egy jó feladat megoldásánál.

3.4.1.2.17 Szóbeli értékelés:

Az adott tanítási órán, fejlesztő foglalkozáson nyújtott teljesítmény alapján.

Érdemjeggyel értékeljük a következő tanulói teljesítményeket (2. évfolyam 2 félévétől): szóbeli és írásbeli feleletek, tematikus mérések, röpdolgozatok, felmérők, témazárók, feladatlapok, tesztek, kiselőadások, órai munka, gyűjtőmunka és olvasónapló.

Szövegesen értékeljük:

1. évfolyamon félévkor és év végén továbbá a 2. évfolyamon félévkor a tanulók tantárgyi teljesítményét szövegesen értékeljük. Szakértői javaslatra mentesítést adunk egy-egy tantárgyrész vagy tantárgy értékelése és minősítése alól félévkor és év végén. Az SNI tanulók minimum felmérőt írhatnak egy-egy tananyag rész ellenőrzésére, annak lezárására. A minimumfelmérő teljesítése a többségi tanulók értékelési skálájának 50%-nak felel meg.

3.4.1.2.18 Magasabb évfolyamba lépés:

A sajátos nevelési igényű tanulók a közoktatási törvény 70. §-ának (7) bekezdése alapján egyéni továbbhaladás engedélyezését kérhetik, a szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleménye alapján. Számukra az iskola fejlesztőpedagógusa egyéni fejlesztési tervet készít. Az egyéni fejlesztési tervben kell meghatározni, hogy a tanulónak az egyes évfolyamok végére milyen követelményeket kell teljesítenie, továbbá, hogy melyik évfolyam végére kell utolérnie a többi tanulót. (Legkésőbb a negyedik évfolyam végére.) Tovább haladásuk a minimum követelmények teljesítése esetén engedélyezhető.

3.4.1.2.19 A számonkérés formái:

Szóbeli feleltetés :

- Nyílt kérdések alapján
- Kész vázlat segítségével

- Látens feleltetés

3.4.1.2.20 Írásbeli feleltetés:

- Feladatlapok, tantárgyi tesztek
- Feleletválasztásos (zárt végű) feladatok
- Feleletalkotó (nyílt végű) feladatok egy-két szavas kiegészítés, rövid válasz.
- Esszé típusú feladatokat nem kapnak.

Továbbá a szakvéleményben megfogalmazott egyéb pedagógiai megsegítés formáinak maradéktalan alkalmazása.

A számonkérés időtartama:

Az írásbeli feleletekhez hosszabb időt biztosítunk.

3.4.1.2.21 Eszközhasználat a számonkérések alkalmával:

SNI tanulóknál biztosítjuk: számegyenes, korongok, pálcikák, számológép, lexikonok, helyesírási szótár használatát.

12. SAJÁTOS PEDAGÓGIAI MÓDSZEREK

Napjaink pedagógiai gondolkodásában az összes ismert tanulásszervezési eljárás alkalmazható. Minden esetben azt kell meggondolni, hogy melyik módszer a legcélravezetőbb. A módszerek megválasztásakor az iskola tanítói a pedagógiai programban meghatározott kereteken belül önállóságot élveznek.

Alkalmazott módszerek:

- magyarázat, megbeszélés, beszélgetés, vita, tanulói kiselőadás, szemléltetés, projektoktatás, csoportmunka, páros munka, egyéni munka, differenciált pedagógiai módszerek, játék, bábozás, kooperatív tanulás, fejlesztés, tehetséggondozás, mozgásfejlesztés mozgásterápia

3.4.1.2.22 Differenciálás

A differenciálás során figyelembe vesszük a tanulók között meglévő különbségeket, illetve a lehetőségek és korlátok figyelembe vételével megfelelő tanulásszervezéssel biztosítjuk az egyéni fejlődéshez szükséges optimális feltételeket.

A differenciálás elve: A tanulók megelőző tudása a legritkább esetben egyforma. Az iskolai tanulócsoportok különböző mértékben heterogének, de a leghomogénebb tanulócsoport is különböző egyénekből áll. Ha a tanítást hídépítésnek fogjuk fel, akkor nem egy híd, hanem hídrendszerek kiépítéséről van szó, hiszen a különböző tanulók elméje felé különböző hidak vezetnek. A differenciálás során mindenkinek azt nyújtjuk, amire saját fejlődéséhez szüksége van.

Differenciálás történhet:

pl.: - érdeklődés szerinti (tartalmi) differenciálás

-követelmények szerinti differenciálás

3.4.1.2.23 Csoportmunka

A gyerekek különböző jellegű csoportos tevékenységét igen fontosnak és hasznosnak tartjuk napjaink különböző pedagógiai elgondolásaiban. A csoportos tevékenységek közben a diákok folyamatosan egyeztetnek a megoldáshoz vezető úton. E közben kipróbálhatják az új szavak, lehetőségek, az új módszerek kísérleti megfogalmazását. A félig strukturált beszélgetésnek az a formája, amit akkor alkalmaznak a gyerekek, amikor a diákok egy kis csoportja beszámolót készít az egész osztálynak, nagyon értékes, talán sokkal értékesebb, mint ténylegesen elkészíteni a beszámoló, vagy megtervezni, majd végrehajtani a kísérletet, először a csoportban, majd közösen az osztállyal elemezni annak eredményét.

3.4.1.2.24 Projektoktatás

A projektoktatás a tanulók által is elfogadott, vagy kiválasztott probléma, téma feldolgozása, egyénileg vagy csoportban történik, feloldva a hagyományos osztály-, tanóra kereteket, a végeredmény minden esetben egy bemutatható szellemi/ tárgyi alkotás, produktum, mely jól elkülöníthető szakaszokból áll:

- témaválasztás,
- tervekészítés (célok és feladatok megfogalmazása),
- szervezés,
- adatgyűjtés,
- a téma feldolgozása,
- a produktum összeállítása, bemutatható formában,
- a projekt értékelése, korrigálás,
- a produktum bemutatása, nyilvánossá tétele,
- a projekt lezárását követő tevékenységek

A projekt igényli is a gazdag módszer együttest, különösen akkor, ha a projekt lényege valamilyen kérdésnek, problémának, témának a minél alaposabb, minél inkább sokoldalú körüljárása, és a munka eredményeként megfelelő produktumok előállítása.

A projektmódszernek fontos tulajdonsága, hogy komplex, vagyis az adott témát sok oldalról kell körül járni. Ugyanis így alakulnak ki a tudáselemek között a sokrétű kapcsolatok, az a széleskörű hálózat, mely egy-egy ismeretet, készséget, képességet sokféle helyzetben is

előhívhatóvá tesz, vagyis a ténylegesen alkalmazható tudás kialakulásának egyik fontos előfeltételéről van szó. A projektmunka számos hagyományos tanítási eljárásnál sokkal nagyobb gyakorisággal képes biztosítani az élményt, hogy a gyermek valamit igazán mélyen megértett.

A projektmódszer alkalmazásának, illetve elterjesztésének fő motívuma a különböző kompetenciák, személyiségvonások széles körének fejlesztése.

- Szervezett, alkalmazható szaktárgyi ismeretek bővülése, minőségi tudás létrejöttének elősegítése.
- Szocializáció, másokkal való együttműködés, konfliktuskezelés megtanulása.
- Divergens gondolkodásmód fejlődése.
- Tervezési eljárások jobb megismerése, munkaszervezés, időbeosztás.
- Esztétikai érzék fejlődése a különböző produktumok előállításakor.
- Lámpaláz leküzdéséhez segítenek hozzá a kisebb, majd esetleg nagyobb csoportok előtt való szereplések a projekt eredményeinek a bemutatása során.
- A világ komplex voltának tudatosulása.
- Felelősségvállalás saját maga és társai iránt.
- Nyitottság a világ dolgai iránt.
- Különböző ismeretforrások megkeresése, a kapott információk kezelése, adott szempont szerinti válogatása és kritikus felhasználása (Internet, könyvtár, folyóiratok, TV, rádió stb.), kritikai gondolkozás, értő olvasás fejlődése.
- Előzetes tudás elemeinek felszínre hozása, mozgósítása.
- Tanulási technikák fejlődése, élethosszig tartó tanulás elősegítése.
- Az ismeretek különböző helyzetekben való használata, a transzfer segítése, és annak tudatosítása, hogy sok tudáselemünk nem csak abban a helyzetben lehet hasznos, amilyenben megtanultuk. Alkalmazható tudás létrejöttének elősegítése.
- Problémaérzékenység, a problémamegoldással kapcsolatos tudásrendszer fejlődése.
- Kreativitás, az alkotókedv fejlődése.
- Kommunikációs kompetencia fejlődése.
- Vitakultúra elsajátítása, mások véleményének meghallgatása, tiszteletben tartása.
- Saját maga szerepének, lehetőségeinek és határainak felismerése, tudatosítása, reális énkép kialakítása.

Fejlesztő tevékenység

Cél	Tanulásszervezési formák	Feladatvégzési technikák	Tevékenység formák	Megsegítés formái	Értékelés	Sikerkritériumok
A beilleszkedési tanulási-és magatartási nehézséget, zavart mutató tanulók segítése, támogatása, fejlesztése,	- frontális tanítás - csoport-, vagy egyéni fejlesztő munka	önellenőrzés, önértékelés, önálló, differenciált feladatválasztás, vita, meggyőzés, helyes érvelés,	Képességek felmérése (Difer, Sindelar, INPP) - Egyéni fejlesztési terv - Megelőzés - Elfogadó, támogató iskolai légkör	Méltányos elbírálás (önmagához mért teljesítmény alapján) - Szóbeli magyarázat kiegészítés e írott szöveg feldolgozásával	Folyamatos, mindig az adott tevékenység eredményre vonatkozó - Saját fejlődést mutató	- súlyosabb konfliktusok nélküli tanulás - szabályok elfogadása, betartása - együttműködés a tanítókkal, társaival - segítő, támogató

<p>annak érdekében, hogy képessé váljanak az általános iskolai követelmények elsajátítására.</p>		<p>- mások véleményének elfogadása</p>	<p>- Határozott, következetes, kiszámítható nevelői magatartás</p> <p>- Pozitív tulajdonságok, képességek elismerése</p> <p>- Közös kedvelt tevékenységek szervezése</p> <p>- Játék fontossága</p> <p>- Tanórán kívüli foglalkozások</p> <p>- A tanulók sikerélményhez juttatása.</p> <p>- Hatékony konfliktuskezelés</p>	<p>- Tananyag nyomtatott vázlatának biztosítása</p> <p>- Hosszabb felkészülés i idő</p> <p>- Egyéni tempó figyelembe vétele</p> <p>- Segédeszközök használata</p> <p>- Szóbeli vagy írásbeli számonkérés és elsőbbsége</p> <p>Differenciált órászervezés és</p> <p>Mennyiség i, minőségi differenciálás</p> <p>Tolerancia</p>		<p>osztályközösség</p> <p>- magatartásban, tanulmányi munkában jelentkező javulás</p>
--	--	--	---	---	--	---

Tehetséggondozás

Cél	Formái	Tanulásszervezési formák	Sikerkritériumok
A tehetségek felismerése, tehetségük minél jobb kibontakoztatása, annak támogatása, segítése	<ul style="list-style-type: none"> - iskolán kívüli tanítási alkalmak - tantárgyak informatikai eszközökre támaszkodó oktatási formája - írásbeli, szóbeli számonkérés egyedi sajátosságoknak megfelelően történő megválasztása - csoportmunka - kooperatív technikák 	<ul style="list-style-type: none"> - individuális tanulás - kooperatív tanulás 	<ul style="list-style-type: none"> - Önmagához mért elégedettség - Sikeres részvétel tanulmányi versenyeken

3.4.1.2.25 Mozgásfejlesztés, mozgásterápia

Tanulást segítő foglalkozások részeként mozgásfejlesztést, mozgásterápiát kínálunk a gyerekeknek.

A mozgásfejlesztő program az agyi funkciók érését és serkentését állítja a középpontba. Ez által javul a figyelem, a koncentráció, a beszéd, a megismerő képesség, a szocializáció és finomodik a nagymozgások alapját képező finommotorika is. A feladatok során külön figyelmet kap a téri irányok, a testséma megismertetése és adekvát használata, fejlesztése. Mindezt az egészséges életmód szemléletének átadása és tanítása egészíti ki.

A mozgásfejlődés szoros kapcsolatban áll az idegrendszer érésével, a tanulók észlelésének (észlelés, figyelem, emlékezet) fejlődésével egy-egy életszakaszban a központi idegrendszer egy-egy meghatározott területének irányítása alatt áll. Ha a mozgásfejlődés bármelyik szakasza kimarad, sérül, vagy nem gyakorlódik be eléggé, a kapcsolódó érzékelő, irányító központok nem fejlődnek, differenciálódnak megfelelően. Az agyi területek elégtelen, vagy nem jó működése tanulási nehézséghez, viselkedési problémákhoz, magatartási zavarokhoz vezethet, hiszen a mozgás segítségével járódnak be az idegpályák, fejlődnek az agyi rendszerek. A kidolgozott gyakorlatsorok segítségével lehetővé tesszük a gyerekek számára, hogy a mozgás

szintjén újra éljük életük egy korábbi szakaszát. ezzel az érésben elmaradt területek lehetőséget kapnak a deficitek ledolgozására, a hiányok pótlására. A fejlesztésbe bekerült új területek: térérzékelés, egyensúlyérzék, finommozgások fejlesztésének gyakorlatsorai.

4. Az Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja

NEVELÉSI PROGRAM

A nevelő- oktató munka feladatai:

- Differenciált képességfejlesztés mindhárom tagozat óráin.
- A tanulók örömmel végezzék a művészeti tárgyak tanulását, az iskola légkörével legyenek elégedettek (kimaradás csökkentése)
- Tehetséges tanulóinkat szakirányú pályára is felkészítjük
- A szülőkkel, környezetünkkel való kapcsolattartás, kommunikáció fejlesztése (rendezvényeken, SZMK, alapítvány működtetése)
- Komplex művészeti alkotómunkára teremtsünk alkalmat.
- Kiállítási és fellépési lehetőségek biztosítása a tanulók részére.
- Rendszeres konzultáció az 1. Sz. Ált. Iskola művészeti oktatást végző osztályainak illetékes szaktanáraival.

Sikerkritériumok:

Tehetséges tanulóinknak lehetőséget biztosítunk kamaracsoportokban való szereplésre, minden arra érdemes tanuló B tagozaton tanulhat. A képző- iparművészeti tagozaton pályára felkészítő csoportot működtetünk. A táncművészeti tagozaton fellépő csoportban emelt óraszámban képezzük a tehetséges növendékeket.

Évente végzünk a tanulók körében elégedettség vizsgálatot.

Reklámtevékenységünk fejlesztése: kapcsolat a helyi sajtóval, közvetett és közvetlen partnereink javaslatainak megvalósítása.

Minden tanulónak legalább évi egy fellépési alkalmat biztosítunk, a tehetségeseknek kiemelt szereplési lehetőséget nyújtunk.

Zeneművészet: iskolai kamarazenekar működtetése, (fuvola, gitár, vonós) kamaracsoportok létrehozása, működtetése.

Képző- és iparművészet: szakirányú pályára felkészítő foglalkozás szervezése, országos képzőművészeti tanulmányi versenyeken való részvétel.

Táncművészet: fellépő csoport működtetése tanáronként, egészséges életmódra nevelés kirándulással, túrával.

A nevelő, oktató munka eszközei:

- Biztonságot nyújtó, tiszta, esztétikus környezet
- Belső tartalmi együttműködés az intézmény egységekkel (elsősorban 1. Sz. Ált. Iskola, 2. számú Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium, Pogány Iskola)

- Külső, volt Apáczai Nevelési Központos együttműködések további erősítése (Óvoda, Művelődési Ház, Könyvtár...)
- Személyi, tárgyi feltételek célszerű kihasználása a Alapfokú Művészeti Iskola és az 1. Sz. Ált. Iskola emelt órászámú művészeti osztályai között

A szabadon választott tantárgyat a törvényi lehetőségek figyelembevételével a tanuló érdeklődésének megfelelően választhatja, az iskolai létszámkeretek és a szaktanári javaslat figyelembe vételével (pl. együttesekben szereplés).

A nevelő, oktató munka módszerei, eljárásai:

Módszerek: bemutatás, beszélgetés, példaállítás, ösztönzés, ellenőrzés.

Nagy hangsúlyt fektetünk a színházi előadások előkészítésére, szervezésére, koncertlátogatásra, múzeumlátogatásra, műemléki kirándulásra. Találkozókon, versenyeken való részvételre ösztönözzük tanárainkat és tanulóinkat.

Az **EFOP 3.2.6-16-2016-00001** „A tanulók képességkibontakozásának elősegítése a köznevelési intézményekben” című projekt keretében a Magyar Táncművészeti Egyetem partnerintézményeként az átvett szakmai programok tananyagát, módszertanát is alkalmazzuk a tanórai tevékenységekben (beleértve a projekt alapú és az epochális tanulásszervezési formákat is), valamint a tanórán kívüli egyéb nevelő-oktató munkában, a helyi tantervi és tantárgyi programoknak megfelelően.

Képzési struktúra:

Részletes leírása a helyi tantervben szerepel.

Mindhárom tagozaton: 2 év az előképző 1.; 2. évfolyam (nem kötelező).

6 év az alapfok 1.; 2.; 3.; 4.; 5.; 6. évfolyam - 4 év a továbbképző 7.; 8.; 9.; 10. évfolyam.

A tanuló az utolsó alapfokú évfolyam befejezését követően művészeti alapvizsgát (ez a továbbképző évfolyamokon való továbbtanulásra jogosít), az utolsó továbbképző évfolyam elvégzését követően pedig művészeti záróvizsgát tehet.

A 27/1998.(VI.10.) MKM rendelet szerint. Az e rendelet szerint megkezdett képzések felmenő rendszerben folytathatók oly módon, hogy a tanulmányaikat már megkezdett tanulók azt legkésőbb a 2026/2027. tanévig be tudják fejezni.

- A zeneművészeti tagozat:

Főtárgy: hangszer (zongora, hegedű, gordonka, furulya, fuvola, klarinét, szaxofon, gitár, ütő, magánének)

Kötelező tárgy: szolfézs

- Képző- és iparművészeti tagozat:
  - Előképző tantárgya: vizuális alapismeretek
  - Főtárgy: rajz-festés-mintázás
  - Választható műhelyek: szobrászat, textilműves, grafika
- Táncművészeti tagozat:
  - Tanszakok: klasszikus balett
    - néptánc
    - társastánc
    - modern- kortárstánc

A 3/2011.(I.26.) NEFMI rendelet szerint. Az e rendelet szerint első alkalommal a 2011/2012. tanévben megkezdett képzésekre felmenő rendszerben kell alkalmazni.

- Zeneművészeti ág:

Klasszikus zene

Fafúvós tanszak tantárgyai:	furulya, fuvola, klarinét, szaxofon, oboa
Akkordikus tanszak tantárgyai:	gitár, ütő
Billentyűs tanszak tantárgya:	zongora
Vonós tanszak tantárgyai:	hegedű, gordonka
Vokális tanszak tantárgya:	magánének
Zeneismeret tanszak tantárgyai:	szolfézs, zenetörténet-zeneirodalom
Kamarazene tanszak tantárgyai:	kamarazene, zenekar, kórus

- Képző- és iparművészeti ág:

A Képző- és iparművészet műfaj közös tanszaka az előképző évfolyamokon és az alapfok 1-3. évfolyamain:

- KÉPZŐMŰVÉSZETI TANSZAK

A Képző- és iparművészet műfaj hat egyedi szakmai tanszaka az alapfok 4. évfolyamától a továbbképző 10. évfolyamáig:

- GRAFIKA ÉS FESTÉSZET TANSZAK
- KÖRNYEZET- ÉS KÉZMŰVES KULTÚRA TANSZAK
- SZOBRÁSZAT ÉS KERÁMIA TANSZAK
- TEXTIL- ÉS BŐRMŰVES TANSZAK

- Táncművészeti ág:

Tanszakok:

Klasszikus balett, néptánc, társastánc, moderntánc, kortárstánc

2020. február 8-án hatályát veszítette az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet (a továbbiakban: Rendelet).

A Rendelet 1. számú melléklete változatlan formában jelen alapprogram 1. melléklete, amely szerint – az az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet módosításáról szóló 3/2011. (I. 26.) NEFMI rendelet hatályba lépését megelőzően – folytatott képzések felmenő rendszerben folytathatók, oly módon, hogy a tanulmányaikat már megkezdett tanulók azt legkésőbb a 2026/2027. tanévig be tudják fejezni.

A Rendelet 2. számú melléklete változatlan formában jelen alapprogram 2. melléklete amelyet alkalmazni kell a 2011/2012. tanévben és az azt követően megkezdett képzésekre.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok:

A tanulók a számukra azonosnak látszó környezet hatására másképp reagálnak, mert mások a korábbi tapasztalataik. Mindenkit önmagához képest lehet eredményesen fejleszteni.

Az alábbi feladataink vannak:

- a bizalom légkörének megteremtése - az életkori szakaszok jellegzetességeit figyelve a gyerekek sokoldalú megismerése, a személyiség fejleszthető képességeinek minél előbbi felismerése
- önismeret, önértékelés képességének fejlesztése
- a hátrányok enyhítése (szociális, kulturális)
- erkölcsi nevelés (értékek nyújtása - együttélési szabályok megállapodások utáni betartása)
- értelmi nevelés - értelmi képességek fejlesztése
- testi nevelés - elsősorban a tánctagozaton mozgáskultúra fejlesztés
- képző - és iparművészetben és zenén: a helyes testtartás, ülőmunka és a mozgás helyes arányának megbeszélése
- közösségi nevelés - közös normák, együttműködés, közvélemény alakítása, helyi közéletben való részvétel, kommunikációs készségek fejlesztése, helyes érintkezési formák
- érzelmi, akarat nevelés - értékelés, önbizalom erősítés, érzelmi nevelés nélkül nincs alkotómunka
- hazaszeretetre való nevelés- környezetünk hagyományainak értékeinek megismerése, híres művészek munkásságának megismerése (pl. zeneműveltségi vetélkedő szervezése)
- munkára nevelés - tanulási folyamatban: időbeosztás, tervezés, ellenőrzés, értékelés
- esztétikai nevelés - művészetet ismerő, művelő alkotó gyerekek nevelése, ízlésnevelés

- A fejlesztés színterei: tanórák, tanórán kívüli lehetőségek: rendezvényeink, színház -, múzeum - és hangverseny látogatás, diákönkormányzat fórumai, külső forrás biztosítása esetén alkotótábor, találkozók, versenyek, bemutató foglalkozások.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok:

A közösségek kialakulását, megszilárdítását nehezíti, hogy tanulóink általában heti két alkalommal jönnek iskolánkba. Cél: a közös normák kialakítása, a kötelességek elvégzésére nevelés, a gyermeki jogokkal való élés, a különböző értékrendek találkozásának kezelése.

Közösségfejlesztés lehetőségei:

- csoportos tanórákon
- rendezvényeken
- színház, hangverseny látogatáson
- diákönkormányzat fórumain

A Alapfokú Művészeti Iskola csoportjai, művészeti együttesei nem csupán a tehetséggondozás, de a közösségi nevelés eszközei is.

A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység:

Iskolánkban kis létszámmal vannak magatartási nehézséggel küzdő tanulók.

Mivel legfeljebb heti három alkalommal (összesen max. 300 percben) tartózkodnak intézményünkben, ezért a probléma kezelhető.

Az egyéni órákon személyre szóló feladat adásával, a csoportos órákon megkülönböztetett figyelemmel kell irányukba lenni. A velük való foglalkozás eredményességének feltétele, hogy rendszeres kapcsolatot tartsunk a szülővel és konzultáljunk a tanuló ált. iskolai osztályfőnökével, illetékes szaktanárával is.

1.6. A tehetség, a képesség kibontakoztatását segítő tevékenység:

A Alapfokú Művészeti Iskola feladata a tehetség felismerése és gondozása, melyet a tanórák keretében és a következő speciális alkalmakkor végez:

- Szakirányú felvételre előkészítő képzés: A KT értelmében térítési díjért 6 foglalkozás látogatása lehetséges. Ezeket a felkészítőket a törvény biztosította lehetőségeken belül (6 foglalkozásban) nyújtjuk tanulóinknak.
- A zenei tagozaton a B tagozatos szolfézs illetve a B tagozatos hangszeres oktatás jelenti az emelt szintű képzést.

A B. tagozatra kerülés szempontjai:

- A szaktanár javaslatot tesz, a növendékeket külön vizsga keretében a szaktanárokból álló bizottság meghallgatja és a gyereket tanító szolfézstanár véleményét is figyelembe véve, közösen dönt a tanuló alkalmasságáról.
- Ha a tanuló a B tagozatos követelményt nem megfelelő szinten teljesíti, a döntés visszavonható
- Nem csak a pályára készülő tanuló lehet B tagozatos, hanem bármelyik tehetséges tanulónak felkínálható a lehetőség.

- A B tagozatra kerülő tanulónak rendelkeznie kell:
- megfelelő technikai felkészültséggel
- muzikalitással
- jó zenei hallással, ritmusérzéssel
- jó memóriával
- fizikai és pszichikai állóképességgel
- szorgalommal
- Kiváló növendékeinknek kérésükre lehetőséget adunk két hangszer tanulására.
Feltétel: egy hangszeren kiemelkedő teljesítményt nyújtson a tanuló
Az engedélyezés előtt a tagozat tanári testülete hallgassa meg a tanulót és tegyenek az igazgatónak javaslatot.

- A táncművészeti tagozaton az együttesekben végzett munka készít elő a szakgimnáziumi felvételire.

- A képző- és iparművészeti tagozaton általában az alapfok 4. osztályának elvégzése után kezdjük differenciáltan a felkészítő csoportba való képzést. A rajzórakon célirányosan a felvételi feladatok tematikája és technikai elvárásai szerint dolgoznak a tanulók (kockológia, csendélet, portré).

A szakirányú pályára készülő tanulókat lehetőleg minden megyei illetve országos versenyen is indítjuk, ezzel is előkészítve őket a megmérettetésre.

- Versenyek, találkozók: Tanulóink közül a legkiválóbbakat városi, megyei, regionális, országos és nemzetközi versenyekre, találkozókra is elvisszük. A szaktanár kijelölése alapján a gyermek köteles az iskolát képviselni ezeken a rendezvényeken. Több megfelelő tanuló esetén iskolai válogatót tartunk, ahol bizottság dönti el, hogy a jelentkezők közül ki a legalkalmasabb arra, hogy méltón képviselje iskolánkat.

Tanulmányi kirándulások, tapasztalatcserék: a szaktanárok szervezésében tanulóink hangverseny-látogatáson, színházi előadásokon, múzeumlátogatáson vehetnek részt. Jutalomból, anyagi lehetőségei szerint, az iskola is fizetheti a jegyek és a hangversenybérletek árát.

A tanárok részére szakmai tapasztalatcsere céljából más művészeti iskolákba tanulmányi kirándulás szervezhető, melynek költségeit lehetősége arányában az iskola fizeti.

Minden nyáron külső forrás felhasználásával egyhetes alkotótáborban vesznek részt tanulóink, ahol a három tagozatnak lehetősége van arra, hogy egymás tevékenységét megismerje és ki is próbálja. A feltöltődés, elmélyülés alkalma ez az alkotótábor. Az eredményesség érdekében és a tanulók jobb megismerése miatt kapcsolatot kell keresnünk a tanuló általános iskolájával, tanáiraival. Az Apáczai Csere János Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium, Alapfokú Művészeti Iskola tagintézményeivel napi kapcsolatban vagyunk (1. Sz. Ált. Iskola- elsősorban az ott működtetett művészeti tagozatok miatt). A Művelődési Ház termeit koncertekre, bemutatókra gyakran igénybe vesszük.

A szakirányú pályára menő növendékeink leggyakrabban a Pécsi Művészeti Gimnázium és Szakgimnáziumban tanulnak tovább - ahol tanulmányaik alakulását

figyelemmel kísérhetjük, szereplésre meghívjuk őket hangversenyeinkre, kiállításainkra, a Alapfokú Művészeti Iskola által szervezett versenyekre.

A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok:

Tanulóink heti 2-4-6 órában járnak a művészeti iskolába. A szaktanárok tájékozottak a gyerekek szociális és családi helyzetéről. A munkaköri leírásában foglaltak szerint az igazgatóhelyettes végzi az ifjúságvédelmi teendőket.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program:

Tanulóink választják intézményünket, ezért kevés közöttük az, aki nem szereti a választott tantárgyat és nincs sikerélménye. A szerényebb képességűekkel a zeneművészeti tagozaton, az egyéni hangszerórákon van mód foglalkozni. A képző- iparművészet és táncművészet csoportos óráin differenciált képességfejlesztésre is hangsúlyt kell fektetni.

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység:

A térítési- és tandíj befizetésnél (félévkor, év végén) van módunk szociális indok alapján mérséklést adni a befizetésben (jegyzői határozat alapján.).

A szülő, a tanuló, a pedagógus együttműködésének formái, az együttműködés továbbfejlesztésének lehetőségei:

Minden oktató - nevelőmunka eredményességének egyik meghatározója, hogy a tanulók mögött milyen családi háttér áll. Ez a művészetoktatás terén is nagy fontossággal bír.

A szülőket az iskolai életről a szaktanár, a szülői érdekképviselő és az igazgató tájékoztatja. A partnerközpontú működésben a közvetlen partnereinkre megkülönböztetett módon figyelünk. A szülőktől szóban és írásban is kérünk véleményt munkánk jobbítása érdekében.

A kapcsolattartás formái: fogadóóra, szülői értekezlet, rendezvényeinkre meghívjuk őket, utána konzultációs lehetőséget biztosítunk, bemutató órákat tartunk félévkor, év végén.

Támogató, fejlődést segítő légkört biztosítanak munkánkhoz. Visszajelzéseiket felhasználva jelöljük ki megoldandó feladatainkat.

Szülői munkaközösség is segíti az intézmény munkáját. Tagozatonként 3-3 szülő képviseli a szülők véleményét.

Mit vár a szülő az iskolától?

Gyermeke zenei, képző- és iparművészeti, táncművészeti látóköre szélesedjen, tudása gyarapodjon, hangversenyeket, előadásokat látogasson, azokon szerepeljen, vegyen részt közös produkciókban. Legyenek olyan tanárai, akikhez ragaszkodik, akikkel jól megérti magát, legyen egy olyan hely, ahova szívesen megy el, ahol jól érzi magát.

Alkalomadtán más magyar vagy külföldi művészeteket tanuló fiatalokkal tarthat kapcsolatot, köthet barátságot.

Lelki és pszichikai kiegyenlítést, ellensúlyozást várnak a szülők a gyermekük mindennapi zajos, fárasztó, idegesítő terhelése ellen.

Mit vár az iskola a szülőktől?

Kövesse gyermeke tanulmányait, érdeklődjön előmenetele iránt, segítse gyakorlását, jöjjön el a rendezvényekre, lehetőségeihez képest támogassa az iskolát.

Fontos a szülőkkel való kapcsolattartás. Viselkedésükön különböző- az iskolával kapcsolatos - megnyilvánulásaikon, de még inkább lelkesedésükön visszatükröződik, hogy jól végzik-e munkájukat a tanárok.

A szülők a gyerekeken keresztül mindent tudnak, mindent éreznek és megéreznek, ezért megtéveszteni őket nem lehet.

Az Apáczai Csere János Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium, Alapfokú Művészeti Iskola Művészeti Iskolában a tapasztalatok nagyon kedvezőek, a szülők szeretetét az iskola iránt nap, mint nap érzékelni lehet.

Az intézmény egészségnevelés programja:

Az alapfokú művészetoktatási intézménynek nem kell készítenie. Az Apáczai Csere János Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium, Alapfokú Művészeti Iskolaegészségnevelési programjában intézményünk is képviselteti magát.

Az intézmény környezeti nevelési programja:

Az alapfokú művészetoktatási intézménynek nem kell készítenie. De tevékenységünkkel /elsősorban a képzőművészeti területen/ sokat teszünk a környezet esztétikája és tisztasága terén is.

A szülők által ingyenesen igénybe vehető szolgáltatások:

Alkalomszerűen színházjegyek diákoknak és esetleg szülőknél - a színház támogatásával.

Hangversenyeink, kiállításaink, rendezvényeink belépőjegy nélküliek

Az iskola anyagaiból készített tanulói munkák egy része a szaktanár döntése alapján (az archív anyag kiválasztása után) a tanuló tulajdonát képezi.

Iskolánk tanulója a közismereti iskolájában, a Művészeti Iskolájában tanult produkciót előadhatja szaktanára engedélyével.

A Pedagógiai Program végrehajtásához szükséges nevelő- oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke (mellékletben).

A program megvalósíthatóságának feltételei:

A nevelő- oktató munkához a legszükségesebb tárgyi feltételek adottak. A kötelező (minimum) eszközjegyzékben foglaltak nagy része rendelkezésünkre áll, a hiányzókat beszerzésének ütemezési javaslatát benyújtottuk a fenntartónak. Ezt 2008-ban teljesítettük.

Pénzügyi feltételeink: az Apáczai Csere János Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium, Alapfokú Művészeti Iskola egyik intézményegysége az Alapfokú Művészeti Iskola.

Pályázatokból, Művészeti Nevelésért Alapítványunk, Szülői Munkaközösség támogatásából fedezzük a versenyeken való részvételünket, feltételeink javítását is nagyban segítik.

Személyi feltételeink:

Mindhárom tagozaton a köznevelési törvényben előírt végzettségű tanárok dolgoznak.

A zeneművészeti tagozaton 16 fő

A képző- és iparművészeti tagozaton 2 fő

A táncművészeti tagozaton 6 fő dolgozik.

1 fő iskolatitkár segíti a pedagógiai munkát, valamint egy udvaros és egy készenléti takarítónő.

Óraszámaink: Tanáraink egy része áttanít az Apáczai Csere János Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium, Alapfokú Művészeti Iskola 1. Sz. Általános Iskolájába, a Gimnáziumba, a Pogányi Általános Iskolába, a Pécsi Művészeti Gimnázium, Szakgimnázium és Technikumba.

2. HELYI TANTERV

2.1. A 27/1998.(VI.10.) MKM rendelet szerint. Az e rendelet szerint megkezdett képzések felmenő rendszerben folytathatók oly módon, hogy a tanulmányaikat már megkezdett tanulók azt legkésőbb a 2026/2027. tanévig be tudják fejezni.

Az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyak, a kötelező és választható tanórai foglalkozások és azok óraszámai az előírt tananyag és követelmények.

A képzés pedagógiai szakaszolása

Mindhárom tagozaton előképző, alapfok és továbbképző szakaszokban folyik az oktatás.

A zeneművészeti tagozat óraszámai:

Tantárgy	Évfolyamok												
	Előképző		Alapfok						Továbbképző				
	1	2	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	
Szolfézs	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Zongora	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Hegedű	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Gordonka	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Furulya	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Fuvola	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Klarinét	2	2	2	2	2	2	-	-	2	2	2	2	2
Szaxofon	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Oboa	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Ütő	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Szintetizátor	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Magánének	-	(2)	2	2	2	2	2	2	-	-	-	-	-
Gitár	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kamarazene	-	-	-	-	1	1	1	1	2	2	2	2	2
Zenekar	-	-	-	-	2	2	2	2	2	2	2	2	2

Képzési struktúra

Főtárgyi képzési idő

Egyéni oktatás		Képzési idő
Hosszú tanszakok	Furulya	12 év
	Fuvola	
	Szaxofon	
	Gitár	
	Zongora	
	Hegedű	
	Gordonka	
	Ütő	
Rövid tanszakok	Magánének	7 év
	Klarinét	10 év
	Oboa	10 év
Csoportos oktatás	Kamarazene	4 év
	szolfézs előképző	2 év
	Szolfézs	10 év
	zenetörténet, zeneirodalom zeneelmélet	8 év

Főtárgyi képzési struktúra

Tanszak	Képzési idő	"A " tagozat			"B" tagozat	
		Előképző	Alapfok	Tovább- képző	Alapfok	Tovább- képző
Hosszú tanszakok						
Furulya	12	2	6	4	5	4
Fuvola	12	2	6	4	5	4
Gitár	12	2	6	4	5	4
Zongora	12	2	6	4	5	4
Hegedű	12	2	6	4	5	4
Gordonka	12	2	6	4	5	4
Ütő	12	2	6	4	5	4
Szaxofon	12	2	6	4	5	4
Rövid tanszakok						
Magánének	7	1	6	-	5	-
Klarinét	10	2	4	4	3	4
Oboa	10	2	4	4	3	4
Csoportos						
Kamarazene	4	-	-	4	-	-
Szolfézs előképző	2	2	-	-	-	-

A képző- és iparművészeti tagozat óraszámai:

Tantárgy	Évfolyam											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Vizuális alapismeretek	2-4	2-4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vizuális alkotó gyakorlat			2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Műhelygyakorlat	-	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Szabadon választható tantárgy	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Szabad sáv	-	-	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Összesen	2-4	4-6	5-6	5-6	5-6	5-6	5-6	5-6	5-6	5-6	5-6	5-6

A foglalkozások időtartama 45 perc, ennél hosszabb is szervezhető, amelynek ideje 90 percnél nem lehet több.

A táncművészeti tagozatának struktúrája

A táncművészeti oktatás tanszakai:

Balet tanszak

Modern – kortárs tánc tanszak

Néptánc tanszak

Társastánc tanszak

A tanszakonkénti heti óratervek „Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja „-tól kisebb mértékben eltérnek a helyi körülmények, lehetőségek, követelmények miatt.

Balet tanszak

- Heti óraterv

ÉVFOLYAMOK												
ELŐKÉPZŐ			ALAPFOK						TOVÁBBKÉPZŐ			
Tantárgy	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Klasszikus balett			2-4	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4
Balet előkész. Gimnasztika	2-4	2-4										
Tánc történet									1	1		
Köt. választható Tantárgy			1-2	1-2	1	1	1	1	1-2	1-2		
Szabadon választható Tantárgy	1	1			1	1	1	1			1-2	1-2
Összesen	3-5	3-5	3-6	3-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	3-6	3-6

Megjegyzés: A tanítási órák ideje 45 perc. Az iskola ennél hosszabb órákat is szervezhet, amelyek ideje 90 percnél nem lehet hosszabb.

Modern-kortárs tánc tanszak

Heti óraterv

ÉVFOLYAMOK												
ELŐKÉPZŐ			ALAPFOK						TOVÁBBKÉPZŐ			
Tantárgyak	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Táncelőkészítő gimnasztika	2-4	2-4										
Esztétikus testképzés			2-3	2-3								
Klasszikus balett			1	1	1	1	1	1	1	1		
Jazz-technika					3-4	3-4						
Modern Jazz-techn.							2-4	2-4				
Graham-techn.									2-4	2-4		
Limon technika											3-4	3-4
Tánc történet									1	1		
Szabadon választott tantárgy	1	1									1-2	1-2
Összesen:	3-5	3-5	3-4	3-4	4-5	4-5	3-5	3-5	4-6	4-6	4-6	4-6

Megjegyzés: A tanítási órák ideje 45 perc. Az iskola ennél hosszabb órákat is szervezhet, amelyek ideje 90 percnél nem lehet hosszabb.

Néptánc tanszak

Heti óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előkép.		Alapfok						Továbbképző			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Népi gyermek-játék, néptánc	2-4	2-4	2-4	2-4	3	3	3	3	2-4	2-4	2-4	2-4
Folklór-ismeret					1	1	1	1				
Tánc történet									1	1		
Szabadon vál. tantárgy	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1	1	1-2	1-2
Összesen	2-4	2-4	2-4	2-4	4	4	4	4	4	4	4	4

Megjegyzés: a tanítási órák ideje 45 perc. Az iskola ennél hosszabb órákat is szervezhet, amelyek ideje 90 percnél nem lehet hosszabb.

Társastánc tanszak

Heti órarend

ÉVFOLYAMOK												
ELŐKÉPZŐ			ALAPFOK						TOVÁBBKÉPZŐ			
Tantárgy	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Társastánc			3-4	3-4	3-4	3-4	2-4	3-4	2-4	2-4	3-4	3-4
Gyermektánc	2-4	2-4										
Klasszikus balett			1	1	1	1	1	1				
Viselkedés- Kultúra							1					
Tánc történet									1	1		
Szab.vál.tant.									1	1	1-2	1-2
Összesen:	2-4	2-4	4-5	4-5	4-5	4-5	4-6	4-5	4-6	4-6	4-6	4-6

Megjegyzés: a tanítási órák ideje 45 perc. Az iskola ennél hosszabb órákat is szervezhet, amelyek ideje 90 percnél nem lehet hosszabb.

A tanszakon táncegyüttes szervezhető, heti 2 órában, fakultatív óraként. Az együttesbe jelentkezés alapján lehet bekerülni. A felvételtől a táncegyüttest vezető szaktanár dönt.

2.1 *Az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyak, a kötelező és választható tanórai foglalkozások és azok óraszámai az előírt tananyag és követelmények:*

elmélet: szolfézs
zenetörténet- zeneirodalom
gyakorlat: kamarazene
zenekar

Választható tárgyak: a fentiek közül bármelyik.

Főtárgy képzés ideje: egyéni oktatás: 2x30'
csoportos oktatás: 2x45'

Korrepetíció ideje: mindegyik osztályban az előző táblázat szerint

Kötelező tárgy képzési ideje: 4 évfolyam végéig 2x45'

Kötelezően választható tárgy képzési ideje:

hosszú tanszakon: 5.-6. évfolyamon

elmélet: 2x45'

gyakorlat: 1-2x45'

1x30' egyéni

Választható tárgy képzési ideje:

Előképző 1. évfolyamától 1 vagy 2 foglalkozás

kamarazene: 1-2x45 perc csoportos, létszám: 2-8 fő, maximum: 15 fő

(zenekar: 2x45')

(kamarazene és zenekar kétéves hangszer tanulás után lehetséges)

A szolfézs, zenetörténet-zeneirodalom követelménye és tantervi programja megegyezik a klasszikus zene követelményeiben és tantervi programjában megfogalmazottakkal.

A képző - iparművészetben választható tárgy a műhelyek választéka.

A táncművészetben választható az együttesben való szereplés.

Mindhárom művészeti ág követelményei a helyi tantervben találhatóak (külön dokumentum).

2.2. A 3/2011.(I.26.) NEFMI rendelet szerint. Az e rendelet szerint első alkalommal a 2011/2012. tanévben megkezdett képzésekre felmenő rendszerben kell alkalmazni.

Hangszeres és vokális tanszakok - egyéni képzés

„A” TAGOZAT

Főtárgy: hangszeres tantárgyak és magánének

Kötelező tantárgy: szolfézs kötelező*

Kötelezően választható tantárgyak: szolfézs, zeneismeret, zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet, kamarazene, zenekar, kórus

Választható tantárgyak: szolfézs, zeneelmélet, zenetörténet-zeneirodalom, egyházzene, improvizáció, zeneismeret,

második hangszer, magánének, kamarazene, zenekar, kórus, valamint a népzene, jazz-zene, elektroakusztikus-zene

tantervi programjainak tantárgyai

Korrepetíció (zongorakíséret): a hangszeres (kivéve csembaló, zongora, orgona, harmonika, gitár, hárfa tantárgyak) és

a vokális tanszakok tantárgyaihoz szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás.

* Ha a tanuló már teljesítette a kötelező tantárgy követelményeit (szolfézs alapfok 4. évfolyam), akkor helyette a kötelezően választható tantárgyak közül köteles egyet felvenni.

Óratervek

Óraterv 1

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	(1)	(2)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	2	2	2	2						
Kötelezően választható tantárgy							2	2	2	2	2	2
Választható tantárgy	(0-2)	(0-2)	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2
Összes óra	(4-6)	(4-6)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak számai

(2)+6+4 évfolyam: furulya, fuvola, oboa, klarinét, szaxofon, fagott, trombita, kürt, harsona-tenorkürt-baritonkürt, tuba, cimbalom, harmonika, hárfa, gitár, ütő, zongora, hegedű, gordonka

Óraterv 2

Tantárgy	Évfolyamok						
	Előképző	Alapfok					
	(1)	1	2	3	4	5	6
Főtárgy	(2)	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	2	2	2	2	2	2
Kötelezően választható tantárgy						2	2
Választható tantárgy	(0-2)	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2
Összes óra	(4-6)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak számai

(1)+6 évfolyam: magánének

A tanszak kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámai figyelembevételével a tanuló más

zenei műfajok (népzene, jazz-zene, elektroakusztikus-zene) valamint más művészeti ág (képző- és iparművészeti, táncművészeti, szín- és bábművészeti ág) képzésébe is bekapcsolódhat, illetve azok tanítási óráin részt vehet.

A tanítási órák időtartama

Főtárgy: „A” tagozaton 2x30 perc (egyéni)

Kötelező tantárgy: „A” tagozaton a 4. évfolyam végéig 2x45 perc (csoportos)

Kötelezően választható tantárgy: 5-10. évfolyamig

Csoportos foglalkozás: 2x45 perc

(zenekar, kórus: minimum 9 fő; kamarazene, 2-8 fő)

Választható tantárgy: Az előképző 1. évfolyamától a képzés teljes idejében 1 vagy 2 tantárgy.

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Csoportos foglalkozás: minimum 1x45 perc

(zenekar, kórus: minimum 9 fő; kamarazene, improvizáció: 2-8 fő)

Korrepetíció ideje:

Hangszeres tanszakok: (minimum)

Ek.1-2. és 1. évfolyam 5 perc

2-3. évfolyam 10 perc

4. évfolyamtól 15 perc

Vokális tanszak: A teljes képzési időben 20 perc

„B” TAGOZAT

Főtárgy: hangszeres és vokális tanszakok - alapfok 2. évfolyamától javasolt.

Kötelezőtantárgy: szolfézs

Kötelezőn választható tantárgy: zongora (kivéve a zongora, orgona, csembaló főtárgyak esetében) a 3. évfolyamtól

Választható tantárgyak: zeneelmélet, zenetörténet-zeneirodalom, egyházzene, improvizáció, zeneismeret, második hangszer, magánének, kamarazene, zenekar, kórus, valamint a népzene, jazz-zene, elektroakusztikus-zene tantervi programjainak tantárgyai

Korrepetíció (zongorakiséret): a hangszeres (kivéve csembaló, zongora, orgona, harmonika, gitár, hárfa tantárgyak) és a vokális tanszakok tantárgyaihoz szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás.

Óratervek

Óraterv 1

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	(1)	(2)	(1)	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Főtárgy	(2)	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelezően választható tantárgy					0-1	0-1	0-1	0-1	0-1	0-1	0-1	0-1
Választható tantárgy	(2)	(2)	(2)	0-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Összes óra	(4-6)	(4-6)	(4-6)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak száma

(2+1)+5+4 évfolyam: furulya, fuvola, oboa, klarinét, fagott szaxofon, trombita, kürt, harsona-tenorkürt-baritonkürt, tuba, ütő, hárfa, gitár, cimbalom, harmonika, zongora, hegedű, gordonka

Óraterv 2

Tantárgy	Évfolyamok						
	Előképző	Alapfok					
	(1)	(1)	2	3	4	5	6
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2
Kötelezően választható tantárgy				1	1	1	1
Választható tantárgy	(0-2)	(0-2)	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Összes óra	(4-6)	(4-6)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak száma

(1+1)+5 évfolyam: magánének

A tanítási órák időtartama

Főtárgy: „B” tagozaton 2x45 perc (egyéni)

Kötelező tantárgy: 2x45 perc (csoportos)

Kötelezően választható tantárgy:

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Választható tantárgy: 1 vagy 2 foglalkozás
 Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc
 Csoportos foglalkozás: minimum 1x45 perc
 Korrepetíció ideje:
 Hangszeres tanszakok:
 2. évfolyam 15 perc
 3-4. évfolyam 20 perc
 5. évfolyamtól 25 perc
 Vokális tanszak:
 A teljes képzési időben minimum 30 perc

Zeneismeret és kamarazene tanszakok - csoportos képzés

„A” TAGOZAT

Főtárgy: szolfézs, zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet, kamarazene
 Kötelező tantárgy: szolfézs és zeneelmélet főtárgynál zongora; zenetörténet-zeneirodalom és kamarazene főtárgynál zongora vagy az előzőleg tanult hangszeres tárgy
 Választható tantárgy: második hangszer, magánének, kamarazene, zenekar, kórus, szolfézs, zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet, zeneismeret, improvizáció valamint népzene, jazz-zene, elektroakusztikus-zene tantervi programjainak tantárgyai

Óraterv 1

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	(1)	(2)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy			2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Választható tantárgy	(1-2)	(1-2)	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Összes óra	(2-4)	(2-4)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak száma
 (2)+6+4 évfolyam: szolfézs

Óraterv 2

Tantárgy	Évfolyamok					
	Alapfok		Továbbképző			
	1	2	3	4	5	6
Főtárgy	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	2	2	2	2	2	2
Választható tantárgy	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2
Összes óra	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak száma

(2+4) 2+4 évfolyam: zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet, kamarazene

A első (zárójelben levő) számjegy az előtanulmányok, a második számjegy az alapfokú évfolyam, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelenti.

A zenetörténet-zeneirodalom és zeneelmélet tantárgyak főtárgyként, kötelezően választható, vagy választható tantárgyként az alapfok 5. évfolyamától tanulhatók.

A kamarazene főtárgyként csak az alapfokú hangszeres vagy vokális évfolyamok elvégzése után, kötelezően választható tantárgyként a 4. évfolyam után tanulható.

A főtárgyként nem választható tantárgyak képzési ideje:

szolfézs kötelező: (2)+4 évfolyam (előképző 1-2) + alapfok 1-4. évfolyam

zeneismeret: 2+4 évfolyam, kötelezően választható tantárgyként az alapfok 5. évfolyamától tanulható

zenekar: kötelezően választható tantárgyként az alapfok 5. évfolyamától tanulható

kórus: kötelezően választható tantárgyként az alapfok 5. évfolyamától tanulható

egyházzene: 2+4 évfolyam, választható tantárgyként az alapfok 5. évfolyamától tanulható

improvizáció: 2+6+4 évfolyam, választható tantárgyként az előképző évfolyamoktól tanulható

A tanítási órák időtartama

Főtárgy: „A” tagozaton 2x45 perc

kamarazene csoportlétszáma: minimum 2 fő

Kötelező tantárgy: „A” tagozaton egyéni 2x30 perc

Választható tantárgy:

Egyéni foglalkozás minimum 1x30 perc

Csoportos foglalkozás minimum 1x 45 perc

zenekar, kórus minimum 9 fő; improvizáció, kamarazene: 2-8 fő

Korrepetíció (zongorakiséret): a teljes képzési idő alatt a kötelező hangszerhez szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás ideje az Ek.1-2. és 1. évfolyamban 5 perc, a továbbiakban minden évfolyamban 10 perc (kivéve csembaló, zongora, orgona, harmonika, gitár, hárfa tantárgyak)

„B” TAGOZAT

Főtárgy: szolfézs

Kötelező tantárgy: zongora

Választható tantárgy: második hangszer, magánének, kamarazene, zenekar, kórus, improvizáció zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet, valamint a népzene, jazz-zene, elektroakusztikus-zene tantervi programjainak tantárgyai

Óraterv 1

Tantárgy	Évfolyamok							
	Alapfok				Továbbképző			
	3	4	5	6	7	8	9	10
Főtárgy	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	2	2	2	2	2	2	2	2
Választható tantárgy	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2
Összes óra	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak száma

4+4 évfolyam: szolfézs

„B” tagozatra a tanulót, a zenei előtanulmányokat követően, az alapfok harmadik évfolyamától lehet irányítani.

A tanítási órák időtartama

Főtárgy: csoportos 2x45 perc

Kötelező tantárgy: egyéni 2x30 perc

Választható tantárgy:

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Csoportos foglalkozás: minimum 1x 45 perc

zenekar, kórus minimum 9 fő; improvizáció, kamarazene: 2-8 fő

Korrepetíció: a teljes képzési idő alatt a kötelező hangszerhez szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás egységesen 10 perc (kivéve csembaló, zongora, orgona, harmonika, gitár, hárfa tantárgyak)

Korrepetíció (zongorakiséret hetente percben)

„A” tagozat

Tanszakok	„A” tagozat											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	1	2	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Hangszeres tanszakok	5	5	5	10	10	15	15	15	15	15	15	15
Vokális tanszak (magánének)	-	20	20	20	20	20	20	20				
Kamarazene	-	-	-	-	-	-	10	10	10	10	10	10

Korrepetíció (zongorakiséret hetente percben)

„B” tagozat

Tanszakok	„B” tagozat										
	Alapfok						Továbbképző				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Hangszeres tanszakok	15	15	20	20	25	25	25	25	25	25	25
Vokális tanszak (magánének)	-	30	30	30	30	30	30				
Kamarazene											

TÁNCMŰVÉSZETI ÁG

Klasszikus balett tanszak

A KÉPZÉS STRUKTÚRÁJA

Tantárgyak

Főtárgy

Balett előkészítő gimnasztika (1-2. előképző évfolyamon)

Klasszikus balett (1-6. alapfokú évfolyamon és a 7-10. továbbképző évfolyamon)

Kötelező tantárgy

Balett előkészítő gimnasztika (1-2. alapfokú évfolyamon)

Balett elmélet (3-6. alapfokú évfolyamon) önálló tantárgyként, **vagy**

Balett elmélet a klasszikus balett tantárgyhoz tantárgyi integrációban is tanítható

Kötelezően választható tantárgy az összevont osztályokban

Balett elmélet

Kötelezően választható tantárgy

Egy, a klasszikus balettől eltérő táncnyelv az alábbiak közül

Néptánc (3-6. alapfokú évfolyamon), vagy

Történelmi társastánc (3-6. alapfokú évfolyamon), vagy

Jazz-technika (3-6. alapfokú évfolyamon), vagy

Graham-technika (7-8. továbbképző évfolyamon)

Társastánc (7-8. továbbképző évfolyamon)

Választható tantárgyak

Népi játék (1-2. előképző évfolyamon)

Kreatív gyermektánc (1-2. előképző évfolyamon)

Klasszikus balett (1-6. alapfokú évfolyamon, 7-10. továbbképző évfolyamon)

Néptánc (3-6. alapfokú évfolyamon)

Történelmi társastánc (3-6. alapfok évfolyamain)

Jazz-technika (3-6. alapfokú évfolyamon)

Társastánc (7-8. továbbképző évfolyamon)

Graham-technika (7-8. továbbképző évfolyamon)

Tánc történet (9-10. továbbképző évfolyamon)

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előkészítő (E)		Alapfok (A)						Továbbképző (T)			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgy	2	2	2	2	2-(3)	2-(3)	2-(3)	2-(3)	3	3	3	3
Kötelező tantárgy			2	2	1-(0)	1-(0)	1-(0)	1-(0)			1	1
Kötelezően választható tantárgy					1	1	1	1	1	1		
Választható tantárgy	2	2	1-2	1-2	1	1	1	1	1-2	1-2	1-2	1-2
Összes óra:	2-4	2-4	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

Néptánc tanszak

A KÉPZÉS STRUKTÚRÁJA

Tantárgyak

Főtárgy

Népi játék (1-2. előképző évfolyamon)

Néptánc (1-6. alapfokú és a 7-10. továbbképző évfolyamon)

Kötelező tantárgy

Folklórismeret (3-6. alapfokú évfolyamon) önálló tantárgyként, **vagy**

Folklórismeret a néptánc tantárgyhoz kapcsolódóan, tantárgyi integrációban is tanítható

Kötelezően választható tantárgyak az összevont osztályokban

Folklórismeret önálló tantárgyként, **vagy**

Folklórismeret a néptánc tantárgyhoz kapcsolódóan, tantárgyi integrációban is tanítható

Választható tantárgyak

Népi játék (1-2. előképző évfolyamon)

Néptánc (1-6. alapfokú és a 7-10. továbbképző évfolyamon)

Népzenesi alapismeretek (1-6. alapfokú és a 7-10. továbbképző évfolyamon)

Táncjelírás-olvasás (9-10. továbbképző évfolyamon)

Folklórismeret a néptánc tantárgyhoz integráltan (7-8. továbbképző évfolyamon)

Tánc történet (9-10. továbbképző évfolyamon)

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előkészítő (E)		Alapfok (A)						Továbbképző (T)			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgy	2	2	3-4	3-4	3-(4)	3-(4)	3-(4)	3-(4)	3-(4)	3-(4)	3-(4)	3-(4)
Kötelező tantárgy					1-(0)	1-(0)	1-(0)	1-(0)				
Kötelezően választható tantárgy												
Választható tantárgy	2	2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	(1)-2	(1)-2	(1)-2	(1)-2
Összes óra:	2-4	2-4	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

Az összevont osztályok működéséből következően, valamint az integrált órászervezés lehetőségét figyelembe véve a tantárgyi óraszámok tanéven belül átcsoportosíthatók.

Moderntánc tanszak

A KÉPZÉS STRUKTÚRÁJA

Tantárgyak

Főtárgy

Berczik-technika (1-2. előképző évfolyamon, 1-2. alapfokú évfolyamon)

Jazz-technika (3-6. alapfokú évfolyamon és a 7-10. továbbképző évfolyamon)

Kötelező tantárgy

Kreatív gyermektánc (1-2. előképző évfolyamon, 1-2. alapfokú évfolyamon)

Limón-technika (5-6. alapfokú évfolyamon)

Kötelezően választható tantárgy az összevont osztályokban

Limón-technika

Választható tantárgyak

Kreatív gyerektánc (1-2. előképző évfolyamon, 1-2. alapfokú évfolyamon)

Berczik-technika (1-2. előképző évfolyamon, 1-2. alapfokú évfolyamon)

Jazz-technika (3-6. alapfokú évfolyamon)

Kontakt improvizáció (5-6. alapfokú évfolyamon)

Lábán-technika (7-8. továbbképző évfolyamon)

Repertoár (7-10. továbbképző évfolyamon)

Tánc történet (9-10. továbbképző évfolyamon)

Graham-technika (9-10. továbbképző évfolyamon)

Improvizáció és kompozíció (9-10. továbbképző évfolyamon)

Tánc történet (9-10. továbbképző évfolyamokon)

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előkészítő (E)		Alapfok (A)						Továbbképző (T)			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgy	1	1	3	3	(3)-4	(3)-4	3	3	(3)-4	(3)-4	4	4
Kötelező tantárgy	1	1	1	1			1	1				
Kötelezően választható tantárgy az összevont osztályokban					(1)-0	(1)-0			(1)-0	(1)-0		
Választható tantárgy	2	2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Összes óra:	2-4	2-4	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

Kortáránc tanszak**Tantárgyak****Főtárgy**

Kreatív gyerektánc (1-2. előképző évfolyamon, 1-2. alapfokú évfolyamon)

Kortáránc (3-6. alapfokú évfolyamon, 7-10. továbbképző évfolyamon)

Kötelező tantárgy

Limón-technika (5-6. alapfokú évfolyamon)

Kontakt improvizáció (5-6. alapfokú évfolyamon)

Lábán-technika (7-8. továbbképző évfolyamon)

Repertoár (7-10. továbbképző évfolyamon)

Kötelezően választható tantárgy az összevont osztályokban

Limón-technika

Választható tantárgyak

Kreatív gyermektánc (1-2. előképző évfolyamon, 1-2. alapfokú évfolyamon)

Kortáránc (3-6. alapfokú évfolyamon, 7-10. továbbképző évfolyamon)

Graham-technika (9-10. továbbképző évfolyamon)

Improvizáció és kompozíció (9-10. továbbképző évfolyamon)

Tánc történet (9-10. továbbképző évfolyamon)

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előkészítő (E)		Alapfok (A)						Továbbképző (T)			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgy	2	2	4	4	(3)-4	(3)-4	2	2	2	2	(3)-4	(3)-4
Kötelező tantárgy							2	2	(1)-2	(1)-2	(1)	(1)
Kötelezően választható tantárgy az összevont osztályokban					(1)-0	(1)-0			(1)-0	(1)-0		
Választható tantárgy	2	2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Összes óra	2-4	2-4	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

Társastánc tanszak

A KÉPZÉS STRUKTÚRÁJA

Főtárgy

Gyermektánc (1-2. előképző évfolyamon)

Társastánc (1-6. alapfokú és a 7-10. továbbképző évfolyamon)

Kötelező tantárgyak

Viselkedéskultúra (3. alapfokú évfolyamon) önálló tantárgyként, vagy

Viselkedéskultúra a társastánc tantárgyhoz kapcsolódóan, tantárgyi integrációban is tanítható

Társastánc történet (5-6. alapfokú évfolyamon, 9-10. továbbképző évfolyamon) önálló tantárgyként, vagy

Társastánc történet a társastánc tantárgyhoz kapcsolódóan, tantárgyi integrációban is tanítható

Kötelezően választható tantárgy - az összevont osztályokban

Viselkedéskultúra, önálló tantárgyként, vagy

Viselkedéskultúra a társastánc tantárgyhoz kapcsolódóan, tantárgyi integrációban is tanítható

Társastánc történet önálló tantárgyként, vagy

Társastánc történet a társastánc tantárgyhoz kapcsolódóan, tantárgyi integrációban is tanítható

Választható tantárgyak

Társastánc gimnasztika (1-2. előképző évfolyamon, 1-3. alapfokú évfolyamon)

Történelmi társastánc (6. alapfokú évfolyamon, 7-8. továbbképző évfolyamon)

Társastánc (1-6. alapfokú és a 7-10. továbbképző évfolyamon)

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előkészítő (E)		Alapfok (A)						Továbbképző (T)			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgy	2	2	3-4	3-4	2-(3)	3	3-(4)	3-(4)	3	3	3-(4)	3-(4)
Kötelező tantárgy					1-(0)		1-(0)	1-(0)			1-(0)	1-(0)
Kötelezően választható tantárgy			1	1	1	1			1	1		
Választható tantárgy	2	2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Összes óra:	2-4	2-4	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZETI ÁG

A KÉPZÉS STRUKTÚRÁJA

A Képző- és iparművészet műfaj közös tanszaka az előképző évfolyamokon és az alapfok 1-3. évfolyamain:

- KÉPZŐMŰVÉSZETI TANSZAK

A Képző- és iparművészet műfaj hat egyedi szakmai tanszaka az alapfok 4. évfolyamától a továbbképző 10. évfolyamáig:

- FÉM- ÉS ZOMÁNCMŰVES TANSZAK
- FOTÓ ÉS FILM TANSZAK
- GRAFIKA ÉS FESTÉSZET TANSZAK
- KÖRNYEZET- ÉS KÉZMŰVES KULTÚRA TANSZAK
- SZOBRÁSZAT ÉS KERÁMIA TANSZAK
- TEXTIL- ÉS BŐRMŰVES TANSZAK

Az előképző, az alapfok és a továbbképző évfolyamok tantárgyi felépítése

Főtárgyak

Előkészítő 1-2. évfolyam - *Vizuális alapozó gyakorlatok*

Alapfok 1-3. évfolyam - *Grafika és festészet alapjai*

Kötelező tárgy

Alapfok 1-6. és a továbbképző 7-10. évfolyam - *Vizuális alkotó gyakorlat*

Főtárgyak az egyedi tanszakokon az alapfok 4-6. és a továbbképző 10. évfolyamáig

- Fém- és zománcműves tanszak - *Fém- és zománcműves műhelygyakorlat*
- Fotó és film tanszak - *Fotó és film műhelygyakorlat*
- Grafika és festészet tanszak - *Grafika és festészet műhelygyakorlat*
- Környezet- és kézműves kultúra tanszak - *Környezet- és kézműves kultúra műhelygyakorlat*
- Szobrászat és kerámia tanszak - *Szobrászat és kerámia műhelygyakorlat*
- Textil- és bőrműves tanszak - *Textil- és bőrműves műhelygyakorlat*

Választható tantárgyak:

Alapfok 1-6. és továbbképző 7-10. évfolyam - *Népművészet*

Alapfok 3-6. és továbbképző 7-10. évfolyam - *Művészettörténet*

ÓRATERV

A) KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZELET MŰFAJ

<i>Tanszakok</i>		<i>Képzőművészeti tanszak</i>				<i>Egyedi szakmai tanszakok</i>							
<i>Évfolyamok</i>		<i>Előkészítő (E)</i>		<i>Alapfok évfolyamok (A)</i>						<i>Továbbképző évfolyamok (T)</i>			
		<i>(1.)</i>	<i>(2.)</i>	<i>1.</i>	<i>2.</i>	<i>3.</i>	<i>4.</i>	<i>5.</i>	<i>6.</i>	<i>7.</i>	<i>8.</i>	<i>9.</i>	<i>10.</i>
Főtárgyak	<i>Vizuális alapozó gyakorlatok</i>	2-4	2-4										
	<i>Grafika és festészet alapjai</i>			2	2	2							
	<i>Tanszaki műhelygyakorlat</i>						2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tárgy	<i>Vizuális alkotó gyakorlat</i>			2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Választható tantárgyak	<i>Népművészet</i>			(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)
	<i>Művészettörténet</i>					(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)
Összes óra:		2-(4)	2-(4)	4 -(6)	4-(6)	4-(6)	4-(6)	4-(6)	4-(6)	4-(6)	4-(6)	4-(6)	4-(6)

A foglalkozások időtartama 45 perc, ennél hosszabb is szervezhető, amelynek ideje 90 percnél nem lehet több.

Mindhárom művészeti ág követelményei a helyi tantervben találhatóak (külön dokumentum).

Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei:

A képző- és iparművészet, valamint a táncművészet számára készültek ajánlott tankönyvek. A zeneművészeti ágban is az új tantervek szerinti korrekciók várhatók a tankönyvekben, kottákban. Jelenleg a szaktanárok a tananyaghoz leginkább hasznosítható és könyvesbolti

forgalomban kapható szakkönyveket használnak. Az évente kapott tankönyv és kottavásárlási keretből a tanulók részére is szerzünk be ezekből. A munkaközösség tagjai egyeztetik véleményüket, a könyvválasztást illetően. Ha megjelennek az új tankönyvek, elsődlegesen azokból választunk majd. A taneszközök kiválasztásánál szempontunk a célszerűség és megfizethetőség, erről a szülői munkaközösség véleményét is kikérjük.

Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei:

A tanuló a minimum követelmények teljesítésével léphet felsőbb osztályba. Lehetőség van arra, hogy a tanuló egy tanév ideje alatt két év követelményeit is teljesítse. Ha az év végi vizsgán a bizottság meggyőződik erről, akkor a tanuló bizonyítványában és törzslapjában is jelölni kell a két éves tananyag teljesítését ill. az magasabb osztályba lépésnél két évet lép előre. A különbözeti vizsgáról jegyzőkönyvet kell készíteni.

Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái, a tanulók szorgalma értékelésének és minősítésének követelményei:

Az értékelés feladata, hogy folyamatos visszajelzést kapjunk, és motiváljuk a tanulót a további munkára, segítsük az önértékelésének fejlesztését is.

Tanév közben a tanulókat szóban és írásban is értékeljük, s annak eredményéről a tanuló szüleit is tájékoztatni kell. Mindhárom tagozaton az előkészítőkből szöveges értékelés van (kiválóan megfelelt, jól megfelelt, megfelelt, nem felelt meg), a felsőbb osztályokban 1-5-ig terjedő osztályzattal értékelünk. Félévkor a tájékoztató füzetbe, tanév végén a tanulók a bizonyítványba kapnak értékelést. Félévkor és tanév végén is lehetőség van dicséretet adni a tanulóknak. A zeneművészeti tagozaton a kamarazene, zenekar, a tánc tagozaton az „együttes” tantárgyban is szöveges értékelés van.

A zeneművészeti tagozaton félévkor előjátás, tanév végén vizsga, valamint a tanórákon nyújtott teljesítmény figyelembevételével osztályozunk.

Kötelező minden tanulónak legalább évi egy alkalommal nyilvánosan fellépni.

A táncművészeti tagozaton félévkor a vizsga (szaktanárokból álló bizottság előtt zajlik) és a tanórai munka alapján, év végén az órai munka mellett a koncertvizsgán nyújtott teljesítményt is felhasználva történik az értékelés.

A koncertvizsgán kötelező minden tanulónak fellépnie.

A képző- és iparművészeti tagozaton az elkészített munkák alapján valamint a pályázatokon, kiállításokon való részvétel figyelembevételével történik az osztályozás. Lehetőleg minden tanuló munkája évi egy alkalommal szerepeljen kiállításon.

Az osztályzat megállapítására a gyermekeket tanító tanárok tesznek javaslatot és az osztályozó értekezlet dönt. A szorgalomjegynél a motivációt, a tanuló képességéhez mért teljesítményét vesszük figyelembe. Egyéni elemzés szükséges tanulónként, hogy helyesen értékeljük.

A művészeti iskolában magatartás osztályozás nincs.

Házi feladat:

A képző- és iparművészeti-és a táncművészeti tagozaton nem adunk házi feladatot,

Zeneművészeti tagozaton: szolfézs - írásbeli

hangszer: gyakorlati feladatot kapnak a tanulók, az órai munka elmélyítése céljából.

A modulok értékelése és minősítése, valamint beszámítása az iskolai évfolyam sikeres befejezéséhez:

Az alapfokú művészetoktatási intézménynek nem kötelező feladat.

A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek:

Az alapfokú művészetoktatási intézménynek nem kötelező feladat.

A középszintű érettségi témakörei:

Az alapfokú művészetoktatási intézménynek nem kötelező feladat.

5. A Kollégium Pedagógiai programja

BEVEZETÉS

Kollégiumunk a Pécsi Apáczai Csere János Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium, Alapfokú Művészeti Iskola egyik intézményegysége, ezért fontosnak tartottuk, hogy a Pedagógiai program elkészítése során a törvényességi szempontok (NKT 26.§., 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 10.§-ában, 110/2012. (VI.4.) kormányrendelet módosításáról szóló 5/2020. (I.31.) kormányrendeletben (Nat) foglaltak, valamint az ehhez kapcsolódó -irányelvek és alapprogramok-, kitüntetetten a Kollégiumi nevelés országos alapprogramja figyelembevételével mellett a Pedagógiai programunk szellemiségében, tartalmában igazodjon az intézményi szintű programhoz. A kollégium más funkciójából következően ezt még az teszi szükségessé, hogy Pedagógiai programunk a Kollégiumi nevelés országos alapprogramja alapján, és erre építve készült el.

Pedagógiai programunk szakmai szempontból megalapozza és segíti az intézményegységi munkát, lehetőséget ad a folyamatok kézben tartására valamint figyelésére, egyúttal a jövő tudatos alakítására irányuló elgondolás, elhatározás.

Fontossága abban rejlik, hogy biztosítja a Kollégiumi nevelés országos alapprogramjában lefektetett általános működési alapelvek, célok, feladatok, tartalmak és módszerek valamint követelmények szerinti működés tervezését, azaz annak megfogalmazása, hogy tagintézményünkben hogyan oldjuk meg a nevelési feladatokat.

Szándékunk a programmal kapcsolatban, hogy meghatározza stratégiánkat és partnereink előtt világos legyen, hogy honnan, hova, milyen módon akarunk eljutni.

JÖVŐKÉP

Tanulóink komfortos környezetben élnek. Komfortérzetüket fokozza a háztartási gépekkel jól felszerelt konyha, otthonosan berendezett hálószobák, igényesen kialakított vizesblokkok és a Pécsi Kulturális Központ Apáczai Művelődési Ház és Sportegység, Csorba Győző Könyvtár Apáczai Fiókkönyvtára által nyújtott egyedülállóan komplex szolgáltatások igénybevételének lehetősége.

Olyan intézmény vagyunk, amely ápolja hagyományait, épít munkatársai tapasztalataira, elkötelezettségére, amelyet együttműködésre kész vezetők irányítanak a vonatkozó törvények és jogszabályok szellemében.

Intézményegységünk valamennyi dolgozója megfelelő végzettséggel és magas szakmai felkészültséggel rendelkezik, ami hozzájárul tanulóink szocializációjához, személyiségének kibontakoztatásához, kompetenciák fejlesztéséhez.

Örökös Ökokollégium és Fogyasztói tudatosságra nevelő iskola címeinknek megfelelően hangsúlyt helyezünk a fenntartható fejlődés elvei szerinti életvitel megvalósítására.

Sokszínű, színvonalas tevékenységrendszer megvalósításával biztosítjuk tanulóink felnőtt életbe történő zökkenőmentes átmenetét, az esélyegyenlőséget, ugyanakkor az egyéni igényeket is a lehető legteljesebb mértékben toleráljuk. Szolgáltatásaink színvonala vonzó mind a szülők, mind a diákok számára.

Intézményegységünk folyamatosan él a pályázati és egyéb forrásbővítési lehetőségekkel. Ezt felhasználva teremtjük meg a biztonságos és korszerű működés anyagi és tárgyi feltételek javítását.

Tevékenységi körünk biztosítja a különböző iskolatípusba járó tanulók integrált nevelését.

KÜLDETÉSNYILATKOZAT

Koedukált kollégiumunk a Pécsi Apáczai Csere János Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium, Alapfokú Művészeti Iskola egyik intézményegysége. Összes férőhelyek száma: 324.

Intézményünk megfelelő feltételeket biztosít bármely középfokú oktatásban részt vevő tanuló részére, akik városunkban kívánnak továbbtanulni.

Feladatunk, hogy az esélyegyenlőség megteremtéséhez:

- biztos háttérrel adjunk az eredményes tanuláshoz,
- otthonos, családi, szeretetteljes légkört alakítsunk ki,
- szociális ellátást, biztonságot és érzelmi védeltséget nyújtunk,
- tanulóink képességeit differenciáltan fejlesszük tehetséggondozással, felzárkóztatással és életmódminta adásával.

Legfontosabb értékeink közé tartozik:

- Szolgáltatásaink egyedi sokszínűsége:
  - Jól felszerelt könyvtár, színházterem, étterem, uszoda, kondicionáló terem, sportpályák, művelődési ház (Pécsi Kulturális Központ Apáczai Művelődési Ház Petrov Anatolij Uszoda, Csorba Győző Könyvtár Apáczai Fiókkönyvtára révén).
  - Számítógépterem, klubszoba, stúdió, foto labor, faipari műveletek gyakorlására szolgáló asztalosműhely, rajzterem.
  - Orvosi ellátás, pszichológus.
- Széleskörű tevékenységrendszerünk:
  - tanulási kultúra fejlesztése
  - egészségnevelő program
  - környezetnevelési program
  - különböző szakkörök a tanulók igényei szerint
  - tanulóink személyiségét sokoldalúan fejlesztő szabadidős programok
- Jól működő diákönkormányzat, amely terepet nyújt tanulóinknak jogaik gyakorlásához.
- Hagyományos rendezvényeink
- Partnerközpontú működés feltételeinek megteremtése

Társadalmi felelősségünk, hogy elősegítsük tanulóink szakmaválasztását (pályaorientáció), továbbá azt, hogy a nálunk végzett fiatalok érvényesülni tudjanak bármely élethelyzetben (kompetenciafejlesztés). Segíteni kívánjuk a munkába állásukat, a továbbtanulásukat (társadalmi mobilitás elősegítése).

Intézményi filozófiánk:

„A pedagógus hit kettőt tételez fel: hogy az emberek (az eddiginél különbé) nevelhetők, s hogy (az eddiginél többre) taníthatók.”

/Németh László/

Működési vezérelveink:

- A kapcsolatos iskolákkal, intézményegységekkel és a Pécsi Kulturális Központ Apáczai Művelődési Ház és Petrov Anatolij Uszodával, Csorba Győző Könyvtár Apáczai Fiókkönyvtárával való jó együttműködés.
- A szaktanárokkal, osztályfőnökökkel, szülőkkel való rendszeres kapcsolattartás.

- Dolgozóink szaktudásának, véleményének felhasználása a tervezési és végrehajtási folyamatokban.

Céljaink megvalósításának garanciáját az adja, hogy intézményegységünk valamennyi dolgozója megfelelő végzettségű, elkötelezett a minőség iránt, állandó megújulásra kész.

1. HELYZETELEMZÉS

AZ INTÉZMÉNYEGYSÉG JOGI STÁTUSZA

Az intézményegység hivatalos elnevezése: Pécsi Apáczai Csere János Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium, Alapfokú Művészeti Iskola
Kollégiuma

Az intézményegység földrajzi működési hatókörzete: megyei, országos

Alapítás éve: 1982.

Az intézményegység típusa szerint: általános kollégium

Az intézmény jellege szerint: koedukált

Férőhelyek száma: 324

Kollégiumi tanulócsoportok száma: 12

AZ INTÉZMÉNYEGYSÉG RÖVID TÖRTÉNETE

Kollégiumunk 1982-ben kezdte meg működését. A rendszerbe ezzel olyan intézményegység lépett, amely nem a lakóhelyen élők ellátását szolgálta.

Földrajzi működési hatókörzete megyei, országos (a Gimnázium angol két tanítási nyelvű oktatása révén – első volt az országban).

Induláskor a tervezett férőhelyek száma 350 volt, de a zavartalan működés feltételeinek biztosítása azonban szükségessé tette ennek 312-re való csökkentését.

Induláskor a rendszerben nincs pedagógiai partnere intézményegységünknek. A rendszerhez való kötődést szervezetileg a tevékenységirányítási mechanizmus jelentette és azok az iskolai osztályok, melyek termeinkben lettek elhelyezve.

Az időszak elején csak szakmunkástanulók alkották a kollégium közösségét. Mára már kiegyenlítetté vált a gimnazisták, a szakközép- és szakiskolások aránya.

1986-tól, a gimnázium indulásától, kapcsolataink egyre szorosabbá váltak intézményegységeinkkel. A 2000-ben elindított Comenius 2000 minőségbiztosítási rendszer kapcsolatainkat még szorosabbá tette. A partnerközpontú gondolkodás hatására életszerűbbé, hatékonyabbá vált működésünk.

2008-tól a kollégium vezetése és a nevelők nagy része elvégezte a szociális, életviteli- és környezeti valamint az életpálya építési kompetenciák fejlesztését segítő képzéseket. Ezt követően a Pedagógiai programunkban és mindennapi tevékenységünk során hangsúlyosabbá vált a kompetenciák fejlesztése.

Ezen időszakban sok eredményes pályázat megvalósításával biztosítani tudtuk a fejlesztés tárgyi és technikai feltételeit is.

Komplex egészségnevelési és környezetnevelési programunk megvalósításával példát szolgáltatunk a megye további kollégiumai számára.

2010-től Öko-kollégiumként működünk. 2020-ban elnyertük az Örökös Ökoiskola és a Fogyasztói tudatosságra nevelő iskola címeiket. Tehetséggondozás területén (színjátszás, sport) összefogjuk a város többi kollégiumainak tevékenységét.

2013. január 1-től a működtetés és a fenntartás szélválásával kikerültünk az Apáczai Nevelési és Általános Művelődési Központ keretéből, de a további átszervezés miatt létrejött intézmények (Pécsi Kulturális Központ Apáczai Művelődési Ház, Csorba Győző Könyvtár Apáczai Fiókkönyvtára) szolgáltatásai nélkül nem tudnánk biztosítani alapvető funkcióinkat.

KÖRNYEZETI JELLEMZŐK

Objektív adottságok

A hétszintes épületnek az 5 felső emeletén helyezkednek el az egyenként hatágyas szobák. Az V. és a VI. emeleten a fiúk, a II., III. és a IV. emeleten a lányok lakószobái vannak.

A szobák és a kiszolgáló helyiségek minden szinten azonos kialakítású folyosóra vannak felfűzve, melynek kiöblösödő középső részét a társalgó képezi.

A folyosók mindkét végén nagyméretű tanulószobák teremtik meg a közös felkészülés tárgyi feltételeit.

Minden szinten a folyosókról nyílnak a zuhanyozók, WC-k, mosókonyhák és teakonyhák.

Az első emeleten helyezkednek el az irodák, fogorvosi rendelők, orvosi rendelők, betegszobák, vendégszobák és a társalgó.

A földszinten nagyméretű, esztétikusan kialakított társalgó áll rendelkezésre tanulóink részére. Kollégiumunk nem rendelkezik a diákság egészét befogadó összkollégiumi rendezvény megtartására alkalmas nagy teremmel, ezért igénybe vesszük a Pécsi Kulturális Központ Apáczai Művelődési Ház színháztermét. Egyébként maga az épület szerkezete, tagoltsága inkább "szállodai" hatású, a sok emelet miatt több szempontból kényelmetlen is.

Az épület belső terei

A mindennapi kulturált életvitelhez, a tanulók életteréhez kapcsolódó helyiségek kettős képet mutatnak.

A kötelező foglalkozások (szilenciumok, nevelési foglalkozások, szakkörök) tartására megfelelő terek állnak tanulóink rendelkezésére, 3 kooperatív terem alakítottunk ki, interaktív táblával, számítógéppel, projektorral. A kötetlen beszélgetés, TV-zés, filmnézés, a lányok-fiúk együttlétét biztosító terek (társalgók, klubszoba, földszinti társalgó) is adottak.

Tanulóink felzárkóztatását, tehetséggondozását elősegítő egyéb termek (számítástechnikai terem, fotó labor, barkács műhely, korrepetálásra fenntartott szoba) is rendelkezésre állnak.

A kiszolgáló helyiségek száma és színvonala is megfelelő.

Gondot csak a hálószobákban elhelyezett tanulók száma (6 fő) jelent. A szobákban lévő bútorok kevés helyet hagynak a tanulók részére, így túlszűfoztság jellemző, a komfortérzet nem kielégítő és nem biztosítja az intim visszahúzódás lehetőségét.

A helyiségek bútorzata a folyamatos pótlás (a heverők, a függönyök teljes cseréje, a karnisok és az éjjeliszekrények részleges cseréje megtörtént) és karbantartás eredményeként biztosított, de egy jelentős részük már elavult, elhasználódott (fotelok, falipolcok, beépített szekrények).

A nevelés-oktatás tárgyi és eszköz ellátottsága jónak mondható. Rendelkezésünkre áll a megfelelő számú TV, stúdió berendezés, fényképezőgépek, videokamera, fénymásoló, nyomtatók, mobil interaktív panel.

Az esztétikai környezet kialakításában tanulóink aktív résztvevők. Szakköri foglalkozások keretében (barkács, dekorációs) készítik azokat az alkotásokat, praktikus berendezéseket, melyek otthonossá teszik a környezetüket.

2006 nyarán megvalósult az intézményegység felújítása, melynek keretében a fűtési hálózatot korszerűsítették, a vizesblokkokat teljesen felújították, az épület egésze új padlóburkolatot kapott, belső nyílászárókat kicserélték, panelszigetelés, festés, mázolás, a tanulók és a társalgók villamos hálózatának korszerűsítése is megtörtént. Ezek a munkálatok nagyban fokozták kollégáink és tanulóink komfortérzetét. A 2018/2019-es tanévben a vizesblokkok elavult ablakainak teljes cseréje megvalósult (korszerű, távirányításos ablakokra). A 2019/2020-as tanévben a földszinten kialakítottunk egy minden igényt kielégítő kondicionáló termet, valamint két tanulószoba teljes felújítására sor került (bútorzat, műanyag nyílászárók, számítógép, projektor).

Külső környezeti jellemzők

Az intézmény nyitottsága megmutatkozik a környezetéhez való kapcsolódásában is. Mint a városrész szellemi, kulturális központja szervesen kapcsolódik (építészetileg is) a lakóépületekhez. Ez elmondható a kollégiumunkról is, hiszen nem egy elkülönült, zárt, tipikus kollégiumi képet nyújtunk. Életünket ennek megfelelően kell megszervezni, hiszen a korrekt kapcsolat mindannyiunk érdeke. A “kézzelfogható” közelséget növeli, hogy kollégiumunk helyet ad fogorvosi rendelőknek is.

A körülöttünk élők nyugalma érdekében kénytelenek vagyunk házirendünkbe olyan szabályokat is beiktatni, amit nem tennénk, ha rendelkezniénk zárt udvarral, elválasztó “határokkal”.

A nyitottság egyúttal átjárhatóságot is jelent, hiszen csak a Pécsi Kulturális Központ Apáczai Művelődési Ház, Csorba Győző Könyvtár Apáczai Fiókkönyvtára, Sportgység rendelkezik olyan terekkel (sportpályák, tornacsarnok, színházterem, könyvtár), amelyek nélkül nevelő-oktató munkánkat nem tudnánk maradéktalanul ellátni.

AZ INTÉZMÉNYEGYSÉG FELTÉTELRENDSZERE

Személyi feltételek

Pedagógiai képesítéssel rendelkező kollégiumi nevelőtanárok

Intézményegység-vezető

Intézményegység-vezetőhelyettes

Egyéb, a nevelőmunkát közvetlenül segítő, alkalmazottak

Egyéb munkakörben, főállásban foglalkoztatottak

Kollégáink bőven rendelkeznek tapasztalatokkal. Felkészültségük jó szinten van, törekednek a folyamatos ismeret bővítésre, továbbképzésre. Nyitottak az új dolgok iránt, elkötelezettek a minőségfejlesztésben, konstruktív ötleteikkel segítik a vezetőség munkáját. A diákokkal bizalmi légkört alakítanak ki, támogató szerepük hangsúlyos.

A munkaközösség folyamatos szakmai megújítása elősegíti módszertani kultúránk fejlődését, együttműködésünk eredményességét.

Továbbképzési elképzeléseik találkoznak az intézményegység céljaival, stratégiai terveivel.

A szervezet működtetése során arra törekszünk, hogy az intézményegység és az egyének céljai érvényesüljenek, a tagjai számára biztosítsuk a cselekvési, módszertani szabadságot, egyértelművé tegyük a munkamegosztást, összehangoljuk a feladatköröket, az információáramlást hatékonyra tesszük.

A hatékony kommunikációnak, az információk megosztásának és a pedagógusok munkájának pozitív oldalról történő megközelítésének következtében a munkahelyi légkör sokat javult.

A szakmai tudásra, bizalomra és a szervezet céljai iránti elkötelezettség is segítette a jobb légkör kialakulását, így a nevelői munka hatékonysága növekedett.

A tervezési munkában, döntés előkészítésében alkalmazott team-munka növelte a személyek és a szervezeti egységek közötti együttműködési készséget.

Tanulói összetétel, jellemzők, elvárások

Férőhelyek száma: 324 (maximális csoportlétszámmal számolva 312)

Lányok: 192 (maximális csoportlétszámmal számolva 182)

Fiúk: 132 (maximális csoportlétszámmal számolva 130)

A kialakult hagyományoknak megfelelően az alább felsorolt középfokú intézmények tanulóit fogadjuk:

- Apáczai Csere János Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium, Alapfokú Művészeti Iskola Gimnáziuma
- Pécsi SZC Simonyi Károly Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája
- Pécsi SZC Zsolnay Vilmos Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája
- Pécsi SZC Angster József Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája, Szakiskolája és Általános Iskolája
- PTE Szociális és Egészségügyi Szakgimnázium és Szakközépiskola

A szabad kollégiumválasztásból kifolyólag más intézmény tanulói is (üres férőhely esetén) kérik elhelyezésüket intézményünkben.

Kollégiumunk felvállalja a különböző iskolatípusba járó tanulók integrált nevelését. Tanulóink gimnáziumi, szakgimnáziumi, technikus, szakképző iskolai és néhányan szakiskolai képzésben vesznek részt.

A különböző iskolatípusba járó tanulók személyiség-fejlesztésével kapcsolatos pedagógiai munka irányítása többirányú gondolkodásra készít bennünket. A feltételek biztosítása is körültekintő szervezést igényel. Az értékrend különbségekből adódik a problémák differenciált kezelése. Minden nevelési területen az egyén fejlettségi szintjéhez leginkább igazodó technikák gyakorlattá tételét tartjuk kívánatosnak.

A különböző iskolatípus képviselői körében jól érzékelhetők a tudásbeli különbségek is. Jelentős azoknak a száma – függetlenül az iskolatípustól -, akik az ismeretanyagot csak töredékesen sajátítják el, az ismeretek nem alkotnak rendszert. Az ő esetükben gyakran a készségek, jártasságok és képességek szintje, minősége nem teszi lehetővé az önálló tanulást sem.

Diákjaink a szocializációs folyamat eltérő szintjein állnak, ezért tartjuk fontosnak, hogy a fejlesztést az egyén fejlettségi szintjéhez igazítsuk.

Az eltérő iskolatípusba járó tanulók különböző igényeket és elvárásokat fogalmazznak meg a kollégiummal szemben. A szakmunkástanulók és az alacsonyabb évfolyamra járó diákok még igénylik a személyes törődést, segítségnyújtást, a támogató magatartást. A felsőbb évfolyamosok már önállóbbak, a kéréseik, igényeik már speciálisabbak, elsősorban a felkészülés és ismeretszerzés feltételeinek sokrétű biztosítását (egyéni felkészülés színterei) várják el. Az általános felkészítés helyett a továbbtanulásuknak megfelelő tantárgyak és ezek ismereteinek bővítését igénylik.

A felismert tehetséges tanulók száma növekvő tendenciát mutat. Átlagon felüli adottságokkal rendelkeznek intellektuális, speciális képességek tekintetében, az alkotó gondolkodásban, sport vagy valamely művészeti területen. A tehetség komplex fogalom, mely a kiemelkedő képességeken kívül eredeti gondolkodást, kreativitást és a tevékenység iránti elkötelezettséget, motivációt feltételezi. E potenciál azonban nem válik tehetséggé, ha a környezet segítő hatása nem érvényesül. Ezért fontos feladatunknak tartjuk, hogy a tehetségkibontakoztatásának széles teret biztosítsunk (18 szakkör).

Tanulóink említett összetételéből és a különböző iskolák eltérő képzési szerkezetéből, tanítási idejéből következik, hogy diákjaink eltérő időpontokban távoznak és érkeznek a kollégiumba. Ezért tevékenységrendszerünket, mindennapi életünket úgy szervezzük meg, hogy minden diáknak biztosítani tudjuk a felkészülés mellett a szabadidő hasznos eltöltésének és a közösségformálást elősegítő programokba való bekapcsolódás lehetőségét.

Családi háttér

A kollégiumi nevelés akkor eredményes, ha összhangban van a szülők (partnerek) elvárásaival, igényeivel, és egymást erősítve, kiegészítve fejt ki hatását a tanulóra.

A családi háttér elemzésekből (csop.vez. beszámolók, kérdőívek) kiderült, hogy növekszik azoknak a családoknak a száma, amelyek minden, hagyományosan családra tartozó nevelési feladatot is szeretnék az intézményre hárítani. Vannak olyan esetek, amikor a szülők egyáltalán nem törődnek azzal, hogy milyen nevelésben részesül a gyerekük, csak biztosítva érezzék a lakhatási lehetőséget.

Az intézmény normaképző elemei biztosítják a tartós együttélés lehetőségét, kompromisszumok árán szervezhetőek a különböző szokás- és életmódkultúrát hozott tanulók. A kiegyensúlyozó szerepet hangsúlyossá kell tennünk, a megértő, támogató funkciót erősítjük. A másság megismerése, elfogadása hangsúlyosan szerepel nevelésünkben.

Kapcsolatrendszerünk

Kollégiumunk kivételes helyzetben van, hiszen az ÁMK volt intézményegységei által nyújtott lehetőségek (színházterem, mozi, kiállító terem, aula, könyvtár, fonotéka, uszoda, sportcsarnok, aerobic terem, atlétikai pálya) egy olyan koncentrált és sokrétű feltételrendszert biztosít, amely minden tanulónak vonzó és ezáltal keresett is.

Az ÁMK volt intézményegységeivel szoros és tartalmas együttműködést alakítottunk ki. A Művelődési Házzal, Könyvtárral, Sportegységgel szakmai együttműködési megállapodást kötöttünk az elmúlt években, mely feltételezi a gyerekek nevelésében, oktatásában való előrelátó és azonos szellemben való gondolkodást. 2017. szeptember 1-től, a Művelődési Ház, Sportegység és a Könyvtár más intézményhez tartozása miatt, ezeknek az együttműködési megállapodásoknak még nagyobb jelentősége van. Ahhoz, hogy a kollégium el tudja látni alapfeladatait és a Pedagógiai Program megvalósítását, a fenntartónak az együttműködési megállapodások tartalmát továbbra is biztosítani kell a városi önkormányzattal együttműködve. Tanulóinknak és pedagógusainknak ez az együttműködés többet jelent, mint a tárgyi feltételek kihasználását.

Ismeretbővítést, szakmai tapasztalatszerzést, pozitív emberi kapcsolatokat jelent, amelyeknek nagy szerepük van a személyiség fejlődésében. Nap, mint nap érezzük azt a segítőkészséget, amely nélkül nem tudnánk eredményesek lenni.

A Hungast Kft által üzemeltetett étterem a napi háromszori étkezés biztosítása mellett segítséget ad egyéb rendezvényeink lebonyolításához (Mikulás, ballagás, év végi tábor, Gólya tábor). Az étrend összeállításánál figyelembe veszik a tanulók kéréseit, rendezvények alkalmával rugalmasan alakítják az étkeztetés időpontját.

Az Apáczai Csere János Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium, Alapfokú Művészeti Iskola intézményegységeivel is szoros kapcsolatot ápolunk.

A Gimnázium osztályfőnökeivel, szaktanáraival nevelőink napi kapcsolatban vannak. Osztályozó értekezleteken is részt vesznek. Egymás rendezvényein kölcsönösen jelen vagyunk. Az Alapfokú Művészeti Iskola növendékei (tánckar, énekkar, hangszeres előadás) szereplésükkel nagyon sok ünnepi műsorunkat teszik emlékezetessé. Az esztétikai nevelés és a

művészeti kultúra fejlesztése területén gyakran kapnak segítséget diákjaink az Alapfokú Művészeti Iskola tanáraitól.

Egészségnevelési és környezetnevelési programunk megvalósítását összehangoljuk az 1. És 2. Sz. Általános Iskolával és a Gimnáziummal: interaktív felkészítő foglalkozások, egészségügyi vetélkedők, közös drog prevenciós pályázatok.

Kollégiumi jogviszony létesítése, felvétel rendje

- Az iskolák tanév végéig megküldik intézményünkbe a náluk felvételt nyert kollégiumi igényüket bejelentő tanulók névsorát.
- Kollégiumi elhelyezést egyénileg is lehet kérni írásban, melyre a kollégium vezetője 1 héten belül válaszol.
- A kérelmek elbírálásáról az igazgató határozatban értesíti a tanuló gondviselőjét.
- A beiratkozás az iskolai beiratkozással egy időben történik.
- A kollégiumi tagság mindig egy tanévre szól kivéve a gyámhivatal által kezdeményezett jogviszony létesítése esetén, megújítási kérelmét a tanév végén a felvételi kérelem nyomtatvány leadásával hosszabbíthatja meg. Túljelentkezés esetén az intézményegység vezetője a következő szempontok alapján dönt a felvételről:
  - halmozottan hátrányos helyzet
  - iskola véleménye
  - életkor
  - lakóhely távolsága, megközelíthetősége
  - családi körülmények
  - felkészülési lehetőségek
  - kötelezettségek teljesítése az előző tanévben (a nevelővel való egyeztetés alapján)
- A következő tanévre csak az nyerhet felvételt, akinek a Házi rendben foglaltak betartásával sikerült összhangban gyakorolnia jogait és kötelességeit.
- A beköltözést követő 48 órán belül be kell jelentkezni a Kormányablakban.
- A kollégiumi jogviszonnal járó kedvezményeket és lehetőségeket a beköltözés napjától lehet érvényesíteni.

A KOLLÉGIUMMAL SZEMBENI ELVÁRÁSOK

Alaptevékenységi kör

A kollégium szervezetenként több közép fokú iskola tanulóit ellátó kollégium.

Az intézmény a középiskolai tanulók részére háttérrel nyújt az eredményes tanuláshoz, a mindennapi felkészüléshez. Domináns tevékenysége egy helyes életmódminta közvetítése. Elsődleges feladatának a fenntartó és a törvény által megszabott és deklarált tevékenységet tekinti.

Kollégiumunk együttműködik valamennyi intézményegységgel és a szolgáltatásokat, feltételrendszerünket biztosító más intézményekkel a pedagógiai- és művelődési programjában kidolgozott célok teljesülése érdekében.

A Nemzeti Köznevelésről szóló törvény 17.§-a a kollégiumok feladatáról a következőket fogalmazza meg:

- 1.) A kollégium az a nevelési-oktatási intézmény, amely az iskolai tanulmányok folytatásához szükséges feltételeket biztosítja, ha az

- a. a lakóhelyüktől távol tanulók számára a szabad iskolaválasztáshoz való joguk érvényesítéséhez, nemzetiségi nyelven vagy gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben való tanulásukhoz,
  - b. a tanuló testi-lelki egészségét veszélyeztető, tanulását akadályozó otthoni körülmények miatt szükséges.
- 2.) Kollégiumi nevelés-oktatás és lakhatáson kívüli ellátás biztosítható annak a tanulónak is, akinek férőhely hiányában nem lehet kollégiumi elhelyezést biztosítani (a továbbiakban: externátusi ellátás). A kollégiumi ellátás tízéves kortól – a testi, érzékszervi, értelmi fogyatékoság miatt sajátos nevelési igényű gyermekek és tanulók, valamint a nemzetiségi nevelésben, nevelés-oktatásban részt vevő gyermekek és tanulók esetében a óvodai nevelés kezdetétől – vehető igénybe.
  - 3.) A kollégium – részben vagy egészben, jogszabályban meghatározottak szerint – szakkollégiumként is működhet. A szakkollégium célja, hogy saját pedagógiai program kidolgozásával személyközpontú tehetséggondozást végezzen.
  - 4.) A kollégiumi nevelés a Kollégiumi nevelés országos alapprogramjának figyelembevételével a helyi pedagógiai program szerint folyik.
  - 5.) A kollégium munkarendjét úgy kell meghatározni, hogy alkalmazkodjék a tanulói iskoláinak munkarendjéhez.

A Kollégiumi nevelés országos alapprogramjának I. fejezete a kollégium társadalmi szerepéről a következőképpen fogalmaz:

A kollégium a köznevelési rendszer szakmailag önálló intézménye. Alapfeladata, hogy biztosítsa a megfelelő lakhatási és tanulási feltételeket azon tanulók számára, akiknek lakóhelyén nincs lehetőség a tanuláshoz, a szabad iskolaválasztáshoz való jog érvényesítésére, a nemzetiségi oktatásra, illetve akiknek a családja nem tudja biztosítani a tanuláshoz szükséges körülményeket.

A kollégium kiemelt társadalompolitikai szerepe és feladata, hogy fenntartsa a társadalmi mobilitást: esélyeket teremtsen, biztosítsa a hozzáférést a jó minőségű tudáshoz, segítse a szociális, kulturális hátrányok leküzdését, a társadalmi integráció folyamatát. Fontos szerepe van az egész életen át tartó tanulás megalapozásában, a tanuláshoz szükséges készségek és képességek, a NAT-ban meghatározott kulcskompetenciák erősítésében, a tehetség felismerésében és fejlesztésében, a tanulók felzárkózásának segítésében.

Kulcskompetenciák

1. A tanulás kompetenciái
2. A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
3. A digitális kompetenciák
4. A matematikai, gondolkodási kompetenciák
5. A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
6. A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
7. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

A kollégium a tevékenysége során megteremti a feltételeket az iskolai tanulmányok sikeres folytatásához, kiegészíti a családi és iskolai nevelést és oktatást, egyúttal szociális ellátást, biztonságot, valamint érzelmi védettséget is nyújt.

A kollégium – megfelelő pedagógiai környezet biztosításával – elősegíti a társadalmi szerepek tanulását, a diákok önszerveződése során kialakuló közösségekben az együttélés, az együttműködés, az önkormányzó képesség, a döntés és felelősség, a konfliktuskezelés demokratikus technikáinak megismerését, gyakorlását; ezzel a kollégium hatékony támogatást nyújt a sikeres társadalmi beilleszkedéshez.

A 110/2012. (VI.4.) Kormányrendelet a Nemzeti Alaptanterv kiadásáról és bevezetéséről és alkalmazásáról:

A kollégiumi nevelés és oktatás a közoktatási intézményi rendszer szerves része, amely mindenekelőtt a NAT kiemelt fejlesztési feladatain keresztül kapcsolódik az iskolai tantervi folyamatokhoz. Legfontosabb elemeiről A kollégiumi nevelés országos alapprogramja ad eligazítást. A kollégiumi nevelésnek és oktatásnak segítenie kell az érintett iskolák nevelő és oktató feladatait.

Élet diktálta igények

A társadalmi értékrend változás következtében az individuum erősödik a közösségi formák és értékek rovására. Nehezítő tényező az a heterogén és rendkívül különböző szokásrend, amelyet a tanulók:

- a családból
- eddigi életútjukból
- az adott környezet szubkultúrájából hoztak magukkal.

Itt egy viszonylagos szintre hozás mellett a meglévő továbbfejlesztése rendkívül összetett ráhatásokat kíván a személyiségfejlesztésben.

Ezért az életkori sajátosságokhoz, képességekhez jobban igazodó színes, szakmaspecializált és viszonylag egységes felkészítést és nevelést egyaránt felvállaló kollégiumi háttérrel kell megteremteni.

A kollégiummal szembeni elvárások:

- a nemzeti műveltség átadása
- az egyetemes kultúra közvetítése
- a szellemi- érzelmi fogékonyság és az erkölcsi érzék elmélyítése
- önismeret és teljesítmény megalapozása,
- munkavállalási pozíció szélesítése,
- felkészítés szakirányú továbbtanulásra,
- kompetencia alapú nevelés és oktatás előtérbe helyezése,
- élethosszig tartó tanulásra való felkészítés
- egyéni és csoportos teljesítmény ösztönzése
- közjóra való törekvés megalapozása
- a nemzeti és társadalmi összetartozás megerősítése

A kollégium nevelési programja kiterjed az átlagostól eltérő, speciális nevelést igénylő tanulók teljes körére, mind az átlaghoz képes jelentős előnnyel bíró, tehetséges, mind a hátránnyal induló tanulók esetében.

Külső kapcsolataink

Intézményegységünk kapcsolatot tart elsősorban a szülői házzal, a középfokú iskolákkal, a város középiskolai kollégiumaival, a NPK Kollégiumi Tagozatával, a város közművelődési intézményeivel és civil szervezetekkel

A szülőkkel való kapcsolattartás és együttműködés formái

A családi háttérelmezésből kiderül, hogy a szülők érdeklődése a kollégiummal kapcsolatosan igen eltérő. A mi feladatunk ezzel kapcsolatosan az, hogy az eltérő igényektől, elvárásoktól függetlenül egységes rendszert dolgozzunk ki az együttműködés terén. Az igényfelmérés, az elégedettségvizsgálat, a tájékoztatási rendszer olyan összhangját kell kialakítani, ami minden szülőhöz eljut és ösztönzőleg hat arra, hogy a gyerekeik itteni életével kapcsolatosan ne legyenek közömbösek.

Kapcsolattartás formái:

Előkészítő szakaszban:

- Alapdokumentumaink közzététele a honlapunkon.
- Iskolai nyílt nap alkalmával mi is bemutatjuk intézményünket.
- Beiratkozáskor, aki nyílt napon nem vett részt, megtekintheti intézményünket és a Házirendből minden szülőnek adunk.
- Gólyatábor szervezése

Kollégistáink szüleivel való kapcsolatunk:

- Tanévenként két alkalommal Szülői Munkaközösségi megbeszélést tartunk
- Iskolai szülői értekezletek előtt fogadóórát tartunk a kollégiumba.
- A Szülői Munkaközösség véleményét kikérjük stratégiai és operatív dokumentumaink tervezéskor.
- Három havonta értékeljük a kollégisták munkáját és erről tájékoztatjuk a szülőket.
- Intézményi önértékelés keretében elégedettségvizsgálatot végzünk a szülők körében.
- Aktuális problémákról, feladatokról tájékoztatjuk a szülőket.
- Folyamatos kapcsolattartás (szükség esetén) levélben, interneten és telefonon.
- Igény szerint a problémás tanulók szüleinek szakmai tanácsot nyújtunk.
- Hagyományos rendezvényeinkre – Őszi termény- és gyümölcsnap, Malomvölgyi kirándulásra (a Diáknapon), Farsangra, kulturális bemutatóra - meghívjuk a szülőket is.
- Kollégiumi egyesület működtetésével a szülők támogatását felhasználjuk intézményegységünk hatékonyabb működésére.
- Szociálisan hátrányos helyzetű szülőknek tájékoztatást nyújtunk azon lehetőségekről, amellyel családi megélhetésüket jobbíthatják.

Az iskolákkal való kapcsolattartás és együttműködés formái

A kollégium vezetősége rendszeres kapcsolatot tart az érintett iskolák képviselőivel. A gyerekekkel kapcsolatosan felmerülő problémákat kölcsönösen megbeszéljük.

Törekednünk kell arra, hogy egymás pedagógiai programját megismerjük és azokban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását kölcsönösen támogassuk.

Kapcsolat és együttműködés formái:

- vezetőségi szinten:
  - városi vezetőségi értekezletek alkalmával
  - évnyitó és évzáró értekezleteken kölcsönös részvétel
  - munkatervet kölcsönös megküldése, (programok egyeztetése)
  - iskolai korrepetálások feltérképezése
  - részvétel nyílt napokon
- nevelőink havonta egy alkalommal kötelező jelleggel felkeresik a szaktanárokat, osztályfőnököket (aktuális tennivalók, információszerzés a tanulókról, jegyek kiírása)
- osztályozó konferencián részt vehetnek nevelőink
- hospitálási lehetőség
- problémák esetén telefonos megkeresés
- egymás rendezvényein kölcsönösen megjelenünk
- közös pályázatok beadása
- iskolai szülői értekezletek alkalmával fogadóóra tartása
- kollégiumi hagyományos rendezvények idejére (Diáknapi, megyei versenyek) elengedik tanulóinkat.

Kapcsolat a város és a megye kollégiumaival

Valamennyi városi kollégiummal van élő kapcsolatunk. A megyei diákszövetségi tagságunk révén tartalmas együttműködést valósítunk meg. Diákjaink részt vesznek az általuk szervezett vetélkedőkön, versenyeken, nyílt napokon, ezáltal hasznos tapasztalatokat szereznek a szervezési folyamatok terén. Ez a közösségformálás egyik jelentős tényezője és erősíti a kollégiumhoz tartozás érzését. A tehetséggondozás és az egészséges versenyszellem kialakításának is fontos mozgatója.

Kollégiumunk is sok olyan programot szervez, melyen más kollégiumok diákjai is részt vesznek.

- Megyei helytörténeti vetélkedő
- Városi labdarúgó bajnokság
- Városi úszóverseny
- Megyei atlétikai verseny
- Városi röplabda bajnokság
- Megyei fekvenyomó-és húzódzkodó Verseny
- Megyei Lépcsőfutó Verseny
- Megyei ugrálókötél és fekvőtámasz verseny
- Színhátszó műhelyek találkozója
- Városi flashmob

2. A KOLLÉGIUM NEVELÉSI ALAPELVEI, CÉLJAI

LEGFONTOSABB PEDAGÓGIAI ALAPELVEINK

- Nevelőmunkánkban támaszkodunk a hazai és európai nevelési értékekre, haladó hagyományokra, korszerű kutatási eredmények felhasználására, folyamatos fejlesztésére.
- Nevelésünkben hangsúlyos szerepet kap a kompetenciák fejlesztése.
- Pedagógiai felfogásunkban tartózkodunk a szélsőségektől, az öntörvényű megítéléstől, metodikánk egyedüli mércéje a gyermek.
- Kollégiumpedagógiánkban a családi, az iskolai és a bentlakásos nevelés sajátos jellemzőit ötvözzük.
- Pedagógiai módszereink között hangsúlyt helyezünk a tanuló-központú tevékenységrendszer működtetésére.
- Nevelésünkben egyaránt hangsúlyos szerepet kap az egyéni képességek kibontakoztatásának támogatása, a tanulók testi, értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődésének segítése az életkori sajátosságaik és egyéni adottságaik figyelembevételével, az integrált nevelés megvalósítása.
- Figyelembe vesszük a diákok eltérő szociokulturális helyzetét, jogaikat és szükségleteiket.
- Törekszünk a családból hozott értékek megőrzésére és fejlesztésére.
- Fontosnak tartjuk a szeretetteljes légkör meglétét, a megfelelő hangnemet, a viszonyulások rendszerében az emberit.
- Kollégiumunk otthonosságot, gyermekközpontú, személyiségközpontú környezetet, megfelelő szociális, érzelmi és lakhatási biztonságot és harmóniát kíván nyújtani lakóinak.
- Felvállaljuk a különböző iskolatípusba járó tanulók iskolai követelmények teljesítésére való felkészülését, tehetséggondozását, felzárkóztatását.
- Olyan pedagógiai álláspontot képviselünk, amelyben a cél:
  - innovatív
  - vállalkozó szellemű
  - fenntarthatóság elvei szerint élő
  - a közjóért tevékenykedő
  - a köz és a nép iránt fogékony
  - szellemi, érzelmi és testi képességeiben harmonikus ember kialakítása, aki bármely élethelyzetben érvényesülni tud.

LEGFONTOSABB ÉRTÉKEINK

- Szellemi-érzelmi fogékonyság és az erkölcsi érzék elmélyítése.
- Nemzeti öntudat fejlesztése
- A hazai nemzetiségekhez és kisebbségekhez tartozók kultúrájának tisztelete, hagyományápolás
- Értékálló és a kor követelményeinek megfelelő egységes tudás elsajátítása (nemzeti és egyetemes kultúra)
- A szülőkkel való eredményes együttműködés
- Differenciált pedagógiai módszerek alkalmazása
- Közösségért végzett munka fontossága
- Aktív környezettudatos magatartás
- A rendszeres testmozgás egészségmegőrző hatásának tudatosítása
- Komplex egészségnevelési program megvalósulása

LEGFONTOSABB NEVELÉSI CÉLJAINK

- A tanulók szociális, életviteli kompetenciáinak fejlesztése: szocializációjának, kiegyensúlyozott és egészséges fejlődésének segítése.
- A diákok tanulásának, az életpálya-építés kompetenciáinak fejlesztése, a sikeres életpályára való felkészítés segítése.
- Személyiségének sokoldalú fejlesztése, kibontakoztatása.
- Hagyományaink ismerete, tisztelete, továbbvitele.
- A tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, felelősségtudatának elmélyítése
- Nemzeti, népi kultúránk értékeinek, hagyományainak megismertetése, nemzeti öntudat fejlesztése.
- Cselekvő állampolgári magatartás kialakítása, aktív részvétel a közösségi, közéleti tevékenységekben
- Reális önismeret kialakítása és a társas kapcsolati kultúra fejlesztése
- Környezettudatos szemlélet, magatartás kialakítása, fenntartása.
- Az egészséges életvitel igényének kialakítása
- Együtt érző, segítő magatartás kialakítása
- A javakkal való ésszerű gazdálkodás egyéni felelősségének hangsúlyozása
- Médiajellemzők jogi és etikai jellemzőinek megismertetése – médiatudatosságra nevelés
- Tartalmas együttműködés kialakítása a szülőkkel és a kapcsolatos iskolák pedagógusaival.

A TANULÓK ÉLETRENDJÉNEK ELVEI

- A tanulók életrendjének kialakítása során figyelembe vesszük a kapcsolatos iskolák tanórai és tanórán kívüli rendjét:
  - eltérő ébresztési időpont (órakezdés, távolság)
  - felkészülési idejüket úgy határozzuk meg, hogy az ne ütközzön az iskolai elfoglaltságaikkal
  - étkezési időpont rugalmas megszervezése
- Ennek megfelelően alakítjuk a reggeli takarítási és szobarend-értékelési rendszert.
- A tanulók orvosi ellátását úgy szervezzük meg, hogy az iskolai mulasztást minimumra csökkentse (iskolakezdési időpont előtt).
- A napirend és a házirend kialakítása során figyelembe vesszük tanulóink véleményét is.
- A 18 év fölötti korosztálynak érettségi utáni képzésben résztvevők) eltérő napirendet biztosítunk úgy, hogy a többiek életrendjét ne zavarja.
- A délután iskolába járóknak délelőtt megszervezzük a felkészítő foglalkozásokat.
- A két tanulási szakasz között pihenési időt biztosítunk (rekreációs tevékenység, lépcsőzetes szilenciumkezdés)
- A kötelezően- és szabadon választható foglalkozások megszervezésénél figyelembe vesszük tanulóink iskolai elfoglaltságát (nem egységesítettük a különböző foglalkozások kezdési időpontját).
- Éves foglalkozási tervben rögzítjük, hogy tanulóink milyen foglalkozásra jelentkeztek a tanév során.
- A foglalkozások mellett megfelelő időt és teret biztosítunk tanulóink számára a szabadidő hasznos eltöltésére és a rekreációra.
- Figyelembe vesszük a különböző iskolatípusba járó tanulók eltérő igényeit, elvárásait.
- A csoportokat úgy szervezzük, hogy az azonos iskolatípusba járó diákok lehetőleg egy csoportba kerüljenek, hiszen hasonló lehet az életrendjük, így a csoport életrendjét egységesebben lehet szervezni.
- Figyelünk arra, hogy a diákok a tanulási időt ne tolják ki az éjszakai órákba, ezzel kipihent állapotban mehetnek iskolába.
- Koedukált kollégium lévén kellő időt és teret biztosítunk a különböző neműek találkozási lehetőségére.
- A diákok kimenőjét az életkoruknak megfelelően differenciáltan szabályozzuk.
- A tanulók hazautazása az elfoglaltságuknak (lépcsőzetesen), visszaérkezése a szülői kérésnek (vasárnap és hétfőn) megfelelően történik.

A TANULÓK TANULÁSÁNAK, FELKÉSZÜLÉSÉNEK ELVEI

- Az ismeretszerzés, a megismerés és gondolkodási képességek fejlesztése érdekében biztosítjuk a nyugodt tanulás feltételeit.
- Mindenki számára biztosítjuk a szükséges tanári segítséget.

- A felkészüléshez és az ismeretszerzéshez figyelembe vesszük az egyéni igényeket és az aktuális képességeket.
- Differenciált tanulásszervezéssel elégítjük ki az egyéni fejlődési szükségleteket.
- Az iskolatípusnak, életkornak és a képességeknek megfelelően eltérő időkeretet és helyet biztosítunk tanulóink számára.
- A tanulók fejlesztését (fejlesztési terv) az elért iskolai eredményeik, tanulási stílusok - és kompetencia felmérés alapján végezzük.
- Nagy hangsúlyt fektetünk a felzárkóztató és tehetséggondozó tevékenységünkre.
- Nevelési foglalkozások keretében ismertetjük tanulóinknak a hatékony tanulási módszereket.
- Fejlesztjük a tanulási motívumokat – az érdeklődés, a megismerés és a felfedezés vágyát.
- A kooperatív tanulási technikák elsajátíttatása, egymás segítségének előtérbe helyezése.
- Rendszeres kapcsolatot tartunk az iskolák szaktanáraival, osztályfőnökeivel, egységes követelménytámasztásra törekszünk.
- Iskolai és kollégiumi korrepetálások összehangolása.
- „Kiváló kollégista” címmel rendelkezők egyéni napirend szerint készülhetnek fel.
- Meghatározott időközönként mérjük és értékeljük a tanulók teljesítményét, segítjük a pozitív önértékelés kialakulását.
- Kötelezően választható foglalkozásaink ismeretbővítést nyújtanak az iskolai tananyaghoz.
- A tanulási és gondolkodási kultúra fejlesztésével a hatékony, önálló tanulás elérésére törekszünk.
- Pszichológusunk segítségét is igénybe vesszük a tanulási nehézségek okainak feltárásában, kezelésében.

A TANULÓK SZABADIDEJE SZERVEZÉSÉNEK ELVEI

- A szabadidős programok többféle igényt kielégítő kínálatának biztosítása.
- A szabad programválasztás lehetőségének biztosítása.
- A tárgyi feltételek hozzáférhetőségének, igény szerinti alakítása.
- A választható tevékenységek adjanak lehetőséget a tehetségek bemutatkozására.
- A szabadidős programok erősítsék a személyközi kapcsolatokat, a másság elfogadását a különböző kultúrájú, nemű és eltérő képességű fiatalok között.
- A kulturált érintkezés formáinak elsajátítása felnőttek és a társak körében.
- A szórakozás és a művelődés megfelelő arányának biztosítása.
- Az érzelmi élet, az akarat a jellem nevelése, erősítése (személyiségfejlesztés) a szabadidős tevékenységgel.
- Adjon alkalmat az esztétikai befogadó és cselekvő tevékenységre.
- Helyes életmódminta adása.

A TANULÓK FEJLŐDÉSÉNEK (BIOLÓGIAI, SZELLEMI) ELVEI

- A fejlesztési terv elkészítése érdekében kompetencia (személyes- és társas) felmérés (kiindulási állapot rögzítése).
- Adottságok, képességek, jártasságok szintjének megállapítása.
- Az életkori sajátosságok figyelembevétele a tervezési folyamatban.
- Fejlődési rendellenességek okainak feltárása.
- Egyénre szabott fejlesztés megállapítása.
- A tevékenységi rendszer differenciálása oly módon, hogy az megfeleljen az egyes tanulók közötti műveltségi, képességbeli, felkészültségbeli különbségeknek.
- Kollégiumi szintű előadások, foglalkozások évfolyamonkénti megszervezése.
- A nevelési foglalkozások témáinak évfolyamonkénti lebontása, tartalmának és ismeretmennyiségének differenciálása.
- A tevékenységi rendszer optimális arányainak tervezése (testi, lelki, szociális).
- Világos, egyértelmű norma- és értékrendszer kialakítása.
- A kollégium család pótló szerepének hangsúlyozása.
- Egészséges életvitel biztosítása.
- A „normális” magánéletet, a személyes intimitást, a személyi szükségleteket is figyelembe vevő életvitel és ellátás feltételeinek megteremtése.
- Énkép és önismeret fejlesztése.
- Jogok és kötelességek egyensúlyának megteremtése.
- Egyéni kötelesség- és felelősségvállalás jelentősége.
- A tanár (felnöttek) és diákok közötti közvetlen, bizalmi kapcsolaton alapuló együttműködés erősítése.
- A diákok kezdeményező szerepének támogatása, szabadsága saját kollégiumi életük alakításában, szervezésében.

A TEHETSÉGGONDOZÁS ELVEI

- A kiemelkedő képességű (intellektuálisan is) tanulók felismerése, azonosítása.
- A helyes önértékelést erősítő sikerélmények biztosítása.
- Lehetőségek teremtése képességek kibontakoztatásához, a tudás bővítéséhez (versenyek, speciális feladatok).
- Az alkotóképesség megnyilvánulásának segítése (tevékenységközpontú pedagógiai módszerek)
- Mindenki tehetséges valamiben – szemlélet képviselése.
- Pozitív értékek közvetítése.
- Önismeret fejlesztése.
- Egészséges versenyszellem kialakítása.
- Aktív részvétel biztosítása az irányítási és szervezési feladatokban.
- Gyengébb képességű tanulók fejlesztésében aktív szereplés biztosítása.
- A jó teljesítmények elismerése, díjazása (pozitív példa).
- A siker és a kudarc elfogadásának fejlesztése.

A FELZÁRKÓZTATÁS ELVEI

- Esélykülönbségek mérséklése (azonos feltételek biztosítása)
- Önálló tanulásra, ismeretszerzésre nem képes tanulók meghatározása
- A gyengén teljesítés okainak feltárása (akarat, motiváció hiánya, képességek, családi háttér)
- A fejlesztési terv a tanulók aktuális képességeihez, tudásszintjéhez igazodjon.
- Támogató szerepkör erősítése
- Speciális felkészítő foglalkozásokon való részvétel biztosítása (korrepetálások)
- Tudatos motiváció
- Naprakész információ az iskolai teljesítésről
- Tanulási módszerek helyes megválasztása, tanulási technikák elsajátíttatása
- Egyéni tanulási stílushoz való alkalmazkodás
- Időkeretek meghatározása
- Gyakorlás, ismétlés hangsúlyozása
- A tanulási és ismeretszerzési folyamat eredményességének folyamatos ellenőrzése, annak tapasztalatai alapján a segítségnyújtás módosítása
- Sikerélmény biztosítása

A PÁLYAVÁLASZTÁST, AZ ÖNÁLLÓ ÉLETKEZDÉST ELŐSEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG ELVEI

- Saját belső lehetőségek, egyéni képességek felismerése (önismeret, önmeghatározás, önbemutató)
- Pálya- és szakmaválasztási érettség előkészítése és kialakítása
- Reális jövőkép kialakítása (lehetőségek számbavétele)
- Segítségnyújtás a pályaválasztáshoz, a választott pályán történő beilleszkedés megalapozásához
- Választott pályára való felkészítés, szembesítés a követelményeivel és elvárásaival, a hivatástudat kialakítása
- Álláskeresési technikák elsajátítása
- Pálya korrekcióra való felkészítés
- Élethosszig tartó tanulás fontosságának felismerése
- Önképzés fontossága
- Tudatosság elve, a döntéshozatal képességének fontossága
- Munkaerő piaci lehetőségek bemutatása
- Pályaválasztási dokumentumok ismerete, használata
- Jogok és kötelességek összhangjának elve
- Felelősségvállalás megalapozása
- Életszerű terep biztosítása a kollégiumban (gyakorlási lehetőség)
- Mások munkájának megbecsülése
- Tolerancia
- Beilleszkedés
- Szolgáltatások igénybevétele

- Megújulásra törekvés elve
- Öntevékenység, önállóság
- Szabályok betartásának elve
- Együttélés feltételeinek elve
- Bizalmi légkör kialakításának elve
- Eligazodás a gazdaság és a pénzgazdálkodás világában

A MŰVELŐDÉSI ÉS A SPORTOLÁSI TEVÉKENYSÉG SZERVEZÉSÉNEK ELVEI

- Az érdeklődés felkeltése a kultúra, a tudományok és a művészetek iránt
- Választási lehetőség biztosítása
- Szellemi és fizikai képességkehez való igazodás szükségességének megértése
- Sokoldalúságra törekvés igényének kialakítása
- Kínálatok sokszínűségének biztosítása
- Pozitív értékek hangsúlyozása
- Túlterheltség megakadályozása
- Tevékenységek összehangolása
- Közösségformálás pozitív hatásainak hangsúlyozása
- Esztétikai élmények befogadásának elve
- Véleményalkotási lehetőség elve, szuverén világkép kialakulásának segítése
- Értékek megbecsülése
- Egyéni ízlés alakulásának elfogadása
- Önművelődés támogatása
- Nyitottság elve
- Kapcsolattartás elve
- Máság elfogadása
- Egészséges versenyszellem kialakítása
- Testi és lelki egészség megőrzése
- Bemutakozási és megmérettetési lehetőségek biztosítása

EGÉSZSÉGNEVELÉSI ELVEK

- Az egészséges életritmus és szokásrend kialakításának elve
- A testi és lelki egészség összhangja és megőrzése, a betegségek megelőzése
- Az egészségkárosító szokások csökkentése, kialakulásának megelőzése
- A környezeti és a személyes higiéné igényének kialakítása
- Rendszeres táplálkozás biztosítása
- Komplexitás elve
- A sportoláshoz, mozgáshoz való pozitív viszony kialakítása
- Baleset-megelőzés módjainak ismerete
- Önismeret fejlesztése
- Erkölcsi tudat, ítélőképesség, szociális képesség fejlesztése
- Harmonikus társas kapcsolatok kialakítása
- A máság elfogadása, empátia
- Az önálló életvitel, önellátás képességének kialakítása

KÖRNYEZETI NEVELÉS ELVEI

- A fenntartható fejlődés fontosságának felismerése
- Az ember és környezete harmonikus kapcsolatának megteremtésére való törekvés
- Környezettudatos szemlélet, magatartás kialakítása
- Felelősségvállalás a kollégium környezetének állapotáért
- A környezetet terhelő tevékenységek felismerése, csökkentése
- Tényszerű és alkalmazható ismeretek átadása
- Környezeti problémák kezelése
- Gyakorlatiasság elve
- Otthonos, kulturált, esztétikus környezet kialakítása
- Közös felelősség elve
- Energiatakarékosság
- Környezettudatos vásárlás elve
- Újrahasznosítás elve

3. A KOLLÉGIUMI PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG SZERKEZETE

SZERVEZÉS ÉS TARTALOM

A kollégium – a nevelési és oktatási feladatok teljesítéséhez – a diákok részére foglalkozásokat szervez. A kollégium a foglalkozások formáját és tartalmát úgy határozza meg, hogy azok hozzájáruljanak a tanulók erkölcsi gyarapodásához, személyiségének gazdagodásához, kompetenciáik fejlesztéséhez, a közösség fejlődéséhez.

A foglalkozások hat csoportba sorolhatók:

- Felkészítő foglalkozások (felzárkóztató, tehetség-kibontakoztató, speciális ismereteket adó – egyéni, csoportos)
- A kollégiumi csoportok nevelési feladatait, az egyéni és közösségi fejlesztést megvalósító foglalkozások (csoportos)
- Szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások (csoportos)
- A tanulókkal való törődést és gondoskodást biztosító foglalkozások (egyéni)
- A kollégiumi közösségek működésével összefüggő foglalkozások (csoportos)
- Téma napok, témahetek, projektek

A tanulói részvétel szempontjából a kollégiumi foglalkozások lehetnek:

- kötelező
- kötelezően választott
- szabadon választható (választás után egész évben kötelező a részvétel, az első fél év során egy alkalommal engedélyezett a szakkörváltás)

A tanulói létszám szerint:

- egyéni
- csoportos

Felkészítő foglalkozások (csoportos, egyéni)

- felzárkóztató, tehetség-kibontakoztató, speciális ismereteket adó foglalkozások (egyéni és csoportos)
- heti 13 órában
  - szilenciumok
  - értékelő foglalkozás
  - korrepetálások, felzárkóztató foglalkozások
  - tehetséggondozó foglalkozások
  - kiscsoportos eü. foglalkozások
  - kollégiumszintű előadások
  - ismereteket bővítő és a pályaválasztást segítő szakkörök, diákkörök

A szilenciumok időtartama 3 x 45 perc.

Szilencium-mentességet csak a minősítési rendszerben elért „kiváló kollégista” címmel rendelkező tanulók kaphatnak. Az önálló tanulásra képtelen diákok (bukottak, gyenge képességűek) nevelői felügyelet mellett kötelesek felkészülni.

A kollégiumi csoport nevelési feladatait, az egyéni és közösségi fejlesztést megvalósító foglalkozások (csoportos)

A tanulók heti egy órában kötelesek részt venni ezeken a tematikus foglalkozásokon.

Az alapprogram végrehajtásához szükséges tematikus csoportfoglalkozások éves óraszama:

Témakör	Évfolyam				
	9.	10.	11.	12.	13-14.
A tanulás tanítása	3	2	2	2	1
Az erkölcsi nevelés	2	2	2	1	1
Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	2	2	2	1	1
Állampolgárságra, demokráciára nevelés	2	2	2	1	2
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	1	1	1	1	1
A családi életre nevelés	1	2	2	3	3
Testi és lelki egészségre nevelés	2	2	2	2	2
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	2	2	2	1	1
Fenntarthatóság, környezettudatosság	2	2	2	2	2
Pályaorientáció	2	2	2	2	2
Gazdasági és pénzügyi nevelés	2	2	2	3	3
Médiatudatosságra nevelés	1	1	1	1	1
	22 óra	22 óra	22 óra	20 óra	20 óra

A kollégiumban évi 37 nevelési héttel (a 12., 13-14. évfolyamon 33 nevelési héttel), minden héten egy kötelező tematikus csoportfoglalkozással számolunk. Ennek 60%-ára, azaz 22 illetve 20 csoportfoglalkozásra teszi kötelezővé a rendelet azt, hogy az 59/2013. (VIII.9.) EMMI rendelethez kapcsolódó 3. sz. mellékletben megjelölt témákkal foglalkozzanak a kollégiumokban.

A témák évfolyamonkénti lebontását mellékletben csatoljuk. (1. sz. melléklet)

A 13-14. évfolyamra vonatkozó óraszámok és követelmények a szakképzésben résztvevő pedagógiai foglalkozások alapját jelentik, amelyek ezekben a feladatokban résztvevő és nem tanköteles tanulók számára kollégiumi ellátást biztosító kollégiumok számára csak szakmai ajánlást jelentenek.

A további idő a csoport és a kollégium, valamint a csoport tagjainak ügyeivel, szervezésével, közösségi feladatok megszervezésével telik.

Szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások (csoportos)

A tanuló a kollégium által biztosított lehetőségek közül választott, további heti egy foglalkozáson köteles részt venni.

- Szakkörök, érdeklődési körök, önképző kör, énekkar, művészeti csoport
- Tanulási, szakmai, kulturális verseny
- Sporttevékenység
- Házi bajnokságok
- Kollégiumok közötti bajnokságok, versenyek
- Kollégiumi szintű szabadidős programok

Kötelezően választható és szabadon választható foglalkozások kategóriájába tartoznak.

A tanulókkal való törődést és gondoskodást biztosító foglalkozások (egyéni)

- A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, veszélyeztetett és az ideiglenesen bajba jutott tanulókkal való foglalkozások.
- Tehetség-kibontakoztató egyéni foglalkozások (pl. vizsgára, versenyre, felvételire történő felkészítés).
- Fejlődésben megrekedt tanulókkal való egyéni foglalkozások.

A kollégiumi közösségek működésével összefüggő foglalkozások (csoportos)

- Valamennyi tanuló, ill. a tanulók elkülönített csoportja számára szervezett, zavarmentes működést biztosító tevékenység (pl. fiúk, egy szint)
- Évnyitó, elsőévesek avatása
- Balesetvédelmi oktatás
- Közgyűlés
- Fórumok
- Diáknap
- Tagozatgyűlés

Témanapok, témahetek, projektek

A kollégiumok bekapcsolódhatnak az EMMI által kezdeményezett központi témahetek megvalósításába.

Az Alapprogramban rögzített témakörökben a kollégiumok szervezhetnek témanapokat, témaheteket, projekteket is, amelyekben a kollégiumi nevelés fő céljaihoz és alapelveihez kapcsolódó, ill. a csoportfoglalkozások keretterveiben előírt tartalmakat a kollégiumok sajátosságaihoz igazodva dolgozzák fel.

A témanapok, témahetek, projektek keretében el lehet térni a hagyományos csoportszerveződési keretektől. Az eltérések nem növelhetik a foglalkozások heti időkereteit és a tanulók terheit.

TEVÉKENYSÉGGKATEGÓRIÁK, FELADATOK

Tanulás, tanítása

Célok

- A tanulók képességeiknek megfelelően végezzék el iskolai tanulmányaikat
- A diákok tanulmányi munkájához, szakszerű segítségnyújtás, differenciált tanulásszervezés gyakorlatának erősítése
- Legyenek tisztába az eredményes tanuláshoz (gondolkodáshoz) szükséges tulajdonságokkal, készségekkel, képességekkel
- Alakuljanak ki a megfelelő tanulási szokások, technikák (tervszerűség, tudatosság, gazdaságosság, önállóság)
- Képességeiknek megfelelően tudjanak, ill. akarjanak teljesíteni, ez párosuljon magabiztossággal
- A hatékony és önálló tanulás feltételeként alakuljon ki a saját tanulási stratégia, állandó motiváció a figyelem összpontosítása, valamint a tanulás szándékának és céljainak kritikus mérlegelése.
- Rendelkezzenek megfelelő kommunikációs készséggel.
- Legyenek képesek objektíven és megfelelő kritikai szemlélettel kezelni és felhasználni a különféle információkat
- Rendelkezzenek a különféle információhordozók, tömegkommunikációs eszközök ismeretével, használatának képességével
- Alakuljon ki az információ felismerésének, visszakeresésének, értékelésének, tárolásának, előállításának, bemutatásának és cseréjének a készsége.
- Az információs társadalom technológiáinak (IKT) magabiztos és kritikus használatával fejlődjön a digitális kompetenciájuk.
- A következő kompetenciák kialakítása, fejlesztése: önálló tanulás, kognitív kompetenciák, matematikai kompetenciák, szövegértési, szövegalkotási kompetenciák, digitális kompetenciák, idegen nyelvi kompetenciák, szociális kompetenciák.

Fejlesztési követelmények

- Ismerje meg és alkalmazza a kollégiumi tanulás folyamatában használatos, az életkori sajátosságokat figyelembe vevő, egyénre, csoportra szabott, hatékony tanulási eljárásokat, módszereket.
- Élményeik és tapasztalataik alapján ismerjék meg és tudatosítsák saját pszichikus feltételeiket.
- Tudjon a tanulni valók között fontossági sorrendet felállítani.
- Tudja – segítséggel – szervezni az idejét, a tevékenységeit.
- Gyakorolja a szövegértő olvasást, az iskolai követelmények teljesítésére felkészítő tanulási technikákat. Tanulja meg a tantárgyhoz kapcsolódó ismeretek, mondanivalók szabatos szóbeli és írásbeli megfogalmazását. Tudjon „felelés-helyzetben” teljesíteni.

- Előzetes tudás és tapasztalat mozgósítása; a csoportos tanulási módszerek, kooperatív munka általánossá válása, az emlékezet erősítése, célszerű rögzítési módszerek kialakítása.
- Az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatása, az egész életen át tartó tanulás eszközeinek megismerése, módszereinek elsajátítása.
- Gyakorolja a szakmatanulásra, a továbbtanulásra, az életre való felkészítő technikákat, módszereket. Tudjon szelektálni az információk tömegében.
- Használja rendszeresen a tanulást segítő hagyományos és modern eszközöket.
- Használja rendszeresen a könyvtárat, és igényelje szolgáltatásait.
- Iskolai feladataihoz és egyéni problémái megoldásához tudja kiválasztani a szükséges dokumentumtípust és legyen képes gyakorlati felhasználására.
- Legyen képes elemezni, értelmezni, rendszerezni a megszerzett információkat, és szóban vagy írásban számoljon be a megoldásokról.
- Rendszeres könyvtári munkával is fejlődjenek hatékony tanulási módszerei és önművelési szokásai.
- Szerezzen tapasztalatokat a legújabb technológiákon (IKT) alapuló információhordozók használatában, alkalmazza azokat.

Feladatok

Vezetőség részére

Feladat	Tevékenység	Módszer, eszköz
Együttműködés lehetséges formáinak kialakítása a kapcsolatos iskolák vezetőivel, munkaközösségek vezetőivel	Szakmai megbeszélés	Tapasztalatcsere, beszélgetés
Kollégiumi szinten a felzárkóztatás (korrepetálás), tehetséggondozás megszervezése	Kollégiumi szintű tantárgyi foglalkozások, rendezvények, vetélkedők	Gyakorlás, ismétlés
Havonként csoportnapló ellenőrzése, jegyek alakulása, bukásra állók számbavétele	Naplók ellenőrzése	Értékelés
Szilenciumok, nevelési foglalkozások látogatása	Foglalkozások látogatása	Ellenőrzés, értékelés
Kompetenciafejlesztő módszerek, eljárások terjesztése a nevelőtestületben, ezek tudatosítása	Szakmai megbeszélések, előadás szervezése Szakmai anyagok elérhetőségének biztosítása	Megbeszélés Előadás Anyaggyűjtés
Kompetenciafejlesztés tárgyi feltételeinek kialakítása	Tantermek felszerelésének bővítése, Internet hálózat bővítése, kooperatív terem használata	Pályázatírás Egyesület Dologi fejlesztés
Kompetenciafejlesztés elemeinek a beépítése a kollégiumi tevékenységbe, éves foglalkozási tervbe	Szakmai megbeszélés Projektnapok szervezése Nevelési foglalkozások tematikájának átalakítása	Megbeszélés Bemutató óra Tapasztalatcsere

Csoportvezető nevelők részére

Feladat	Tevékenység	Módszer, eszköz
Iskolai eredmények számbavétele. Kompetencia szint felmérésének elvégzése, fejlesztési terv készítése	Kompetenciamérés Tanulási stílusok felmérése	Kérdőívek Egyéni feladatok adása
Egyéni és csoportos tanulmányi munka megszervezése (differenciált tanulásszervezés)	Az egyéni és csoportos formában tanulók körének meghatározása	Csoportos tanulás tanári irányítással, egyénileg tanulók, közvetett ellenőrzése
Kompetenciafejlesztő módszerek, eljárások elsajátítása	Előadáson való részvétel Szakirodalom dokumentumok tanulmányozása Továbbképzésen való részvétel	Előadás Dokumentumelemzés Továbbképzés
Gyengén tanulók felzárkóztatása	Korrepetálás Pszichológus pszichikai feltételeket segítő témában	Gyakorlás, ismétlés, tanulást segítő könyvek
Tehetséges tanulók felismerése, tehetségük szerint megfelelő szakkörökbe irányítása	Szakkörök Műsorok Ünnepélyek Vetélkedők Versenyek	Számítógép, audiovizuális eszközök; fejlesztendő képességeknek megfelelő feladatok adása
Kompetenciafejlesztő módszerek, eljárások beépülése a szilencium és nevelési foglalkozások tematikájába	Nevelési foglalkozás tematika átalakítása Szilenciumon a módszerek, eljárások terjesztése	Beszélgetés Egyéni foglalkozás Bemutató
A nyugodt tanulás feltételeinek megteremtése	Napirend betartása	Ellenőrzés
Tanulók kikérdezése, ellenőrzése	Szilencium	Kikérdezés
Együtműködés a kapcsolatos iskolák osztályfőnökeivel, szaktanáraival	Szakmai megbeszélés	Tapasztalatcsere, beszélgetés
Tanulók értékelése, minősítése	Értékelő foglalkozás	Beszámoltatás

Az ÁMK volt intézményegységeivel való együttműködés során megvalósítható feladatok

Könyvtár

Feladat	Tevékenység	Módszer, eszköz
Különböző dokumentumfajták megismerése (könyv, sajtótermék, audiovizuális dokumentumok, adathordozók)	Csoportok könyvtárhasználati foglalkozásokon vesznek részt	Bemutató Beszélgetés
Anyaggyűjtés, rendszerezés, értékelés, közlés technikáinak (irodalom jegyzék, jegyzetelés, cédulázás) megismerése	A csoportok tájékoztató, ismertető foglalkozásokon vesznek részt	Bemutató Gyakorlás
Vázlat készítés módszereinek, etikai szabályainak elsajátítása	Vázlatírás	Gyakorlás Magyarázat
Dokumentumfajták felhasználása a gyakorlatban	Könyvtár használati foglalkozások	Bemutató
A mindennapos felkészülés segítése	Szakirodalom ajánlás	Beszélgetés, tanulást segítő könyvek, lexikonok

Művelődési Ház

Feladat	Tevékenység	Módszer, eszköz
Kollégiumi szintű vetélkedők megszervezéséhez a tárgyi feltételek biztosítása	Előzetes egyeztetés, vetélkedők forgatókönyvének elkészítése	Rendezvénylapok kitöltése, beszélgetés
Továbbtanulás lehetőségeinek szélesítése	Csoportok (érdekelt tanulók) szakma ismertető foglalkozásokon vesznek részt (közművelődési, népművelői szakma)	Beszélgetés

Tanulásiirányítás, tanulásszervezés

Az iskola növekvő követelmények elé állítja a tanulókat, melynek egyre többen, egyre nehezebben tudnak megfelelni. A hátrányos helyzetű tanulók sem feltétlenül a megértés vagy a tanulásra való képtelenség miatt szenvednek hátrányt és kudarcot.

A tanulók jelentős részét csak nevelői segítséggel lehet a „pályán” tartani. A tudásbeli, képességbeli rétegződés miatt az alábbi feladatok kijelölése indokolt:

- Az egyéni és csoportos tanulás megszervezése
- Ehhez objektív és szubjektív feltételek biztosítása
- Differenciált tanulásszervezés

Egyéni tanulás

Azok körére értendő, akik az önálló ismeretszerzésre képesek, akik megfelelő akarati tulajdonságokkal rendelkeznek (kötelességtudat, szorgalom, ambíció, kitartás, akaraterő, fegyelem, kompetenciák megfelelő szintje).

Nevelők feladata a hatékony tanulási módok kialakítása:

- az egyéni tanulási módszerek kimunkálása,
- a tantárgyankénti speciális tanulási technikák megismertetése,
- a folyamatos önellenőrzés, az elmaradt feladatok pótlása,
- a jegyzet- és vázlatkészítés technikája,
- prezentáció készítés elsajátítása
- projektmunka készítésének elsajátítása
- a kutatómunka (pályázatok készítése) feltételeinek biztosítása
- könyvtár- és internethasználat

Megvalósítás keretei: szilencium, nevelési foglalkozás

Csoportos tanulás

Közvetlen irányítás mellett azok részére, akik az önálló tanuláshoz fokozott segítséget igényelnek. Helye a tanulószoba.

Irányításának metodikai vonatkozásai

Előkészítő szakasz – szubjektív feltételek:

- iskolai teljesítményekről információk,
- másnapi feladatok, leckék számbavétele,
- motiváció
- páros munka (magyarázat, közös feladatmegoldás)
- az egyéni tanulás megszervezése, a tantárgyak tanulási rendje,
- az iskolai tanulás folyamatában meg nem értett részletek feltérképezése,
- az időkeret becslése.

Önálló tanulás szakaszában

- időarányok megtartása,
- a tanulási módszerek helyes megválasztása,
- kinek kell gyakorolnia, ismételnie?
- Feladatadás egymásnak.
- Ellenőrzés, önellenőrzés, egymás ellenőrzése

A nevelői segítségnyújtás a lényeg kiemelésére, az értelmes tagolásra, a megoldás menetének elbírálására, az egyéni tanulás nehézségeinek leküzdésére irányul.

A tanulással összefüggő teljesítmény rendszeres ellenőrzésében, mérésében, értékelésében kapjon szerepet a diákok önellenőrzése, önértékelése, egymás ellenőrzése is.

Elengedhetetlen továbbá az együttműködés fejlesztése a családdal, az iskolával. A nevelőtestület szakmai összetétele lehetőleg illeszkedjen a diákok igényeihez, ha lehetséges, külső segítőket (korrepetálókat) vonunk be a munkába. A pályaeorientációs tevékenység, valamint a tanulás-módszertani ismeretek közvetítése válják a csoport, valamint az egyéni fejlesztési programok részévé.

Ellenőrzés, mérés, értékelés

Célja:

- a tudás szintjeinek megismerése alapján a fejlesztőprogram meghatározása
- az önálló tanulás képességének-megállapítása
- a felzárkóztatás és tehetséggondozás módjainak meghatározásához használható információ biztosítása
- visszajelzés a diák felé (önmagához mért fejlődés)
- visszajelzés a szülők felé
- pályaeorientáció megalapozása
- a kollégiumi nevelés eredményességének meghatározása

Mérés, ellenőrzés tárgya	Célja, iránya	Módszere	Felelősök	Értékelés gyakorisága, határidők
Tanulók tudás szintje	Tudásszint megállapítása	Adatgyűjtés, megfigyelés	Csop.vez. nevelők	Tanév elején
Kollégisták tanulmányi eredményei	Eredményesség mérése	Tanulmányi eredmények, osztályzatok szoros nyomon követése	Csop.vez. nevelők	folyamatosan
Korrepetálásokon való részvétel	Korrepetálások eredményessége	Tantárgyi tanulmányi eredmények	Csop.vez. nevelők	folyamatos
A kollégisták tanulási munkafegyelme	Tanulás rendszeressége az eredményes munka előfeltétele	Megfigyelés	Igazgató helyettes	folyamatos

Komplex vizsgálat	Tanulók teljesítmény szintjének megállapítása	Beszámoltatás	Csop.vez. nevelők	3 havonként
A tanulók személyes és társas kompetenciája	Személyes és társas kompetenciák fejlettségének megállapítása	Kérdőív vagy teszt	MIBI csoport Csop.vez. nevelők	9. évf. évente kétszer 10. évf. évente
Motiváció, Önismeret	Önértékelés, önismeret szintjének megállapítása	Kérdőív	Csop.vez. nevelők, pszichológus	Évente
Tanulói elégedettségmérés	Tanulmányi téren igények felmérése (elégedettség, elégedetlenség)	Kérdőív	MIBI csoport	2 évente
Tanulási stílusok mérése	egyéni stílusokhoz igazodás, differenciálás	Kérdőív	Csop. vez. nevelők	9. évf. évente

A hátrányos helyzetű tanulóknak szervezett felzárkóztató, tehetség kibontakoztató foglalkozások terve

Felzárkóztató funkció

A kollégium intellektuális, műveltségi, kulturális és mentális hátrányokat pótol. E tevékenységével az esélykülönbségek mérséklését segíti. Az állandó fejlesztő pedagógiai környezet a tanulási módszerek elsajátításával növeli a tanulási, iskolai teljesítményben és kommunikációs készségben megjelenő sikereket.

A kollégiumnak jól kell feltérképeznie a hozott hátrányok jellemzőit, összetevőit.

Ma a hátrányos helyzetűek, munkanélküli, alacsony végzettségű szülők gyermekei (HHH), képzésével kapcsolatos nehézségek leggyakoribb oka az önálló tanulási készség, a megfelelő családi háttér, az alapvető írási, olvasási készség és az értő olvasás hiánya. Képzésük csak akkor lehet eredményes, ha az önértékelést, az önbizalmat erősítő tanulási formákat, szociális és mentálhigiénés gondozást, az ehhez szükséges pedagógiai módszereket helyezük előtérbe, tehát a szociális kompetenciák fejlesztését kell erősítenünk.

A kollégiumi nevelőtanár feladatai közé tartozik a hátránnyal induló tanulók napirendjének, tanulásának megszervezése.

A felzárkóztatás szakaszai, feladatai:

- 9. évfolyamosok körében a tantárgyi tudásszint megállapítása (a kiinduló állapot rögzítése, a lemaradás objektív és szubjektív okainak, az előrehaladást gátló tényezők feltárása)

- a célravezető segítségnyújtás formájának kidolgozása
- korrepetálások megszervezése szakos nevelők közreműködésével
- problémamegoldó gondolkodás fejlesztése, képességeknek megfelelő feladatadás
- pszichológus bevonása a fejlődésben megrekedt, elmaradt tanulók esetében
- gyengébb képességű tanulók tudatos motiválása, egyéni foglalkozásokon való fejlesztése
- a korrekció nyomán kibontakozó tanulási folyamat eredményességének folyamatos ellenőrzése, annak tapasztalatai alapján a segítségnyújtás módosítása.

A tematikus csoportfoglalkozások megfelelő témái is segítik a felzárkóztatást:

- különböző tanulási technikák és módszerek alkalmazása
- a megszerzett és elsajátított ismeretek értelmezése és rendezése
- a könyvtárhasználat rendje és módszerei

Együttműködés a kapcsolatos iskolák, osztályfőnökeivel, szaktanáraival, konstruktív partneri viszony kialakítása.

Tehetséggondozó funkció

Harsányi István szerint „*tehetségen azt a velünk született adottságokra épülő, majd gyakorlás, céltudatos fejlesztés által kibontakoztatott képességet értjük, amely az emberi tevékenység egy bizonyos, vagy több területén az átlagost messze túlhaladó teljesítményeket tud létrehozni*”.

A kollégium jelentős szerepet vállalhat abban, hogy a hátrányos helyzetű, intellektuális képességekkel rendelkező és tehetséges tanulókat felfedezze, útjukat egyengesse. Fontos, hogy a fejlesztés során pozitív értékekkel találkozzon, ismerje meg önnön képességeit, tehetségét, de kapjon segítséget a helyes énkép kialakításához, reális önértékeléshez. A tehetséggondozás különféle képességfejlesztő szakkörök, vetélkedők keretében történik.

Elsődleges feladatunk, hogy a kollégiumi élet tevékenységközpontú szervezésével lehetőségeket teremtsünk a diákok alkotóképességének megnyilvánulására, a tehetségek kibontakoztatására.

Megvalósulás módjai:

- hagyományos kollégiumi rendezvényeken való szereplés – bemutatkozási lehetőség biztosítása
- helyi és városi versenyeken, vetélkedőkön, bajnokságokon való megmérettetés (vers- és prózamondó, történelmi vetélkedő, KI MIT TUD?, műveltségi vetélkedő, sport)
- szakkörök széles választéka
- kiselőadások tartása tematikus csoportfoglalkozások keretében
- Apáczai Csere János Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium, Alapfokú Művészeti Iskola, mint Tehetségpont lehetőségeinek kihasználása (megfelelő szakemberhez irányítás)

A jövőben kellő figyelmet kell fordítani arra, hogy a kollégiumi élet jó lehetőséget adjon a kognitív és szociális kompetenciák megmutatkozására, ill. fejlesztésére.

Az erkölcsi nevelés

Célok

- Tanulóinkban alakuljon ki az erkölcsi normák szerinti életvezetés igénye és gyakorlata.
- Legyenek képesek az értékkonfliktusok helyes kezelésére.
- a kollégiumi közösség élete legyen alkalmas a morális helytállás megélésére.
- Tanulóink váljanak együttérző, segítőkész, szociálisan érzékeny személyiségekké.
- Mindennapi életükre a kötelességtudat és a mértéktartás legyen jellemző.
- Tiszteljék a munkát és becsüeljék meg annak eredményét.

Feladatok

- Alapvető erkölcsi normák megismertetése.
- A személyes példamutatás (pedagógusok, kollégium dolgozói) nevelő hatásának kihasználása.
- Életszerű terep biztosítása (tapasztalatszerzéshez, helytálláshoz)
- A munkához és a kötelességekhez való pozitív viszony kialakítása.

Tevékenységrendszer, megvalósulás módjai

- Egyéni feladatvállalások: kötelességtudat fejlesztése
- Csoport- és kollégiumi szintű megbízatások: kötelességtudat, segítőkészség fejlesztése
- Önkiszolgáló munka (ügyeletesi rendszer működtetése, takarítási rendszer): kötelességtudat, segítőkészség fejlesztése, a munka megbecsülése
- Szilencium / tankör: kötelességtudat - képességek szerinti tanulás segítőkészség - tanulópárok
- Nevelési foglalkozás: elméleti ismeretek erkölcsi, életvezetési kérdésekben, tapasztalatok értékelése
- Egyéni törődést biztosító foglalkozás: probléma-feldolgozás
- Pszichológus tanácsadása: értékkonfliktusok kezelése
- Közösségek együttélése (szoba- és csoportközösségek): együttélés, alkalmazkodás, tisztelet, tisztesség, segítőkészség gyakorlása
- Szakkörök:

Filmkultúra, „Tükör”: erkölcsi érzék fejlesztése, értékítéletek, erkölcsi kérdéseket felvető élethelyzetek elemzése

Színjátszó: gyakorlati és iskolai tapasztalatok feldolgozása szerepgyakorlatokkal

Dekorációs

Kertbarát, sporthorgász

Barkács

a munka értékének felismertetése, megbecsülése

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A kollégiumi foglalkozások lehetőséget biztosítanak arra, hogy a tanulók elsajátítsák azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését.

Ennek révén kialakul bennük a szűkebb és tágabb közösséghez való tartozás, a hazaszeretet érzése.

Ebből adódó célok és feladatok

- Ismerje fel a közösségi összetartozást megalapozó közös értékeket.
- Tudatosuljon a közösséghez tartozás, a hazaszeretet fontossága.
- Válgjon nyitottá más népek kultúrája iránt.
- Ismerje országunk és a magyarság nemzeti szimbólumait.
- Ismerje a magyar tudomány, kultúra és sport kiemelkedő személyiségeit.
- Legyen kellő ismerete a település kultúrtörténetéről, hagyományairól.

Fejlesztési követelmények

A témakör fontos szerepet tölt be a kollégista közösségi identitásainak fejlődésében. A témák feldolgozása segítse elő az iskolában tanultak (magyar irodalom, történelem, hon- és népismeret, nyelv, tánc és dráma, mozgókép-, médiaismeret, továbbá a földünk és környezetünk ismeretköreinek) szintetizálását, az ott tanult ismeretek más szempontú felhasználását.

A feldolgozás során a tanuló válgjon nyitottá a társadalmi jelenségek iránt, és tegyen szert az együttműködés képességére, illetve az önálló munkára. Annak érdekében, hogy erősödjön benne saját népe és kultúrája értékeihez való kötődés, ismerje meg azok legfontosabb értékeit, kiemelkedő személyiségeit és szimbólumait.

A témák feldolgozása során fejlődjön információgyűjtő és feldolgozó képessége, és tudja rendszerezni azokat. Gyakorolja a szóbeli, az írásbeli és a képi kifejezés különböző formáit. Tudjon különböző társadalmi jelenségeket megkülönböztetni, összehasonlítani. Tudjon a felsorolt témák kapcsán tájékozódni a könyvtárban, interneten. Legyen képes gondolatait, megállapításait kifejezni, nyelvileg vagy képi kifejezéssel, s egyre szabatosabban indokolni.

A középfokú iskola végére alkalmazza a különböző tantárgyakban szerzett ismereteit a különböző társadalmi jelenségek, folyamatok értelmezésében.

Tevékenységi formák**Kötelező foglalkozások**

A hon- és népismeret a kollégiumi nevelés országos alapprogramjának részeként illeszkedik a feldolgozandó témákhoz. (melléklet)

A témákat tematikus csoportfoglalkozások keretében dolgozzuk fel. A témák feldolgozása során figyelembe vesszük az egyes csoportok összetételében meglévő életkori és iskolázottsági sajátosságokat.

Kötelezően választható foglalkozások (szakkörök)

Intézményünkben több olyan szakkört szerveztünk, amely közvetlenül kapcsolódik az adott nevelési területhez. Valamennyi szakkör éves munkatervre építve működik.

- Természetjárás
A szervezett kirándulásokon a tanulók megismerkednek országunk szép tájaival, értékeivel, ezáltal erősödik bennük a hazafi büszkeség. Megtanulják becsülni a szépet, az értéket.
- Városismereti szakkör
A szakköri tagoknak bemutatjuk a városunkban lévő, a világörökség részét képező objektumokat, a műemléki védelem alatt álló épületeket. Ismereteket kapnak a kulturális örökségről.
- Színjátészó szakkör
Színvonalas műsort állítanak össze nemzeti ünnepeink megemlékezésére.
- Dekorációs szakkör
Ünnepi falújságok, kiállítások készítése. A kollégiumi falújság adott ünnephez kapcsolódó aktualizálása, ünnepi műsorhoz kapcsolódó díszítés, kiállítások megvalósítása.
- „Tükör” szakkör
A diákok általános kulturális viselkedésének és megjelenésének támogatása, jobbra tétele, értékelni a magyar hagyományokat.
- Filmkultúra szakkör
Különböző kultúrák bemutatása, elfogadtatása.
- Különböző kultúrák megismerése. Anyanyelv szeretete, művelése, igényes használata.

Szabadon választható foglalkozások, tevékenységi formák, akciók

- Diákönkormányzat
Tanulóink igénylik a Diákönkormányzat működését. Ennek során lehetőséget kapnak az egyéni és közösségi érdekérvényesítés, a parlamentarizmus, a társadalmi érintkezés formáinak gyakorlására. Szerepet kapnak az intézmény, kötelezően és szabadon választható, illetve szabadidős programjainak kialakításában, szervezésében és lebonyolításában. Önszervező módon alakítják tevékenységüket, élnek törvény adta jogaikkal és részben ellenőrzik a tanulói kötelezettségek teljesítését.
Feladataik elvégzése során a tervezés, szervezés, irányítás, vezetés, delegálás képességének gyakorlásával fejlődik kezdeményezőképeség kompetenciájuk.
- Klubfoglalkozások, versenyek, vetélkedők
Erősödik tanulóinkban az egészséges patriotizmus, a közös élmények, sikerek mélyítik a hovatartozás érzését. Az együtt tevékenykedéssel, az öntevékeny szervezőmunkával gyakorolhatják a társadalmi érintkezést, annak formáit. A verbális produkciók elősegítik az anyanyelv szépségeinek megismerését.
- Műsorok, hagyományos rendezvények
Nemzeti ünnepeinken műsorokat állítunk össze és adunk elő tanulóink részvételével, amelyek egyrészt ismeretközlő-, kiegészítő, másrészt identitást erősítő szerepet töltenek be.
- Vers- és prózamondó verseny
Az anyanyelv szeretete, művelése, igényes használata
- Kulturális bemutató
Kulturális örökségünk ismerete

A Nemzeti öntudat, hazafias nevelés területe a napi tanár-diák és a diák-diák kapcsolatokban is megjelenik. Nevelőink példamutatással és a személyes meggyőződéssel is alakítják tanulóink hazafi érzelmeit, a másság elfogadását, az értékek tiszteletét. Ezért különösen fontosnak tartjuk, hogy a napi érintkezés során is jelenjen meg nevelőink ezen szándéka, a kulturált beszéd, a toleráns magatartás, az egymásra figyelés megkövetelésében.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A kollégiumi nevelés elősegíti a demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének megértését, az abban való állampolgári részvétel jelentőségét. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi.

Cél:

- Erősítse a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremtve az egyéni célok és a közjó között.
- A tanulók ismerjék meg a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket.
- Segítse elő a társadalmi felelősség vállalás megalapozását.

Feladat:

- a kreatív, önálló kritikai gondolkodás támogatása
- az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztése
- A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátíttatása.
- Diákönkormányzati rendszer működtetése

Fejlesztési követelmények:

- Ismerje a demokratikus állam működésének főbb elemeit (választási rendszer, helyi önkormányzatok, törvényhozás, kormány, igazságszolgáltatás, fegyveres testületek stb.).
- Legyen tisztában a jog szerepével a társadalmi életben.
- Értse meg az állampolgár és a társadalom együttműködésének fontosságát az egyéni és társadalmi célok elérése érdekében.
- Képes legyen belátni a kollégiumi diák-önkormányzat jelentőségét a kötelezettségek és a jogok gyakorlása során.

Tevékenységi rendszer:

- A demokratikus jogállam működése alapelveinek, az állampolgárság fogalmának és az alapvető állampolgári jogoknak ismertetése.
- A cselekvő állampolgári magatartás és a törvénytisztelet jelentőségének megértetése.
- A diák-önkormányzati munka révén gyakoroltatása a közügyekben kifejtett hatékony együttműködés jelentőségét, a helyi és a tágabb közösségeket érintő problémák iránti érdeklődés fontosságát.

- Tevékenyen vegyen részt a kollégiumi diákönkormányzat munkájában, így a demokratikus elvek megvalósításában, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátításában.

A kollégiumi közösségi élet fejlesztése

Célok

- Az egyén találja meg helyét, szerepét, feladatait a családi, az iskolai, a kollégiumi közösségben.
- Minden kollégista legyen képes sikeresen beilleszkedni környezetébe, az őt körülvevő társadalomba.
- Alakuljanak ki pozitív közösségi szokások, szociális készségek (empátia, tolerancia, kooperáció, konfliktuskezelés, kommunikáció és vitakultúra, szervezőkészség).
- A fiatalok életkoruknak és fejlettségüknek megfelelően legyenek képesek kötelességeik teljesítésére, ismerjék és gyakorolják jogaikat. Éljenek és cselekedjenek saját közösségeik javára, és vegyenek részt a közös ügyek felelős intézésében.
- Alakuljon ki a tanulói öntevékenység, önállóság.

Feladatok

- Szociális kompetencia fejlesztése (személyes, társas, értékorientációs, interkulturális kompetenciák).
- Közjó iránti elkötelezettség igényének kialakítása.
- Az egyénnek a társadalom cselekvő tagjává, közösségi lényé váló formálása.
- Az aktuális feladatokhoz, munkához, kötelességhez való pozitív viszony, hozzáállás kialakítása.
- Az együttműködési kompetencia (kooperativitás) fejlesztése (empátia, tudatosság a kapcsolatokban).
- A közéletiségre, a közösségi társadalmi szerepekre való felkészítés.
- Az önszerveződés, a demokratikus érdekérvényesítés lehetőségének megteremtése.
- A tanulói érdekek megjelenítése és szervezett keretek közötti képviselése diákönkormányzat működtetésével.
- A tanulói öntevékenység, önállóság növelése.
- Az önkiszolgáló tevékenység fejlesztése, elismerése.
- A kollégiumi hagyományok ápolása.
- Népi és nemzeti hagyományok, népszokások ápolása.

Módszerek, tevékenységek

- Diákönkormányzat működtetése: érdekképviselő, részvétel a tervezésben, döntéshozásban, szervezésben.
- Közgyűlés: demokratikus választások, programadás
- Fórum: problémák megvitatása
- Klub-élet: közösségi programok
teaház
vetélkedők: - vers- és prózamondó
- történelmi vetélkedő
- sportversenyek

- városi, megyei vetélkedők, versenyek
- Legműveltebb csoport vetélkedő
- Önkiszolgáló munka: ügyeletesi rendszer működtetése
takarítási rendszer
- Hagyományos rendezvények:
  - Gólyatábor
  - Tanévnyitó – Programadó Közgyűlés
  - Elsőévesek avatása
  - Őszi termény- és gyümölcsnap
  - Tökfaragó verseny
  - Mikulás-est
  - Karácsonyi ünnepély (csoport szinten)
  - Farsangi bál
  - Kulturális bemutató
  - Diáknapi
  - Ballagás
  - Táborozás
- Tematikus csoportfoglalkozások (2. sz. melléklet): elméleti ismeretek adása, problémafelvetés, vita.

Közösségi élet fejlesztése

Ahhoz, hogy tanulóink jó kapcsolatokat tudjanak kialakítani, képesek legyenek beilleszkedni szűkebb vagy tágabb csoportokba, közösségekbe és ezekben megtalálják helyüket a következő képességeiket, szociális kompetenciájukat fejlesztjük.

- szociális képességek (kapcsolatok kiépítése, együttműködési képesség)
módszer: megbízatások, tisztségek, feladatok adása.
- csoportlétre, szervezeti és társadalmi létre való képesség, együttélési képesség
módszer: nemzeti ünnepek megünneplése,
bekapcsolódás a DT munkájába,
sportkörök, szakkörök működtetése.
- érdekérvényesítő képesség, együttműködés, a vezetés, a versengés képességének fejlesztése
módszer: DT támogatása,
ügyeletesi rendszer működtetése,
tanulói jogok megismertetése,
mégmértetési lehetőségek biztosítása.

Közösségfejlesztő programjaink:

- Beiratkozás, tanévkezdés (házirend ismertetése)
- Gólyatábor (9. évf., új kollégisták körében)
  - klubszoba, stúdió, számítástechnikai terem, barkács műhely bemutatása
  - programismertetők: szakkörök, rendezvények, versenyek, vetélkedők
  - A kollégium környékének bemutatása, ismerkedés a Pécsi Kulturális Központ Apáczai Művelődési Háza és Sportegysége, valamint a Csorba Győző Könyvtár Apáczai Fiókkönyvtárával: könyvtár, fonotéka, sportegység meglátogatása.
  - Közösségépítő játékok
- Tanévnyitó, elsősök avatása
- Közgyűlés: DT bemutatása, programok ismertetése
- Fórum (évente két alkalommal) a kérdések, problémák megvitatása

- Teaház
- Mikulás est
- Karácsonyi ünnepély (csoport szinten)
- Farsang
- Diáknapi
- Ballagás
- Kirándulás (jutalom- és felkészítő tábor)
- Városi, megyei versenyek, vetélkedők

A kollégium tanulói közösségi rendszere

Szobaközösségek

Létszám: max. 6 fő

Irányító: szobafelelős

Feladata: képviseli a szoba lakóinak véleményét, szervezi a szobaközösségek életét, segíti a nevelők munkáját.

Csoportok

Lánytagozaton 7 csoport.

Fiútagozaton 5 csoport.

Létszám: max. 26 fő

Irányító: nevelőtanár

csoportvezetőség: csoporttitkár, helyettes, sportfelelős, szobafelelősök, öko-felelős

Feladata: Szobaközösségek munkájának összehangolása.

Kollégiumi feladatok, tevékenységek szervezése (tankör, nevelési foglalkozás, önkiszolgáló munka)

Bekapcsolódás a kollégiumi szintű programokba, rendezvényekbe.

Diáktanács

Tagjai:

- elnök
- 2 helyettes
- (egyik az egészséges életmódot és a közéleti tevékenységet irányítja, a másik a szabadidő és a sporttevékenységet)
- csoporttitkárok
- stúdiós
- környezetvédelmi felelős (Öko-DT elnök)

Feladat: programok szervezése, irányítása; részvétel a döntéshozásban (döntés, egyetértés, véleményezés); érdekképviselés

Hatáskör: DT Működési Szabályzatában rögzített.

Öko-DT

Tagjai:

- elnök
- 2 helyettes
- csoportok képviselői (csoportonként 1 fő)

A kollégiumi csoportok munkaterv és nevelési foglalkozási terv alapján végzik munkájukat. A diáktanács éves munkatervet készít.

Önkiszolgáló munka

- A szobák tisztaságáért a szobaközösségek felelősek. A napi takarítást a délelőtti ügyeletes nevelőtanár felügyeli és értékeli a szobapontozási rend alapján. Csütörtökön minden szobaközösség nagytakarítást végez.
- Az ügyeletesi rendszert a csoportok szervezik havi beosztás szerint.
Funkciók: főügyeletes nevelőtanár – tagozatonként 1 fő
szintügyeletesek – emeletenként 2 fő
Hatáskörök: a házirendben rögzítettek.
- Számítástechnikai terem ügyeletesi rendszere (tagozatonként)

Tanuló-pedagógus együttműködési formái

A kapcsolat kölcsönös tiszteleten és közvetlen bizalmi kapcsolaton alapuló együttműködés. Megfelelő hangnem kialakításával harmonikus, szeretetteljes légkör létrehozására törekszünk. A személyre szabott nevelés elveit valósítjuk meg.

Nevelési, tevékenységi terület	Tanuló	Pedagógus
Tanulás	Részvétel a tankörön és a fejlesztő programon, beszámolás az iskolai teljesítményről	Tanulás szervezése, korrepetálás, felzárkóztatás, iskolai érdemjegyek ellenőrzése
Közösségi munkák, tevékenységek	Feladat- és felelősségvállalás, ↓ Beszámolási kötelesség, önálló kezdeményezés, érdekérvényesítés	Feladatadás – életkor és egyéniség figyelembevételével, ↓ Ellenőrzés, személyre szabott értékelés
Szabadidő	Programválasztás, sport- és szakköri munkába bekapcsolódás	Programok szervezése, feltételek biztosítása
Személyiségfejlesztés	Önismeret fokozása, személyközi kapcsolatok kiépítése	Egyéniség megismerése, tiszteletben tartása, fejlesztése, közösség építése

A hátrányos helyzetű tanulók társadalmi beilleszkedését segítő foglalkozások terve

Nevelési feladataink között kiemelt fontosságú, hogy a korábban egymás számára idegen egyének közösséget alkossanak. Az érzelmi kötődés kialakítása érdekében arra törekszünk, hogy az újonnan érkezők mihamarabb megismerjék a kollégium szokás- és hagyományrendszerét. A kollégiumi rend és a szabályok elfogadtatása mellett figyelünk a tanulói jogok és kötelességek egészséges arányára, egyensúlyára is. A házirend és a balesetvédelmi szabályok megismertetésével határozott követelményeket állítunk.

Az elvárások megfogalmazása mellett fontos a kollégium által nyújtott lehetőségek, előnyök bemutatása is. A jó légkör, a bizalmi kapcsolatok kialakulása segíti a közös értékrendszer elfogadását. A képességek szerinti teljesítmény elérését úgy tudjuk megvalósítani, ha előtte törekszünk a tanulók egyéniségének megismerésére. Fontos kiindulási alap a családi háttér és

a társadalmi környezet feltérképezése, mert ez jelentős mértékben befolyásolja a gyermek gondolkodását, viselkedését.

A közösség és a közösséghez tartozás érzésének kialakítása során figyelünk az egyéni igények kielégítésére is: szobaközösségek szabad megválasztása, érdeklődési kör szerinti szakkör megválasztása, egyéniséghez illő tisztségek, feladatok adása, szabadidő biztosítása.

A kollégiumi együttélés feltétele a közösen meghatározott szabályok betartása, a bizalmi légkör kialakítása a csoportban, a közösségben. A „kollégiumi közösségi tudat” kiépítése a kollégiumi közösség minőségének jelzője lehet. Ugyancsak a jó kollégiumi légkör alapvető feltétele a kölcsönös bizalom a diákok és a tanárok között.

Az új kollégisták beilleszkedéséről a tanév első felében kérdőíves felmérést végzünk. Feltárjuk véleményüket, megkérdezzük tapasztalataikat. A beilleszkedési nehézségekkel küzdőket fokozottan segítjük, támogatjuk.

Az egyéni törődést biztosító foglalkozások mellett pszichológusunk nagy segítséget nyújt ebben. A hátrányos helyzetű diákok beilleszkedési folyamatában nagy szerepet szánunk a felsőbb éves kollégistáknak. Befogadó, segítő, támogató magatartásuk, szociális érzékenységük szükséges a beilleszkedés sikerességéhez.

A kollégium belső világa mikro-társadalomként működik. A kollégiumi tevékenységek skálájával olyan állampolgári attitűdöket kívánunk kialakítani, amelyek megteremtik annak lehetőségét, hogy tanulóink a társadalom tagjaként képesek legyenek érdekeik felismerésére és képviselésére. Életszerű terep kialakításával lehetővé tesszük, hogy döntéseik megalapozottak legyenek, feladataikat felelősséggel végezzék el. A társadalmilag elfogadott és általánossá vált viselkedési minták elsajátítására, begyakorlására lehetősége nyújt a kollégiumi közösség rendszere, működése (DT, ügyeleti rendszer, felelősi rendszer).

A beilleszkedést segítő foglalkozások és tevékenységek:

- Elméleti ismeretek nyújtása tematikus csoportfoglalkozás keretében
- Egyéni törődést biztosító foglalkozások – éves foglalkozási terv szerint
- Szociális segítő, mentálhigiénés szakember és a pszichológus tanácsadása
- Felelősi és ügyeleti rendszer működtetése
- Egyéni feladatvállalások
- DT és Öko-DT működtetése
- Közgyűlés
- Fórumok
- Hagyományos rendezvények szervezésében és lebonyolításában való részvétel
- Szereplések

A társadalmi beilleszkedést megalapozza az önálló életkezdés segítése. Ezt szolgáló tevékenységek:

- a.) Személyes problémák, ambíciók megismerése
 Nevelőtanárok – egyéni beszélgetések, személyes törődés, felmérések
 szakköri tevékenység figyelése
 egyéni felkészítés
 Szociális segítő, mentálhigiénés szakember, pszichológus – önismeret, önbizalom fejlesztése, önbemutató, önmeghatározás kompetencia fejlesztése
- b.) Továbbtanulási és munkaerő-piaci ismeretek bemutatása:
 Nevelőtanárok – nevelési foglalkozásokon
 Meghívott előadók (Munkaügyi Központ), szakoktatók
 Könyvtár, Műv. Ház – szakmai ismertető foglalkozás (közművelődési, népművelési szakma)
- c.) Közéleti szerepek gyakoroltatása, önérdek-érvényesítés megnyilvánulási igény felkeltése
 Nevelőtanárok – csoportvezetőség irányítása, ügyeletszervezés

- DT segítő tanára – tisztségviselők segítése
 tanulói kezdeményezések segítése
- d.) Együttélés, alkalmazkodás szabályainak gyakorlása
 Nevelőtanárok - tematikus csoportfoglalkozásokon, egyéni beszélgetések
 Pszichológus – konfliktuskezelés
 probléma-feldolgozás

A Kollégium hagyományai és továbbfejlesztésének terve

A közösségi élet fejlesztésének egyik fontos eleme a hagyományok ápolása és fejlesztése. A közösséghez való tartozást erősítő hagyományos rendezvények akkor töltik be valódi szerepüket, ha az belső igényként jelentkezik és nem külső, felülről jövő ráhatás eredménye.

A közös élmények, a kellő igazlommal eltöltött várakozás pozitív hatással van diákjainkra. A diákönkormányzat által meghirdetett, szervezett és a lebonyolításban aktív részt vállalás biztosítja, hogy tanulónk magukénak érezzék a programokat. Az egymásnak átadott tapasztalat, példamutatás és színvonalas lebonyolítás erősíti a kollégiumi közösséghez tartozás érzését.

A hagyományos programok a különböző iskolatípusba járó tanulók egymáshoz való viszonyát is javítják, a közösségi szokások, szociális készségek pozitív irányba fejlődnek.

Hagyományos rendezvényeink a 3.2.5. fejezetben ismertetettek alapján alakulnak.

Terveinkben szerepel:

- Más kollégiumok diákjainak bevonása egyes rendezvényeinkbe (Teaház, disco, Természetjárás)
- Sportversenyek, vetélkedők lebonyolítása intézményegységeink tanulóival
- Márton napi rendezvény
- Apáczai emlékfal elkészítése, hozzá kapcsolódó megemlékezés lebonyolítása
- Partnerlista bővítése (Tettye Forrásház) – üzemlátogatások szervezése

Önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az általános és középiskolás korosztály érzékeny minden őt érő érzelmi és értelmi hatásra. E hatások feldolgozásában a kollégistának a család mellett (esetleg helyett) a kollégiumi közösség nyújt segítséget. Az önismereti foglalkozások elsősorban e hatások feldolgozását segítik elő, azért, hogy támogassák az identitás megerősítését és a mentálhigiéné ápolását, fejlesztését. Az önismereti foglalkozások célja a kollégista személyiségének, jellemének, aktuális pszichés állapotának megismerése és fejlesztése egyénileg és csoportban.

A pszichés, „belső történések” tudatosítása, önmaguk mélyebb ismerete elősegíti az alkalmazkodást, beilleszkedést, saját helyük felismerését szűkebb és tágabb környezetükben, felkészít a konfliktusok megoldására, az önbizalom, az önértékelés, a pályakép felépítésére, az önmenedzselés megalapozására.

A közösségi lét, csoporthoz tartozás, az egymás közötti interakciók elősegítik a reális énkép és az önértékelés kialakulását, melyek a személyiségfejlődés meghatározó elemei. Az önismeret és egyéni fejlesztés mellett fontosnak tartjuk az egyéni és közösségi motívumok, a célrendszer és értékrend megismerését, alakítását, a kollégista társadalmi orientálódásban való segítségét, az egyéni törekvések és közösségi érdekek, lehetőségek egyeztetését, az érdekvédelmi és érdekegyeztetési technikák gyakorlását is. Mindezzel elsősorban a fiatalok önismeretének és erkölcsiségének alakulásához járulunk hozzá.

Céljaink megvalósulását nagyban segítheti egy új innovációs törekvésünk, az „Életre való” program bevezetése, melynek előkészítése több területen megtörtént. A 7 szokás beépítése a mindennapjainkba több területen (pályaorientáció, tehetséggondozás, tanulásmódszertan,

társas- és személyes kompetenciák fejlődése, megtartó erő növelése) is segíthetik nevelőmunkánk eredményességét.

Fejlesztési követelmények

- Ismerje az emberi tulajdonságokat, tudja mérlegelni, elemezni döntéseit.
- Legyen képes bemutatni néhány fontosabb erkölcsi felfogást, valamint tudjon érvelni ellenük vagy mellettük.
- Ismerje az emberi kapcsolatok létrejöttét elősegítő személyiségvonásokat és erényeket.
- Legyen tudatában a gondosan kiválasztott és mély kapcsolatok értékének.
- Legyen képes fontos helyzetekben a választási lehetőségek mérlegelésére.
- Legyen képes a másik ember személyiségének tiszteletére és megértésére, a helyes önismeret kialakítására, önmaga felvállalására.
- Legyen képes érzelmei hiteles kifejezésére, szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakítására.
- Törekedjen a felelősségteljes nemi magatartás kialakítására.
- Életkorának megfelelő választékosággal legyen képes a társas kommunikációra.
- Tudjon érvelni saját meggyőződése mellett, legyen képes mások meggyőződését tiszteletben tartani (vitakultúra, kommunikáció).
- Ismerje személyes kompetenciáinak szintjét, fejlessze azokat (kompetenciamérés, fejlesztési tervek).
- Ismerje és alkalmazza a 7 szokás módszerét a napi rutin során.

Megvalósítás színterei:

- tematikus csoportfoglalkozások keretében
- értékelő foglalkozásokon
- kollégiumi szintű előadások keretében
- mentálhigiénés szakember, pszichológus tevékenysége
- egyéni beszélgetés során
- közösségi-közéleti tevékenység (DT, rendezvények, önkiszolgáló munka)
- kiscsoportos foglalkozásokon
- mindennapok során

Családi életre nevelés

A család, mint a társadalom alapvető közösségi építőköve, különös jelentőséggel bír a fiatalok kiegyensúlyozott személyiségfejlődésében. A kamaszkorban kiépülő párkapcsolatoknak fontos szerepe van a későbbi családi közösségek kialakításában.

Célok:

- Diákjainkban tudatosítsuk a családi élet fontosságát.
- A jól működő, szeretetteljes családok pozitív modellként szolgáljanak a rossz családi háttérrel rendelkező kortársaknak.
- A kollégiumban eltöltött idő alatt alakuljon ki a mások iránt érzett felelősségtudat.
- Diákjaink váljanak képessé a családi életben felmerülő konfliktusok kezelésére.
- Tudatosuljon a családalapítás, családtervezés, helyes párkapcsolat, szexuális kultúra és felelősségvállalás fontossága.

Feladatok:

- Család és az otthon értékeinek felmérése.
- A családon belüli munkamegosztás modelljének alkalmazása a kollégiumi közösségekben.
- A kollégium családpótló jellegének erősítése (bizalom, személyesség, kisközösségi intimitás)
- Az idős családtagokkal való kapcsolattartás, együttműködés és támogatás.
- A NAT-ban meghatározott szexuális nevelés kérdéseinek megvitatása.
- Párvalasztással, barátsággal, szerelemmel, családtervezéssel, gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek nyújtása.

Tevékenység megvalósításának szinterei és módjai:

Egyéni szinten:

- Diák és nevelő között kialakuló szülő- gyermek mintájú kapcsolat (egyéni foglalkozások keretében)

Szobaközösségi szinten:

- Családi munkamegosztásnak megfelelő szerepvállalás a napirendben.

Csoportközösségi szinten:

- Nevelési foglalkozások témafeldolgozása

Kollégiumi szinten:

- Tevékenységirányítók által szervezett komplex programok (előadások, filmvetítések, kiscsoportos interaktív foglalkozások, szakkörök, sport, szakintézmények látogatása- Szülészeti klinika)
- Szakkörök: gasztronómia-, filmkultúra-, sport-, barkács-, dekorációs.

Testi és lelki egészségre nevelés – Teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

A kollégiumi nevelés során fontos törekvésünk, hogy egészséges, kiegyensúlyozott személyiségeket neveljünk tanulóinkból. A testi-lelki jólét harmonikus egysége a feltétele annak, hogy az egyén eredményes és alkotó módon tevékenykedhessen a különböző életterületeken.

A gyermek- és ifjú korban elsajátított életvezetési szokások meghatározóak lehetnek a későbbi életminőség alakulása szempontjából, ezért kiemelt jelentősége van annak, hogy testi-lelki egészségük megóvására tudatosan odafigyelő egyéneket neveljünk.

Célok

- Környezettudatos magatartás kialakítása
- Felkészíteni tanulóinkat az egészséges életmód, életviteli szokások tudatos felépítésére, gyakorlására, s ezek beépítésére mindennapi életükbe.
- Mentális jólétük érdekében megtanítani őket problémáik, konfliktusaik kezelésére.
- Alkalmassá tenni a tanulókat a mindennapi élet során adódó ügyeik önálló intézésére, érdekeik jogszerű és eredményes érvényesítésére.
- Felkészíteni diákjainkat a környezetük egészségét, biztonságát veszélyeztető helyek, helyzetek elkerülésére, a káros függőséghez vezető szokások elutasítására.
- Támogatnunk kell az önálló életvitelre, önellátásra, a családi életre való felkészülést.

Feladatok

- Egészségügyi ismeretek felidézése, nyújtása.
- A személyi- és környezeti higiénia szokásainak kialakítása, ill. erősítése.
- Egészséges, nyugodt körülmények biztosítása a tanulók valamennyi tevékenységéhez.
- Az egészséges életvitel megtartására irányuló feladatok (tisztálkodás, öltözködés, helyes táplálkozás, mozgás).
- Az egészséges életritmus kialakítását segítő kollégiumi napirend létrehozása.
- Életszerű közeg kialakítása.
- Káros szenvedélyek kialakulásának megelőzése, visszaszorítása.
- Szexuális neveléssel kapcsolatos feladatok.
- Mozgás- és táplálkozáskultúra emelése.
- Ifjúságvédelem (veszélyeztetett, hátrányos helyzetű, ill. ideiglenesen bajba jutott fiatalok segítése, mentális problémák kezelése, idegrendszeri- és szervi betegségben szenvedő diákok egészségi állapotának figyelemmel kísérése; betegellátás).
- A kollégium tisztaságának, esztétikusságának emelése.
- Környezettel harmonikus életvezetés kialakítása.
- A fenntartható fejlődés lehetőségeinek megismertetése
- Szelektív hulladékgyűjtés
- Környezettudatos vásárlásra való törekvés
- A szabadidő kulturált eltöltése feltételeinek megteremtése.

Tevékenységszisztem**Szintjei:**

- Egyéni szinten – mindennapi gyakorlat során (személyi higiénia)
- Szobaközösségek szintjén – szobarend, nagytakarítás, dekoráció
- Csoportszinten – nevelési foglalkozások, egyéb csoportfoglalkozások
- Évfolyamszinten – nevelési foglalkozások, drog prevenció
- Kollégiumi szinten
  - tevékenységirányítók által vezetett komplex egészségnevelési program (előadások, filmvetítések, kiscsoportos interaktív foglalkozások, témnapok, témahetek, szakkörök – sport, versenyek, vetélkedők, kiemelten alkohol és drog prevenció, rekreációs tevékenység, ifjúságvédelem).
  - szabadidős programok
  - projektek
- Intézményi szinten – együttműködés más tagintézményekkel, projektek
- városi, megyei szinten – vetélkedők, versenyek, bajnokságok

Komplex egészségnevelési program

- 1.) A mindennapok során a személyi- és környezeti higiénia szabályainak kialakítása folyik (szobarend, egyéni beszélgetés, ügyeleti munka, Legotthonosabb szoba).
- 2.) Nevelési foglalkozások
Előadás, beszélgetés, vita keretein belül a tanulók a készségek kialakítását segítő ismereteket szereznek az Alapprogramban leírt témakörökben (melléklet).
- 3.) Kiscsoportos foglalkozások témái (interaktív)
A tanulók életkori sajátosságainak megfelelő ismereteket szereznek szakemberek vezetésével (orvosok, védőnők, ÁNTSZ munkatársai, szociális munkások, Drogambulancia munkatársai, kortárs segítők, orvostanhallgatók).

- Elsősegélynyújtás
- Szexualitás alapjai, párválasztás, szerelem, AIDS
- Dohányzás-, alkohol- és drog prevenció
- Daganat-prevenció
- Egészséges táplálkozás
- Újraélesztő tanfolyam
- Veszélyeztetett tanulók drogprevenciós foglalkozássorozata – kortárs segítők bevonásával
- Fogamzásgátlás, abortusz
- Várandósság, családtervezés

4.) Kollégiumi szintű programok

- Egészségnevelési projektdélután
- Vértadás szervezése (évente 2 alkalommal)
- „Őszi termény-és gyümölcsnap”
- Szülészeti Klinika látogatása
- Drogrehabilitációs intézmény képviselőinek látogatása (beszélgetések rehabilitációban résztvevő fiatalokkal)
- Sportnap
- Mecseki túra

5.) Szakkörök

Gasztronómia

Komplex szakkör: az egészséges táplálkozás szabályai; új, korszerű irányzatok a táplálkozásban, ételkészítés (sütés-főzés), kulturált étkezés (tálalás, terítés).

Sport-szakkörök

Cél: - tudatosítani a mozgás szerepét a testi és lelki egészség megőrzésében,
 - az egészség védelme; az erőnlét, állóképesség növelése,
 - a rendszeres testmozgás iránti igény kialakítása, állandósítása,
 - mozgáskultúra fejlesztése,
 - a játék örömeinek megismertetése.

A mozgás hozzájárul az akarat, a jellem, az önbecsülés erősödéséhez. A csapatjáték felelősségtudatot, kölcsönös segítségnyújtást, bizalmat feltételez.

Sportszakköreink:

- labdarúgás (fiú, lány)
- röplabda
- asztalitenisz (Kollégium)
- kondicionáló
- úszás (Sportegység)

Szakkörön kívüli tagok tömegsport rendezvényeken sportolhatnak (kézilabda, labdarúgás, kosárlabda, kocogás, aerobic, úszás, kondi).

A házi-, a városi-, a megyei szintű sportversenyek, bajnokságok alkalmasak arra, hogy a tanulók összemérjék ügyességüket, erejüket, kialakuljon bennük az egészséges versenyszellem.

Városismereti szakkör

A szakkör célja, hogy tanulóink megismerkedjenek a természeti- és épített környezettel, azzal harmonikus egységben éljenek és óvják azt.

„Tükör szakkör

Cél: a mozgásra nevelés egyik alternatívájának elsajátíttatása. A diák-élet és felnőtt élet közötti vékony határ megértése.

6.) Vetélkedők, gyakorlati bemutatók

- egészségügyi vetélkedő

- életmentő pont
- újraélesztő tanfolyam
- véradás

Cél: ismeretek felidézése, rendszerezése; versenyszellem erősítése.

Tevékenységünkkel kapcsolódunk a Városi Vöröskereszt munkájához. Rendezvényeken, versenyeken való részvétel.

7.) Szelektív hulladékgyűjtés

Cél: Hozzájárulni a hulladékok újrahasznosításához, és ezáltal a környezeti egyensúly fenntartásához.

A tanulói szemléletváltás elősegítése érdekében a tanulók látogatást tesznek a BIOKOM hulladékszelektáló üzemében (9. évf.); előadást hallanak a felhalmozódó szemét környezetpusztító hatásáról

8.) Mentálhigiénés tevékenység

Célunk:

- diákjaink kerüljék el a pótszerek alkalmazásával történő boldogságkeresést,
- fejleszteni a problémamegoldó képességüket,
- megfelelő önismereten alapuló felelősségteljes döntéshozó képesség fejlesztése.

Ez a feltétele annak, hogy a későbbiekben jól irányítsák életüket, választásaikban csökkentsék a bizonytalanságok számát, határt tudjanak szabni annak, hogy miként befolyásolják jövőjüket.

Feladatok:

- szemléletmód alakítása, az egyén ráébredése arra, hogy sokféle individuum létezik, ő maga is egyedi eset,
- konfliktusok, válságkezelési helyzetek megoldása,
- érzések, érzelmek felismerésének képességfejlesztése,
- felelősségteljes döntéshozatal segítése.

Megvalósítás színterei: szobaközösségek, csoportközösségek, nevelési foglalkozások, mentálhigiénés szakember foglalkozásai, pszichológus, „beugró” szakkör

- stressz kezelési metódusok feldolgozása

Megvalósítás színterei: nevelési foglalkozások, mentálhigiénés szakember foglalkozásai, pszichológus, „beugró” szakkör

- dohányzással, teljesítménynövelő szerek használatával, alkohol- és drogfogyasztással járó veszélyek

Megvalósítás színterei: interaktív foglalkozás, videó filmek, szociális segítő programja

Gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenység

Összetett, komplex tevékenység. Cél: a nehéz élethelyzetbe kerülő vagy különböző fejlődési, nevelési, magatartási zavarokkal küzdő tanulók speciális gondozása, segítése.

A feladat összetettségéből adódóan ifjúságvédelmi feladatok ellátásával a nevelési folyamatban résztvevő és abba bekapcsolódó számos szakember foglalkozik.

Feladataink:

- Prevenció tevékenység (csoportvezető nevelők, szociális segítő, mentálhigiénés szakember, pszichológus, ifjúságvédelmi felelős)
- Tanulók tájékoztatása (csoportvezető nevelők)
- Hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók segítése (csoportvezető nevelők, ifjúságvédelmi felelős, önkormányzati szakemberek)

- Tartósan veszélyeztetett, ill. ideiglenesen bajba került tanulók segítése (csoportvezető nevelők, szociális segítő szakember, ifjúságvédelmi felelős, családsegítő és gyermekjóléti szolgálat, pszichológus)
- Szociálisan inadaptált tanulók közösségi beilleszkedésének segítése (csoportvezető nevelők, szociális segítő, pszichológus)
- Mentális zavarokkal küzdő tanulók segítése

Feladatot ellátók:

- ifjúságvédelmi felelős (szociális segítő, családsegítő és gyermekjóléti szolgálat, Drogambulancia szakemberei és a kapcsolatos iskolák ifjúságvédelmi felelősei és az önkormányzatok szakemberei bevonásával)
- mentálhigiénés szakember, intézmény pszichológusa
- Pedagógiai szakszolgálatok
- csoportvezető nevelő
- Tanulási nehézséggel küzdő tanulók segítése (csoportvezető nevelők, pszichológus, Nevelési Tanácsadó)
- Kulturális műveltségi hátrányok ledolgozása (csoportvezető nevelők)
- Fejlesztő programok kidolgozása
- Feladatot ellátók: csoportvezető nevelők, pszichológus
- Idegrendszeri- és szervi betegségben szenvedő diákok egészségi állapotának figyelemmel kísérése (kollégiumi orvos, nevelőtanárok)
- Betegek ellátása (napi 1 órában)
- Feladatot ellátó: kollégiumi orvos

Szabadidős tevékenységek szervezése

A tanulók testi-lelki jóléte csak a tanulás és pihenés helyes arányával tartható fenn. Az aktív és passzív pihenés lehetőségét egyaránt biztosítja a kollégium. A szabadidős programok többféle igényt is kielégítő kínálatával hozzájárul a személyiség sokoldalú fejlesztéséhez.

Célunk továbbá:

- A szabadidő tudatos és tartalmas eltöltésére nevelés.
- Szocializációs folyamatok segítése.
- Műveltségbeli- és kulturális különbségek kiegyenlítése (esélyegyenlőség biztosítása).
- Kulturált emberhez illő életmódbeli szokásrendszer kialakítása.
- Tehetségek felismerése, kibontakoztatása.
- A tanulók érdeklődési körének kiszélesítése.
- Más népek kultúrájának elfogadása.

Feladatok:

- Az érzelmi élet, az akarat, valamint a jellem nevelése, erősítése.
- Értelmi képességek fejlesztése.
- Leleki egészség fejlesztése.
- A kulturált érintkezés formáinak elsajátíttatása a felnőttek és a kortársak körében.
- Praktikus ismeretek adása a mindennapi élethez.
- Sokoldalú programszervezés a tanulók életkora, érdeklődési köre és igényeinek figyelembevételével.
- A kollégiumi hagyományok továbbélésének biztosítása.
- A Pécsi Kulturális Központ Apáczai Művelődési Háza és Sportegysége által kínált lehetőségek kihasználása.

A tevékenység megvalósításának szinterei és módjai:a.) Csoportszintű rendezvények:

Cél: közösségformálás, személyiségfejlesztés

Mód: - közös ünnepek
- mozi, színház, kiállítás látogatása
- versenyek, vetélkedőkb.) Kollégiumi szintű rendezvények:Cél: - közösségformálás
- a kollégiumi identitástudat erősítése
- hagyományok ápolása

Mód:

- Hagományos rendezvények
  - Gólyatábor
  - Elsősök avatása
  - Programadó Közgyűlés
  - Őszi termény- és gyümölcsnap
  - Tökfaragó verseny
  - Mikulás nap
  - Karácsonyi ünnepség (csoport szinten)
  - Farsangi bál
  - Diáknapi rendezvények
  - Kulturális bemutató
  - Ballagási ünnepség
  - Jutalom- és felkészítő tábor
- Nemzeti ünnepeinkről megemlékezés
  - Október 23. – megemlékezés az 1956-os forradalomról
  - Március 15.
- Történelmi emléknapijainkról való megemlékezés
  - Október 6. – az aradi vértanúk napja
  - Február 25. – megemlékezés a kommunista diktatúra áldozatairól
  - Április 16. – emlékezés a holocaust áldozataira
  - Június 4. – Nemzeti összetartozás napja
- Egyéb emléknapi: Apáczai Csere János - november 20.
- Szakkörök
  - dekorációs szakkör
  - barkács szakkör
  - sportszakkörök (úszás, kondicionáló, asztalitenisz, röplabda, labdarúgó)
  - városismereti
  - színjátzó
  - gasztronómia
  - sporthorgász
  - rajz
  - „Tükör”
  - filmkultúra
  - rejtvényfejtő
  - kertbarát
  - „beugró”
- Vetélkedők, versenyek
  - történelmi vetélkedő,

- dekorációs verseny,
- legvirágosabb szoba verseny
- Legműveltebb csoport vetélkedősorozat
- sportversenyek, legsportosabb csoport, az év sportolója cím
- bajnokságok,
- stúdiós vetélkedők.

Cél: ismeretek rendszerezése (értelmi nevelés), versenyszellem fejlesztése (érzelmi nevelés), tehetséggondozás.

- Teaház, disco (cél: harmonikus, társas kapcsolat kialakítása)
- Múzeum-, kiállítás látogatása (cél: értelmi, érzelmi, esztétikai nevelés, művészeti nevelés)
- Mozi-, színházlátogatás, koncert (cél: érzelmi, értelmi nevelés, művészeti nevelés)
- Stúdióprogramok (cél: információátadás segítése, szórakoztatás, ismeretek nyújtása)

c.) Városi, megyei szintű rendezvények

- „Hajnóczy napok” (Hajnóczy Kollégium – kulturális és sport rendezvények)
- Szirén Kupa (Szent Margit Kollégium)
- Megyei vers- és prózamondó versenyek (Hajnóczy Kollégium)
- Wass Albert versmondó verseny (Református Kollégium)
- Refi Kupa – strandröplabda - (Református Kollégium)
- Apáczai Kupa – városi labdarúgó bajnokság (kollégiumunk szervezésében)
- Apáczai Kupa – városi röplabda bajnokság (kollégiumunk szervezésében)
- Apáczai Kupa – városi úszóbajnokság (kollégiumunk szervezésében)
- Megyei Ugrálókötél és Fekvótámasz Verseny (kollégiumunk szervezésében)
- Megyei Lépcsőfutó Verseny (kollégiumunk szervezésében)
- Herkules Kupa (kollégiumunk szervezésében)
- Megyei Húzódzkodó Verseny (kollégiumunk szervezésében)
- Megyei Atlétikai Verseny (kollégiumunk szervezésében)
- Megyei Történelmi Vetélkedő (kollégiumunk szervezésében)
- Városi helyesíró verseny (Hajnóczy Kollégium)
- Litera-túra irodalmi vetélkedő (Hajnóczy Kollégium)
- Színjátszó műhelyek találkozója (kollégiumunk szervezésében)
- Városi flashmob (kollégiumunk szervezésében)

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A tudatos, felelős állampolgári léthez elengedhetetlen a hátránnyal élők megsegítéséért végzett önkéntes munka és felelősségvállalás. A tanulók szűkebb és tágabb környezetében élők megsegítése során szerzett tapasztalatok fontos személyiségfejlesztő hatással bírnak. Az önkéntes feladatvállalás nevelő hatására a kollégiumi nevelésnek is építenie kell.

Célok:

- A társadalmi felelősségvállalás fontosságának tudatosítása
- A segítő magatartás kifejlesztése
- A hátránnyal élők iránt érzett felelősség, és az önkéntes feladatvállalási hajlandóság beépülése, megszilárdítása
- Az együttműködés, egymásra figyelés képességének kialakítása
- A másokért érzett szolidaritás jelentőségének tudatosítása

Feladatok:

- A hátrányos helyzet fogalmának megismertetése
- A fogyatékkal élők helyzetének bemutatása
- A tágabb közösségért (kollégium, település) végzett önkéntes munka lehetőségének biztosítása
- Az önkéntes feladatvállalás elismerése

Fejlesztési követelmények

- Alakuljon ki segítő magatartás a fogyatékkal élők iránt.
- Tudatosuljon az együttműködés és az egymásra figyelés fontossága.
- Legyen motivált önkéntes feladatvállalásra a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű társak iránt.

Tevékenységszisztem, a megvalósulás módjai

- Elméleti ismeretek nyújtása tematikus csoportfoglalkozás keretében.
Témakörök:
  - Társadalmi felelősségvállalás és szolidaritás
  - Önkéntes feladatvállalás másokért
  - Összetartás és együttérzés
- Tanulópárok szervezése - segítő magatartás
- Közösségért végzett önkéntes munka szervezése (pl. parkgondozás)
- Felelősi- és ügyeletesi rendszer működtetése – egyéni feladatvállalások
- Egyéni feladatvállalás, a jól végzett munka elismerése a „Tanulói minősítő rendszer” működtetésével
- Összetartozás és együttérzés elmélyítése: Gólyatábor, Diáknapi, projektnapok, Mikulás party, csoportkarácsony, kollégiumi szintű ünnepélyek és megemlékezések
- Beilleszkedés segítése – felsőbb éves kollégisták

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A mai ökológiai, társadalmi, gazdasági helyzetben kitüntetett szerepe van a természeti környezet megóvásának.

Célok:

- A tanulóinkban alakuljon ki a környezettel való harmonikus együttélés igénye és szokása.
- Ismerjék meg a természet és az emberi környezet értékeit, szépségeit.
- Alakuljon ki bennük környezettudatos szemlélet.
- Értsék meg a fogyasztás és a környezeti erőforrások kapcsolatát, a fenntartható fejlődés elvét.

Feladat

- Felkészítjük tanulóinkat a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására, a környezet védelmét elősegítő tevékenységekre, közös cselekvésre.
- A tanulókkal megismertetjük azokat a természeti, társadalmi és gazdasági folyamatokat, magatartásformákat, melyek változásokat, válságokat idézhetnek elő.
- Képesse tesszük őket a lokális és globális környezet változásainak, problémáinak felismerésére, az okok elemzésére és értékelésére.

- Felkészítjük őket a környezettudatos döntések meghozatalára, a környezetvédő megoldások melletti érvelésre.
- Kialakítjuk bennük a környezet állapota iránti érzékenységet, odafigyelést, a környezeti károk megelőzésére való törekvést, a környezetkímélő magatartást.
- Kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.
- Tudatosítjuk tanulóinkban, hogy a környezetvédelem területén az első lépéseket mindenkinek saját közvetlen környezetében kell megtennie.
- Törekedjünk arra, hogy előnyben részesítsék a természetes, újrahasznosítható anyagokat.
- Tanulják meg, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használják.
- Felismertetjük a környezetvédelem és az egészséges életmód közötti összefüggéseket, kölcsönhatásokat.
- Kialakítjuk azokat a magatartásformákat, amelyekkel tanulóink a társakkal együttműködve képesek – a környezetvédelmi szempontokat figyelembe véve – alakítani a kollégium belső és külső környezetét.
- Olyan szokásrendet – egyéni napirendet – alakítunk ki, amely a személyes élettér folyamatos védelmére, gondozására irányul.
- Tudatosítjuk a természet tisztületének, a környezet megbecsülésének erkölcsi alapját.

Tevékenységi formák

Kötelező foglalkozások

A környezeti nevelés a kollégiumi nevelés országos alapprogramjának részeként illeszkedik a feldolgozandó témákhoz (melléklet).

A témákat nevelési foglalkozások és kiscsoportos egészségügyi és környezetnevelési foglalkozások keretében dolgozzuk fel. A csoportok vezetői – módszertani szabadságuk megtartása mellett – törekszenek arra, hogy igazodjanak a nevelési terület felelőse által évente elkészített Környezeti nevelés munkatervéhez. A témák feldolgozása során figyelembe vesszük az egyes csoportok összetételében meglévő életkori és iskolázottsági sajátosságokat.

Kötelezően választható foglalkozások (szakkörök)

Intézményünkben több olyan szakkört szerveztünk, amely közvetlenül kapcsolódik a környezetvédelmi neveléshez. Valamennyi szakkör éves munkatervre építve működik.

- Városismereti szakkör:
A szakköri tagoknak bemutatjuk az urbanizációs értékeire és hátrányaira. Megismertetjük a világörökség részét képező objektumokat, a műemléki védelem alatt álló épületeket. Felhívjuk figyelmüket a szemetelés környezetromboló hatására.
- Barkács szakkör:
A tanulókkal megismertetjük a természetes alapanyagok természetbarát mivoltát. Ismereteket kapnak a nyersanyagok gazdaságos felhasználhatóságáról.
- Dekorációs szakkör:
A tanulók megtanulják környezetük esztétikus formálását. A foglalkozásokon ismereteket szereznek a környezetbarát anyagok felhasználásáról. Újrahasznosítás gyakorlati lehetőségeinek bemutatása, természetes anyagok felhasználása mindennapjainkban.
- Gasztronómia szakkör
Tudatos vásárlás, egészséges alapanyagok felhasználása ételünk elkészítéséhez
- Kertbarát, sporthorgász szakkör

Belső és külső környezetünk szépítése, növények gondozása, ültetése, az ember és a természet harmonikus kapcsolata

- Filmkultúra szakkör
Környezetneveléssel kapcsolatos filmek megtekintése, megbeszélése.

Tevékenységi formák, akciók

- Szelektív hulladékgyűjtés:
Intézményünkben megvalósítottuk a szelektív hulladékgyűjtést. Lehetőséget teremtettünk a környezetkárosító műanyag, illetve veszélyes (akkumulátor, elem) hulladék elkülönített gyűjtésére. Évente több alkalommal környezetszépítő hulladékgyűjtést végzünk intézményünk közvetlen környezetében.
- Üzemlátogatás a BIOKOM Kft-nél:
A 9. évfolyamos tanulóinkat látogatásra visszük városunk környezetgazdálkodásért felelős üzemébe, itt a gyakorlatban is megismerhetik a hulladékfeldolgozás és hasznosítás lehetőségeit.
- Örökös ökokollégium cím megőrzése
Kritériumok teljesítése
- Fogyasztói tudatosságra nevelő iskola cím elnyerésével kapcsolatos feladatok megvalósítása
- Biofarm látogatás
Biotermelők, gazdálkodók tevékenységének bemutatása. Fenntarthatóság elvének kézzelfogható bemutatása, megértetése.
- Üzemlátogatás a pécsi Hőerőműbe
Tanulmányi kirándulás a 9. évfolyamosok számára. Célja a természeti erőforrások, a biomassa, mint energiaforrás hatékony felhasználása.
- Öko-diákönkormányzat működtetése
Diákok bevonása a tervezési, szervezési, értékelési munkába.
Diákképviselők képzése.
- Energiaórájártat megszervezése, működtetése
Takarékos fogyasztói szemlélet kialakítása.
- Előadások, tájékoztatók:
A környezeti nevelés éves munkatervében foglalt részletességgel külső előadókat hívtunk meg, akik tanulóink részére speciális ismereteket adnak át, egyes bemutatott filmekről vitát vezetnek le.
- Vetélkedők, versenyek:
Meghirdettük a szobadekorációs versenyt. A szobák napi tisztaságát pontozzuk, amely fontos eleme a tanulók értékelésének.
Legvirágosabb szoba verseny meghirdetése.
- Parkgondozás, takarítás:
Ősszel és tavasszal tanulóink aktív részt vállalnak az intézmény közvetlen környezetének szépítésében. Virágokat, bokrokat és fákat ültetünk, gondozzuk a parkosított területet.
- Pályázatok:
Folyamatosan figyelemmel kísérjük a témában kiírt pályázatokat, rendszeresen élünk a lehetőségekkel. A pályázatokkal kapcsolódunk az intézményi energia megtakarítás

lehetőségeihez, pl. csöpögő vízcsapok, ablakszigetelések, gazdaságos világítóeszközök stb.

- Öko-projekt lebonyolítása
Ismeretadás, ismeretek alkalmazásának felmérése.
- Együttműködés az Ökoiskolákkal
Tapasztalatok kicserélése
- Együttműködés civil szervezetekkel:
Figyelemmel kísérjük a környezetvédő civil szervezetek felhívásait, akcióit. Lehetőségeinkhez mérten – intézményi nevelési céljainkhoz igazodva – részt veszünk a civil szervezetek kezdeményezéseiben. Támogatást kapunk tőlük a környezetnevelési program hatékony megvalósításához.
- Fenntarthatóság – környezettudatosság témahét programjai

Pályaorientáció

Cél

- A kollégium nyújtson átfogó képet a munka világáról.
- Segítse a pályaválasztást, illetve a tanuló által választott életpályára való felkészülést.

Feladatok

- Tájékozódás a pályaválasztás területén, lehetőségek számbavétele, a kedvező kínálat megragadása
- Segítségnyújtás a pályaválasztáshoz, a választott pályán történő beilleszkedés megalapozásához.
- Pálya és szakmaválasztási érettség előkészítése és kialakítása
- Életpálya-építési kompetenciák fejlesztése.
- Választott pályára való felkészítés, szembesítés a követelményeivel és elvárásaival, a hivatástudat kialakítása.
- Reális jövőkép kialakítása
- Technikák elsajátítása, amelyek megkönnyítik az álláskeresést (digitális kompetencia fejlesztése, információszerzés, gyűjtés, visszakeresés, értékelés, tárolása, előállítása, bemutatása. Kommunikáció és hálózati együttműködés az interneten keresztül.)
- Az esetleges pálya korrekciókra való felkészítés.
- Az élethosszig tartó tanulás fontosságának felismertetése.
- Ismerje meg alapvető munkavállalói jogait.

Fejlesztési követelmények

A tanuló

- ismerje meg a gazdaság működését, tudjon tájékozódni a pénz világában
- ismerje fel saját belső lehetőségeit, egyéni képességeit (tudás, kreativitás, nyitottság, rugalmasság, újtásra való beállítódás, kockázatvállalás)
- tudatosan készüljön választott hivatására,
- rendelkezzen megfelelő ismeretekkel választott hivatásával, szakmájával kapcsolatban, munkaerő piaci lehetőségeiről, a munkavállalói szerepről,

- tudatosuljon benne, hogy élete során szükséges lehet a pályamódosítás és ezért fontos a az egész életen át tartó tanulás, önképzés.
- rendelkezzen a megfelelő kommunikációs képességekkel, elemi rendszerező képességekkel
- fejlődjön kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetenciája

Tevékenység tartalma

Eredményes pályaválasztás pszichés összetevőinek feltárása.

- A tanulói motiváció, érdeklődési területek, érzelmi viszonyulás, személyes tulajdonságok, szociokulturális környezet, szülői szándékok, fizikai, szellemi teljesítőképeség (teljesítményszint) feltárása, tudatosítása;
- Pálya és a személyiség megfelelésének feltárása, tudatosítása;
- Az életpálya-építő kompetenciák közül fejlesztjük az önismeretet, az önbemutatót, a pályaválasztást és a munkaerő-piaci ismereteket.

Tudatos felkészítés a választott pályára, hivatásra.

- munka világa,
- egyes pályák ismerete,
- pályaválasztási dokumentumok ismerete, használata,
- pályaválasztással, a munka világával kapcsolatos alapfogalmak,
- munkahelyi ártalmak,
- alapvető munkaügyi dokumentumok.

Továbbtanulóknál: A tantárgyi felkészítésen túl a felsőfokú tanulmányokra és az értelmiségi szerepre való felkészítés:

- tantárgyi felkészítés az érettségi tárgyakból,
- tanulás-módszertani ismeretek (különös tekintettel az önálló ismeretszerzésre, a jegyzetelésre),
- sikeres vizsga összetevői (tárgyi tudáson túli ismeretek),
- az értelmiségi életmód, az értelmiségi hivatás, az értelmiségi szerep bemutatása.

Felkészülés az esetleges pályamódosításokra. A tovább- és átképzések lehetőségei: az ezzel foglalkozó intézmények, a tanulható szakmák stb. bemutatása. Tájékozódás a munkaerő piacon, az álláskeresés folyamata, technikái:

- források, információk felkutatása, használata az elhelyezkedés lehetőségeiről (veszélyek),
- viselkedési szabályok álláskereséskor (személyes, telefon, levél),
- beilleszkedés a munkahelyen; munkavállaló jogai, kötelességei,
- munkanélkülieket segítő intézmények, szolgáltatások igénybevétele.

Tevékenységformák, módszerek, eszközök

- Motivációs és műveltségi szint feltárása.
- Pályával, jövőképpel kapcsolatos elképzelések leírása.
Információk gyűjtése és feldolgozása a különböző területekről.
- Családi szociokulturális háttérrel.
- Szakmákról, a kapcsolatos követelményekről

- Választott pályáról
- Pályaválasztási információ-forrásokról
- Magyar munkaerő-piaci viszonyokról, munka világáról
- Különböző életterekről, életformákról
- Tovább- és átképzési lehetőségekről

Szituációs játékok (álláskeresés, felvételi vizsga ill. beszélgetés)

A 7 szokás módszerének beépítése a mindennapokba

Önéletrajz írása

Látogatás a Pécsi Munkaügyi Központban.

Együttműködés a szülői házzal, iskolával.

Speciális foglalkozásokon felkészítés az érettségi vizsgára, a sikeres egyetemi helytállásra.

Eszközei:

- Szakkörök
- Nevelési foglalkozások
- Felsőoktatási intézmények tájékoztatóin való részvétel
- Kiscsoportos foglalkozások
- Egyéni beszélgetés
- Munkaügyi dolgozó előadása
- Pécsi Kulturális Központ Apáczai Művelődési Ház és Sportegység ilyen irányú tevékenységeibe való bekapcsolódás.
- Vita, médiafigyelés
- A 7 szokás módszer

Gazdasági és pénzügyi nevelés

Kollégiumunk – bentlakásos köznevelési intézményként – segít, hogy tanulóink felismerjék saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Fontosnak tartjuk, hogy tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Kollégiumunk a diák-önkormányzati tevékenység működtetésén keresztül segíti az autonóm, felelős, a közösség érdekeit is figyelembe vevő magatartás és a körültekintő döntéshozás képességének kialakulását.

Célok

- Tanulóink lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrataltságát.

Feladatok

- a pénz világának, a helyes gazdálkodás alapvető szabályainak megismerése
- a javakkal való ésszerű gazdálkodás elsajátítása,
- a fogyasztás szerkezetének megfontolt módon történő kialakítása,
- egyéni és közösségi érdekek összehangolásának gyakorlása a diák-önkormányzati munka révén.

Fejlesztési követelmények

- Ismerje a társadalmi, gazdasági problémák kialakulásának okait.
- Tanulja meg az ésszerű családi gazdálkodás kialakításának módszereit.
- Tudja alkalmazni a pénzkezelés különböző technikáit.

- Tudatosuljon benne a munka jelentősége, mint a javak létrehozásának, illetve megszerzésének eszköze.
- Legyen tisztában a vállalkozások szerepével, a kockázatvállalás fontosságával és veszélyeivel.

Tevékenységi formák

- *Egyéni beszélgetések* – ezek által segítjük diákjainkat a helyes pénzkezelési módok megismerésében, anyagi lehetőségeik felmérésében és gazdálkodásuk ehhez igazításában
- *Kötelező foglalkozások* – a gazdasági és pénzügyi nevelés a kollégiumi nevelés országos alapprogramjának részeként illeszkedik a feldolgozandó témákhoz.

A témákat nevelési foglalkozások keretében dolgozzuk fel.

A témák:

- a gazdaság működésének alapjai,
- a családi gazdálkodás,
- munka, fogyasztás és gazdálkodás,
- pénzkezelés technikái,
- vállalkozás és kockázat.
- *Gasztronómia szakkör* – a szükséges élelmiszerek költségtakarékos vásárlása és a meglévő készletek ésszerű felhasználása által diákjainkat felkészítjük a felelős családi gazdálkodás kialakítására.
- *Diákönkormányzat működése* – ennek során tanulóink lehetőséget kapnak az egyéni és közösségi érdek-érvényesítés összehangolására. E tevékenységük révén gyakorolhatják a döntés-hozás és a felelősség-vállalás egymásra hatásából adódó helyzetek kezelését.
- *Pénzügyi tudatosság témahét programjai*

Médiatudatosságra nevelés

A társadalmi élet szinte minden mozzanatát áthatják a különféle médiumok, ezért a diákok kollégiumi nevelésének szempontjából fontos, hogy értsék az új és hagyományos médiumok nyelvét, a társadalom és a média kölcsönös kapcsolatát.

A médiatudatosságra nevelés során a megfelelő értelmező, kritikai beállítódás kialakításának és fejlesztésének meghatározó jelentősége van valamennyi korosztály számára.

Célok:

- A diákoknak alakuljon ki kritikai érzékük a médiatartalmak megválasztásához.
- Képesek legyenek az online kommunikáció hatékony felhasználására.
- Ismerjék a reklám hatását a fogyasztásra.
- Tanulják meg hatékony módon és megfelelő mértékben felhasználni a számítógép és egyéb online média nyújtotta lehetőségeket.
- Ismerjék meg a közösségi tartalmak etikus, jogszabályok szerinti használatának és felhasználásának szabályait.
- Tudatosuljanak bennük az adatbiztonsággal, jogtudatossággal, a függőséggel (internet, számítógépes játékok) és egyéb veszélyekkel és azok elkerülésével kapcsolatos ismeretek.

Feladat:

A célok teljesülése érdekében az intézményben kialakított tevékenységi formákkal a következő feladatok végrehajtását tartjuk szükségesnek:

- Tanulóinkat megismertetjük a média sokszínű világával, a médiatartalmak kritikus megválasztásával.
- Elsajátítatjuk velük az online kommunikáció hatékony felhasználását.
- Megismertetjük őket a reklámok pozitív és negatív hatásaival.
- Felkészítjük őket az online média használatára.
- Tudatosítjuk bennük az adatbiztonsággal, jogtudatossággal, a függőséggel, egyéb veszélyekkel és azok elkerülésével kapcsolatos ismereteket.
- Megismertetjük tanulóinkkal a közösségi tartalmak jogszabályi hátterét.

Tevékenységi formák

- A Médiatudatosságra nevelés a kollégiumi nevelés országos alapprogramjának részeként illeszkedik a feldolgozandó témákhoz. (melléklet) A témákat nevelési foglalkozások keretében dolgozzuk fel. A témák feldolgozása során figyelembe vesszük az egyes csoportok összetételében meglévő életkori és iskolázottsági sajátosságokat.
- Rendőrségi előadások
- Digitális témahét programjai
- Adatgyűjtés iskolai felkészüléshez, projektekhez.
- Szakkörök: filmkultúra, dekorációs, színjátszó, városismereti.
- Felkészülés versenyekre.
- Stúdió működtetése.
- Könyvtárhasználati foglalkozás.
- Egyéni beszélgetés
- Beszélgetés pszichológussal

4. A KOLLÉGIUMI NEVELÉS EREDMÉNYESSÉGE

A kollégium – a szülővel és az iskolával együttműködve – hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló eredményesen fejezze be tanulmányait választott iskolájában.

A tanuló a kollégiumi nevelési folyamat során elsajátítja a társadalomba való beilleszkedéshez és a családi életben, a hivatás gyakorlásában, az állampolgári létben az önálló életvitelhez szükséges alapvető ismereteket, képességeket, értékeket:

- elsajátítja és követi az alapvető erkölcsi normákat;
- képes az egészséges és kulturált életmód kialakítására;
- ismeri nemzetünk, nemzetiségeink kulturális, történelmi hagyományait.
- sokoldalú képzettsége, műveltsége párosul az új ismeretek befogadásának és a folyamatos megújulásnak a képességével;
- kialakul reális társadalomképe;

- rendelkezik az önszerveződéshez, a demokratikus érdekérvényesítéshez szükséges képességekkel;
- tudása versenyképes, önértékelő képességére, szakmai felkészültségére alapozva választ tud adni a szakmai kihívásokra;
- képes az együttműködésre, az emberi kapcsolatok kialakítására és továbbépítésére;
- másokhoz való viszonyában toleráns, empátiával rendelkezik, társadalmi szemléletét a szolidaritás jellemzi;

A kollégiumi nevelés eredményességének értékelésekor figyelembe veendő, hogy a nevelési folyamat milyen kiindulási állapotból, milyen feltételek mellett fejtette ki hatását.

Nevelésünk eredményességét a tanulói teljesítményértékelési rendszer működtetésével mérjük és rögzítjük évente 4 alkalommal.

Melléklet a kollégium pedagógiai programjához:**A kollégiumi tematikus csoportfoglalkozások témáinak lebontása évfolyamonként**

1. A TANULÁS TANÍTÁSA		
	Témakör	Tartalmak, tevékenységek
9. évf. (3 óra)	<p>1. Különböző tanulási technikák és módszerek alkalmazása</p> <p>2. Különböző tanulási technikák és módszerek alkalmazása</p> <p>3. A könyvtárhasználat rendje és módszerei</p>	<p>1. Különböző tanulási módszerek a kollégiumban (tanuláshelyi tanulás, egyéni tanulás, segítő tanulás, tanulás a közösségben).</p> <p>2. Alapvető tanulási stílusok, azok sajátosságai, az egyes stílusoknak leginkább megfelelő hatékony tanulási módok.</p> <p>3. Könyvtárlátogatás – a könyvtár nyújtotta ismeretszerzési lehetőségek bemutatása.</p>
10. évf. (2 óra)	<p>1. Különböző tanulási technikák és módszerek alkalmazása</p> <p>2. A megszerzett és elsajátított ismeretek értelmezése, rendszerezése</p>	<p>1. Az iskolai követelmények teljesítésére felkészítő tanulási technikák gyakorlása (emlékezetfejlesztés, koncentráció, ismétlés, gyakorlás, ismeretek ellenőrzése, tantárgyak fontossági sorrendje a tanuló számára).</p> <p>2. A tantárgyhoz kapcsolódó ismeretek, tartalmi elemek szabatos szóbeli és írásbeli megfogalmazása.</p>
11. évf. (2 óra)	<p>1. A megszerzett és elsajátított ismeretek értelmezése, rendezése</p> <p>2. A könyvtárhasználat rendje és módszerei</p>	<p>1. Az önművelés igényének kialakítása. Sajátos érdeklődésnek megfelelő tanulási teljesítmény (prezentáció, kiselőadás).</p> <p>2. Az információfeldolgozás fázisainak (anyaggyűjtés, rendszerezés, értékelés, közlés) technikáinak (irodalomjegyzék, jegyzetelés, cédulázás, vázlat) módszereinek és etikai szabályainak gyakorlása</p>
12. évf. (2 óra)	<p>1. A megszerzett és elsajátított ismeretek értelmezése, rendszerezése</p> <p>2. A különböző tanulási technikák és módszerek alkalmazása</p>	<p>1. A tantárgyhoz kapcsolódó ismeretek elemzése, értelmezése, rendszerezése</p> <p>2. A tudatos, tanulást segítő internethasználat módjai.</p>
13-14. évf. (1 óra)	1. Különböző tanulási technikák és módszerek alkalmazása	1. A módszerek alkalmazása tantárgy- és helyzet specifikusan. Kooperatív tanulás.

2. AZ ERKÖLCSI NEVELÉS		
	Témakör	Tartalmak, tevékenységek
9. évf. (2 óra)	1. Az erkölcsi érzék kifejlődése és szerepe 2. Mértéktartás, együttérzés, segítőkészség	1. Az erkölcs fogalma és szerepe az emberi együttélésben. 2. Az ember, mint értékelő és erkölcsi lény
10. évf. (2 óra)	1. Az erkölcsi érzék kifejlődése és szerepe 2. Felelősség és kötelességtudat	1. Az erkölcsi értékek és az erkölcsi érzék kialakításának jelentősége az emberi kapcsolatokban 2. Irodalmi, történelmi személyiségek erkölcsi választásainak bemutatása, értékelése
11. évf. (2 óra)	1. Mértéktartás, együttérzés, segítőkészség 2. Felelősség és kötelességtudat	1. Erkölcsi kérdéseket felvető élethelyzetek felismertetése. 2. A morális helytállás jelentősége a mindennapi életben.
12. évf. (1 óra)	1. Mértéktartás, együttérzés, segítőkészség	1. Összhang a lelkiismeret szabadsága és a személy erkölcsi felelőssége között
13-14. évf. (1 óra)	1. A munka megbecsülése	1. Értékkonfliktusok kezelése

3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés		
	Témakör	Tartalmak, tevékenységek
9. évf. (2 óra)	1. Nemzeti, népi kultúránk értékei, hagyományai 2. Közösséghez tartozás, haza-szeretet	1. Mutassuk be nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. 2. Történeti előadásokon keresztül alakítsunk ki pozitív attitűdöt a településhez, az országhoz, a nemzethez.
10. évf. (2 óra)	1. Közösséghez tartozás, hazaszeretet 2. Nemzetünk kapcsolódása Európához	1. Mutassuk be a közösségi összetartozást megalapozó közös értékeket. 2. Ismertessük a nemzeti és az európai identitás kapcsolatát.
11. évf. (2 óra)	1. A hazánkban élő nemzetiségek kulturális szokásai, emlékei, jelene 2. Nemzetünk kapcsolódása Európához	1. Egyéni témafeldolgozások révén mutassuk be a hazai nemzetiségek kulturális és nyelvi sokféleségét. 2. Ismertessük általában az Európához és az Európai Unióhoz való tartozásunk jelentőségét, történeti alapjait.
12. évf. (1 óra)	1. Nemzetünk kapcsolódása Európához	1. Ismertessük a nemzeti és az európai identitás kapcsolatát.
13-14. évf. (1 óra)	1. Nemzetünk kapcsolódása Európához	1. Ismertessük általában az Európához és az Európai Unióhoz való tartozásunk jelentőségét, történeti alapjait.

4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés		
évf. (óra)	témakör	tartalmak, tevékenységek
9. évf. (2 óra)	A felelős állampolgári magatartás jelentősége A demokrácia elvei és gyakorlati megvalósítása	Az állampolgárság fogalma, az alapvető állampolgári jogok, kötelességek A kollégiumi diák-önkormányzat jelentősége, felépítése, működési mechanizmusa. A DÖK jogai, kötelességei.
10. évf. (2 óra)	A demokratikus jogállam felépítése A demokrácia elvei és gyakorlati megvalósulása	A demokratikus jogállam működésének alapelvei, elemei-választási rendszer, helyi önkormányzatok, törvényhozás A kollégiumi diák-önkormányzati munkában a demokratikus elvek megvalósulásának megfigyeltetése. Önálló cselekvés, megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítása a DÖK munkában való részvétel során.
11. évf. (2 óra)	Cselekvő állampolgári magatartás és törvénytisztelet A demokrácia elvei és gyakorlati megvalósulása	A cselekvő állampolgári magatartás és a törvénytisztelet fontossága-szerepjátékok. A közügyekben kifejtett hatékony együttműködés jelentősége, a helyi és a tágabb közösségeket érintő problémák iránti érdeklődés felkeltése. -A DÖK munkában való részvétel során gyakorlás.
12. évf. (1 óra)	A demokratikus jogállam felépítése	Kormány, parlament fogalmának tisztázása. Törvényhozás. Igazságszolgáltatás, fegyveres testületek.
13.-14. évf. (2 óra)	Felelős állampolgári magatartás jelentősége Cselekvő állampolgári magatartás és törvénytisztelet	Az állampolgár és a társadalom együttműködésének fontossága az egyén és társadalmi célok elérésének érdekében. Törvénytisztelet-törvényszegés. Példákon keresztül (újságcikk, TV hírek). Az elemző képesség, a kritikai gondolkodás, ítélet, véleményalkotás, vitakultúra fejlesztése.

5. Önismeret és a társas kultúra fejlesztése		
	Témakör	Tartalmak, tevékenységek
9. évf. (1 óra)	Az önismeret és társas kapcsolati kultúra	1. Ismertessük az önismeret és a társas kapcsolati kultúra meghatározó jellemzőit.
10. évf. (1 óra)	Az önismeret és társas kapcsolati kultúra	1. A csoport aktív közreműködésével segítsük elő a megalapozott önismeret kialakítását.
11. évf. (1 óra)	A tudás és tapasztalat jelentősége	1. Mutassuk be a kulturált társas kapcsolatok, a helyes egyéni és közösségi élet szabályait.
12. évf. (1 óra)	Az empátia és mások elfogadása	1. Szerepjátékok segítségével alakítsuk ki, illetve fejlesszük a mások megértéséhez és tiszteletéhez szükséges képességeket.
13-14. évf. (1 óra)	Társas kommunikáció	1. Csoport előtti megmérettetés révén segítsük elő a pozitív énkép kialakítását az eddig elsajátított készségekre és tudásra alapozva annak érdekében, hogy a diákok sorsukat és életpályájukat maguk alakítsák.

6. Családi életre nevelés		
évf. (óra)	témakör	tartalmak, tevékenységek
9. évf. (1 óra)	A család szerepe, jelentősége az egyén életében	1. Kinek mit jelent a család, az otthon? A családi élet szinterei.
10. évf. (2 óra)	1. A család szerepe, jelentősége az egyén életében 2. Együttműködés, és felelősségvállalás a családban.	1. A család szerepe, jelentősége az egészséges testi és lelki fejlődés kialakulásában. 2. A családi munkamegosztás, ennek helye és szerepe a családi közösségekben.
11. évf. (2 óra)	1. Együttműködés, és felelősségvállalás a családban 2. Szexuális kultúra	1. A család szerepe, jelentősége az egészséges testi és lelki fejlődés kialakulásában, idős családtagokkal való kapcsolattartás, együttműködés. 2. A felelősségteljes párkapcsolat jelentősége és kialakítása.
12. évf. (3 óra)	1. Együttműködés, és felelősségvállalás a családban 2. Szexuális kultúra 3. Konfliktusok a családban	1. A családi munkamegosztás, ennek helye és szerepe a családi közösségekben. 2. A felelősségteljes párkapcsolat jelentősége és kialakítása. A helyes szexuális kultúra jellemzői és jelentősége. 3. A családban előforduló konfliktusok és kezelésük módjai.
13.-14. évf. (3 óra)	1. A család szerepe, jelentősége az egyén életében. 2. Együttműködés, és felelősségvállalás a családban 3. Szexuális kultúra, családtervezés	1. A harmonikus családi minták közvetítése, családi közösségek, értékek megbecsülése. 2. Családi munkamegosztás (szerepvállalás egy élettársi kapcsolatban). Családtagokkal való kapcsolattartás, szülők támogatása. 3. A felelősségteljes párkapcsolat jelentősége és elmélyítése. Családtervezés.

7. Testi és lelki egészségre nevelés		
évf. (óra)	Témakör	Tartalmak, tevékenységek
9. évf. (2 óra)	1. Az egészséges életmód és életvitel 2. Az egészséges életmód és életvitel	1. Az egészség-tudatos életmód jelentősége. Felelősségünk magunk, társaink és környezetünk egészségéért, testi, lelki és közösségi jólétéért. 2. Káros szenvedélyek, szokások: a dohányzás és az alkohol-fogyasztás veszélyei
10. évf. (2 óra)	1. Az egészséges életmód és életvitel 2. Az egészséges életmód és életvitel	1. A korszerű táplálkozás. Az elhízás veszélyei. 2. Káros szenvedélyek, szokások: a teljesítmény-növelő szerek és a drog veszélyei
11. évf. (2 óra)	1. A sport hatása a lelki egyensúly megteremtésében és megőrzésében 2. A sport hatása a lelki egyensúly megteremtésében és megőrzésében	1. A rendszeres fizikai aktivitás és a sport hatása a szervezetre 2. A rendszeres fizikai aktivitás és a sport hatása az egészséges személyiség-fejlődésre
12. évf. (2 óra)	1. Prevenció, életvezetés, egészség-fejlesztés 2. Prevenció, életvezetés, egészség-fejlesztés	1. A betegségek megelőzése. A betegápolás 2. Az önvizsgálat és a szűrővizsgálatok fontossága
13.-14. évf. (2 óra)	1. A sport hatása a lelki egyensúly megteremtésében és megőrzésében 2. Egészséges életmód és életvitel	1. Érzelem- és feszültség-szabályozás. Az agresszió megelőzése a sport és a mozgással járó tevékenységek révén 2. Az egyéni felelősség és döntés jelentősége az egészséges életvitel és a szabadidős tevékenységek megvalósításában

8. FELELŐSSÉGVÁLLALÁS MÁSOKÉRT, ÖNKÉNTESSEG		
	Témakör	Tartalmak, tevékenységek
9. évf. (2 óra)	1. Társadalmi felelősségvállalás és szolidaritás 2. Önkéntes feladatvállalás másokért	1. Példákon keresztül mutassuk be a társadalmi felelősségvállalás fontosságát, a másokért érzett szolidaritás jelentőségét. Ismertessük a tágabb közösségért (kollégium, település) végzett önkéntes munka lehetőségeit és jelentőségét.
10. évf. (2 óra)	1. Társadalmi felelősségvállalás és szolidaritás. 2. Önkéntes feladatvállalás másokért.	Az együttműködés, egymásra figyelés képességének kialakítása érdekében élethelyzeteken keresztül mutassuk be az egyéni felelősség és a közös felelősségvállalás egymásra hatását. 2. Ismertessük a hátrányos helyzet fogalmát. A hátrányos helyzetben élő emberek iránt érzett felelősség.
11. évf. (2 óra)	1. Társadalmi felelősségvállalás és szolidaritás 2. Önkéntes feladatvállalás másokért	1. Ismertessük, hogy mit jelent fogyatékkal élni. Tapasztalati úton ismerjék meg a hátránnyal élők sajátos igényeit, élethelyzetét. 2. A segítő magatartás fejlesztése a diákokban.
12. évf. (1 óra)	1. Összetartás és együttérzés	1. Motiválás az önkéntes feladatvállalásra a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű társak iránt.
13-14. évf. (1 óra)	1. Összetartás és együttérzés	1. A hátránnyal élőkért végzett önkéntes feladatvállalás lehetőségeinek számbavétele.

9. Fenntarthatóság, környezettudatosság		
	Témakör	Tartalmak, tevékenységek
9. évf. (2 óra)	1. A természet és az emberi környezet egymásra hatása 2. A természet és az emberi környezet egymásra hatása	1. Ismertessük, és lehetőségeink szerint mutassuk be a környezetre káros anyagokat és tevékenységeket. 2. Mutassuk be (pl. természetfilm segítségével) az ember és természet egészséges együttélését.
10. évf. (2 óra)	1. Természeti erőforrásaink védelme 2. Természeti erőforrásaink védelme	1. A tanulók adjanak számot az iskolában tanultak felhasználásával arról, hogy miként tudnának segíteni környezetük megóvásában. 2. A gyakorlatban szervezzünk természeti környezetet védő tevékenységeket, akciókat.
11. évf. (2 óra)	1. Ipari termelés és a környezet védelme 2. Ipari termelés és a környezet védelme	1. Mutassuk be az újrahasznosítható anyagok sokszínű felhasználhatóságát. 2. Környezettudatos vásárlás. A termékek életútjának követése.
12. évf. (2 óra)	1. „Gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan” 2. „Gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan”	1. A Föld, mint globális rendszer. 2. Hogyan keletkeznek a globális környezeti problémák? Ki a felelős? Mit tehet az egyén?
13-14. évf. (2 óra)	1. „Gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan” 2. „Gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan”	1. Ismertessük a környezetkímélő életmód előnyeit úgy egyéni, mint a közösségre gyakorolt hatása alapján. 2. A gyakorlatban szervezzünk természeti környezetet védő tevékenységeket, akciókat.

10. PÁLYAORIENTÁCIÓ		
	Témakör	Tartalmak, tevékenységek
9. évf. (2 óra)	1. Tevékenységek és szakmák jellemzői 2. Tevékenységek és szakmák jellemzői	1. Mutassuk be a különféle szakmákat és a betöltésükhöz szükséges képességeket, adottságokat, ergonómiai elvárásokat. 2. Reális, pozitív fejlesztésre kész énkép. Személyiségprofil
10. évf. (2 óra)	1. Különféle életpályák bemutatása 2. Különféle életpályák bemutatása	1. Pálya és a személyiség valamint a képességek és az adottságok összhangja. 2. Hivatás, hivatástudat.
11. évf. (2 óra)	1. Továbbtanulási lehetőségek 2. Továbbtanulási lehetőségek	1. Önismereti teszt segítségével mérjük fel a tanulók személyiségjellemzőit, érdeklődési körét és ehhez kapcsolódóan a pályaválasztási lehetőségeit. 2. Mutassuk be, milyen pályaválasztási dokumentumok léteznek és azok hogyan használhatók.
12. évf. (2 óra)	1. A munka világa és jellemzői 2. A munka világa és jellemzői	1. Mutassuk be, hogy a folyamatos tanulás, az újabb képzettség megszerzése mennyiben segíti a pályamódosítást, és munkanélkülivé válás esetén az újbóli elhelyezkedést. 2. Önképzés, hivatástudat
13-14. évf. (2 óra)	1. A munka világa és jellemzői 2. A munka világa és jellemzői	1. Ismertessük és gyakoroltassuk az álláskeresés (bemutatkozás, interjú, pályázat írás stb.) különböző technikáit. 2. Munkahelyi feladatok és elvárások

11. Gazdasági és pénzügyi nevelés		
évf. (óra)	Témakör	Tartalmak, tevékenységek
9. évf. (2 óra)	1. A gazdaság működésének alapjai 2. A gazdaság működésének alapjai	1. Egyéni és közösségi érdek. A társadalmi normák és csoport-normák. Társadalmi munkamegosztás. 2. A gazdasági problémák kialakulásának okai.
10.évf. (2 óra)	1. Családi gazdálkodás 2. Családi gazdálkodás	1. A családi gazdálkodás módszerei; otthoni pénzügyi lehetőségek és korlátok. 2. A helyes családi gazdálkodás bemutatása különféle család-szerkezetben.
11. évf. (2 óra)	1. A gazdaság működésének alapjai 2. Munka, fogyasztás és gazdálkodás	1. Piaci viszonyok (kereslet és kínálat). A pénz világa 2. A munkával szerzett jövedelem és az ebből finanszírozható javak és szolgáltatások.
12. évf. (3 óra)	1. Munka, fogyasztás és gazdálkodás 2. Munka, fogyasztás és gazdálkodás 3. Pénzkezelési technikák	1. Saját felelősségünk a fogyasztás területén. A javakkal való ésszerű gazdálkodás a mindennapi életben. 2. A helytelen gazdálkodás által okozott társadalmi problémák és azok következményei. 3. A pénzkezelés technikái. Banki műveletek (csekk kitöltése, bankkártya használata, pénzáttétel, stb.).
13.-14. évf. (3 óra)	1. Családi gazdálkodás 2. Vállalkozás és kockázat 3. Vállalkozás és kockázat	1. Családi költségvetés készítése. Bevételek és kiadások tervezése. A tudatos vásárlás. 2. A vállalkozás lényege, alapvető formái és azok működési módja. 3. A kockázat-elemzés, kockázat-vállalás jelentősége és veszélyei.

12. MÉDIATUDATOSSÁGRA NEVELÉS		
	Témakör	Tartalmak, tevékenységek
9. évf. (1 óra)	1. A számítógép, az internet-függőség veszélyei	1. Az internet- és játékfüggőség kóros hatásainak bemutatása. Az adatbiztonság szabályainak, megteremtési lehetőségeinek ismertetése.
10. évf. (1 óra)	1. A média társadalmi szerepe	1. Ismerkedés a hagyományos médiával a különféle folyóiratokon, kiadványokon keresztül. Az elektronikus médiák (internetes ismeretterjesztő oldalak, e-book stb.) használatának gyakorlása.
11. évf. (1 óra)	1. A médiatartalmak és a valóság összefüggése	1. Gyakoroltassuk különféle ismeretek hozzájutásának módjait az internetes keresők segítségével.
12. évf. (1 óra)	Reklám és a fogyasztás összefüggése	1. Reklámok céljainak, hatásainak bemutatása különféle (pozitív és negatív) példákon keresztül.
13-14. évf. (1 óra)	1. Az internet használatának szabályai, a helyes etikai magatartás és felelősség	1. Jogszabályok, etikai előírások ismertetése a hagyományos média és az internet használat esetében.

6. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

A Pedagógiai Programot a szakalkalmazotti értekezlet fogadja el, az intézményegységek, tag-intézmények nevelőtestületei és az Igazgatótanács előzetes véleményezése után.

A programot az intézményvezető hagyja jóvá.

A Pedagógiai Programmal kapcsolatban egyetértési joga van a fenntartónak.

A programot a diákönkormányzat és a szülői szervezet véleményezi.

A Pedagógiai Program hatálybalépésével érvényét veszti az intézmény eddig hatályos jóváhagyott Pedagógiai Művelődési Programja.

A hatályba lépett dokumentumot meg kell ismertetni az intézmény azon alkalmazottaival is, akik nem tagjai a Szakalkalmazotti értekezletnek, valamint a szülőkkel és más intézményhasználókkal.

A Pedagógiai Program felülvizsgálatát a jogszabályi előírásokon túl elrendelheti a fenntartó, kezdeményezheti az intézmény főigazgatója, az Igazgatótanács valamint a szakalkalmazotti közösség 50%-a + 1 fő.

Magasabb szintű jogszabályi változás átvezetése a program módosítása nélkül, a főigazgató felelőssége.

A Pedagógiai Program nyilvánossága:

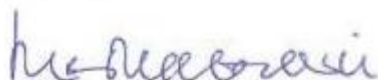
A Pedagógiai program egy-egy nyomtatott példánya megtalálható a Titkárságon, a Könyvtárban, a és minden tagintézmény titkárságán.

Elektronikus formában a www.educentrum.hu honlapon olvasható.

Az PP-ről munkaidőben az ANK titkárságán, a könyvtárban és valamennyi tagintézmény titkárságán kérhető tájékoztatás a Szervezeti és Működési Szabályzatban meghatározott módon.

Az Apáczai Nevelési Központ Pedagógiai Programját a Szakalkalmazotti értekezlet 2013. március 25-én megtartott határozatképes ülésén elfogadta.

Jóváhagyta:

Turi Katalin
intézményvezető

Pécs, 2013. március 25.

6.1 A Pedagógiai Program módosítás elfogadása

Az Apáczai Csere János Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium, Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programjának módosítását a Szakalkalmazotti értekezlet 2013. december 19-én megtartott határozatképes ülésén elfogadta.

Jóváhagyta:

Turi Katalin
intézményvezető

Pécs, 2013. december 19.

6.2. A Pedagógiai Program 2018-as módosításának elfogadása

A Pécsi Apáczai Csere János Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium, Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programjának módosítását a szakalkalmazotti értekezlet 2018. január 31-én megtartott határozatképes ülésén elfogadta.

Jóváhagyta:

Ulrich Magdolna

Ulrich Magdolna
intézményvezető

Pécs, 2018. január 31.

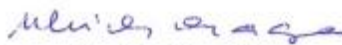

6.3 A Pedagógiai Program 2020-as elfogadása

A Pécsi Apáczai Csere János Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium, Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programjának módosítását a szakalkalmazotti értekezlet 2020. 08. 31.-én elfogadta.

Pécs, 2020. 08. 31.

Jóváhagyta:

Ulrich Magdolna
intézményvezető

1. melléklet – mérési szabályzat

A DIFER mérések eljárásrendje általános iskoláinkban

Általános iskoláink minden tanévben felméri a teljes DIFER teszt segítségével legalább azokat az első osztályos tanulókat, akikről nem áll rendelkezésünkre óvodai nagycsoportos DIFER mérési eredmény, valamint azokat, akiknek ismert az eredménye, de a DIFER-indexük alapján előkészítő, vagy kezdő szinten voltak csak a legutóbbi méréskor. A felmérést végző pedagógusokat az iskola igazgatója jelöli ki. A felmérések legkésőbb minden tanév december 15-ig elkészülnek.

A mérési eredmények alapján egyéni fejlesztési terv készül azokra a gyerekekre, akiknél ez szükséges. A fejlesztési terv végrehajtásáról az iskola igazgatója gondoskodik. A fejlesztési terveket az iskola igazgatója által megbízott pedagógusok készítik. Minden tanév végén, május hónapban azokat a tanulókat, akik valamelyik képességterületen nem érték el a befejező szintet, ezekből a képességterületekből újra fel kell mérni. Aki a megismételt mérés során ismételten nem éri el legalább a befejező szintet valamelyik képességterületen, azt a második osztályban egyéni fejlesztési terv alapján az adott területen folyamatosan fejleszteni kell.

A mérés során keletkező mérőlapokat megkapja a mérés-értékelési rendszergazda, aki feldolgozza és kiértékeli az adatokat, a feldolgozott adatok alapján jelentést készít az iskolák számára. Határidő: a mérőlapok kézhez kapásától számított két hét. Az elkészült jelentést a fejlesztési tervek kidolgozásakor figyelembe kell venni. A fejlesztési tervek legkésőbb minden tanév január 15-ig elkészülnek.

Az iskoláknak a DIFER méréssel kapcsolatos jogszabályi kötelezettségeit ez a szabályozás nem érinti.

Kompetenciamérések eljárásrendje

Az eljárásrend célja: a kompetenciamérések eredményeinek ismeretében az oktatás folyamatainak eredményessé tétele, tanulók és szülők motiválása.

1. Minden tanévben letöltjük és feldolgozzuk a telephelyi jelentéseket. A jelentések alapján gyorsjelentés készül, amely minimálisan tartalmazza az iskola átlagos képességpontját, CSHI alapján elvárt értékét és a tényleges eredmény ehhez való viszonyát, valamint az előző mérésekhez képest bekövetkezett változást minden évfolyamon és mérési területen. A képességpontokat megfelelő referencia adatokhoz viszonyítva kell tüntetni (pl. országos, községi, stb.) A gyorsjelentést megkapják az iskolák igazgatói. Határidő: a jelentések Internetre kerülésétől számítva 1 hét. Az igazgató gondoskodik arról, hogy tartalmát a teljes tantestület megismerje, valamint arról, hogy a jogszabályban előírt adatok megfelelő formában az ANK honlapján megjelenjenek.
2. A FIT szoftver segítségével letöltjük a kompetenciamérés tanulónkénti eredményeit. Ezekből osztályonként táblázat készül amely tartalmazza a tanulók mérési azonosítóját, nevét, osztályát, matematikából és szövegértésből elért százalékos teljesítményét, képességpontját és képességszintjét. Ezt a táblázatot megkapják az osztályfőnökök és az illetékes szaktanárok. Az osztályfőnökök megismertetik az eredményeket a tanulókkal és a tanulók szüleivel, természetesen a személyiségi jogok tiszteletben tartásával. Határidő: minden év március 31.
3. Minden, a mérésben részvevő évfolyamra részletes elemzést készítünk osztályonként és feladattípusonként. Megállapítjuk az szükség esetén az illetékes szaktanárok bevonásával, hogy az országos eredményekhez képest mely feladatok és feladattípusok okoztak gondot a tanulóknak. Megpróbáljuk megállapítani, hogy mi lehetett a probléma forrása, és az általánosítható tapasztalatokat felhasználjuk annak érdekében, hogy a következő években javuljanak az eredmények.
4. Minden évben a mérések végrehajtása előtt fel kell hívni írásban és szóban a szülők figyelmét a kompetenciamérések fontosságára, valamint a háttérkérdőívek kitöltésének és visszaküldésének a jelentőségére.
5. Az eredmények feldolgozása után az aktuális tennivalók meghatározása, beillesztése a következő évi munkaközösségi és iskolai feladattervbe